

BUDAPEST

II. KERÜLET

KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT

BUDAPEST FŐVÁROS II. KERÜLETI
ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
28/2019. (XI.27.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE

· megalapozó vizsgálat

*elfogadva a Budapest Főváros II. ker. Önkormányzat
301/2019. (XI.26.) képviselő-testületi határozatával*

1

*2017. júliusban lezárva, 2018-ban aktualizálva a
TSZT/FRSZ módosítással, és kiegészítve a melléklettel*

2019. november

Szerzők

I. GENERÁL TERVEZŐ

VÁROSRENDEZÉS		URBAN-LIS STÚDIÓ KFT.
Liszkay Krisztina	vezető településtervező okleveles építésmérnök	TT/1 01 – 1455
Vásárhelyi Kinga	okleveles építésmérnök városépítési- városgazdálkodási szakmérnök	TT 01 – 3723
Szczuka Levente	okleveles településmérnök, okleveles tervező építésmérnök	TT 01 – 6111
Tarr-Sipos Zsuzsa	okleveles településmérnök	
Fintha Mátyás	okleveles településmérnök	
Krébesz András	GIS	

II. SZAKÁGI TERVEZŐK

GAZDASÁG -TÁRSADALOM		ECORYS Magyarország Kft.
Bedőcs Bernadett	terület- és településfejlesztő okleveles geográfus	
Sz. Mosoni Dóra	terület- és településfejlesztő okleveles geográfus	
Karácsony Krisztián	terület- és településfejlesztő okleveles geográfus	
ZÖLDFELÜLETEK, TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM, KÖRNYEZETVÉDELEM		VÁR-KERT Műszaki Tervezési Kft.
Nemes Zoltán	táj és kerttervező	K1 01 5053
Dobos Ivett	okleveles tájépítész	TK 5255
KÖZLEKEDÉS		SpeciálTerv Építőmérnöki Kft.
Dávid Gábor	okleveles közlekedésmérnök	TKÖ 13-9485
Jani Mihály	okleveles építőmérnök BSc	
KÖZMŰVEK		KÉSZ KFT.
Hanczár Zsoltné	gépészmérnök városépítési- városgazdálkodási szakmérnök	TV-T-01-2418 TE-T-01-2418 TH-T-01-2418
Bíró Attila	okleveles építőmérnök	TV-T-01-2456 TE-T-01-2456 TH-T-01-2456
RÉGÉSZET		ALKMAEON FORTIS
Adorjáné dr. Gyuricza Anna	okleveles régész	LLTK azonosító:B5COGJ

Tartalomjegyzék

SZERZŐK	
TARTALOMJEGYZÉK	
BEVEZETÉS	1
HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ	2
TÉRSÉGI KAPCSOLATOK	2
TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL – TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK	3
I. A HATÁLYOS TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOK	4
II. A HATÁLYOS TERÜLETRENDEZÉSI TERVEK	7
A SZOMSZÉD TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEI	15
I. A SZOMSZÉDOS FŐVÁROSI KERÜLETEK	15
II. A SZOMSZÉDOS AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK	15
HATÁLYOS FŐVÁROSI TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA	19
I. BUDAPEST 2030 HOSSZÚ TÁVÚ VÁROSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	19
II. ITS BUDAPEST STRATÉGIA 2020	22
III. BARNAMEZŐS TERÜLTEK FEJLESZTÉSE – TEMATIKUS PROGRAM TFP	23
VI. DUNA MENTI TERÜLTEK ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE – TEMATIKUS PROGRAM TFP	24
HATÁLYOS KERÜLETI TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA	26
I. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI	26
II. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI SZERZŐDÉSEK	45
III. VÁLTOZTATÁSI TILALMAK AZ ÚJ SZABÁLYOZÁS ÉRDEKÉBEN	51
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEK VIZSGÁLATA	52
I. HATÁLYBAN LÉVŐ FŐVÁROSI TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK	52
II. HATÁLYBAN LÉVŐ KERÜLETI TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK	71
A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA	81
I. DEMOGRÁFIA, NÉPESSÉG, NEMZETISÉGI ÖSSZETÉTEL, KÉPZETTSÉG, FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELMI VISZONYOK, ÉLETMINŐSÉG	81
II. TÉRBELI-TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉS, KONFLIKTUSOK, ÉRDEKVISZONYOK	86
III. TELEPÜLÉSI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ TÉNYEZŐK	90
A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	93
I. HUMÁN KÖZSZOLGÁLTATÁSOK	93
II. ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA	106
A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA	110
AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	116
A TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	126
A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA	128
I. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK	128
II. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET	128
III. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK	131

A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA	134
I. A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI	134
II. A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER KONFLIKTUSAI ÉS PROBLÉMÁI	141
A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER HELYZETELEMZÉSE ÉS HELYZETÉRTÉKELÉSE	142
I. A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, ZÖLDFELÜLETEK ÁLLAPOTA, HELYZETE, AZ AZOKAT VESZÉLYEZTETŐ TÉNYEZŐK	142
AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA	145
I. A TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA	145
II. A TELEKSTRUKTÚRA VIZSGÁLATA	183
III. AZ ÉPÍTMÉNYEK VIZSGÁLATA	187
IV. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI	217
KÖZLEKEDÉS VIZSGÁLATA	240
I. A II. KERÜLET ÁLTALÁNOS KÖZLEKEDÉSI ADOTTSÁGAI	240
II. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS	242
III. PARKOLÁS	246
IV. KÖZÖSÉGI KÖZLEKEDÉS	248
V. KERÉKPÁROS ÉS GYALOGOS KÖZLEKEDÉS	251
VI. A KÖZLEKEDÉST ÉRINTŐ HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK	252
KÖZLEKEDÉS HELYZETELEMZÉSE ÉS HELYZETÉRTÉKELÉSE	258
KÖZMŰVESÍTÉS VIZSGÁLATA	265
I. VÍZIKÖZMŰVEK	267
II. ENERGIA	271
III. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS	276
KÖZMŰVESÍTÉS HELYZETELEMZÉSE ÉS HELYZETÉRTÉKELÉSE	280
I. KÖZMŰVEK ÉS ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS HELYZETELEMZÉSE	280
II. KÖZMŰVEK ÉS ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS HELYZETÉRTÉKELÉSE	283
KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA	285
KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOK HELYZETELEMZÉSE ÉS HELYZETÉRTÉKELÉSE	295
KATASZTRÓFAVÉDELEM	297
I. A TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK	297
VÁROSI KLÍMA	301
HELYZETELEMZÉS	303
I. A HELYZETELEMZÉS ÉS A HELYZETÉRTÉKELÉS ALAPJAI	303
II. A VIZSGÁLT ELEMekkel KAPCSOLATOS LEGFONTOSABB SZAKÁGI MEGÁLLAPÍTÁSOK	304
III. A VIZSGÁLT ELEMek KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK	305
HELYZETÉRTÉKELÉS	314
I. A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS	314
II. PROBLÉMATÉRKÉP / ÉRTÉKTÉRKÉP	318
III. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK	324
MELLÉKLET – TSZT/FRSZ ÉS A KVSZ ÖVEZETEK KÖZÖTTI VISZONY	328
I. BEÉPÍTÉSI SŰRŰSÉG ALAKULÁSA	329
II. ZÖLDFELÜLETI ÁTLAGÉRTÉK ALAKULÁSA	335

Bevezetés

1. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS A KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT KÉSZÍTÉSÉNEK ÉS MEGÚJÍTÁSÁNAK INDOKLÁSA

Jogszabályi környezet Budapest, II. kerület településfejlesztési koncepciójának elkészítése és az építési szabályzatának megújítása az új országos és fővárosi jogszabályi környezetre, és a 2007 óta eltelt időre való tekintettel aktuálissá vált.

2012-13 folyamán a településrendezés országos szintű jogszabályi keretei módosultak:

Étv

- az **épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv)**, valamint

OTÉK

- az országos településrendezési és építési követelményekről szóló, 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (OTÉK)

számos tartalmi eleme, a jogszabályok fogalmi rendszere megváltozott.

TRK- településrendezési kódex Új Településrendezési Kódex (TRK.) lépett hatályba:

- a **településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről** szóló, **314/2012. (XI.8.)** számú Korm. rendelet,

mely az egyes településrendezési eszközök tartalmát, és egyeztetésének, elfogadásának eljárási szabályait rögzíti.

Új fővárosi TSZT és FRSZ 2015. év március 18-án hatályba léptek a fentiekben alapuló új fővárosi településrendezési eszközök

- a Fővárosi Közgyűlés 50/2015.(I.28.) számú határozata a **Főváros Településszerkezeti Tervéről (TSZT)**, valamint
- a Fővárosi Közgyűlés 5/2015.(II.16.) számú önkormányzati rendelete a **Fővárosi Rendezési Szabályzatról (FRSZ)**.

A TSZT és FRSZ módosítása 2018 januárjában lépett hatályba, 1651/2017.(XII.6.) Főv. Kgy. határozatszámmal.

A TRK átmeneti rendelkezései határozzák meg azt az időkorlátot, ameddig a hatályos településrendezési eszközök még alkalmazhatók. **314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet** átmeneti rendelkezéseinek 46.§ (1) bekezdése értelmében

- Budapest, II. kerület 2019. december 31-ig alkalmazhatja a hatályos településrendezési eszközét, a **Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatát**.

Fentiek alapján a II. kerület önkormányzata úgy döntött, hogy elkészítteti a kerület Településfejlesztési Koncepcióját és az új Kerületi Építési Szabályzatát (KÉSZ).

2. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ELŐZMÉNYEK

KVSZ Budapest, II. kerület hatályos kerületi építési szabályzata:

- a 2/2007. (I.18.) számú ök. rendelettel jóváhagyott **Bp., II. Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat (KVSZ)**.

A 2007 óta eltelt időszakban a KVSZ módosítására többször is sor került, és számos szabályozási terv is készült.

HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

Térségi kapcsolatok

1. BUDAPEST HELYE ÉS SZEREPE

Részletek a BP2030 dokumentumból

„Budapest az európai kontinens egy minden irányból jól átjárható kereszteződésében helyezkedik el. Európán belüli földrajzi helyzete egyedülálló adottságokat hordoz.”

„A Kárpát-medence eltérő tájak és különböző kultúrák határán, szerkezeti jelentőségű közlekedési útvonalak találkozásánál fekszik. Itt metszi a dunai vízi út a Nyugat-Európából keletre (Ázsia felé) és délkeletre (a Balkán felé) irányuló tradicionális közlekedési kapcsolatokat. Ezek a kapcsolatok gazdaságokat összekapcsoló „piaci folyosók”, potenciális energiavonalak is, melyek ma már az Európai Unió tagállamai és a Közel-Kelet piacai között teremtenek kapcsolatot. Ebben az értelemben tehát Budapest valódi csomóponti pozícióban van.”

BP2030 A budapesti egységes gazdasági tér- és kapcsolatrendszer

1.1. VÁROSTÉRSÉG

„Budapest nem önállóan fejlődik az európai regionális térben, hanem a környezetével együtt. Ez a környezet igen tág, az ország fővárosa szerepe miatt közigazgatás vonatkozásában kiterjed Magyarország teljes területére. Ezen belül határozható meg az ún. csapágyvárosok (Tatabánya, Székesfehérvár, Dunaújváros, Kecskemét, Hatvan, Salgótarján) várostérségeit is magában foglaló gazdasági tér, amelyben Budapest hatása erőteljesen érvényesül, és amely térségnek az európai térszerkezetben való közös pozicionálása és fejlesztése indokolt, de még nem történt meg.”

1.2. AGGLOMERÁCIÓ

BP2030 Agglomerációs tér – szektoronként együttműködés

„A Budapest körüli agglomerálódó tér is kiterjedő, bővülő. A lehatárolást a 89/1997 (V.28) kormányrendelet alapozta meg. ... E terület – a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről (BATrT) szóló törvény indoklása szerint – „a magyar térszerkezet sajátos eleme, az ország egyik legfrekvenciáltabb kiemelt térsége, más régiók fejlődésének befolyásolója, amely ezért koordinált fejlesztést és összehangolt tervezést igényel”.

„...kiemelt feladat a közlekedés összehangolt fejlesztése és a város határain átnyúló, településeket tagoló–elválasztó zöldfelületi elemek és ökológiai hálózatok összehangolt védelme és értékalapú fejlesztése, az indokolatlan zöldmezős beruházások visszaszorítása.”

2. A II. KERÜLET

A II. kerület elhelyezkedése

Budapest észak-nyugati részén helyezkedik el 36,34 km² kiterjedésű II. kerület, mely a Duna és a városhatár között változatos domborzati adottságokkal bír. A folyó menti sík parti sáv, a budai hegyek völgyekkel szabdaltsága meghatározóak voltak a közlekedési lehetőségek és ezzel összefüggésben a lakott területek kialakulása szempontjából és máig meghatározzák a kerület fővároson belüli szerepét.

A városközponti és nagyvárosi területek a hegylábak és a Duna közötti területeken találhatóak, funkcionálisan a belvároshoz tartoznak. A hegyvidék lakott részei elsősorban a kertvárosi, kisebb részben a kisvárosi életforma számára biztosítanak teret.

A kiterjedt és jellemzően országos védelem alatt álló erdőségek, és beépítetlen területek a főváros ökológiai rendszerének kiemelkedő, védelmet igénylő részei.

Területfejlesztési dokumentumokkal – területrendezési tervekkel való összefüggések

A TERÜLETFEJLESZTÉS ÉS -RENDEZÉS TOVÁBBÁ A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ÉS -RENDEZÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI

Magyarországon területi (országos és térségi) és települési (Budapesten fővárosi és kerületi) szinten történik fejlesztési koncepció- és stratégiaalkotás, valamint rendezési tervezés. A fejlesztési dokumentumok elsősorban koncepcionális fejlesztési célokat, irányokat határoznak meg, a rendezési típusú tervek a térbeli rendet, műszaki-fizikai szerkezetet, a területhasználat szabályait rögzítik a fejlesztési dokumentumokkal összhangban az alábbiak szerint.

		fejlesztési koncepció / stratégia	rendezési terv
területi szint	országos	Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)	Országos Területrendezési Terv OTrT
	térségi	Budapest Területfejlesztési Koncepciója (BTFK)	Budapest Agglomeráció Területrendezési Terve BATrT
Budapest Területfejlesztési Programja (FÓTEP)			
települési szint	fővárosi	BUDAPEST 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepció (BP2030)	Budapest Főváros településszerkezeti terve – TSZT
		ITS Budapest stratégia 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégia	Fővárosi rendezési szabályzat – FRSZ
		TFP Barnamezős területek fejlesztése	
		TFP Duna menti területek összehangolt fejlesztése	
	II. kerületi	településfejlesztési koncepció nincs	
		Integrált Településfejlesztési Stratégia Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat	Budapest II. Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat (KVSZ)

A fejlesztési és rendezési dokumentumok egymásra épülése, valamint a terület- és településrendezésben érvényesülő tervhierarchia biztosítja, hogy az alacsonyabb rendű terv megfelel a magasabb rendűnek. A fővárosi dokumentumok és tervek tehát megfelelnek a területi szintű országos, illetve agglomerációs terveknek, és az abban foglaltakat közvetítik a kerületi szinten készülő dokumentumok és tervek felé.

314/2012. (XI.8.) Korm. rend.:

„11.§ (6) Az 1. és a 3. mellékletben meghatározott tartalom elemei összevonhatók, fejezetben belül átcsoportosíthatók, bővíthetők, egyes részelemei a településrendezési feladatnak megfelelően a tervezési terület adottságainak figyelembevételével indokolt esetben elhagyhatók.”

Jelen vizsgálat az új településfejlesztési koncepció és az új kerületi építési szabályzat készítését alapozza meg, ezért a 314/2012. (XI.8.) számú vonatkozó kormányrendelet 11.§ (6) bekezdésének figyelembevételével a területi szintű fejlesztési dokumentumok és rendezési tervek az ehhez szükséges mélységben kerülnek ismertetésre.

I. A HATÁLYOS TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOK

1. NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 - ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)

Az Országgyűlés 1/2014.(I.3.) OGY határozatával fogadta el a „Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK)”, mely az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg.

1.1. A KONCEPCIÓ CÉLRENDSZERE

A Nemzeti Fejlesztés 2030 jövőképe szerint Magyarország 2030-ban **Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz**, lakosságának **biztonságos megélhetést** biztosító, az **erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal**, azzal összefüggésben **gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal**.

Fentiek elérését szolgálják a **hosszú távú átfogó célok**:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

A hosszú távú átfogó célokon belül **specifikus célok** kerültek meghatározásra, ezeken alapulnak a **2014-2020 közötti időszak nemzeti prioritásai**.

A fejlesztési célok és prioritások teljesülésének **három kiemelt, horizontális szempont** érvényesítése is feltétele. A horizontális szempontok az átfogó gazdasági környezeti és társadalmi szempontokat jelentik meg, amelyeket a fejlesztéspolitika, a programtervezés és a megvalósítás egészében érvényesíteni kell:

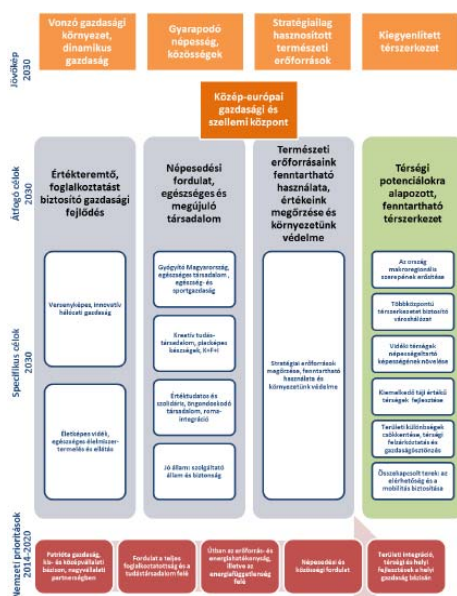
- befogadás – társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség megteremtése
- fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés
- értékmegőrző és intelligens növekedés

A három horizontális szemponton túl mind a területi, mind a szakágazati fejlesztéspolitikában kiemelt figyelmet kell fordítani a **térszerkezeti és térszerkezeti elvek** érvényesítésére:

- takarékos és átgondolt területhasználat (termőföld védelme, ökológiai szempontból jelentős területek megőrzése)
- települések szétterülésének megakadályozása
- biztonságos hozzáférés az infrastrukturális rendszerekhez
- értékőrzés mellett a fenntarthatóság (természeti, táji, kulturális örökség)
- helyi gazdaság fejlesztése helyi erőforrásokra alapozva.

1.2. BUDAPEST ÉS A METROPOLIS TÉRSÉG FEJLESZTÉSE

„Olyan fővárosra van szükség, amely térségével (metropolisz térség) sikeresen kapcsolódik be a globális munkamegosztásba, csomóponti szerepet tölt be Európa keleti nyitásában és a Nyugat-Balkán integrációjában, ahol kiemelkedően vonzó vállalkozni és élni egyaránt, miközben országos feladatait megosztja a többi nagyvárossal, ezzel segítve az ország többközpontú fejlődését. Meg kell őrizni a főváros építészeti és kulturális örökségének értékeit, azokat erőforrásként kell használni. Mindemellett Budapest kulturális központi szerepét is erősíteni szükséges. Az érték alapú, integrált valamint innovatív városfejlesztés megvalósítása fontos feladat.”

Nemzeti Fejlesztés 2030 célrendszere
forrás: OFTK2030

1.3. BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI IGÉNYEI ÉS FELADATAI

- A térségi pozíció erősítése a földrajzi, geopolitikai adottságok kihasználásával.
- Összehangolt fejlesztések a várostérségben – feladatmegosztás megszervezése.
- Egységes Budapest – hatékony közigazgatási rendszerrel.
- A népesség megtartása vonzó, egészséges életkörülmények biztosításával, az esélyegyenlőség megerősítésével és a rugalmas lakásstruktúra kialakításával.
- Kezdeményező város- és térségfejlesztés, tudás- és készségalapú gazdaságfejlesztés, a zöld gazdasági kultúra meggyökeresítése, valamint a turizmusból rejlő gazdasági lehetőségek kihasználása.
- A gazdasági fejlődést lehetővé tevő differenciált területi kínálat biztosítása.
- A város és a Duna együttélésének megteremtése.
- Kiegyensúlyozott városi térszerkezet kialakítása differenciált központrendszerrel, a kompakt város elvének megvalósítása.
- A területhasználat és a közlekedés integrált fejlesztése, a városi közösségi közlekedés súlyának növelése.
- Az összmagyarság identitásának erősítése, a Kárpát-medence kulturális központjaként.

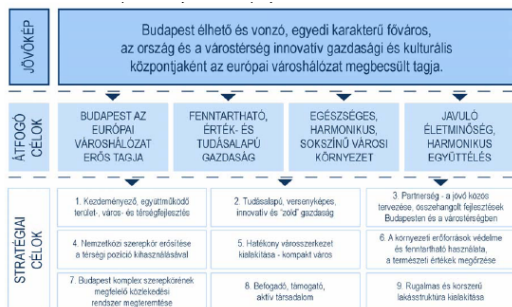
2. BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA (BTFK)

A 1213/2014. (VI.30.) Főv. Kgy. határozattal került elfogadásra Budapest Területfejlesztési Konceptiója (BTFK), melynek javaslata megfogalmazza a térség 2030-ra elérni kívánt jövőképét, térstruktúráját, valamint a 2020-ra szóló átfogó és stratégiai célokkal elírányzott célállapotot.

2.1. A KONCEPCIÓ JÖVŐKÉPE

„Budapest élhető és vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja.”

2.2. A KONCEPCIÓ CÉLRENDSZERE

Célrendszer
forrás: BTFK

Átfogó célok:

- Budapest az európai városhálózat erős tagja
- Fenntartható, érték és tudásalapú gazdaság
- Egészséges, harmonikus, sokszínű városi környezet,
- Javuló életminőség, harmonikus együttélés

Az átfogó célok Budapest meglévő értékeire és sokszínűségére alapoznak, meghatározva azokat az irányokat, melyek az integrált fejlesztési elvek érvényesülése mellett Budapest jövőjének fejlesztési alapjait képezik.

Célok:

- kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés
- tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
- partnerség – a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben
- nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával
- hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város
- a környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése
- Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése
- befogadó, támogató, aktív társadalom
- rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása

Budapest Területfejlesztési Konceptiója összhangban van Budapest hosszú távú településfejlesztési koncepciójával (BP2030), tekintettel arra, hogy Budapest esetében a városfejlesztést és a területfejlesztést nem lehet egymástól élesen elválasztani.

3. BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA (FŐTEP)

A területfejlesztési program a területfejlesztési koncepció alapján kidolgozott középtávú cselekvési terv, mely a főváros (mint megye) specifikus és horizontális céljait, illetve az ezek megvalósítása érdekében meghatározott beavatkozási területeket, azaz prioritásokat rögzít. Stratégiai és operatív programrészből áll.

3.1. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER

„Budapest legyen egy élhető és vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja.”

A célrendszer a BTFK-val megegyező, és ezen alapulnak a prioritások

3.2. PRIORITÁSOK

A BTFK-ban meghatározott célok és a kapcsolódó operatív programok koherencia vizsgálata alapján került sor a prioritások meghatározására:

- **Gazdaságfejlesztés** a versenyképes, innovatív és „zöld” Budapestért
- **Településfejlesztési** beavatkozások a hatékony városszerkezetért
- **Környezeti fejlesztések** Budapest fenntartható fejlődéséért
- **Közlekedésfejlesztés** Budapest komplex szerepkörének szolgálatában
- **Társadalmi** beavatkozások a befogadó, támogató és aktív Budapestért

Stratégiai cél	VEKOP	KEHOP	IKOP	GINOP	EFOP
1. Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés	✓	✓	✓	✓	✓
2. Tudásalapú, versenyképes, innovatív és "zöld" gazdaság	✓			✓	✓
3. Partnerség - a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben	✓	✓	✓	✓	✓
4. Nemzetközi szerepek erősítése a térségi pozíció kihasználásával	✓	✓	✓	✓	✓
5. Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város	✓	✓			
6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és táji adottságok megőrzése	✓	✓		✓	
7. Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése	✓		✓		
8. Befogadó, támogató, aktív társadalom	✓				✓
9. Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása	✓	✓			

Koherencia –kapcsolódás OP-okhoz
forrás: FŐTEP

II. A HATÁLYOS TERÜLETRENDEZÉSI TERVEK

1. ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV (OTRT) ÉS BUDAPEST AGGLOMERÁCIÓ TERÜLETRENDEZÉSI TERVE (BATRT) KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉS

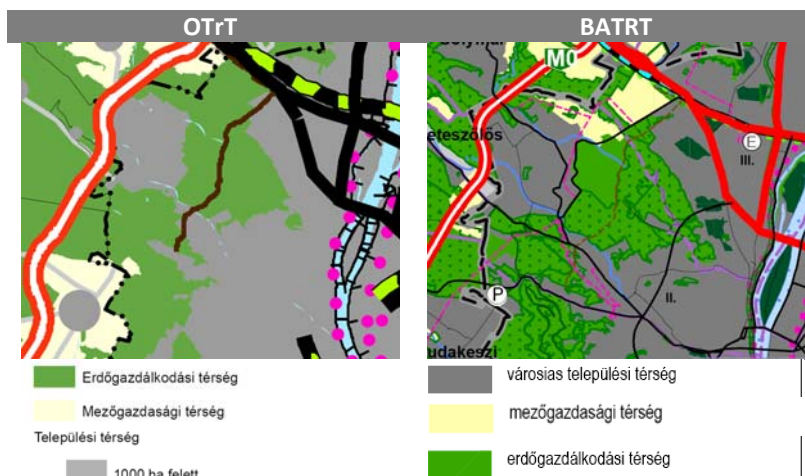
Az Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. tv.) és Budapest Agglomeráció Területrendezési Terve (2005. évi LXIV. tv.) törvényi erővel bír.

Az OTrT módosítására 2013-ban került sor. A BATrT-t 2017 december 31-ig kell összhangba hozni a módosított OTrT-vel, amíg az összhangba hozatal nem történik meg az OTrT 31/B.§-ban rögzített átmeneti rendelkezéseit kell figyelembe venni bizonyos kérdésekben a településrendezési eszközök készítésekor.

Budapest új településszerkezeti terve a fentiek figyelembe vételével készült, és így az új TSZT biztosítja a területrendezés és a készülő kerületi szintű építési szabályzat közötti összhangot.

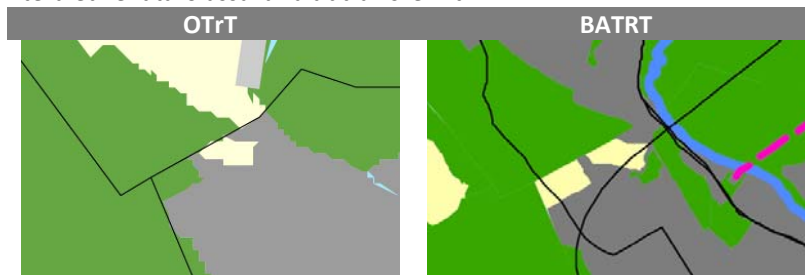
Az OTrT és a BATrT 2016. 07.01. óta hatályos módosított tartalma kerül vizsgálatra.

2. ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI TERÜLETFELHASZNÁLÁSI KATEGÓRIÁK

Az OTrT és BATrT települési, illetve városias települési térség területfelhasználási kategóriában rögzíti a kerület jellemzően beépült illetve azokhoz kapcsolódóan már beépítésre szánt területeit. Az erdőterületeket mindkét terv erdőgazdálkodási térség területfelhasználási kategóriában határozza meg. A két terv közötti léptékbeli különbségből, és a két terv eltérő részletettségéből következik, hogy a térségi területfelhasználási kategóriák lehatárolása is eltér egymástól.

A Solymárral közös településhatár mentén mindkét terv mezőgazdasági térség területfelhasználási kategóriát is rögzít, bár egymástól eltérő területi lehatárolással az alábbiak szerint:

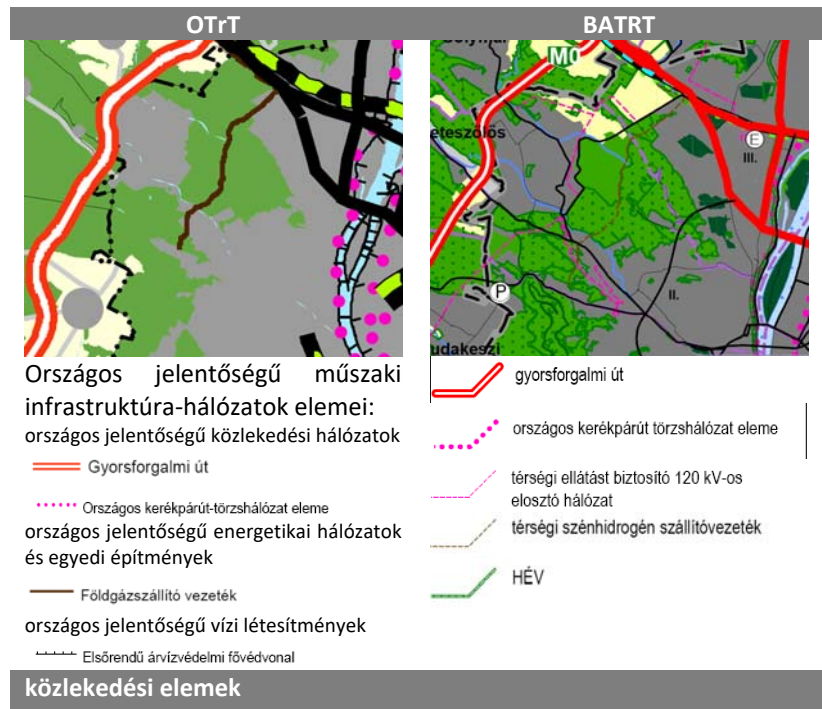

A főváros településszerkezeti terve a kérdéses területeket a Mk – Kertes mezőgazdasági területként határozza meg.

A BATrT területi mérleget csak Budapest vonatkozásában rögzít, kerületi bontásban nem.

3. ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI SZERKEZETI TERV – MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA HÁLÓZATOK

Műszaki Infrastruktúra-hálózatok

közlekedési elemek

Gyorsforgalmi utak:

MO

OTrT 1/1. számú melléklet

Az országos közúthálózat gyorsforgalmi és főúti elemei, valamint a fővárosi térszerkezetet meghatározó főutak

„Budaörs – Budakeszi – **Nagykovács** – **Budapest [II. ker.] – Solymár** – Pilisborosjenő – Üröm – Budakalász – Budapest [III. ker.] – Szigetmonostor – Budapest [IV. ker.] – Dunakeszi – Budapest [XV. ker.] – Fót – Csömör – Budapest [XVI. ker.] – Kistarcsa – Nagytarcsa – Budapest [XVII. ker.] – Ecser – Üllő – Vecsés – Gyál – Budapest [XXIII. ker.] – Dunaharaszti – Szigetszentmiklós – Budapest [XXII. ker.] – Diósd – Törökbálint – Biatorbágy – Budaörs”

BATrT 1/2. számú melléklet

Országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

1. Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

1.1. Gyorsforgalmi utak

- 1. MO – OTrT szerint

Főutak

Főutakat nem jelöl ki az OTrT és a BATrT a kerület területén.

A BATrT szerkezeti tervlapján megjelenő

meglévő nyomvonalak:

- Szilágyi Erzsébet fasor – Húvösvölgyi út – Hidegkúti út
- Szilágyi Erzsébet fasor – Húvösvölgyi út – Nagykovács út
- Szilágyi Erzsébet fasor – Budakeszi út

harántirányú jelenleg nem létező nyomvonalak:

- Hidegkúti út – Bécsi út (Aranyvölgy intermodális csomópont) összekötése
- Szilágyi Erzsébet fasor – Húvösvölgyi út – Budakeszi út csomópontja (Szép Ilona) és a Vörösvári út – Bécsi út csomópontja összekötése

A fenti meglévő és nem létező nyomvonalak jelölése a BATrT-ben azonos, a jelkulcsi magyarázat nem tartozik hozzájuk, így értelmezésük problémás. A jelenleg nem létező BATrT-ben jelölt nyomvonalak közül az elsőt a TSZT is rögzíti (eltérő nyomvonalon), a másodikat nem.

Országos kerékpárút törzshálózat eleme: **OTrT 1/1. számú melléklet**
Euro Velo 6 Az országos közúthálózat gyorsforgalmi és főúti elemei, valamint a fővárosi térszerkezetet meghatározó főutak

BATrT 1/2. számú melléklet

Országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

1.Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

1.7. Kerékpárút hálózat

1.7.1. Országos kerékpárút törzshálózati elemei

- **Felső-Dunamente kerékpárút (6-os jelű Euro Velo) 1.A.:** (Szlovákia és Ausztria – Rajka – OTrT szerint) – Visegrád – Dunabogdány – Tahitótfalu – Leányfalu – Szentendre – Budapest

HÉV A BATrT az alaptérképi elemek között rögzíti a Budapest – Szentendre HÉV vonalat.

energiaellátás

Földgázszállító vezeték – térségi szénhidrogén szállítóvezeték

OTrT 1/10. számú melléklet

Országos szénhidrogén-szállító vezetékek

1. Földgázszállító vezetékek

- **184. 411: Budapest [III. kerület] – Budapest [II. kerület]**

BATrT 1/2. számú melléklet

Országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

2. Energiaellátást biztosító hálózatok

2.3. Szénhidrogén szállítóvezetékek

- 2.3.2. Térségi Szénhidrogén szállítóvezetékek
 - **2.3.2.6. Pilisvörösvár – Budapest (II.ker.)**

Térségi ellátást biztosító 120 kV-os elosztó hálózat

2. Energiaellátást biztosító hálózatok

2.2. A villamosenergia-átviteli és elosztóhálózati távvezeték elemei

- 2.2.4. Térségi ellátást biztosító 120 kV-os elosztóhálózat
 - **2.2.4.4. Budapest [É-Budai Erőmű] – (Bicske)**
 - **2.2.4.5. Budapest [Pesthidegkút] – Budapest [É-Budai Erőmű] – (Bicske) felhasítási pontja**

árvízvédelem

Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal

OTrT 2. számú melléklet

Az ország szerkezeti terve az országos jelentőségű vízáterhelésmentesítésnek között rögzíti a budai rakpart mentén az elsőrendű árvízvédelmi fővédvonalat.

4. ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI ÖVEZETEK

Az országos és térségi övezetek vonatkozásában az OTrT 2013-as módosítása jelentős változásokat hozott, számos övezet megszűnt, újak keletkeztek, illetve a megmaradók tartalma is részben változott.

OTrT 2014.01.01. módosítása országos és kiemelt térségi és megyei övezetek változása

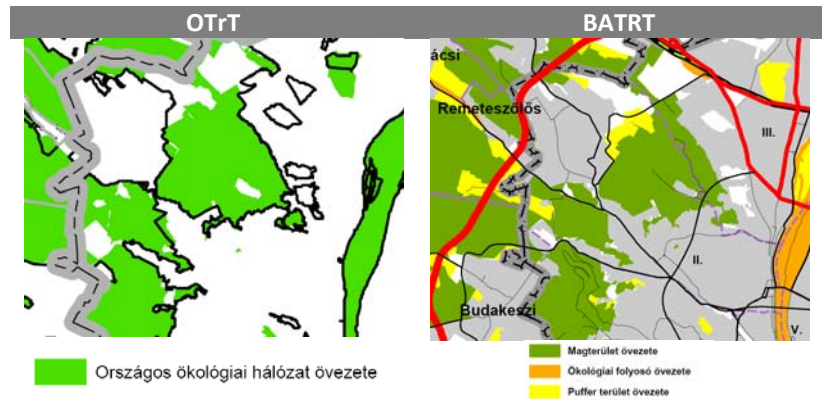
meglévő megmaradó övezet
megszűntetett övezet — nem kell alkalmazni
új övezet

Országos és Térségi övezetek és azok kapcsolata		
Országos Területrendezési Terv	Kiemelt térségi és megyei területrendezési terv	II. ker. érintettsége
Országos ökológiai hálózat	Magterület	igen
	Ökológiai folyosó	igen
	Pufferterület	igen
Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület		nem
Jó termőhelyi adottságú szántóterület		nem
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület		igen
	Erdőtelepítésre alkalmas javasolt terület	nem
Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület		nem/-
	Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület	nem/-
Országos jelentőségű tájképvédelmi terület		igen/-
Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület		igen
	Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület	nem/-
	Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület	nem/-
Kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület	Világörökség és világörökség-várományos terület	igen/-
	Történelmi települési terület	igen/-
Világörökségi és világörökségi várományos terület		igen
Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület		igen/-
Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe		igen/-
Országos vízminőség-védelmi terület		igen
Nagyvízi meder és a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló társulások területe		igen
Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület		igen/-
	Ásványi nyersanyag-vagyon terület	igen
Együtt tervezhető térségek		nem/-
	Rendszeresen belvízjárta terület	nem/-
	Nagyvízi meder	igen/-
	Földtani veszélyforrás területe	igen
	Vízeroszióknak kitett terület	igen/-
	Széleroszióknak kitett terület	nem/-
Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület		igen
	Honvédelmi terület	igen

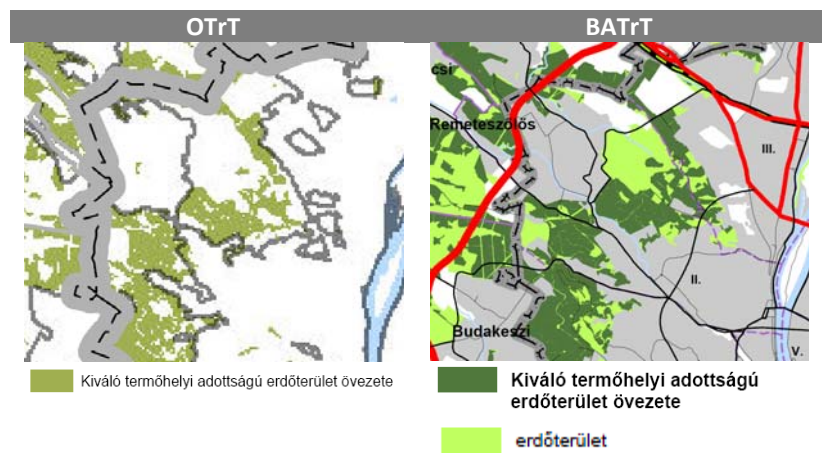
A II. kerület szempontjából releváns övezetek kerülnek bemutatásra.

Mivel a BATrT-t még nem hozták összhangba az OTrT-vel, ezért az BATrT megszűnő övezeteket rögzítő mellékleteit is bemutatjuk II. kerületi érintettség esetében.

4.1. NEMZETI ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT ORSZÁGOS ÖVEZETE
– MAGTERÜLET, ÖKOLÓGIAI FOLYOSÓ ÉS PUFFER TERÜLET TÉRSÉGI ÖVEZETE

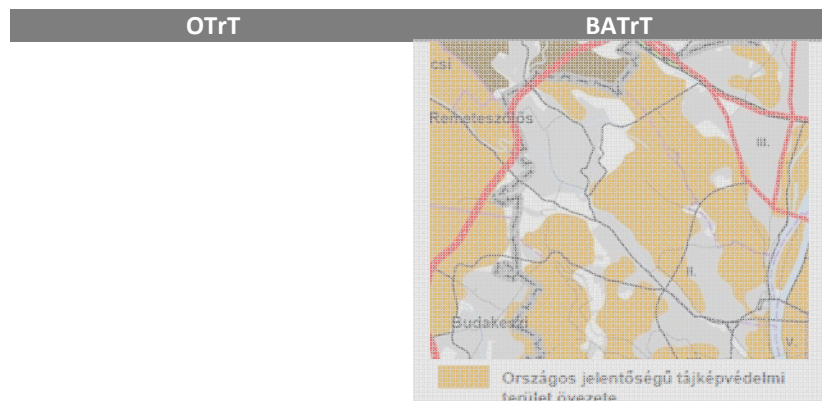

4.2. KIVÁLÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ ERDŐTERÜLET ORSZÁGOS ÖVEZETE

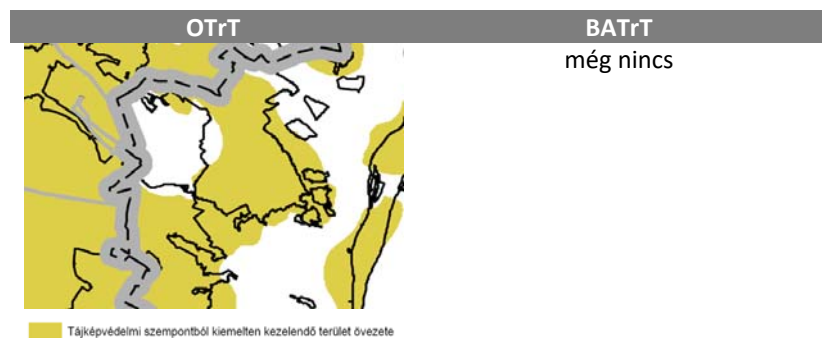

4.3. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET ORSZÁGOS ÖVEZETE

Az OTrT az országos övezetet megszüntette,
a BATrT még alkalmazza.
Az OTrT átmeneti rendelkezés alapján
településrendezési eszköz készítése során nem kell
figyelembe venni.

4.4. TÁJKÉPVÉDELMI SZEMPONTBÓL KIEMELTEN KEZELENDŐ TERÜLET ORSZÁGOS ÖVEZETE

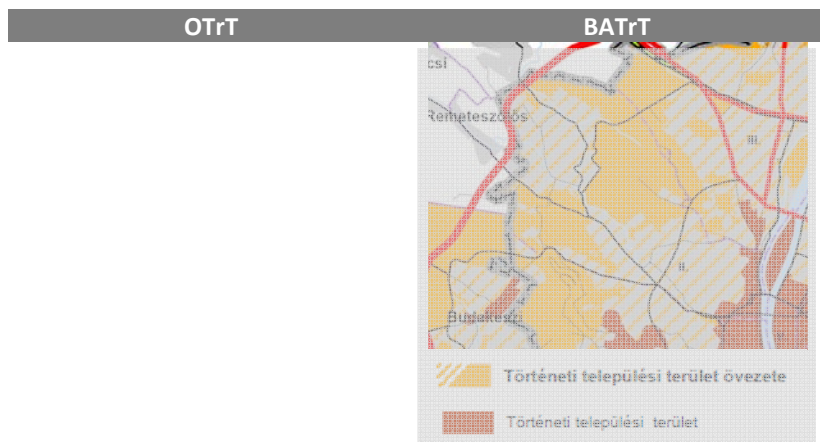
4.5. VILÁGÖRÖKSÉGI ÉS VILÁGÖRÖKSÉGI VÁROMÁNYOS TERÜLET ORSZÁGOS / TÉRSÉGI ÖVEZETE

Az OTrT a térségi övezet helyett országos övezetként rögzíti a világörökségi és világörökségi várományos területet.

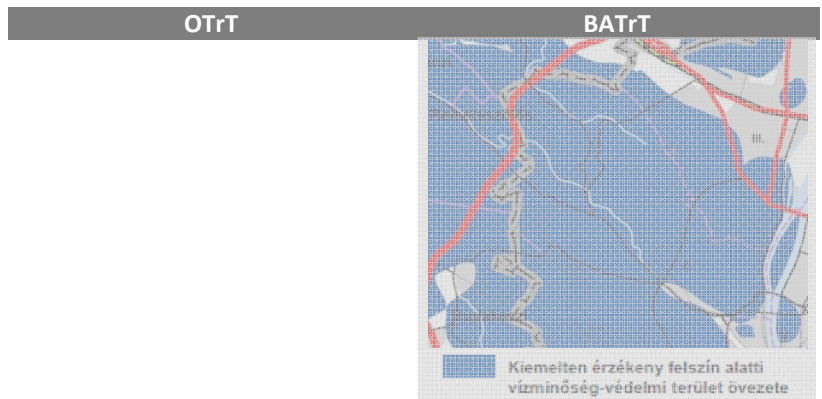
4.6. TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSI TERÜLET TÉRSÉGI ÖVEZETE

Az OTrT a térségi övezetet megszüntette, a BATrT még alkalmazza.
Az OTrT átmeneti rendelkezés alapján településrendezési eszköz készítése során nem kell figyelembe venni.

4.7. KIEMELTEN ÉRZÉKENY FELSZÍN ALATTI VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI TERÜLET ORSZÁGOS ÖVEZETE

Az OTrT az országos övezetet megszüntette, a BATrT még alkalmazza.
Az OTrT átmeneti rendelkezés alapján településrendezési eszköz készítése során nem kell figyelembe venni.

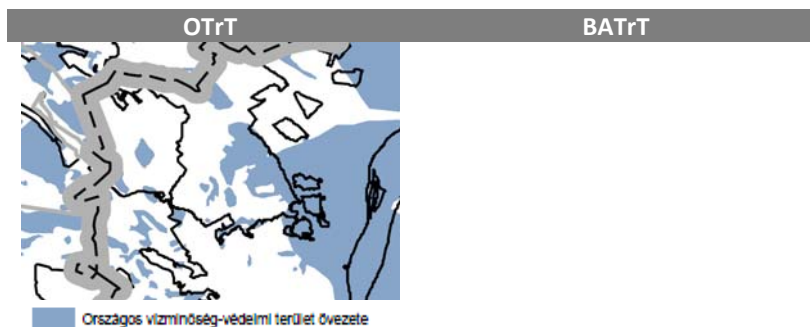

4.8. FELSZÍNI VIZEK VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI VÍZGYŰJTŐ TERÜLET ORSZÁGOS ÖVEZETE

Az OTrT az országos övezetet megszüntette, a BATrT még alkalmazza.
Az OTrT átmeneti rendelkezés alapján településrendezési eszköz készítése során nem kell figyelembe venni.

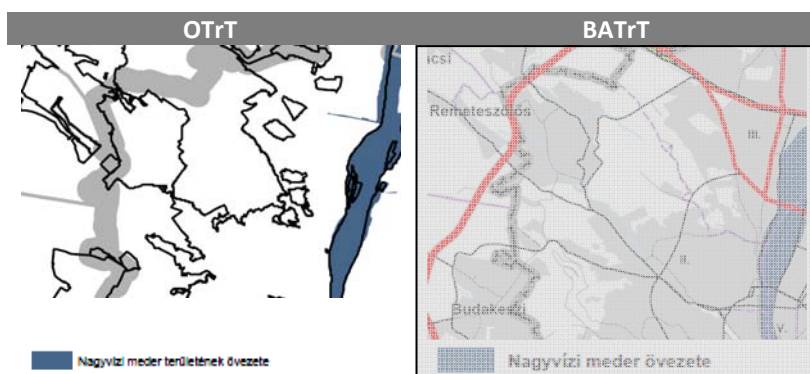

4.9. ORSZÁGOS VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI TERÜLET ORSZÁGOS ÖVEZETE

4.10. NAGYVÍZI MEDER TERÜLETÉNEK ORSZÁGOS / TÉRSÉGI ÖVEZETE

Az OTrT a térségi övezet helyett országos övezetként rögzíti a nagyvízi meder területét.

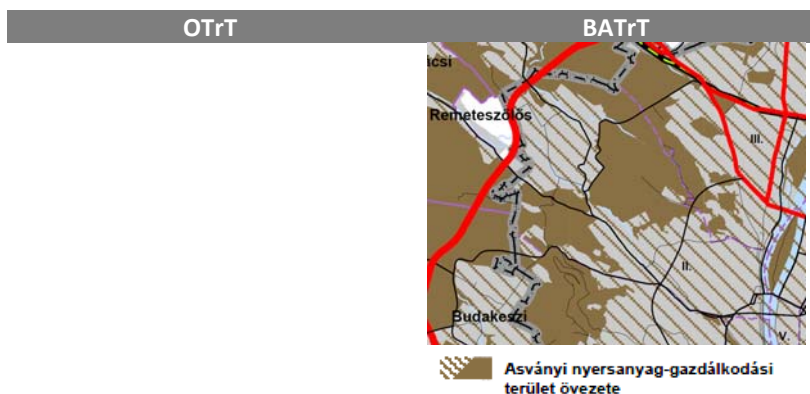

4.11. ÁSVÁNYI NYERSANYAG-GAZDÁLKODÁSI TERÜLET ORSZÁGOS ÖVEZETE
ÁSVÁNYI NYERSANYAGVAGYON-TERÜLET TÉRSÉGI ÖVEZETE

Az OTrT az országos övezet helyett térségi övezetként rögzíti az ásványi nyersanyagvagyon-területet, de nem határolja azt le.

OTrT: „19/B.§ (1) Az ásványi nyersanyagvagyon-terület övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.”

A BATrT vonatkozó térképe, még az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület országos övezetét rögzíti – a kerület teljes közigazgatási területén.

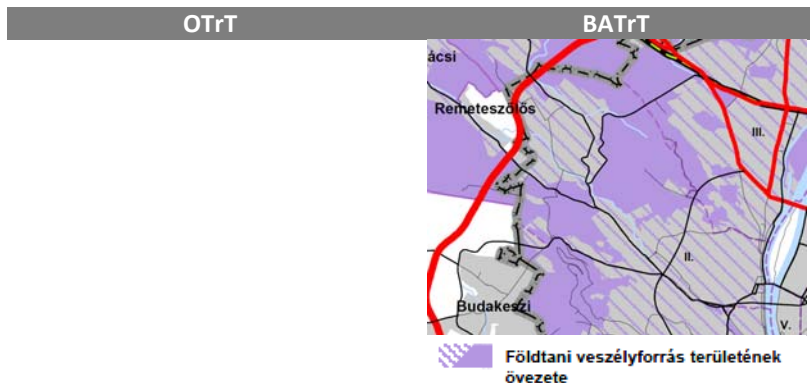

4.12. FÖLDTANI VESZÉLYFORRÁS TERÜLETÉNEK TÉRSÉGI ÖVEZETE

Az OTrT térségi övezetként rögzíti a földtani veszélyforrás területét, de nem határolja azt le.

OTrT: „25.§ (1) A földtani veszélyforrás területének övezetét a településrendezési eszközökben kell a tényleges kiterjedésnek megfelelően lehatárolni.”

A BATrT vonatkozó térképe a földtani veszélyforrás területének övezetét – a kerület teljes közigazgatási területén rögzíti.

4.13. VÍZERÓZIÓNAK KITETT TERÜLET TÉRSÉGI ÖVEZETE

Az OTrT a térségi övezetet megszüntette, a BATrT még alkalmazza.

Az OTrT átmeneti rendelkezés alapján településrendezési eszköz készítése során nem kell figyelembe venni.

OTrT

BATrT

4.14. KIEMELT FONTOSSÁGÚ HONVÉDELMI TERÜLET ORSZÁGOS ÖVEZETE
HONVÉDELMI TERÜLET TÉRSÉGI ÖVEZETE

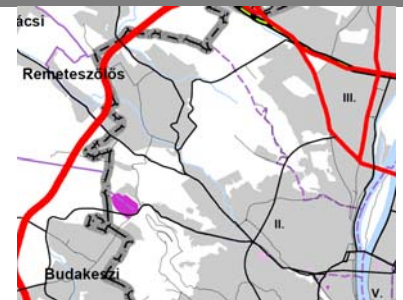
Az OTrT kiemelt a kerület (Budapest) teljes közigazgatási területét kiemelt fontosságú honvédelmi övezet terület országos övezetben rögzíti

OTrT: „16/C.§ A kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni, és a településszerkezeti tervben beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület vagy erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni.”

A BATrT honvédelmi terület térségi övezetét rögzít Budakeszi út menti laktanya mentén.

OTrT

BATrT

Kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete

Honvédelmi terület övezete

A szomszéd települések hatályos településszerkezeti terveinek – a II. kerület fejlesztését befolyásoló – megállapításai

I. SZOMSZÉDOS FŐVÁROSI KERÜLETEK

1. BUDAPEST FŐVÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE

Budapest főváros teljes közigazgatási területére egységes településszerkezeti terv készült:

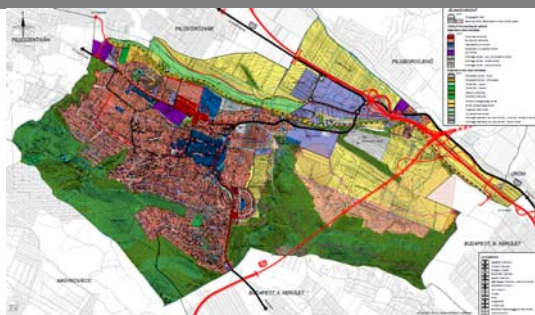
50/2015.(I.28.) Főv. Kgy. határozattal elfogadott Budapest Főváros Településszerkezeti Terve.

A II. kerülettel határos fővárosi kerületek – I., III., V., XII. és XIII. kerületek – és a Margitsziget területére vonatkozóan a fővárosi TSZT határozza meg a legfontosabb területfelhasználási és településszerkezeti döntéseket.

A fővárosi TSZT ismertetésére a hatályban lévő településrendezési eszközök bemutatásánál kerül sor, a releváns összvárosi és a szomszédos kerületi megállapításokra való kitekintéssel.

II. SZOMSZÉDOS AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK

1. SOLYMÁR TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE

Solymár Nagyközség Településszerkezeti tervét a 114/2016.(VII.21.) számú ök. határozattal fogadta el a képviselő-testület. Solymár Nagyközség észak felől határos a II. kerülettel cca. 4 km hosszú közös határszakasszal.

1.1. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

A közös határ mentén Solymár közigazgatási területén

- jellemzően Védelmi erdőterület, és
- a Hidegkúti út folytatásában a Rózsika utca mentén
 - jellemzően Kertvárosias lakóterület,
 - a kerülethatárral szomszédosan és a benzinkút területén Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület

területfelhasználás rögzített.

A Solymárral közös határ mentén a II. kerület területén beépítésre nem szánt, erdő és mezőgazdasági területfelhasználási kategóriák kerültek meghatározásra. A Hidegkúti út – Rózsika utca menti cca. 200 méter hosszú határszakaszon Solymár felől belterület, illetve beépítésre szánt – lakó és gazdasági – területek csatlakoznak.

1.2. EGYÉB MEGHATÁROZÓ ELEMEL

Solymár településszerkezeti terve rögzíti az M0 nyomvonalát, mint tervezés alatt álló, alagútban vezetett nyomvonzszakaszt és annak védősávját.

A fővárosi TSZT az M0 nyomvonalát

- távlati közúti fejlesztés közelítő nyomvonala
- távlati közúti fejlesztés közelítő nyomvonala alagútban jelöléssel rögzíti, mint a területfejlesztési koncepcióban, a

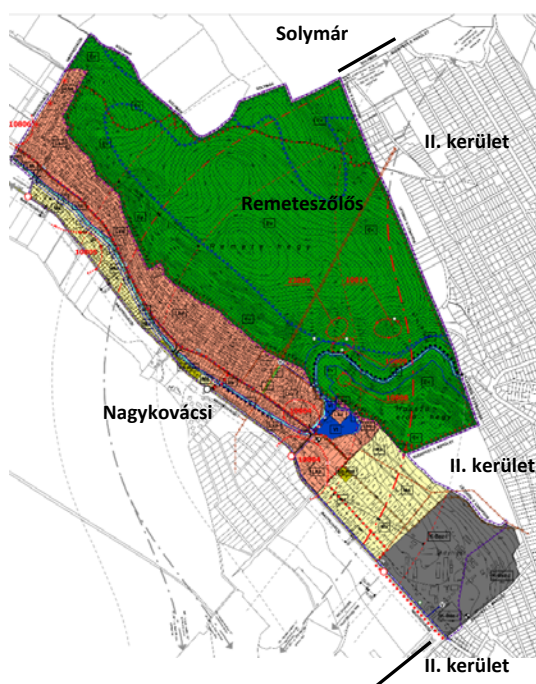

területrendezési tervekben és a városfejlesztési koncepcióban meghatározott, vagy egyéb tervi előzmények alapján már ismert, de egyértelmű nyomvonallal még nem rendelkező, csak hálózati összefüggéseiben és kialakításának módjában (felszínen vagy felszín alatt) definiált infrastruktúra elemet.

A két TSZT összevetéséből megállapítható, hogy a fővárosi TSZT-ben rögzített nyomvonal kicsit nyugatabbra metszi a közös határvonalat, mint a solymári TSZT-ben feltüntetett nyomvonal, de mindkettő alagútban vezetett.

A Solymár I. – dolomit bányatelek került rögzítésre Solymár déli határán. A bánya Védelmi erdőterület területfelhasználásban rögzített, a bánya területe jellemzően a Budai Tájvédelmi Körzet (Nemzeti Park) része.

2. REMETESZŐLÓS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE

Remeteszőlós Község Településszerkezeti tervét a 65/2017.(VI.14.) számú ök. határozattal fogadta el a képviselő-testület.

Remeteszőlós község nyugat felől határos a II. kerülettel cca. 3,5 km hosszú közös határszakasszal.

Remeteszőlós község 2000. július 20-án született, miután egy 1999-es népszavazáson a lakosság többsége a Nagykovácsiról történő leválásról döntött. A település 2002. október 22-i önkormányzati választások napjától vált közigazgatásilag is önállóvá és függetlenné. Remeteszőlós Község Önkormányzatának közigazgatási határait a Pest Megyei Bíróság 2008. március 4-én hozott, 10.P.24.928/2003/93. számú végzésével állapította meg. A Budakörnyéki Földhivatal 2014. augusztus 28-i dátummal átvezette Remeteszőlós Község új közigazgatási határát.

2.1. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

A Remeteszőlóssal közös határ mentén Remeteszőlós közigazgatási területén az alábbi területfelhasználások rögzítettek:

- Ev – védelmi területe
- Má – általános mezőgazdasági terület
- K-Bsz-I – Belbiztonságot szolgáló intézményi terület az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola területén, max. beépítési sűrűség 1,1 m²/m².

A Remeteszőlós TSZT-je a Rendészeti Szakközépiskolával kapcsolatban az alábbiakat rögzíti:

„Remeteszőlós külterületén található volt határőr laktanya helyén jelenleg az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola üzemel. A határőr laktanya megszűnésével a korábbi honvédelmi területfelhasználás helyett a Rendészeti Szakközépiskola intézményi jellegéhez jobban illeszkedő új beépítésre szánt különleges területfelhasználás került meghatározásra. Egyebekben további különleges területfelhasználás nem került kijelölésre, csak a korábban kijelölt területek átsorolásáról van szó.”

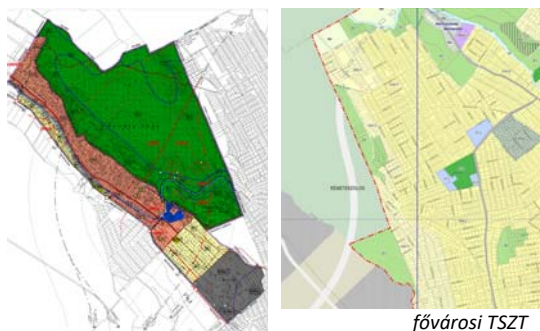
„A területen funkcióváltás nem tervezett, azonban a meglévő épületállomány megtartása, fejlesztése mellett, a jelenleg igen alacsony beépítettség kismértékű növelésével új lakóépületek létesítésére, szabályozott módon de lehetőséget kell biztosítani.”

A Remeteszőlóssal közös határ mentén a II. kerület területén kertvárosi lakó területfelhasználás és beépítésre nem szánt, erdő és mezőgazdasági területfelhasználási kategóriák kerültek meghatározásra.

fővárosi TSZT

2.2. EGYÉB MEGHATÁROZÓ ELEMÉK

Remeteszlős településszerkezeti terve az M0 nyugati szektor nyomvonal az alábbiak szerint rögzített:

- „A” változat tengelyvonallal és 250-250 méteres védősávval került feltüntetésre - ez részben terepszint alatt, részben terepszint feletti kialakítású – ez egyezik meg a fővárosi TSZT-vel
- „B” és „C” nyomvonal terepszint alatti kialakítással a település nyugati részén – Remeteszlős szempontjából ez a kedvezőbb változat.

3. NAGYKOVÁCSI TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE

Nagykovácsi Nagyközség Településszerkezeti tervét a 25/2004.(III.3.) számú ök. határozattal fogadta el a képviselő-testület. Ez a településszerkezeti terv Remeteszlőssel közös.

Nagykovácsi nagyközség nyugat felől határos a II. kerülettel cca. 2,5 km hosszú közös határszakasszal.

3.1. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

A Nagykovácsival közös határ mentén Nagykovácsi közigazgatási területén az alábbi területfelhasználások rögzítettek:

- E – gazdasági-, egészségügyi-szociális-, oktatási-kutatási- erdők területe
- M – mezőgazdasági terület
- Mv – védett mezőgazdasági terület

Az Mv területfelhasználással kapcsolatban a TSZT rögzíti:

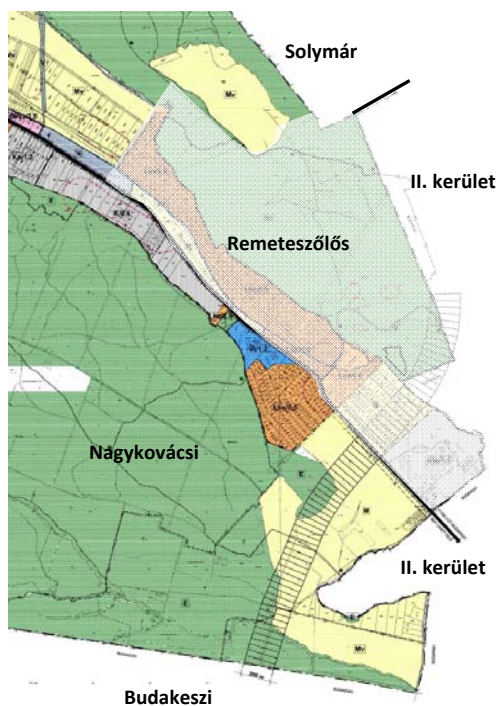
„A Táj- és természetvédelmi területen elhelyezkedő mezőgazdasági területek a TSZT szerint, védett, mezőgazdasági területek...”

„...a mezőgazdasági területek egy része a 9/1978. OKTH határozat szerint a Budai Tájvédelmi Körzethez tartozóan országosan védett terület. Védendő tájhasználat a Tájvédelmi Körzethez tartozó erdők, az erdőkhez kapcsolódó gyepek, tisztások, vadföldek fenntartása. A Budai Tájvédelmi Körzethez tartozó erdő- és mezőgazdasági valamint egyéb (kivett) területek elsődleges rendeltetése a tájra jellemző felszíni formakincs, növény- és állatvilág, illetve tájkép tartós fennmaradásának biztosítása, védelme.”

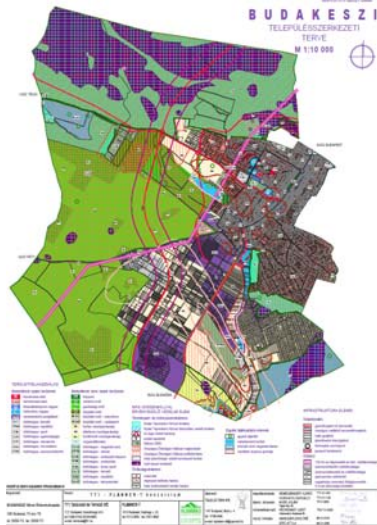
A Nagykovácsival közös határ mentén a II. kerület területén kertvárosi lakó területfelhasználás és beépítésre nem szánt, erdő és rekreációs területfelhasználási kategóriák kerültek meghatározásra.

3.2. EGYÉB MEGHATÁROZÓ ELEMÉK

A honlapon elérhető településszerkezeti tervlapon jelkulcs nincs feltüntetve, de feltételezhető, hogy a 200 méter széles sraffozott sáv az M0 nyomvonalat jelöli.

4. BUDAKESZI TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE

Budakeszi Város Településszerkezeti tervét az 500/2015.(XII.15.) számú ök. határozattal fogadta el a képviselő-testület

Budakeszi nyugat felől határos a II. kerülettel cca. 500 m hosszú közös határszakasszal.

4.1. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

A Budakeszivel közös határ mentén Budakeszi közigazgatási területén

- Ev – védelmi erdő

területfelhasználás rögzített.

A terület egyben a Budai Tájvédelmi Körzet része, egyben Natura 2000 terület és az ökológia hálózat magterülete.

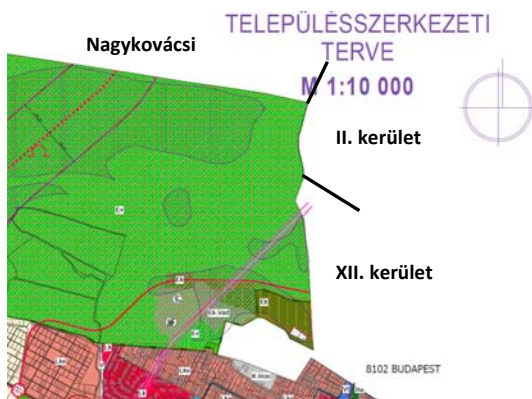
A Budakeszivel közös határ mentén a II. kerület területén beépítésre nem szánt, közjóléti erdő területfelhasználási kategória került meghatározásra.

4.2. EGYÉB MEGHATÁROZÓ ELEMÉK

A TSZT feltünteti a 132 kV-os légvezetékét és biztonsági sávját, mely a XII. kerület területét érintve érkezik a II. kerület területére.

A fővárosi TSZT vonatkozó tervlapja a nyomvonalat az alábbi jelöléssel rögzíti:

- 120 kV-os távvezeték és biztonsági sávja (MAVIR Zrt. és ELMÜ Nyrt. adatszolgáltatása).

Hatályos fővárosi településfejlesztési döntések bemutatása

I. BUDAPEST 2030 HOSSZÚ TÁVÚ VÁROSFELJESZTÉSI KONCEPCIÓ

1. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER

A Fővárosi Közgyűlés 767/2013.(IV.24.) Kgy. határozatával fogadta el a „Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepciót”, mely a főváros jövőképét, átfogó és hosszú távú fejlesztési céljait rögzíti.

1.1. BUDAPEST JÖVŐKÉPE

„Budapest a Kelet-Közép-Európai térség gazdasági vezető ereje innovációs és kulturális központja, élenjáró a tudás- és kreatív gazdaság fejlesztésében és a fenntartható gazdasági modell megvalósításában, amelynek bázisa a hálózatba szerveződő kutató-fejlesztő, oktatási és üzleti (piaci) rendszer. Piacvezető az alacsony energiafelhasználású, de magas hozzáadott értékű termékek és szolgáltatások előállításában, az ilyen jellegű ágazatokba irányuló befektetések vonzásában. Budapest adottságait és helyzeti potenciálját tekintve híd szerepet tölt be a környező tájak, civilizációk között, különböző kultúrák, gazdaságok és emberek találkozóhelye. Környezetének fejlesztését megfontoltan, az értékeket és az érintettek érdekeit messzemenően figyelembe véve végzi. Budapest sokszínű, egyedi karakterű főváros, amely magas életminőséget és esélyegyenlőséget biztosít lakóinak.”

1.2. BUDAPEST CÉLRENDSZERE

Új kihívások

- Verseny és együttműködés az európai térben
- Klímaváltozás kezelése
- Kimerült gazdasági és fejlesztési források
- Alacsony foglalkoztatottság és elöregedés
- Élhetőség
- Fenntarthatóság
- Esélyegyenlőség
- Budapest az európai városhálózat erős tagja
- Érték- és tudásalapú, fenntartható gazdaság
- Harmonikus, sokszínű városi környezet
- Javuló életminőség, harmonikus együttélés

Szemléleti alapvetések – horizontális célok

Átfogó célok

Célok

CÉLOK	ÉLHETŐSÉG, FENNTARTHATÓSÁG, ESÉLYEGYENLŐSÉG ERŐSÍTÉSE A NÉPSSÉGMEGTARTÁS ÉRDEKÉBEN			
	BUDAPEST AZ EURÓPAI VÁROS HÁLÓZAT ERŐS TAGJA	ÉRTÉK- ÉS TUDÁSALAPÚ, FENNTARTHATÓ GAZDASÁG	HARMONIKUS, SOKSZÍNŰ VÁROSI KÖRNYEZET	JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS
1. Kezdeményező városfejlesztés	■	■	■	■
2. Partnerség – a jövő közös tervezése a térségben és országosan	■	■	■	■
3. Egységes Budapest	■	■	■	■
4. Budapest nemzetközi és európai szerepkörének erősítése	■	■	■	■
5. Egészséges környezeti feltételek megteremtése	■	■	■	■
6. Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás	■	■	■	■
7. Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése	■	■	■	■
8. A Dunával együtt élő város	■	■	■	■
9. Hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezet – kompakt város	■	■	■	■
10. A barnamezős területek a városfejlesztési célterületei	■	■	■	■
11. Intelligens mobilitás	■	■	■	■
12. Tudás-, készség- és zöldalapú gazdaságfejlesztés	■	■	■	■
13. Önfenntartó városgazdálkodási rendszer	■	■	■	■
14. A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése	■	■	■	■
15. Humán szolgáltatások optimalizálása	■	■	■	■
16. Igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése	■	■	■	■
17. Befogadó, támogató és aktív társadalom	■	■	■	■

a célok és az átfogó célok viszonya
forrás: BP2030

A városfejlesztési koncepció 17 célt határoz meg a 3 szemléleti alapvetést tükrözve és a 4 átfogó cél figyelembevételével:

- Kezdeményező városfejlesztés
- Partnerség – a jövő közös tervezése a térségben és országban
- Egységes Budapest
- Budapest nemzetközi és európai szerepkörének erősítése
- Egészséges környezeti feltételek megteremtése
- Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás
- Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése
- A Dunával együtt élő város
- Hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezet kompakt város
- A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei
- Intelligens mobilitás
- Tudás-, készség- és zöldalapú gazdaságfejlesztés
- Önfenntartó városgazdálkodási rendszer
- A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése
- Humán szolgáltatások optimalizálása
- Igényekhez igazodó rugalmas lakásstruktúra
- Befogadó, támogató és aktív társadalom.

A célrendszer összefüggéseit bemutató táblázatból kiolvasható, hogy egy-egy cél több átfogó cél megvalósulását is szolgálja.

2. A CÉLOK TERÜLETI ÉRVÉNYESÍTÉSE

A célok területi érvényesítésének leírásából azok a szakaszok kerülnek ismertetésre, melyek a II. kerület szempontjából is relevánsak.

Céltérségek

„A koncepció a város két fő térségének átalakulását preferálja, a Duna menti zónára és az átmeneti zónára koncentrál. Ezeken a területeken a meghatározott elvek és célok szerint jelölhető ki nyolc sugárirányú tengely mentén, tíz kiemelt - jellemzően barnamezős - céltérség, elsősorban a meglévő és a tervezett kötőpályás közlekedési elemek mentén. Az átmeneti zóna azért jelenik meg kiemelt térségként, mivel itt található a kihasználatlan barnamezős területek többsége.

Központrendszer

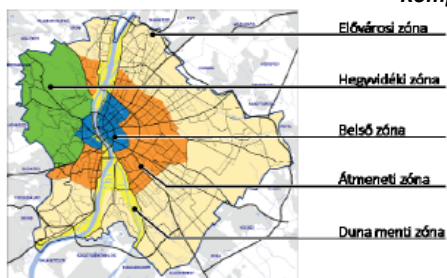
Ebben a zónában kerül meghatározásra a városközpontot tehermentesítő nyolc mellékközpont is - egy budai kivételével, a hegyvidéki és a belső zóna találkozásánál. A mellékközpontok a kijelölt fejlesztési sávokban, vagy azokhoz közeli fejlesztési területeken tölthetik be elvárt városszerkezeti szerepüket.

„Fontos eleme a kialakuló térbeli rendszernek a Körvasúti körút helybiztosítása és ütemezett kialakítása, ami az egyes céltérségek között megfelelő kapcsolatot tud majd biztosítani a Hungária gyűű párként.”

Kompaktság

„A céltérségek a kompaktság érdekében vegyes használatot feltételeznek, amelyben megférnek a környezetbarát technológiák, a K+F fejlesztések, az irodai munkahelyek, a lakások és azok kiszolgáló intézményei is. A céltérségek, belső szerkezeti kialakításakor zöldterületi fejlesztés is szerepet kell, hogy kapjon. A város peremén egyes gazdasági területeket logisztikai funkció céljára kell igénybe venni, mivel azok lételeme a külső közlekedési kapcsolatrendszer.”

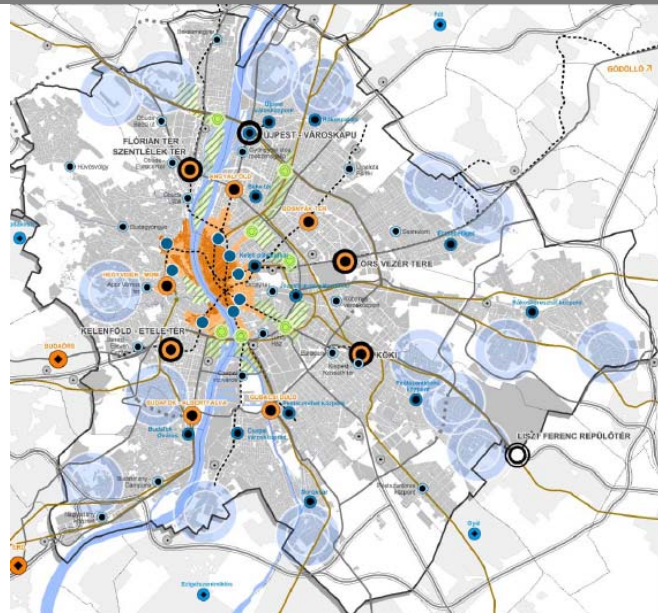
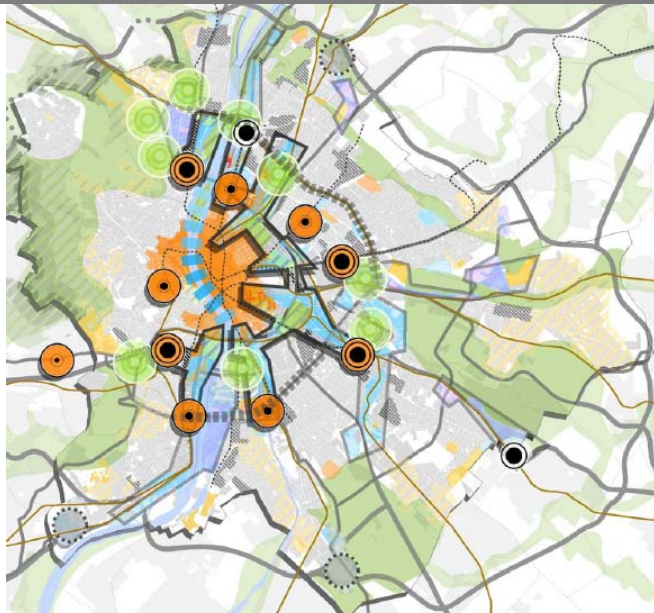
A kompaktság érdekében a város öt, eltérő adottságokkal rendelkező zónája (belső, átmeneti, elővárosi, hegyvidéki és Duna menti) ezért differenciált fejlesztést igényel.

Budapest zónarendszere forrás:BP2030

KIEMELT CÉLOK TÉRBELISÉGE

KÖZPONTRENDSZER

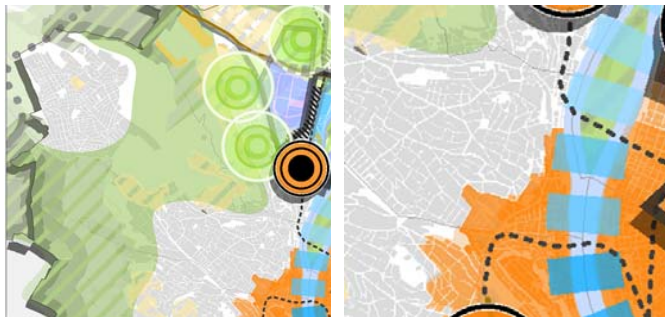
- Mellékközpont /
● Térségi jelentőségű település
- Jelentős ökológiai potenciállal
rendelkező szabadterület
- Komplex lakótelepi rehabilitáció
- Intermodális csomópont
- ||| Kiemelt szerepű Duna
- ⊙ Logisztikai funkció számára
alkalmas terület
- Elsődleges jellemzően
barnamezős fejlesztési céltérség
- Másodlagos jellemzően
barnamezős fejlesztési céltérség
- Munkahelyek fejlesztési térsége
- Körvasúti körút
- Potenciális városi park
- Lakóterületek fejlesztési térsége
- Szerkezeti jelentőségű út / vasút
- Városközpont - többfunkciós
rehabilitációs céltérség
- Szerkezeti jelentőségű gyorsvasút

- Városközpont / Városközpont
kiemelt nagykörúti helyszínei
- Mellékközpont /
● Térségi jelentőségű település
- Kiemelt jelentőségű helyi központ /
● Kiemelt jelentőségű település
- Jelentős helyi központ /
● Jelentős szerepkörű település
- Tematikus terület
- Városi / nemzetközi
Intermodális csomópont
- Kereskedelmi központ
- Helyi központ
fejlesztési céltérületei
- Gyorsvasúthálózat
- Vasúthálózat
- Úthálózat

forrás: BP2030

forrás: BP2030

A városfejlesztés célterületeinek magját a barnamezős területek képezik. A város fenntartható fejlesztési pályára állításának és kompaktságának megtartására elengedhetetlen feltétel ezen területek átstrukturálása és újrahaznosítása. A nagy, összefüggő térségekben szerkezeti szempontból szükséges, hiányzó funkciók a városszövetbe integrálhatók a meglévő infrastruktúra felhasználásával. A város számára szükséges, változatos területhasználat lehetősége így adott. A célterületek nem egzaktul lehatárolt területek, hanem hatásukban önmagukon túlmutatnak.

Városfejlesztési célterület nem került meghatározásra a II. kerület területén.

A Koncepció a klímavédelmi célok területi érvényesítésével kapcsolatban rögzíti, hogy a szabad terek, köztük a zöldfelületi rendszer részét képező budai erdők megtartása kiemelt jelentőségű.

A jelentős ökológiai potenciállal rendelkező szabad területek mellett a II. kerület területén rögzítésre került a lakóterületek fejlesztésének területei. A városközpont területe egyben többfunkciós, rehabilitációs céltérség is, ezen belül a Duna menti sáv kiemelt szerepű.

A differenciált, hierarchikus központrendszer városszerkezetet meghatározó központi helyszínei:

- a városközpont – főközpont
- a városközpont kiemelt nagykörúti helyszínei
- mellékközpontok
- kiemelt jelentőségű helyi központok
- jelentős helyi központok.

Városszerkezeti jelentőséggel nem rendelkező helyi szintű központi elemek:

- lokális központok
- kereskedelmi központok

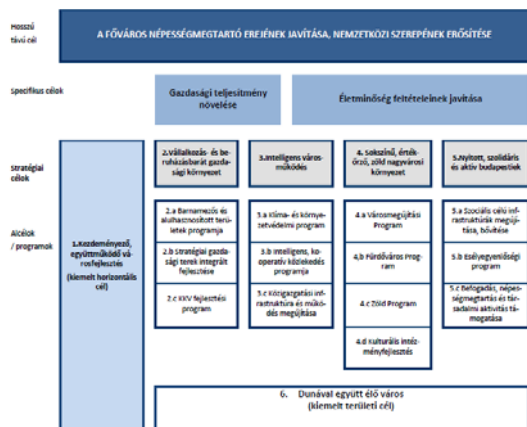
A II. kerület Margit körút és Duna menti területei a főközpontoz tartoznak, mellékközpont a kerület területén nincs meghatározva. Ugyanakkor a központrendszer értelmezi a városközpont kiemelt nagykörúti helyszínei, közöttük a budai oldalon a Széll Kálmán teret.

Jelentős helyi központként került rögzítésre a Budagyöngye (a Hűvösvölgyi út és a Budakeszi út találkozásánál), és a Hűvösvölgy (a Hűvösvölgyi út és a Nagykovácsi út találkozásánál).

„A hagyományos városközpontokhoz kapcsolódnak a jelentős aktivitással rendelkező központi helyek, amelyek kiváló elérhetőségük és kiemelt funkcióik révén egyszerre szolgálják a városközpontot és az egész várost, találkozóhelyek, egyben tájékozódási pontok. Ezek a helyszínek”

II. ITS BUDAPEST STRATÉGIA 2020

1. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER

Célrendszer forrás: ITS2020

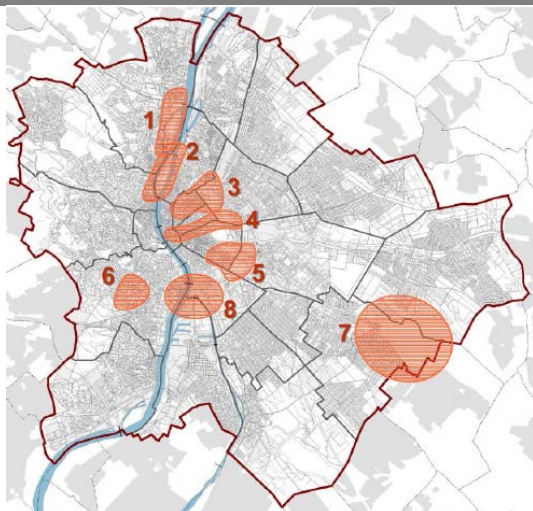
A BP2030 hosszú távú városfejlesztési koncepció célkitűzéseivel összhangban a 160/2016.(II.17.) Kgy. határozattal elfogadott ITS feladata, hogy meghatározza Budapest Főváros Önkormányzata számára a város fejlesztésének középtávú feladatait, programját és az ehhez szükséges kulcsprojekteket, akcióterületeket.

Öt tematikus és egy kiemelt területi cél került meghatározásra:

- Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés
- Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet
- Intelligens városműködés
- Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet
- Nyitott, szolidaris és aktív budapestiek
- Dunával együtt élő város

Ezeket keresztül az ITS2020 dokumentum kijelöli a fővárosi városfejlesztés akcióterületeit.

2. FŐVÁROSI AKCIÓTERÜLETEK

Akcióterületek forrás ITS2020

A kerületek integrált városfejlesztési stratégiáiban kijelölt akcióterületek összegzése során a projektek értékelésének rangsorolásának és kiválasztásának több szempontja is volt, ezek közül kiemelkednek az alábbiak:

- a tulajdonosi háttér, elsősorban azok a projektek kerültek értékelésre „ahol fővárosi vagy állami tulajdonnal, kezelési joggal is érintett a projekt, illetve ahol a főváros koordináló szerepe releváns”;
- az ágazati projektek esetében a politikai támogatottság, és az ágazati stratégiákban már prioritást élvező projektek
- szakmai indokoltság, uniós források bevonhatósága

2.1. A FINA17 MARGITSZIGET AKCIÓTERÜLET

A FINA17 Margitsziget akcióterület célja a főváros egészségturisztikai klaszterének kialakítása a vízre épülő, sport, élmény- és gyógyászati funkciók és ezek bázisán kialakuló szolgáltatások megerősítésével. Az akcióterület központjában lévő Margitsziget a Fővárosi Önkormányzat kiemelt projektje.

A II. kerület területét a 2. számú akcióterület érinti, ahol: fővárosi projektként jelenik meg:

- Felhévíz Fürdőnegyed, közterületfejlesztés, Lukács Gyógyfürdő további szolgáltatásfejlesztése

kormányzati projektként jelenik meg:

- a Vizes VB – a Komjádi – Császár és Hajós Alfréd uszoda megújítása – létesítmény felújítás a Vizes 17 VB elemeként.

magán szektor projektjeként jelennek meg:

- Felhévíz Fürdőnegyed egészségturisztikai fejlesztései, gyógyszálló kialakítása, „SZOT szálló” megújítása

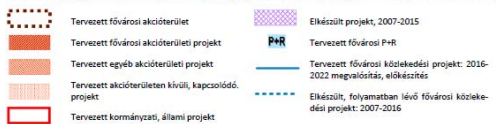
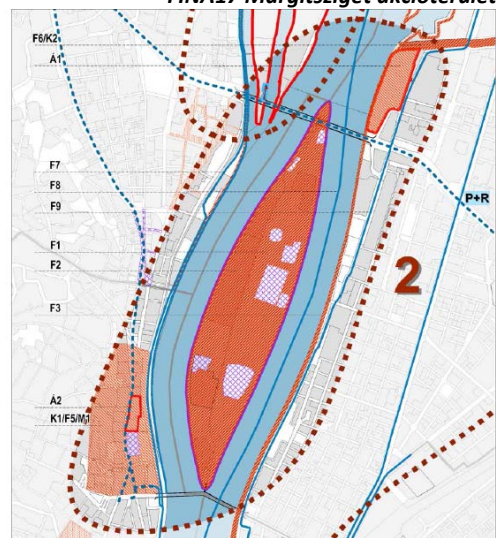
Kapcsolódó, akcióterületen kívüli fővárosi projektként jelenik meg

- a Király Gyógyfürdő megújítása

Fejlesztési előzmények

- a Budai Fonódó villamos
- a Szt. Lukács Gyógyfürdő és Uszoda felújítása.

FINA17 Margitsziget akcióterület

2. FINA2017 – Margitsziget akcióterület forrás: ITS2020

III. BARNAMEZŐS TERÜLTEK FEJLESZTÉSE – TEMATIKUS PROGRAM TFP

1. A BARNAMEZŐS TFP CÉLRENDSZERE

1.1. ÁTFOGÓ CÉL

„A barnamezős területek fejlesztése elnevezésű Tematikus Fejlesztési Program (TFP) célja, hogy meghatározza a barnamezős területek jövőbeni fejlesztésének irányait és koordinált, egységes keretbe rendezze a stratégiai célok megvalósítását, a térségi potenciál kiaknázását leginkább segítő fejlesztéseket.”

1.2. KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLOK

Középtávú fejlesztési célok

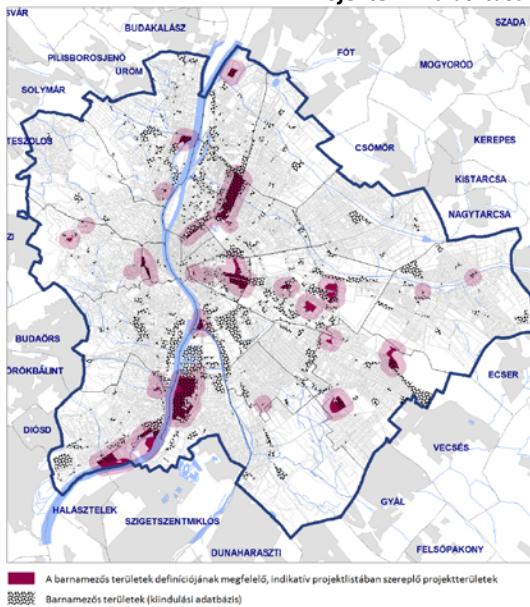
A TFP hosszú távú víziója a Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepcióval összhangban van. A középtávon rögzített 4 fejlesztési cél mellett, horizontális célok is megfogalmazásra kerültek.

Középtávú fejlesztési célok:

- **KT.1. Funkcióhiányok megszüntetése a gazdaságilag racionális vegyes területhasználat preferálásával és a zöldfelületi rendszer bővítésével**
- **KT.2. Fenntartható gazdasági növekedést támogató fejlesztés**
- **KT.3. A megújulást akadályozó tényezők minimalizálása**
- **KT.4. Átmeneti hasznosítás támogatása**

2. PROJEKTEK KIVÁLASZTÁSA

Projektek kiválasztása

A projektek területi megoszlása forrás: Barnamezős TFP

A TFP-ben 7 fővárosi és 37 kerületi projekt került nevesítésre, mindegyik egy-egy középtávú fejlesztési célhoz kapcsolódik az alábbi térkép szerint.

II. kerületi projekt nem került nevesítésre a TFP-ben.

III. BARNAMEZŐS TERÜLTEK FEJLESZTÉSE – TEMATIKUS PROGRAM TFP

1. A BARNAMEZŐS TFP CÉLRENDSZERE

1.1. ÁTFOGÓ CÉL

„A barnamezős területek fejlesztése elnevezésű Tematikus Fejlesztési Program (TFP) célja, hogy meghatározza a barnamezős területek jövőbeni fejlesztésének irányait és koordinált, egységes keretbe rendezze a stratégiai célok megvalósítását, a térségi potenciál kiaknázását leginkább segítő fejlesztéseket.”

1.2. KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLOK

Középtávú fejlesztési célok

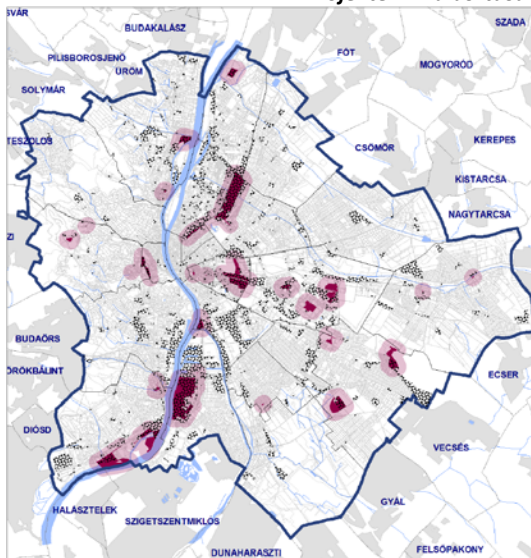
A TFP hosszú távú víziója a Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepcióval összhangban van. A középtávon rögzített 4 fejlesztési cél mellett, horizontális célok is megfogalmazásra kerültek.

Középtávú fejlesztési célok:

- **KT.1. Funkcióhiányok megszüntetése a gazdaságilag racionális vegyes területhasználat preferálásával és a zöldfelületi rendszer bővítésével**
- **KT.2. Fenntartható gazdasági növekedést támogató fejlesztés**
- **KT.3. A megújulást akadályozó tényezők minimalizálása**
- **KT.4. Átmeneti hasznosítás támogatása**

2. PROJEKTEK KIVÁLASZTÁSA

Projektek kiválasztása

■ A barnamezős területek definíciójának megfelelő, indikatív projektlistában szereplő projekterületek
 ■ Barnamezős területek (kiindulási adatbázis)

A projektek területi megoszlása forrás: Barnamezős TFP

„A TFP-ben megfogalmazott stratégia végrehajtását a Fővárosi Önkormányzat integrált keretben kívánja megvalósítani, a stratégia alá tartozó projektek minél nagyobb szinergiájának kihasználása érdekében. Ez az uniós tervezési időszakban (2014-2020) az úgynevezett Integrált Területi Beruházásként (továbbiakban ITB) való végrehajtást feltételezi.”

A TFP-ben 7 fővárosi és 37 kerületi projekt került nevesítésre, mindegyik egy-egy középtávú fejlesztési célhoz kapcsolódik az alábbi térkép szerint.

II. kerületi projekt nem került nevesítésre a TFP-ben.

IV. DUNA MENTI TERÜLTEK ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE – TEMATIKUS PROGRAM TFP

1. A DUNA TFP CÉLRENDSZERE

1.1. ÁTFOGÓ CÉL

„A Duna menti területek összehangolt fejlesztése Tematikus Fejlesztési Program (TFP) célja, hogy meghatározza a Duna menti zóna jövőbeni fejlesztésének irányait, és koordinált, egységes keretbe rendezze a stratégiai célok megvalósítását, a Duna adta potenciál kiaknázását leginkább segítő fejlesztéseket.”

1.2. KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLOK

Középtávú fejlesztési célok

A TFP hosszú távú víziója a Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepcióval összhangban van.

„A TFP által érintett terület alapvetően a főváros zónarendszere szerinti Duna menti zóna (a Duna-parti területeket és a szigeteket magába foglaló térség), de kiterjed további csatlakozó, a folyammal kölcsönhatásban lévő, fejlesztési potenciállal rendelkező területekre is. E térséget, amely szakaszonként is nagyon eltérő arcot mutat, a Budapest 2030 koncepcióban megfogalmazott jövőkép markáns városfejlesztési tengelyként határozza meg.”

Középtávú fejlesztési célok:

- **KT.1. Árvízvédelmi megújulás**
- **KT.2. Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása**
- **KT.3. Közlekedési kapcsolatok javítása**
- **KT.4. Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása**
- **KT.5. Barnamezős területek fejlesztése**
- **KT.6. Hajózás fejlesztése**
- **KT.7. Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése**
- **KT.8. Vízhatszósítás**

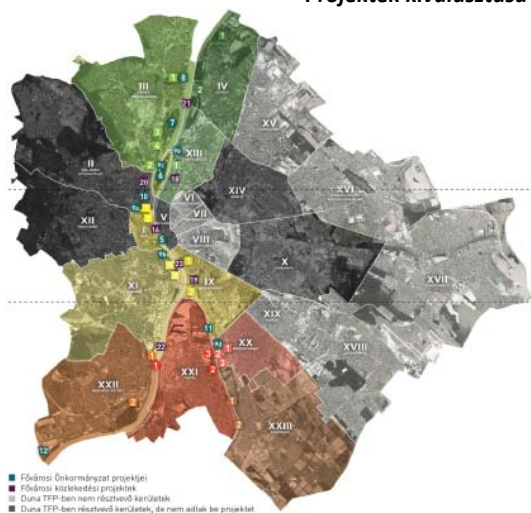
2. PROJEKTEK KIVÁLASZTÁSA

Projektek kiválasztása

„A kiválasztási szempontrendszer az alábbi, átfogó szempontcsoportra tagozódik:

1. **Stratégiai illeszkedés, eredményesség:** Az ide tartozó szempontok azt nézik, hogy a projekt megvalósítása hogyan és milyen mértékben illeszkedik a TFP és az OP-k stratégiai céljai közé, illetve a várt eredmények milyen hatással lesznek a támogatott területekre.
2. **Megvalósíthatóság:** Ebbe a csoportba a projektterv realitását, hatékonyságát mérő kritériumok tartoznak (költségvetés, ütemezés, tevékenységek célszerűsége), az előkészítettség foka, valamint annak értékelése, hogy a felmerülő akadályok és kockázatok azonosításra kerültek-e, és kezelve vannak-e a tervben.
3. **Fenntarthatóság:** Ez a szempontcsoport a projekt működési szakaszához köthető; annak hosszútávú környezeti, gazdasági, társadalmi fenntarthatóságát mérlegeli, illetve a civilek bevonásának hatékonyságát mutatja.
4. **Értékteremtés:** Az értékteremtés szempontjai a projekt városképbe való illeszkedését, a tervezett építmény építészeti értékét, a projekt a városrész funkciójához való illeszkedését, építészeti és természeti értékmegőrző képességét mutatja.”

Az alábbiakban a Duna TFP-ben nevesített II. kerületi projekteket kerülnek bemutatásra

A projektek területi megoszlása forrás: Duna TFP

2.1. KIRÁLYFÜRDŐ FEJLESZTÉSE

FÖV-9a: Király Fürdő fejlesztése

„A Király Gyógyfürdő felújítása az alábbi fő elemeket tartalmazza:

- a Király Fürdő kapacitás és szolgáltatás bővítése,
- az energiatakarékos üzemeltetés lehetőségének kialakítása,
- a törökfürdő műemléki rekonstrukciója.

A lakosság számára a fejlesztés az egészségmegőrzést segítő szolgáltatások bővülését hozza. Összvárosi szinten, a turisztika meghatározó gazdasági ág a főváros számára, a projekt a turisztikai kínálat erősítésével járul hozzá a szektor prosperitásának növeléséhez.”

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **II. kerület**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál kiaknázása**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **1 200 millió Ft**

forrás: Duna TFP

2.2. FELHÉVÍZ FÜRDŐNEGYED PROGRAM KIDOLGOZÁSA

FÖV-10: Felhévíz fürdőnegyed program kidolgozása

A projekt célja, hogy stratégiaileg megalapozzon egy a köz-, magán- és civil szféra együttműködésével megvalósítható területi programot annak érdekében, hogy Felhévíz a városrész adottságaira építve egészségturisztikai célterületté, „fürdőnegyeddé” váljon....

A program az alábbi fejlesztési területekre fókuszál – minden esetben a térségben érintett intézmények, vállalkozások, civil szervezetek és a közszféra együttműködésében/finanszírozásával ...

- Gyógyászat, gyógyturizmus és balneoterápiához kapcsolódó kutatás-fejlesztés,
 - Szálláshely és vendéglátás fejlesztése,
- Kulturális lehetőségek fejlesztése (Gül baba türbe, Semmelweis Orvostörténeti Könyvtár, Szent István kápolna, Malom-tó környezete),
- Sportolási lehetőségek fejlesztése (Császár-Komjádi uszoda fejlesztése, budai barlangrendszer extrém sport-lehetőségei),
 - Közterületek rendezése.”

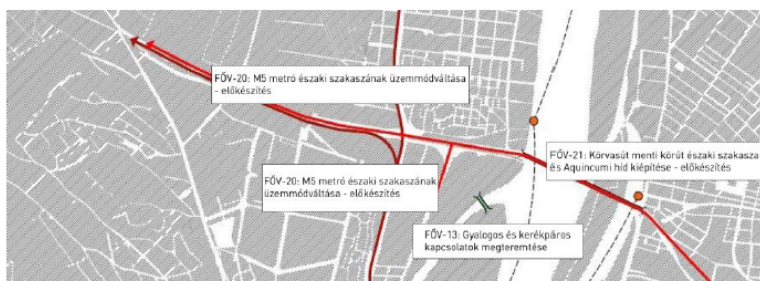
Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **Felhévíz városrész, Kavics utca - Duna folyam - Margit körút - Török utca - Gül Baba utca - Vérhalom utca által határolt terület (ITS 2. akcióterület részeként)**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál kihasználása**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **300 millió Ft**

forrás: Duna TFP

2.3. M5 METRÓ ÉSZAKI SZAKASZÁNAK ÜZEMMÓDVÁLTÁSA

FÖV-20: M5 metró északi szakaszának üzem módváltása – előkészítés

„Az észak-budai és dél-pesti – jelenleg egymástól elszigetelt – HÉV-vonalak városközpont alatti összekötésével létrejövő gyorsvasúti vonal egy olyan új észak-déli irányú tengelyt alkot, amely a városhatáron belüli funkcióján felül az agglomeráció számára is közvetlen kapcsolatokat biztosít. A vonal keresztezi a jelenlegi gyorsvasúti hálózat minden vonalát, így legfeljebb egy átszállással a város valamennyi közlekedési folyosója elérhető. A H5 HÉV-vonal integrációja ugyan csak az észak-déli gyorsvasút kiépítésének későbbi ütemében tervezett – a belváros alatti mélyalagút megépítése után –, a meglévő infrastruktúra korszerűsítése azonban már ezt megelőzően szükségessé válik.

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **I., II., III. kerület**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Közlekedési kapcsolatok javítása**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **2 700 millió Ft**

forrás: Duna TFP

megjegyzés: a Duna TFP dokumentációban a FÖV-20 projekthez illesztett térképváltozat nem a H5 HÉV északi nyomvonalát (Batthyány tér – Békásmegyér) mutatja, hanem a FÖV-21 projekthez tartozó Körvasút menti körút északi szakaszát

Tartalom: A H5 jelentős utasforgalma miatt a mai metróknál „könnyebb” gyorsvasúti üzem javasolt. A vonalvezetés nem változik, tehát a végállomás továbbra is a Batthyány téren marad, és a vonal a Margit hídtól kifelé a felszínen halad. A kritikus közúti csomópontok külön szintbe helyezése a Duna-parti pályaszakaszok izoláló hatását is csökkenti.
Előkészítettség: A beruházás döntés-előkészítő tanulmánya elkészült”.

Hatályos kerületi településfejlesztési döntések bemutatása

A II. kerületnek kerületfejlesztési koncepciója nincs.

I. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGI VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

1. AZ ITS 2014 CÉLRENDSZERE

átfogó cél A 2014-ben készült Integrált Településfejlesztési Stratégia átfogó célja:

„... az elkövetkezendő 15-20 évben, a Közép-magyarországi régió és a főváros fejlesztési programjaival szinkronban, a kerület és környezete területén a környezeti-természeti, társadalmi-gazdasági fejlődés, a térségi élhetőség, versenyképesség, fenntarthatóság és kohézió erősítése.”

1.1. AZ ITS JÖVŐKÉPE

Az ITS jövőképeinek legfontosabb elemei:

- a lakosságszám stabilitása
- szolgáltatási szektor részarányának emelése, a lakossági szolgáltatások minőségének és elérhetőségének növelése
- a szolgáltatási szektorban a helyiek által betöltött munkahelyek számának emelkedése
- kerületi alközpontok fejlesztése (Pesthidegkúton új alközpontok létrehozása, meglévő kerületi alközpontok fejlesztése – lakossági szolgáltatások szélesítése)
- felhíví-újlaki kerületrészek rehabilitációja
- gyógyturisztikai településrész Felhívízen
- teljes körű csatornázottság és szelektív hulladékgyűjtés elérése
- illegális hulladéklerakás megszüntetése
- közösségi közlekedésben az utasszám növekedése a jobb szolgáltatások eredményeként
- kerékpárút hálózat hosszának megduplázása
- M0-körgyűrű 10-es útig történő kiépülése és a Budakeszi felől érkező autóbusz-forgalom átirányítása az Etele térre
- oktatási színvonal fenntartása
- szabadidős és kulturális szolgáltatások bővítése

1.2. AZ ITS CÉLRENDSZERE

A jövőkép és az átfogó cél elérése, a gazdaság, a társadalom és a környezet egyensúlyának megteremtése érdekében 4 hosszú távú cél került megfogalmazásra az alábbi témakörökben:

1. gazdaságfejlesztés
2. közlekedésfejlesztés
3. élhető környezet biztosítása
4. társadalmi kohézió erősítése.

Ezekben belül 2, illetve 3-3 középtávú célt rögzít a stratégia.

1.3. A HOSSZÚ TÁVÚ ÉS A KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK VISZONYA

1. táblázat. Hosszú- és középtávú célok

Időtáv	1. Gazdaságfejlesztés	2. Közlekedésfejlesztés	3. Élhető környezet biztosítása	4. Társadalmi kohézió erősítése
Hosszú táv 15–20 év	A szolgáltató szektor területileg kiegyensúlyozott kiépítése, a kerület idegenforgalmi adottságaira épülő szolgáltatások hangsúlyos fejlesztése	A gépjárműforgalom és az általa okozott károk csökkentése közlekedésszervezési és városzerkezeti beavatkozásokkal, valamint a tömegközlekedés és az alternatív közlekedési eszközök előnyben részesítésével	Valamennyi környezeti szennyezés esetén a kibocsátás csökkentése, a károk felszámolása. Mind az épített, mind a természeti környezet állapotának olyan szinten történő stabilizálása, hogy csak állagmegóvó beavatkozások legyenek szükségesek	Az oktatás és nevelés, színvonalának fenntartása, a szabadidős, valamint a kulturális szolgáltatások tartalmi fejlesztése. Lehetőség biztosítása a kerület lakóinak ahhoz, hogy a szolgáltatások túlnyomó hányadát kerületen belül tudják igénybe venni
Középes táv 5–8 év	KC 1.1 Pénzügyi, kereskedelmi és vendéglátó-ipari szolgáltatások fejlesztése	KC 2.1 Gépkocsiforgalom terhelésének csökkentése	KC 3.1 Rendezett közterületek kialakítása	KC 4.1 A kulturális élet fellendítése
	KC 1.2 Idegenforgalom fejlesztése	KC 2.2 Balesetveszély csökkentése	KC 3.2 A természeti környezet értékeinek megóvása	KC 4.2 Szabadidős szolgáltatások, sport és egészségnevelés
		KC 2.3 Közösségi közlekedés fejlesztése	KC 3.3 Környezeti terhelés csökkentése	KC 4.3 Oktatás fejlesztése

forrás: ITS

A hosszú távú célokhoz területiség nem kapcsolódik, a középtávú célok esetében már nevesítésre kerül, hogy azok mely városrészekben relevánsak. Mivel azonban az ITS összesen három városrészt (Bel-Buda, Középső dombvidék, Pesthidegkút) alkalmaz, ezért jellemzően még a középtávú célok területisége is elnagyolt.

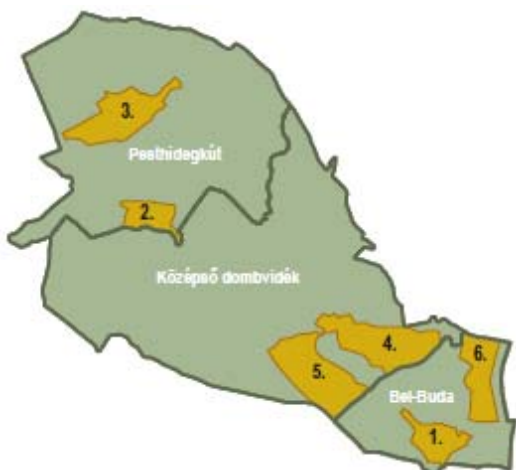
1.4. A KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS A KERÜLETRÉSZEK

A középtávú célok részletezése az alábbiak szerint rögzíti, hogy mely kerületrész érintett az adott középtávú cél esetében. (Megjegyzés: a „KC1.2. Idegenforgalom fejlesztése” középtávú cél kifejtése hiányzik az ITS-ből.)

Bel-Buda	Középső dombvidék	Pesthidegkút
KC1.1.	KC1.1.	KC1.1.
KC2.1.	KC2.1.	KC2.1.
KC2.2.	KC2.2.	KC2.2.
KC3.1.	KC3.1.	KC3.1.
KC3.2.	KC3.2.	
		KC3.3.
KC4.1.		KC4.1.
KC4.2.		KC4.2.
KC4.3.	KC4.3.	

Megállapítható, hogy a középtávú célok többsége általános érvényű a kerület egészében, hiszen jellemzően mindhárom kerületrész nevesítésre került, kivéve a tematikájuk szerint markánsan egy vagy két kerületrészhez kapcsolódó középtávú célokat.

2. KERÜLETRÉSZEK

forrás: ITS

Az ITS és annak megalapozó vizsgálata az alábbi eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészeket alkalmazza:

- Bel-Buda
- Középső dombvidék
- Pesthidegkút.

A kerület területét harántirányban megosztó három területi lehatárolás a településfejlesztési koncepcióhoz, illetve a KÉSZ készítéséhez nem feltétlenül tudja biztosítani a kellő részletettségét és mélységet, de kiindulási alapul szolgál a területi adottságok és a fejlesztési igények feltárásában.

Az ITS megalapozó vizsgálatának helyzetértékelő munkarésze a három kerületrészre vonatkozóan:

- általános,
- gazdasági,
- társadalmi,
- természeti és az épített környezetre vonatkozó

helyzetképet rögzít.

Annak ellenére, hogy meghatározásra került a három kerületrész – Bel-Buda, Középső dombvidék, Pesthidegkút –, az ITS tematikája nem ebben a hármast területi bontásban rögzíti a jövőképet és célokat. A célrendszerben a tematikus célok a meghatározóak, a területiség

- részben a rövid távú beavatkozásokat rögzítő táblázatokban (kerületrészekre külön-külön készült),
- részben az akcióterületekben

jelenik meg.

2.1. BEL-BUDA KERÜLETRÉSZ

ITS - a legfontosabb beavatkozási igények Bel-Budán

2. táblázat. Bel-Buda kerületrészre vonatkozó rövid távú célok

Közvetlen célhoz való csatlakozás	A rövid távú (0-3 ével) cél és az azok elérését szolgáló beavatkozások
KC.1.1 Fénykép, kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatások fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Kiskereskedelmi és vendéglátóipari egységek számának, forgalmának növelése, terjesztésük elősegítése
KC.1.2 Idegenforgalom fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • A Felhívás részen lévő önkormányzati ingatlanok rekonstrukciójának megkezdése • A barlangok további feltárása, az idegenforgalmi hasznosításra rendelkezésre álló potenciál kihasználása • Helyi építési szabályzat módosításának készítése a városrészre (folyamatosan)
KC.2.1 Gépkocsiforgalom terhelésének csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> • Széktávú és csatlakoztatott forgalmú övezet kialakítása a városkörnyékön. Megvalósult forgalomtechnikai beavatkozások: <ul style="list-style-type: none"> • Lővőkút utca Kálmán tér és Fény utca között szakaszos sávval való kialakítása • a Maróczy tér – Millenárs park közötti egyirányú kapcsolatot kiemelt kezelés; • Katedi Károly utca forgalomcsillapítása. • A forgalom terhelésének megváltoztatása: <ul style="list-style-type: none"> • szabályzatban parolák megváltoztatásával (Pasaréti út a Rákóczi utca között, Gábor Áron utca a Tavas utca és a Törökmező út között); • Filér utca – Garas utca lámpás keresztvezetési kialakítása
KC.2.2 Balesetvesztély csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> • A gyors és kényelmes forgalom biztonságának fokozása a felülvizsgálat mentén, ezen belül is: <ul style="list-style-type: none"> Megvalósult intézkedések: <ul style="list-style-type: none"> • városi egységesítés átértékelése, forgalomtechnikai felülvizsgálata (a Bimbi út a Rákóczi utca csatlakozási pontján, Maróczy tér – Rákóczi utca, Szilágyi Erzsébet fasor – Nagyrégi utca); • forgalmi jelzésítés a Törökmező út – Jász Törökmező út – Városliget – Ester utca találkozásánál; • jelzőlámpa telepítés (Garas utca – Filér utca csomópontjában); • a Maróczy tér – Millenárs park közötti egyirányú kapcsolatot kiemelt kezelés; • Törökmező út – Kágy út – Veneke kapocs – Csütös utca találkozásánál forgalmi jelzésítés. Tervezett intézkedések: <ul style="list-style-type: none"> • jelzőlámpa telepítés (Árnai fejlemény út – Karsány Béla u. kereszteződésében a közmozgás balra fordulásának érdekében, Árnai út – Törökmező utca – Szent István utca csomópontban a Zsigmond téren);
KC.2.3 Közösségi közlekedés fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Közlekedési közlekedés fejlesztése a fővárosi villamosközlekedés kihasználásával (a 17-es villamos vonalának meghosszabbítása a Margit hídra haladva érintésével a Bem utcaig és a 19-es villamos vonalának meghosszabbítása a Margit hídra haladva érintésével a Bem utcaig és a 19-es villamos vonalának meghosszabbítása a Bem utcaig) • 2017-es Városfejlesztési Program keretében a Közlekedési és Szociális Kérdések Bizottságának feladatainak megvalósítása
KC.3.1 Felújított közlekedési kiakasztás	<ul style="list-style-type: none"> Megvalósult intézkedések: <ul style="list-style-type: none"> • A Lővőkút utcában és a Városliget Garas tónál közlekedési csomópont, csatlakoztatott forgalmú, közösségi térrel megújított városközpont kialakítása. Tervezett intézkedések: <ul style="list-style-type: none"> • Fény utca – Kis Rákóczi utca – Margit körút – Mammuz 2 melletti sétány által határolt területen, a lehatárolt ipari Minisztérium helyén közpark és megállóállás létesítése; • A Felhívás részen lévő önkormányzati ingatlanok rekonstrukciójának megkezdése; • Helyi építési szabályzat készítése a felhívás városrészre (folyamatosan)
KC.3.3 Környezeti terhelés csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> • Légszennyezés csökkentését előző beavatkozások megvalósítása; • forgalomcsillapítás; • a gépkocsiforgalom várakozási idejének csökkentése; • a villamos Minisztérium lakóterületén a Margit körút szakszatóva szakasszi térle megújítását, az egykori Ganz „Műegyetem” és az „M” jelű csomópontok átépítését.
KC.4.1 A közösségi élet feltartása	<ul style="list-style-type: none"> • Helyi közösségi közlekedés fejlesztése (közvetlen és közvetett) hálózat, kulturális rendezvények, színház előadások, kiállítások, melyek kapcsolatos szervezése a Maróczy tér Művelődési Házban • a Maróczy tér – Millenárs park közötti egyirányú kapcsolatot kiemelt kezelés; • A lehatárolt ipari Minisztérium helyén épülő új közpark közösségi területek kialakítása.
KC.4.2 Szakmai szolgáltatások, sport és egészségnevelés	<ul style="list-style-type: none"> • Sportolási lehetőségek bővítése a lakosság és a területi intézmények számára, valamint megfelelő környezet biztosítása a területi egyesületek sporttevékenységének és az utánpótlás nevelésének
KC.4.3 Oktató fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • A kerületrészben található oktatási intézményekben a szolgáltatás minőségének javítása.

forrás: ITS

A Bel-Buda kerületrészre vonatkozó rövidtávú célokat rögzítő táblázatban szereplő legfontosabb, tervezett beavatkozások kerülnek ismertetésre (a táblázatban megvalósult intézkedésként feltüntetett beavatkozások nélkül) – amennyiben releváns, kitékintéssel egyéb fejlesztési és/vagy rendezési dokumentumokkal való összefüggésekre is.

Kereskedelem és vendéglátás fejlesztése

- a kiskereskedelmi és vendéglátó szolgáltató egységek számának, forgalmának növelése, terjeszkedésük elősegítése

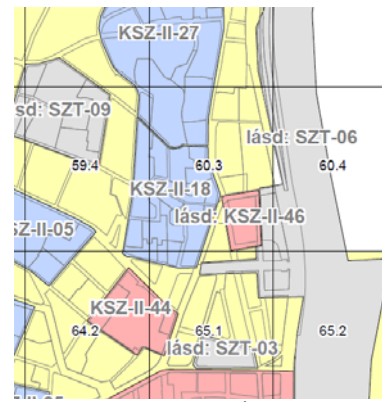
Idegenforgalom fejlesztése

Felhívás

- az ök. ingatlanok rekonstrukciójának megkezdése – nem ismert
- a barlangok további feltárása – idegenforgalmi hasznosítása
- helyi építési szabályzat módosítása a városrészre – nem ismert

kerületi tulajdonban lévő ingatlanok Felhívás területén

KVSZ 4/B melléklet – Áttekintő térkép A terület egyes részein van szabályozási terv

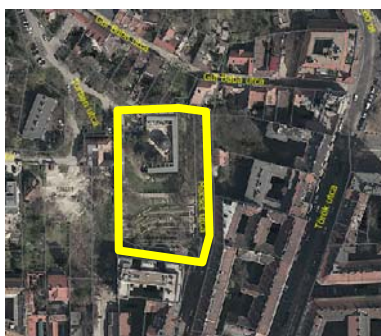
Az ITS nem tesz említést arról, hogy Felhévíz településrész gyógyturisztikai fejlesztésére vonatkozó elképzelések összecsengenek a fővárosi fejlesztési elképzelésekkel is.

A Budapest Stratégia 2020 a 2. akcióterületen fővárosi projektként rögzíti a Felhévíz Fürdőnegyed egészségsturisztikai fejlesztést.

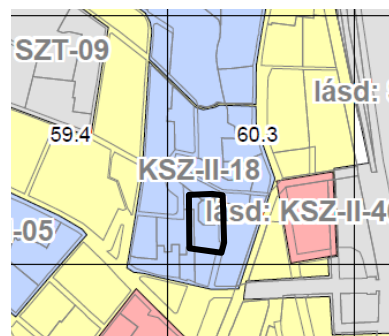
A **Duna menti területek összehangolt fejlesztésének tematikus programja** rögzíti a „Felhévíz Fürdőnegyed program kidolgozása” projektet, melynek projektgazdája Budapest Főváros Önkormányzata. A projekt célja, hogy stratégiaileg megalapozzon egy a köz-, magán- és civil szféra együttműködésével megvalósítható területi programot, mely alapján egészségsturisztikai célterületté, „fürdőnegyeddé” válhat a célterület.

Rózsadomb

- Gül baba türbe és környezetének felújítása (az ITS tévesen a Középső dombvidék kerületrésznél említi)

Gül baba türbéje
forrás: légifotó

KVSZ 4/B melléklet – Áttekintő térkép
Szabályozási terv: KSZ-II-18

Közúti közlekedés

Jelzőlámpa telepítés

- Árpád fejedelem útja – Komjádi Béla u. kereszteződése – biztonságos balra kanyarodás érdekében
- Ürömi út – Frankel Leó út – Bécsi út – Zsigmond tér

Kerékpárút forgalomtechnikai felülvizsgálata

- Budai felsőrakpart (az ITS tévesen a Középső dombvidék kerületrésznél említi)

Közösség közlekedés

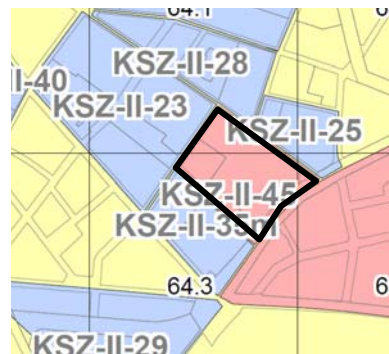
- fonódó villamos megvalósult
- BKV és Volán járatok párhuzamosságának kiküszöbölése a Budakeszi út – Szilágyi Erzsébet fasor útvonalon
- Széna téri autóbusz pályaudvar áttelepítése az Etele térre

Közterületek rendezése

- a lebontott Ipari Minisztérium helyén közpark és mélygarázs létrehozása

volt Ipari Minisztérium területe
forrás: légifotó

KVSZ 4/B melléklet – Áttekintő térkép
Szabályozási terv: KSZ-II-45

Közösségi élet

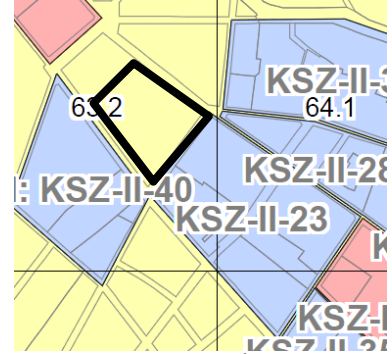
- Marczibányi téri Művelődési Ház – rendezvényfejlesztés
- Marczibányi tér és a Millenáris park közötti gyalogos kapcsolat kiemelt kezelése

Szabadidős szolgáltatások

- Marczibányi téri sporttelep és a Kolozsvári Tamás utcai sporttelep fejlesztése

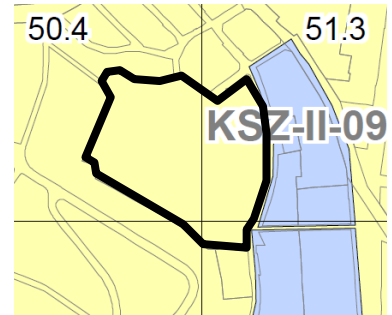
Marczibányi téri Sporttelep
forrás: légifotó

KVSZ 4/B melléklet – Áttekintő térkép
nincs hatályos szabályozási terv

Kolozsvári Tamás utcai Sporttelep
forrás: légifotó

KVSZ 4/B melléklet – Áttekintő térkép
nincs hatályos szabályozási terv

Oktatás

- oktatási intézményekben a szolgáltatás minőségének javítása

ITS - a legfontosabb beavatkozási igények a Középső dombvidéken

Középső dombvidék	Beavatkozási igény
Középső dombvidék	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.
KC 1.1 Fehérvári, Keresztényi és a környező utcák	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.
KC 1.2 Keresztényi utca	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.
KC 2.1 Keresztényi utca	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.
KC 2.2 Keresztényi utca	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.
KC 2.3 Keresztényi utca	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.
KC 3.1 Keresztényi utca	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.
KC 3.2 Keresztényi utca	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.
KC 3.3 Keresztényi utca	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.
KC 4.3 Oktató központ	Az önkormányzatok központosított szolgáltatásainak fejlesztése a lakosság számára elérhetővé tétele érdekében.

forrás: ITS

2.2. KÖZÉPSŐ DOMBVIDÉK KERÜLETRÉSZ

A Középső dombvidék kerületrészre vonatkozó rövidtávú célokat rögzítő táblázatban szereplő legfontosabb, tervezett beavatkozások kerülnek ismertetésre (a táblázatban megvalósult intézkedésként feltüntetett beavatkozások nélkül) – amennyiben releváns, kitekintéssel egyéb fejlesztési és/vagy rendezési dokumentumokkal való összefüggésekre is.

Szolgáltatások fejlesztése

- kis- és közepes bevásárló-, szolgáltató központok környezetében a lakossági szolgáltatások megerősítése,
- irodafunkció erősítése – a helyi vállalkozások számára

Idegenforgalom fejlesztése

- barlangok további feltárása

Közúti közlekedés

Kerékpárutak forgalomtechnikai felülvizsgálata

- Hűvösvölgy szakasz

Balesetveszély csökkentés

- védett gyalogátkelőhelyek létesítése, forgalomtechnikai felülvizsgálat – Pusztaszeri út – Vend utca autóbussz megállóhelyen – megvalósult
- körforgalom létesítése, kereszteződések forgalomtechnikai felülvizsgálata – Kapy út – Törökvész út, Zöldlomb utca –

Szép-völgyi út

Természeti környezet értékeinek megóvása

- Ferenc-hegyi barlangrendszer, a József-hegyi, Szemlő-hegyi, Pál-völgyi és Mátyás-hegyi barlangok védőövezetének kiemelt kezelése (Megjegyzés: a József-hegyi és a Szemlő-hegyi barlangok Bel-Buda területén vannak, a Mátyás-hegyi barlang a III. kerület területén.)
- Ferenc-hegyi kiserdő kiemelt kezelése

Ferenc-hegy és Pál-völgy
forrás: légifotó

forrás: TSZT zöldfelület-, táj- és természetvédelem tervlap Ferenc-hegyi és Pál-völgyi barlangrendszer

Környezeti terhelés csökkentése

- Szalonka-völgy jelentős részének csatornázása a Budapest Komplex Integrált Szennyvízelvezetése (BKISZ) program keretében már megvalósult – teljeskörűsítés szükséges
- illegális hulladéklerakók folyamatos felszámolása (Kuruclesi árok, Kis-Ördög-árok, Petneházyrét, Paprikás-patak – Gazda utca vége, Kastélykerti forrás)
- mobilkamerák telepítése az illegális hulladéklerakók környezetében
- közcsatorna hálózatra való rákötés ösztönzése

Oktatás

- a szolgáltatás minőségének javítása

2.3. PESTHIDEGKÚT KERÜLETRÉSZ

ITS - a legfontosabb beavatkozási igények a Pesthidegkúton

Közfelületi célterület vagy terület	Árnyéktér (D.3.1-es) rész és az ezek elvárt terhelési határait
KC.1.1. Parkok, zöldterületek és üzemelő zöldterületek fejlesztése	A zöldterületek megújult állapotban legyenek, valamint a jelenleg meglévő zöldterületek egy részének kiegészítése vagy bővítése, azaz egy kisüzemi zöldterület, parkocskó, kiserdő, zöldpálya és üzemelő-park kialakítása. Az üzemelő-parkok esetében az üzemeltetés, a fenntartás és a zöldterület használatának szabályozása szükséges a fenntartás érdekében.
KC.2.1. Óvodai, iskolai területrendezés	A fenntartási területek közül az óvodai és iskolai területrendezés, mely a közfelületen történő területrendezés.
KC.2.2. Közterületi zöldterületek	A közterületi zöldterületek fejlesztése a közterületi területrendezés keretében: • Újraszervezési munkák • Közterületi zöldterületek fejlesztése, természetvédelmi felújítások • Közterületi zöldterületek fejlesztése, természetvédelmi felújítások • Újraszervezési munkák, természetvédelmi felújítások
KC.2.3. Közterületi területrendezés	Területrendezés: • Közterületi területrendezés a közterületi területrendezés keretében, illetve az önkormányzatok, illetve az önkormányzatok területrendezésének keretében. • Közterületi területrendezés a közterületi területrendezés keretében, illetve az önkormányzatok, illetve az önkormányzatok területrendezésének keretében.
KC.2.4. Közterületi területrendezés	Közterületi területrendezés: • Közterületi területrendezés a közterületi területrendezés keretében, illetve az önkormányzatok, illetve az önkormányzatok területrendezésének keretében. • Közterületi területrendezés a közterületi területrendezés keretében, illetve az önkormányzatok, illetve az önkormányzatok területrendezésének keretében.
KC.4.1. Közterületi területrendezés	A közterületi területrendezés a közterületi területrendezés keretében, illetve az önkormányzatok, illetve az önkormányzatok területrendezésének keretében.
KC.4.2. Közterületi területrendezés	A közterületi területrendezés a közterületi területrendezés keretében, illetve az önkormányzatok, illetve az önkormányzatok területrendezésének keretében.

forrás: ITS

A Pesthidegkút kerületre vonatkozó rövidtávú célokat rögzítő táblázatban szereplő legfontosabb, tervezett beavatkozások kerülnek ismertetésre (a táblázatban megvalósult intézkedésként feltüntetett beavatkozások nélkül)– amennyiben releváns, kitérítéssel egyéb fejlesztési és/vagy rendezési dokumentumokkal való összefüggésekre is.

Lakossági szolgáltatások fejlesztése

- kerületi alközpont kialakítása – szolgáltatások és vállalkozások egy közös központba való koncentrálása

Az alközpont területi elhelyezkedése itt még nem kerül meghatározásra, erre majd az akcióterületek kijelölése adja meg a választ.

Gépkocsiforgalom terhelésének csökkentése

- kizárólag olyan ingatlanfejlesztések támogatása, amelyek a közlekedésben semleges vagy ellenirányú forgalmat generálnak

Balesetveszély csökkentése

- gyalogos és kerékpáros forgalom biztonságának fokozása a főútvonalak mentén,
- járdaépítések folytatása,
- lámpás kereszteződések létesítése, kereszteződések forgalomtechnikai felülvizsgálata

Fentiekre vonatkozóan konkrét helyszín nem kerül megnevezésre az ITS-ben.

Környezeti terhelés csökkentése

Felszíni csapadékvíz elvezetés problémájának megoldása

- Budaliget csapadékvíz elvezetése megvalósult

Nem kerül megnevezésre az ITS-ben, hogy mely további külső kerületrészekben jelent problémát a csapadékvíz elvezetés.

Közcsatorna hálózat

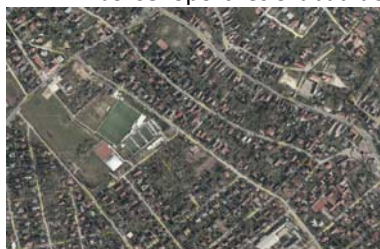
- A lakosság közcsatorna-hálózatra való rákötésének ösztönzése

Közösségi élet

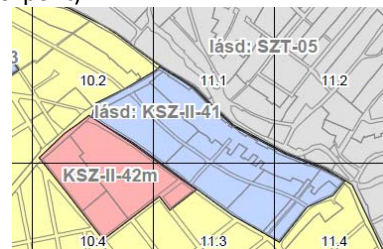
- A Klebelsberg Kunó Művelődési, Kulturális és Művészeti Központ programkínálatának bővítése

Szabadidős szolgáltatások

- Szabadság utcai sportpálya megújítása (Hidegkút SC – Pokorny József Sport- és Szabadidőközpont)

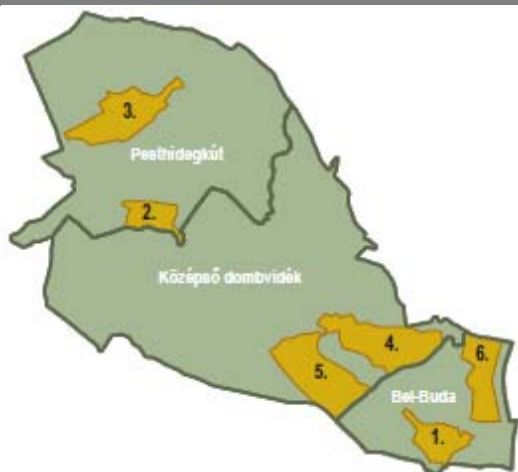

Szabadság utcai sportpálya
Klebelsberg Kultúrkvria
forrás: légifotó

KVSZ 4/B melléklet – Áttekintő térkép
Szabályozási terv
sportpálya: KSZ-II-42m
kultúrkvria: SZT-05

3. AKCIÓTERÜLETEK

forrás: ITS

Az ITS kerületrészenként 2-2 akcióterületet határol le, melyek „...a problémák és a fejlesztési célok kerületrészenkénti összehangolása révén kerültek kijelölésre azokon a területeken, ahol a problémák, illetve az azokat megoldani kívánt fejlesztési elképzelések sűrűsödnek”.

Az akcióterületek sorszáma egyben prioritási sorrendet is jelent.

Bel-Buda

- Bel-Buda városközpont akcióterület (AT1)
- Újlak akcióterület (AT6)

Középső dombvidék

- Látó-hegy és környéke akcióterület (AT4)
- Pasarét akcióterület (AT5)

Pesthidegkút

- Pesthidegkút városi alközpont akcióterület (AT2)
- Pesthidegkút sportcentrum akcióterület (AT3)

3.1. BEL-BUDA VÁROSKÖZPONT AKCIÓTERÜLET – AT1

5. ábra. Bel-Buda városközpont akcióterület
Az akcióterület határai: Balogvár utca – Felvinci út – Ribáry utca – Bimbó út – Buday László utca – Mechwart liget – Margit körút – Rejtekek utca – Filler utca – Garas utca – Alvinci út
terület: 0,51 km²

forrás: ITS

Szemben a többi akcióterülettel az ITS nem rögzít átfogó célt és részletes célokat, az alábbiakat fogalmazza meg:

„A Bel-Buda városközpont akcióterületen megvalósult komplex fejlesztések átfogó célja az volt, hogy a kerület központjának funkcióbővítő fejlesztése révén a kerületi szintű ellátási viszonyok (kereskedelmi és közösségi szolgáltatások minősége), valamint Bel-Buda forgalmi helyzete és környezeti feltételei – az élhető és élettel teli közösségi városi terek kialakításával – javuljanak, a kerület idegenforgalmi vonzereje fokozódjon. Hosszú távú cél maradt, hogy a kerületközpontban megvalósuló beavatkozások katalizátor-hatást gyakoroljanak a további akcióterületi fejlesztésekre, mintegy „zászlóshajó” programként generálják azokat, ennek következtében a teljes kerület megújulása és vitalizációja felgyorsuljon. Fontos cél volt továbbá, hogy az akcióterület fejlesztései a Széll Kálmán tér – mint kiemelten fejlesztendő fővárosi terület – komplex rehabilitációjával összhangban valósuljanak meg.”

Az akcióterületen számos fejlesztés megvalósult, az alábbiakban a legfontosabb tervezett fejlesztési elemek kerülnek megnevezésre:

- Millenáris park - Marczibányi tér közötti gyalogos kapcsolat kiemelt kezelése
- zöldfelületek fejlesztése – Mechwart ligeti park felújítása
- közvilágítási rendszer korszerűsítése és térfigyelő kamerák hálózata
- kerékpártárolók létesítése
- kerékpáros útvonal: Mechwart liget – Keleti Károly utca – Kitaibel Pál utca – Bimbó utca – Törökvész út – Görgényi út
- önkormányzati tulajdonban lévő hasznosítatlan helyiségek felújítása, előkészítése bérbeadásra
- társasházak felújítása – önkormányzati társasház felújítási alap
- Marczibányi téri Művelődési Ház további funkcióbővítése
- Marczibányi téri sportpályák több szakaszban történő felújítása
- egykori Lőtér hasznosítása (2006 óta magántulajdon)
- Ipari minisztérium lebontott helyén közpark létesítése
- Polgármesteri Hivatal nyílászáró csere
- Fény utcai piac infrastruktúrafejlesztés
- OMSZ épület graffiti mentesítés
- 1956-os emlékmű méltó környezetének létrehozása

- lebontott Ipari minisztérium
- Millenáris park
- Millenáris park - Marczibányi tér közötti gyalogos kapcsolat

- egykori Lőtér
- Marczibányi téri Művelődési Ház
- Marczibányi téri sportpályák

● Fény utcai piac

● Polgármesteri Hivatal

● Mechwart liget

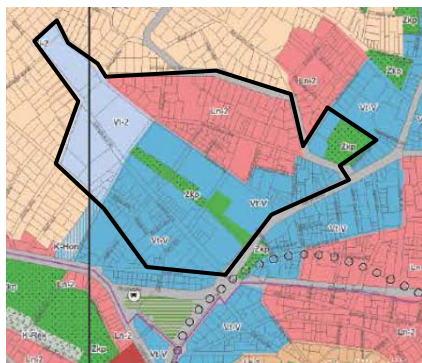
Értékelés – vizsgálati észrevételek az akcióterülettel kapcsolatban

Az akcióterület a kerület egésze szempontjából kiemelt fejlesztési helyszín. A stratégiát alkotó egyes projektek halmaza is kirajzol egyfajta távlatot a területen, de indokolt egy, az aktuális projekteken túlmutató koncepció megfogalmazása is, mely a terület ITS-ben nem említett adottságait és lehetőségeit is integrálja, kellő alapul szolgálhat a terület komplex szabályozásához, és amelyhez a konkrét projektek is igazíthatók.

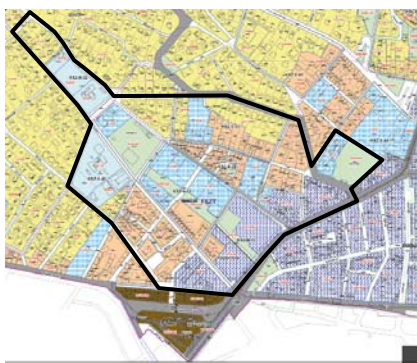
A koncepcionális távlatok meghatározásához a kerületi projekteken túlmutató állami és magán fejlesztési elképzelések értelmezésére is szükség van. A Széllkapu projekt, a Nemzeti Táncszínház Millenárisra költözése a területnek új dinamikát adhatnak. A magántulajdonban lévő volt Lőtérv tulajdonosával településrendezési szerződést kötött az önkormányzat (részleteket lásd később).

Az akcióterületen belül több kisebb részterületre vonatkozó szabályozási terv van ma hatályban, ezek megfelelő koncepció nyugvó egységbe foglalásának fővárosi kereteit a TSZT határozza meg. A TSZT-ben rögzített városközponti, nagyvárosi lakó és intézményi területfelhasználás funkcionális értelemben megfelelő szabadságot biztosít a kerületi központ számára. A Marczibányi tér és a Margit körút közötti zöldtengelyt a TSZT szintén biztosítja.

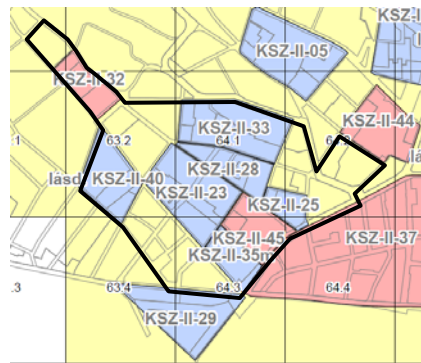
TSZT területfelhasználás

KVSZ – 1. melléklet Övezeti terv

KVSZ – 4. melléklet Szabályozási terv

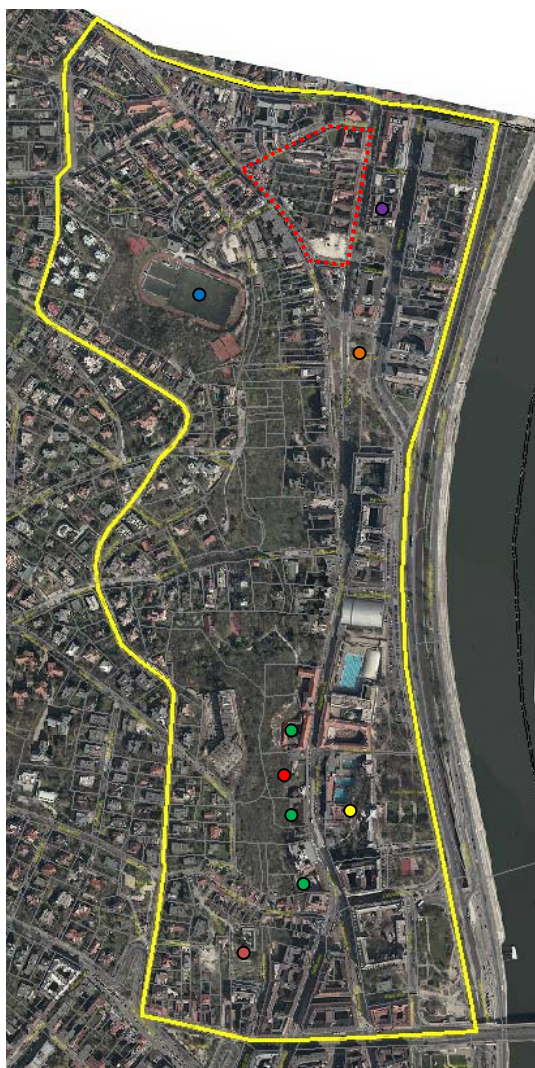

3.2. ÚJLAK AKCIÓTERÜLET – AT6

10. ábra. Újlak akcióterület
Árpad fejedelem útja – Szépvölgyi út – Pusztaszeri út – Csejtei utca
– Szeréna utca – Apostoli utca – Margit utca – Margit körút – Árpad
fejedelem útja
Terület: 0,71 km²

forrás: ITS

Átfogó cél: komplex funkcióbővítő rehabilitáció, a városi szintű ellátási viszonyok javítása, termálvízkincs idegenforgalmi potenciáljának kihasználása, világörökségi látvány javítása

Részletes célok:

- történelmi értékű épített környezet rehabilitációja – városarculati többlettel
- gyógykomplexum létrehozása
- sport és rekreációs lehetőségek színvonalának javítása
- közterületek rehabilitációja
- a budai fonódó villamos

Legfontosabb fejlesztési elemek:

- Zsigmond tér átépítése
- budai fonódó villamosjáratok fejlesztése
- zöldfelületek fejlesztése – Gül baba utca (!?) és a Kolozsvári Tamás utca közötti rendezetlen közkert övezetben – a terület alsó szakaszának kirándulóútként való megépítése
- Kolozsvári Tamás utcai sportcentrum fejlesztése (műfüves nagypálya, kispálya, futókör)
- Szent Lukács Gyógyfürdő rehabilitációja
- termál/gyógyvíz vagyon hasznosítása, gyógykomplexum kialakítása, műemléki-történelmi fürdők értékmegőrzése
- Molnár János barlang feltárása folyamatos (Frankel Leó út 48. – hrsz.:14488)
- társasházi nyílászárócseré-program (2015) fővárosi pályázati forrás (TÉR_KÖZ) bevonásával az újonnan villamosforgalommal érintett utcákban (feltételezhetően az ITS tévesen nevezi meg a TÉR_KÖZ pályázati forrást)
- Gül baba türbéje és a Wagner-villa (államközi) kiemelt beruházása
- lakóépület rehabilitáció – önkormányzati tulajdonban álló műemlék ingatlanok (Frankel Leó út 36. – hrsz.: 14494/1, Frankel Leó út 46. – hrsz.: 14489; Frankel Leó út 50-52. – hrsz.: 14487) – önkormányzati információ szerint a lakók a lakások megvásárlását kezdeményezték
- a Bécsi út – Cserfa utca – Ürömi út – Felhévizi út által határolt ingatlan-együttes fejlesztése – jelentős önkormányzati tulajdoni érdekelttség
- egészségügyi szolgáltató központ kialakítása – az indokolatlanul tagolt egészségügyi ellátást hivatott központosítani

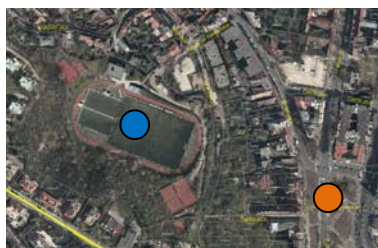
önkormányzati tulajdonú ingatlanok

A Bécsi út – Cserfa utca –
Ürömi út – Felhévizi út
által határolt tömb.

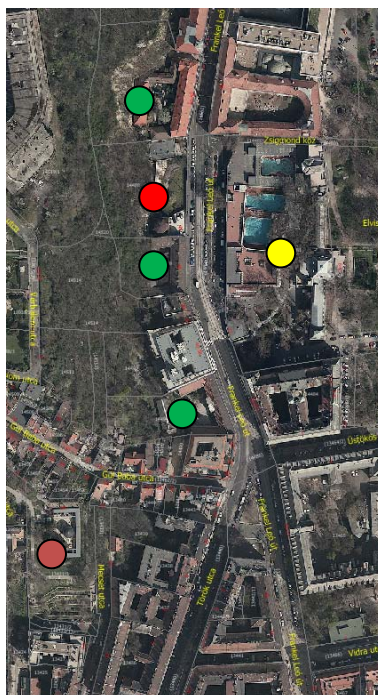
önkormányzati szociális
bérletképzés (Bécsi út –
Lajos utca)

Kolozsvári Tamás utcai
sportcentrum

Zsigmond tér

Molnár János barlang

önkormányzati
tulajdonban álló
műemlék ingatlanok
(Frankel Leó út 36. –
hrsz.: 14494/1, Frankel
Leó út 46. – hrsz.: 14489;
Frankel Leó út 50-52. –
hrsz.: 14487)

Gül baba tőrbeje

Szent Lukács Gyógyfürdő

Értékelés – vizsgálati észrevételek az akcióterülettel kapcsolatban

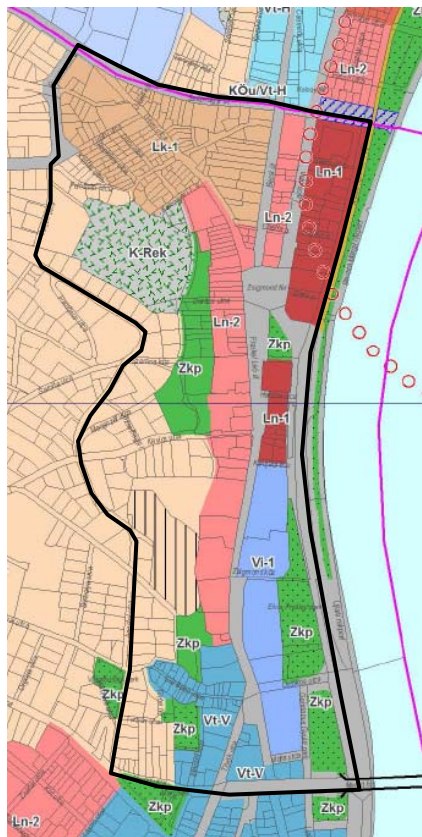
Az akcióterületen pontszerűen megjelenő megvalósult és tervezett projektek számos eleme mutat koncepcionálisan azonos irányba, a gyógy- és fürdőnegyed kialakítása felé. Az akcióterületi fejlesztések között nevesítésre is kerül a gyógykomplexum létrehozására vonatkozó cél, amely azonban nem kerül összekötésre a „*Felhévíz Fürdőnegyed program kidolgozása*” fővárosi projekttel, melyet a Duna menti TFP dokumentáció rögzít.

A fürdőnegyed program kidolgozása terén előrelépés nem történt sem fővárosi sem kerületi szinten. A szükség szerint a köz-, a magán- és a civil szféra együttműködésén alapuló programban az alábbi ITS-ben meg nem nevezett, de a területen jelenlévő intézmények / funkciók is bekapcsolhatók lennének: Császárfürdő, ORFI, Budai Irgalmas Kórház, melynek bővítése folyamatban van, az Irgalmasok Veli Bej Füdője – műemlék török fürdő, Császár Hotel stb.. Sajnos a magántulajdonban lévő „volt SZOT szálló” funkcionálisan már nem tud ide kapcsolódni, jelenleg lakófejlesztés van folyamatban az ingatlanon.

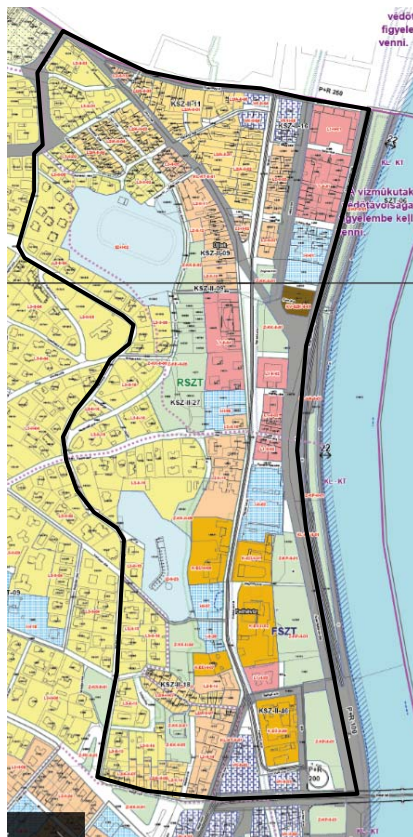
A terület kisebb egységeire több szabályozási terv is hatályban van. Az

új szabályozás kereteit megteremtő TSZT városközponti, intézmény, nagyvárosias lakó területfelhasználást rögzít a Frankel Leó út mentén, mely funkcionálisan már ma is befogadja a gyógy és fürdő funkciókat, melyekhez jól tud illeszkedni a domboldal kertvárosias, rekreációs és közpark területfelhasználása is.

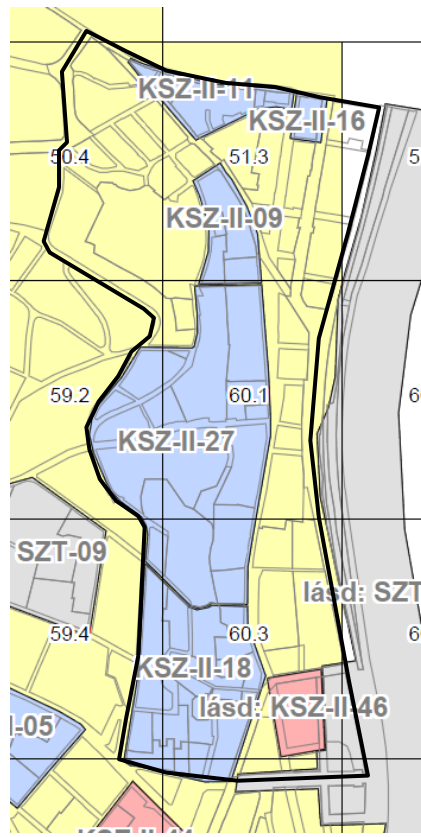
TSZT területfelhasználás

KVSZ – 1. melléklet Övezeti terv

KVSZ – 4. melléklet Szabályozási terv

3.3. LÁTÓ-HEGY ÉS KÖRNYÉKE AKCIÓTERÜLET – AT4

8. ábra. Látó-hegy akcióterület
Az akcióterület határai: Gábor Áron utca – Pusztaszeri út – Felső Zöldalmi út – Zöldalmi lejtő – Zöldlomb utca – Csatárka út – Csatárka tér – Csepelkői utca – Verecke lépcső – Rulthén utca – (piros körletű) – Vöröstoronyi lépcső – Vöröstoronyi utca – Kapy út – Gárdonyi Géza utca – Törökvész lejtő – Tövis utca – Gábor Áron utca terület. 1,17 km²

forrás: ITS

Átfogó cél: a kerületrészek megközelítési viszonyainak javítása, az igen kedvező lakókörnyezet és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások színvonalának megőrzése, valamint a turisztikai vonzerőt is képviselő természeti környezet védelme

Részletes célok:

- az akcióterületen áthaladó, döntően hivatásforgalom zsúfoltságának és a torlódások csökkentése a csomópontok kapacitásbővítése révén
- a biztonságos gyalogos forgalom biztosítása
- a természeti értékek védelme és állapotmegóvása mellett a bennük rejlő idegenforgalmi potenciál kiaknázása
- a lakófunkciót kiegészítő oktatási szolgáltatások fejlesztése
- az infrastrukturális feltételek biztosítása

Legfontosabb fejlesztési elemek:

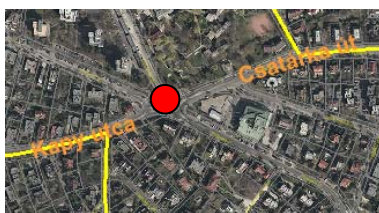
- körforgalom építése: Kapy utca – Törökvész út – Csatárka út – Verecke lépcső - megvalósult
- forgalomtechnikai szabályozás: Gábor Áron utca Törökvész út és Tövis utca közötti szakaszán – a rendszeres szabálytalan parkolás fizikai megakadályozása megtörtént
- körforgalom kialakítása: Zöldlomb utca – Zöldalmi lejtő – Szépvölgyi út kereszteződésében, a forgalomtechnikai tervek elkészültek
- védett gyalogátkelőhely kialakítása a Pusztaszeri út – Vend utca

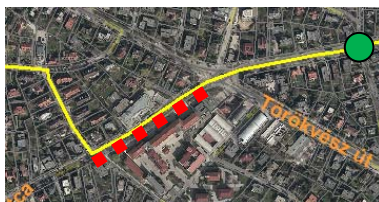
kereszteződésében középsziget kialakításával

- „a kerületben található barlangok közötti összefüggés feltárása: a fokozottan védett Ferenc-hegyi kiserdő alatt elterülő Ferenc-hegyi barlangrendszer és a kerület, illetve a szomszédos III. kerület felszíne alatt elhelyezkedő József-hegyi, Szemlő-hegyi, Pál-völgyi, Mátyás-hegyi és Molnár János-barlang közötti feltételezett kapcsolat megtalálása révén Európa legnagyobb barlangrendszere tárható fel, amely a világörökség méltó részévé tehető. A projekt partnerséget kíván a Közép-Duna-völgyi Természetvédelmi Felügyelőséggel, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal, valamint a Rózsadombi Kinizsi Barlangkutató és Hegymászó Sportegyesülettel.”

Akcióterületen kívül a Budapest Komplex Integrált Szennyvízelvezetése (BKISZ) program keretében csatornafejlesztésre került sor Szépvölgy és Szalonka-völgy területén 2015-ben.

- körforgalom építése:
Kapy utca – Törökvész út
– Csatárka út – Verecke
lépcső - megvalósult

- ▬▬▬ forgalomtechnikai szabályozás: Gábor Áron utca Törökvész út és Tövis utca közötti szakaszán

- védett gyalogátkelőhely kialakítása a Pusztaszeri út – Vend utca kereszteződésében középsziget kialakításával (megvalósult)
- körforgalom kialakítása: Zöldlomb utca – Zöldmáli lejtő – Szépvölgyi út kereszteződésében (megvalósult)

Értékelés – vizsgálati észrevételek az akcióterülettel kapcsolatban

A jelentős lakóterületeket is magába foglaló akcióterületen megvalósult és tervezett pontszerű közlekedési beavatkozások nem rajzolnak ki koncepcionális távlatokat.

A településfejlesztési koncepció megalkotása szempontjából meghatározó lehet a barlangrendszer feltárása és az abban rejlő potenciálok– speciális idegenforgalmi szegmens, világörökségi hírnév, stb – kihasználása. Ez nem korlátozódik az akcióterületre, hiszen a barlangrendszer kiterjedése annál jóval nagyobb, részben a III. kerület területét is érinti.

Fentiek alapján megkérdőjelezhető a területnek, mint önálló akcióterületnek a kijelölése.

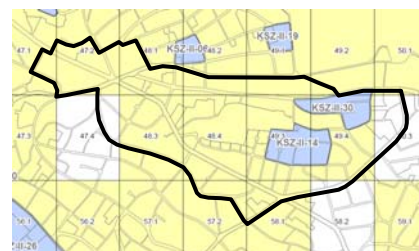
TSZT területfelhasználás

KVSZ – 1. melléklet Övezeti terv

KVSZ – 4. melléklet Szabályozási terv

3.4. PASARÉT AKCIÓTERÜLET – AT5

9. ábra. Pasarét akcióterület
Az akcióterület határai: Gábor Aron utca – Birnbó út – Kágy utca
– Csábn utca – Cirok utca – Pasaréti köz – Keskeny utca – Kunuc
utca – Tárogató út – Hővölgnyi út – Szilágyi Erzsébet fasor – Gá-
bor Aron utca
Terület: 1,22 km²

forrás: ITS

Átfogó cél: a terület közlekedésfejlesztési központú megújítása, valamint a terület magas presztízsének megőrzése a lakófunkció kapacitásokat meghaladó terjeszkedésének megakadályozásával és a lakossági szolgáltatások körének bővítésével

Részletes célok:

- a legforgalmasabb csomópontok és útszakaszok kapacitásbővítése segítségével az áthaladó, döntően hivatásforgalom zsúfoltságának csökkentése és a torlódások elkerülése
- a biztonságos gyalogosforgalom és a versenyképes közösségi közlekedés és környezetkímélő közlekedés feltételeinek biztosítása
- A Honvéd Lovarda közösség által elérhető módon történő fenntartása révén vendéglátó funkciók, konferenciaközpont stb. kialakítása, és ezzel összefüggően az idegenforgalom fejlesztése
- a lakóövezetet kiszolgáló oktatási és egészségügyi intézmények fejlesztése
- a lakófunkció kapacitását növelő infrastruktúra feltételek megteremtése

Legfontosabb fejlesztési elemek:

- a Pasaréti téri városi alközpont kialakítása - megtörtént – megvalósult
- a Fenyves utcai Általános Iskola bővítése – megvalósult
- Kelemen László utcai közúti híd újjáépítése, kiszélesítése: a Pasaréti tér felől érkező sáv szétválasztása – megvalósult
- zöldfelület fejlesztése – pasaréti tér városi alközpont - megvalósult
- tömegközlekedés fejlesztése: 91-es és 291-es autóbuszok vonalának meghosszabbítása a Széll Kálmán térig, illetve Zugligetig – megvalósult
- akcióterületen kívül: Páfrány utca burkolatának megújítása és víztelenítése, Széphalom utca csatornázása, burkolatának helyreállítása – megvalósult
- „Az Akadémia Park környékén az önkormányzat elsődleges célja, hogy a területen a lakófunkción kívüli, ellentétes vagy semleges irányú forgalmat gerjesztő fejlesztés valósuljon meg, lehetőleg sport- és rekreációs funkciók vagy irodafunkciók, konferenciaközpont, közösségi célú terek és létesítmények, vendéglátó, szolgáltató stb. funkciók betelepülésével. A területen az Officium Irodaház megépült az egykori Kadétiskola átalakításával és bővítésével. Az Akadémia Park további területrészeinek szabályozása elfogadás előtt áll. A fejlesztést számos lakossági egyeztetés előzte meg.”
- Pasaréti úti gyermekrendelő felújítása – megtörtént
- Nagy Lajos téri Fenyves park játszótere új burkolatot kapott, játszószerkezetek megújultak

Akcióterületen kívül a Budapest Komplex Integrált Szennyvízelvezetés (BKISZ) program keretében csatornafejlesztésre került sor Szalonkavölgy területén 2015-ben.

- Pasaréti téri városi alközpont kialakítása

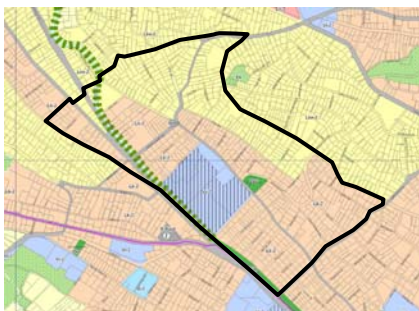

Értékelés – vizsgálati észrevételek az akcióterülettel kapcsolatban

Az akcióterület fejlesztési potenciálja az Akadémia Park. Az ITS-ben rögzített célokból koncepcionálisan koherens jövőkép rajzolódik ki: az iroda, rekreáció, sport, stb. funkciók megvalósulásával a tágabb lakóterület számára is

A területre szabályozási terv készült, a KÉSZ készítésének idejére az önkormányzat változtatási tilalmat rendelt el annak érdekében, hogy a célok és a szabályozás újragondolható, szükség szerint finomítható legyen. A TSZT intézményi területfelhasználásba sorolja, és jelentős változással érintett területként rögzíti az Akadémia Park területét.

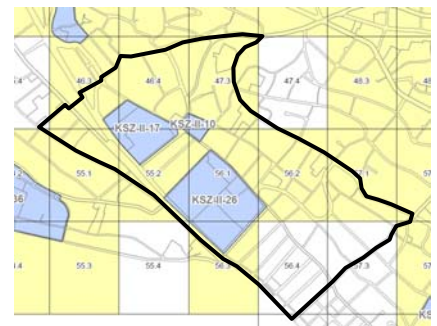
TSZT területfelhasználás

KVSZ – 1. melléklet Övezeti terv

KVSZ – 4. melléklet Szabályozási terv

3.5. PESTHIDEGKÚT VÁROSI ALKÖZPONT AKCIÓTERÜLET –
AT2

6. ábra. Pesthidegkút városi alközpont akcióterület
Az akcióterület határai: Szpika utca – Hűvösvölgyi út – Bátorfi László utca – Villám utca – Nagyrét utca – Máriaremetei út – Hunyadi János utca – Hidegkúti út – Rezeda utca – Köhegyi út – Országosok – Szpika utca
Terület: 0,43 km²

forrás: ITS

Átfogó cél: a városi funkciók koncentrációja révén a terület revitalizálása, a hiányzó ellátási viszonyokat javító kisvárosias kerületrészközpont létesítése, amely élettel teli közösségi teret hoz létre, egyúttal városkapuként is elősegíti a kerületrészközpont területének integrációját

Részletes célok:

- városi alközponti területek létrehozása a kerületrészközpontban jelen lévő funkciók koncentrációjával: területileg szétszórta kis- és közepes vállalkozások, valamint az alapvető szolgáltatások területi koncentrációja, egyetlen szolgáltatóházba való tömörítése
- a helyi szolgáltatások minőségének és termékkínálatjának fejlesztése; a kiskereskedelmi üzletek és vendéglőhelyek számának növelése; illetve a működő vállalkozásokból a kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátó egységek arányának növekedése
- a közlekedés fejlesztése: a gépjárműforgalom terhelésének csökkentése kanyarodósáv kiépítése és közterület-beavatkozás révén; a biztonságos gyalogos közlekedés feltételeinek megteremtése
- tömegközlekedés fejlesztésével, valamint kerékpárút kialakításával a belváros és Pesthidegkút gépjárműmentes kapcsolatának megteremtése és versenyképessé tétele
- a beruházások biztonságos működéséhez szükséges feltételek megteremtése infrastrukturális beavatkozások révén, illetve a szükséges parkoló- és kerékpártároló- kapacitások megteremtése

Legfontosabb fejlesztési elemek:

- Hűvösvölgyi Szolgáltatóház – megvalósult
- Hidegkúti Rendészeti Központ 24 órás közterület-felügyeleti ügyeletet biztosít és a rendőrség kihelyezett irodája is helyet kapott
- Bánffy György Emlékpark – megvalósult
- forgalomtechnikai fejlesztések: a Hidegkúti úton a városközpont irányából önálló kanyarodósáv létrehozása a Máriaremetei út irányába, a Máriaremetei úton a központ felé új kanyarodósáv – megvalósultak
- a jelenleg is működő P+R szolgáltatás bővítése, a Bátorfi László utca környékén további 60-80 férőhelyes P+R kialakítása
- mentőállomás (Hunyadi János u. 89. hrsz.:52756) – megvalósult
- mobil bölcsőde (Hűvösvölgyi út 213. hrsz.: 11361/1) – kerületi fejlesztés 60 férőhellyel, és mobil óvoda (Hűvösvölgyi út 209. hrsz.: 11362) fővárosi fejlesztés – megvalósultak
- indokolt a környék közlekedésének forgalomtechnikai felülvizsgálata, a tömbelhagyás és tömbmegközelítés rendszerének kidolgozása
- P+R parkolók és B+R kerékpártárolók létrehozása

- Hűvösvölgyi Szolgáltatóház
- Hidegkúti Rendészeti Központ
- Bánffy György Emlékpark

● mobil bölcsőde és óvoda

● mentőállomás

Értékelés – vizsgálati észrevételek az akcióterülettel kapcsolatban

Az akcióterületen az ITS-ben rögzített fejlesztések jellemzően megvalósultak. Ezek döntő többsége Hűvösvölgy alközpont területén összpontosult, mely némileg megkérdőjelezi az akcióterület kiterjedését a tágabb lakóterületre.

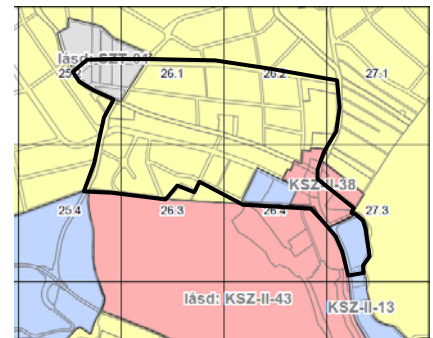
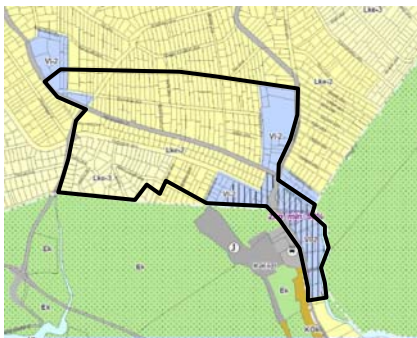
A településfejlesztési koncepció megalkotása szempontjából Hűvösvölgy alközpont funkcionális komplexitása, a városi funkciók koncentrációja továbbra is indokolt.

Az akcióterületen belül ma hatályos szabályozási tervek Hűvösvölgy alközpont területén találhatók, az egységes szabályozás kialakítását segíti a TSZT-ben kijelölt intézményi területfelhasználás és a jelentős változással érintett terület lehatárolás.

TSZT területfelhasználás

KVSZ – 1. melléklet Övezeti terv

KVSZ – 4. melléklet Szabályozási terv

3.6. PESTHIDEGKÚT SPORTCENTRUM AKCIÓTERÜLET – AT3

7. ábra. Pesthidegkút sportcentrum akcióterület
Az akcióterület határai: Hímes utca – Tujafa utca – Csattós utca – Kökény utca – Bujdosó köz – Gazda utca – Mester utca – Vány köz – Rákos utca – Patakegyi út – Templom utca – Temető utca – Hidegkúti út – Mártáremeteli út – Kővárosi utca – Solyomvölgy utca – Díszító utca – Kóti vezér utca – Mártáremeteli út
Terület: 0,99 km²

forrás: ITS

Átfogó cél: olyan kulturált, környezeti ártalmaktól mentes, nagy kiterjedésű, infrastrukturálisan jól ellátott létesítmények és programok biztosítása a kerületrészi, kerületi vagy agglomerációs sportolási, rekreációs és kulturális igények kielégítésére, amelyek fenntarthatósága biztosítható a kertváros lakófunkcióinak bővítése nélkül

Részletes célok:

- a sportcentrum létesítésével a kerület és az agglomeráció lakosságának sportolási és szabadidős igényeinek kielégítése, az ehhez kapcsolódó szolgáltatások pótlása
- a kerületi közösségi, kulturális és egészségügyi szolgáltatások területi eloszlásának kiegyensúlyozottabbá tétele a Kultúrkúria funkcióbővítése révén

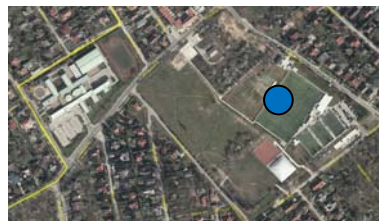

- a jelenleg is létező és az újonnan kialakított funkciókat hordozó közösségi terek életteli egységbe szervezése a kapcsolódó közterületek megújításával
- a kerületrész felszíni csapadékvíz-elvezetési problémái enyhítésének további intézkedéseket igényel
- a külpontos kerületrész közlekedési nehézségeinek enyhítése a lakófunkcióval ellentétes irányú (de legalább semleges) gépjárműforgalmat generáló fejlesztések létrehozásával, valamint a biztonságos gyalogos közlekedés feltételeinek megteremtése

Legfontosabb fejlesztési elemek:

- Szabadság utcai sporttelep funkcióbővítő rehabilitációja (Hidegkút SC) – megvalósult
- Klebelsberg Kultúrkúria (volt Forgách kastély) létrehozása – megvalósult
- Klebelsberg kastély felújítása – kapcsolódva a Kultúrkúriához – interaktív múzeum, kiállítótér, konferenciaterem, szálláshely (állami finanszírozás) - folyamatban
- Klebelsberg Kunó Általános Iskola és Gimnázium felújítása – megvalósult – Gyermek Ház Alternatív Alapozó Program önálló pedagógiai program befogadása 2012-től
- Széphalom Gourmand Ház bevásárlóközpont – megvalósult
- a kerületrész csatornarendszerének létrehozása
- Hidegkúti út – Máriaremetei út külső csomópontjának jelzőlámpás szabályozása – megvalósult
- Szabadság utca burkolatának megújítása a Kadarka utca és a Máriaremetei út közötti szakaszon – megvalósult
- Kadarka utca burkolatának megújítása
- forgalomtechnikai fejlesztés a Máriaremetei úton a sportcentrum megközelítése érdekében

Akcióterületen kívül helyezkedik el Pesthidegkút-Ófalu területén az 1980-as években létrehozott mesterséges tó és erdő.

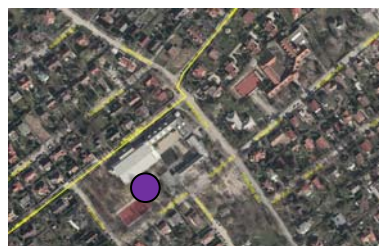
● Szabadság utcai sporttelep

● Klebelsberg kastély

● Klebelsberg Kultúrkúria

● Széphalom Gourmand Ház
bevásárlóközpont

● Klebelsberg Kunó Általános
Iskola és Gimnázium

Értékelés – vizsgálati észrevételek az akcióterülettel kapcsolatban

A nagyobb lakóterületeket is magába foglaló akcióterületnek két gyűjtőpontja van: a Klebelsberg Kultúrkúria és tágabb környezete, valamint a Szabadság utcai sporttelep tömbjének funkcióbővítő rehabilitációja. A településfejlesztési koncepció megalkotása

szempontjából annak van jelentősége, hogy az előbbi kulturális, az utóbbi rekreációs célú intézményi kínálatot tud biztosítani a tágabb lakóterület számára. Ezért ebben az esetben is megkérdőjelezhető az akcióterület lehatárolása.

A Klebelsberg Kultúrkvárta környezetében a mai akcióterületi lehatároláson kívül is sűrűsödnek a funkcionálisan kapcsolódó intézmények, melyek jellemzően mind a területfelhasználás, mind az övezeti besorolás szempontjából intézményi területek. A Templom utca nyugati oldalán áll a Sárlos Boldogasszony templom és a Don Bosco Nővérek Szent Család Óvodája; a Hidegkúti út Bujdosó köz sarkán a Széphalom Gourmand Ház bevásárlóközpont.

Itt található a kerületi területi védelem alatt álló, ún. „kettőzött svábházás” beépítési módú terület (a Hidegkúti út déli oldala a Máriaremetei út és a Bujdosó köz között).

Jelentős fejlesztési potenciállal bír a Szabadság utcai sporttelep tömbje, ahol 2018 tavaszán megkezdődött az uszodafejlesztés.

A TSZT rekreációs területfelhasználásban rögzíti a tömböt.

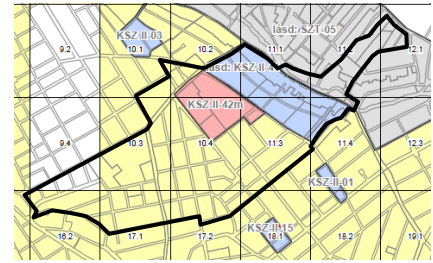
TSZT területfelhasználás

KVSZ – 1. melléklet Övezeti terv

KVSZ – 4. melléklet Szabályozási terv

II. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI SZERZŐDÉSEK

1. PRO-DUE KFT.

1.1. TRSZ FEJLESZTÉSI TARTALMA

TRSZ megkötésének ideje: 2016. január

Érintett ingatlan: 13374 hrsz (Margit körút és Rómer Flóris utca sarka)

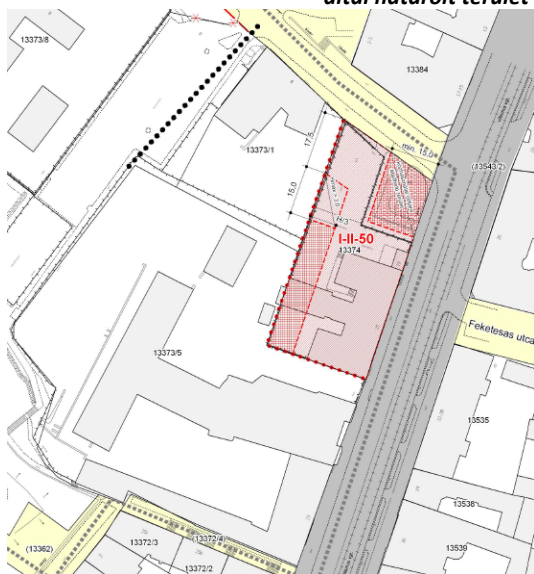
Fejlesztő által vállalt infrastrukturális beruházások:

- a Rómer Flóris utcai be- és kihajtás forgalomtechnikai megoldásának megterveztetése és megvalósítása
- a Margit körút és a Rómer Flóris utca sarkán található, közforgalom számára is megközelíthető park Önkormányzat által jóváhagyott tájépítészeti eszközökkel történő kialakítása és fenntartása (15 évig)
- dézsás növények kihelyezése a Margit körút Margit híd és Mechwart liget közötti szakaszán a gyalogos forgalom biztosítása mellett és a növények fenntartása (15 évig)
- a fejlesztés során történő használatból eredő megrongálódások teljes helyreállítása.

Fejlesztő vállalja 5 évig a Margit körút Margit híd és Mechwart liget közötti szakaszának évenkénti két alkalommal történő graffitimentesítést.

1.2. SZABÁLYOZÁSI TERV

**22/2015.(XII.23.) ök. rendelet KSZ-II-44
Margit körút – Rómer Flóris utca – Buday László
utca – (13362) hrsz-ú közterület – Mechwart lépcső
által határolt terület**

kivonat a KVSZ 4/B. mellékletéből

A szabályozási terv az egész érintett tömbre készült, a 13374 hrsz-ú ingatlant érintő legfontosabb előírások:

Övezeti besorolás: I-II-50

Övezet	beépítés módja	telek					szintterületi mutató			építmény-magasság	
		legkisebb terület	legnagyobb terület	legkisebb szélessége	legnagyobb mélysége	legnagyobb beépítettség	határérték	kizárólag befőtében és befőtelenként	legkisebb zártterület	legkisebb	legnagyobb
		m ²	m ²	m	m	%	m ² /m ²	m ² /m ²	%	m	m
I-II-50 ⁶³⁰	Z	2000	-	-	-	65 ^[10]	3,00	-	20 ^[11]	-	20,00 ^[12]

[10] a meglévő épület felhasználása és mélygarázs létesítése esetén terepszint alatt 100% beépíthető

[11] a meglévő épület felhasználása és mélygarázs létesítése esetén a 41.§ (30) előírásai szerint

[12] az épület legnagyobb magassága nem haladhatja meg a 13374 hrsz. -on található, a 53/2011.(VIII.25.) NEFMI rendelet 21.§-ban védett épület gerincmagasságát

Legfontosabb övezeti előírások:

- legfeljebb 15 lakás létesíthető
- a Margit körút és a Rómer Flóris utca sarkán legalább 350 m² közhasználatú terület kialakításának módja
- az előírások szerint kialakított közhasználatú terület esetén kihasználható lehetőségek

Megjegyzés

A hrsz.: 13374 ingatlan műemléki védelem alatt áll.

2. HARIS PARK INGATLANFORGALMAZÓ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

2.1. TRSZ FEJLESZTÉSI TARTALMA

TRSZ megkötésének ideje: 2016. február

Érintett ingatlan: 12720/11 hrsz

A tulajdonos pályázati eljárást követő adás-vétel útján szerezte meg 2006-ban az ingatlant. A szerződésben a kerületi önkormányzat előírta az ingatlan tulajdonosának, hogy az ingatlan Marczibányi tér felőli részén a műemléki védelem alatt álló épület restaurálásával, további fogadó és kiszolgáló épületek felépítésével többfunkciós kulturális, társadalmi, szolgáltató központot hozzon létre, a telek felső részén pedig magas színvonalú apartman házat.

A projekt nem valósult meg, és az azóta bekövetkezett kedvezőtlen gazdasági változások miatt a tulajdonos kezdeményezte az adásvételi szerződésben foglalt feltételek módosítását.

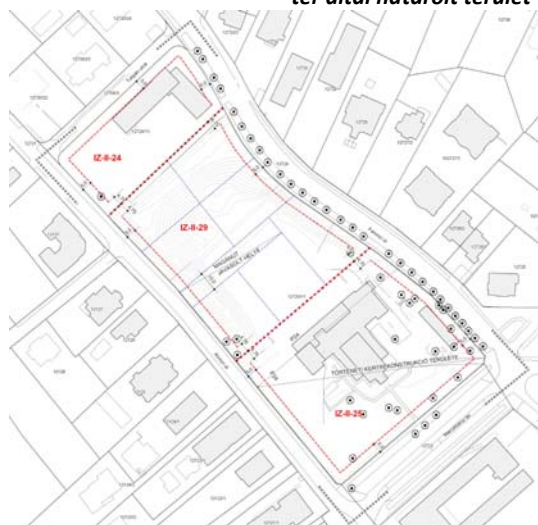
A telek északi felén (cca. 75000 m²) max. 7 db építési telket kívánnak kialakítani, a befolyó bevételből történne meg a Marczibányi tér felé eső telekrészen a műemlék épület rekonstrukciója. A műemlék épület felújítását a korábbi lakossági tiltakozás miatt csökkentett méretben és funkcióval kívánják kivitelezni, a módosított tervek a beépített területet közel a felére csökkentik.

Fejlesztő által vállalt infrastruktúrális beruházások:

- az Alvinci utcával határos oldalon legalább 10 db, a közforgalom használatába átadott parkolóhely kiépítése és a kapcsolódó környezetrendezési munkák elvégzése
- a Marczibányi tér – Felvinci utca – Aranka utca – Ribáry utca csomópontjában építendő körforgalomhoz való pénzbeli hozzájárulás
- a fejlesztés során történő használatból eredő megrongálódások teljes helyreállítása.

2.2. SZABÁLYOZÁSI TERV

**23/2015.(XII.23.) ök. rendelet KSZ-II-32
Alvinci út – Tulipán utca – Felvinci út – Marczibányi
tér által határolt terület**

kivonat a KVSZ 4/B. mellékletéből

Az érintett tömb két ingatlanból áll, az északi hrsz.: 12720/13 ingatlan IZ-II-24 jelű építési övezetbe sorolt, a TRSZ-el érintett hrsz.: 12720/11 ingatlan Marczibányi tér felé eső része IZ-II-25 jelű, az északi része IZ-II-29 jelű jelentős zöldfelületű intézményi terület építési övezetbe került.

Az érintett ingatlan

- **északi része: IZ-II-29 építési övezet** – 7 db új telek számára
- **déli része: IZ-II-25 építési övezet** – műemlék épület rekonstrukciója

Övezet	beépítés módja	telek					szintterületi mutató			építmény-magasság	
		legkisebb terület	legnagyobb terület	legkisebb szélessége	legkisebb mélysége	legnagyobb beépítettség	határérték	kizárólag lefektetben felülmúlhat	legkisebb zöldfelület	legkisebb	legnagyobb
		m ²	m ²	m	m	%	m ² /m ²	m ² /m ²	%	m	m
BÉM	LKT	LNT	LKS	LKM	LNB	STM	STT	LKZ	LKE	LNE	
IZ-II-25	SZ	7000				15	0,50		65		9,5 gerincmag: 14,5
IZ-II-29	SZ	1000	-	-	-	15	0,50	-	65		9,5

Legfontosabb övezeti előírások:

IZ-II-25

- magassági megkötések

- építmények számának megköötése
- a műemléki ingatlanra / építményre vonatkozó speciális előírások

IZ-II-29

- legfeljebb 7 db építési telek alakítható ki
- kizárólag lakófunkció létesíthető
- lakásszám korlátozása (500 m² telekterület / 1 db lakás)
- épület legnagyobb beépített területének megköötése
- tereprendezésre és közterület-csatlakozásra vonatkozó előírások

Megjegyzés A hrsz.: 12720/11 ingatlan műemléki védelem alatt áll.
Az ingatlan az AT1 akcióterület része.

3. EURÓPA BEFEKTETÉSI ALAPKEZELŐ ZRT.

3.1. TRSZ FEJLESZTÉSI TARTALMA

TRSZ megköötésének ideje: 2008. november

Érintett tömb: Fekete Sas utca – Bem József tér – Bem József utca – Tölgyfa utca által határolt terület

A tervezett KSZT-nek megfelelően a területen kialakított I-II-17 jelű építési övezetben, az övezeti előírásoknak megfelelően a +0,5 m²/m² szintterületi emelés feltétele együttesen, hogy

- 5000 m² alatti telekterület 5%-át, 5000 m² feletti telekterület 7%-át a közhasználat céljára átadott területként kell biztosítani és
- a minimális tetőkert 15%-át a közhasználat céljára átadott területhez közvetlenül kapcsolódóan, azonos szinten kell biztosítani.

A közhasználat céljára átadott területet, mely a koncepcióterv szerint a Bem József utca és a Fekete Sas utca között teremt kapcsolatot, reggel 6.00 és este 22.00 óra között a közönségforgalom számára biztosítani kell. Továbbá ezen területek fenntartása az ingatlan mindenkori tulajdonosát terheli

3.2. SZABÁLYOZÁSI TERV

15/2008.(VI.18.) ök. rendelet KSZT-II-03 Fekete Sas utca – Bem József tér – Bem József utca – Tölgyfa utca által határolt terület

Az érintett tömb övezeti besorolása: I-II-17 jelű intézményi terület

Övezet	beépítés módja	telek					szintterületi mutató			építmény-magasság	
		leg.kiseb.b terület	leg.m.g.yobb terület	leg.kiseb.b szélessége	leg.kiseb.b mélysége	leg.m.g.yobb beépítettség	határterek	kizárólag befőtérben és befőtérmentelen	leg.kiseb.b zöldterület	leg.kiseb.b	leg.m.g.yobb
		m ²	m ²	m	m	%	m ² /m ²	m ² /m ²	%	m	m
BEM	LKT	LNT	LKS	LKM	LNB	STM	STT	LKZ	LKE	LNE	
I-II-17	Z	3000	-	-	-	100	4,50 (+0,50)	-	20 ^[3]	csatlakozás szabályai szerint	25 a csatlakozás szabályainak betartásával

Legfontosabb övezeti előírások:

- a szintterületi mutatókedvezmény igénybevételének feltételei
- a földszinti és I. emeleti szintek 100%-os beépítésének feltételei
- a 100%-os beépítés / udvarlefedés feltételei
- kereskedelmi terület maximálása
- a tetőtömeg alakítására és a tetőfelépítményekre vonatkozó speciális előírások

Egyéb előírások:

- a látvány és a feltárulás védelmére vonatkozó előírások

- közterületek, közhasználatú területek kialakítására vonatkozó előírások
- megtartandó épületrészek és az azokra vonatkozó követelmények

Megjegyzés A Bem tér felőli ingatlant (hrsz.: 1350/3) 2011-ben műemlékké nyilvánította az 53/2011.(VIII.25.) NEFMI rendelet.

A projekt tervei elkészültek, de megvalósításra nem került sor. Tulajdonosváltás történt, a Bem tér felőli ingatlant (hrsz.: 1350/3) a HB Reavis csoport vette meg 2016 áprilisában az Európa Ingatlanbefektetési Alaptól. Az építési-bontási engedélyt visszavonták, a műemlékké nyilvánítás miatt.

3.3. VÁLTOZTATÁSI TILALOM

2016-ban változtatási tilalmat rendelt el a kerületi önkormányzat a területre a 14/2016.(VI.17.) ök. rendeletével a KÉSZ készítésének idejére. (A változtatási tilalom részletes indoklását lásd később.)

4. SCD PASARÉT KFT.

4.1. TRSZ FEJLESZTÉSI TARTALMA

TRSZ megkötésének ideje: 2011.

Érintett ingatlanok:

- **11607/7-8 hrsz** (a szerződéskötés idején egy ingatlan volt hrsz.:11607/4)
- **11607/9-10 hrsz** (a szerződéskötés idején egy ingatlan volt hrsz.:11607/5)

A Beruházó kötelezettségvállalásai

- a Riadó utca parkolás-szabályozásának kialakítása
- a Hidász utca lakóházak felőli zöldsávjának mintegy 3,0 m-rel történő szélesítése, ezzel kapcsolatos útpálya és hozzátartozó közművek átépítése
- Hidász utca és a Pasaréti út kereszteződésének kialakítása az új funkcióknak megfelelően, az ehhez kapcsolódó forgalomszabályozási és forgalomtechnikai beavatkozások elvégzésével
- a Hidász utcában lévő szelektív hulladékgyűjtő sziget áthelyezése a kereszteződés környezetében olyan módon, hogy az a kialakult új forgalmi rendet és területrendezést maximálisan vegye figyelembe
- Hűvösvölgyi út - Kelemen László utca csomópontban járműosztályozó kialakítása miatt az Ördögárok fölötti, jelenleg kétnyomú közúti híd három nyomra történő szélesítése (megtörtént)
- a beruházás keretében megvalósításra kerülő épületek „A” energetikai tanúsítvánnyal fognak rendelkezni
- a Beruházó vizsgálja a további környezettudatos szempontok érvényesítésének lehetőségét
 - az esővíz, a talajvíz locsolására, hűtésre, és egyéb célokra való felhasználása
 - megújuló energiaforrások (nap-, víz-, szél-, geotermikus energia) hasznosítása
 - a távfűtés vagy emisszióval nem járó hőenergia ellátás lehetősége
 - a szelektív hulladékgyűjtés lehetősége épületen belül
- az ingatlanok faállományának állapotfelmérését célzó szakvélemény készíttetése, fakivágásra a szakvélemény

figyelembe vételével csak a legszükségesebb mértékben kerül sor

- legalább két háziorvos számára az alapellátáshoz szükséges, a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően kialakított rendelőhelyiség biztosítása.

4.2. SZABÁLYOZÁSI TERV

21/2011.(IV.29.) ök. rendelet KSZ-II-26
Pasaréti út – Riadó utca – Hűvösvölgyi út – Hidász
utca által határolt terület

Az érintett ingatlanok övezeti besorolása:

- 11607/9-10 hrsz-ú ingatlanok IZ-II-21
- 11607/8 hrsz-ú ingatlan I-II-47
- 11607/7 hrsz-ú ingatlan I-II-48

IZ-II-21 övezet

Övezet	beépítés módja	telek					szintterületi mutató			építmény-magasság	
		legkisebb terület	legnagyobb terület	legkisebb szélessége	legkisebb mélysége	legnagyobb beépítettség	határérték	kizárólag földterületben és telekben	legkisebb zöldfelület	legkisebb	legnagyobb
		m ²	m ²	m	m	%	m ² /m ²	m ² /m ²	%	m	m
		BEM	LKT	LNT	LKS	LKM	LNB	STM	STT	LKZ	LKE
IZ-II-21	SZ	4000	-	-	-	35	1,70 (+0,15) ^[8] (+0,25) ^[9]	-	50 ^[6] (32,5+ 17,5)	-	25,0 és az épület legmagasabb pontja: 176,0 mBf ^[7]

[6] a zárójelben meghatározott értékek a teljes értékű zöldfelületként kialakítandó és a tetőkertként is kialakítható zöldfelületek arányát rögzítik

[7] a Hadapródiskola legmagasabb pontja

[8] kizárólag a terepszint alatt kialakított, a terepszint feletti funkciót kiszolgáló helyiségek, terek céljára érvényesíthető

[9] kizárólag terepszint alatti P+R parkoló létesítése céljára figyelembe vehető engedményes érték

Legfontosabb övezeti előírások:

- lakás nem létesíthető
- kereskedelmi terület maximálása
- tagoló zöldfelületekre vonatkozó előírások
- legmagasabb pont meghatározása

I-II-47 és I-II-48 övezetek

Övezet	beépítés módja	telek					szintterületi mutató			építmény-magasság	
		legkisebb terület	legnagyobb terület	legkisebb szélessége	legkisebb mélysége	legnagyobb beépítettség	határérték	kizárólag földterületben és telekben	legkisebb zöldfelület	legkisebb	legnagyobb
		m ²	m ²	m	m	%	m ² /m ²	m ² /m ²	%	m	m
		BEM	LKT	LNT	LKS	LKM	LNB	STM	STT	LKZ	LKE
I-II-47	Z	4000	-	-	-	Piac- sz. 100 1. emelet 1. em. földsz. 3,5 ^[7]	2,50 (+0,25) ^[8] (+0,25) ^[9]	-	20 ^[6] (0+20)	-	25,0 és az épület legmagasabb pontja: 176,0 mBf ^[7]
I-II-48	SZ	4000	-	-	-	35	0,50 (+0,25) ^[9]	-	50 ^[6] (32,5+17,5)	-	14,5 és az épület legmagasabb pontja: 165,0 mBf

[6] a zárójelben meghatározott értékek a teljes értékű zöldfelületként kialakítandó és az övezeti előírások keretei között, tetőkertként is kialakítható zöldfelületek arányát rögzítik; ahol teljesértékű zöldfelületet nem kell kialakítani, ott a legkisebb zöldfelület számításánál figyelembe vett tetőkertet 80 cm-nél vastagabb talajtakarással, intenzív tetőkertként kell kialakítani, melynek területe teljes mértékben beszámítható a legkisebb zöldfelületbe

[7] a Hadapródiskola legmagasabb pontja

[8] az I. emelet feletti szintet az érintett épületrész I. emelet feletti földemének felső síkja, illetve az azon kialakított zöldtető felső síkja felett kell értelmezni

[9] az engedményes érték kizárólag sportolási célú helyiségek céljára vehető figyelembe

[9] kizárólag terepszint alatti P+R parkoló létesítése céljára figyelembe vehető engedményes érték

Legfontosabb övezeti előírások:

I-II-47

- létesíthető funkciók meghatározása – lakás nem létesíthető
- építészeti kialakításra vonatkozó előírások

- legmagasabb pont megkötése
- Húvösvölgyi út felőli tagolatlan homlokzathossz meghatározása
- „csarnokszerű teret” igénylő funkciókra vonatkozó speciális előírások

I-II-48

- létesíthető funkciók meghatározása – lakás nem létesíthető
- terepszint alatt létesíthető funkciók megkötése
- felszíni gépjárműtároló kapacitásának megkötése

Megjegyzés A terület az AT5 akcióterület része. A Riadó utca felől elkészült az Officium Irodaház a hrsz.:11607/10 ingatlanon.

4.3. VÁLTOZTATÁSI TILALOM

2016-ban változtatási tilalmat rendelt el a kerületi önkormányzat a területre a 21/2016.(VI.15.) ök. rendeletével a hrsz.: 11607/7, 11607/8, 11607/9, 11607/10 ingatlanokra a KÉSZ készítésének idejére. (A változtatási tilalom részletes indoklását lásd később.)

III. VÁLTOZTATÁSI TILALMAK AZ ÚJ SZABÁLYOZÁS ÉRDEKÉBEN

1. MÁRIAREMETEI ÚT

22/2016.(VII.15.) ök. rendelet

Máriaremetei út - Bölény utca – (59029/17) és (54474/5) hrsz.-ú közterületek - Tárkony utca által határolt terület

- 59031/1, 59031/2, 59031/3 hrsz.-ú telkeire

A változtatási tilalom indoklása szerint:

„A tervezett uszoda és sportközpont fejlesztési hatásának felülvizsgálata miatt szükséges az érintett tömb adottságainak részletes vizsgálata. A Képviselő-testület a változtatási tilalmat a felülvizsgálat idejére rendeli el.”

A területet szabályozási terv nem érinti. A terület szomszédos az AT3 akcióterülettel

2. BEM TÉR

14/2016.(VI.17.) ök. rendelet

A tilalom a Fekete Sas utca – Bem József tér – Bem József utca – Tölgyfa utca által határolt terület ingatlanjaira vonatkozik:

- hrsz.: 13570/3 és 13570/4.

A változtatási tilalom indoklása szerint jelentős változások történtek a területen:

- műemlékké nyilvánítás
- a közvetlen és a tágabb környék infrastrukturális fejlesztései.

Fentiek és a szomszédos lakóterületek zavartalan működésének biztosítása miatt indokolt a felülvizsgálat, melynek során szükséges az érintett tömb környezeti, valamint örökségvédelmi adottságainak részletes vizsgálata. A területre szóló szabályozást a KÉSZ készítésének keretében felül kell vizsgálni.

A területre a KSZT-II-03 szabályozási terv van hatályban.

3. AKADÉMIA PARK

21/2016.(VI.15.) ök. rendelet

A tilalom a

- 11607/7, 11607/8, 11607/9, 11607/10 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozik.

A változtatási tilalom indoklása szerint:

„A kerület városi szövetében jelentős összefüggő területet képviselő ingatlancsoport a korábbi fővárosi- és kerületi fejlesztési tervekben is kitüntetett figyelmet és lehetőséget kapott.

A megkezdett új Településfejlesztési Konceptió (TK) és az azzal összhangban készülő Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ) megalkotása során szükséges az érintett tömb (ingatlancsoport) adottságainak és lehetőségeinek részletes vizsgálata és új szabályozási terv elfogadása. A Képviselő-testület a változtatási tilalmat a felülvizsgálat idejére rendeli el.”

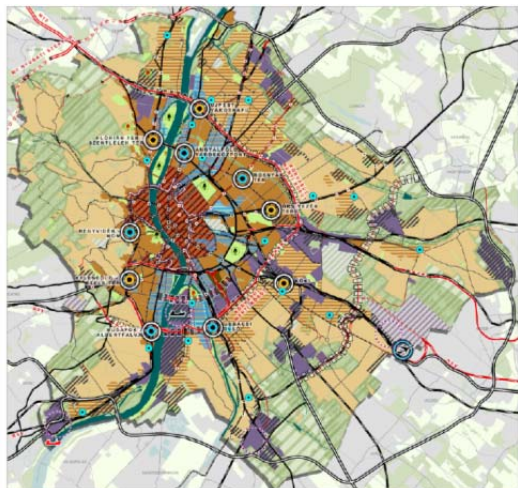
A területre a KSZ-II-26 szabályozási terv van hatályban, egyben az AT5 akcióterület része.

Településrendezési tervi előzmények vizsgálata

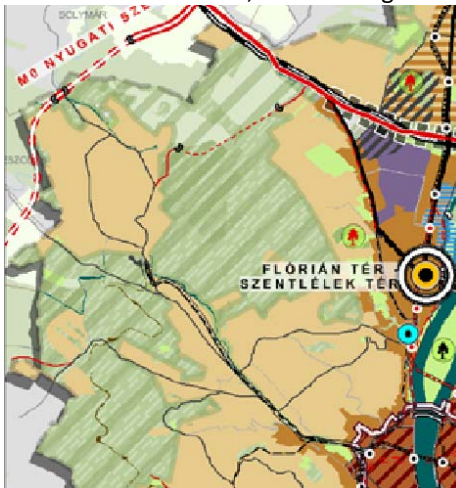
I. HATÁLYBAN LÉVŐ FŐVÁROSI TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

1. A FŐVÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE TSZT

A Fővárosi Közgyűlés az 50/2015. (I. 28.) számú határozatával fogadta el Budapest Főváros Településszerkezeti Tervét, melynek első módosítása 2018 januárjában lépett hatályba. A településszerkezeti terv hosszútávra szóló terv, 10 évet meghaladó időtávra készült.

TSZT funkcionális szerkezet

Budapest funkcionális szerkezetét bemutató térkép a főváros területhasználatának jövőbeli irányait jelzi, ezen belül az intenzitási jellemzőket, az ökológiai potenciál fenntartására kijelölt területeket, a szerkezetalakító fejlesztési céltérségeket, fejlesztési potenciállal rendelkező területeket, a hálózati fejlesztéseket és a központrendszer.

A II. kerület területén, a Margit körúton belüli területeket *magas intenzitású területként*, a körút külső oldala menti és a Duna menti területsávot *intenzív városias területként* rögzíti a TSZT. A Városhely – főközpont határa a Margit körút, de bele tartozik a Széna tér és Széll Kálmán tér is, mely *kiemelten védendő karakterű terület* is egyben. A további lakott, illetve beépítésre szánt területeket a funkcionális szerkezetet bemutató térkép *laza városias területként* határozza meg. A nem beépített és beépítésre nem szánt területek *jelentős ökológiai potenciállal rendelkező összefüggő területek*, jellemzően *erdő, természetközeli terület és mezőgazdasági terület*.

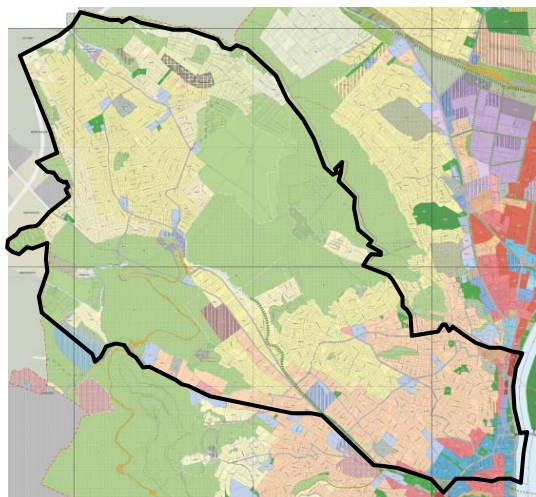
A Városhely egy része a kerületbe esik, de a központrendszer hierarchiájában a következő lépcsőt jelentő *melléközpont* a kerületben nem került kijelölésre. *Kiemelt jelentőségű helyi központ* sincs a kerületben, a kerület északi határától nem messze, a III. kerület területén a Kolosy tér szerepel ilyen pozícióval.

Az M0 tervezett nyugati szektorának nyomvonalát a térkép rögzíti, a II. kerület területén alagútban vezetett kialakítással. További tervezett közúti infrastruktúra fejlesztés a Bécsi út (10-es út) és a Hidegkúti út közötti nyomvonal (Virágosnyergi kapcsolat), mely részben alagútban vezetett.

Meg kell jegyezni, hogy a TSZT2005 funkcionális szerkezeti tervlapja az akkori központrendszer több elemét is meghatározta a II. kerületben. A Moszkva tér Déli pályaudvar területe a *Városhelyhez kapcsolódó városrészközpont*, valamint a Budagyöngye és a Hűvösvölgy-Pesthidegkút *Egyéb városrészközpontként* került meghatározásra. Ezek a kerületi központok ma csak a BP2030 koncepcióban jelennek meg. (A Széll Kálmán tér a városközpont kiemelt nagykörúti helyszíne, a Budagyöngye és Hűvösvölgy jelentős helyi központok.)

Az M0 nyugati szektorának nyomvonala mellett a Pesthidegkutat elkerülő út nyomvonalát is kijelölte a TSZT2005, és a 10-es úti kapcsolat az elkerülő úthoz csatlakozott.

1.1. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

TSZT területfelhasználás

A TSZT területfelhasználási tervlapja a kerület területén meghatározta a (tervezett) területfelhasználási egységeket, a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területeken:

Beépítésre szánt területek

Lakóterületek

- **Ln-1** Nagyvárosias, magas intenzitású, jellemzően zárt sorú beépítésű lakóterület
- **Ln-2** Nagyvárosias, jellemzően zárt sorú keretes beépítésű lakóterület
- **Ln-3** Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület
- **Lk-1** Kisvárosias, jellemzően zárt sorú beépítésű lakóterület
- **Lk-2** Kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület
- **Lke-2** Kertvárosias, laza beépítésű lakóterület
- **Lke-3** Kertvárosias, sziluettérzékeny, hegyvidéki lakóterület

Vegyes területek

- **Vt-V** Városmag központ területe
- **Vi-1** Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület
- **Vi-2** Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület

Gazdasági területek

- **Gksz-2** Gazdasági, jellemzően raktározást, termelést szolgáló terület

Különleges területek

- **K-Eü** Egészségügyi terület
- **K-Rek** Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület
- **K-Hon** Honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület
- **K-Közl** Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület

Beépítésre nem szánt területek

Közlekedési területek

- **KÖu** Közúti közlekedési terület
- **KÖk** Kötöttpályás közlekedési terület

Vízgazdálkodási területek

- **Vf** Folyóvizek medre és partja

Zöldterületek

- **Zkp** Közkert, közpark

Erdőterületek

- **Ek** Közjóléti erdő

Mezőgazdasági területek

- **Má** Általános mezőgazdasági terület
- **Mk** Kertes mezőgazdasági terület

Különleges területek

- **Kb-Rek** Rekreációs célú jelentős zöldfelületű terület
- **Kb-T** temető területe
- **Kb-Hv** Honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági terület

A TSZT beépítésre szánt és nem szánt területeinek részletes bemutatására külön fejezetben kerül sor, ahol már megtörténik a jelenlegi állapotokkal való összevetés is.

Beépítési sűrűség:

OTÉK 1. melléklet 13. Beépítési sűrűség:
„a területfelhasználási egységek területén
elhelyezhető épületek valamennyi
építményszintjének összesített bruttó alapterülete és
a területfelhasználási egységeknek a köztük lévő,

Az egyes területfelhasználási kategóriákhoz a TSZT meghatározza a beépítési sűrűséget (bs), indokolt esetben két érték közötti tartományban (-tól -ig). A TSZT a beépítési sűrűséget a területfelhasználási kategóriákhoz köti, a fővárosi rendezési szabályzat (FRSZ) a konkrét helyhez igazodva, az adottságok mellett a területi elhelyezkedést és a településfejlesztési koncepcióban foglalt célokat is

településszerkezetet nem meghatározó közterületek területével növelt területének viszonyozása.”

figyelembe véve differenciál. Ennek bemutatását lásd később. Annak érdekében, hogy a parkolás lehetőség szerint az épületeken belül történjen a funkciók függvényében a TSZT a beépítési sűrűséget (bs) két értékre tagolja:

- a területterületfelhasználási kategória szerint általánosan elhelyezhető funkciók (bsá) értéke, és
- a kizárólag épületen belül elhelyezett parkolók – a belső közlekedő területtel együtt – számára igénybe vehető (bsp) érték.

1.2. EGYÉB SZERKEZETI ELEMELK

A beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területeken túl a területfelhasználási tervlap a tartalmi követelményeknek megfelelően feltünteti:

- a változással érintett területeket,
- a különleges intézkedést igénylő területeket,
- a jelentős, szerkezetet meghatározó zöldfelületi elemeket,
- a meglévő és tervezett, szerkezetet meghatározó infrastruktúra elemeket.

Ezek közül az alábbiak érintik a II. kerület területét.

Jelentős változással érintett terület

„Összhangban a városfejlesztési koncepcióval, a város belső tartalékterületein meghatározásra kerültek a fejlesztésre kijelölt, jelentős mennyiségi fejlesztési potenciállal rendelkező területek. A területek jelenleg részben használaton kívüliek, részben alulhasznosítottak. A területek belső tagolását, differenciált használatát a kerületi építési szabályzatban kell meghatározni, a tervezett területhasználatával összhangban a közlekedési célú területekkel és zöldterületekkel együtt.”

A kerület területén néhány lokális elhelyezkedésű helyszín került meghatározásra, mint jelentős változással érintett terület.

VOLT „SZOT SZÁLLÓ” TELKE

A volt „SZOT szálló” ingatlanja évek óta hasznosítatlan, az épület üres vázszerkezete torzóként jelenik meg a Duna-part világörökségi látványában.

A jelenleg ismert fejlesztési elképzelés szerint az épület bontásával és új lakóépület létesítésével lehet számolni.

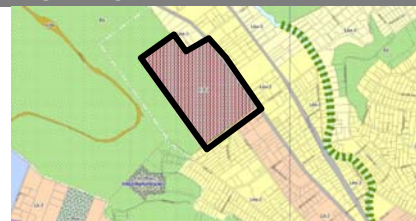
AKADÉKIA PARK

Az Akadémia Park területén az átalakulás elkezdődött, a Riadó utca mentén az Officium Irodaház megépült, de a gazdasági helyzet megváltozása miatt a fejlesztés megállt.

Jelenleg a területen a kerület változtatási tilalmat rendelt el a KÉSZ készítésének idejére.

LIPÓTMEZŐ

A volt OPNI fővárosi tulajdonban lévő ingatlanja évek óta üresen áll.

Hasznosítása jelenleg bizonytalan.

HÚVÖSVÖLGY

PESTHIDEGKÚT

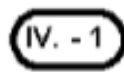
Húvösvölgy alközpont területén számos fejlesztés már megvalósult az elmúlt években (pl.: Húvösvölgyi Szolgáltatóház stb.) További komplex fejlesztésekkel szélesíthető az alközponti funkciók köre.

Pesthidegkút-Ófalu északi részén került meghatározásra egy jelentős változással érintett terület, mely különleges beépítésre nem szánt temető területfelhasználásba sorolt.

Infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett terület

a változással érintett terület azonosítója

„A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. §-a szerint a szerkezeti tervlapon a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területeket, valamint az azokon belüli területfelhasználási egységeket ütemezéssel is lehet ábrázolni. Ez alapján a változással érintett területek egy részén – döntően a jelenlegi külterületen – a megfelelő ütemezés érdekében a terv meghatározza a terület igénybevételéhez szükséges külső infrastruktúrát.

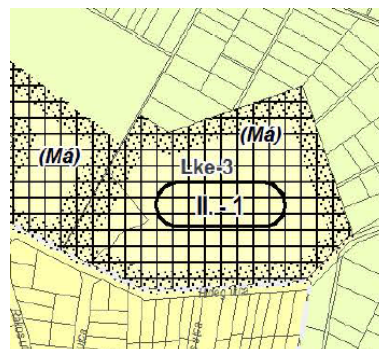
Az új lakóterületek létesítésére irányuló területeken belül, az infrastruktúra feltételek teljesítésén túl, zöldterületek létesítése is szükséges. A szerkezeti tervlapon jelölt területfelhasználási arányokon kívül új kertvárosias terület esetén zöldterületet a fejlesztési terület legalább 5%-án, kisközségi terület esetén ennek 10%-án kell kialakítani.”

A TSZT a Patakhegyi út északi oldalán egy nagyobb kiterjedésű területsávban két számozott terület egység jelöl változással érintett területként:

- II.-1 Patakhegyi út északi oldala
- II.-2 „Rozmaring” üvegházás terület.

PATAKHEGYI ÚT ÉSZAKI OLDALA

„ROZMARING” ÜVEGHÁZÁS TERÜLET

A terület igénybevételének infrastruktúra feltétele az alábbira változott:
„Virágosnyergi kapcsolat II.

A terület Lke-3 kertvárosi igénybevételének feltétele:
„Virágosnyergi kapcsolat II. kerületi, felszíni szakaszának, vagy

kerületi, felszíni szakaszának, vagy az MO gyűrű nyugati szektorának üzembe helyezése”.

az MO gyűrű nyugati szektorának üzembe helyezése”.

A terület átmeneti hasznosítása Má általános mezőgazdasági terület.

A terület átmeneti hasznosítása részben Má általános mezőgazdasági és részben K-Mű különleges mezőgazdasági üzemi terület.

Meglévő erdőterületek és zöldterületek

Meglévő erdőterületek

„A TSZT Területfelhasználás c. tervlapján jelölésre kerültek a meglévő erdő- és zöldterületek.

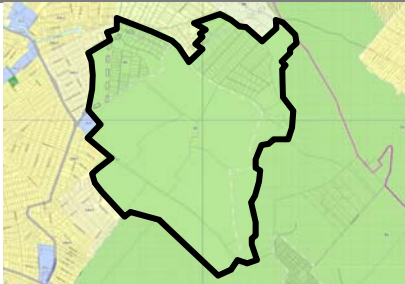
Meglévő erdőterületként az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő és az erdészeti nyilvántartásban nem szereplő, de erdősült területek szerepelnek. A **nem meglévő erdőterületeken** a mezőgazdasági használat átmenetileg megengedett a kerületi tervszközben, a távlati területhasználatot ellehetetlenítő épület elhelyezése nélkül.”

Nem meglévő erdőterületek

Mivel a TSZT a **nem meglévő erdőterületekre** vonatkozóan határozza meg az átmeneti mezőgazdasági használatot és tiltja a távlati erdő területhasználatot ellehetetlenítő épületehelyezést, ezért ezeknek a nem meglévő erdőterületeknek a kerületen belüli elhelyezkedése kerül bemutatásra.

A kerület területét jelentős nagyterjedésű és kisebb lokális, **nem meglévő erdőterületek** is érintik. A nagyterjedésű tervezett erdőterületek jellemzően a Duna-Ipoly Nemzeti Park területének is részei, a belterületen elhelyezkedők művelési ág alól már kivontak, a külterületen húzódnak jellemzően nem erdő művelési ágban vannak.

KÓVÁR

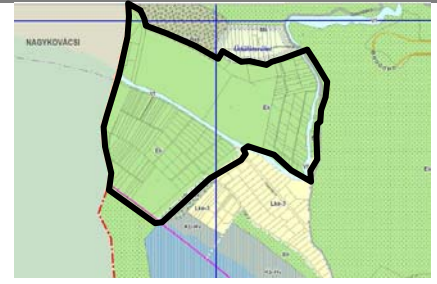
A nem meglévő erdőterületként jelölt lehatárolás egyben a Duna-Ipoly Nemzeti Park része is, magába foglalja a Hármashatárhegyi repülőteret is. A terület nagyobb része belterület művelési ágból kivont, kisebb része átlagosnál gyengébb minőségű legelő és szántó.

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU

A nem meglévő erdőterületként jelölt lehatárolás egyben a Duna-Ipoly Nemzeti Park része is. A terület jellemzően átlagosnál gyengébb minőségű szántó művelési ágban van.

PETNEHÁYZRÉT ÉS BUDAKESZIERDŐ

A nem meglévő erdőterületként jelölt lehatárolás egyben a Duna-Ipoly Nemzeti Park része is. A terület jellemzően átlagosnál jobb minőségű szántó és rét művelési ágban van.

BUDALIGET

HÚVÖSVÖLGY

A nem meglévő erdőterületként jelölt lehatárolás egyben a Dunapoly Nemzeti Park része is. A terület az átlagosnál gyengébb minőségű gyümölcsös művelési ágban van.

A terület belterületen helyezkedik el, így művelési ág alól kivont, nem része a nemzeti parknak.

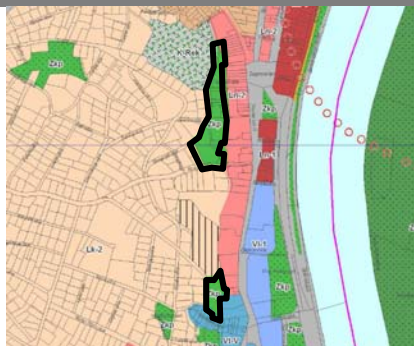
Meglévő zöldterületek

„A **meglévő zöldterületek** esetében azon területek lettek lehatárolva, amelyekben biztosított a korlátlan rekreációs közhasználat, azaz zöldterületként funkcionálnak

Tervezett zöldterületek

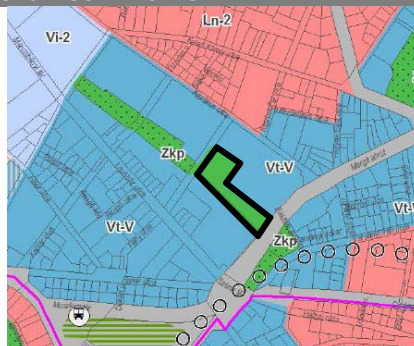
Az ily módon nem jelölt, tervezett zöldterületek jelenleg még nem vagy csak korlátozottan alkalmasak szabadtéri rekreációra (pl. alábányászott területek), és/vagy az érintett telkek tulajdonjogi rendezése nem történt meg (magántulajdon van). A megfelelő zöldfelületi ellátottság és a rekreációs kínálat miatt célszerű ezeket a zöldterületeket is ütemezetten kialakítani, de a távlati funkció megvalósításáig lehetővé kell tenni a területek átmeneti hasznosítását (pl. közösségi kertek létesítésére).”

FELHÉVÍZ

Jellemzően kerületi önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok.

ORSZÁGÚT – KÖZPONT

A Millenáris Park és a Margit körút közötti gyalogos- és zöldtengely kialakítása.

PÁLVÖLGY

A Pálvölgyi út déli oldalán kijelölt terület, fővárosi tulajdonban lévő ingatlanok.

Átmeneti hasznosítás biztosítása

„Annak érdekében, hogy a településszerkezeti terv figyelembe vételével készülő új kerületi tervszközök és a TSZT között az összhang biztosítható legyen, egyes területek vonatkozásában az átmenetileg alkalmazható területfelhasználási kategória is meghatározásra került. Így bár kívánatos pl. a lakóterületek közé ékelődő gazdasági területek egy részén a funkcióváltás intézményi terület irányába, ennek időszerűségét a helyi önkormányzat tudja meghatározni.”

A TSZT-ben a II. kerület területén három helyen kerül sor átmeneti hasznosítás biztosítására:

- a Patakhegyi út északi oldalán Má átmeneti hasznosítás
- volt „Rozmaring” üvegházás terület - 59154/23 hrsz-ú telken K-Mü átmeneti hasznosítás
- volt „Rozmaring” üvegházás terület - 59159/12, /25, /19, /26, /24 hrsz-ú telkeken Má átmeneti hasznosítás

PESTHIDEKGÚT

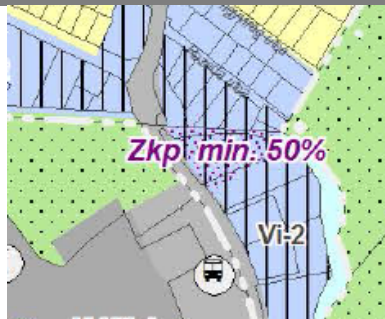

Kerületi tervszközben figyelembe veendő területfelhasználási egységek aránya

„A változással érintett területeken a kerületi tervszköz rugalmassága érdekében, a szükséges zöldterületekre – a lakóterületek esetében nagyobb, összefüggő területekre vonatkozóan az alapellátást biztosító területekre is – a kontúrral jelölt területre vonatkoztatva a területi arány került meghatározásra.”

HÚVÖSVÖLGY

A II. kerületben egy helyen, Húvösvölgy alközpontban lett külön meghatározva a figyelembe veendő területfelhasználási egység aránya. A jelölt területen 50%-ban Zkp övezet jelölendő ki. Az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan egészén a Bánffy György emlékpark került kialakításra.

Távlati területhasználat

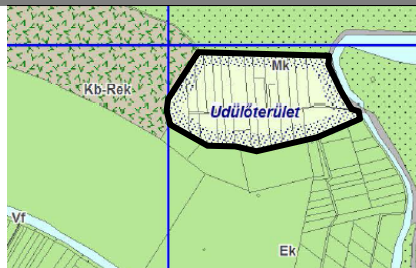
„Külön jelölésre kerültek azon területek, amelyek a város hosszú távú fejlődése szempontjából egyfajta tartalékterületként szolgálhatnak meghatározott funkciók számára. A jelenlegi területi túlkínálat miatt azonban e területek igénybevétele csak ütemezetten, valós igény alapján, a szerkezeti tervlap módosításával lehetséges.”

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU

Pesthidegkút északi végén lévő, jelenleg kertés mezőgazdasági terület, mely távlatban kertvárosi lakóterület.

PETNEHÁZYZRÉT

A Petneházy Club melletti jelenleg kertés mezőgazdasági terület, mely távlatban üdülőtérület.

KURUCLES

Jelenleg különleges beépítésre nem szánt rekreációs terület, mely távlatban intézményi terület.

Szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat

„A zöldfelületi rendszer elemei közötti kapcsolat biztosítása érdekében a jelölt lineáris elemek mentén kondicionáló zöldfelületeket kell létrehozni. Ezen kívül a területhasználat figyelembevételével (annak ellehetetlenítése nélkül), megfelelő zöldfelületi ellátottságot biztosító, közcélú rekreációs zöldfelületek létesítése szükséges azokon a szakaszokon, ahol ehhez az adottságok biztosítottak (megfelelő térmérték, közterületi kapcsolat). Jellemzően a kisvízfolyások parti sávjai, a lakóterületek meghatározó zöldfelületi tengelyei illetve a vasút területek melletti zöldfelületek tartoznak ide.”

A II. kerületben a Szilágyi Erzsébet fasor mentén, valamint az Ördög-árok mentén került kijelölésre szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat.

ÖRDÖG-ÁROK

SZILÁGYI ERZSÉBET FASOR

Az Ördög-árok mentén a Budagyöngye és a Kondor út között jelölt szakasz a nemzeti park erdő területét köti össze a Húvösvölgyi út belső szakasza mentén rögzített közparkkal.

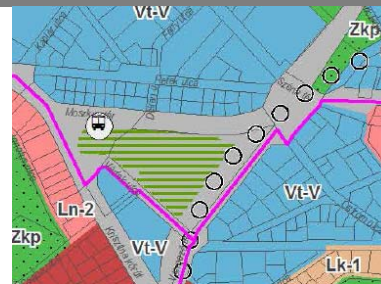
A Szilágyi Erzsébet fasor mentén jelölt szakasz a XII. kerület területén lévő közparkok közötti kapcsolatot teremti meg.

A zöldfelületi rendszer részét képező városi terek a belső zónában

„Lehatárolásra kerültek azon jellemzően fásított közterületek, amelyek a zöldfelületi rendszer részét képezik, ugyanakkor városi térként a Közpark, közkert területfelhasználási kategória jelölése nem indokolt a kialakítható zöldfelületi arány értéke miatt... A megfelelő kondicionáló hatás érdekében ezeken a területeken a tér funkciójától függően továbbra is biztosítani kell biológiailag aktív felületet (zöldfelület, vízfelület, fásítottság).”

SZÉLL KÁLMÁN TÉR

A II. kerületben egy helyen került kijelölésre zöldfelületi rendszer részét képező városi tér: a Széll Kálmán téren.

A tér felújítása befejeződött.

Közlekedési infrastruktúra(közút/vasút) fejlesztés számára irányadó területbiztosítás

„A területfejlesztési koncepcióban, a területrendezési tervekben és a városfejlesztési koncepcióban meghatározott, vagy egyéb tervi előzmények alapján már nevesített, de részletes tervek hiányában pontosan meghatározott területigénnyel még nem rendelkező, közúti vagy vasúti infrastruktúra elemek számára általában (OTÉK szerinti) hálózati szerepének megfelelő szélességben jelölt terület.

Az irányadó területbiztosítással jelölt szakaszok szélességétől folyópálya szakaszon az FRSZ-ben meghatározott infrastruktúra elemeinek biztosítása esetén, a nyomvonal pontosításában pedig az FRSZ-ben meghatározott hosszban, a kerületi településrendezési tervszköz készítésekor el lehet térni.”

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU a Hidegkúti út Solymár felé vezető szakasza

A Hidegkúti út Solymár felé vezető szakaszán jelölt területbiztosítás részben belterületen, részben külterületen került meghatározásra.

HÚVÖSVÖLGY ALKÖZPONT a Hidegkúti út egy szakasza

A Hidegkúti út egy rövid szakaszán került kijelölésre a területbiztosítás a Húvösvölgyi alközpont közelében.

SZÉPVÖLGYI ÚT VONALÁBAN a Lajos utca és a rakpart között

A területbiztosítás a Szépvölgyi út vonalában a közúti infrastruktúra számára a Lajos utca és a rakpart között biztosít kapcsolatot.

A közlekedés további infrastruktúra elemei

A közlekedés további infrastruktúra elemei közül a Területfelhasználási tervlap a II. kerület területén az alábbiakat rögzíti:

- az M0 nyugati szektorának nyomvonalát, mint távlati közúti fejlesztés közelítő nyomvonala felszínén / alagútban;
- a Virágos-nyeregi kapcsolat nyomvonalát, mint távlati közúti fejlesztés közelítő nyomvonala felszínén / alagútban;
- az M5 metró gyorsvasúti vonal felszín alatt tervezett nyomvonalát, mint tervezett gyorsvasúti vonalat;
- helyi autóbussz-pályaudvart;

- a Budakeszi úton és a Hűvösvölgyi úton meglévő közösségi közlekedési járműtelepet.

Megjegyzés: a Széna téri, meglévő távolsági autóbusz-pályaudvar nincs feltüntetve.

1.3. KÖZLEKEDÉS

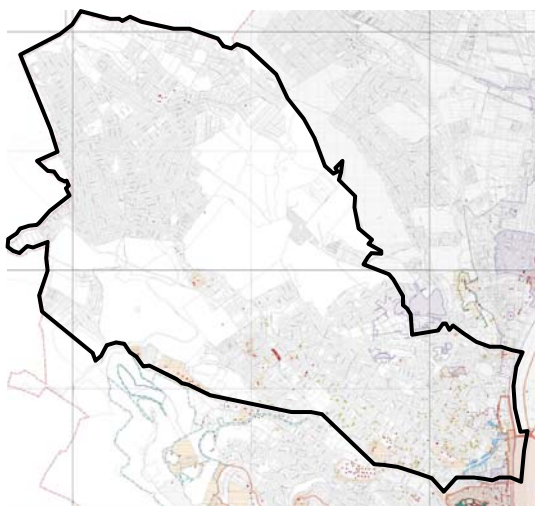

TSZT Településszerkezeti Terv - 2. Közlekedési infrastruktúra

A TSZT közlekedési tervlapja az alábbiakat rögzíti:

- a meglévő és tervezett közúti hálózatot:
 - az M0 nyugati szektorának tervezett nyomvonalát
 - a Virágosnyergi tervezett kapcsolatot
 - a Szépvölgyi út vonalában a Lajos utca és a rakpart közötti szakasz tervezett II. rendű főútként szerepel
- meglévő P+R parkolóként van feltüntetve a Máriaremetei út Hűvösvölgyi út találkozási pontján 100 férőhellyel,
- tervezett P+R parkolóként jelölt a Hűvösvölgyi úti végállomás 350 férőhellyel, az Akadémia Park 300 férőhellyel
- a meglévő és tervezett közösségi közlekedés hálózata
 - a tervlapon a budai fonódó már meglévő elemként szerepel tervezett M5-ös metróvonal a Kolosy téri megállóval
 - speciális kötőpályás létesítmény a Gyermeekvasút
- a meglévő és tervezett kerékpáros úthálózat
 - tervezett nyomvonal jelölt a Budakeszi úttal párhuzamosan, mely a Szép Ilonától a Szép Juhászné útig vezet, részben a XII. kerület területén, részben a II. kerületben a Hárshegy úton
 - a Csalogány utcában a térképen még tervezett nyomvonalszakasz már megvalósult
 - a Hűvösvölgyi úttal párhuzamosan vezető meglévő nyomvonal a Nagykovácsi úton tervezett szakaszban folytatódik

1.4. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEINEK VÉDELME – MÁS JOGSZABÁLYVAL ÉRVÉNYESÜLŐ MŰVI ÉRTÉKVÉDELME

TSZT Településszerkezeti Terv - 3. Az épített környezet értékeinek védelme
a) Más jogszabállyal érvényesülő művi értékvédelmi, örökségvédelmi elemek

A TSZT tervlapja feltünteti a II. kerület területén az alábbiakat:

Nemzetközi és országos művi értékvédelem

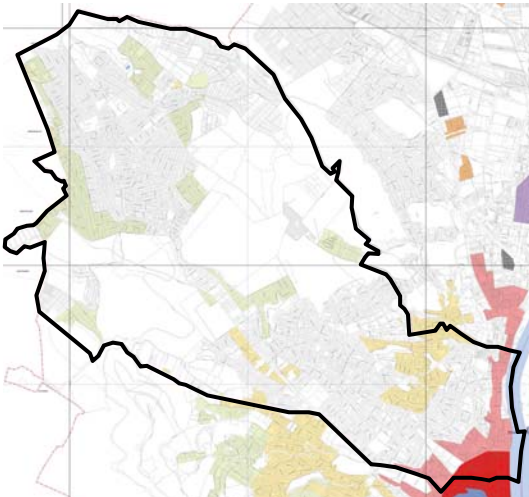
- a világörökségi helyszín határát és területét
- a világörökségi helyszín védőövezetének határát
- a világörökségi várományos helyszín határát és területét
- a világörökségi várományos helyszín védőövezetének határát
- a műemlékeket
- a műemléki jelentőségű területet
- a műemléki környezetet
- a rendelettel, határozattal védett régészeti lelőhely területét
- a nyilvántartott régészeti lelőhely területét

Helyi (fővárosi) művi értékvédelem

- Fővárosi helyi védettségű építmény
- Fővárosi helyi védettségű épületegyüttes

A művi értékvédelem részletes bemutatására a vonatkozó pontban kerül sor.

1.5. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEINEK VÉDELME –
MAGASSÁGI KORLÁTOZÁSOK

TSZT Településszerkezeti Terv - 3. Az épített környezet értékeinek védelme

b) Épített környezet védelmével kapcsolatos magassági korlátozások területi lehatárolása

Kiemelten védendő karakterű terület (I. párkánymagassági kategória) lehatárolás az alábbi helyen került kijelölésre:

- a Margit körút és a Bem József utca vonalán belüli terület.

A történeti városmag beépítése jellemzően már kialakult, de mivel a város állandó változásban van, a történeti városrészek esetében is jelentkeznek igények a meglévő épületek rendeltetésének módosítására, átalakítására, átépítésére vagy bővítésére, a foghíjak beépítésére, esetenként a védelemre önmagában nem érdemes épületek helyén új épületek létesítésére. A párkánymagasság az utcai légtérarányal van összefüggésben I. párkánymagassági kategóriában az utcai légtérarány értéke 1,5-1,7 követve a régi szűk utcák jellemzőit. A megengedett legnagyobb párkánymagasság az utcák átlagos közterület-szélességéhez és a megadott térarányhoz kötötten eltérő, de maximum 24,0 méter lehet. A kiemelten védett területen a szomszédos magasabb épület párkánymagassága nem léphető túl.

Karakterőrző terület (II. párkánymagassági kategória) lehatárolás az alábbi helyeken került kijelölésre:

- a Szilágyi Erzsébet fasor mentén és a Széll Kálmán tér környezetében;
- a Margit körút külső oldalán, a Margit híd budai hídfőjének környezetében;
- a Frankel Leó út mentén északi irányban a kerülethatárig.

A történeti városmag és az azt körülvevő, zárt sorú beépítésű, jellemzőiben a városmaghoz hasonló karakterű, de az egyes épületek szempontjából kevésbé értékes területeken került sor a II. párkánymagassági kategória meghatározására. A párkánymagasság az utcai légtérarányal van összefüggésben II. párkánymagassági kategóriában az utcai légtérarány értéke 1,25-1,5, a megengedett legnagyobb párkánymagasság 21 méter.

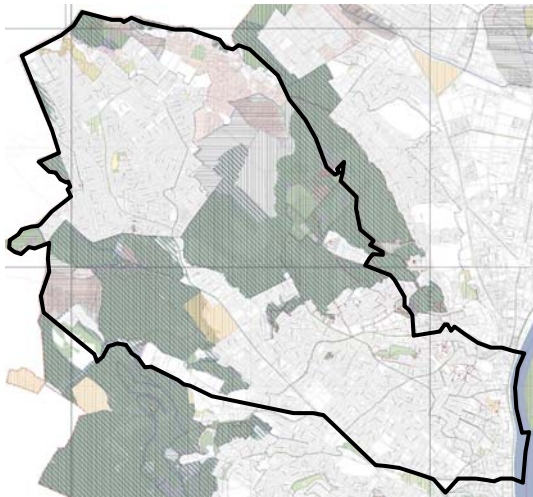
Hegyvidéki zónában elhelyezkedő kisvárosias lakóterület (max. 9,0 m beépítési magasság) lehatárolás a Rózsadomb, Szemlőhegy, Vérhalom, Zöldmál, Csatárka, Pálvölgy városrészek egyes területein, illetve a Hűvösvölgyi út és Budakeszi út mentén került kijelölésre.

„A hegyvidék lejtőin a városkép és a kilátásvédelem érdekében az OTÉK-ban megengedett 12,5 méter helyett legfeljebb 9,0 méteres beépítési magasság megengedett, ahogy az a jelölt területek kialakult állapotára jellemző.”

Lke-3 jelű sziluettérzékeny, hegyvidéki kertvárosias lakóterület (max. 6,5 m beépítési magasság) lehatárolás Hűvösvölgy, Lipótmező és Nyék városrészekben, a Szépvölgyi út mentén, továbbá Máriaremete, Erzsébettelek, Adyliget, Pesthidegkút-Ófalu, Erzsébetliget, Hársakalja városrészek egyes területein került kijelölésre.

„A város látvány szempontjából legérzékenyebb területei a budai hegyvidéken, a város nyugati peremén helyezkednek el. Itt erőteljes zöldbeágyazott jelleg érvényesül. E karakter védelmében fontos a hegygerincek, az erdőterületek zöldfelületi látványának megőrzése. A tervben lehatárolt domboldalakon a kilátás védelme is kiemelt figyelmet igényel, mindezek miatt a magasság erőteljesebb korlátozása indokolt, ezért a beépítési magasság 6,5 méterben lett meghatározva.”

1.6. ZÖLDFELÜLET-, TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

TSZT Településszerkezeti Terv - 4. Zöldfelület-, táj- és természetvédelem

A TSZT tervlapja feltünteti a II. kerület területén az alábbiakat:

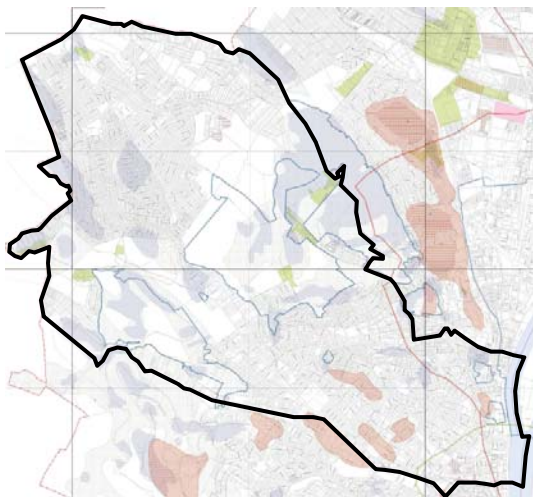
Más jogszabállyal érvényesülő elemek

- országos jelentőségű védett természeti terület (DINPI)
- helyi jelentőségű védett természeti terület (25/2013.(IV.18.) Főv. Kgy. rendelet)
- „ex lege” védett barlang / fokozottan védett barlang
- barlang védőövezete
- Natura 2000
- országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezet (BATrT)
- az Országos Erdőállomány Adattár szerinti erdők (elsődleges rendeltetés szerint)
- országos ökológiai hálózat (magterület, ökológiai folyosó, puffertérület)
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület

Tervi elemek

- védelemre érdemes természeti terület a Solymári közigazgatási határhoz közeli, jellemzően erdős terület rész a Hidegkúti út déli oldalán, ahol a meglévő természetes állapot megőrzése acél
- karakterében megőrzendő közpark, közkert a Mechwart liget és a Máriaremetei út és Hímes utca menti park
- karakterében megőrzendő, jelentős zöldfelületű intézményterület a volt OPNI területe, valamint a volt „SZOT szálló” és a vele szomszédos néhány ingatlan
- településképvédelmi jelentőségű meglévő / tervezett fasor került rögzítésre a kerületi úthálózat meghatározó nyomvonalain.

1.7. KÖRNYEZETVÉDELEM, VESZÉLYEZTETETT ÉS VESZÉLYEZTETŐ TÉNYEZŐJŰ TERÜLETEK

TSZT Településszerkezeti Terv - 5. Környezetvédelem, veszélyeztetett és veszélyeztető tényezőjű területek

A TSZT tervlapja feltünteti a II. kerület területén az alábbiakat:

Más jogszabállyal érvényesülő elemek

- országos vízminőség-védelmi övezet – vízbázisvédelmi terület – a Duna és a Duna menti egyes területek
- országos vízminőség-védelmi övezet – szennyvizek szempontjából érzékeny vízgyűjtőterület - a kerület keleti részén
- országos vízminőség-védelmi övezet – nyílt karsztos terület – a kerület területén számos lehatárolás
- csúszásveszélyes terület - Törökvész, Rézmál, Vérhalom és Felhívás városrészekben, valamint érintőlegesen Szépilona és Pasarét városrészek nyugati oldalán
- feltöltött terület – Erzsébetliget és Kővár városrészek határán

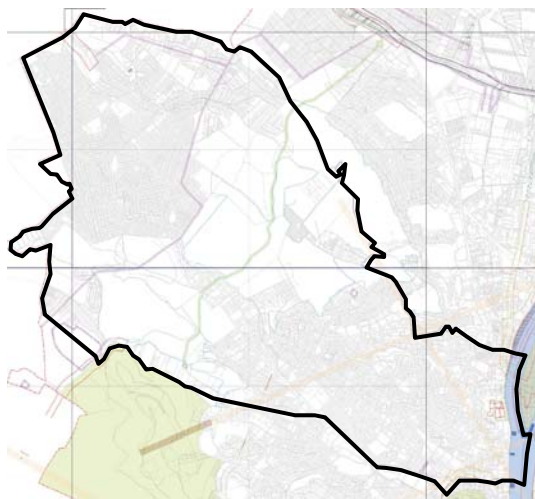
Tervi elemek

- ivóvízhálózattal ellátott, csatornázatlan terület - a kerület területén több lehatárolás
- kibocsátás csökkentési zóna – a kerület dél-keleti része, a városmaghoz kapcsolódó terület

A TSZT rögzíti, hogy a csatornázatlan területeken a talajszennyezés mértéke jóval nagyobb lehet, tekintettel arra, hogy a már évtizedek óta üzemelő szennyvíztárolók állapota, vízzárósága nincs rendszeresen ellenőrizve. A beépítésre szánt területek esetén új beépítés csak teljes közművesítettség esetén valósítható meg.

A környezeti terhelések által leginkább terhelt belvárosi térségen belül, a kibocsátás csökkentési zónában különösen indokolt az elsősorban

közlekedési eredetű levegő-, hő-, zaj- és rezgésterhelések csökkentése az alábbi eszközökkel: forgalomszervezés, a térségi forgalomkorlátozás, a közlekedési infrastruktúra (utak, tömegközlekedés) fejlesztése, a konfliktuszónákban az egyes funkciók izolációja biológiailag aktív felületekkel, szükség szerint az „összeférhetetlen” funkciók kitelepítése és a zöldfelület növelése.

TSZT Településszerkezeti Terv - 6. Védelmi, korlátozási területek

1.8. VÉDELMI, KORLÁTOZÁSI TERÜLETEK

A TSZT tervlapja feltünteti a II. kerület területén az alábbiakat:

Más jogszabállyal érvényesülő elemek

- **gyorsforgalmi utak és főútvonalak külterületi szakaszának védőtávolsága** – a Budakeszi út mentén és a Hidegkúti út Solymár felé eső szakaszán
- **120 kV-os távvezeték biztonsági övezete** – a kerület nyugati részén
- **nagynyomású gázvezeték és létesítményeinek biztonsági övezete** – a kerület középső részén
- **víztermelő kutak belső és külső védőövezete, a hidrogeológiai „A” és „B” védőterület** – a Duna menti területsávban
- **30 m feletti mikrohullámú összeköttetés magassági korlátozása**

Tervi elemek

- **gyorsvasúti vonal térszín alatti szakaszának védelmi zónája** – meglévő M2 és tervezett M5 nyomvonal

Tájékoztató elemek

- **hajóbiztonsági szempontból tiltott terület** – a Margit híd pilléreinek környezete
- **árvízvédelmi fővédvonal**
- **kiemelt fontosságú honvédelmi terület határa** – a Budakeszi úti laktanya, a Szalamandra úti volt honvédségi híradóközpont területe és a Szilágyi Erzsébet fasor menti honvédelmi terület (HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Kft.)

1.9. SZOMSZÉDOS KERÜLETEK

III. kerület

A II. és III. kerület a Szépvölgyi út – Hármashatárhegyi út vonalában határos egymással. A Szépvölgyi út mentén nagyvárosias lakó, intézményi, kisvárosi, kertvárosi területek, a Hármashatárhegyi út mentén illetve attól észak-nyugatra jellemzően erdőségek találkoznak a kerülethatáron.

- Harántirányú tervezett elem a Bécsi út és a Hidegkúti út közötti Virágosnyergi kapcsolat.
- A Szépvölgyi út vonalában a kerülethatáron közúti közlekedési infrastruktúra fejlesztés számára biztosított a terület, mely a Lajos utca és a rakpart közötti kapcsolatot biztosítja.
- Az M5 metró nyomvonala metszi a kerülethatárt, megáll a III. kerületi oldalon a Kolosy tér.

XII. kerület

A II. és a XII. kerület a Széll Kálmán tér – Szilágyi Erzsébet fasor – Budakeszi út mentén határos. A Budakeszi úti laktanya területét metszi a kerülethatár. A Budakeszi út mentén részben erdőségek, részben kisvárosi és intézményi területek, Húvösvölgyi út mentén kisvárosi és intézményi területek, a Szilágyi Erzsébet fasor mentén nagyvárosi lakó, városközponti és közpark területek találkoznak a kerülethatáron.

I. kerület

A II. és az I. kerület a Csalogány utca mentén határos, jellemzően nagyvárosi lakó és városközponti területek találkoznak egymással.

V. kerület

A II. kerület és az V. kerület a Duna medrének középvonalában határos egymással.

2. FŐVÁROSI RENDEZÉSI SZABÁLYZAT FRSZ

A Fővárosi Közgyűlés megalkotta Budapest Főváros Rendezési Szabályzatáról (FRSZ) szóló 5/2015. (II. 16.) számú önkormányzati rendeletet, melynek első módosítása 2018 januárjában lépett hatályba.

Az FRSZ az OTÉK és a TSZT figyelembevételével meghatározza a fővárosban a településrendezés és építés összehangolt rendjének biztosítása érdekében

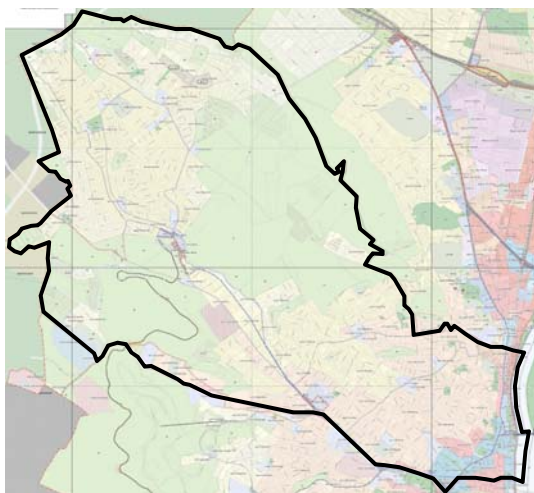
- a területfelhasználási egységek beépítési sűrűségét,
- meghatározott területek beépítési magasságát,
- a fővárosi infrastruktúra helybiztosítási szükségletét.

2.1. A TERÜLETFELHASZNÁLÁSI EGYSÉGEK BEÉPÍTÉSI SŪRŰSÉGE ÉS AZ INFRASTRUKTÚRA ELEMEEK

Az FRSZ 1. számú melléklete rögzíti az területfelhasználási egységek beépítési sűrűségét $bs=bsá+bsp$ bontásban. Azaz meghatározásra került:

- **bs** beépítési sűrűség
- **bsá** területfelhasználási kategória szerint elhelyezhető funkciókra általánosan vonatkozó sűrűség
- **bsp** kizárólag az épületen belül elhelyezhető parkoló férőhelyek számára igénybe vehető parkolási sűrűség.

Az FRSZ 2. számú melléklete rögzíti a beépítésre szánt területek beépítési sűrűségének $bsá$ értékét.

FRSZ 1. melléklet

Az FRSZ rendelet az alábbiakat írja elő a beépítési sűrűségre vonatkozóan – a II. kerület esetében releváns előírások:

„4. § (1) Az 1. melléklet a TSZT szerinti területfelhasználási egységekre vonatkozóan területi meghatározással rögzíti a beépítési sűrűséget, amelyet a kerületi építési szabályzatban (a továbbiakban: KÉSZ-ben) megállapításra kerülő építési övezetek beépítési paramétereinek meghatározásánál oly módon kell figyelembe venni, hogy a területfelhasználási egységen belül meghatározott összes építési övezet megengedett szintterülete együttesen nem haladhatja meg a beépítési sűrűség alapján számított szintterületet...”

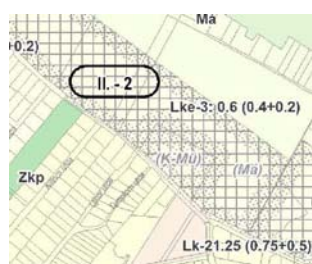
„(3) Egy adott területfelhasználási egységen belül az 1. mellékletben meghatározott beépítési sűrűség alapján az építési övezetek előírásait és beépítési paramétereit a KÉSZ-ben differenciáltan, de jelentős jellemzőbeli különbségek nélkül lehet meghatározni...”

„4. § (6) Azokban az esetekben, ahol az 1. mellékletben **átmeneti hasznosítás** lehetősége biztosított beépítésre szánt területfelhasználási egység céljára, a bs értéke nem lehet magasabb a tervezett területfelhasználás értékénél, de legfeljebb 2,0 lehet...”

A II. kerület területén átmeneti területhasznosításként beépítésre szánt területfelhasználás (K-Mű Különleges mezőgazdasági üzemi terület) a Patakhegyi út északi oldalán került meghatározásra.

Átmeneti területhasznosítás

PESTHIDEGKÚT – PATAKHEGYI ÚT ÉSZAKI OLDALA

FRSZ 1. melléklet

„4. § (8) A kerület közigazgatási határa egyúttal területfelhasználási egység határa is.”

Az FRSZ rendelet az alábbiakat írja elő a közlekedési infrastruktúrára vonatkozóan – a II. kerület esetében releváns előírások:

„14.§ (1) A világörökségi helyszínek és védőövezetük közterületeinek színvonalas kialakítása érdekében a közterület kialakítása vagy átalakítása csak közterület-alakítási terv alapján történhet.”

**Tervezett szerkezeti jelentőségű korzó
DUNA-PART A MARGIT HÍDTÓL DÉLRE**

„14.§ (2) Az 1. mellékletben tervezettként jelölt, „**szerkezeti jelentőségű korzó**” megnevezésű útvonalakat gyalogosútként, vagy gyalogos- és kerékpáros felületként kell kialakítani és fenntartani. A korzó kialakításakor legalább 6,0 m széles gyalogosfelületet kell biztosítani, amely kizárólag az egyéb közlekedési elemek és közmű létesítmények helyigénye miatt csökkenthető. A korzó kialakítása során meg kell teremteni a Duna-parttal való kapcsolatot, kivéve ott, ahol annak fizikai akadályja van.”

**Tervezett szerkezeti jelentőségű városias sétány
DUNA-PART A MARGIT HÍDTÓL ÉSZAKRA**

„14.§ (3) Az 1. mellékletben tervezettként jelölt, „**szerkezeti jelentőségű városias sétány**” megnevezésű útvonalakon a gyalogos és kerékpáros forgalom számára is helyet biztosító, a különböző közlekedési módokat megfelelően elválasztó, legalább 4,0 m széles burkolt felületet kell kialakítani és fenntartani, amely kizárólag az egyéb közlekedési elemek és közmű létesítmények helyigénye miatt csökkenthető. A sétány mentén legalább egyoldali fasort kell telepíteni, illetve fenntartani.”

Jelentős változással érintett területek

PESTHIDEGKÚT - TEMETŐ VOLT „SZOT SZÁLLÓ” TELKE

„15.§ (1) Az 1. mellékletben területileg meghatározott, „**infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett**”, valamint a „**jelentős változással érintett területek**” tervezésekor biztosítani kell a következőket:

- a) a közösségi közlekedés által állandó jelleggel igénybevételre kerülő tervezett közutak legalább gyűjtőút hálózati szerepkörrel rendelkezzenek,
- b) a kertvárosias és kisvárosias lakóterületek esetében a lakópihenő övezetként tervezett területek és a 10%-nál nagyobb keresztirányú terepesést meghaladó útszakaszok kivételével, a tervezett közúton és közforgalom számára megnyitott magánúton fasor telepítéséhez szükséges zöldsáv helyigényét az építési övezettel határos oldalon,
- c) a kertvárosias és kisvárosias lakóterületek esetében a lakópihenő övezetként tervezett területek és a gazdasági területek kivételével, a tervezett közúton és közforgalom számára

AKADÉKIA PARK LIPÓTMEZŐ

HÚVÖSVÖLGY

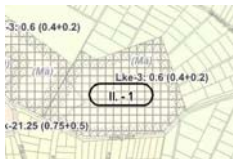

FRSZ

Infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett terület

**PESTHIDEGKÚT –
PATAKHEGYI ÚT ÉSZAKI
OLDALA**

**PESTHIDEGKÚT –
VOLT ROZMARING
TELKEK**

FRSZ

FRSZ

megnyitott magánúton a gyalogos infrastruktúra helyigényét az építési övezettel határos oldalon,
d) a főút vagy gyűjtőút hálózati szerepkörrel tervezett közterületeken önálló kerékpáros infrastruktúra (kerékpárút vagy kétoldali irányhelyes kerékpársáv) helyigényét.”

„15.§ (2) Az 1. mellékletben területileg meghatározott, „**infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett**” lakó- és vegyes területfelhasználási egységbe sorolt területek tervezésekor biztosítani kell a következőket:

- a) a terület minden egyes építési telkétől 300,0 méteres sugarú körön belül a közösségi közlekedési hálózat legalább egy megállóhellyel rendelkezzen,
- b) a telektömb hosszának mérete ne haladja meg a 250,0 métert, a közforgalom számára megnyitott magánutat is figyelembe véve,
- c) a KÖu területfelhasználási egységbe tartozó tervezett közúton, annak az építési övezetbe sorolt oldalán a gyalogos infrastruktúra helyigényét. Ennek legkisebb szélessége legalább 2,0 bsá értékkel rendelkező területfelhasználási egység esetén méterben azonos a határos területfelhasználási kategória szerinti bsá számértékét meghaladó egész szám kétszeresével.”

„19.§ (5) A belső zóna kivételével az 1. mellékletben meghatározott

- a) **jelentős változással érintett területeken** új beépítés esetén többlet csapadékvíz csak késleltetett módon kerülhet elvezetésre,
- b) **infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett területeken** új beépítés esetén a csapadékvizeket helyben kell tartani.”

Az FRSZ rendelet az alábbiakat írja elő a P+R infrastruktúrára vonatkozóan – a II. kerület esetében releváns előírások:

**P+R infrastruktúra
AKADÉMIA PARK**

HÚVÖSVÖLGY

FRSZ

FRSZ

„16. § (1) Az 1. mellékletben kijelölt **P+R** rendszerű parkolási létesítmények elhelyezésére alkalmas területen belül legalább az előírt minimális befogadóképességű parkolási létesítményt el kell helyezni.

(2) Az 1. mellékletben kijelölt **P+R** rendszerű parkolási létesítmények elhelyezésére alkalmas területen legalább az előírt személygépjármű befogadóképesség 20%-ának megfelelő kerékpár **B+R** rendszerű tárolásának lehetőségét is biztosítani kell.

(3) **P+R** rendszerű parkolási létesítmény és **B+R** tároló a kijelölt helyszínek mellett más, funkcionálisan megfelelő átszállási kapcsolattal rendelkező helyszínen is létesíthető. Funkcionálisan megfelelő a belső zóna területén kívül eső

- a) metrő-, HÉV- és regionális gyorsvasúti vonalak megállóinak kijáratától 300,0 méteres gyaloglási távolságon belül eső terület, vagy
- b) vasútvonalak és közúti vasút (villamos) vonalak megállóinak végétől mért 200,0 méteres gyaloglási távolságon belül eső terület.”

Az FRSZ rendelet az alábbiakat írja elő a közúti vagy vasúti fejlesztés számára irányadó területbiztosításra vonatkozóan – a II. kerület esetében releváns előírások:

Közlekedési infrastruktúra (közút/vasút) számára irányadó területbiztosítás

„17.§(1) Az 1. mellékletben **közúti vagy vasúti fejlesztés számára**

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU a
Hidegkúti út Solymár
felé vezető szakasza

FRSZ

HŰVÖSVÖLGY
ALKÖZPONT a Hidegkúti
út egy szakasza

FRSZ

irányadó területbiztosítással jelölt helyeken a jogszabályban meghatározott szélességet növelni vagy csökkenteni egyaránt lehet, de legalább az 5. melléklet szerint minimálisan megvalósítandó infrastruktúra elemek elhelyezését a folyópálya szakaszokon biztosítani kell.

(2) A **közúti vagy vasúti fejlesztés számára irányadó területbiztosítással** jelölt helyeken az 5. melléklet szerinti műszaki infrastruktúra elemek méreteit a vonatkozó szabványoknak, előírásoknak megfelelően kell figyelembe venni.”

„21. § (1) A TSZT-vel összhangban az 1. mellékletben meghatározott elemekre vonatkozóan a kerületi településrendezési eszköz készítése során ...

SZÉPVÖLGYI ÚT
VONALÁBAN a Lajos
utca és a rakpart között

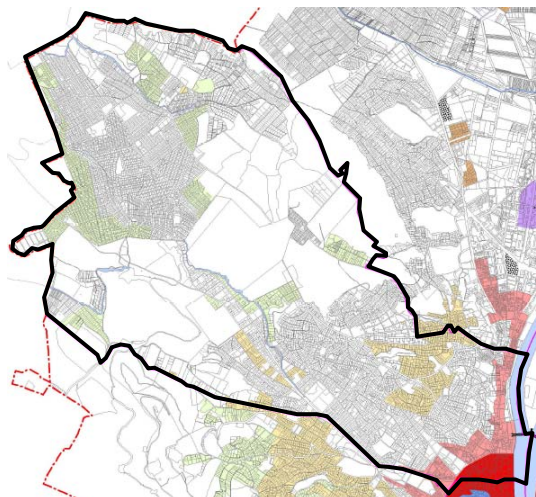
FRSZ

f) a **közlekedési infrastruktúra számára irányadó területbiztosítással** jelölt elem esetében a nyomvonal hosszától annak 50%-ában el lehet térni;

g) a beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területfelhasználási egység között lévő, a **közlekedési infrastruktúra számára irányadó területbiztosítással** jelölt közlekedési elem nyomvonala pontosítható oly módon is, hogy ne érintse a beépítésre szánt területfelhasználási egység területét;

amennyiben a módosítás erdőterület vagy mezőgazdasági térségbe tartozó mezőgazdasági terület csökkenését nem eredményezi.”

2.2. EGYES TERÜLETEK BEÉPÍTÉSI MAGASSÁGA

FRSZ 3. melléklet

Kiemelten védendő karakterű terület (I. párkánymagassági kategória)

Az FRSZ 3. melléklete rögzíti egyes területek beépítési magasságát és a magasépítmények számára kijelölt területeket. A II. kerület területét az alábbi lehatárolások érintik (A TSZT-nél bemutatásra kerültek szerint):

- Kiemelten védendő karakterű terület (I. párkánymagassági kategória)
- Karakterőrző terület (II. párkánymagassági kategória)
- Hegyvidéki zónában elhelyezkedő kisvárosias lakóterület (max. 9,0 m beépítési magasság)
- Lke-3 jelű sziluettérzékeny, hegyvidéki kertvárosias lakóterület (max. 6,5 m beépítési magasság)

A FRSZ rendelete az 5-11. §-ban határozza meg a vonatkozó előírásokat. A párkánymagasságok meghatározása az utcai légtérarányok biztosításával függ össze. Erre vonatkozóan a rendelet 6. melléklete rögzíti a határértékeket.

Az FRSZ-ben meghatározott párkánymagasságra vonatkozó szabályok részletes ismertetése nélkül csak a legfontosabbakra szorítkozva kell rögzíteni, hogy az I. párkánymagassági kategóriához kapcsolódóan az utcai légtérarányt és a megengedett legnagyobb párkánymagasság értékét a közterület átlagos szélességének függvényében a 6. melléklet tartalmazza. Ennek keretein belül kell a KÉSZ-nek meghatároznia a megengedett legnagyobb párkánymagasság értékét, mely nem haladhatja meg a 24 métert, de nem lehet nagyobb az adott épülethez csatlakozó magasabb épület közterület felőli párkánymagasságánál. A Duna-part menti épületsor meglévő épületeinek párkánymagassága nem növelhető.

Karakterőrző terület (II. párkánymagassági kategória)

A II. párkánymagassági kategóriához kapcsolódóan az utcai légtérarányt és a megengedett legnagyobb párkánymagasság értékét a közterület átlagos szélességének függvényében a 6. melléklet rögzíti, ennek keretein belül kell a KÉSZ-nek meghatároznia a megengedett legnagyobb párkánymagasság értékét, mely nem haladhatja meg a 21 métert, kivéve, ha a szomszédos csatlakozó épület közterület felőli párkánymagassága ennél nagyobb. Ez utóbbi esetben a magasabbik szomszédos épület párkánymagasságáig növelhető a megengedett legnagyobb párkánymagasság.

1	A	B	C	D
	terület	a közterület átlagos szélessége = sz	utcai légtérarány	a megengedett legnagyobb párkánymagasság nem lehet magasabb, mint
2		(m)	(m/m)	(m)
3	I. párkánymagassági kategória	sz < 10 m	1,7	16,0
4		10 m ≤ sz < 12 m	1,6	17,0
5		Pesten: 12 m ≤ sz		24,0
6		Budán: 12 m ≤ sz < 20 m	1,5	21,0
7		Budán: 20 m ≤ sz		24,0
8	II. párkánymagassági kategória	sz < 12 m	1,6	17,0
9		12 m ≤ sz	1,5	21,0
10				

FRSZ 6. melléklet

Hegyvidéki zónában elhelyezkedő kisvárosias lakóterület

Lke-3 jelű sziluettérzékeny, hegyvidéki kertvárosias lakóterület

Az FRSZ 3. mellékletében lehatárolt és magassági korlátozással érintett kisvárosias és kertvárosias lakóterületeken a megengedett legnagyobb beépítési magasság került megkötésre:

- a hegyvidéki zónában elhelyezkedő kisvárosias lakóterületen legfeljebb 9,0 méter lehet
- Lke-3 jelű sziluettérzékeny, hegyvidéki kertvárosias lakóterületen legfeljebb 6,5 méter lehet.

2.3. TSZT – FRSZ – KÉSZ ÖSSZEFÜGGÉSEK

Az alábbiakban azok a legfontosabb összefüggések kerülnek ismertetésre, melyeket az FRSZ koncepciója rögzít a tervi rendszer összefüggéseivel és összhangjával, a kerületi szintű szabályozás elkészítésével kapcsolatban.

Összhang A TSZT által megfogalmazottakat általános, jellemzően szerkezeti típusú és a területfelhasználással összefüggő témakörökben a TSZT leírása, az Étv. szerint meghatározandó paramétereket a Fővárosi Rendezési Szabályzat közvetíti a kerületi szabályozás felé a kerületi szintű előírások kidolgozásához.

A három fővárosi rendezési eszköz (TSZT – FRSZ – KÉSZ) közötti összhang megteremtését – az Étv. előírásaink figyelembevételével – az FRSZ rendeleti szinten biztosítja.

A TSZT számos, a kerületi terveszközben rugalmasan kezelhető elemet is tartalmaz a Település Szerkezeti Terv tervlapjain és leírásában, amelyek részben a területfelhasználás leírásának figyelembevétele során érvényesülnek, részben maga az FRSZ tartalmaz ezekre vonatkozó rendelkezéseket, paramétereket.

KÉSZ feladata A Kerületi Építési Szabályzat meg kell, hogy feleljen a TSZT-ben foglaltaknak (szerkezeti terv leírása és szerkezeti tervlapok), valamint a Fővárosi Rendezési Szabályzatnak. Emellett az építési szabályzatoknak természetesen az OTÉK előírásait is figyelembe kell venniük, kivéve, ha a TSZT vagy az FRSZ attól Budapest sajátosságaira tekintettel – egyes kérdésekben eltérési lehetőséggel – másként határoz, vagy rendelkezik.

A KÉSZ készítése során TSZT és az FRSZ

- egyes területfelhasználási kategóriákhoz rendelt, vagy
- a morfológia, a történeti kialakulás, illetve a városkarakter alapján, területi meghatározással

fogalmaz meg követelményeket, és

- egyes infrastruktúra elemek vonatkozásában határoz meg elvárásokat,

amelyeket a KÉSZ rendelkezéseiben, és az övezeti rendszer meghatározásánál figyelembe kell venni.

Az FRSZ-ben nem szabályozott tényezők Mivel a törvény csak a beépítési sűrűség és a beépítési magasság meghatározására ad felhatalmazást az FRSZ számára, a korábban egyes területeken a főváros által szabályozott beépítési mérték, zöldfelületi minimum előírása és maga a beépítési mód sem jelenik meg a Fővárosi Rendezési Szabályzatban. A TSZT leírása az egyes területfelhasználási kategóriákra vonatkozóan tartalmazza, mit kell a KÉSZ megalkotása során figyelembe venni. Azon budapesti sajátosságokat kívánja ezzel kifejezni, melyeket az OTÉK országos szabályai általánosan nem tartalmaznak.

A beépítési mértéket az OTÉK határozza meg, de az eltérés lehetőségét a TSZT rugalmasan biztosítja. Így egyes intenzíven beépült kertvárosias megjelenésű területek kezelhetősége érdekében a TSZT maga sorolja a területet nagyobb beépítési lehetőséggel rendelkező kisvárosias területfelhasználási kategóriába, általában a beépítési magasság kertvárosias jellemzőknek megfelelő egyidejű meghatározása mellett.

A TSZT az egyes területek településszerkezeti helyzetétől függően a mainál intenzívebb beépítési lehetőséget biztosít – részben az OTÉK-tól való eltérés érvényesítése alapján – a kerületi szabályozás számára. Ugyanakkor az egy területfelhasználási egységbe tartozó tömbök – a területfelhasználási egység területére számított – átlagos zöldfelületi arányát meghatározza a TSZT, Budapest esetenként hagyományosan

nagyobb zöldfelületi arányainak további biztosítása érdekében, elsősorban a hegyvidéki zónára jellemző területfelhasználási egységek esetében.

Az FRSZ ezeket a TSZT elvárásokat és lehetőségeket egészíti ki rendeleti formában a területfelhasználási egységek megengedett legnagyobb beépítési sűrűség értékeinek és egyes területeken a beépítési magasság értékeinek meghatározásával a törvényben kapott felhatalmazás alapján.

III. HATÁLYBAN LÉVŐ KERÜLETI TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

1. KERÜLETI VÁROSRENDEZÉSI ÉS ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT - KVSZ

A II. kerületben jelenleg hatályos

- a Budapest II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2007. (I.18.) rendelete a Bp., II. Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatról

A jóváhagyását követő 10 évben számos alkalommal módosították a szabályzatot.

1.1. KVSZ ÁLTALÁNOS RÉSZ

I. FEJEZET – ALKALMAZÁSI ELŐÍRÁSOK

- A szabályzat hatálya
- A Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat tartalma
- A szabályzat alkalmazása
- Közterület Alakítási terv (KAT), szabályozási Tervek

II. FEJEZET – ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK

- A telekalakítás helyi szabályai
- A beépítésre és a telek zöldfelületének kialakítására vonatkozó általános előírások
- Terepszint alatti beépítés szabályai
- Egyes mérnöki létesítmények, építmények
- A parkolók kialakításának általános követelményei
- Sorgarázsok
- Önálló terepszint alatti parkoló építmények
- Üzemanyagtöltő állomás, autós gyorsétterem
- Előírások bevásárló központokra
- Kerítések
- Látványvédelem, a városkép védelme
- Az épített környezet értékeinek védelme
- Cégérek, hirdetések, reklámok, díszvilágítás
- Közterületekre vonatkozó általános követelmények
- Pavilion, pavilon-jellegű építmény
- Aluljárók, felüljárók
- Egyéb építmények

III. FEJEZET – A KÖRNYEZET VÉDELMÉRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

- Üregek, barlangok
- A föld védelme
- A levegő védelme
- A vizek védelme
- Közművesítési követelmények

IV. FEJEZET – A KÜLÖNBÖZŐ BEÉPÍTÉSI MÓDOK ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSAI

- Zártsorú beépítési mód szerint beépíthető területekre vonatkozó előírások
- Szabadonálló, oldalhatáron álló és ikres beépítési mód szerint beépíthető területekre vonatkozó előírások
- Az építmények kialakításának általános szabályai

1.2. KVSZ ÖVEZETI ELŐÍRÁSOK

KERETSZABÁLYOZÁSI ÖVEZETEK:

LAKÓTERÜLETEK:

L1	Nagyvárosias, jellemzően zártsonú beépítésű lakóterület
L2	Városias, jellemzően zártsonú beépítésű lakóterület
L2/A	Kisvárosias, jellemzően zártsonú beépítésű lakóterület
L3	Kisvárosias, jellemzően szabadonálló beépítésű lakóterület
L4	Intenzív kertvárosias lakóterület
L6	Hegyvidéki kertvárosias, jellemzően szabadonálló beépítésű lakóterület
L6/A	Hegyvidéki kertvárosias, szabadonálló beépítésű nagytelkes lakóterület
L7	Telepszerű lakóterület

VEGYES TERÜLETEK:

VK	Városközponti terület
I	Intézményterület
IZ	Jelentős zöldfelületű intézményterület
K	Különleges területek
KV	Különleges városüzemeltetési területek
KL	Közlekedési területek
Z	Zöldterületek
E	Erdőterületek
MG	Mezőgazdasági területek
VT	Vizgazdálkodási területek

V. FEJEZET – ÖVEZETI ELŐÍRÁSOK

A KVSZ 13 beépítésre szánt és 5 beépítésre nem szánt keretövezeten belül különbözteti meg az építési övezeteket és övezeteket.

A beépítésre szánt övezetek rendszere

Lakóterületek

- L1 nagyvárosias terület (4 övezet)
- L2 városias lakóterület (20 övezet)
- L2/A kisvárosias lakóterület (8 övezet)
- L3 kisvárosias lakóterület (20 övezet)
- L4 intenzív kertvárosias lakóterület (2 övezet)
- L6 hegyvidéki kertvárosias lakóterület (28 övezet)
- L6/A hegyvidéki, kertvárosias, nagytelkes lakóterület (13 övezet)
- L7 telepszerű lakóterület (1 övezet)

Vegyes városközponti területek

- V_k városközponti terület (12 övezet)
- I intézmény terület (50 övezet)
- IZ jelentős zöldfelületű intézmény terület (29 övezet)

Különleges területek

- K-HT honvédségi területek (3 övezet)
- K-EÜ jelentős egészségügyi létesítmények területei (8 övezet)
- K-EÜ-EE egészségügyi-szociális erdőterület (1 övezet)
- K-SP városi jelentőségű, kiemelt sportterület (1 övezet)

Különleges városüzemeltetési területek

- KV-TB a tömegközlekedés bázisterületei (1 övezet)
- KV-SZK szennyvízkezelési terület (1 övezet)
- KV-EN energiaszolgáltatás területei (1 övezet)
- KV-IK intézményi funkciókkal vegyes használatú közlekedési terület (3 övezet)

A beépítésre nem szánt övezetek:

Közlekedési területek

- KL-KT közlekedési célú közterület (2 övezet)
- KL-KÉ közlekedéssel kapcsolatos építmények elhelyezésére szolgáló terület (2 övezet)
- KL-VA vasúti létesítmények elhelyezésére szolgáló terület (1 övezet)

Zöldterületek

- Z-FK fásított köztér (2 övezet)
- Z-KK közkert (6 övezet)
- Z-KP közpark (3 övezet)
- Z-EZ egyéb közhasználatra nem szánt zöldfelületek (1 övezet)

Erdőterületek

- E-TG turisztikai erdők (7 övezet)
- E-VE védelmi, védőerdők (1 övezet)
- E-TT védelmi, védett erdő, természeti terület (1 övezet)

Mezőgazdasági területek

- MG-RT mezőgazdasági rendeltetésű kiskertes rekreációs terület (2 övezet)
- MG-MT mezőgazdasági rendeltetésű terület (1 övezet)
- MG-MF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt terület (1 övezet)
- MG-RF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre

kijelölt kiskertes rekreációs terület (1 övezet)

Egyéb, vízgazdálkodási területek

- VT-VB vízbeszerzési terület (1 övezet)

Az övezetek száma összesen: 238.

TERÜLETI MÉRLEG	
BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK	48,00%
lakóterületek	
L1	0,14%
L2	0,73%
L2/A	0,20%
L3	8,28%
L4	0,23%
L6	27,67%
L6/A	2,17%
L7	0,10%
vegyes területek	
VK	0,99%
I	2,41%
IZ	3,02%
különleges területek (K)	1,73%
különleges városüzemeltetési területek (KV)	0,19%
BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK	52,00%
közlekedési területek (KL)	3,43%
zöldterületek (Z)	1,31%
erdőterületek (E)	41,50%
mezőgazdasági területek (MG)	3,77%
vízgazdálkodási területek (VT)	0,07%
FEJLESZTÉSI TERÜLETEK (F1 ÉS F2)	2,04%

A kerület közigazgatási területéből

- a Duna területe és
- egyes közterületek

nem kerültek övezeti besorolásba, így a területi mérleg az övezetbe sorolt területekre vonatkoztható.

A KVSZ övezeti terve alapján készült területi mérleg szerint a beépítésre szánt területek a kerület övezetbe sorolt területeinek közel 48%-át teszik ki. Ezen belül a lakóterületek dominanciája mutatható ki, mely eléri a 40%-ot (az L6 hegyvidéki kertvárosias lakóterület önmagában 28%, az L3 kisvárosias lakóterületek meghaladják a 8%-ot).

A városközponti és intézményi területek együttesen meghaladják a 6%-ot. A különleges területek és a különleges városüzemeltetési területek együttesen sem érik el a 2%-ot.

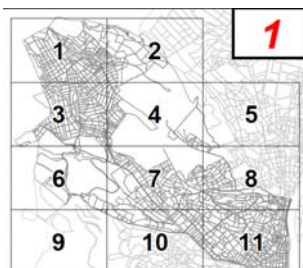
A beépítésre nem szánt területek az övezetbe sorolt terület 52%-át fedik le, az erdőterületek (több, mint 40%) dominanciája mellett a közlekedési és a mezőgazdasági területek cca. 3,5-3,5%-ot tesznek ki, a zöldterület 1,3%, az úgynevezett fejlesztési területek (jellemzően ezek is mezőgazdasági területek) meghaladják a 2%-ot.

1.3. KVSZ MELLÉKLETEK

Mellékletek

1. Övezeti terv (ÖT) (külön térképen)
2. Értelmező rendelkezések
3. Magyarázó ábrák
- 4/A. A kerületi szabályozások (KSZ-II-...) jegyzéke
- 4/B. A korábbi szabályozási tervek alapján meghatározott szabályozási vonalak, szabályozási tervek tervlapjai (külön térképen)
5. Kilátópontok
6. L3-II-04 építési övezetben a 9,5 m-nél kisebb szabályozási szélességű utcák és az alkalmazandó beépítési mutatók jegyzéke
7. A 2007. I. 18-át követően jóváhagyott Kerületi Szabályozási Tervek jegyzéke és a hozzájuk tartozó SZT-... jelű tervlapok és a KVSZ-t módosító VSZ-...k jele

KVSZ ÖVEZETI TERV

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv szelvényezése

Az övezeti terv 11 térképszelvényen a kerület teljes közigazgatási területére vonatkozóan rögzíti az övezeti besorolásokat (egyes közterületek és a Duna telkei nem kerültek övezeti besorolásra). Színkóddal kerületek megkülönböztetésre a keretövezetek, az egyes övezeteket az övezeti kód határozza meg.

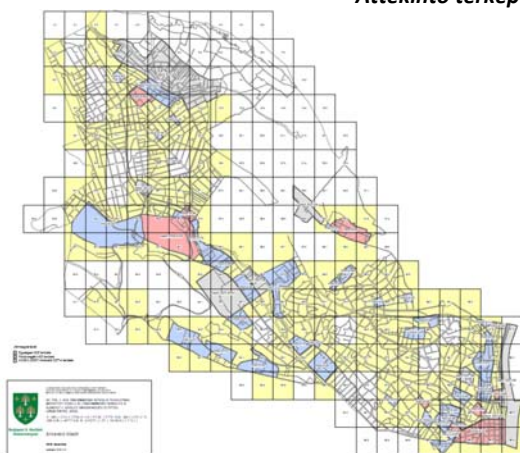
KVSZ 1. melléklet Övezeti terv részlet

Az övezeti terv az egyes övezetek lehatárolásán túl az alábbi információkat is tartalmazza:

- városrészhatár/megnevezés
- kötöttpályás felszíni tömegközlekedés és vasút nyomvonalai
- KSZT határa és jele (a KVSZ 4/A. és 7. melléklete szerint)
- biztosítandó parti sáv határvonala
- be nem építhető terület
- bánya
- FSZT kiemelt szabályozást igénylő összvárosi érdekű terület
- RSZT rehabilitációs szabályozást igénylő terület
- SSZT speciális szabályozást igénylő terület
- egyéb szöveges szabályozási elem
- fejlesztési és tartalékterületek
 - F1 infrastrukturális feltételhez kötött fejlesztési terület
 - F2 távlati fejlesztési terület

KVSZ SZABÁLYOZÁSI TERVEK

Áttekintő térkép

Egy szelvényekre osztott áttekintő térkép tünteti fel, hogy a kerület területének mely részein vannak hatályban szabályozási tervek, melyek lehetnek:

- a 4/A. mellékletben rögzített szabályozások, illetve
 - a 7. mellékletben rögzített szabályozási tervek,
- fentiekben túl az áttekintő térkép azt is rögzíti, hogy mely szelvényeken vannak hatályos szabályozási vonalak (egyéb szabályozási elemek).

Az áttekintő térkép szerint érintett térképszelvény rögzíti a konkrét szabályozási elemeket az egységes jelkulcs alapján.

(A rendszer nem teljesen tiszta, mert egyes szabályozási tervek nincsenek a térképszelvényekre feldolgozva, ezek az adott területre vonatkozó önálló és külön térképi lehatároláson rögzítettek, jellemzően önálló- vagy részben önálló jelkulccsal, illetve a 7. melléklet 9 db szabályozási terve is az egységes rendszeren kívül áll.)

Egységes jelkulcs

Az egységes jelkulcs rendszere:

- Alaptérképi elemek
- Kötelező elemek
- Kötelező érvényű, tájékoztató (külön jogszabályokban meghatározott) elemek
- Egyéb tájékoztató elemek
- Egyéb elemek.

Az egységes jelkulcs elemei elvileg bővíthetők.

Az egységes jelkulcs elemkínálata a rendkívül összetett adottságú kerület területén felmerülő szabályozási feladatokhoz csak részben nyújt kellő választékot és a 314/2012.(XI.8) Korm. rendeletben meghatározott tartalmi követelményeknek is csak részben felel meg (pl.: a más jogszabály alapján kötelező elemek köre nem teljes).

Ennek ellenére, az egységes rendszer alkalmazása – még akkor is, ha nem teljes mértékben volt lehetséges – a kerületben elősegítette, hogy a különböző szakmai műhelyekben készült szabályozási tervek alapvetően koherensek.

Szabályozási tervek a 4. melléklet szerint

A 4/A. mellékletben szereplő jegyzékben 46 szabályozási terv került rögzítésre. Ezek egy része a 4/B. melléklet térképszelvényein található meg, egy részük külön térképi lehatároláson.

A 4/J.§ (1)-(46) bekezdések tartalmazzák az adott szabályozási terv területére vonatkozó előírásokat. Amennyiben a szabályozási terv új övezetet hozott létre, az a KVSZ övezeti előírásai között a megfelelő

helyre került integrálásra.

Szabályozási tervek a 7. melléklet szerint

A 7. mellékletben 9 szabályozási terv szerepel, ezek mindegyike önálló térképi lehatároláson található, saját jelkulccsal.

Az adott szabályozási terv területére vonatkozó szöveges előírások a 4/A.-4/1.§-ban található. A szabályozási tervekben alkalmazott övezetek a KVSZ övezeti előírásaiban megtalálhatók, az övezeti típusú előírások itt kerültek rögzítésre.

1.4. KVSZ FÜGGELÉKEK

Függelékek

1. Tájékoztató a barlangtani értékek megóvásához szükséges intézkedésekről
2. Védelmek és Korlátozások (külön térképen)
3. törölve
4. Iránymutatás a kivágott fák visszapótlásáról
5. A hatályban maradó szabályozási tervek és az azokról szóló önkormányzati rendeletek
6. A szabályozási terv intézkedési javaslatok (Fekete Sas utca – Bem József tér – Bem József utca – Tölgyfa utca által határolt terület Kerületi Szabályozási Terve)
7. (Pesthidegkút-Ófalu kiterjesztett terület Kerületi Szabályozási Terve és Széphalom Hidegkúti út - Bujdosó köz - Szabadság utca - Máriaremetei út által határolt terület Kerületi Szabályozása)
 - I. Épített környezet értékei VSZ-05/fl jelű ábra
 - II. A régészet és az épített környezet értékvédelmi listája
 - III. A természeti környezet értékvédelmi listája
 - IV. Alkalmazásra nem javasolt, allergén; valamint telepítésre javasolt növények listája
 - V. Budapest, Pesthidegkút-Ófalu szabályozási tervén útkategóriák és mintakeresztszelvények
 - VI. Közműszolgáltatással érintett telkek térképi ábrázolása VSZ-05/fVI. jelű ábra
- 7/A. A „kettőzött u.n. sváb-házak” beépítés építészeti karakterének meghatározása
8. Megengedőbb követelmények a szakmai véleményt adó hozzájárulása alapján (OTÉK 111.§ (2) bekezdése)
9. A Budapest II. kerület Máriaremetei út – Szabadság utca – Kadarka utca – Áchim András utca által határolt terület régészeti érdekű terület, ahol bármiféle földmunka csak régészeti megfigyelés mellett végezhető.

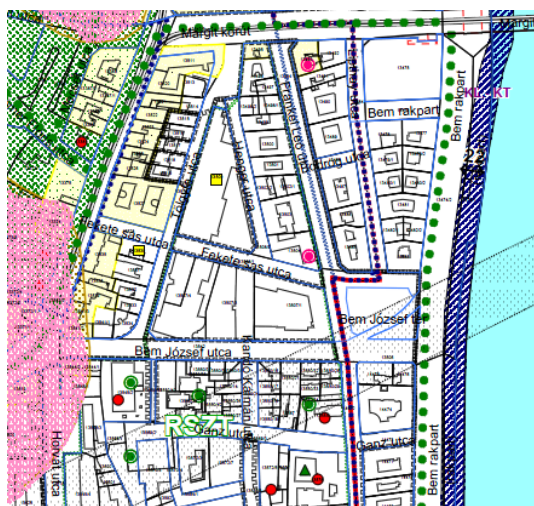
KVSZ VÉDELMEK ÉS KORLÁTOZÁSOK

KVSZ 2. függelék Védelmek és Korlátozások szelvényezése

A Védelmek és korlátozások függeléke 56 térképszelvényem került feldolgozásra.

A jellemzően más jogszabályok alapján kötelező elemeket feltüntetető térkép számos jelölés esetében már elavult, hiszen a KVSZ készítése óta egy évtized telt el. Feltételezhetően csak egyes elemek tekintetében történt azóta felülvizsgálat.

KVSZ 2. függelék Védelmek és Korlátozások részlet

▲ Hévízkutak
Régészeti lelőhelyek:
● őskori ● népvándorláskori
● római kori ● középkori

I. Országos regionális jelentőségű védeltséget, illetve korlátozást jelentő tájékoztató elemek
II. Egyéb fővárosi rendeletekben rögzített védeltséget, illetve korlátozást jelentő tájékoztató elemek
III. Egyéb fővárosi rendeletekben rögzítendő védelemre javasolt elemek
IV. Védett és védelemre tervezett, valamint építési korlátozást jelentő elemek, melyekre a BVKSZ külön rendelkezik

I	II	III	IV	Műemléki jelentőségű terület (Világörökség kiterjesztett területe)
□	□	□	□	Műemléki környezet
□	□	□	□	Műemlék
□	□	□	□	Régészetileg védett terület
□	□	□	□	Fővárosi rendeletben védett épület
□	□	□	□	Fővárosi rendeletben védett épületegyüttes
□	□	□	□	Városkép szempontjából kiemelt területek
□	□	□	□	Városkép szempontjából kiemelt útvonalak

I	II	III	IV	Országos jelentőségű védett természeti terület
□	□	□	□	Fővárosi jelentőségű védett természeti terület
□	□	□	□	Fővárosi jelentőségű védett természeti érték
□	□	□	□	Fővárosi védelemre javasolt természeti terület
□	□	□	□	Fővárosi jelentőségű védett közpark, temető
□	□	□	□	Fővárosi jelentőségű védett fasor
□	□	□	□	Hévízgyűrélyek védett területe
□	□	□	□	Fővárosi jelentőségű vízgyűrélyek védőterülete

I	II	III	IV	Felzámogatásveszélyes terület
□	□	□	□	Fokozottan védett barlang felszíni területe
□	□	□	□	Barlangveszélyes terület felszíni védőzónája
□	□	□	□	Mikrohullámú sáv (magassági korlátozás)
□	□	□	□	Metró védelmi zóna

SAJÁTOS JOGINTÉZMÉNYEKEL ÉRINTETT TERÜLETEK (ELŐVÁSÁRLÁSI JOG)

□ Településrendezési célok megvalósításához szükséges területek

Barlangtani értékek:
A-zóna
B'-zóna
B-zóna

Mélyépítési Kultúrmérnöki Kft. "Területismertető Mémórgéológiai vizsgálat" c. dokumentum (2005. jan.) alapján:
◆ Források
◆ Felzámogatásos, instabil, lejős felszínű területek (T5-T12 és T14 jelű területek)
◆ Az FSZKT tervlapján nem szereplő, felzámogatásos terület (Magyar Geológiai Szolgálat 911-2/2006. iktatószámú levele alapján)

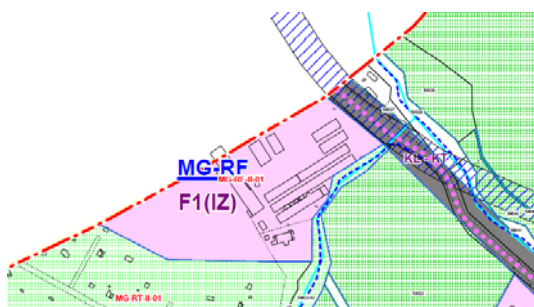
2. FEJLESZTÉSI TERÜLETEK A KERÜLETI VÁROSRENDEZÉSI ÉS ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATBAN

A KVSZ több fejlesztési területet is rögzít még az FSZKT és a BVKSZ alapján. Ezek egy részét a 2015-ben jóváhagyott új TSZT és FRSZ nem éltette tovább, a kerület a 2017-es TSZT felülvizsgálat során a fejlesztési területek egy részének újbóli rögzítését kérte, melyek részben befogadásra kerültek a TSZT/FRSZ dokumentációba.

2.1. KVSZ-BEN RÖGZÍTETT F1 INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELHEZ KÖTÖTT FEJLESZTÉSI TERÜLETEK

A BVKSZ/FSZKT eredeti szándéka szerint az F1 jelű fejlesztési területek belterületbe vonásához az FSZKT-t módosítani szükséges, de amennyiben az FSZKT-ben rögzített keretövezet kerülne kijelölésre, a TSZT előzetes módosítása nem szükséges.

Solymárral határos területen kijelölt IZ jelentős zöldfelületű intézményterület

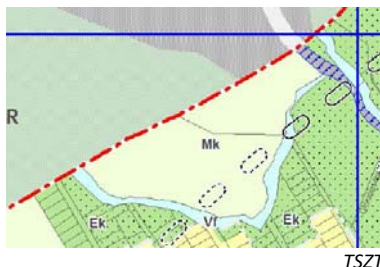
KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

„Étv. 7.§ (3) A (2) bekezdésben foglaltak érvényesülése – különösen a természet- és a környezetvédelem, az erdők és a felszíni és felszín alatti vizek védelme, az ár- és belvízvédelem, valamint a termőfölddel és a területekkel való takarékos bánás – érdekében az alábbi követelményeknek kell érvényt szerezni:…
c) a települések beépítésre szánt területeinek összességét – ott, ahol az fizikailag lehetséges – beépítésre nem szánt területekből álló gyűrűvel kell körülvenni, a települések összenövésének elkerülése érdekében,…”

Jelenlegi besorolás: MG-RF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt kiskertés rekreációs terület

Fejlesztési keretövezeti besorolás: IZ jelentős zöldfelületű intézményterület

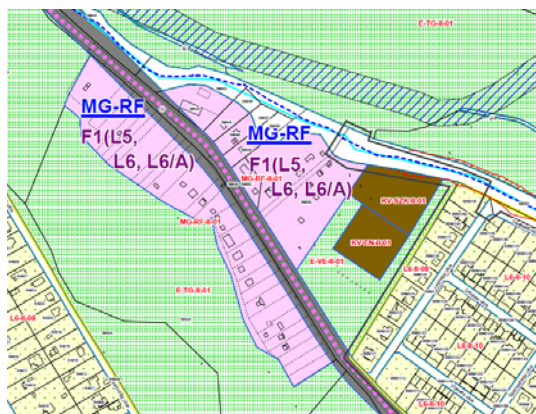
Eredeti infrastrukturális feltétel: feltételezhetően az elkerülő út kiépítése és a szükséges közművek

Közigazgatási határ mentén új beépítésre szánt területet az TSZT nem jelölt ki az Étv. vonatkozó előírása miatt, egyben az elkerülő utat sem rögzíti már az új TSZT.

A fejlesztési területtel a továbbiakban számolni nem lehet.

Pesthidegkút-Ófalu északi végén a Hidegkúti út mentén kijelölt lakóterület (L5, L6, L6/A)

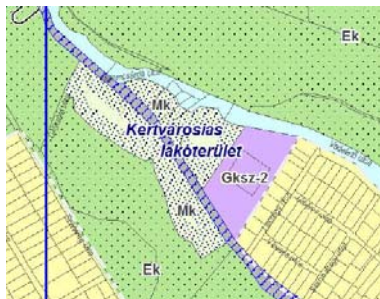
KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

Jelenlegi besorolás: MG-RF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt kiskertes rekreációs terület

Fejlesztési keretövezeti besorolás:

- L5 laza kertvárosias, jellemzően szabadonálló beépítésű lakóterület
- L6 hegyvidéki kertvárosias lakóterület
- L6/A hegyvidéki, kertvárosias, nagytelkes lakóterület

Eredeti infrastrukturális feltétel: feltételezhetően az elkerülő út kiépítése és a szükséges közművek

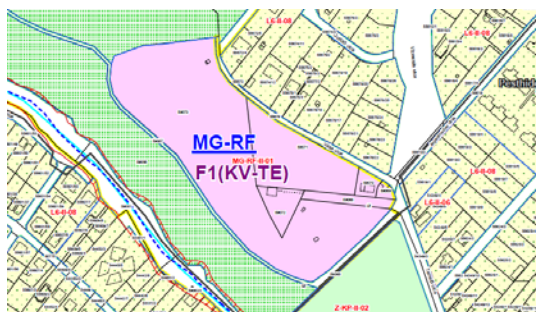

TSZT

A TSZT a területet Mk kertes mezőgazdasági területfelhasználásban rögzíti és távlati területfelhasználásként a kertvárosi lakóterület határozza meg.

A terület továbbra is fejlesztésre kijelölt.

Pesthidegkút Temető utca és Véka utca mentén kijelölt különleges városüzemeltetési temető terület

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

Jelenlegi besorolás: MG-RF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt kiskertes rekreációs terület

Fejlesztési keretövezeti besorolás:

KV-TE különleges városüzemeltetési temető terület

Eredeti infrastrukturális feltétel: új közlekedési megközelítés

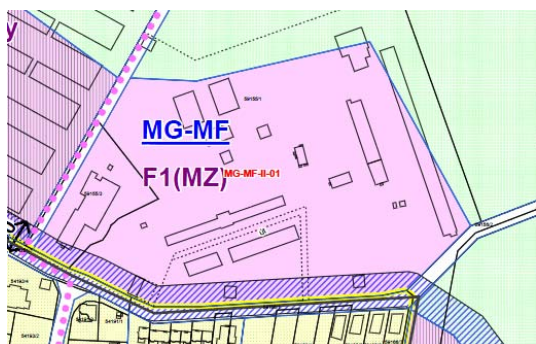

TSZT

A TSZT a területet Kb-T különleges beépítésre nem szánt temető területfelhasználásban rögzíti és kijelöli, mint jelentős változással érintett területet.

A terület továbbra is fejlesztésre kijelölt.

Pesthidegkúton a Patakhelyi út északi oldalán húzódó munkahelyi terület

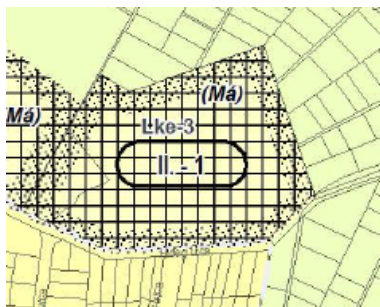
KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

Jelenlegi besorolás: MG-MF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt terület

Fejlesztési keretövezeti besorolás:

MZ jelentős zöldfelületű munkahelyi terület

Eredeti infrastrukturális feltétel: feltételezhetően a Virágos-nyeregi kapcsolat és az elkerülő út kiépítése és a szükséges közművek

TSZT

A TSZT a területet az alábbiak szerint rögzíti:

- infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett terület és
- átmeneti hasznosítás biztosítása (Má) Lke-3

A terület továbbra is fejlesztésre kijelölt, de a távlati funkció megváltozott munkahelyiről kertvárosi lakóra.

A Vöröskövári út mentén kijelölt különleges városüzemeltetési temető terület

Jelenlegi besorolás: MG-MF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt terület

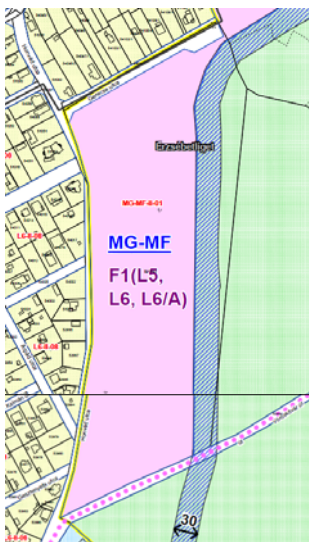
Fejlesztési keretövezeti besorolás:

KV-TE különleges városüzemeltetési temető terület

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

A Honvéd utca mentén kijelölt lakóterületi fejlesztési terület

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

A Kuruclesi út mentén lehatárolt intézményi, jelentős zöldfelületű intézményi fejlesztési terület

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

Eredeti infrastrukturális feltétel: feltételezhetően a Virágos-nyeregi kapcsolat és az elkerülő út kiépítése

TSZT

A TSZT a területet Má általános mezőgazdasági területfelhasználásban rögzíti. A Virágosnyeregi kapcsolat alagútban vezetett nyomvonala érinti a területet.

A TSZT a fejlesztési területtel nem számol.

Jelenlegi besorolás: MG-MF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt terület

Fejlesztési keretövezeti besorolás:

L5 laza kertvárosias, jellemzően szabadonálló beépítésű lakóterület

L6 hegyvidéki kertvárosias lakóterület

L6/A hegyvidéki, kertvárosias, nagytelkes lakóterület

Eredeti infrastrukturális feltétel: feltételezhetően az elkerülő út kiépítése és a szükséges közművek

TSZT

A TSZT a területet Ek közjóléti erdő területfelhasználásban rögzíti. A Virágosnyeregi kapcsolat felszínen vezetett nyomvonala érinti a területet. A nyomvonal cca. azonos a korábbi elkerülő út nyomvonalával.

A terület átlagosnál jobb minőségű szántó.

A TSZT a fejlesztési területtel nem számol.

Jelenlegi besorolás: MG-MF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt terület

Fejlesztési keretövezeti besorolás:

IZ jelentős zöldfelületű intézményterület

I hegyvidéki kertvárosias lakóterület

Eredeti infrastrukturális feltétel: feltételezhetően a szükséges közművek kiépítése

TSZT

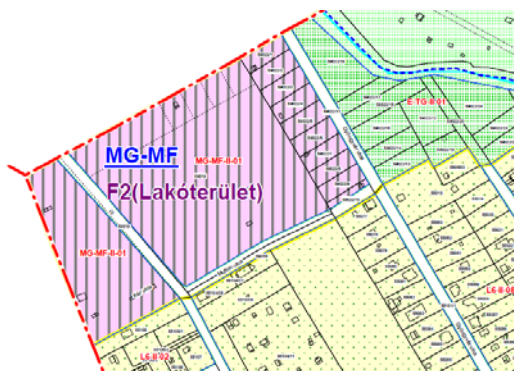
A TSZT a területet Kb-Rek különleges beépítésre nem szánt rekreációs területfelhasználásban rögzíti és távlati területfelhasználásként az intézményterületet határozza meg.

A terület továbbra is fejlesztésre kijelölt, azonos távlati funkcióval.

2.2. KVSZ-BEN RÖGZÍTETT F2 TÁVLATI FEJLESZTÉSI
TARTALÉKTERÜLETEK

A BVKSZ/FSZKT eredeti szándéka szerint az F2 jelű fejlesztési területek belterületbe vonásához és beépítésre szánt területté nyilvánításához a TSZT-t előzetesen módosítani szükséges, ezt követően lehetséges az FSZKT szükséges módosítása.

Solymárral határos területen kijelölt lakóterület

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

Jelenlegi besorolás: MG-MF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt terület

Fejlesztési területfelhasználás: Lakóterület

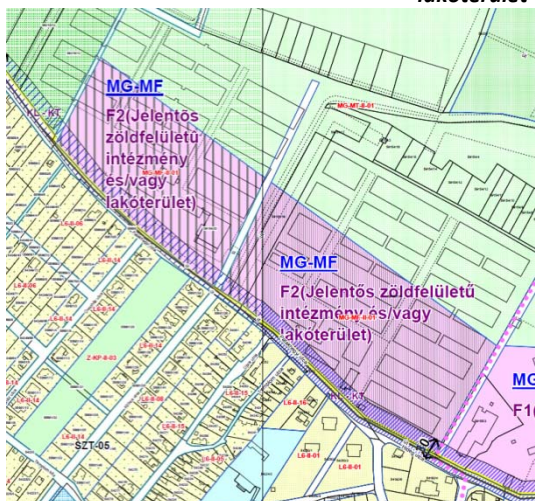

TSZT

Közigazgatási határ mentén új beépítésre szánt területet a TSZT nem jelölt ki az Étv. vonatkozó előírása miatt.

A fejlesztési területtel a továbbiakban számolni nem lehet.

Pesthidegkút Patakhegyi út északi oldalán húzódó jelentős zöldfelületű intézmény terület és/vagy lakóterület

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

Jelenlegi besorolás: MG-MF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt terület

Fejlesztési területfelhasználás:
Jelentős zöldfelületű intézményterület
Lakóterület

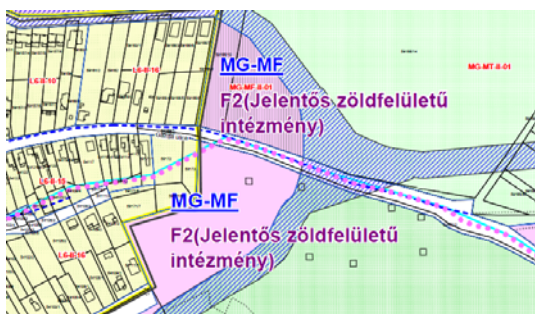
TSZT

A TSZT a terület egészével, mint távlati fejlesztési területtel számol Lke-3 kertvárosi területfelhasználással.

A TSZT átmeneti területfelhasználásként a terület döntő részén biztosítja az általános mezőgazdasági területfelhasználást, és egy kisebb részén a K-Mű különleges mezőgazdasági üzemi területfelhasználást.

A terület továbbra is fejlesztésre kijelölt, de a távlati funkció megváltozott jelentős zöldfelületű intézményről kertvárosi lakóra.

Pesthidegkút-Ófalu keleti végén kijelölt jelentős zöldfelületű intézményterület

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

Jelenlegi besorolás: MG-MF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt terület

Fejlesztési területfelhasználás:
Jelentős zöldfelületű intézményterület

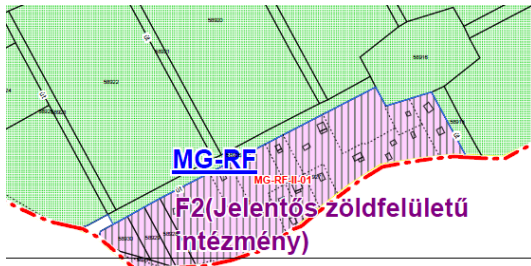
TSZT

A TSZT a területet Ek közjóléti erdő és Má általános mezőgazdasági területfelhasználásban rögzíti. A Virágosnyergi kapcsolat felszínén vezetett nyomvonala érinti a területet.

A terület jelentős része átlagosnál jobb minőségű szántó.

A TSZT a fejlesztési területtel nem számol.

Nagykovácsival határos területen kijelölt jelentős zöldfelületű intézményterület

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

Jelenlegi besorolás: MG-RF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt kiskertes rekreációs terület

Fejlesztési területfelhasználás:

Jelentős zöldfelületű intézményterület

TSZT

Közigazgatási határ mentén új beépítésre szánt területet a TSZT nem jelölt ki az Étv. vonatkozó előírása miatt.

A fejlesztési területtel a továbbiakban számolni nem lehet.

A Petneházyrét városrészben, Nagykovácsival határosan kijelölt jelentős zöldfelületű intézményterület

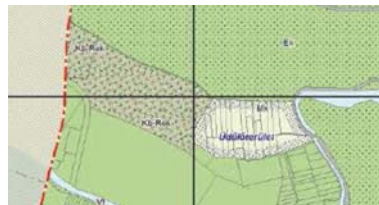

KVSZ 1. melléklet Övezeti terv

Jelenlegi besorolás: MG-RF mezőgazdasági rendeltetésű, távlatban fejlesztésre kijelölt kiskertes rekreációs terület

Fejlesztési területfelhasználás:

Jelentős zöldfelületű intézményterület

TSZT

A TSZT a terület nyugati részét Kb-Rek különleges beépítésre nem szánt rekreációs területfelhasználásban rögzíti és a területtel, mint fejlesztési területtel nem számol.

A TSZT a terület keleti részét Mk kertes mezőgazdasági területfelhasználásban rögzíti és távlati területfelhasználatként az üdülőterületet jelöli meg, ez a területrész továbbra is fejlesztésre kijelölt.

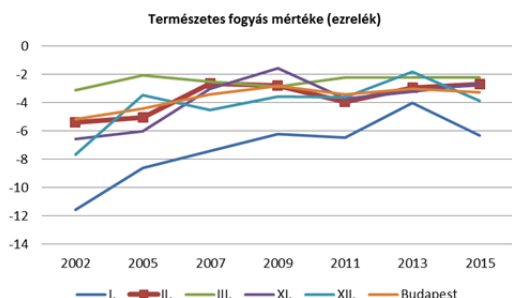
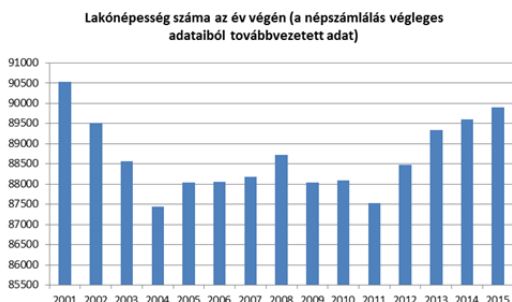
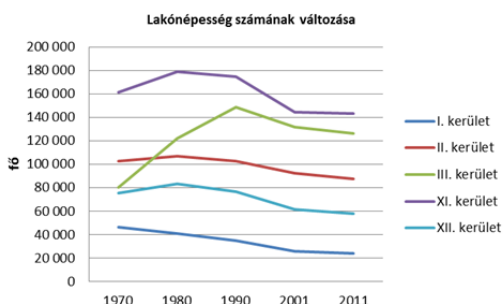
A település társadalma

I. DEMOGRÁFIA, NÉPESSÉG, NEMZETISÉGI ÖSSZETÉTEL, KÉPZETTSÉG, FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELMI VISZONYOK, ÉLETMINŐSÉG

1. DEMOGRÁFIA, NÉPESSÉG

2011-ben, a népszámlálás időpontjában, a II. kerületben 87 744 fő élt, ez Budapest lakosságának mintegy 5%-a, ezzel hetedik legnépesebb kerülete. A kerület átlagos népsűrűsége 2414 fő/km², ami alacsonyabb a fővárosi átlagnál, ez azonban a mintegy 13,7 km²-nyi külterület és az egyes városrészek eltérő intenzitású beépítettsége miatt területileg nagyon változó képet mutat.

1.1. NÉPESSÉGSZÁM VÁLTOZÁSA

A kerület lakónépessége a 2001. és 2011. évi népszámlálás közötti időszakban 4776 fővel csökkent, a fajlagos, ezer főre jutó fogyás (-54 fő/1000 lakos) így nagyobb mértékű volt, mint a városszerkezetiileg hasonló jellegű XI. és III. kerületekben, de kisebb mértékű a XII. kerületi értéknél. Míg a főváros népessége átlagosan 2,7%-kal fogyott, a csökkenés mértéke a II. kerületben 5,2%-os volt.

A kerület lakosságszámának változása a 2001 és 2015 közötti időszakban belül eltérő mértékű és előjelű volt. A továbbvezetett adatok szerint egészen 2005-ig egy erőteljes fogyás volt jellemző (2004-es legalacsonyabb népességszám 87 500 fő alá esett), majd egy kis ütemű növekedés és stagnálás után 2011-et követően dinamikusabb növekedés jellemezte a kerületet.

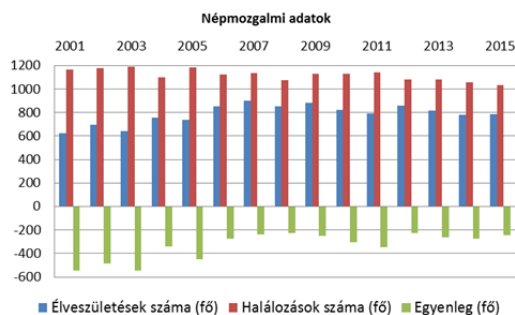
A fenti kerületre jellemző tendenciák egybeesnek a fővárosi folyamatokkal: az 1990-es évtizedben felerősödött a fővárosiak agglomerációba való kiköltözése, a vándorlási egyenleg negatív előjelű volt, s ez a folyamat egészen a 2000-es évek közepéig jellemző volt. Ennek következménye, hogy az 1990 és 2001 közötti népességvesztés mind a főváros, mind a II. kerület esetében jóval meghaladta a 2001-2011 között regisztrált csökkenés mértékét. Az agglomerációba történő kiköltözés mértéke azonban 2005-től csökkent, növekedett a bevándorlás mértéke, ezzel párhuzamosan a halandósági mutatók is javultak. Ezek együttesen már azt eredményezték, hogy 2011 óta a lakónépesség száma enyhe növekedést mutat.

1.1. NÉPMOZGALOM

A természetes népmozgalmat a születések és halálozások száma, egyenlege határozza meg. Mint a mellékelt grafikonból is látható, a II. kerületre a fővárosra általában igaz tendenciák jellemzőek: a 2000-es évek elejéhez képest csökkent a természetes fogyás fajlagos, 1000 főre jutó értéke, az utóbbi időszakban lényeges elmozdulás nem tapasztalható.

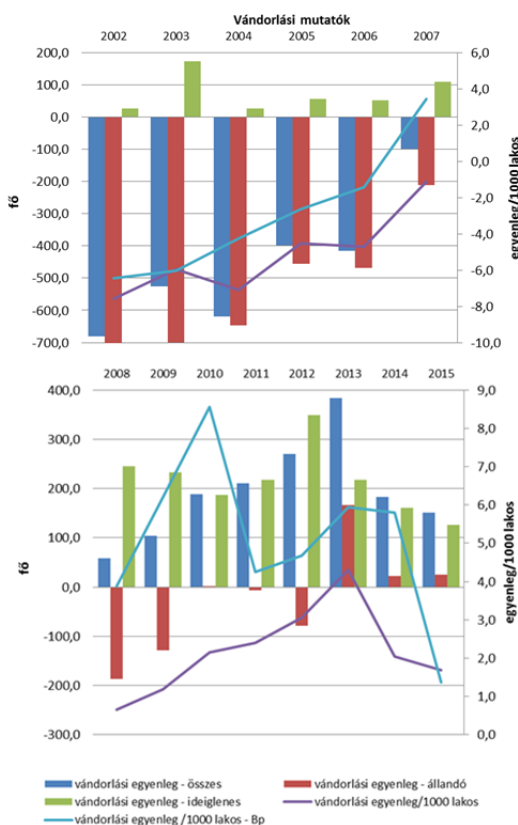
A népességszám alakulását a természetes népmozgalmi adatok továbbra is negatívan befolyásolják.

	2011	2012	2013	2014	2015
Élveszületések száma (fő)	794	856	818	781	787
Halálozások száma (fő)	1142	1081	1080	1057	1032
Egyenleg (fő)	-348	-225	-262	-276	-245

A születések abszolút számára igaz, hogy az utóbbi 5 évben kismértékű ingadozás jellemzi az adatokat, míg a halálozási statisztikák folyamatosan javulnak. A kisebb mértékű fogyás így egyértelműen a kedvezőbb halandósági adatoknak köszönhető, az éveszülések fajlagos értéke továbbra is 10‰ alatti, alacsonyabb a XII. és XI. kerületi értéknél, és az utóbbi két évben a fővárosi átlagnál is.

1.2. VÁNDORLÁS

A vándorlási különbség évenkénti bontása alapján elmondható, hogy 2008-tól a kerület vándorlási egyenlege folyamatosan pozitív volt, a vándorlásból adódó többlet 2013-ban érte el a csúcstól 384 fővel, és 4,3 fő/1000 lakos fajlagos értékkel. Ebben az évben ehhez a többlet hozzájárult az állandó vándorlás pozitív egyenlege is, mely 2001 óta általában negatív volt, 2013-at követően is jelentős visszaesés jellemezte (a 2013-as 166 fővel szemben, 2014-ben 22 fő, 2015-ben 25 fő volt az egyenleg). Az adatok jól tükrözik, hogy a II. kerület az ideiglenes céllal történő vándorlás fontos célterülete volt már 2001 óta.

A fajlagos, 1000 főre jutó egyenleg kapcsán elmondható, hogy a tendencia a II. kerületben nagyjából megegyezik a fővárosra jellemző folyamatokkal, két különbséggel: míg fővárosi szinten a csúcstól 2010-ben regisztrálták, addig a II. kerületben 2013-ban, de ez utóbbi évet követően mind fővárosi, mind kerületi szinten csökkent a vándorlásból adódó népességnövekedés mértéke. Ugyanakkor az is jól leolvasható, hogy a vándorlásból fakadó veszteség 2008-ig nagyobb, míg 2008-tól a nyereség kisebb volt fajlagosan, mint a fővárosi átlagérték.

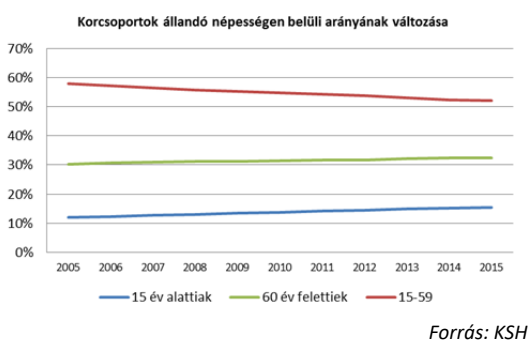
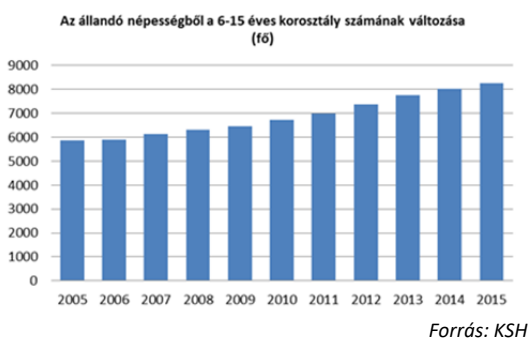
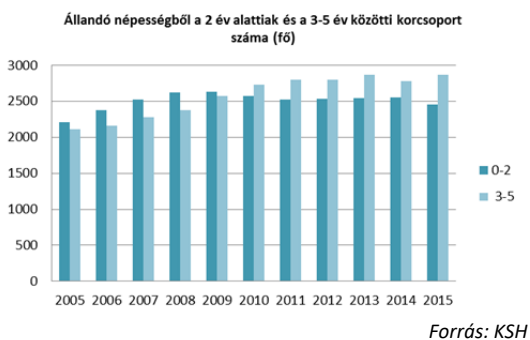
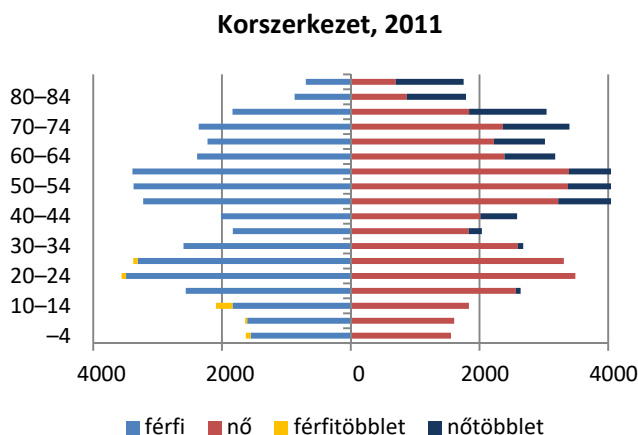
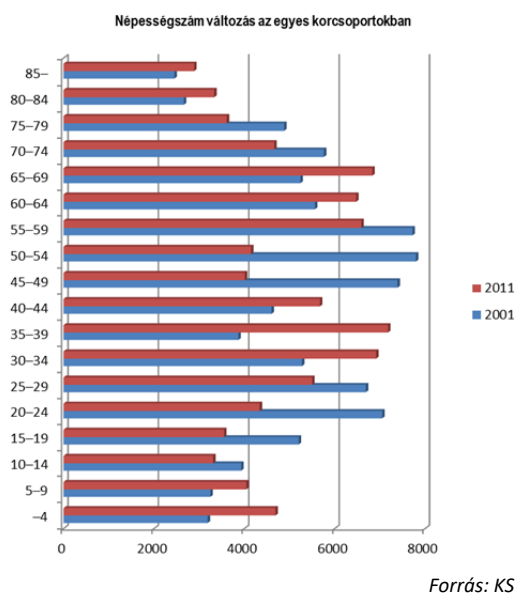
A vándorlások nagyságrendjére jellemző, hogy az utóbbi 10 évben az éves bevándorlás és elvándorlás nagyságrendje egyaránt 2000 és 3000 fő között szóródott. Elvándorlás és odavándorlás tekintetében is a legalacsonyabb értékek a 2008-at követő – pénzügyi, gazdasági válság – időszakára voltak jellemzőek, mely az ingatlanpiaci tranzakciók alacsony számával is korrelál.

Állandó vándorlás: a vándorló – lakóhelyét felhagyva – más településen lévő lakást jelöl meg lakóhelyéül.

Ideiglenes vándorlás: ha a vándorló lakóhelyét fenntartva változtat lakást, és új lakását tartózkodási helynek jelöli meg, valamint ha egyik tartózkodási helyről másik tartózkodási helyre költözik.

1.3. KORSZERKEZET

A lakosság korcsoport szerinti összetételében az országoshoz hasonló sajátosságok mutathatók ki: a 20 év alatti korcsoportokban enyhe férfitöbbség, míg e felett nő többlet jellemzi az egyes korcsoportok nemek szerinti megoszlását. Az 55 év feletti korcsoportokban a nők létszámbeli dominanciája jelentős mértékű.

A 2001. évi Népszámlálás korcsoportonkénti adatai alapján elmondható, hogy 2011-re a 10 év alatti korcsoportokban, illetve a 30-44 év közötti korcsoportokban egyaránt növekedett a népesség száma, ami a fiatalabb családok magasabb számára utal.

A KSH állandó népességre vonatkozó adatsora évenkénti bontásban lehetőséget ad a gyermek- és fiatalkorúak számának elmúlt évtizedben történt változásainak elemzésére, mely a köznevelési intézményrendszer kapacitásainak vizsgálata szempontjából is érdekes.

A 2 év alatti korcsoport száma 2005-ben 2210, míg 2015-ben már 2453 fő volt, a különbség 243 fő, a növekedés mintegy 11%-os. Az is megfigyelhető, hogy a legmagasabb számok 2008-2009-ben voltak 2600 feletti értékekkel, tehát a pénzügyi-gazdasági válság hatására már érezhető volt a gyermekvállalási kedv csökkenése.

A 3-5 éves korcsoport száma szintén növekedett a vizsgált időszakban, 2005-ben 2112 főről 2015-re 2869 főre (különbség: 757 fő, 36%-os növekedés), mely jelentősen növelte az óvodai férőhelyek iránti igényt a kerületben. A 2 év alatti, bölcsődés korosztály számának csökkenő tendenciája, a születések számának alakulása, valamint a beköltöző családok korszerkezete a következő években az óvodai férőhelyek tervezésénél fontos szempont.

A legnagyobb változás az iskoláskorú, 6-15 év közötti gyermekek számában volt tapasztalható, itt a különbség 2005 és 2015 között 2392 fő, a bővülés mértéke 41%-os.

Az aktív korúakon belül a 15-17 éves, jellemzően középiskolai korosztály száma enyhe, 4%-os csökkenést mutat a vizsgált időszakban (2005: 2198 fő, 2015: 2110 fő), míg a 18-59 közötti korosztály száma 8%-kal esett vissza (2005: 47 426 fő, 2015: 43 813 fő).

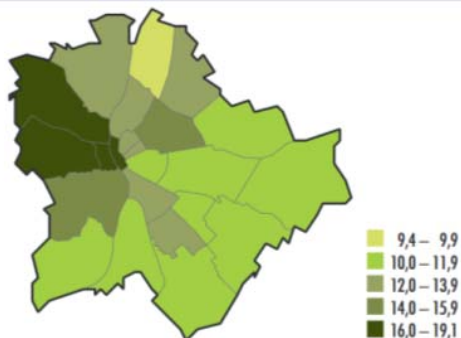
A 60 év feletti korcsoport száma 2015-ben 28 621 fő, mely 11%-kal magasabb a 2005-ös létszámnál.

A főváros hasonló mutatóival összehasonlítva pozitívnak ítélnélhető, hogy a 15 év alatti korosztály aránya a 2005-ös 12%-hoz képest 15%-ra emelkedett a kerületben, míg a fővárosi átlag – a szintén 12%-os 2005-ös értékhez képest – csak 13%-ra nőtt. Kedvezőbb az is, hogy az idős korosztály aránya (60 év felettek) csak 2%-kal emelkedett, míg fővárosi

szinten 3%-os növekedés volt tapasztalható. Az aktív korúak közül a 15-59 évesek aránya tradicionálisan alacsonyabb a fővárosi értéknél (2005-ben a kerületben az arányuk 58%, míg a fővárosi átlag 63%), azonban a csökkenés mértéke a kerületben 6%-os, fővárosi szinten 4%.

1.4. ELTARTOTTSÁGI RÁTA

A 70 éves és idősebb népesség aránya kerületenként, 2011

Forrás: 2011. évi Népszámlálás
3. Területi adatok
3.1. Budapest című kiadvány

Idős népesség eltartottsági rátája: a 65 év felettieknek a 15-64 éves korúakhoz viszonyított aránya

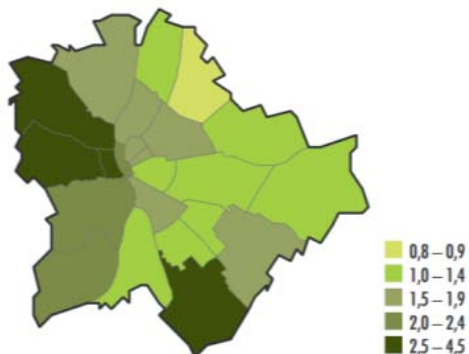
Öregedési index: az idős korú népességnek (65-X éves) a gyermekkorú népességhez (0-14 éves) viszonyított aránya

A korszerkezet sajátosságaiból adódóan a 65 év felettieknek a 15-64 éves korúakhoz viszonyított arányát kifejező idős népesség eltartottsági rátája viszonylag magas a kerületben, 2015-ben 42%, míg Budapesten ez az érték átlagosan 29% volt. Az indikátor a népesség korösszetételéről nyújt információt, amelynek a társadalmi ellátó rendszerekben van jelentősége. A mutató mértéke és változásának iránya azt jelzi, hogy kerületi szinten növekvő terhet jelent a munkavállalási korú népességnek az időskorúak eltartása.

Az öregedési index az idős korú népességnek (65-X éves) a gyermekkorú népességhez (0-14 éves) viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az öregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége. A KSH a 2014 és 2015-ös évre ad meg a tájékoztatási adatbázisában erre a két korcsoportra adatokat, mely szerint 2015-re az öregedési index a II. kerületben 155%-ra csökkent a 2014. évi 158%-hoz képest, ezek az értékek magasabbak a fővárosi átlagos értékeinél (Budapest 2014-ben és 2015-ben 145%).

2. NEMZETISÉGI ÖSSZETÉTEL

Német

Forrás: 2011. évi Népszámlálás
3. Területi adatok
3.1. Budapest című kiadvány

A 2011. évi Népszámlálás adatai szerint összesen 2645 fő vallotta magát valamely hazai nemzetiséghez tartozónak, ez a lakosság mintegy 3%-a. Közülük legnépesebb a német nemzetiségi csoport, összesen 406 fővel, ezt követi a cigány (67 fő) és lengyel (63 fő) és az örmény (51 fő) kisebbség. A többi hazai nemzetiség létszáma nem éri el az 50 főt. A német nemzetiség aránya fővárosi szinten is kimagasló.

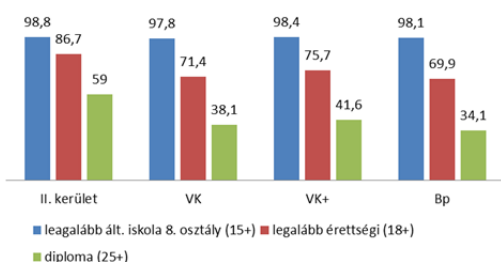
A területi sajátosságokról elmondható, hogy szinte minden városrészben élnek német nemzetiséghez tartozó lakosok, arányuk legmagasabb a lakosságon belül Pesthidegkút-Ófalu városrészben (4,4%), míg abszolút számukat tekintve legtöbben a Törökvész (172 fő) és Országút (143 fő) városrészben élnek.

Meg kell említeni a kerületben élő külföldiek (nem hazai nemzetiséghez tartozók) viszonylag magas számát, mely a bevallásban résztvevők összesítése után 2011-ben több mint 800 fő volt.

Az adatok értékelését torzítja, hogy e kérdésre a népszámlálás során közel 6000 fő nem kívánt válaszolni, így feltételezésünk szerint a külföldiek száma a 800 főnél jóval magasabb lehet.

3. KÉPZETTSÉG

Iskolai végzettség a megfelelő korú népességben belül (%)

Forrás: KSH

VK: Városmagot alkotó kerületek: I. és V-IX. kerületek
VK+: Városmagot övező belső kerületek: a II., III., X., XI., XII., XIII., XIV. kerület.

A kerület lakosságának iskolázottsági mutatói fővárosi viszonylatban kiemelkedően kedvezőek. A 15 év feletti lakosság 99 százaléka elvégezte legalább az általános iskola 8. osztályát. Ez az a mutató, ami országosan és fővárosi szinten is jelentősen javult az elmúlt évtizedekben, a változás 2001 és 2011 között már csak kisebb mértékű volt, és Budapesten átlagosan is eléri a 98%-ot.

Nagyobb a különbség az érettségivel és diplomával rendelkezők megfelelő korú népességben belüli arányában fővárosi szinten. A kerületben a 18. életévüket betöltötték közel 87%-a rendelkezett legalább érettségivel (fővárosi átlag 70%), míg a diplomások aránya a 25 évnél idősebb népességben belül 59% volt 2011-ben (fővárosi átlag 34%).

4. FOGLALKOZTATOTTSÁG

A népesség foglalkoztatottsági jellemzői a gazdasági aktivitás, ezen belül a munkanélküliségi adatok és az ingázás 2011. évi népszámlálás eredményein keresztül kerül bemutatásra.

4.1. GAZDASÁGI AKTIVITÁS

Forrás: KSH

2011-ben a foglalkoztatottak és munkanélküliek együttes száma, vagyis a gazdaságilag aktív népesség 40 674 fő volt a II. kerületben, mely a teljes népességen belüli 46,4%-os arányt jelent. Ez az érték elmarad a fővárosi átlagtól (50,2%) és a második legalacsonyabb a kerületek között (legalacsonyabb a XII. kerületben 45,4%-kal).

A gazdaságilag aktív népességen belül a foglalkoztatottak száma elérte a 37 975 főt, ebből 86,4% aktív keresőként került regisztrálásra, még 10,7% nyugdíj (közel 4000 fő), 0,6% (230 fő) gyermekgondozási ellátás, és további 2,6% (986 fő) nappali tagozatos tanulmányok mellett dolgozott. A nyugdíj mellett foglalkoztatottak magas aránya tükröződik elsősorban a városrészi adatokban is.

A gazdaságilag nem aktív népességen belül a legnagyobb arányt a kereső tevékenységet nem folytató nyugdíjasok, járadékosok képezték (23 371 fő). Gyermekgondozási ellátást 2056 fő kapott, továbbá 169 fő nem munkavégzéssel kapcsolatos jövedelemből élt. Összességében ezzel az inaktív keresők aránya a teljes népességen belül elérte a 30%-ot, mely magasabb a fővárosi 27%-os átlagértéktől.

A népesség fennmaradó részét az eltartottak képezik, arányuk 24% a kerület népességén belül, háromnegyed részüket a gyermekkorúak, illetve a nappali tagozaton tanuló, kereső munkát nem végző 14 év feletti fiatalok képezték.

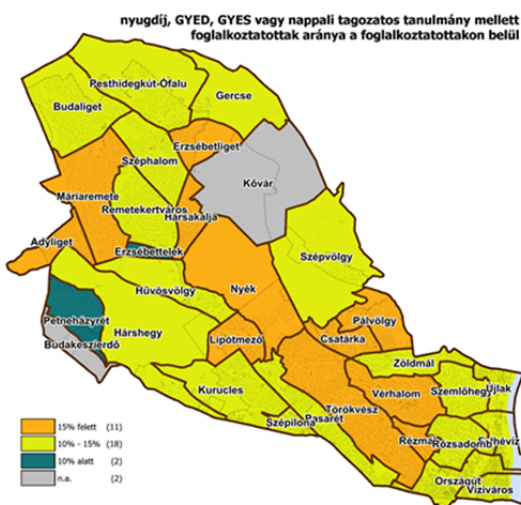
Az inaktív aránya erős összefüggést mutat a lakosság korszerkezetével-, az idős korú népesség magas arányával - az I., V., és XII. kerülethez hasonló 30% körüli teljes népességen belüli aránnyal, míg fővárosi szinten a mutató értéke csak 27,4%.

A két népszámlálás között a foglalkoztatottak száma közel 1500 fővel, 4%-kal csökkent a kerületben, ugyanakkor fővárosi szinten ezzel ellentétes folyamat volt tapasztalható, a foglalkoztatottak számának mintegy 4%-os bővülésével. A pénzügyi-gazdasági válság hatása a kerületben is éreztette hatását, a munkanélküliek száma közel megduplázódott. Az inaktív népesség és az eltartottak száma is csökkent, így összességében a csökkenő számú népességen belül a gazdasági aktivitás összetételében lényeges elmozdulás nem történt 2001 és 2011 között.

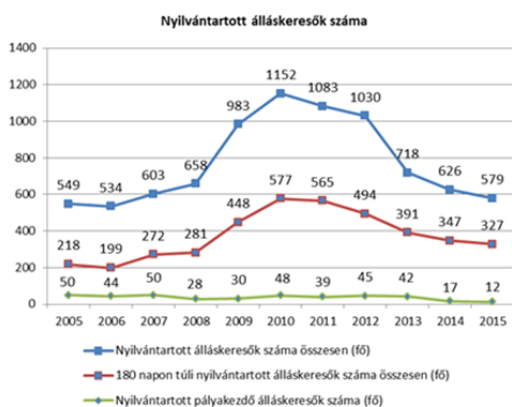
4.2. MUNKANÉLKÜLISÉG

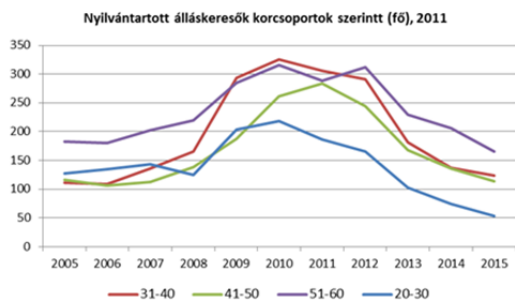
A gazdaságilag aktív népességen belül 2011-ben a II. kerületben volt legalacsonyabb a munkanélküliek aránya (6,6%), míg fővárosi szinten ez az indikátor 10,4% volt, 2011-ben a magukat munkanélkülinek bevallottak között nagyon kis különbséggel, de többen voltak a férfiak.

A KSH által publikált nyilvántartott állás keresők számának elmúlt évtizedben tapasztalt alakulása egyértelműen tükrözi a pénzügyi-gazdasági válság 2009-től tapasztalható következményeit a munkanélküliek számának jelentős megemelkedésével, ugyanakkor 2015-re már a válságot megelőző évek szintje alá csökkent a munkanélküliség a kerületben. A 180 napon túl állás keresőként regisztráltak esetében a számok változása hasonló tendenciát mutat, ugyanakkor ebben a vonatkozásban a 2015-ös adatok még magasabbak a 2009-et megelőző évekénél. A pályakezdő állás keresők száma 2014-ben és 2015-ben jelentősen lecsökkent, fővárosi viszonylatban is alacsony szintű.

Forrás: KSH, Népszámlálás, saját szerkesztés

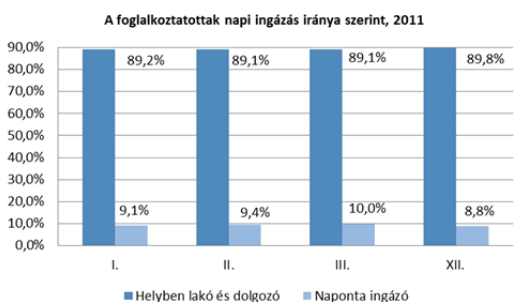
Forrás: KSH

A munkanélküliség strukturális problémái itt is jelentkeznek: az 50 év felettiek körében legmagasabb az álláskeresők száma.

A nyilvántartott álláskeresők között a szellemi foglalkozású, illetve a legalább középfokú végzettséggel rendelkezők száma jóval meghaladja a fizikai foglalkozásúak és alacsonyabb végzettségűek számát, de ez a sajátosság a kerület kimagaslóan jó képzettségi helyzetéből adódik.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat 2016. novemberi adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők száma 487 fő volt, ebből a 365 napon túli álláskeresők száma 185 fő volt. A munkavégzési korú (15-64 éves) lakosság számához viszonyított arányuk mindössze 0,93%, mely a legalacsonyabb a fővárosi kerületek között (fővárosi átlag: 1,44%).

4.3. INGÁZÁS

Forrás: KSH

A kerületben élő foglalkoztatottak közül 33 848 fő (a foglalkoztatottak 89%-a) Budapesten dolgozik, míg 3580 fő (9,4%) naponta ingázik más településre, 547 fő (1,4%) pedig ideiglenesen külföldön dolgozik. A 2011. évi népszámlálás kapcsán, a fővároson belüli – kerületközi – ingázásról nem állnak rendelkezésre adatok.

5. JÖVEDELMI VISZONYOK, ÉLETMINŐSÉG

Az egy főre jutó összevont jövedelem alakulása (ezer Ft/fő)			
	2013	2014	Változás
I. kerület	3 439	3 638	5,8%
II. kerület	3 876	4 115	6,2%
III. kerület	2 849	2 991	5,0%
V. kerület	3 232	3 416	5,7%
XI. kerület	3 179	3 382	6,4%
XII. kerület	3 980	4 207	5,7%

Forrás: NAV

A fővárosi magánszemélyek 2014-re benyújtott személyijövedelemadó-bevallásai szerint a II. kerületben volt a második legmagasabb az egy főre jutó összevont jövedelmek nagysága a fővárosban.

A népesség magas képzettségi szintje, a jövedelmek nagysága budapesti viszonylatban jól jelzi a relatív magas életminőséget.

II. TÉRBELI-TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉS, KONFLIKTUSOK, ÉRDEKVISZONYOK

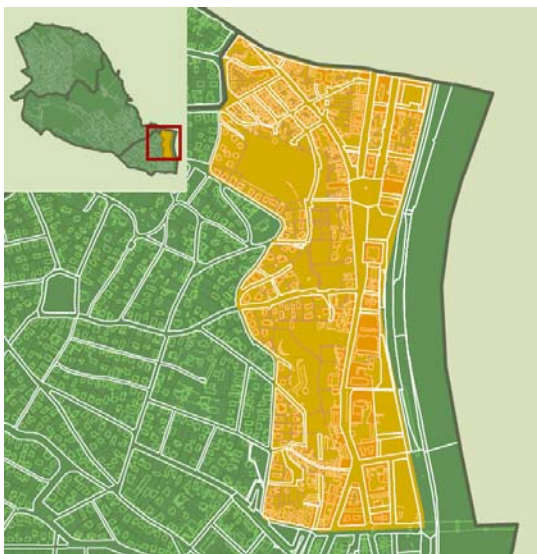
1. AZONOSÍTOTT PROBLÉMÁK

A helyzetfeltárás során megtartott kerületbejárás, interjúk, valamint a 2015-ben készült Integrált Településfejlesztési Stratégia helyzetfeltárása alapján a kerületben kiemelhető és tartós, társadalmi jellegű, eredetű konfliktus nem azonosítható be. A társadalmi együttélésből adódó konfliktushelyzetek egyedi, térbeli koncentrációk és tartósan fennálló helyzet nem tapasztalható.

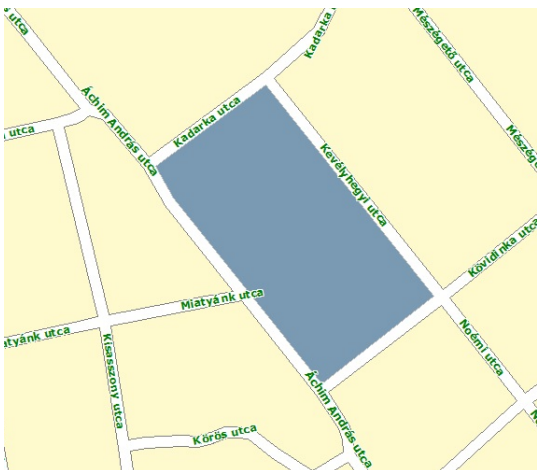
2. TÉRBELI-TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉS

2.1. SZEGREGÁCIÓ

Az időskorú népesség magas aránya, illetve a lakások minőség szerinti összetétele alapján a kerület a 2015-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Antiszegregációs fejezetében kiemelésre került a többnyire Felhív-Újlak városrészeket lefedő, de részben az Országút városrész keleti, beépítésében az előzőekkel azonos városrészére is átnyúló terület.

Az ITS-ben kijelölt szegregációval veszélyeztetett terület, mely egyben akcióterületi kijelölést is kapott

Szegregációval veszélyeztetett, KSH által kijelölt terület

Ezekben a városrészekben az Integrált Településfejlesztési Stratégia az elhanyagolt utcakép, az épületek fizikai, infrastrukturális állapotának további romlásának megakadályozását tűzte ki célul, ezzel is elkerülve a szegregálódás kialakulását.

Tekintettel az említett városrészek fővárosi lakáspiacon elfoglalt helyzetére, illetve arra a fent említett tényre, hogy az időskorú népesség helyére elsősorban fiatalabb háztartások, családok érkeznek, a terület megújulási képessége a jövőben várhatóan erősödik.

A Központi Statisztikai Hivatal a 2011-es népszámlálás adatai alapján egy szegregációval veszélyeztetett területet határolt körbe a kerületben, ez azonban a területet megvizsgálva nem tekinthető szegregációval valóban veszélyeztetett területnek.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában és a Központi Statisztikai Hivatal adatszolgáltatásában szereplő „szegregált terület” fogalmi értelmezése eltérő, így – az ábrákon bemutatott – területi lehatárolások sem azonosak.

A Központi Statisztikai Hivatal lehatárolása a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt. A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő.

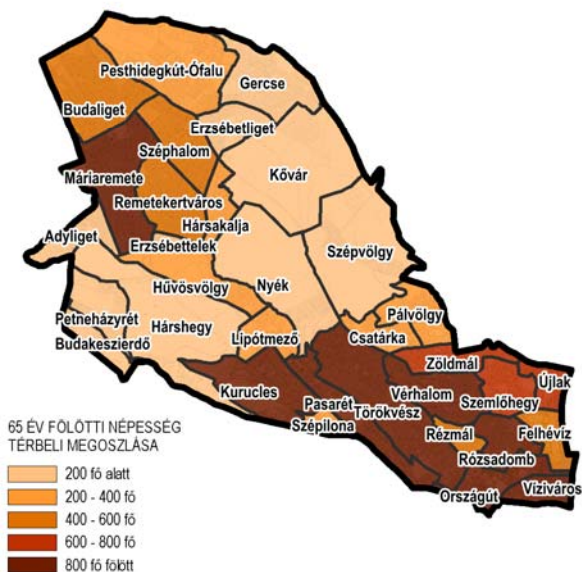
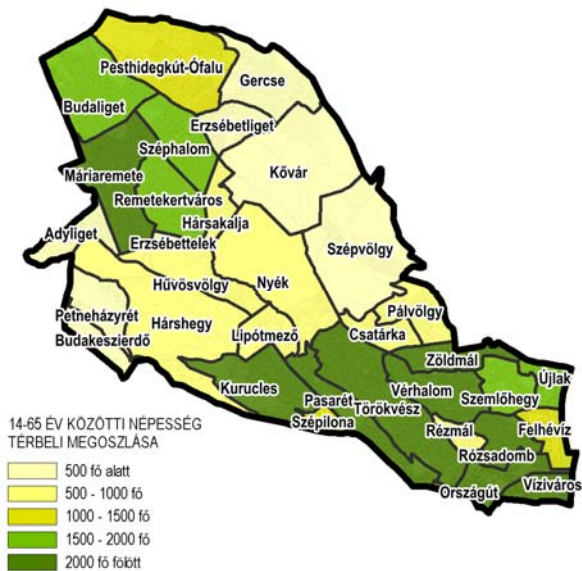
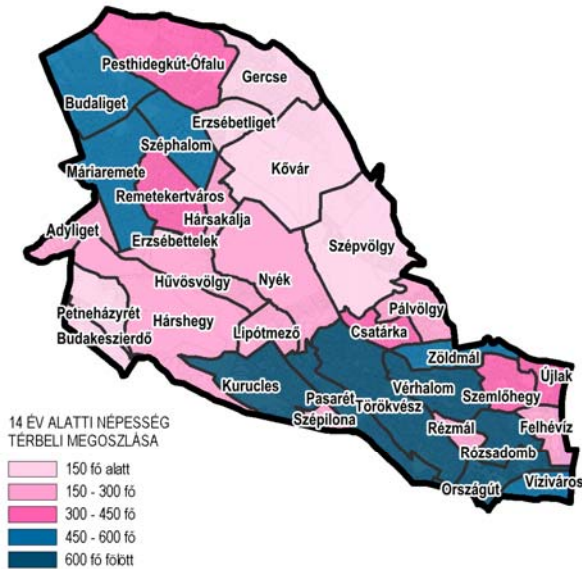
A 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint a II. kerület esetében azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja a 20%-ot, míg szegregációval veszélyeztetett az a terület, ahol a fenti érték nagyobb egyenlő, mint 15%, de kisebb, mint 20%.

2.1. TÉRBELI TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉS VÁROSRESZEK SZERINT

Az alábbiakban azokat az indikátorokat és jellemzőket emeljük ki, ahol társadalmi szempontból fontos és jelentős eltérések tapasztalhatók az egyes városrészek vonatkozásában.

A térképeken határozottan kirajzolódnak a korszerkezet területi különbségei: a hagyományos, sűrűbb beépítettséggel jellemezhető belső városrészekben magasabb az időskorú népesség aránya, és egyben azon háztartások aránya, amelyben csak időskorú személyek élnek.

A 2011. évi Népszámlálás adatfelvétele alapján Viziváros és Országút kerületrészekre még a 14 év alatti lakosság viszonylag alacsony részaránya volt jellemző, ugyanakkor itt volt a legmagasabb az aktív korúak aránya. A historikus beépítésű, belső városrészekben az idős lakosság helyére egyre több fiatal háztartás érkezik, ez mára az óvodai, bölcsődei férőhelyi igények emelkedő számában is tetten érhető.

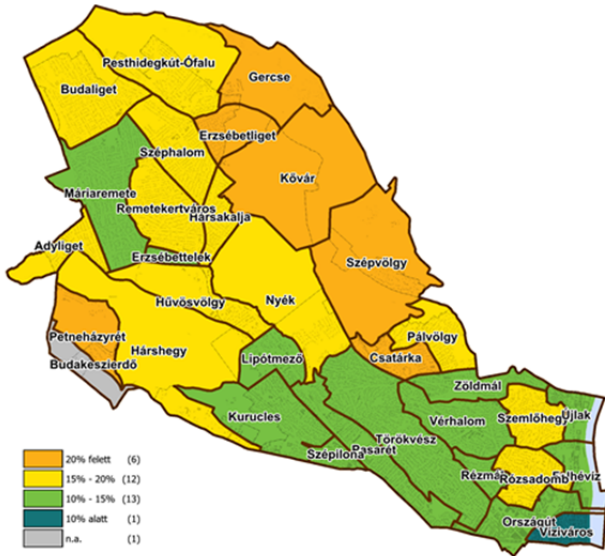

**NÉPESSÉG KOR SZERINTI MEGOSZLÁSA
VÁROSRESZENKÉNT**

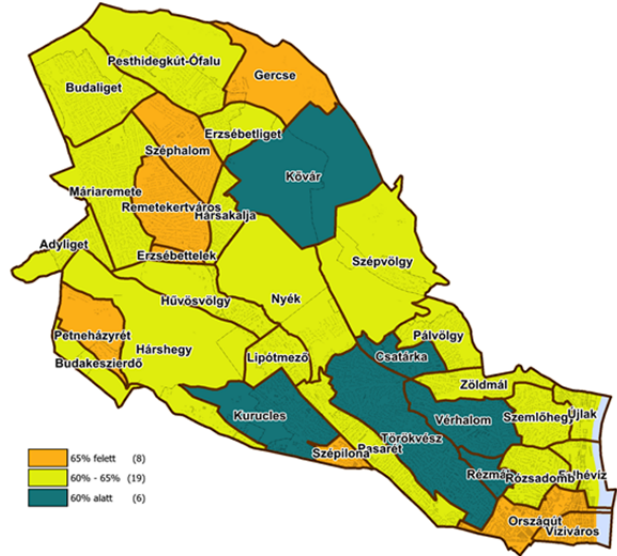
városrész neve	< 14 év	14-65 év	65 év <
	[fő]	[fő]	[fő]
ADYLIGET	155	489	159
BUDAKESZIERDŐ	0	7	4
BUDALIGET	498	1762	495
CSATÁRKA	324	968	339
ERZSÉBETLIGET	132	380	112
ERZSÉBETTELEK	69	344	112
FELHÉVÍZ	211	1289	555
GERCSE	50	147	27
HÁRSAKALJA	236	853	293
HÁRSHEGY	172	580	161
HÜVÖSVÖLGY	158	565	216
KURUCLES	648	2870	1407
KÖVÁR	7	16	6
LIPÓTMEZŐ	167	710	312
MÁRIAREMETE	588	2497	973
NYÉK	152	516	156
ORSZÁGÚT	979	6462	2411
PASARÉT	647	3282	1474
PESTHIDEGKÚT-ÓFALU	395	1315	329
PETNEHÁZYRÉT	52	133	20
PÁLVÖLGY	248	895	252
REMETEKERTVÁROS	420	1857	488
RÉZMÁL	198	799	475
RÓZSADOMB	658	2758	1104
SZEMLŐHEGY	427	1701	683
SZÉPHALOM	467	1865	452
SZÉPILONA	182	1101	372
SZÉPVÖLGY	71	193	42
TÖRÖKVÉSZ	1737	6922	3401
VÉRHALOM	615	2386	1328
VÍZIVÁROS	566	4684	1673
ZÖLDMÁL	468	2073	737
ÚJLAK	345	1908	754

Forrás: KSH, 2011. évi Népszámlálás, saját szerkesztés

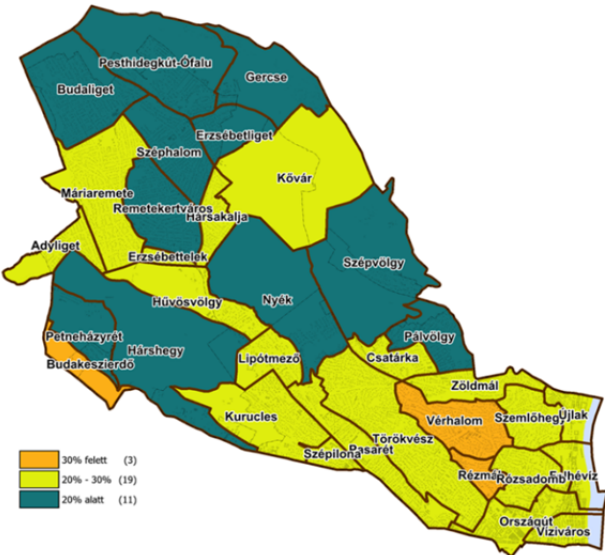
0-14 év közöttiek aránya

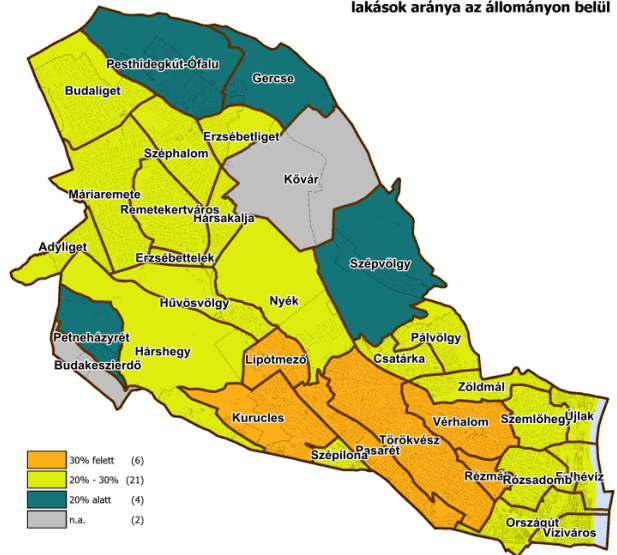
15-64 év közöttiek aránya

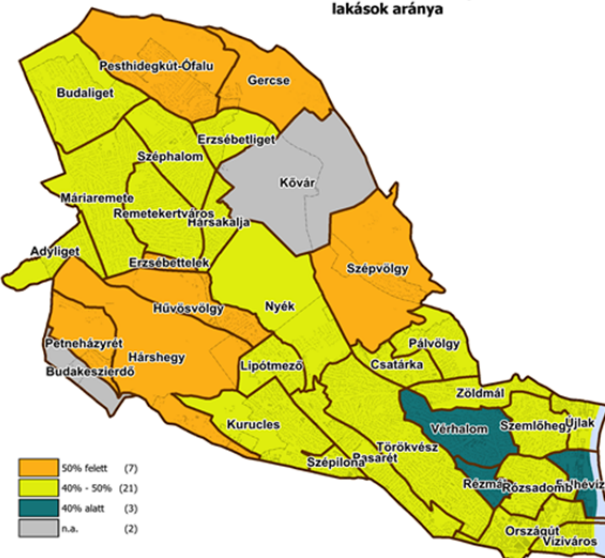
65- év és idősebb népesség aránya

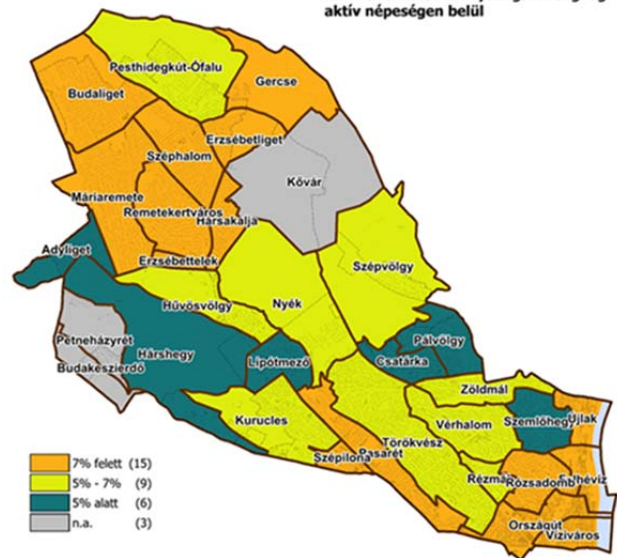
csak öregkorú lakosság által lakott lakások aránya az állományon belül

csak fiatal és középkorúak által lakott lakások aránya

munkanélküliek aránya a gazdaságilag aktív népéségen belül

Forrás: KSH, 2011. évi Népszámlálás, saját szerkesztés

III. TELEPÜLÉSI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ TÉNYEZŐK

1. TÖRTÉNETI ÉS KULTURÁLIS ADOTTSÁGOK

A fejezet a <http://www.masodikkerulet.hu/kerulet>, azaz a kerületi honlapon megjelenő történeti áttekintés felhasználásával készült.

A II. kerület területén a régészeti kutatások, leletek az ember több ezer évre visszatekintő jelenlétére utalnak. Az Árpád-kortól kezdve több település egykori nyomai mutathatók ki: Nyék falu (a mai Szajkó utca környékén), Buda, Felhévíz és Hidegkút.

A XII. századig vezethető vissza (Buda) Felhévíz története. Nevét a mai Császár és Lukács fürdő környékén feltörő melegvízű források után kapta. Lakosságának zöme magyar volt, túlnyomórészt mezőgazdasággal foglalkozott. Vásártere körül a királyi, egyházi intézmények és bárók palotái álltak. A Felhévízt környező hegyek déli lejtőin szőlőt termeltek. A törökök térhódítása után az egykori falvak szinte teljesen elnéptelenedtek, de a mintegy másfél század alatt az oszmán-török építészet magyarországi vonatkozásában kimagasló, ma is látható alkotásai találhatók meg a II. kerületben: a Császár fürdő, a Király fürdő, valamint Gül Baba türbéje. A török korban a Vár körüli legnagyobb lakótelep, az úgynevezett Varos volt, a mai Széna tér, a Bem tér és a Lánchíd budai hídfője között, tulajdonképpen a későbbi Víziváros.

A török kiűzése után Buda hat részből állt, a Várból és öt külvárosából, melyből három a mai II. kerület területére esett: Víziváros, Országút, Újlak. Míg a század elején még csak egy utca volt a mai Víziváros területén, a reformkor idején már alig volt üres telek. A Víziváros jelentőségét a kereskedelem adta és a számos (részben katonai) nyilvános és középület. A Fő utca környéki házak árulkodtak csak polgári jólétről, egyébként a városrész – nemcsak építészetileg – falusias jellegű volt. Különálló egységnek tekintették a horvátok által lakott Horvátvárost, ide tartozott a mai Szász Károly utca két oldalán egykor elterülő budai temető is.

Az Országút (Landstrasse) városrész az itt Bécs felé tartó országútról kapta nevét, itt is alapvetően kereskedelemmel foglalkoztak a lakók, és hasonlóan a Vízivároshoz falusias jellegű volt.

Újlak a Duna mentén az Országút, Szemlőhegy, Pálvölgy és Óbuda között a középkori Szentjakabfalva megmaradt utcái helyén alakult ki a XVIII. század folyamán. A lakosság nagy része ide települt római katolikus német, iparral és kereskedelemmel foglalkozó népeség volt. Az 1838. évi nagy dunai árvíz ebben a három külvárosban is komoly pusztításokat végzett: 1144 ház maradt meg, 235 nagyon megrongálódott, 183 pedig összedőlt. Szintén a XVIII. századi újjáépítés során jött létre ismét Hidegkút falu is, melyet báró Kurz császári kamarás vásárolt meg és főleg a Fekete-erdő környékéről származó svábokkal népesítette be.

A reformkorban (1825-1848) kezdtek épülni Buda határában kirándulóhelyek – például Kuruclesen, Lipótmezőn, Hidegkúton a Jägerhaus, vagy Zugligetben a Szép Juhászné vendéglő – valamint nyaralók.

A kerület mai képét 1873-tól Nagy-Budapest létrehozásáig eltelt időszakban nyerte el. Buda, és így a II. kerület egy része is közigazgatási központ lett. Az 1873-as egyesítés után a zsúfolt Víziváros nem tette lehetővé a nagyobb népességnövekedést, ezzel szemben a nagyméretű külterületek komoly fejlődési lehetőséget ígértek. 1876-ban készült el a budai oldal első rendezési terve, ez akkor még érintetlenül hagyta a Víziváros utcahálózatát, a rendezés csak a Vár oldalára korlátozódott, a Rózsadombon pedig csak a Mecset utca környékét szabályozták. Az

1876-ban átadott Margit híd budai hídfőjétől kiépítették az útvonalat a későbbi Mechwart ligetig, majd 1885 és 1892 között a további szakaszait. Mivel a Margit híd közelebb hozta a budai dombokat, különösen a Rózsadombot a szemközti Lipótvároshoz, ezért 1896 után tervbe vették a Rózsadomb, Rézmál, Szemlőhegy, Vérhalom, Törökvész és Nyék szabályozását. A beépíthetőséghez hozzájárult, hogy az 1880-as évek nagy filoxéra-járványa itt is kipusztította a honos szőlőkultúrát. 1899-ben építették meg a Pasaréti utat, ezzel kezdődött meg Pasarét beépítése. A budai dombok lassan, évtizedek alatt beépültek, a Víziváros pedig egyre inkább Budapest városias részeihez kezdett hasonlítani. Hidegkút ebben az időszakban lassanként polgárosuló és fokozatosan asszimilálódó sváb falu volt.

A háború után az újjáépülő város kedvelt kertvárosa lett a II. kerület. 1950. január 1-jétől, Nagy-Budapest létrehozásától a kerülethez tartozik Hidegkút. A hatvanas, hetvenes, nyolcvanas években szinte teljes egészében beépült a II. kerület.

2. TÁRSADALMI ÉLET, SZOKÁSOK, HAGYOMÁNYOK

A II. kerületi lakosság identitástudata erős, ez városrészi szinten is gyakran megjelenik. Az önkormányzat által szervezett, a kerület életében hagyományosan nagy szerepet játszó nagyrendezvények felsorolását a 8. Humán infrastruktúra fejezet tartalmazza felsorolásszerűen is.

A kerületben számos híres és vagy tudományos, művészeti, sport vagy közéleti szempontból kiemelkedő életúttal rendelkező személyiség született és élt. Az önkormányzat kulturális pályázati keretén belül támogatja az emléktáblák állítását, ezzel is hozzájárulva emlékek megőrzéséhez.

A kerület 2016-ban 3 testvérvárosi kapcsolattal rendelkezik:

- Mosbach (Németország): Hidegkútra az 1700-as évek elején érkeztek az első német telepesek a Fekete-erdő vidékéről. Közel 250 év múlva, 1946-ban a hidegkúti németeket – a szövetséges hatalmak potsdami határozata alapján – két csoportban Nyugat-Németországba telepítették ki. Így kerültek vissza a hidegkúti svábok őshazájukba. Nagy részük ma is a Neckar folyó völgyében; Heidelberg és Mosbach környékén él. A magyarországi gyökerek ápolására alakult Mosbachban a Hidegkúti Szülőföld Egyesület. Minden évben megtartják – felváltva a szülőföldön és az új hazában – a Hidegkúti Búcsút.
- Varsó Zoliborz kerülete (Lengyelország): a 2008-ban aláírt együttműködés alapján a két kerület elsősorban kulturális és oktatási területen kívánja az együttműködést fejleszteni.
- Finike (Törökország)

3. NEMZETISÉGI KÖTŐDÉS

A kerület népességének nemzetiségi hovatartozás szerinti összetétele a fentiekben már bemutatásra került. Pesthidegkút II. kerülethez csatolásával egy nagyobb, német nemzetiségi hagyományokkal rendelkező lakossággal is bővült.

A nemzetiségi sokszínűséget, és az egyes nemzetiségekhez tartozók önszerveződését, összetartását jól tükrözi, hogy a kerületben viszonylag sok nemzetiségi önkormányzat működik, melyek a következők:

- Bolgár Önkormányzat
- Görög Önkormányzat
- Horvát Nemzetiségi Önkormányzat
- Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
- Német Önkormányzat
- Örmény Önkormányzat

- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Ruszin Önkormányzat
- Szerb Önkormányzat
- Szlovák Önkormányzat
- Ukrán Önkormányzat

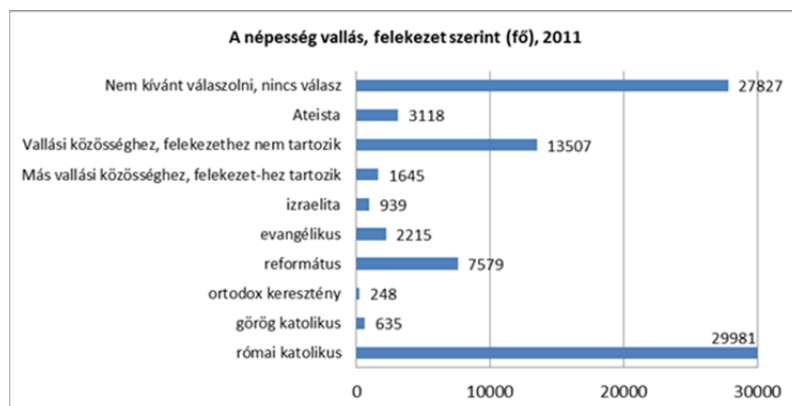
Az évente megrendezésre kerülő „Kerület Napja” rendezvényeken a nemzetiségek számos programban képviseltetik magukat, megismertetve a látogatókkal kultúrájukat, hagyományaikat, többek között jellegzetes ételeiket.

4. CIVIL SZERVEZŐDÉSEK

A kerületben nagyszámú civil szervezet, alapítvány működik, akiknek tevékenységét az önkormányzat oktatási-kulturális és szociális, sport területen az önkormányzat különböző pályázati rendszereken keresztül segíti. A civil szervezetek és az önkormányzat, valamint a civil szervezetek egymás közötti kapcsolata azonban inkább egyedi projektek, kezdeményezések mentén szerveződik. A civil szervezetről további információ található a 8. Humán infrastruktúra fejezetben.

5. VALLÁSI KÖZÖSSÉGEK

A népesség vallási kötődéséről a népszámlálások adnak képet: 2011-ben a kerület lakosságának 49%-a tartotta magát valamely vallási közösséghez, illetve felekezethez tartozónak, mely arány magasabb a fővárosi átlagértéknél (Budapest 43%), de alacsonyabb a 2001-es népszámlálási adatok hasonló mutatójánál (akkor 69% volt a valamilyen felekezethez tartozók aránya).

Forrás: KSH

A település humán infrastruktúrája

I. HUMÁN KÖZZSZOLGÁLTATÁSOK

1. OKTATÁS-NEVELÉS

A II. kerületben kiemelkedően magas a gyermekkorú népesség számának növekedése (2005 és 2013 között mintegy +30%), ami megköveteli az önkormányzattól az oktató-nevelő intézmények és az ellátás folyamatos bővítését, fejlesztését.

A gyermekek napközbeni ellátása a gyermekvédelmi törvény módosításainak értelmében 2017. január 1-jétől jelentősen átalakult. A 3 évesnél fiatalabb gyermekek ellátásának megszervezését minden esetben a bölcsődei ellátás keretén belül kell megvalósítani, amelyhez különböző, a korábbiaknál rugalmasabb ellátási formákat alakítottak ki: bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde. A fentiekén túl a 3 éves és idősebb gyermekek ellátását is biztosító napközbeni gyermekfelügyelet, illetve az alternatív napközbeni ellátás egészíti ki a napközbeni ellátásokat.

A II. kerület a bölcsődei ellátást a gyermek-ellátások körébe sorolja, és az óvodai ellátással együtt kezeli.

1.1. BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS

A II. kerületi Egyesített Bölcsődék, mint kerületi gyermekjóléti intézmény hat tagintézménnyel működik. Az egyes telephelyek 40-84 férőhelyesek, azonban 2011-ben valamennyi bölcsődében ennél magasabb volt a beíratott gyermekek létszáma. A korai fejlesztő központként is működő Budagyöngye Bölcsőde már 2010 után épült (jelenleg már 80 férőhelyes), valamint az ország első mobil bölcsődéje a Húvösvölgyi úton, amely 60 új férőhelyet biztosított.

Míg 2010-ben az alapférőhelyek száma 316 volt, addig 2014-re az egyesített intézmény 6 bölcsődéjében a férőhelyek száma 444 főre emelkedett. Ebből alapellátási egységekben 390 gyermeket, szolgáltatási csoportokban (gyermekfelügyelet és játszócsoport) pedig további 54 gyermeket tudnak ellátni. Ezt egészíti ki a 6 alapítványi fenntartású intézmény (melyből kettő bölcsőde és óvoda is egyben).

A kerületben önkormányzati fenntartásban működő hat bölcsőde, valamint a magán-, egyházi és alapítványi intézmények együttesen nyújtott férőhelyeinek száma megfelel az EU azon elvárásának, hogy a 0-3 éves korú lakónépesség 30%-ának kell napközbeni ellátási férőhelyet biztosítani. Az intézményrendszer azonban a kapacitásbővítés ellenére sem képes a bölcsődei igények teljes körű kielégítésére, így további bővítésre van szükség.

A kerületben több mint húsz családi napközi is működik (2015-ben 23 db), melyek egyszerre legfeljebb 5-7 gyermeket láthatnak el. Leginkább a bölcsődés korosztálynak van igénye a szolgáltatásra, de egyre több az iskolásokat ellátó vagy valamilyen okból speciális ellátást igénylő kisgyermeket fogadó családi napközi is.

Intézmény	Férőhely	Beírt gyermeklétszám
1028 Hidegkúti út 31.	72	80
1022 Törökvész út 18/b.	86+14*	80
1026 Pasaréti út 41.	84	91
1027 Varsányi I. u. 32.	48	55
Budagyöngye Bölcsőde	40	44
Húvösvölgyi Bölcsőde	60	72

Kerületi bölcsődék – önkormányzati adat, 2016

**szolgáltatási csoport férőhely*

1.2. ÓVODAI NEVELÉS

óvodák	létszám	csoporszá- szám
Bolyai Utcai Óvoda	193	7
Budakeszi Úti Óvoda	103	4
Budakeszi Úti Óvoda Labanc Utcai Tagóvodája	120	4
Hűvösvölgyi Gesztenyékert Óvoda	180	6
Kitabel Pál Utcai Óvoda	180	6
Kolozsvár Utcai Óvoda	90+30	4
Kolozsvár Utcai Óvoda Máriaremete-i tagóvodája	86	3
Kolozsvár Utcai Óvoda Hűvösvölgyi tagóvodája	44+90	5
Községház Utcai Óvoda	77	3
Községház Utcai Óvoda Hidegkúti út 220 sz. tagóvodája	83	3
Pitypang Utcai Óvoda	178	6
Bp. II.ker Százszorszép Óvoda	210	7
Bp. II.ker Százszorszép Óvoda Érmelléki utcai tagóvoda	44	2
Bp. II.ker Százszorszép Óvoda Fajd utcai tagóvoda	63	3
Szemlőhegy Utcai Óvoda	230	9
Törökvész Úti Kézműves Óvoda	200	7
Virág árok Óvoda	166	6
Virág árok Óvoda	104	4
Völgy Utcai Ökumenikus Óvoda	300	9

Kerületi óvodák – önkormányzati adat, 2016.

A kerületben 12 db önkormányzati fenntartású óvoda működik 18 telephelyen, összesen 2370 férőhelyet biztosítva, valamint 27 magán-, egyházi és alapítványi óvoda és bölcsőde biztosít ellátást összesen 1203 gyermek számára.

A fejlesztéseknek köszönhetően 2014-ben mintegy egy harmaddal, szám szerint megközelítőleg 750-nel több óvodai férőhely állt a kisgyermekes családok rendelkezésére, mint 2006-ban.

2015 szeptemberében adták át az akadálymentesített és energiatakarékos Szemlőhegy Utcai Óvoda új szárnyát, amely 100 kisgyermek elhelyezésére alkalmas. Az elmúlt évek fejlesztéseinek eredményeképpen az önkormányzati fenntartású óvodák tekintetében a férőhelyek száma közelít az elégségeshez, vagyis egyre kevesebb gyermeket kell férőhelyhiány miatt várólistára helyezni vagy elutasítani.

Az óvodai kapacitás fejlesztésére a továbbiakban is szükség van, egyrészt mert a kerületben magas a születésszám, másrészt a kétezres évek elején is még jellemző szuburbanizációs folyamat megfordult és egyre többen költöznek vissza, harmadrészt a törvényi változások miatt: 2015 szeptemberétől bevezették a 3 éves kortól kötelező óvodai nevelést.

Gondot jelent a szakemberhiány, különösen az óvodapedagógusok hiánya az önkormányzat óvodáiban.

A tanulási-beilleszkedési nehézséggel vagy fogyatékossággal küzdő gyermekeket a Pedagógiai Szakszolgálat látja el saját intézményében, illetve részben az egyes óvodákban (logopédia, gyógytestnevelés, stb.).

1.3. KÖZOKTATÁS

2013. január 1-jétől az állam (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, KLIK) vette át az önkormányzati nevelési-oktatási intézményeket, valamint az intézmények pedagógusait és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottakat. Az önkormányzatok csak működtetői voltak az intézményeknek. 2017. január 1-jétől az állam a működtetést is átvette, így az önkormányzatok már csupán, mint az ingatlanok, illetve az infrastruktúra tulajdonosai vesznek részt a közoktatásban (ingyenes vagyongézelés).

A II. kerületi önkormányzatnál a közétkeztetés maradt az egyedüli feladat, melynek lebonyolítását és adminisztrációját saját cége, a II. kerületi Városfejlesztő Zrt. lát el (beszállító: Sodexo Magyarország Kft.).

A kerületben 7 általános iskola, 5 általános iskola és gimnázium, 2 gimnázium, továbbá 1 alapfokú művészetoktatási intézmény, valamint a Pedagógiai Szakszolgálat és a Pedagógiai Intézet látja el a közoktatási feladatokat. A 15 intézményben az iskolai létszám évek óta jóval meghaladja a 8000 főt.

A kerület iskolái az önkormányzati fenntartásban töltött időszaknak köszönhetően országos és fővárosi viszonylatban is kiemelkedően felszereltek. Itt működik az ország első önkormányzati fenntartású ökumenikus iskolája és az ország egyetlen önkormányzati fenntartásban létrejött alternatív nevelési programmal működő tagozata.

Az Önkormányzat több oktatási intézményben végzett nagy értékű beruházásokat: Szabó Lőrinc Általános Iskola és Gimnázium, Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola, valamint több intézmény iskolaudvarának és sportpályájának korszerűsítése, a Fillér

iskolák	létszám 2011	létszám 2016
Újlaki Iskola	444	488
Áldás Iskola	802	782
Kleblersberg Iskola	768	857
Csík Iskola	818	773
Ökumenikus Iskola	469	533
Remetevárosi Iskola	321	434
Törökvész Iskola	375	272
Kodály Z. Zeneiskola	572+336 zene	589 + 386 zene
Fillér Iskola	584	657
Szabó Lőrinc Iskola (Fenyves utcai telephellyel)	483 + 305	527+310
Pitypang Iskola	440	464
Járdányi Pál Zeneiskola	210	1111
Budenz József Általános Iskola és Gimnázium	571	647
II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	652	727
Móricz Zsigmond Gimnázium	568	668
Palotás Gábor Általános Iskola		88

Kerületi iskolák – önkormányzati adat, 2011. tankerületi adatszolgáltatás, 2016

utcai Iskola bővítése, a Kleblersberg Kuno Általános Iskola és Gimnázium komplex akadálymentesítése, könyvtár bővítése.

További fejlesztési igények:

- az iskolai kapacitások bővítése a külső kerületrészen
- energiakorszerűsítés
- a mindennapos testnevelés feltételrendszerének biztosítása

Az oktatási, művelődési és sport célprogramok anyagi támogatásáról, tanulmányi ösztöndíjak pályázati kiírásáról, elbírálásáról, odaítéléséről a Közoktatási, Közművelődési, Sport és Informatikai Bizottság dönt.

Alapítványi és magánintézmények

Budenz József Alapítványi Gimnázium

CDM Számítástechnikai Szakközépiskola

ADDETUR Alapítványi Gimnázium és Szakképző Iskola

Baár–Madas Református Gimnázium és Általános Iskola és Diákotthon

Orsolya Rendi Szent Angéla Általános Iskola és Gimnázium

Pasaréti Gimnázium

Szabó Magda Magyar-Angol Két Tannyelvű Általános Iskola

Gustav Eiffel Francia Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Pesthidegkúti Waldorf Általános Iskola, Művészeti Iskola és Gimnázium

SEK Budapest, Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Egyéb köznevelési intézmények

A Járdányi Pál Zeneiskola és a Kiss Zenede Alapfokú Művészeti Iskola és Szakközépiskola biztosítja a kerületi gyerekek tanítás utáni zenei oktatását.

A II. kerületi Pedagógiai Szolgáltató Központ és a Pedagógiai Szakszolgálat látja el a további, köznevelést segítő feladatokat (fejlesztés, tanácsadás).

Az önkormányzat több ösztöndíjjal, illetve pályázati lehetőséggel is támogatja a kerület diákjait. A tanulmányi ösztöndíjak pályázati kiírása, elbírálása, odaítélése a Közoktatási, Közművelődési, Sport és Informatikai Bizottság (továbbiakban: KKS) feladat- és hatásköre.

Ösztöndíjban az a hátrányos helyzetű, rossz anyagi körülmények között élő, közoktatási intézmény 7-13. évfolyamos tanulója vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató, illetve felsőoktatási intézményben tanulmányokat kezdeni kívánó diák részesíthető, akinek állandó lakóhelye a főváros II. kerületében található. A felsőoktatásban tanuló vagy oda bejutni kívánó diákjai számára írja ki az önkormányzat bizottságai által működtetett ösztöndíj pályázatát, illetve a Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázatot az EMMI-vel együttműködésben. Az ösztöndíjak pénzügyi fedezetét az Önkormányzat éves költségvetésében biztosítja, ami 2014-ben összesen több mint 15 millió Ft volt - hallgatónként 50 000 forint és 100 000 forint/tanév közötti összegben.

A felsőoktatás jelenléte elenyésző a kerületben, a Tárogató úton, az IBS épületében működik a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kara.

1.4. ÖSSZEGRÉS

- a bölcsődei kapacitás további növelése szükséges
- a bölcsődei és óvodai intézményrendszer területileg egyenlőtlenül oszlik el, a legnagyobb szükség egy-egy új gyermekintézményre a Vízivárosban van

- az iskolai férőhelyek bővítése is szükséges, különösen a külső részeken
- az oktatás magas színvonalának fenntartása
- az óvodai és iskolai közétkeztetés biztosítása
- az intézmények felújításának, korszerűsítésének folytatása (energiahatékonyság és sport infrastruktúra)
- az ösztöndíj-rendszer fenntartása

2. EGÉSZSÉGÜGY

2.1. INTÉZMÉNYRENDSZER

A lakosság egészségügyi alapellátását a Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálat a gyermekfogászati, körzeti védőnői, iskolaorvosi, iskolavédőnői és háziorvosi ügyeleti ellátások keretében. A felnőtt és gyermek háziorvosi szolgálatok, valamint a felnőtt fogászati alapellátás privatizáltak. A lakosság járóbeteg-szakellátását az Egészségügyi Szolgálat 6 telephelyen végezi 28 egészségügyi szakmában, melyet kiegészít a gondozói hálózat (bőr- és nemibeteg-, onkológiai-, pszichiátriai és tüdőgondozó), valamint a gyermek fogszabályozás és a központi telephelyen működő fogászati röntgen. A háziorvosi rendelők felújítása és korszerűsítése, valamint akadálymentesítése folyamatos feladat.

A védőnők területi alapon gondoskodnak az iskolai és óvodai csoportos ellátásról, valamint baba-mama klubokat működtetnek.

Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálat a Kapás utcában működik.

A fekvőbeteg-ellátás nem önkormányzati feladat, és mivel a kerületnek nincs saját fenntartású kórháza, a lakosság ellátását a kerületben található egészségügyi intézményekkel, kórházakkal együttműködve lehet biztosítani.

A kerületben működő kórházak:

- Budapesti Szent Ferenc Kórház (egyházi fenntartású)
- Budai Gyermekkórház és Rendelőintézet
- Budai Irgalmasrendi Kórház (egyházi fenntartású)
- Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézet
- Vadaskert Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Kórház és Szakambulancia

A sürgősségi ellátás hatékonyságának növelése érdekében 2010-ben a kerület az Országos Mentőszolgálattal együttműködve saját beruházásban egy önálló mentőállomást hozott létre Pesthidegkúton.

A 2014-től kezdve az önkormányzat támogatásával több szakorvosi és háziorvosi rendelő felújítására került sor (fűtéskorszerűsítés, nyílászárók cseréje, burkolási munkák, akadálymentesítés és informatikai fejlesztések).

A középtávú tervek között szerepel egy új szakrendelő kialakítása európai uniós pályázati forrásból, amelynek létrehozásával összevonásra kerülhetnek a kerületben elszórtan működő, sok esetben elavult infrastruktúrájú rendelők (Kapás utcai rendelő helyett a Frankel Leó utcában). Az ellátásra szorulóknak így egy helyen és egy időben vehetnék igénybe a szakorvosi ellátást és más egészségügyi szolgáltatásokat.

Kiemelt kormányzati beruházásként indul meg a közeljövőben az Irgalmasrendi Kórház fejlesztése.

Az évi 100 milliós forintos működési támogatáson túlmenően a kerületi költségvetés évi 100 millió Ft-ot biztosít a kerületi háziorvosi rendelők

	Változás 2013-2012	Index (%)	
		2013/ 2011	2013/ 2012
Háziorvosi ellátás			
Működő háziorvosok száma (fő)	0	104,1	100,0
Háziorvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolónők száma (fő)	0	104,1	100,0
A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)	0	104,1	100,0
A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	-8433	98,8	97,5
A háziorvosi rendelésen megjelentek száma (eset)	-4642	100,9	98,5
A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (eset)	-3791	73,7	83,1
Házi gyermekorvosi ellátás			
Működő házi gyermekorvosok száma (fő)	-1	93,8%	93,8%
A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	-1	93,8%	93,8%
A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	1798	99,6%	103,1%
A házi gyermekorvosi rendelésen megjelentek száma (eset)	1474	99,7%	102,7%
A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (eset)	324	98,9%	106,9%

Forrás: KSH tájékoztatói adatbázis,
in: Gazdasági Program, 2014-2019

és az Egészségügyi Szolgálat telephelyeinek ütemezett felújítására.

2.2. PREVENCIÓ

A kerület több egészségmegőrző és érzékenyítő programot szervez, illetve támogat – a diákok és a felnőtt lakosság körében egyaránt.

A felnőtt szűréseket évente két alkalommal (tavasszal és ősszel) szervezi meg az Egészségügyi Szolgálat, minden alkalommal két telephelyen: a Kapás utcai és a Pesthidegkúti, Községház utcai rendelőben. A szűrések köre évről-évre bővül: nordic walking oktatással, bőrgyógyászati szűréssel, átfogó kardiológiai szűréssel.

2010-ben készült el a II. Kerületi Önkormányzat ún. **Életvitel-stratégiája**, amely elsősorban az iskolás korosztály intézményes keretek közötti egészséges életmódjának kialakítását támogatja. A kerületi Népegészségügyi Intézet szakmai koordinációjával számos programot bonyolítanak az iskolákban és az óvodákban (egészségnapok, interaktív foglalkozások, gerincvédelem, tankonyhák beüzemelése, stb.), a Pedagógiai Szolgálat szervezésében pedig Szülők Akadémiája működik. Ingyenes allergiaszűrést szervez az önkormányzat az általános iskolák első osztályos tanulói számára, a kerület felnőtt lakosságának pedig komplex szűrővizsgálatot és tanácsadást biztosít a kerület több pontján. 2015. évi programok: Föld Napja, Kerület Napja, Családi Nap a Klebelsberg Kúriában. A népegészségügyi feladatok fő prioritása egy speciális, átfogó, széleskörű szakmai együttműködést igénylő, három elemből álló programcsomag megvalósítása: (1) „Az Egészségesebb Iskolabüfékéért” (2) „Iskolában FŐ az egészség” tankonyha program (3) a közétkeztetésről szóló 37/2014 EMMI rendelet ismertetése.

A MintaMenza Programhoz csatlakozott továbbá a kerületi Egyesített Bölcsődék 6 bölcsődéjének főzőkonyhája.

Az Egészségügyi Szolgálat az Idősügyi Tanács kérésére vállalta az idősorúak egészségügyi problémáival, ellátásával kapcsolatos tájékoztató, ismeretterjesztő előadások megszervezését.

2015-ben indult a Babaváró előadásorozat, melyen a gyermeket tervező párok számára nyújtanak hasznos ismereteket.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ vezetésével kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működik. A BRFK-val együttműködésben Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó, drog-prevenációs szakember is jelen van a kerület iskoláiban.

Közösségi és alacsonyküszöbű ellátások: a szenvedélybetegek számára nyújt saját otthonukban igénybe vehető, korszerű, személyre szabott szolgáltatást, amely megkönnyíti az önálló életvitelt, és számottevő segítséget nyújt az igénybevevő családja számára is. 2006-tól ellátási szerződés keretében a Magyarországi Református Egyház Válaszút Misszió Drogkonzultációs Iroda (1122 Budapest, Krisztina krt. 5.) biztosítja a szolgáltatást.

2.3. ÖSSZEGRÉS

- A gyermekek egészséges táplálkozásának, egészséges életmódjának elősegítése,
- az egészségben eltöltött évek számának növekedésének elősegítése,
- az idős korosztály szükségleteihez igazodó egészségügyi ellátások kiemelt szerepe,
- az egészségügyi intézmények felújítása, a tárgyi feltételek további javítása,
- a sportolási lehetőségek további fejlesztése,
- az Életvitel Stratégia megvalósítása az oktatási intézményekben,

- a veszélyeztetett korosztályok (közép generáció) is nagyobb számban vegyen részt az ingyenes szűréseken,
- a prevenció sokszínűségének megőrzése a továbbiakban is,
- a szenvedélybetegek nappali ellátásának hiánya, ellátási szerződés megkötése a hiányzó feladatra.

3. SZOCIÁLIS ÁGAZAT

3.1. SZOCIÁLIS HELYZETKÉP

Szociális támogatások

A II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális igazgatásról, és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) önkormányzati rendeletének megalkotásakor a cél az volt, hogy az önkormányzat által nyújtott támogatások köre lehetőleg ne változzon, az eljárások egyszerűsödjenek és a jövedelmekkel arányos támogatási mértékek kerüljenek meghatározásra, illetve a támogatások összege megmaradjon.

2015. március 1-től jelentősen átalakult a pénzbeli és természetbeni ellátások rendszere. A járási hivatalok (Budapesten a kerületi kormányhivatalok) átvettek feladatokat, ugyanakkor az önkormányzatoknak nagyobb mozgásterük lett az ellátások feltételeinek és összegének meghatározására. Az Önkormányzat célzottabban nyújtja a támogatásokat és több esetben is ellenőrzi azok rendeltetésszerű felhasználását. A korábbi támogatási formák és elnevezések az alábbiak szerint változtak meg:

- Rendszeres nevelési segély helyett *gyermeknevelési támogatás*
- Önkormányzati segély gyermekek ellátásához helyett *eseti gyermekvédelmi támogatás*
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- Ápolási díj helyett *betegápolási támogatás*
- Önkormányzati segély (alkalmanként, vagy tervezetten, létfenntartási gondokkal küzdők részére) helyett *létfenntartási támogatás*. 2015-ben erre a támogatásra költött legtöbbet az önkormányzat.
- Közgyógyellátási igazolvány
- Gyógyszertámogatás
- Normatív lakásfenntartási támogatás helyett *lakhatási támogatás*
- Aktív korúak ellátása: foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély és egészségkárosodottak rendszeres szociális segélye, 2015. március 1-től már csak két támogatási forma maradt.
- Lakásépítéshez illetve lakásvásárláshoz adható helyi támogatás
- Adósságcsökkentési támogatás helyett *hátralekkelési támogatás*
- 2015 szeptemberétől új támogatásként került bevezetésre az idősek világnapja alkalmából adható egyszeri támogatás.

A demográfiai folyamatok hatása

A születéskor várható élettartam meghosszabbodása jelenti az egyik legnagyobb kihívást az egyes ellátó rendszerek számára. A kerületben a 70 év feletti népesség részaránya 17,4%. Magas az egyszemélyes háztartások száma és a csak idősekből álló háztartások száma is. Évről évre nő az emlékezetzavarban, illetve demenciában szenvedők száma, akik állapotuk miatt védtelenek, teljesen egyedül vannak, vagy a hozzátartozók napközben dolgoznak.

Az idősek nappali ellátása a hatályos jogszabályok szerint működik és az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt.

A kerületi Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció (2005., felülvizsgálat 2 évente) részletesen tartalmazza a szociális ellátás feladatait, az ellátottak és az ellátók körét és azokat a személyi és tárgyi feltételeket,

melyek szükségesek a feladatok végrehajtásához. Elsődleges cél a meglévő szolgáltatási rendszer fenntartása, a jogszabályi előírások teljesítése, valamint a kötelezően ellátandó feladatok teljes körű biztosítása. Ennek megvalósítása a helyi erőforrások mozgósítása mellett a pályázati lehetőségek kiaknázása, a térségen belüli együttműködések erősítése, a civil szféra ellátásba történő fokozottabb bevonása is szükséges.

3.2. SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZER

Pénzbeli és természetbeni ellátások

2015. március 1-jétől az önkormányzatok a költségvetési erőforrásaik alapján, szabadon dönthetnek a támogatások nagyságáról és formájáról.

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Az Önkormányzat a kötelezően ellátandó szociális alapszolgáltatási feladatok mellett fontosnak tartja az önként vállalt szociális alapellátások fenntartását is: a pszichiátriai betegek közösségi ellátása, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a hajléktalan személyeknek nyújtott utcai szociális munka, a támogató szolgálat és a szenvedélybetegek közösségi ellátásának biztosítása. A jelenlegi szolgáltatásokhoz az intézmények személyi feltételei megfelelőek, a tárgyi és informatikai feltételek pedig folyamatos karbantartást igényelnek. Az időskorúak számának növekedése miatt indokolt lenne a házi segítségnyújtás fejlesztése, valamint kiterjesztése az esti és hétféle időszakra is.

Ellátórendszer, önkormányzati fenntartású szociális intézmények, gondozási központok

Az önkormányzati fenntartásban 3 gondozási központ működik, melyek elsősorban az idősebbek számára nyújtanak segítséget, de az egészségi vagy szociális nehézségekkel küzdő lakosok is igénybe vehetik szolgáltatásaikat.

A szociális kerekasztal keretében folyamatos az együttműködés az egyházi, civil és kulturális szervezetekkel, intézményekkel.

I.sz. Gondozási Központ (Bem tér 2.)

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás: 117 fő
- Idősek nappali ellátása: 40 fő. A napközbeni időtöltéshez naponta programokat szervez, továbbá a személyi higiénia feltételeit biztosító szolgáltatásokat (pl. pedikűr, manikűr, fodrász, csoportos frissítő torna, masszázs, testsúly és vérnyomásmérés)
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: a II. kerület egész területén, napi 24 órában, 80 db készülékkel, 4 fő készenléti szakképzett gondozónővel és egy koordinátorral.
- Időskorúak gondozóháza: 10 fő. Ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosít a kórházi ápolást nem igénylő, családi gondozást nélkülöző igénylőknek
Az intézmény dolgozóinak száma 29 fő.

II.sz. Gondozási Központ (Fillér utca 50/b)

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás: 110 fő
- Idősek nappali ellátása: 45 fő
- Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi ellátás: 40 fő

III.sz. Gondozási Központ (Kazinczy utca 47.)

2003-ban költözött új épületbe, amely minden igényt kielégít.

- Étkeztetés
 - Házi segítségnyújtás: 40 fő
 - Idősek nappali ellátása: 30 fő
- Az étkeztetés igénylők száma némileg csökken, a többi szolgáltatást igénylők száma állandó. Az igénybe vevők területi

Aktív korúak ellátásban részesülők száma a 2015. 03.01.- 2015.11.01. közötti időszakban	fő
Foglalkoztatás helyettesítő támogatás	302
Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	47
Aktív korúak ellátásának megszüntetése munkaviszony miatt	7
Alanyi ápolási díjra jogosultak száma	287
Időskorúak járadékára jogosultak száma	16
Alanyi közgyógyellátásban részesülők száma	2165
Ápolási díj megállapítása iránti elutasított kérelmek	11
Időskorúak járadékának megállapítása iránti elutasított kérelmek száma	0
Közgyógyellátás megállapítása iránti elutasított kérelmek száma	621

Forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala adatai, in: Szociális Szolgáltatástervezési koncepció, 2015.

I. sz. Gondozási Kp.	2014.	2015.	2016.
Étkeztetés	191	227	190
Házi segítségnyújtás	124	125	118
Jelzőrendszeres	97	92	99
Idősek nappali ellátása	49	56	62
Időskorúak gondozóháza	29	26	22

Ellátást igénybe vevők száma, önk. adat

megoszlása nem jellemző.

Az összesen mintegy négyszáz idős ember ellátását végző intézmény a 2016-ban megvalósított műszaki felújítást követően a demenciával küzdő idősök ellátását is vállalja: 2017 tavaszán még 7 ellátottat tudnak felvenni.

Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona (Hidegkúti út 158.)

- Fogyatékos személyek nappali ellátása: 20 fő

A nappali otthon (ÉNO) a családokban élő, felnőtt korú értelmi fogyatékosok foglalkoztatását biztosítja. Az ellátottaknak szabadidős programokat szerveznek, részt vesznek továbbá az egészségügyi alapellátáshoz és a szakellátásokhoz való hozzájutás megszervezésében is. 2011-ben az Orsó utcai szűk épületből az intézmény egy jóval tágasabb és korszerűbb Hidegkúti úti épületbe költözhetett át. 2014-ben az önkormányzat egy speciális, a fogyatékkal élők szállítására kialakított mikrobuszt vásárolt az ÉNO számára.

A Vass Miklós Egyesület és a Zonta Club Budapest City szabadidős és kulturális programokat szerveznek az ÉNO ellátottjai számára.

A folyamatos szakmai fejlesztés eszközigényei mellett a gondozottak biztonságos foglalkoztatáshoz az épület, annak gépészete és a kert infrastruktúrája is javítást igényel.

Év	2011.	2012.	2013.	2014.
Alapellátásban történő gondozás	280	271	211	187
Védelembé vétel	27	17	23	28
Utógondozás – szak. ellátásból kikerült	4	1	2	1
Ideiglenes elhelyezés	4	3	4	5
Átmeneti nevelésbe vett	21	24	20	27

Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Központ, in: Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió

Család - és Gyermekjóléti Központ (Horvát utca 2-12.)

2016-tól a korábbi Család-és Gyermekjóléti Központ két új szervezeti egységben, más feladatelosztásban látja el a feladatokat:

- Család-és gyermekjóléti Szolgálat (önkéntesen, illetve jelzés alapján megkeresett kliensekkel alapszolgáltatás keretében foglalkozik)
- Család-és gyermekjóléti Központ (a gyermekek védelme érdekében a hatósági tevékenységekhez kapcsolódik)
- Házi gyermekfelügyelet

A kerület egész területén végzi a személyes gondoskodást, mely keretében a szociális vagy mentálhigiénés problémák és egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára nyújt segítséget, illetve a gyermekek különös védelmét szolgálva szervezi a veszélyeztetettséget megelőző programjait, valamint a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében nyújt szolgáltatásokat, végez tanácsadást, szociális segítők munkát.

A szolgáltatásokat igénybe vevők száma 2014-ig emelkedett, azóta stagnál; ugyanakkor nőtt az igény a speciális szolgáltatások iránt (jogász, családterapeuta, fejlesztőpedagógus, prevenció).

2012 májusában az intézmény Szász Károly utcai területi irodáján került kialakításra az **Erő(d)tér** közösségi hely, ahol 50 fő végez a közösségi szolgálatot és 60-70 gyermek vesz részt rendszeresen a programokon (preventív célú szabadidős programok, nyugodt tanulási lehetőség, a nyári szünidőben táborok, kirándulások, kulturális és sport programok).

A **Gondviselés Háza Gondozási Központ** fenntartója a Ferences Rendtartomány, 3 féle szociális alapszolgáltatást végez: étkeztetés, házi segítségnyújtás és nappali ellátás: idősek klubja. Az intézmény önállóan gazdálkodik, feladatát az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján végzi. Házi segítségnyújtás tekintetében a jelenleg 8 főállású gondozó mellett három fő részmunkaidős, két társadalmi gondozó, valamint egy ferences szerzetes testvér látja el a gondozási feladatokat.

A nappali ellátás (klub) kihasználtsága 100%-os, a házi segítségnyújtásban a gondozottak létszáma havi szinten 70-80 fő.

3.3. HAJLÉKTALAN ELLÁTÁS

Az önkormányzat 2007-től szerződést kötött a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel az utcai szociális munka és hajléktalan emberek nappali ellátásának biztosítása érdekében.

A hajléktalan emberek tartózkodásának főbb helyszínei: a Széll Kálmán tér, amely jelentős forgalmi csomópont és több kerület találkozási pontja, a Húvösvölgyi BKV állomás, a Margit híd budai hídfője és aluljárója, valamint az Elvis Presley park, a természetvédelmi területek közül az Apáthy-szikla, a Balogh Ádám szikla és a Ferenc-hegy, míg a Pilisi Parkerdő Zrt. felügyelete alá tartozó területek közül a Nagyrét.

A kerület egyik legnehezebben gondozható területe a Széll Kálmán tér.

2014-ben csökkent a kerületben életvitelszerűen tartózkodó hajléktalanok száma. Jellemzőbb inkább az „átjárás” a kerületbe, ami csökkenti a gondozás hatékonyságát. 2014-ben a Szeretetszolgálat 124 fő hajléktalant látott el a II. kerületben, közülük lényegesen több a férfi gondozott.

A Szeretetszolgálat a téli időszakban krízisprogramot működtet (nappali melegedőkkel – így pl. a Széll Kálmán téren is volt a felújításig -, telefonos diszpécserrel, adománygyűjtéssel, és utcai terepmunkával).

A Szolgáltatáson keresztül elérhető a közfoglalkoztatási program, illetve a Mozgó orvosi rendelő, valamint egyéb szolgáltatások és programok.

3.4. ÖNKORMÁNYZATI TÁMOGATÁSOK

A II. Kerületi Önkormányzat számos módon támogatja az itt élő nehéz sorsú családokat, időseket, betegeket. 2009-ben bevezetett kedvezményes élelmiszer-vásárlási igazolvány (Szociális Kártya), amely a rászorulóknak lehetőséget nyújt, hogy a kijelölt CBA boltokban olcsóbban jussanak hozzá az alapvető élelmiszerekhez, ez később Kerület Kártya Plusz néven fut.

A kedvezményesen vásárolható termékek körét is kibővítették, valamint a kedvezmény mértéke is növekedett, így a kártyával rendelkezők 2015. január 12-től az eddigi 20%-os helyett már 25%-os kedvezménnyel vásárolhatják meg az alapvető élelmiszereket a kerületi CBA üzletekben.

3.5. ÖSSZEGRÉS

- A gyermekkorú lakosság számának növekedése miatt további fejlesztéseket igényelhet a gyermekellátó intézmények férőhelykapacitásai.
- Az átlagos élettartam növekedése következtében a 70 éven felüli állampolgárok közül egyre többen lesznek az egészségügyi és szociális ellátórendszerek használói. Az idős korosztályon belül kiemelt célcsoport az egyedül élő idősök, mert magányosságuk miatt fokozottabb odafigyelést és törődést igényelnek.
- A főbb célcsoportok igényeinek felmérése és a szolgáltatások ez alapján történő fejlesztése.
- Információk nyújtása az elérhető szolgáltatásokról az érintett célcsoportok, személyeknek.
- Ágazatközi kapcsolatok erősítése.
- Az otthoni szakápolást biztosító intézményekhez kapcsolódás, a szolgáltatás igény szerinti bővítése.
- Az önkéntesek, közfoglalkoztatottak bevonásának lehetősége.
- A nem kötelező önkormányzati feladat (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) további biztosítása.

4. KULTÚRA

A kerület lakosainak iskolai végzettség szerinti helyzete a fővároson belül is kiemelkedő, amely összefügg a kultúra iránti igénnyel és fizetőképes kereslettel. A II. Kerület kulturális életében kiemelkedő helyet foglalnak el az Önkormányzat fenntartása alatt álló művelődési központok. Az intézmények környékén magasabb a látogatottság - Marczibányi tér közvetlen környéke és Pesthidegkút - míg a belső kerületi részek lakói kevésbé élnek a központok kínálta lehetőségekkel. A lakosság leginkább a főváros teljes kulturális kínálatából választ. 2001-ben az önkormányzat elnyerte a Kultúrapártoló Önkormányzat címet.

Az Önkormányzat közművelődési feladatai és céljai:

- Kiemelt feladat a kerület közművelődési alapellátásának biztosítása. Szabályozza a közművelődési feladat ellátásának alapelveit, ezek szervezeti kereteit, a helyi közművelődés szakemberigényét, a feladatok finanszírozását.
- A közművelődési tevékenységeket is ellátó szervezetek, civil kezdeményezések támogatása.
- Összehangolja és segíti a humán szolgáltató intézmények (szociális, oktatási, közművelődési), a kerületi és a nem kerületi fenntartású intézmények, szervezetek együttműködését.
- Támogatja a nemzeti kultúra értékeinek feltárásának és befogadásának, a nemzeti ünnepek és a hagyományok ápolását.
- Támogatja a kerület kulturális életének gazdagítását, a művészeti alkotótevékenységet, új művészeti értékek létrehozását és bemutatását.
- A helyi hagyományok ápolásával, információs lehetőségek bővítésével fejleszti a helyi társadalmi nyilvánosságot.

A költséghatékony gazdálkodás lehetőségének megteremtése érdekében 2012-ben az Önkormányzat fenntartásában működő két közművelődési intézmény működtetését összevonták, így a Marczibányi Téri Művelődési Központ és a Klebelsberg Kuno Művelődési, Kulturális és Művészeti Központ egy gazdasági társasággá vált. Az így létrejött **Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft.** tevékenysége később tovább bővült a Pokorny József Sport- és Szabadidőközpont üzemeltetésével. A gazdasági társasági forma biztosítja a közművelődési feladatok kiszámítható, hatékony finanszírozását, valamint a felújítási, karbantartási munkák tervezett és ütemezett megvalósítását.

4.1. KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK

Marczibányi Téri Művelődési Központ

- Rendszeres, tematikailag egymásra épülő művelődő közösségekben és eseményeken kínál kisgyermekkortól felnőttkorig alkotóközösségi, ismeretterjesztő, művészeti neveléssel tevékenykedő formákat. Részvétel a kerületi rendezvények megszervezésében.
- Művészetpedagógiai tevékenység.
- Színházi nevelési módszertani központ.
- Közösségi tér.
- Rendezvényhelyszínként és rendezvényszervezőként mind kerületi, mind nagyobb régiót kiszolgáló igényeket is kielégít.
- Térítésmentesen biztosít termeket a kluboknak, egyesületeknek.

A „Marczi” társintézményei: a **Vízvárosi Galéria** a helyi képzőművészeti élet központja, a **Budai Táncklub** (Berczik Sára Táncklub) pedig már egy fél évszázada is a főváros egyik vezető társastánc központja volt. Ma a társastáncon kívül művészi torna, balett, jazzbalett és kondicionáló torna csoportok is működnek a Kapás utcai intézményben.

Az intézmény 340 fő befogadására képes színházteremmel, 150 fős kamarateremmel, és kb. 5-10 kisebb- nagyobb próbaterem funkciót

ellátni képes kisteremmel rendelkezik.

**Klebelsberg Kuno Kulturális, Művelődési és
Művészeti Központ**

- Elsősorban a Pesthidegkúti lakosság kulturális szükségleteit szolgálja, másodsorban a környező települések igényeit veszi figyelembe.
- A „Klebelsberg Kultúrkuria” térítésmentes programokat és tanfolyamokat nyújt gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt, továbbá színházi előadásoknak, koncerteknek és egyéb rendezvényeknek ad otthont.

A kerület kulturális életében aktív szerepet játszanak az **egyházi** tulajdonú közösségi házak eseményei, programjai. Az egyes templomok köré szerveződő kisebb-nagyobb közösségek jelentős kultúraközvetítő erővel bírnak, szerepük meghatározó kerületünkben.

Az intézmény 300 fős színházteremmel, két 100 fős kamarateremmel, 5 kisebb próbateremmel, és egy 550 fő befogadó képességű szabadtéri színpaddal rendelkezik.

4.2. ZENEI ÉLET

A kerület zeneművészetben kiemelkedő életét nagy múltú intézményei (Budai Zeneakadémia, Járdányi Pál Zeneiskola) és aktív, zeneszerető- és művelő polgárai határozzák meg.

A Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium és Zeneiskola - Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Budapest egyetlen ének-zenei iskolája összetett intézménye, egyben zeneiskola, Magyar Örökség díjas, valamint a Magyar Művészetoktatásért díjjal kitüntetett intézmény, a Magyar Rádió Kórusának alma matere.

Az egyházzenei és egyéb koncerteknek, előadásoknak a művelődési házak mellett a kerületi iskolák is helyt adnak (pl. Móricz Zs. Gimnázium).

4.3. KÖZGYŰJTEMÉNYEK, KÖNYVTÁRAK

A kerület közgyűjteményi intézményei nem kerületi fenntartásúak (könyvtárak, múzeumok, emlékházak és emlékszobák).

A kerület könyvtárainak fenntartója a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (Hűvösvölgyi úti Könyvtár, Török utcai könyvtár. A Pesthidegkúti lakosság könyvtárral való kiszolgálása egyelőre megoldatlan; a tervek szerint a Klebelsberg Kuno Általános Iskola és Gimnázium bővítése révén nyílna lehetőség arra, hogy a kibővített iskolai könyvtár lakossági olvasószolgálatlal bővülne.

A könyvtárak mindegyike fogad iskolai csoportokat foglalkozásokra és elindították az önkormányzattal közösen a *Könyvet házhoz* akciót, mellyel a mozgásukban korlátozottakat, betegeket, időseket látják el könyvekkel.

4.4. MÚZEUMOK, GALÉRIÁK

Múzeumok

- A Bem József utcai **Öntödei Múzeum**: Országos Műszaki Múzeum fiiláléja, Közép-Európa egyetlen műemlékként megőrzött öntödéje, eredetileg Ganz Ábrahám vasöntödéje volt.
- **Bartók Béla Emlékház**: felújításával kamara hangversenyek számára alkalmassá vált.
- Veres Péter Emlékház (Gárdonyi Géza u. 60.)
- Bárdos Lajos Múzeum (Margit körút 64/b.)
- Záray Márta - Vámosi János Emlékszoba (Orsó u. 13.).

Galériák, kiállítótermek

A kerületben több magánalapítású galéria rendez tárlatot, melyek a közösségi, művészeti összefüggések mellett művészeti alkotások forgalmazásával is foglalkoznak.

4.5. EGYHÁZKÖZSÉGEK, CIVIL SZERVEZETEK

Egyházközségek

- Krisztus Király Templomigazgatóság
- Országúti Szent István Első Vértanú Plébánia
- Budapest Újlak Sarlós Boldogasszony Plébánia
- Budapest Széchalom Római Katolikus Jézus Szíve Plébánia
- Kisboldogasszony Bazilika Plébánia Máriaremete
- Bp. Pasaréti Páduai Szent Antal Plébánia
- Bp. Ófalu Római Katolikus Sarlós Boldogasszony Plébánia
- Remetekertvárosi Szent Lélek Plébánia
- Budai Görög Katolikus Egyházközség
- Pasaréti Református Egyházközség
- Bp. Cimbalom Utcai Református Egyházközség
- Pesthidegkúti Református Egyházközség
- Budavári Evangélikus Egyházközség
- Budapesti Zsidó Hitközség Budai Körzete
- Pesthidegkúti Evangélikus Egyházközség
- Kapisztrán Szt. János Templomigazgatóság
- Gondviselés Háza Gondozási Központ és Idősek Klubja
- Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthon
- Don Bosco Nővérek Szent Család Óvodája
- Testvérek Ferences Óvoda
- Budapest Szent Ferenc Kórház
- Budai Irgalmasrendi Kórház
- Segítő Szűz Leányai Don Bosco Nővérek
- Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány
- Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnázium
- Baár Madas Református Általános Isk. és Gimnázium

Civil szervezetek

A II. Kerületben közel kétszáz civil szervezet áll kapcsolatban az önkormányzattal, ebből mintegy harminc az, amely a kultúra területén tevékenykedik. A kulturális civil szervezetek nyilvántartását Budapesten a Budapesti Művelődési Központ koordinálja.

4.6. HELYI MÉDIA, RENDEZVÉNYEK

Információ, helyi média

A II. Kerületi Önkormányzat hivatalos, kéthetente megjelenő, ingyenes kiadványa a **Budai Polgár**.

A kerület hivatalos honlapja a www.masodikkerulet.hu

Ezen kívül az egyes kerületrészek, illetve intézmények és szervezetek saját honlapjairól tájékozódhat a lakosság a programokról, eseményekről.

Kiemelt kerületi rendezvények

Intézmény	Kapacitás
Marczibányi Téri Művelődési Központ	350 fős színházterem
Klebelsberg Kuno Művelődési, Kulturális és Művészeti Központ	300 fős színházterem

- A II. Kerület Napja: 2-3 napos programsorozat június végén
- Pesthidegkúti Nyári Művészeti Fesztivál: 5 napos programsorozat augusztus végén a Klebelsberg Kultúrkúriában
- Budai Advent: iparművészeti és kézműves kirakodó vásár a Mechwart ligetben

A II. kerületben a római katolikus, református, evangélikus, valamint görög katolikus **egyházközség** nem csak a hitéletben játszik szerepet, hanem jelentős közösségszervező erővel, közművelődési szerepkörrel és nemzetközi kapcsolatrendszerrel is bír.

5. SPORT, REKREÁCIÓ

Az Önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatai és céljai:

- meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót és gondoskodik annak megvalósításáról,
- együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
- fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,

- megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

A közoktatási rendszer átalakulásából fakadó szervezeti változások indokoltá tették a több intézményből álló korábbi rendszer átalakítását. 2015 elején az önkormányzat megalapította a II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot, amely átvette a sportszervezői feladatokat a Pedagógiai Intézettől. Az önkormányzati sportfeladatok tekintetében a Sport Kft. tevékenységét a sportszakmai feladatokon belül elsősorban a diák és szabadidősporthoz kötött feladatok, illetve a sportreferensi feladatok tetszik ki, melyek 2016-tól a Kolozsvári Tamás Utcai Sporttelep, illetve a Pokorny József Sport- és Szabadidőközpont sportlétesítmények üzemeltetésével, az ezzel kapcsolatos feladatok ellátásával bővültek.

2009 nyarára átfogó koncepciót dolgozott ki a kerület „Sport és egészségliget” címen.

5.1. SPORT INFRASTRUKTÚRA

Kerületi fenntartású létesítmények

- Pokorny József Sport és Szabadidőközpont (Pesthidegkút, Szabadság u.)
- Panoráma Sportközpont (Kolozsvári T. u.): futás, tenisz, futball, lánbtenisz, kosárlabda, röplabda, streetball, amerikai foci, frizbi, rögbi
- Nagyrét utcai Sportpálya (20X40 m bitumenes borítású pálya, labdarúgás, kosárlabda, streetball. Tanítási időben a közeli Remetekertvárosi Iskola használja, azon kívül a közösségé)
- Sportcsarnok (használója: Klebelsberg K. Ált. Isk. Gimn.)
- Móricz tenispálya (salakos tenispálya a Móricz Zsigmond Gimnázium udvarán)
- a kerületben négy helyszínen is használhatóak a népszerűvé vált kültéri fitness eszközök

Egyéb kerületi sportlétesítmények:

- Oxygén Buda (Kolozsvár T. u., használója: Oxygén Buda Kft.)
- Marczibányi Sportcentrum (használója: Marczibányi Sportcentrum Kft.)
- A tél folyamán is több lehetőség van kerületben szabadtéri sportolásra, a Széna téri Jégkert, illetve a Marczibányi Sportcentrum jégpályáin a Pasaréti Síiskola, és a Hidegkúti Slider Club Sí és Snowboard Iskola a sísülés és snowboard lehetőségét biztosítják

Sportfejlesztések

2014-ben az utánpótlás-nevelés fejlesztését támogató pályaépítési program keretében a Pokorny József Szabadidő és Sportcentrum területén egy nagyméretű, 3 kisebb labdarúgópálya és egy 150 személyes mobilmedence építése, később tenispályák létesítése; illetve a sportpályák közvetlen szomszédságában közösségi célokat szolgáló, ingyenesen használható szabadidőpark.

A közeljövő legnagyobb volumenű sportfejlesztése az uszoda építése. A Máriaremetén épülő, vízilabda utánpótlás nevelésére szolgáló beruházás becsült költsége mintegy 4 milliárd Ft, amelyből az Önkormányzatnak 30%-os önrészt kell biztosítania. A tervek szerint a létesítmény a Pesthidegkúti Sportközpontban épülne fel: a fedett uszoda és a tanmedence mellett kültéri medence is épülhet, amely vízilabda mérkőzésekre is alkalmas, nyáron pedig strandként üzemelne.

5.1. JÁTSZÓTEREK ÉS REKREÁCIÓS LÉTESÍTMÉNYEK

Játszóterek

Egyéb rekreációs lehetőségek, tömegsport létesítmények

A játszóterek és tornapályák felszereltségét, a játszó- és tornaszerek minőségét folyamatosan fejleszti az önkormányzat. A kerületi közterületeken 20 db játszóter van a kerületi önkormányzat

kezelésében. A lakosság sportolási lehetőségét támogatja az önkormányzat a folyamatos fejlesztésekkel: új burkolat a közterületi futball és kosárlabdapályákon; Vérhalom téri futókör kialakítása; Fillér utcai iskola sportpályája; Szemlőhegy Utcai Óvoda fűthető sportsátor; Hidegkúti Sportközpont; Pokorny József Sport- és Szabadidőközpont, ahol az önkormányzat ingyenesen használható családi rekreációs területet is kialakított (gumiburkolatú futókör, petanque-pálya, kültéri kondipark, több pingpong- és sakkasztal, szaletli és tűzrakóhely). Fitness pálya található továbbá a Mechwart ligetben, a Nagy Lajos parkban (Fenyves park), illetve egy két eszközből álló kisebb kondipark áll a lakosok rendelkezésére a Csatárkai CBA mellett.

A kerület természeti adottságaiból fakadóan, számos lehetőség adódik a szabadban végzett mozgásra, sportolásra: a természetben való mozgás lehetőségét kínálják a kerületben lévő túraútvonalak, illetve a kerékpárutak, melyek utóbbiak fejlesztése elmúlt években folyamatos volt, ezzel is megnövelve és biztonságosabbá téve a kerületben a kerékpárral történő közlekedés lehetőségét.

II. ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA

1. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGIPROGRAM

2013-ban készült el a kerület Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP), és 2015-ben a felülvizsgálata.

Az önkormányzat alapvető célja a kerületben élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségük folyamatos javítása, a kerületi közösséghez való kötődés erősítése, támogatói környezet működtetése. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a veszélyeztetett célcsoportokra, továbbá arra, hogy javuljanak a hátrányos helyzetűek felzárkózási esélyei, illetve életminőségük, életük önálló irányításának lehetőségei.

A HEP Intézkedési Tervének főbb pontjai:

1. A mélyszegénységben élők és romák

- Munkahelyteremtés; közmunkaprogram
- Lakhatási támogatás, szociális bérlakás

A HEP adatai alapján 92 fő vallotta magát cigány nemzetiségűnek és 151 fő cigány kisebbséghez tartozónak. A közmunka programban 2012-ben 20-25 fő vett részt, 2013-ban kicsit kevesebb.

2. Gyermekek

- Az óvodai férőhelyek bővítése
- Intézményi szakszolgáltatások

A kerület közoktatási intézményeiben 2012-ben (?) 313 BTMN, 84 SNI és 24 enyhe értelmi fogyatékos tanuló integrált nevelése folyt a Pedagógiai Szakszolgálat irányításával.

3. Nők

- Részmunkaidő, távmunka biztosítása

4. Idősek

- Térfigyelő rendszer
- A szociális közművelődési szolgáltatások bővítése
- Egészségügyi és sport szolgáltatások bővítése

5. Fogyatékkal élők

- Akadálymentesítés
- Lakossági tájékoztató fórum

Az ÉNO-n kívül egyesületek, civil szervezetek is részt vesznek a fogyatékkal élők ellátásában:

A Civitan Club Budapest-Help Egyesület további 30 fő értelmi fogyatékos (ebből 16 fő kerületi lakos) gondozását és kertészeti foglalkoztatását végzi Görgényi úti nappali otthona és lakóotthonában.

A Marczibányi téri Holnap Háza a Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központjának részeként működik. A szervezet Guruló Műhelyhálózatot működtet, amely a rászorulóknak eszközellátását segíti.

A fentiekén kívül 40 támogató szolgálat működik a fővárosban, melyből 7 az egész fővárosban, 3 pedig a II. kerületben. Pl: Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége; Egalitas Mozgássérültek Létbiztonságát Elősegítő Alapítvány (a II. kerületben támogatást igénybevevő fogyatékos személyek több mint felét az Egalitas látja el).

Ezekon kívül több más alapítvánnyal és egyházi fenntartású szervezettel is együttműködik az önkormányzat.

2. ESÉLYEGYENLŐSÉGI BEAVATKOZÁSOK, HIÁNYOSSÁGOK

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzatnak, mint fenntartónak és intézménynek is egyik kiemelt fejlesztési célja a fogyatékosokkal élő emberek nappali ellátása a lakókörnyezetükben.

Az Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona tömegközlekedéssel jól megközelíthető és elérhető (Hidegkúti út 158.), a buszmegálló az intézmény előtt van, korszerűsített, akadálymentesített, a vonatkozó törvényi előírásokon túlmutató jól felszerelt épülettel, helyiségekkel, udvarral és kerttel, széles körű tárgyi eszköz ellátottsággal elégíti ki az ellátottak igényeit (20 fő).

Összegzés

- a fogyatékkal élők magas száma a kerületben szükségessé teszi a teljes körű akadálymentesítést,
- továbbra is cél, a magas színvonalú nappali ellátás biztosítása,
- meghosszabbított munkaidőben nyújtott támogató szolgáltatás pályázati úton való további biztosítása (Egalitas Alapítvány),
- lakosság és a fogyatékkal élők közös rendezvényeinek támogatása.

III. SZAKÁGI HELYZETELEMZÉS ÉS HELYZETÉRTÉKELÉS

1. TÁRSADALMI ÖSSZEFÜGGÉSEK

A II. kerület társadalma leginkább az itt élők magas képzettségi szintjével és jövedelmi helyzetével, az alacsony munkanélküliségi rátával, valamint az idős korúakon belül a magas életkort megélők fővárosinál nagyobb arányával tűnik ki a Budapestre átlagosan is jellemző társadalmi mutatók közül. A térbeli társadalmi különbségek – a presztízs és az azt tükröző ingatlanárak következtében – a jövőben várhatóan tovább erősödnek fővárosi szinten, így a II. kerület képzettségi, foglalkoztatottsági és jövedelmi helyzete relatív tovább erősödik.

A kerület népességszáma – kisebb hullámzásokkal - de viszonylag stabilnak tekinthető az utóbbi 10 évben: az agglomerációba történő kiköltözés mértéke 2005-től csökkent, ami a kerületben is éreztette hatását, 2008-tól gyakorlatilag a vándorlási egyenleg pozitív, ezen belül azonban továbbra is elsősorban az ideiglenes célú vándorlás a meghatározó. A halandósági mutató folyamatosan javul, így a vándorlásból származó pozitívum már képes – az egyébként javuló – természetes fogyásból származó veszteséget kis mértékben meghaladni.

2. A HUMÁN INFRASTRUKTÚRA ÖSSZEFÜGGÉSEI

A fizetőképes kereslet és a hely magas presztízse egyaránt hozzájárul a magán- és alapítványi intézmények nagyszámú jelenlétéhez, stabil működéséhez, aminek pozitív foglalkoztatási hatása is van. A magasabb képzettségi és jövedelmi szint jó alapot jelent a kulturális és szabadidős szolgáltatások fejleszthetősége szempontjából is, továbbá az öngondoskodás magasabb szintjét feltételezi. Ennek egyik eredménye, hogy a II. kerületben kimagasló a 80 év feletti népesség aránya. Az időskorú népesség – és különösen a csak idősekből álló háztartások – száma és aránya magas a városközponti területeken, a villanegyedben és az 1990 előtt épült társasházi övezetekben is. Az érintett területek kettős kihívás előtt állnak: egyrészt a várható élettartam kitolódása miatt az időskori szolgáltatások iránti igény a jövőben erősödni fog, ez azonban nem csak az intézményi bővítést igényli, hanem a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását is. Az időskorúak egészségügyi és az elszigetelődést, elmagányosodást csökkentő szolgáltatásokhoz, programokhoz való hozzáférése a közlekedést segítő speciális szolgáltatások kiépítését igényli. Másrészt a lassú népességcsere következtében a területeken egyre több fiatal háztartás, család jelenik meg, mely a bölcsődei, óvodai és később az iskolai férőhelyek iránti igény növekedésével jár. Köszönhetően a kerületben lévő magánintézményeknek, az igények jelenleg kielégíthetők. Kihívást különösen a belső városrészek intézményfejlesztése jelent a kialakíthatóságra vonatkozó központi előírások és a korlátozott ingatlankínálat miatt. Az alapítványi és magánszférában működő intézményekre vonatkozó jogszabályi feltételek esetleges változása, szigorítása érzékenyen érintheti – közvetetten – a kerületi ellátottságot is.

A fiatal háztartások központi városrészekbe (Újlak, Felhévíz, Viziváros) való beköltözése növeli a minőségi városi szolgáltatások (kávézók, pékségek, éttermek, lakossági szolgáltatók) iránti keresletet, ezzel a helyi vállalkozások megerősödéséhez is hozzájárul. Az új üzletek mellett a prosperálóbb működés a fejlesztési, felújítási potenciált is növeli, ami az utcakép pozitív változását eredményezheti. A fiatalabb, új háztartások beköltözése az ingatlanállomány megújításában is fontos, a lakáskorszerűsítés mellett az ingatlanok értéknöveléséhez is hozzájáruló épület szintű felújítások is felgyorsulhatnak, a kezdeményezőképeseknek és a különböző finanszírozási lehetőségek jobb kihasználásának köszönhetően.

A II. kerület továbbra is lakóingatlan-fejlesztési célterület, melyen belül több szegmens különíthető el: a városközponti területek foghíjain a nagy lakásszámú projektek a belvárosi lakások iránt utóbbi időkben megnövekedett keresletre reagálnak, melyhez a bérbeadási, befektetési célú vásárlás is hozzájárul. A zöldövezeti lakóterületek és a kis lakásszámú társasházak továbbra is alternatívát jelentenek az agglomerációba irányuló költözés helyett. A sűrűség növelésével szemben a környező lakóterületek karakteréhez, léptékéhez illeszkedő beépítés elfogadható társadalmi részről, amely nem befolyásolja negatívan sem a lakókörnyék élhetőségét, forgalmát, sem az ingatlanok értékvesztését.

A történeti-kulturális adottságok egyrészt kerületi szinten járulnak hozzá az identitás erősítéséhez, másrészt a városrészek presztízse, történelmileg kialakult "jól csengő neve" az identitás egyik legfontosabb tényezője. Az új lakásprojekteknek és a használt lakások piacán történő tranzakciónak köszönhetően sok új lakó jelenik meg a kerület életében folyamatosan, a közösségi és kulturális identitás erősítése és az integráció érdekében a kerület több kezdeményezést tesz.

Az önkormányzat gazdálkodásában a kulturális, sport és oktatási-nevelési területen az intézményrendszer és a különböző célcsoportra fókuszáló programok támogatása, fejlesztése nagy hangsúlyt kap.

A kerület kiemelten kezeli az egészségügyi szolgáltatások minőségének támogatását, így a kerületi háziorvosi rendelők működési és ütemezett felújítását szolgáló támogatása mellett a prevencióra is nagy hangsúlyt fektet, több egészségmegőrző és érzékenyítő programot szervez. A középtávú tervek között szerepel egy új szakrendelő kialakítása európai uniós pályázati forrásból, amelynek létrehozásával összevonásra kerülhetnek a kerületben elszórtan működő, sok esetben elavult infrastruktúrájú rendelők. Az ellátásra szorulók így egy helyen és egy időben vehetnék igénybe a szakorvosi ellátást és más egészségügyi szolgáltatásokat.

A település gazdasága

I. GAZDASÁGI ADOTTSÁGOK

1. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGI SÚLYA, SZEREPKÖRE

Az utóbbi években igen jelentős változások zajlottak le a világ, Magyarország és Budapest gazdasági és politikai környezetében. Budapest Főváros II. Kerület, Településfejlesztési Koncepcióját megalapozó vizsgálata ezen körülmények között értékeli a kerület gazdaságának jelenlegi helyzetét illetve határozza meg a következő időszak gazdaságfejlesztésének stratégiai irányvonalait.

Budapest II. kerülete a főváros egyik legfejlettebb térsége, ahol a gazdasági szektort elsősorban a kereskedelem és a szolgáltatások képviselik. **Az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték tekintetében a kerület a főváros középmezőnyében helyezkedik el.** A helyi GDP a vizsgált 2004-2013 közötti időszakban 232%-os növekedést mutatott, mely kimagasló Budapesten. Az egy lakosra jutó iparüzési adó tekintetében a II. kerület a 14. helyen szerepel a fővárosi kerületek között.

Megnevezés	egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték 2013 (ezer Ft)	egy lakosra jutó iparüzési adó 2010 (ezer Ft)	egy lakosra jutó összevont jövedelem 2014 (ezer Ft)
II. kerület	4 849	57,1	4 115
I. kerület	24 414	65,2	3 638
III. kerület	4 046	59,2	2 991
XI. kerület	10 911	51,2	3 382
XII. kerület	7 207	52,6	4 207
V. kerület	68 777	51,2	3 416
Budapest	6 286		

Forrás: TEIR, NAV, saját szerkesztés

A vásárlóerőt vizsgálva, az **egy lakosra jutó összevont jövedelem a II. kerületben a vizsgált 2014-es évben a második legmagasabb helyen szerepel.** Az átlagos jövedelem változása 2013-es évhez képest 6,2%-os növekedést mutatott.

A kerület gazdasági erejének és munkaerő megtartó képességének egy jelzőszáma az ingázók aránya. A II. kerületben a 2001-es népszámlálás adatai alapján látszik, hogy hozzávetőleg négyezerrel több volt a munkahelyek száma, mint a helyben lakó foglalkoztatottaké. A kerületbe bejáró dolgozók száma pedig szintén négyezerrel haladta meg a kerületből más kerületbe vagy településre járó dolgozók számát.

Tíz évvel később, látható hogy a helyben lakók és foglalkoztatottak száma enyhén nőtt, a kerületből eljáró dolgozók száma kicsit csökkent, míg a kerületbe bejárók száma csökkent jelentősen, mintegy 8000 fővel. Így viszont elmondható, hogy **a helyi munkahelyek száma 2001-2011 között kevesebb lett, mint a helyben lakó foglalkoztatottak száma.** Illetve a kerületből többen járnak el máshová dolgozni, mint amennyien máshonnan bejárnak dolgozni.

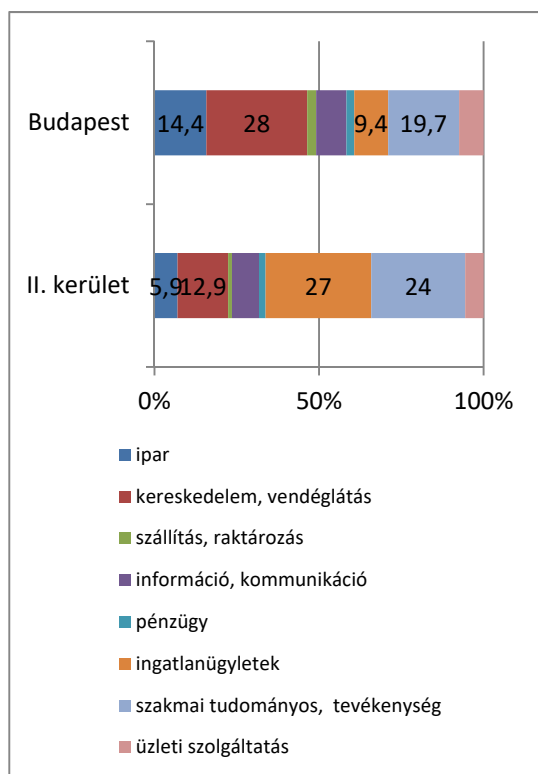
Megnevezés	II. kerület, 2001	II. kerület, 2011
A helyben lakó és helyben foglalkoztatottak száma (fő)	15 123	15 549
A más településre/kerületbe dolgozni járó foglalkoztatottak száma (fő)	24 279	21 879
A naponta bejáró foglalkoztatottak száma (fő)	28 764	20 928
Helyben lakó összes foglalkoztatott	39 402	37 428
Helyben dolgozó összes foglalkoztatott	43 887	36 477

Forrás: Saját szerkesztés és számítás

Összességében elmondható, hogy a kerület helyi gazdasága a fővárosi átlag szerint teljesít, ugyanakkor a helyben lakó munkavállalók más kerületekbe vagy településekre eljárva magas presztízű munkát végeznek és magas jövedelemre tesznek szert.

2. A TELEPÜLÉS FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI

Főtevékenységük alapján – a fővárosi átlagához hasonlóan – a legtöbb II. kerületi vállalkozás a szolgáltató szektort erősíti. 2014 végén a vállalkozások többsége ingatlanügyekkel (27%), szakmai, tudományos és műszaki tevékenységgel (24%) kereskedelemmel (9,8%) foglalkozott illetve IT és kommunikáció területén dolgozott. A vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása a fővárosi átlaghoz közeli, eltérést a **II. kerületben az erősebb ingatlanos, szakmai tudományos szektorok illetve az alacsonyabb arányú ipari tevékenységet folytató vállalkozások aránya** mutat.

Regisztrált társas vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása (%), 2014-ben, GFO11 szerint, saját egyesített kategóriák szerint
Forrás: TEIR

A kerületben számottevő mezőgazdálkodási tevékenység nem folyik. Az erdők a Budai Tájvédelmi Körzet területén, a Pílisi Parkerdő Zrt. gondozásában állnak, a Budapesti Erdészeti központja a kerületben található.

A kerület a hazai gyáripar egyik bölcsője, Ganz Ábrahám eredeti 1845-ben létesített öntödéjében 1964-ig folyt a termelés, majd a kéregöntöde berendezéseit megőrizve Öntödei Múzeummá alakították. Ugyanakkor a kerületben ma már az ipari tevékenység jelentősége igen csekély, a barnamezős területek helyét kereskedelmi és irodai funkciók vették át.

A II. kerületben jelenleg közel 100 000 m² modern és 40 000 m² „B” kategóriás irodaállomány található, ahol mintegy **20 000 fő dolgozik, főleg ingatlanos, tudományos szakmai, műszaki, illetve gazdasági szolgáltató szektorok számára, melyek a kerület meghatározó gazdasági motorjai.** Az irodaházak nagyobb tömbben, a Vízivárosban és a Lajos utca környékén jelennek meg, illetve elszórtan a kerület többi részén lakóterületbe ágyazva, vagy egykori ipari területek helyén.

A kereskedelem két karakteres szegmensből tevődik össze a kerületben. A hagyományos utcai kiskereskedelem helyszíne elsősorban a Víziváros, a Margit krt. és a Széna tér környékére koncentrálódik. A közterület fejlesztés eredményeként, a Lövőház utcában és környékén egy igazi belvárosi kereskedelmi övezet jött létre. A modern bevásárlóközpontok közül míg a Mammut a Széna téren helyezkedik el és használja ki a jó tömegközlekedési kapcsolatokat, addig több kisebb központ a kerület lakóövezetiben, annak forgalmasabb csomópontjaiban épült ki. Ezek a kisebb bevásárlóközpontok idővel inkább szolgáltató központokká alakultak át. Az ezer lakosra jutó kereskedelmi egységek tekintetében a II. kerület (14,6 egység/ezer fő) a fővárosi átlag (19 egység/ ezer fő) alatti értéket mutat, a gazdasági válságot követően az egységek száma is alacsonyabb mértékben növekedett, mint a budapesti átlag.

Megnevezés	Ezer lakosra jutó kiskereskedelmi egységek, 2014, db	Ezer lakosra jutó kiskereskedelmi egységek számának változása 2007- 2014	Ezer lakosra jutó vendégéjszakák száma, 2013, db	Külföldi vendégéjszakák aránya, 2013
II. kerület	14,6	-8,2%	3286,2	83,3%
Budapest	19,0	-0,5%	4374,0	88,3%

Gazdasági indikátorok
Forrás: TEIR, saját szerkesztés

A kerület kereskedelmi és magánszálláshelyein a 2013. évben regisztrált 140 442 vendég 294 440 vendégéjszakát töltött a városban, amely 2,09 napos átlagos tartózkodási időt jelent. A lakónépességhez viszonyított vendégforgalmi adatok a kerület turizmusát egy másfajta megközelítésből mutatják, itt a kerület a fővárosi átlag alatt teljesített. A II. kerületben ötcillagos szálloda jelenleg nincs, míg négycsillagos szállodából négy található (Novotel Budapest Danube, Hotel Regnum Residence, Danubius Hotel Budapest, Hotel Belvedere Budapest) található.

3. A GAZDASÁGI SZERVEZETEK JELLEMZŐI, FONTOSABB BERUHÁZÁSAI, TELEPÜLÉST ÉRINTŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEI

II. kerületben a gazdasági szervezetek számának alakulását az elmúlt évtizedben a társas és az egyéni vállalkozások eltérő intenzitású, és esetenként eltérő irányú változásai formálták. E folyamat részeként a regisztrált társas vállalkozások száma lassú, de kitartó növekedés következtében folyamatosan emelkedett az időszak során. 2014-ben a II. kerületben 33 164 gazdasági szervezetet regisztráltak. Az alábbi táblázat a legkedveltebb társas és egyéni működési formák ezen belüli eloszlását mutatja, kitekintéssel a fővárosi folyamatokra.

terület, időszak	összesen	Kft.	Bt.	önálló vállalkozás	egyéb
II. kerület 2014 (db)	33 164	11 694	3 940	13 618	3 912
II. kerület, változás 2007-2014	+10,0%	+35,4%	-24,1%	-12,8%	
Budapest 2014 (db)	437 752	176 432	56 208	155 834	49 278
Budapest, változás 2007-2014	+16,5%	+60,9%	-30,2%	+9,0%	+15,0%

Regisztrált gazdasági szervezetek száma gazdálkodási forma szerint, 2007-2014, db
Forrás: TEIR, saját szerkesztés

A regisztrált társas vállalkozások létszám kategória szerinti megoszlását tekintve a II. kerületben, a fővárosi arányokhoz hasonlóan, a mikrovállalkozások száma dominál, melyek 51,7%-ot képviselnek az összes vállalkozáson belül. A kis- és középvállalkozások aránya 2,2%, míg a nagyvállalatok 0,1%-ot képviselnek, összesen 9 céggel.

terület	regisztrált vállalkozás összesen, 2014-ben db	1-9 fő	10-49 fő	50-249 fő	250 és több fő	egyéb: 0 és ismeretlen fő
II. kerület	29 892	51,7%	2,0%	0,2%	0,1%	46,0%
Budapest	398 359	53,0%	5,0%	0,1%	0,1%	41,9%

Regisztrált vállalkozások létszám kategória szerinti megoszlása (%), 2014-ben
Forrás: TEIR, saját szerkesztés

A gazdasági szereplők aktívak a kerületben, jelenleg is számos ingatlanfejlesztés tervezett. A fejlesztések nagy része lakóingatlan illetve irodai funkciót céloz meg.

4. A GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK (ELÉRHETŐSÉG, MUNKAERŐ KÉPZETTSÉGE, K+F STB.)

A gazdasági versenyképesség egyik legfontosabb tényezője az elérhető munkaerő mennyisége és kvalifikáltsága. A foglalkoztatottság mértéke országos szinten emelkedett az elmúlt időszakban és ez a folyamat II. kerületben is tapasztalható volt: 2011-ben a 15-64 éves népességen belül ez az arány meghaladta a 69%-ot. A nyilvántartott álláskeresők aránya a kerületben a fővárosi átlag alatti volt.

A rendelkezésre álló helyi munkaerő képzettségi szintje is kedvezően alakult a vizsgált időszakban, az alacsonyan iskolázottak aránya 10 év alatt 1% ponttal csökkent, alacsonyabb értéket mutatva a fővárosi átlagtól. Ezzel egyidőben a **felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya jelentős emelkedés után 2011-ben 50,3%-ot mutatott, mely országosan is kimagasló.**

Nemzetgazdasági ág	II. kerület	II. kerület változás 2001-2011 %pont	Budapest	Budapest változás 2001-2011 %pont
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%) – 2011	69,8	-15,6	65,0	-18,1
Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség százalékában (%)	1,3	-	3,0	-
Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek a 7 éves és idősebbek arányában (%) – 2011	10,0	-1,0	17,0	-3,3
Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%) – 2011	50,3	+11,7	28,9	+9,8

*Munkaerőpiac jellemzői
Forrás: TEIR, saját szerkesztés*

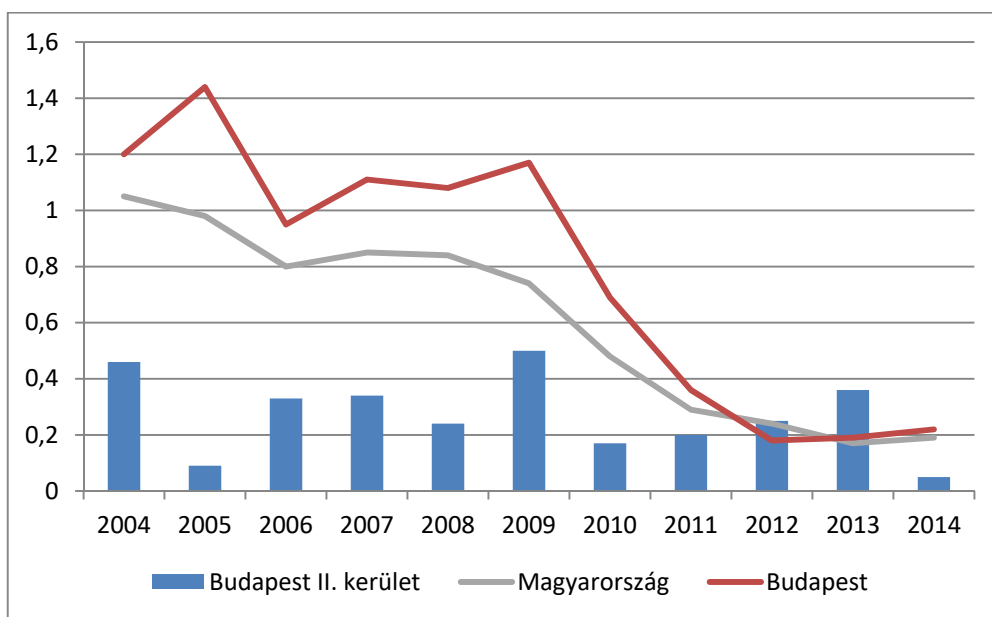
A kerületben a kutatás-fejlesztési tevékenység jelentős hagyományokkal rendelkezik. Az 1880-ban alapított Herman Ottó úti mezőgazdasági kutatótelepen jelenleg két kutatóközpont négy kutatóintézetét találjuk. Az MTA Agrártudományi Kutatóközpont Növényvédelmi Intézete és a Talajtani és Agrokémiai Intézete valamint a Nemzeti Agrártudományi és Innovációs Központ Agrár-környezettudományi Kutatóintézete és Élelmiszertudományi Kutatóintézete tevékenykedik itt. A kutatótelep négy intézete nemzetközileg elismert alap kutatásokat végez.

A II. kerület versenyképességéhez hozzájárul a helyi üzleti infrastruktúra, melynek fontos részei az irodaházak, irodaparkok, vagy a Millenáris rendezvényközpont is.

Ugyancsak lényeges infrastrukturális elem a közúthálózat, ahol Budapest városi szintű közútrendszerének több jelentős eleme is érinti a kerületet, a megközelíthetőséget azonban a közúti folyosók behatárolt száma és szűk keresztmetszete is rontja, melyek negatív tényezőként hathatnak a különböző fejlesztésekre is.

5. INGATLANPIACI VISZONYOK (KERESLET-KÍNÁLAT)

Budapest II. Kerületében a KSH adatai szerint 2007 és 2014 között 2,9%-al nőtt a lakásállomány, mely aránnyal a fővárosi átlag közelében helyezkedik el. Ezzel párhuzamosan a 1000 lakosra jutó lakások száma a 2004-es 540-ról 2014-re 546-ra változott. Ennek oka elsősorban a háztartások méretének csökkentése, az egyedülállók és az egyszemélyes háztartások növekvő aránya, illetve a lakásállomány bővülése.

Épített lakások aránya az éves lakásállomány százalékában, Forrás: TEIR

A lakásállományhoz viszonyított lakásépítési volumen a kerületben elmaradt a fővárosi vagy az országos átlagtól 2004 és 2011 közötti időszakban, melynek oka elsősorban a fejlesztési területek szűk kínálata volt. A kerület számos helyén folyt lakásépítés, a belső városrészekben elsősorban foghíjbeépítéssel társasházak, míg a hegyvidéki részen kis társasházak, sorházak, ikerházak illetve családi házak épületek.

A II. kerület hagyományosan a főváros egyik legmagasabb presztízzsel rendelkező lakóterülete. A lakásárak országos viszonylatban is az egyik legmagasabb volt az elmúlt időszakban. Az utóbbi évek jelentős lakásár növekedési hulláma is elérte a kerületet, ahol az átlagos kínálati árak az Otthontérkép adatszolgáltatása alapján, a 2012-es 393.000 Ft /m² árszint 2015-re 519.000 forintra növekedtek. A lakásár növekedés lassabb ütemben, de középtávon is várható lesz.

A lakáspiaci szegmensek közül a legkeresettebbek a hagyományos társasházi lakások, illetve az újszerű családházak, ikerházak vagy kis társasházak területek a kerületben. A jövőben, a kereslet növekedésével igény lehet a magas presztízsű kertvárosi családházak területek, illetve társasházak építésére alkalmas telkek iránt. A jelenlegi fejlesztői érdeklődés is inkább a lakásépítés felé fordult az irodaházak helyett.

A II. kerület igen magas presztízzsel rendelkezik az irodapiacra belül is. Számos minisztériumi épület, nagykövetség és az Európai Bizottság Magyarországi Képviselő (Lövőház utca 35.) is a kerületben található. Az irodaházak elsősorban a Vízivárosban, a Széna tér illetve a Lajos út környékén helyezkednek el, ahol foghíjtelkeken létesültek. Ugyanakkor a kerület hegyvidéki részein is számos irodai létesítmény található, gyakran irodaparkokban. A jó tömegközlekedési kapcsolatokkal rendelkező, nagyobb méretű telkek iránt a jövőben is kereslet mutatkozhat, ahogy az irodapiacra a jelenlegi pozitív trendek mutatkoznak.

A kerületben a kereskedelmi hálózat hagyományos egységei a kerület központjában és főútvonalai mentén helyezkednek el. A vásárlóerő növekedésével a szektor is új fejlesztésekbe foghat bele, mely a meglévő kereskedelmi egységek modernizálásával történhet. Ahhoz, hogy a hagyományos kereskedelmi hálózat fel tudja venni a versenyt a nagyméretű modern egységekkel, kiszámítható bérleti viszonyokra, illetve megújuló, vásárlóbarát közterületekre van szükség. A nagyméretű, modern kereskedelmi egységek közül ki kell emelni a

Mammut Bevásárlóközpontot, mely a főváros egyik legmagasabb presztízsű kereskedelmi központja. A kerületben továbbá, számos kisebb bevásárlóközpont (Budagyöngye, Rózsakert, StopShop, Rózsadomb Center) működik, melyek forgalmas csomópontokban helyezkednek el, és profiljukban főleg a szolgáltatások dominálnak.

A hosszú távú ingatlanpiaci trendeket illetően elmondható, hogy a válságot követően helyreállt a megszakadt fejlesztői aktivitás, mely egy egészséges szinten stabilizálódik, a válságot megelőző időszak ingatlanpiaca (a korlátlan hitelezés, ezen alapuló fejlesztői dinamika, lakásboom, stb.) azonban várhatóan nem tér vissza.

II. SZAKÁGI HELYZETELEMZÉS ÉS HELYZETÉRTÉKELÉS

A II. kerület településszerkezeti, beépítettségi sajátosságánál fogva történetileg is a főváros kiemelkedő presztízsű lakóterülete. Nagy kiterjedésű iparterületek korábban sem jellemezték, a barnamezős területek helyét mára kereskedelmi, irodai és közösségi funkciók vették át. Ma a kiskereskedelem mellett az ingatlanos, tudományos szakmai, műszaki, illetve gazdasági szolgáltató szektorok jelentik a kerületi gazdaság motorját, a foglalkoztatásban a közigazgatási szektor is jelentős szereppel bír. A kereskedelmi tevékenység súlypontja a Viziváros és kiemelten a Széna tér környéke, míg a lakóterületeken és városrészi központokban a közvetlen lakókörnyezetet kiszolgáló szolgáltatások jellemzőek. Az alközpontok minőségi, funkcionális és arculati megjelenése változatos, egyes városrészekben jelentős fejlesztésre, megújulásra szorul.

A lakosság képzettségi és jövedelmi szintje fővárosi viszonylatban kiemelkedő, a munkanélküliség szintje alacsony. Ugyanakkor a helyben lakó munkavállalók többsége más kerületekbe vagy településekre jár el dolgozni, aminek eredményeként a helyi gazdaság a fővárosi átlag szerint teljesít, a kerület az egy főre jutó GDP mértéke tekintetében a fővárosi kerületek középmezőnyéhez tartozik. A jelentős napi ingázás a közlekedésben forgalomnövelő hatású, gyakoriak a dugók, a közlekedés környezetterhelése jelentős, főleg a rosszul átszellőző szakaszokon (Margit krt.). A viszonylag szűkös területi kínálat és a gyors kötőtpályás kapcsolatok (metró) érintőleges jelenléte miatt a fejlesztői kereslet is relatíve alacsony szintű az irodaingatlanok vonatkozásában és ez elsősorban a Viziváros területére, a Széna-tér és a Lajos út környékére koncentrálódik. A fővárosi szintű irodapiaci fejlesztési lehetőségek és a kerületi lakóingatlan-fejlesztések iránti kereslet magas szintje egyaránt negatívan hatnak arra, hogy a kerületi munkahelyek száma a jövőben nagyságrendileg bővülni tudjon. E tekintetben bővítési potenciált elsősorban az intézményi, egészségügyi és silver economy-hoz kapcsolódó – elsősorban prémium – szolgáltatások jelenthetik, mely kihasználja a hely magas presztízsét, de a környező lakófunkció működését nem zavarja.

A turizmusban – a belvárosi, Duna-parti fekvés, a turisztikai attrakciók és a gyógyfürdők ellenére - a II. kerület fővárosi átlag alatt teljesít, szálláshelykínálata szűkös, az idegenforgalmi bevételek szintje alacsony. A meglévő kínálati elemek kijárlása, összekapcsolása elmarad a lehetőségektől, Felhévíz városrészben ugyanakkor a gyógy- és egészségügyi szolgáltatásokra épülő komplex program megvalósítása reális alapokkal bír.

Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1. KÖLTSÉGVETÉS

A gazdaságfejlesztés egyik alapfeltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti. Az államigazgatás korszerűsítése során az ágazati jogszabályok változása, az adórendszer esetleges átalakítása az önkormányzat pénzügyi szabályozását is befolyásolhatja. Az elmúlt évtizedek azt mutatták, hogy az önkormányzatok költségvetési rendszerét gyakran érték jogszabályi változásokból adódóan olyan külső hatások, mely kihívásokra a jövőben is felkészülni kell lennie.

II. Kerület Önkormányzat bevételeinek rendszere az elmúlt időszakban az állam által átvállalt feladatfinanszírozás hatására megváltozott. Az Önkormányzat bevételeinek jelentős része közhatalmi bevételekből származott. Az adatokat vizsgálva látható, hogy a jogcímek közötti arányokban lényeges elmozdulással nem lehet számolni, habár a támogatásértékű működési bevételek alakulására csekély ráhatása van az önkormányzatnak. Az intézményi működési bevételek esetében fontos szempont, hogy az Önkormányzat intézményei a lehető leghatékonyabban hasznosítsák a szabad kapacitásokat. A működési célú pénzeszközátvételek aránya csekély mértékű.

Jogcímek	2013		2014		2015	
	teljesítés (ezer Ft)	megoszlás (%)	teljesítés (ezer Ft)	megoszlás (%)	teljesítés (ezer Ft)	megoszlás (%)
Támogatásértékű működési bevételek	3 364 170	24,93%	3 719 476	26,53%	3 435 794	23,94%
Közhatalmi bevételek	7 592 162	56,26%	7 772 736	55,43%	8 373 927	58,36%
<i>Ebből:</i>						
- <i>Átengedett közhatalmi bevételek</i>	301 803		291 331		316 377	
- <i>Helyi adók</i>	6 891 019		7 055 313		7 856 792	
- <i>Talajterhelési díj</i>	4 470		2 190		1 236	
- <i>Helyi adókhoz kapcsolódó bírságok, pótlékok</i>	25427		17 100		10 844	
Intézményi működési bevételek	2 534 208	18,78%	2 527 324	18,02%	2 532 590	17,65%
Működési célú pénzeszközátvételek	4 401	0,03%	2 956	0,02%	6 967	0,05%
Működési bevételek összesen	13 494 941		14 022 492		14 349 279	

*Önkormányzati bevételek alakulása 2013-2015-ben
Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, saját szerkesztés*

Tekintettel arra, hogy a saját bevételek közül különösképpen a helyi adóból származó bevételek növelésével teremthető meg a gazdálkodás szabad mozgástere, indokolt e két tételre különös figyelmet fordítani. E bevételek a 2015. év összesített adatai alapján átlagosan a költségvetés 58,3%-át tették ki. A helyi adóbevételek 2011 és 2015 között 10%-al növekedtek, nagyrészt az építményadó és az iparüzési adó bevétel növekedésének köszönhetően.

Év	Gépjármű adó	Építményadó	Magán-	Iparüzési adó	Idegenforgalmi	Egyszeri	Pótlékok és	Összesen
----	--------------	-------------	--------	---------------	----------------	----------	-------------	----------

			személyek komm. adója		adó	adóbevételek	bírságok	
2011	736 199	1 021 710	188 987	4 957 689	37 169	212 844	18 300	7 172 898
2014	291 331	1 391 513	405 620	5 045 809	94 271	118 100	17 100	7 363 744
2015	316 377	1 365 836	390 893	5 484 592	103 746	194 112	25 211	7 880 767

Helyi adóbevételek alakulása (ezer Ft)

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, saját szerkesztés

A helyi adó a II. kerületben 1991 szeptemberében került bevezetésre, a legnagyobb összegben a helyi iparüzési adó járul hozzá az önkormányzati bevételekhez, a 2011 és 2015 közötti időszakban 4,9 milliárd forintról 5,4 milliárdra emelkedett, aránya stabilan 69% az összes helyi adón belül.

Az állami feladatátvállalással párhuzamosan az önkormányzat összes kiadása, a működési kiadások és a felhalmozási kiadások is csökkentek az elmúlt időszakban. 2015-ben az összesített költségvetés kiadásaiból 13%-ot felhalmozási és felújítási kiadásokra, 81%-ot a működtetésére fordított az önkormányzat.

Megnevezés	Önkormányzat		Intézmények	
	ezer Ft	megoszlás	ezer Ft	megoszlás
Működési célú kiadások	11 882 560	81,4%	388 549	90,6%
Felhalmozási célú kiadások	1 944 962	13,3%	40 212	9,4%
Kiadások összesen	14 598 719		428 761	

2015 évi költségvetés zárszámadás, ezer forintban

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, saját szerkesztés

2014-től már lezajlott szervezeti változások, az állami és önkormányzati feladatmegosztás új rendje, a feladatfinanszírozás 2013. évben bevezetett szabályai határozzák meg az önkormányzat működését, a 2013-ban lezárult adóssághozzájárulás pedig tartósan érezteti majd hatását. Összességében a változások II. kerület számára biztonságos, tartósan fenntartható gazdálkodást tesznek lehetővé. Ehhez azonban szükséges a fegyelmezett, szigorú költségvetési gazdálkodás fenntartása, a működési szuficit megőrzése.

A kerület Gazdasági Programjában a következő adópolitikai megállapítások kerültek rögzítésre:

- Képviselőtestület célja, hogy a helyi adórendelet, igazságos, egyszerű és hatékony legyen. A befizetett adókból a II. kerületiek életminőségét javító fejlesztések és programok valósulnak meg.
- Az Önkormányzat adópolitikájában strukturális változást nem tervez. Az adóbevételek hatékony beszedése érdekében az utóbbi években folytatott feltáró – ellenőrző tevékenységét folytatja.
- Az adófizetőkre általánosságban jellemző, hogy a szabályozásokat megértik és elfogadják, illetve együttműködnek kivetett adók befizetésében.

2. VAGYONGAZDÁLKODÁS

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény szerint, az önkormányzat vagyona a tulajdonából és az önkormányzatot megillető vagyoni értékű jogokból áll, saját bevételét pedig a helyi adók; a saját tevékenységből, vállalkozásból és az önkormányzati vagyon hasznosításából származó bevétel, nyereség, osztalék, kamat és bérleti díj; az átvett pénzeszközök; törvény alapján az önkormányzatot megillető illeték, bírság, díj; valamint az önkormányzat és intézményei egyéb sajátos bevételei képezik.

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 34/2004.(X.13.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat vagyonáról és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jog gyakorlásáról, továbbá az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek elidegenítésének szabályairól, bérbeadásának feltételeiről című jogszabály (vagyonrendelet) 1. és 2. §-a határozza meg az önkormányzati vagyon elemeit, melyek az ingatlanok, az ingóságok, a vagyoni értékű jogok és a tagsági jogot megtestesítő értékpapírok.

Az Önkormányzat vagyona törzsvagyon vagy üzleti vagyon lehet. (Nvtv. 5.§. (1).) Az Önkormányzat törzsvagyonába azok a vagyonelemek tartoznak, amelyek az Önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyon részei, illetve az Önkormányzat törvényben előírt vagy önként vállalt közszolgáltatási feladatainak ellátására vagy önkormányzati hatáskör gyakorlására szolgálnak, és erre ténylegesen igénybe is veszik.

- Forgalomképtelen törzsvagyon elemei: a kizárólagos tulajdonban lévő közutak és műtárgyaik, helyi önkormányzat tulajdonában lévő közterek, parkok, vizek, meghatározott, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülő vagyonelem.
- Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon a törzsvagyonnak azon része, mely az önkormányzat közszolgáltatási feladatainak (oktatás, egészségügy, szociálpolitika, művelődés, sport, stb.) ellátásához és az önkormányzati hatáskör- gyakorláshoz szükséges vagyonelemeket tartalmazza.
- Önkormányzati üzleti vagyon a törzsvagyonon kívüli minden vagyonelem amely forgalomképes, ez jellemzően az önkormányzati tulajdonú ingatlanvagyonban testesül meg. Az Önkormányzat üzleti ingatlanvagyonának elemei: telkek, földterületek, bérlakások, nem lakás célú helyiségek (üzletek, irodák, gazdasági célú építmények, polgárvédelmi helyiségek, stb.). Az önkormányzat a tulajdonában lévő üzleti ingatlanvagyonnal többnyire közvetett módon, a kizárólagos tulajdonában lévő önkormányzati gazdasági társaság közreműködésével gazdálkodik.

Az egyéb önkormányzati vagyon részei az önkormányzat értékpapír állománya - melyet elsősorban az átmenetileg szabad pénzeszközök hasznosítása céljából vásárolhat – illetve az önkormányzat gazdasági társaságai:

- Budai Polgár Nonprofit Kft., mely a kerületi újság megjelenítésével foglalkozik
- II. Kerületi Városfejlesztő és Beruházás-szervező Zrt., melynek feladatköre a kerületi fejlesztések megvalósítása, annak lebonyolítása
- Fény Utcai Piac Beruházó, Szervező és Üzemeltető Kft., mely a piac üzemeltetésével és fejlesztésével foglalkozik
- II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft., feladata a kerületi kulturális intézmények üzemeltetése
- BUDÉP Budai Épületfenntartó és Szolgáltató Kft. v.a
- II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Kft., mely a kerületi sport és szabadidős intézmények és létesítmények üzemeltetésével foglalkozik

Az önkormányzat által elfogadott Gazdasági Program vagyongazdálkodásra vonatkozóan a következő megállapításokat tartalmazza:

„Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanvagyon értékesítése jelentős forrást képezhet a közösségi célú területfejlesztés számára, azonban ez nem élvezhet prioritást, hiszen az önkormányzati vagyon felélése hosszú távon akár feladatellátást veszélyeztető helyzetet is teremthet. Ezért az önkormányzati ingatlanok jövedelmező hasznosítását (értéknövelő beruházás, rehabilitáció, bővítés, stb.) preferálja az önkormányzat vagyongazdálkodási politikája, a városfejlesztési célokkal, fejlesztésekkel összhangban.

Kiemelt feladat továbbá az önkormányzati ingatlanvagyon-nyilvántartási rendszer folyamatos aktualizálása, valamint a tulajdonviszony vagy telekhatár tekintetében „problémás” ingatlanok helyzetének tisztázása .

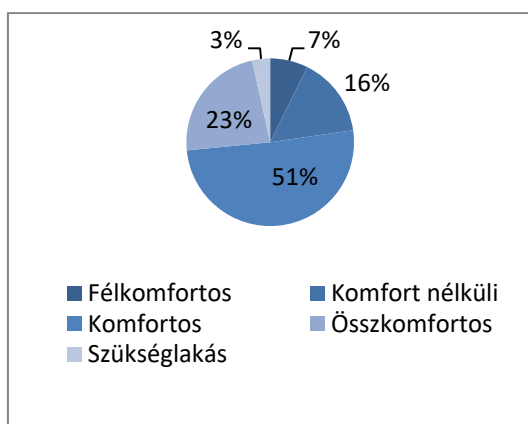
Az önkormányzat jelentős telekvagyonra a – jellegükénél fogva forgalomképtelen – közterületeket és közparkokat is magában foglalja. A telekvagyon értékesítése jellemzően a felhalmozási kiadások fedezetéül szolgál. Az ingatlanpiaci forgalom elmúlt években tapasztalt lassulása okán az önkormányzati tulajdonú telkek száma csak kismértékben fogyatkozott. A telekvagyon bizonyos, kiemelt jelentőségű ingatlan-együtteseinek jogi jellegük, vagy az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó fejlesztési célok miatt nem kerülhetnek értékesítésre.

A műemléki védettség, illetve helyi védettség alatt álló ingatlanok esetében a műemléki védettség nem jelent forgalomképtelenséget, azonban az önkormányzat tulajdonában álló műemlékek értékesítése alapos megfontolást igényel.

A forgalomképtelennek nyilvánított ingatlanok a képviselőtestület határozata alapján nem elidegeníthetőek, jelzálloggal nem terhelhetőek, vállalkozásba nem apportálhatóak, valamint nem szolgálhatnak követelések biztosítékeként, illetve tartozás fedezeteként, ugyanakkor ezen ingatlanok - rehabilitáció, funkcióbővítés által - a városfejlesztési célok szolgálatába állíthatók. A jogi szempontból forgalomképes, azonban a valóságban nem értékesíthető ingatlanok vagy közművesítés hiányában nem beépíthető telkek esetében a forgalomképesség feltételeinek megteremtése a cél.”

Kiemelt vagyontípusok	2014. év (nettó e Ft)	2015. év (nettó e Ft)
Forgalomképtelen törzsvagyon	51 341 325	51 395 253
Korlátozottan forgalomképes ingatlanok	15 767 644	18 584 022
Forgalomképes ingatlanok	19 842 653	18 465 244
Egyéb tárgyi eszközök	1 495 382	1 040 201
Befektetett pénzügyi eszközök, koncesszióba adott eszközök	3 751 368	3 142 892
Eszközök összesen	99 610 193	101 316 329

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlása (%)
Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás, 2016

Önkormányzati tulajdonú lakásállomány műszaki állapot szerinti megoszlása (%)
Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás, 2016

2.1. LAKÁS- ÉS HELYSÉGGAZDÁLKODÁS

Az önkormányzat lakás- illetve helyiséggazdálkodását a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 34/2004.(X.13.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat vagyonáról és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jog gyakorlásáról, továbbá az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek elidegenítésének szabályairól, bérbeadásának feltételeiről szóló jogszabály határozza meg. A rendelet hatálya kiterjed az önkormányzat tulajdonára, beleértve az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítésének és bérbeadásának részletes szabályait.

Az önkormányzat polgármesteri hivatalának szervezetében a vagyongazdálkodás kijelölt egysége a Gazdasági Igazgatóság Vagyonhasznosítási és Ingatlan-nyilvántartási Osztálya.

A II. Kerületi Önkormányzat ingatlanvagyonára 557 bérlakást, 656 nem lakás céljára szolgáló helyiséget, önálló helyrajzi számú forgalomképes telkeket, valamint a kerületi tulajdonban lévő közterületeket és közparkokat foglalja magába.

A lakásgazdálkodás célja olyan mennyiségű és minőségű lakásállomány fenntartása, amely képes maradéktalanul ellátni a kötelező feladatokat, illetve gazdaságosan fenntartható. A lakáskonceptió prioritását így a lakásállomány racionalizálása, valamint a funkció szerinti hasznosítás képezik.

Az önkormányzat tulajdonában álló helyiségvagyon jelentős része bérlet útján hasznosul, amely a költségvetés egyik jelentős bevételi forrása. A helyiségek egy részét (82 helyiség) a Polgármesteri Hivatal, annak szervezeti egysége, az Önkormányzat valamely intézménye, vagy közfeladatot ellátó szerv használja az Önkormányzat jogszabályban meghatározott feladatainak ellátása érdekében. A bérlet útján nem hasznosítható helyiségek jellemzően alagsori és pincehelyiségek, illetve légtöltelmi célú ingatlanrészek.

2.2. INTÉZMÉNYFENNTARTÁS

II. Kerületi Önkormányzata feladatait költségvetési intézmények, gazdálkodó szervezetek, oktatási és egészségügyi intézmények, sportlétesítmények, bölcsődék, szociális intézmények és természetesen a polgármesteri hivatal segítségével látja el. Az intézmények és szervezetek fenntartásukat részben önállóan, részben önkormányzati célszervezetek segítségével látják el. 2016-ban az önkormányzati intézményrendszer a következő képen alakul:

- A II. kerületi Egyesített Bölcsődék, mint kerületi gyermekjóléti intézmény hat tagintézménnyel működik.

- A kerületben 12 db önkormányzati fenntartású óvoda működik 18 telephelyen.
- 2017. január 1-jétől az állam (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, KLIK) az önkormányzati nevelési-oktatási intézmények működtetését is átvette, így az önkormányzatok már csupán, mint az ingatlanok, illetve az infrastruktúra tulajdonosai vesznek részt a közoktatásban (ingyenes vagyonkezelés). A II. kerületi önkormányzatnál a közétkeztetés maradt az egyedüli feladat, melyet saját cége, a II. kerületi Városfejlesztő Zrt. lát el.
- A lakosság egészségügyi alapellátását a Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálatá biztosítja
- Az Önkormányzat három gondozási központot, Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthont, Család -és Gyermekejélési Központot tart fent.
- A II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft üzemelteti a Marczibányi Téri Művelődési Központot, a Klebelsberg Kuno Művelődési, Kulturális és Művészeti Központot és a Pokorny József Sport- és Szabadidőközpontot.
- A II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság fenntartásában a Pokorny József Sport és Szabadidőközpont, a Panoráma Sportközpont, a Nagyrét utcai Sportpálya, a Sportszarnok és a Móricz teniszpálya létesítmények vannak.

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Intézményeket Működtető Központot a kerület 2013-ban alapította. A Központ feladata az Önkormányzati költségvetési szervei és az illetékességi területén működő állami köznevelési feladatot ellátó intézményekkel kapcsolatos műszaki és gazdasági feladatok ellátása. Az intézmény foglalkoztatja az állami köznevelési feladatot ellátó intézmények működtetésével összefüggő feladatok ellátóit, szervezi és koordinálja azok munkavégzését.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGE, INTÉZMÉNYRENDSZERE

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat képviselőtestületében a városfejlesztési tevékenység a Kerületfejlesztési és Településüzemeltetési Bizottság, valamint a Környezetvédelmi Bizottság kompetenciájába tartozik. A bizottságok feladat- és hatáskörét a képviselőtestület által kialakított bizottságok hatásköréről, a bizottságok és tanácsnokok feladatköréről szóló, többször módosított 45/2001.(XII.22.) önkormányzati rendelet állapította meg.

A Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei közül a városfejlesztési tevékenységek a Épített Környezetért Felelős Igazgatóság Településrendezési Osztály és részben a Fejlesztési Osztály tevékenységi körébe tartoznak.

A Fejlesztési Osztály városfejlesztési szempontból releváns tevékenységi köre:

- az állami főépítéssel és az érintett önkormányzatok főépítészeivel együttműködve elősegíti az illetékességi területét érintő területrendezési és településszerkezeti tervek összhangjának kialakítását, folyamatosan figyelemmel kíséri a rendezési eszközök hatályosulását, tapasztalatairól évente tájékoztatást ad, és négyévente összefoglaló jelentést készít a képviselő-testület részére,
- közreműködik a kulturális örökség védelméről szóló törvényben foglaltakkal, valamint a kulturális örökség védetté nyilvánításának részletes szabályairól szóló miniszteri rendeletben foglaltakkal kapcsolatos önkormányzati feladatok

- ellátásában,
- szakmai véleményével, állásfoglalásaival segíti a térség, illetve a település egységes táji és építészeti arculatának alakítását,
 - közreműködik a területrendezési tervek és a településrendezési eszközök nyilvántartására, a szabályozásokon alapuló adatszolgáltatásra és az ezzel kapcsolatosan felmerülő költség megállapítására vonatkozó helyi szabályok előkészítésében,
 - részt vesz – szükség szerint adatok szolgáltatásával – az illetékességi területére vonatkozó területi és települési információs rendszerek kialakításában és működtetésében,
 - vezeti a helyi önkormányzati tervtanácsot,
 - gondoskodik a helyi tervtanács nyilvántartásának vezetéséről, és abból adatokat szolgáltat az állami főépítésznek,
 - közreműködik a települési önkormányzat Étv.-ben meghatározott építésügyi feladatainak az ellátásában.

A Városüzemeltetési Igazgatóság Műszaki Osztályának városfejlesztési szempontból releváns tevékenységi köre Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat beruházásainak és felújításainak a lebonyolítása a döntés-előkészítéstől kezdődően a szavatossági ügyek lezárásáig. A Műszaki Osztály tevékenységi körébe tartoznak a városüzemeltetés fenntartási feladatai is.

A **II. Kerületi Városfejlesztő Zrt-t** létrehozásának célja, hogy elősegítse az Önkormányzat, mint alapító kötelező és önként vállalt településfejlesztési közfeladatainak ellátását azáltal, hogy - az Integrált Településfejlesztési Stratégiában megfogalmazott városfejlesztési célok alapján - az alapító által szerződésben ráruházott feladatait speciális céltársaságtól elvárható szakértelemmel, hatékonyan valósítsa meg. Feladata az akcióterületi rehabilitációk megtervezése, lebonyolítása, végrehajtása, a létrejövő fejlesztési eredmények fenntartása, illetve egyedi beruházások megtervezése, lebonyolítása, végrehajtása.

A kerületben, Pesthidegkúton részönkormányzat működik, mely minden olyan ügyben, amely valamilyen módon érinti a kerületrészt, véleményt nyilváníthat.

Az önkormányzat projektvezetési szabályait a Háttérszolgálati Szabályzatról szóló I-56-21/2018. Jegyzői intézkedés határozza meg, mely intézkedik a különböző egységek együttműködéséről, az együttműködésben a koordináció, a szervezés és a felelősség kérdéseiről.

Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata 2015-ben fogadta el négy évre szóló **Gazdasági Programját**. A Gazdasági Program olyan stratégiai jellegű célokat tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat. II. Kerület Önkormányzatának Gazdasági Programja a kerület stabil működtetésének és fejlesztésének stratégiai terve.

A dokumentum egyes fejezetei bemutatják az önkormányzat bevételi forrásait, vagyongazdálkodási és adópolitikai alapelveit szakterületenként a működés feltételrendszerét, a kötelezően ellátandó és önként vállalt feladatokból adódó elkötelezettségeket és teendőket, a közelmúltban megvalósult és folyó fejlesztéseket, valamint a fejlesztési elképzeléseket.

Az önkormányzat 2007-2013-as uniós ciklusban a következő pályázatokon szerepelt sikeresen:

kód	cím	igényelt összeg (Ft)	projekt teljes összeg (Ft)	támogatás mértéke (%)
KMOP-2007-5.2.2B	Budapesti integrált városfejlesztési program - Budapesti kerületi központok fejlesztése - Budapest II. kerület Bel-Buda kerületrészének funkcióbővítő rehabilitációja	987 704 198	1 349 994 421	1. ford. 85%, 2. ford. 70%
KEOP-2007-5.1.0	Energetikai hatékonyság fokozása - Fillér Utcai Általános Iskola energiatakarékosságát célzó felújítása	108 613 680	217 227 360	50%
KMOP-4-5-2-11	Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése - Győztes csapatot építünk - férőhelybővítés a Törökvész Úti Bölcsődében	152 399 390	213 140 107	90%
KMOP-4.6.1-11	Nevelési Intézmények fejlesztése -A hegy mindenkié! A Szemlőhegy Utcai Óvoda bővítése	200 000 000	464 291 000	95%

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A fenti uniós pályázatokon túl 2013-ban a Fővárosi Önkormányzat TÉR-KÖZ pályázatán a kerületi önkormányzat közel 40 millió Ft-ot nyert el, mely további 50%-os önrésszel kiegészülve lehetővé tette, hogy a fonódó villamoshálózat externális hatásait tompító, szociális kohéziót erősítő lakásfelújítások megvalósulhassanak Felhévíz városrészben.

A kerület a 2014-2020-as uniós időszakban megjelenő pályázati lehetőségeit is igyekszik kihasználni, e mellett több, elbírálás alatt lévő pályázatot nyújtott be különböző minisztériumok által kiírt hazai források megszerzésére.

Elbírálás alatt álló pályázatok:

kiíró	cím	igényelt összeg (Ft)	projekt teljes összeg (Ft)	támogatás mértéke (%)
Belügy-minisztérium	Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása	98 000 000	196 000 000	50%
Nemzetgazdasági Minisztérium	Kisgyermeket nevelő szülők munkavállalási aktivitásának növelése	400 000 000	444 263 181	100%
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	Pályázatos épületenergetikai felhívás a közép-magyarországi régió települési önkormányzatai számára (Bolyai Óvoda és a Községház Utcai Óvoda energetikai korszerűsítése)	52 421 600	129 561 355	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	Nemzeti Szabadidős - Egészség Sportpark Program	Nemzeti Sport Kp. A megvalósító		100%
Nemzetgazdasági Minisztérium	Fenntartható közlekedésfejlesztés Budapesten (Közlekedésbiztonsági és kerékpárosbarát fejlesztések Budapest II. kerületében)	8 125 000	8 125 000	100%
Budapest Főváros Önkormányzata	"A" Program: Városrehabilitáció keretében megvalósuló közterületek komplex megújítása	254 000 000	400 000 000	

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

4. FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat 2015-ben vizsgálta felül és (344/2015.(XII.22.) határozatával fogadta el Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját. A koncepció részletesen foglalkozik a kerület munkaerőpiaci helyzetével és a kerületi önkormányzat ezzel kapcsolatos terveivel, intézkedéseivel.

- A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. A Belügyminisztérium kiemelt figyelmet fordít a közfoglalkoztatottak nyílt munkaerő-piaci elhelyezésére, elhelyezkedésére, melyet a vonatkozó jogszabályok is segítenek, meghatározzák mind a Foglalkoztatási Osztályok, mind a közfoglalkoztatásban résztvevő szervezetek feladatait. A kerületben évente 20-30 közfoglalkoztatottnak sikerült munkahelyet illetve képzést biztosítani. A közfoglalkoztatással kapcsolatban a kerületben teljesül az az elvárás, hogy a foglalkoztatott munkavégzése a későbbiekben járuljon hozzá a munkavállaló piaci elhelyezkedési esélyeinek javulásához, illetve kondicionálja a munkaképességet.
- A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. (továbbiakban: Zrt.) 2010. óta folyamatosan bővülő foglalkoztatási programot hozott létre és működtet a Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központjával (továbbiakban: MEREK) együttműködésben, melynek köszönhetően több fogyatékos- és megváltozott munkaképességű embernek sikerült elhelyezkednie a nyílt munkaerő-piacon. A Polgármesteri Hivatal Központi Ügyviteli Csoportjánál is dolgoznak megváltozott képességű munkavállalók.

A kerületi munkaerőpiacot is érintő, a koncepció által meghatározott beavatkozási területek és specifikus fejlesztési célok:

- gyermeket nevelő családok, idősek és fogyatékkal élők csoportjának prioritása,
- a társadalom periferiájára szorulóknak elhelyezkedésének megakadályozása,
- a humán erőforrás megőrzése, fejlesztése a szakszerű és biztonságos ellátás érdekében,
- információ-nyújtás hatékonyságának fejlesztése (írott és elektronikus sajtó, szórólapok) az ellátások igénybe vételéről,
- az egyéni felelősségvállalás erősítése,
- egyénre szabott, differenciált szolgáltatások nyújtása.

A költségvetési lehetőségekhez igazodóan a szociális szolgáltatást nyújtó intézmények, az önkormányzati, a civil és egyházi fenntartók valamint a kerületi Szociálpolitikai Kerekasztal a végrehajtás folyamatát évente értékeli, a megvalósítást a változó szociális szükségletekhez igazítja, javaslatot készít a meg nem valósult célok ismételt ütemezésére.

5. ENERGIAGAZDÁLKODÁS

A kerületet érintő klímaváltozásra való felkészülés és energiagazdálkodás területén Budapest II. Kerület Önkormányzatának kétféle eszköz áll a rendelkezésére, a közvetlen beavatkozás és a közvetett irányítás, befolyásolás módszere. A két eszköz együttes alkalmazása hozhat hatékony megoldásokat a környezeti kérdések

megoldásában. Ezen belül a közvetlen beavatkozás szükséges mindazon esetekben, amikor az adott kérdés kizárólag az önkormányzat hatáskörébe tartozik (pl. saját épületei fűtési rendszerének korszerűsítése), ide értve azokat az eseteket is, amikor az önkormányzat nem egymagában, hanem a nagyobb hatékonyság, eredményesség érdekében más partnerekkel együtt (pl. állami szervezetekkel, vagy civil szervezetekkel, illetve magáncégekkel) végez el egy beavatkozást.

Az energiahatékonyság növelése, valamint a környezetvédelmi törekvések érdekében az Önkormányzat közvetlen beavatkozásként kezdeményezheti a saját tulajdonban lévő ingatlanok korszerűtlen fűtési technológiájának lecserélését, korszerű, hatékony távhő alapú fűtési rendszerekre, mellyel csökken az adott területen lévő szennyező anyag kibocsátási pontok száma.

A közvetett irányítás módszereinek keretén belül az önkormányzat felhívja a figyelmet, kedvező helyzetet teremt más szereplőknek a kerület számára szükségesnek tartott, de nem közvetlenül az önkormányzat hatáskörébe tartozó egyes feladatok elvégzésére.

A hatékony energiagazdálkodás és a klímavédelem érdekében tett lépések közül a közvetlen beavatkozást igénylő feladatok közé tartozik:

- a mindenkori önkormányzati intézmények és lakások épületeinek korszerűsítése;
- az energiatudatos közvilágítás biztosítása;
- az önkormányzati járműpark környezetbarát alakításának és fenntartásának biztosítása;
- a hatékony tudatosságnövelés saját aktív és interaktív eszközhálózatának széles körű, kreatív igénybe vételével.

A közvetett befolyásolás módszerét kell alkalmazni a következő célok elősegítése érdekében:

- a magántulajdonú szolgáltató, termelő és lakóépületek korszerűsítése;
- a városrészi szintű – több épületre, egy vagy több épülettömbre kiterjedő – energiahatékony fűtési módszerek terjesztése, ilyen rendszerek létrehozása;
- a kerület hőellátását érintő Fővárosi Hulladékhasznosító Műből származó, megújulóknak tekinthető hőenergia felhasználásának kiterjesztése;
- az ipari tevékenység energiatudatos továbbfejlesztése;
- az energiatudatos közlekedési módok megválasztásának népszerűsítése, tudatosságnövelés közlekedési kérdésekben;
- lakossági információs iroda létrehozása, működtetése a folyamatos tudatosságnövelés érdekében.

Az önkormányzat 2012-ben valamennyi működtetett és fenntartott intézményére vonatkozó energetikai felülvizsgálatot készíttetett. A vizsgálat eredményeként racionalizált földgáz és villamosenergia-beszerezési rendszer jött létre, az eddigi fölösleges kapacitások kiiktatásra kerültek. Az önkormányzat továbbá kiemelten kezeli intézményei energetikai korszerűsítését.

Településüzemeltetési szolgáltatások

1. SZOLGÁLTATÁSI TERÜLETEK

A településüzemeltetési szolgáltatások, feladatok a főváros kétszintű önkormányzati rendszerében megoszlanak Budapest Főváros Önkormányzata és a II. kerületi Önkormányzat között.

Az Möt. szerint a fővárosi önkormányzat feladatai:

- kiemelt forgalmú vagy országos közúti közlekedésben fontos szerepet játszó főútvonalak, sugár- és gyűrűirányú közutak, kiemelt tömegközlekedési csomópontok, kiemelt közparkok és közterek kezelése, fejlesztése, üzemeltetése, valamint ezeken a területeken a közterület-felügyelet működtetése, illetve a főváros teljes területén a forgalomtechnikai kezelői és üzemeltetői feladatok ellátása, forgalomszervezés;
- településtartás (közutak locsolása, közutak síkosság-mentesítése);
- állategészségügyi feladatok;
- közvilágítás biztosítása, köztemetők fenntartása, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása;
- helyi közösségi közlekedés biztosítása és működtetése;
- távhőszolgáltatás, ivóvíz-ellátás, szennyvízelvezetés, -kezelés és -ártalmatlanítás (csatornaszolgáltatás), hulladékgazdálkodás
- katasztrófavédelem, árvízvédelem.

Az Möt. szerint kerületi önkormányzat feladatai:

- a helyi közutak, közterek és parkok kezelése, fejlesztése és üzemeltetése;
- a kerületi önkormányzatok tulajdonában álló közterületek használatára vonatkozó szabályok megállapítása;
- a parkolás-üzemeletetés;
- az általános közterület-felügyeleti hatáskör a kerület közigazgatási hatáskörén belül;
- a helyi településrendezés, településfejlesztés;
- az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- az óvodai ellátás;
- a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- a helyi közművelődési tevékenység támogatása, kulturális örökség helyi védelme;
- a saját tulajdonú lakás- és helyiséggazdálkodás;
- a helyi adóval kapcsolatos feladatok;
- a kerületi sport és szabadidősport támogatása, ifjúsági ügyek;
- közreműködés a helyi közbiztonság biztosításában.

2. II. KERÜLETI SZOLGÁLTATÁSOK

2.1. PARKOLÁS

A Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal a korábban magán cég által üzemeltetett parkolás-ellenőrzési tevékenységet 2011 márciusában átvette, melynek következtében önkormányzati keretek között a Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Városrendészeti és Környezetvédelmi Irodán, a Parkolási Csoport megalapítását eredményezte.

A parkolási övezetekben 303 db parkoló automatát üzemeltet, valamint közel 40 parkolási ellenőr végzi e területeken a parkolás szabályszerűségének ellenőrzését ~8000 férőhelyen.

A hivatal dolgozói látják el munkanapokon az ellenőrzési, ügyfélszolgálati, karbantartási és végrehajtási feladatokat.

2.1. EGYÉB

A **II. Kerületi Városfejlesztő Zrt-t** Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata, mint alapító és egyedüli tulajdonos, 2009. június 25-én hozta létre képviselő-testülete 288/2009. sz. határozatával. A Városfejlesztő az alapítást követően 2009. július 15-én kezdte meg működését.

A Városfejlesztő létrehozásának célja, hogy elősegítse az Önkormányzat, mint alapító kötelező és önként vállalt településfejlesztési közfeladatainak ellátását azáltal, hogy - az Integrált Városfejlesztési Stratégiában megfogalmazott városfejlesztési célok alapján - az alapító által szerződésben ráruházott feladatait speciális céltársaságtól elvárható szakértelemmel, hatékonyan valósítsa meg.

A **II. Kerületi Városfejlesztő Zrt** tevékenységi köre:

- Az Önkormányzat nevében, az Önkormányzat javára eljárva az akcióterületi rehabilitációk megtervezése, lebonyolítása, végrehajtása;
- Az akcióterületi rehabilitációk során létrejövő fejlesztési eredmények fenntartása;
- Az Önkormányzat megbízásából egyedi beruházások megtervezése, lebonyolítása, végrehajtása;
- Közreműködés az Önkormányzat egyes lakossági szolgáltatásainak fejlesztésében és ellátásában.

BUDÉP Budai Épületfenntartó és Szolgáltató Kft. pedig az önkormányzati tulajdonú társasházak és intézmények fenntartásában vesz részt.

A táji és természeti adottságok vizsgálata

I. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK TÁJI-, ZÖLDFELÜLETI-, KÖRNYEZETVÉDELMI VONATKOZÁSAI

Budapest II. kerülete a Főváros budai oldalának közel 15 %-át elfoglaló, a város észak-nyugati határától a Dunáig észak-nyugat dél-kelet irányba húzódó, hegyvidéki és belvárosi területhasználatot, kiterjedt dombvidéki erdőket és sűrű beépítésű belvárosias területrészeket egyaránt tartalmazó szelete. A kerület erdőterületei, kirándulóterületei meghatározó részei a teljes Főváros szabadidős területeinek, egyben nélkülözhetetlen szerepet játszanak a teljes városbelső elviselhető mezoklimájának kedvező befolyásolásában.

A kerület hegy és dombvidéki erdői, kiránduló területei szorosan kapcsolódnak a III. kerület és a XII. kerület hegyvidéki erdőterületeihez. A tényleges szabadidős használat a kerülethatároktól függetlenül szervesen kapcsolódik össze a Budai-hegység XII. kerületi és III. kerületi erdei túraterületein, egységes rendszert alkotva, a Pilisi Parkerdő Zrt. révén együtt kezelt módon.

A II. kerület Duna-partra kifutó, sűrűn beépített, városközponti jellegű része Budapest egyik legjelentősebb attrakciójának, a Budai Várhegy idegenforgalmi zónájának kiegészítő, kapcsolódó eleme. Egyben helyszíne a felhívízi gyógyvizekre támaszkodó wellness szolgáltatásoknak is.

A kerület domborzata közel egyenletesen lejt Hidegkút felől a Víziváros felé, ezért mind a hegy-völgy irányú légcserének, mind a Duna-menti átszellőző zónának nélkülözhetetlen része.

2. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

Budapest II. kerülete természeti értékekben a Főváros talán leggazdagabb városrésze. Adottságait karakteres domborzati elemek, kiemelkedések és fennsíkok, kilátópontok, kiterjedt, turista utakkal sűrűn feltárt erdőterületek, részben még élő kisvízfolyások (Ördögárok, Paprikás-patak), nagy kiterjedésű, az egész város működése és jóléte szempontjából fontos szabadidős létesítmények képezik. Ezekhez csatlakoznak a geológiai adottságok következtében meglévő értékes barlangok és gyógyforrások, valamint az ezekhez kapcsolható turisztikai és egészség megőrzési fejlesztési lehetőségek.

II. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET

1. TÁJSZERKEZETI ADOTTSÁGOK

A II. kerület értékes táji elemeinek túlnyomó része a Budai-hegyek kistáj területén helyezkedik el, mely a Dunántúli középhegység nagytáj észak-keleti önálló része.

A Budai-hegységet minden oldalról középhegységi főtörések határolják. Szerkezeti-morfológiai alkata alapján a Budai-hegység a törésszerű szerkezeti árkos medencékre és sasbércekre különült középhegység domborzattípusát képviseli. A II. kerület határait is a Csalogány utca, Szilágyi Erzsébet fasor, Budakeszi út, Szépvölgyi út vonalán árkos bemélyedés, a Hármashatár-hegy – Virágos-nyereg vonalában hegygerinc alkotja.

A Budai-hegység egésze és annak a II. kerületbe eső része változatos morfológiájú, területén törések, fennsíkok, lépcsős levetődések, sasbércek egyaránt fellelhetők. A kerület külterületeinek csapadékvizeit a területet átszelő tektonikus völgyben haladó Ördögárok természetes kisvízfolyása vezeti le a Duna irányába.

A természetes táj a II. kerület beépített részeit részben körülöleli, részben elválasztja, részben összekapcsolja. A külső kerületrészek (Budaliget, Pesthidegkút-Ófalu, Máriaremete, Széphalom, Remetekertváros, Adyliget) a természeti tájba beágyazva, a középső és a belső kerületrészeknél mintegy 100-150 m-el magasabban erdőkkel és szabadidős területekkel közvetlenül érintkezve helyezkednek el.

A II. kerület középső beépített részét a külső beépített városrészekről markáns, erdőkkel borított kiemelkedések (Kis-Hárs-hegy, Nagy-Hárs-hegy, Vadaskerti-hegy, Nyéki-hegy, Látó-hegy) választják el. A kapcsolatot a kerületrészek között az Ördögárok völgyét követő Húvösvölgyi út és a Szilágyi Erzsébet fasor biztosítja.

A középső városrész egykor még erdős, később szőlőültetvényekkel betelepített dombvidéke mára csaknem teljesen beépült, az egykori teljes növényborítottság csak kis foltokban, zárványszerűen maradt meg.

A II. kerület nagyvárosias, sűrű beépítésű belső magja az egykori természetes tájat mára lényegében, csak mint domborzatot őrizte meg. A beépített területek kertjeiben telepített növényzet található, az egykor fellelhető flóra és fauna egyedei csak a beépített területek szélein, az erdőkkel érintkező sávokban maradt meg.

Ma már a Duna-part is jellemzően épített műtárgyak együttese, melyek döntően a közlekedést, a közművek elvezetését és az árvízvédelmet szolgálják.

2. TÁJTÖRTÉNETI VIZSGÁLAT

I. katonai felmérés

I. katonai felmérés
Forrás: Arcanum

A mai II. kerület Budapest történeti múltjában jellemzően a Duna jobb parti beépített lakott területeinek, településeinek külső, természeti környezete játszott szerepet.

Az első katonai felmérés (1782-1785) térképe alapján megállapítható, hogy a településfejlődés barokk korszakában a kerület mai területén belvárosi lakott terület csupán a Dunát közvetlenül kísérő keskeny sávban volt. Ebben az időben már nem léteztek a török korban a Budai Vár lábánál lévő egykori, a háborúk során elpusztult falvak, és csak néhány romos falmaradék emlékeztetett Mátyás király reneszánsz kori híres vadaskertjére is.

A II. kerület mai területe a XVIII. század végén túlnyomórészt még erdők és rétek hálózata volt. A Rózsadomb térségében ebben az időben a jó adottságú domboldalak kedvező tájolását jól hasznosító szőlőskertek révén hasznosították a Budától északra fekvő területet.

A mai Pesthidegkút (Hideg-Kuth) területén viszont már új telepítésű falu létesült és ismét használatba vették a sokáig nem művelt mezőgazdasági területeket is. Az Ördög árok még szabályozatlanul szelte át a mai kerület területét, szeszélyes vízjárása miatt a torkolati szakaszban gyakran elöntéssel fenyegetve a Duna parti településrészeket.

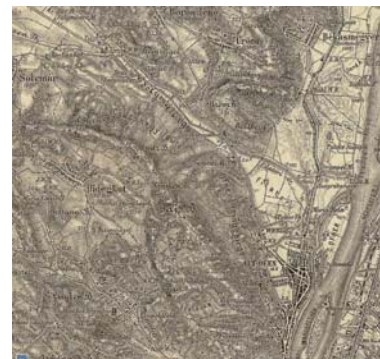
II. katonai felmérés

A második katonai felmérés (1819-1869) térképi adatai szerint a kerület területhasználata lényegében alig változott a korábbiakhoz képest. Hidegkút beépített területe némileg nőtt. A Rózsadombon szőlőültetvények díszlettek, a közel sík területek szántóföldek és legelők voltak.

III. katonai felmérés A harmadik katonai felmérés (1869-1887) idején sem indult még meg a természetközeli táj igénybevétele beépítés céljára. Erdők, dombok, rétek és szántóföldek, szőlőskertek együttese takarta még mindig a külterületeket, a beépített területek mennyisége ekkor még a korábbi szinten maradt a mai II. kerület területén.

II. katonai felmérés

III. katonai felmérés

Forrás: Arcanum

A XIX. század végétől rohamos változások indultak. A mai Széll Kálmán tér helyén hatalmas munkagödröt mélyítettek és megkezdték az itt található agyagásvány kitermelését és téglagyári hasznosítását. Megindult a beépített területek fejlődése a mai Marczibányi tér térségében is, de a Rózsadomb ekkor még jellemzően szőlőskertek területe volt.

A századfordulón már megépült a mai OPNI épülete, előtte még jól látható az Ördögárok szabályozatlan, kanyargós medre. A mai Széll Kálmán tér területén a téglavető, gödrök és vízfelületek jól láthatók, a terület feltöltése és közlekedési csomóponttá alakítása a térkép készítését követően indult meg.

a belső városrészek

az Országos Térbolyda környezete

Forrás: Arcanum

A XX. század a kerület táji adottságainak gyökeres átalakítását hozta. A korábbi kertek, mezőgazdasági területek és az erdők egy részének a helyén parcellázások történtek. Buda nagyvárossá alakulásával párhuzamosan megnőtt az igény a kertes, természeti környezetbe ágyazott lakóterületek kialakítására. Rohamos sebességgel indult meg a villák, társasházak építése, igénybe véve a korábbi szőlőskertek, nyaralókertek területét.

A racionálisabb területhasználat igényei miatt beboltozásra került az Ördögárok alsó, a Pasaréttől délre található szakasza.

Kiépültek a területet ma is feltárázó úthálózat alapjai, jórészt a domborzat megszabta nyomvonalakon, a korábbi dűlőutak nyomvonalát felhasználva.

A XX. század első évtizedeiben a meginduló turizmus létesítményei is megjelentek a tájban, kiépült a jelzett turistautak sűrű hálózata, kilátók épültek. Az 1950-es években megépült az Úttörővasút (Gyermekvasút) és annak állomásai, összekötve a XII. kerületi kiránduló területeket a Hűvösvölgyi nagyréttel. A hidegkúti beépített területektől dél-keletre vitorlázó repülőtér létesült, a Hármashatár-hegy dél-nyugati lejtőin sárkányrepülő telep kapott helyet. A kerületben jelentős sportterületek létesültek (Vasas sporttelep, Pénzügyőr sporttelep, Marczibányi téri sporttelep) és megindult a belterületi terek kertészeti rendezése. A XX. század közepére lényegében a parkok, szabad terek rendszere is végleges rendszerbe szerveződött, ezen a téren csak kis területeken történtek a közelmúltban változások.

3. TÁJHASZNÁLAT ÉRTÉKELÉSE

A lakott területeknek a tájban bekövetkezett robbanásszerű kiterjedése ellenére a II. kerületben a természetes táj jelentős része napjainkig megmaradt. Humanizált elemei ma jellemzően hegyes-dombos, jelentős részben erdővel takart, a beépített területeket körül ölelő, az egyes városrészeket elválasztó, azokat értéknövelően befolyásoló kiránduló területek.

A kisvízfolyások közül a legjelentősebb az Ördögárok, ennek a Szépilonától délre lefutó szakasza már nem szabad mederben fut, beboltzásra került. Az észak-nyugati irányba futó Paprikás patak jellemzően ma is nyílt mederben folyik, a II. kerületen kívüli Solymár területén futó szakaszán kis vízesés is található.

III. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

Budapest II. kerületében a védett természeti területekre vonatkozó különböző tájképvédelmi, természetvédelmi és ökológiai lehatárolások egymást átfedve tartalmazzák a kerület legjelentősebb, kiterjedt, az egész Főváros szempontjából fontos, megőrzendő területeket.

1. TÁJKÉPVÉDELMI SZEMPONTBÓL KIEMELTEN KEZELENDŐ TERÜLETEK

Tájképvédelmi övezet A tájképvédelmi területek lehatárolása az OTRT (2003. évi XXVI. sz. törvény az Országos Területrendezési tervről), a magasabb rendű agglomerációs és fővárosi területrendezési és területfejlesztési tervek, valamint az érvényben lévő kerületi terv előírásai szerint történt. Ezek közé a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak. A II. kerületben a beépített területeken kívüli teljes természeti táj és a belső városmag egésze tájképvédelmi területként meghatározott.

2. NEMZETI ÉS NEMZETKÖZI TERMÉSZETVÉDELMI OLTALOM ALATT ÁLL VAGY VÉDELEMRE TERVEZETT TERÜLET, ÉRTÉK, EMLÉK

Natura2000 területek A nemzetközi természetvédelem alatt álló NATURA 2000 védelmi területeket a 275/2004 (X.8.) számú Kormányrendelet az európai jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről határolja le és határozza meg. Ezek a védelembe vont területeken az alapvető cél az ott található élőhelyek illetve növény és állatfajok megőrzésének a területi feltételeit biztosítani. Gondoskodni kell a kedvező, a védelembe vonást indokoló természetvédelmi helyzet megőrzéséről, annak fenntartásáról, illetve szükség esetén a helyzet helyreállításáról, valamint a fenntartható gazdálkodás feltételeinek biztosításáról. A II. kerületben a legértékesebb erdőterületek tartoznak a NATURA 2000 védettségű kategóriába.

Budai Tájvédelmi Körzet A Budai Tájvédelmi Körzet országosan védett természetvédelmi területeit 1978-ban határolták le. A túlnyomórészt Budapesten kívüli, de a Főváros területébe is mélyen beékelődő védett területek a II. kerület területének erdős hegyvonulataira terjednek ki. A lehatárolt terület közel azonos a NATURA 2000 védett területekkel, de Adyliget és a Leshegy-Tökhegy térségében, valamint az Erzsébet-ligettől keletre lévő területeken annál kiterjedtebb. A Budai Tájvédelmi Körzet természetvédelmi területei lényegében a legfontosabb kerületi kiránduló területeket lefedik a védett területeken a természeti értékek megőrzésének feladatai alá kell rendelni minden egyéb fejlesztési feladatot és szempontot.

Fővárosi védelem A fővárosi védelem alatt álló kisebb, helyenként elszigetelt helyzetű területű természetvédelmi területek és természetvédelmi értékek kiegészítik az országos és nemzetközi védelem alatt álló természetvédelmi területeket. Helyi jelentőségüket jelzi, hogy létesítésükről a fővárosi önkormányzat döntései rendelkeznek. A természet megőrzésének szempontjából szerepük éppoly fontos, mint a magasabb jogszabályokban lehatárolt területeké.

A fővárosi védelembe vont területeket és természeti objektumokat a Budapest helyi jelentőségű védett természeti területeiről szóló 25/2013.(IV.18) Főv. Kgy. rendelet határozza meg. Ezek a következők:

- Apáthy szikla és környezete,
- Balogh Ádám szikla és környezete,
- Ferenc hegy természetvédelmi területe,
- Fazekas hegyi kőfejtő természetvédelmi területe,
- Kondor úti libanoni cédrus fa,
- Mihályfi Ernő kertje,
- Pusztaszeri úti védett földtani alapszelvény,
- Gazda utcai hársfa,
- Heinrich István utcai olimpiai emléktölgy.

A helyi védett területek kezelése, gondozása fővárosi feladat.

•

Tájképvédelmi területek

Natura2000 területek

Budai Tájvédelmi Körzet

Fővárosi védelem

Ex lege védett források A II. kerület gazdag mélységi hévízforrásokban, melyek a Duna melletti sávban törnek fel. a József hegy lábánál feltörő, az 50-60 fokot is elérő melegségű hévizek táplálják a Lukács, a Császár és a Király fürdők közjóléti létesítményeit.

Legjelentősebb források a kerületben:

Lukács fürdő: Malom-tó-forrás, Római-forrás

Császár fürdő: Török-forrás, Mária-forrás, Antal-forrás, János-forrás

Ex lege védett barlangok A Budai Hegység barlangjainak egy része a II. kerület területén található. Ezek a Szemlőhegyi-barlang, a Józsefhegyi-barlang, a

Ferenchegy-barlang, Pálvölgy-barlang és a II. és III. kerület határán lévő Mátyáshegy-barlang.

Ezek közül látogatható és gyógyászati, turisztikai szempontból is jelentős a Pálvölgy-cseppkőbarlang és a Szemlőhegy-barlang.

3. ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT

Országos ökológiai hálózat

A Nemzeti Ökológiai Hálózat területeit az OTTr (2003. évi XXVI. sz. törvény) alapján az agglomerációs, a fővárosi és a kerületi tervek határolják le. Az ökológiai hálózatba magterületek, ökológiai folyosók, puffer területek és rehabilitációs területek tartoznak. Ezen területeken a természeti elemeket igénybe vevő fejlesztéseket az ökológiai szempontok, a biológiai sokféleség megőrzésének szempontjai szerint lehet csak végrehajtani.

A II. kerületben az ökológiai hálózat magterületei és puffer területei lényegében azonos területeket fednek le, mint az országosan védett területek. Az ökológiai hálózat ökológiai folyosó részébe tartozik a kerület területén lévő dunai vízfelület.

A zöldfelületi rendszer vizsgálata

I. A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

1. SZERKEZETI-, KONDITIONÁLÓ SZEMPONTBÓL LÉNYEGES, VALAMINT A ZÖLDFELÜLETI KARAKTERT MEGHATÁROZÓ ELEMEL

A II. kerület zöldfelületekben rendkívül gazdag része a Fővárosnak. A zöldfelületek túlnyomó részét a külterületek erdő és kiránduló területei, valamint a kertés lakó és üdülőterületek magánkertjei képezik. A belső kerületrészek parkhálózata foltszerű, kis területű, de nagy humán ökológiai szerepű parkokból, játszóterekből és fásított terekből áll.

1.1. ERDŐTERÜLETEK

A II. kerületi erdőterületek elhelyezkedése, funkcionális tagolódása, tulajdonviszonyai, védettsége, turisztikai funkciói és veszélyeztetettsége az erdészeti hatóság és a budapesti nyilvántartási adatbázis adatai alapján kerülnek bemutatásra.

Az erdőtagok elhelyezkedése

A II. kerületben található, az erdészeti hatóság által nyilvántartott, üzemtervezett erdőtagok jellemzően a Hárs hegy, a Nyéki hegy, a Vadaskert, a Hármashatár-hegy, a Csúcs-hegy, a Látó-hegy és a Kecse-hegy természetvédelem alatt álló kiránduló területeit fedik le, de ugyanakkor a kiránduló területek jelentős része nem erdőtervezett erdő területén található (Kővár, Vitorlázó repülőtér, Gercsényi templom térsége).

Nem védett területen található a Remetehegyen a Kerényi Frigyes út mellett nyilvántartott erdőtag.

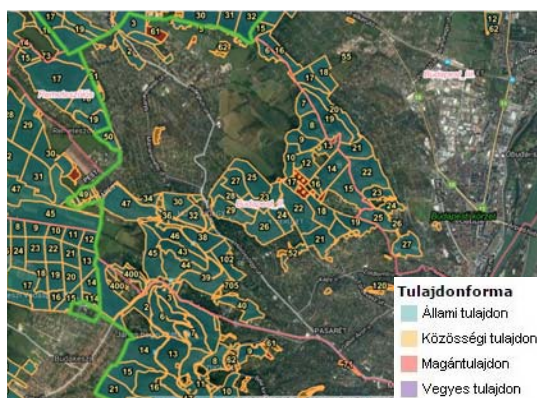
A nyilvántartás szerint erdészeti kezelésben lévő erdő az OPNI intézményterületének mintegy 2/3-a is.

Az erdőtagok funkciói

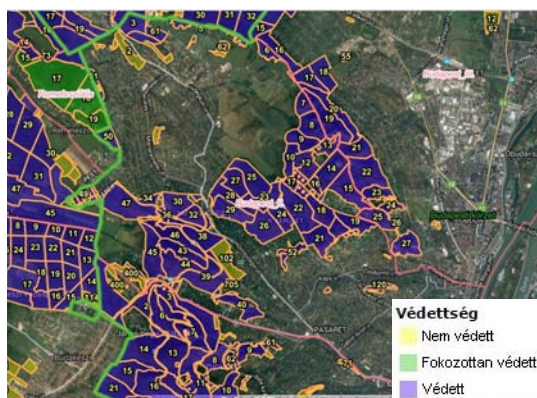
Az erdőtagok az erdészeti nyilvántartás szerint jellemzően védelmi erdő kategóriába soroltak. Kivétel az OPNI területén, a Kerényi Frigyes út mellett és a Szívvirág utca mellett a Hidegkúti utat a solymári határig kísérő erdőfolt, valamint a Paprikás patakot a Véka utca menti (Hidegkút Ófalu) temető mellett kísérő erdőfolt, melyek közjóléti erdő kategóriába soroltak.

Az erdőtagok tulajdonviszonyai

Az erdőtagok jellemzően állami tulajdonban vannak. Kivétel az erdészeti nyilvántartás szerint a Véka utcai temető mögötti 61-es számú és a Szépvölgyi út melletti 16 és 17-es sorszámú erdőtag.

Az erdőtagok védettsége

Az erdőtagok jellemzően védett és fokozottan védett kategóriában vannak.

Az erdőtagok turisztikai berendezései

A II. kerületi erdőtagok Budapest területének és tágabb környezetének legjobban felszerelt kiránduló erdei közé tartoznak. A jelzett turistautak hálózata sűrű, az sétautak kiépítettsége megfelelő, bár karbantartottságuk állapota hullámzó. A felszerelésekhez tartozó padok, esőbeállók, hulladékgyűjtők állapota a túlhasználtság nyomait viseli.

Az erdőtagok veszélyeztetettsége

Az erdőterületek tűzvesélyessége a fajfaj összetételtől és a terület kitérttségétől is függ. A II. kerület erdőterületeinek túlnyomó része lombhullató erdő (tölgyesek, cseres tölgyesek, molyhos tölgyesek, gyertyános tölgyesek, az északias hűvösebb fekvésben bükkösök).

A kopárosodott mészkő és dolomit területeken az újra erdősítés érdekében a korábbi időkben tájidegen fekete fenyveseket telepítettek, melyek az időjárási ingadozásokat kevésbé tolerálják, betegségekkel szemben kevésbé ellenállóak, ezért leromlanak. Aljnövényzetük hiányzik, száraz, gyúlékony tűlevelekből áll. Ezért a gondatlan tűzgyújtás könnyebben okoz bennük erdőtüzet, mint a nedves aljnövényzettel is rendelkező, őshonos fajokból álló lombhullató erdőkben.

1.2. KISVÍZFOLYÁSOK, ÁLLÓVIZEK

- Ördögárok** A II. kerület legjelentősebb, a kerületet ÉNY-DK irányban átszelő kisvízfolyása az Ördögárok. Felső szakasza két ágból áll. A nagyobb ága a Nagykovácsi medencéből, kisebb ága a Julianna major medencéjéből ered, a két ág a kerület területén, a Húvösvölgy északi szélén ömlik egymásba. Hossza 16 km, vízgyűjtő területe 57,0 km². Állandó vize a XIX. századi nagy erdőirtások óta nincs, de heves felhőszakadások idején vízhozama 25 m³-re is dagadhat. Alsó szakasza beboltozott, így torkollik a Gellért-hegy alatt a Dunába.
- Paprikás-patak** A Paprikás-patak a Csorda kútnál, a Viharhegy alatt ered és DK-ÉNY irányban Solymár felé folyik, majd az Aranyhegyi-patakba ömlik. A természeti területeken kívül a Hidegkúti út mellett érinti Ófalu beépített területeit is. Budapest területén kívül kis vízésés is található a medrében. A kerületen átfolyó szakasza mintegy 4,2 km hosszú, állandó vize nincs.
- Állóvizek** A kerület egyetlen állóvize a Hidegkút szélén található, a Paprikás-patak mellett mesterségesen létrehozott, parkosított környezetben lévő Kisgazda utcai kis tó. Vízfelülete mintegy 2000 m². Környezete parkosított.

1.3. BELTERÜLETI ZÖLDFELÜLETEK, MAGÁNKERTEK,
KÖZHASZNÁLATÚ ZÖLDFELÜLETEK, SPORTTERÜLETEK

- Magánkertek** A II. kerület legnagyobb területű, így legnagyobb lefedettséget jelentő, a helyi klímát leginkább előnyösen befolyásoló, a lakóterületek értékét leginkább emelő belterületi zöldfelületei a magánkertek. Ezeknek az egyes építési telkeket borító aránya az építési övezetekre vonatkozó zöldfelületi előírások, illetve azok betartásának függvénye.

Legkedvezőbb zöldfelületi arány a kertvárosias övezetek legkisebb beépítettséget megengedő és a legnagyobb minimális zöldfelületi borítottságot megkívánó területrészein, jellemzően Hidegkúton található.

A villaház és a társasház övezetek kertjeinek fásítottsága a családi házas övezetekhez képest a beépítettséggel arányosan csökkenő. A magánkertek zöldfelületi fedettségét a telkenkénti lakások száma is befolyásolja, mivel minél több parkoló autó részére kell telken belüli parkolóhelyet kialakítani, a zöldfelületek mennyisége annál inkább csökken.

A magánkertekben a szabadidős funkciók egy részét (sport, játék) hely hiányában nem lehet biztosítani. Ezért a II. kerület kis parkjainak és fásított tereinek nagy szerepe van mind a szabadidős - rekreációs területek biztosításában, mind a környezeti minőség javításában, mind a lakóterületek felértékelésében.

Korlátlan közhasználatú zöldfelületek Korlátlan használatú zöldfelületek típusai a következők:

- Városi közkertek dekoratív növényzettel, jelentős faállománnyal és szabadidős közjóléti berendezésekkel;
- elsősorban a fás növényzet szempontjából értékes, kis területű közkertek;
- fásított közterek, városi fórumok;
- védett természeti területekhez kapcsolódó, korlátlan közhasználatú zöldfelületek;
- épített történeti értékhez kapcsolódó közhasználatú zöldfelület.

a) városi közkertek dekoratív növényzettel, jelentős faállománnyal és szabadidős közjóléti berendezésekkel

Mechwart liget A kerületi Polgármesteri Hivatal előtti dekoratív park, nagyméretű szökőkúttal, kiterjedt virágos felületekkel, játszótérrel. Szerepel a BVKSZ szerint a városkép, a növényzet értéke és az idegenforgalom szempontjából védett terek, kertek listáján. Felújított, magas színvonalon fenntartott.

A BVKSZ korábbi besorolása szerint a városkép, a növényzet értéke és idegenforgalmi értékei miatt védett park.

Bem József tér A közlekedési útvonalak által sajnálatosan megsabdalt, eredetileg téglalap alaprajzú, nagy hagyományú, 1893-ban parkosított kis park. Tengelyében áll az 1934-ben felállított Bem szobor.

Faállományát néhány idős, értékes fa is gazdagítja.

Nagy Imre tér Hagyományos szerkezetű, a lakó és intézményterületek közé illeszkedő, a Fő utca melletti, téglalap alakú kis park. Faállománya jelentős, felújított játszótér található benne, melyet mackós szobor is díszít.

Elvis Presly park A Lukács és a Császár fürdők előtti, nagyon idős, a városrész múltjához tartozó faállományt is tartalmazó séta és pihenőpark, mely szervesen kapcsolódik a mellette álló műemléki fürdőépületekhez.

Faállományának, szép platánfáinak egy részét a XIX. század végén, a gyógyfürdő és a gyógyszálló építése után telepítették. Játszó és pihenőhelyekkel egyaránt berendezett, értékes szobrokkal díszített, korlátlanul látogatható történeti kert, mely megérett a felújításra.

Zsigmond tér Az Árpád fejedelem út, a Frankel Leó út a Dara utca és a Lajos utca közötti kis park. Jól felújított, gazdagon felszerelt játszótér bekerített. A park díszé az 1712-ben felállított Szentháromság szobor.

Vérhalom tér A Rózsadomb tetején, a Vérhalom utca Cimbalom utca találkozásánál lévő, a közúti forgalom által körbevett, 1919-ben létesített kis park. Eredeti helyén Budapest egyik legrégebbi játszótér volt. A bekerített területen ma is jól felszerelt játszótér és sportterület is található a gazdag növényzeten és pihenőhelyeken kívül.

A BVKSZ korábbi besorolása szerint a tér a városkép, a növényzet értéke és idegenforgalmi értékei miatt védett park.

b) elsősorban a fás növényzet szempontjából értékes, kis területű közkertek

Margit utcai kis park A Margit utca és a Rómer Flóris utca közötti, jelentős szintkülönbséget áthidaló, kisméretű korlátlan közhasználatú zöldfelület. Csak pihenő parkocská, árnyas fákkal és Beck Ö. Fülöp szobrászművész 1938-ban felállított mészki kútszobrával (Ifjúság kútja). Kisméretű játszótér is van, de döntően kutyasétáltató hely.

Mansfeld Péter park A Veronika utca és a Bólyai utca találkozásánál fekvő kiváló kilátó területként szolgáló, inkább sétaterületnek tekinthető kis köztér. Értékes, idős platánfák szegélyezik a Bólyai utca mellett.

Nagy Lajos tér A Pasaréti út és a Branyizskó utca találkozásánál lévő, a közúti forgalmi utakkal körülvett kis park.

Gyóni Géza tér A Margit híd déli hídfője alatti, emlékmű köré szervezett dekoratív parkocská.

Germanus Gyula park Az Árpád fejedelem út melletti, a Margit híd északi hídfőjében lévő kisméretű fásított zöldfelület, vendéglátó hellyel, pihenő helyekkel.

Bánffy György emlékpark A Húvösvölgyi út és a Hidegkúti út találkozásánál lévő kis park. Idős fái alatt emlékmű, pihenőhely, közösségi tér és tanösvény, valamint kis játszótér egyaránt található.

c) fásított közterek, városi fórumok

Széll Kálmán tér fásított köztere A közelmúltban átépített, felújított forgalmi csomópont centrumában utcabútorzattal, vízfelületekkel és zöldfelületekkel kiegészített, korszerű arculatú városi tér létesült. Közterületi műtárgyakkal, képzőművészeti alkotásokkal is díszített, a tágabb környezet szempontjából is meghatározó jelentőségű agóra.

Ganz- Millenáris park Egykori barnamezős gyári terület újra hasznosításával kulturális központ és ahhoz csatlakozó, látványos korlátlan közhasználatú közkert létesült. Kulturális rendezvények szabadtéri helyszíne, egyben játszó és sétatér. Mára felújítása időszerűvé vált.

Széllkapu park A Margit körút mellett elbontott gyári épületek és irodák helyén új közpark létesül. Kivitelezése folyik a kerületi építési szabályzat készítésének idején.

Marczibányi tér Az Alvinci utca és a Felvinci utca közötti sport és szabadidős létesítményeket tartalmazó fásított közösségi terület. Játszótere és dekoratív pihenőparkja is van, de elsősorban szabadtéri rendezvényterületként szolgál.

d) védett természeti területekhez kapcsolódó, korlátlan közhasználatú zöldfelületek

Ferenc-hegyi park A barlang feletti zöldterület, mely kis parkként szolgáló, védelem alatt álló, korlátlan használatú zöldfelület.

Pálvölgyi-barlang felszíne Közösségi zöldfelület a kirándulók és a barlanglátogatók részére kialakítva. Természetvédelem alatt áll.

Józsefhegyi-kilátó kertje A kilátópontot övező, korlátlan használatú kis zöldfelület.

Szemlőhegyi-barlang felszíne Parkosított, rendezett zöldfelület a barlang látogatói részére került kialakításra.

Apáthy-szikla környéke A szikla sasbérce szép kilátópont, helyi jelentőségű természeti terület, karakteres szikla alakzattal. Környezete korlátlan közhasználatú zöldfelület.

e) épített történeti értékhez kapcsolódó közhasználatú zöldfelület

Gül Baba türbe környezete Budapest legértékesebb török kori műemlékének kertje és külső, korlátlan közhasználatú környezete. Az építészeti műemlék felújításával együtt a zöldfelület megújítása, értéknövelő átépítése és a mainál magasabb színvonalú fenntartása szükséges. Az értéknövelő felújítást követően a terület nagy idegenforgalmi látogatottsága várható. Helyzete ma méltánytalanul elhanyagolt.

Máriaremetei templomkert A templom épületének jelentős építészeti műemlékét, a híres kegyhelyet övező, szobrokkal díszített, dekoratív emlékpark. Faállománya is jelentős. Számon tartott kiránduló központ, találkozóhely és egyházi rendezvények helyszíne is.

A BVKSZ alapján korábban szerepelt a városkép, a növényzet értéke és az idegenforgalom szempontjából védett közparkok között.

Gercsepusztai templomrom térsége A Virágos-nyereg alatti gyepek-bozótos kiránduló területen található, néhány idős fával övezett építészeti műemlék szabadon látogatható. Az egykori középkori település helyén megmaradt, a kirándulók által gyakran felkeresett terület.

Sportterületek

<i>Vasas Sportcentrum</i>	A Pasaréti út melletti nagy múltú és sporttörténeti jelentőségű, jelentős lakossági igényeket is kielégítő fásított sporttelep, melynek főépülete műemlék.
<i>Pénzügyőr sporttelep</i>	A Pasaréti út melletti nagy múltú, labdarúgó pályával is rendelkező sporttelep.
<i>Katonai akadémia sportparkja</i>	Közhasználat elől elzárt intézményi használatú sportterület és intézménykert.
<i>Pokorny József Sport és szabadidő központ</i>	A külső II. kerület legfontosabb szabadidős szolgáltatásokat és sportolási lehetőségeket biztosító, korlátozott közhasználatú közösségi helye.

Felhévízi utcai sportcentrum (Panoráma sportközpont)

Belterületi zöldfelületek elhelyezkedése

1.4. FASOROK

A fasoroknak a kerület szerkezeti tagolásában, az utcakép javításában, a helyi klíma kedvező befolyásolásában kiemelkedő jelentősége van. Ezek két fő egységbe tematizálhatók:

- főforgalmi utakat kísérő, településszerkezeti jelentős, kerületi fasorok; valamint
- jelentős mellékútvonalis fasorok.

főforgalmi utakat kísérő, településszerkezeti jelentős, kerületi fasorok

A főforgalmi utakat kísérő fasorok jellemzően szakaszonként hiányosak, a beteg, senyedő faegyedek száma magas. Ennek oka az utak mellett jelentkező levegőszennyezettség, továbbá a talaj betömörödése, ennek következtében levegőtlenesége és vízhiánya. Jelentős probléma továbbá a korábbi, helytelen faj megválasztás is.

A vizsgálat készítése során jól regisztrálható volt, hogy a 60-70 évvel ezelőtt nagy gyakorisággal a főforgalmi utak mellett telepített vadgesztenyefák a megváltozott természeti és műszaki körülmények mellett mára erősen pusztulásnak indultak. Ez a jelenség a Budakeszi út, a Húvösvölgyi út mellett igen jól megfigyelhető. A mintegy 15 évvel ezelőtt a Szilágyi Erzsébet fasorban elhatározott faj csere-, vadgesztenye helyett kőrisek telepítése- sikeresnek bizonyult.

A Pasaréti út mellett is jól megfigyelhető az idős kőrisfák jellemzően jó állapota, míg az út alsó, Szilágyi Erzsébet fasorhoz közeli szakaszán meglévő vadgesztenyefák állapota rossz.

Jól megfigyelhető, hogy a folyamatos zöldsávba telepített fák állapota is lényegesen kedvezőbb, mint a szűk egyes fahelyekre ültetett fák állapota, a jobb vízellátás és talajlevegőzés miatt. Általánosan megfigyelhető volt, hogy a szabványban előírt 2,25 m²-nyi szabad

földfelületű fahely gyakorta nem biztosított és ez a fasori fák rossz állapotán nyomot is hagy.

<i>Budakeszi út</i>	Kétoldali, helyenként hiányos, idős vadgesztenyefái senyednek.
<i>Gábor Áron utca</i>	Kétoldali fasora szakaszonként hiányos.
<i>Margit körút</i>	Kétoldali, a közlekedési terhelés miatt senyedő, helyenként hiányos fasor.
<i>Pasaréti út</i>	Kétoldali, értékes, nagy kőrisfák alkotta, dekoratív fasor. Alsó szakaszán beteg fák is találhatóak. A fasor egy része folyamatos zöldsávban van.
<i>Rómer Flóris utca</i>	Kétoldali, vegyes fafaj összetételű, jó állapotú fasor. Fái jellemzően egyes fahelyekbe ültetettek.
<i>Szilágyi Erzsébet fasor</i>	Kétoldali, felújított, nagy városképi jelentőséggel bíró, kőrisfákkal telepített fasor.
<i>Hűvösvölgyi út</i>	Kétoldali, helyenként hiányos, helyenként egyik oldalát erdősávval helyettesített fasor. Eredetileg telepített vadgesztenyefái pusztulnak. Az út déli szakaszát parkosított, kiszélesedő zöldsáv kíséri.
<i>Hidegkúti út</i>	Kétoldali, helyenként hiányos fasor.
<i>Máriaremetei út</i>	Keskeny, emiatt hosszú szakaszokon fátlan fasori sávokat tartalmazó fasor.
jelentős mellékútvonalai fasorok	Megállapítható, hogy a főútvonalak, a dombvidéki utcák és a hegyvidéki családi házas területek utcái fasor telepíthetősége szempontjából eltérő adottságúak, ezért eltérő karakterűek. A fasorok kialakíthatóságát az út szabályozási szélességén, a közúti közlekedés helyigényén kívül a parkolás helyigénye, továbbá az út melletti területhasználat, a megközelítendő ingatlanok igényelt bejárati sűrűsége, a domborzat és az esetleg meglévő vízvezető árkok helyigénye is befolyásolja.
	Fentiek miatt folyamatos fasor a családi házas zóna kis utcáiban kevésbé alakítható ki. Karakteres fasorok ezekben a térségekben ezért hiányoznak.
<i>Bolyai utca</i>	Kétoldali, idős, szép platánfákkal betelepített fasor. Az egyes fák különálló fahelyekbe telepítettek.
<i>Házmán utca</i>	Kétoldali, idős, pusztuló vadgesztenyefákat is tartalmazó, jellemzően vegyes fafajú, szép fasor.
<i>Hargita utca</i>	Kétoldali, vegyes fafaj összetételű, fiatal fákkal pótolts fasor.
<i>Herman Ottó utca</i>	Egyes szakaszokon kétoldali, kipótolts, gépkocsi behajtókkal, garázsbehajtókkal tagolt fasori sávba telepített fasor. A fákat egyes szakaszokon cserjesávok helyettesítik.
<i>Júlia utca</i>	Zöldsávba telepített, vadgesztenyefákból álló, dekoratív kétoldali fasor.
<i>Mecset utca</i>	Keskeny, építészeti karaktere miatt érdekes utca.
<i>Torockó utca</i>	Kétoldali, rendezett, folyamatos fasorú utca.
<i>Küküllő utca</i>	Kétoldali, vegyes faállományú, fasoros utca.
<i>Lotz Károly utca</i>	Kétoldali, idős, szép fasorú utca.
<i>Ördögárok utca</i>	A szintkülönbség és az árok miatt helyenként fátlan szakaszokat is tartalmazó, vegyes fafaj összetételű fasor.
<i>Pázsit utca</i>	Kétoldali, vegyes, szép fasoros utca.
<i>Zsíroshegyi út</i>	Egyoldali, hiányos fasorú út.
<i>Dutka Ákos utca</i>	Kétoldali vegyes fasor, gépkocsi behajtókkal szaggatott fasor.

2. ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁG ÉRTÉKELÉSE

A kerület zöldfelületi rendszerét jellemzi a külterületi kiránduló erdők kiterjedtsége, azok kiemelt súlya a kerület levegőminőségének a kondicionálásában és a szabadidő kulturált zöld környezetben való eltöltéséhez történő területbiztosításban.

A beépített területek környezeti kondícióját jellemzően a magántelkek kertjei biztosítják a kertes-családiházak és a társasházak beépítésű lakóterületeken.

A sűrűn, többnyire zárt sorúan beépített belvárosias kerületrésznél a mozaikosan elhelyezkedő kis parkok és közkertek jelentősége mind a szabadidős funkciók helybiztosításában, mind a környezet ökológiai és esztétikai jellegű kondicionálásában kiemelt fontosságú.

II. A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER KONFLIKTUSAI ÉS PROBLÉMÁI

1. KONFLIKTUSOK KERÜLETRÉSZENKÉNT

A II. kerület zöldfelületi rendszerének konfliktusai kerületrészenként eltérőek.

belső kerületrész

A legbelső városrész és a Duna part kis területű fasorai, parkjai és közkertjei a túlhasználat és a környezeti ártalmak miatt különösen sérülékenyek és fenntartás igényesek. Ezért ebben a városrészben a közterületi zöldfelületek drágább üzemeltetésével, magasabb fenntartási kötelezettségekkel kell számolni. Nem segíti az üzemeltetési problémák megoldását, hogy a kerületi és a fővárosi fenntartású területek keverednek. Ez időnként a gazdátlanság helyzetét, a területek leromlását idézi elő. Összességében megállapítható, hogy területi zöldfelület növelésre nincs mód, jellemzően a minőségi közterület gazdálkodás lehetőségét kínálja csak a kialakult helyzet.

a hegyvidék lakott területei

A középső, dombvidéki lakóterületek kiterjedt magánkertjei jellemzően magas zöldfelületi borítottságot és jó környezetállapotot hoznak létre. Esztétikai állapotuk, kezeltetésük a tulajdonosok igény szintjétől függő. A magántulajdonú zöldfelületek értékcsökkenését a telkek túlépítése és a tervezett zöldfelületi arányok be nem tartása, illegális csökkentése veszélyezteti.

A lakóterületek közötti, foltszerűen elhelyezkedő, kis területű, elaprózott közcélú zöldfelületek helyzete és problémái lényegében azonosak a belső városrész zöldfelületi problémáival

beépítésre nem szánt erdő és zöldterületek

A külső II. kerület zöldfelületi ellátottsága Budapest egészével összehasonlítva kiemelkedően kedvező. Az erdő és kiránduló területek közelsége, közvetlen szomszédsága rendkívül előnyös helyzetet jelent.

Konfliktust okoz viszont, hogy az erdők és kiránduló területek az egész Főváros teljes lakosságát szolgálják, így a túlhasználat időnként természetkárosodást okoz. Problémát jelent, hogy időnként olyan fejlesztési elképzelések vetődnek fel, melyek a szabad területek kiemelkedően fontos természeti értékeinek a megőrzését nem érzékelik. A kényes természeti egyensúly további területvesztés nélkül is csak nehezen tartható fenn, a kiránduló területek sem területvesztést, sem további funkcióvesztést már nem viselnek el. Ezért a térségben a természetvédelmi területekre vonatkozó jogszabályok szigorú számonkérése az erdőterületek fennmaradásának a feltétele.

Zöldfelületi rendszer helyzetelemzése és helyzetértékelése

I. A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, ZÖLDFELÜLETEK ÁLLAPOTA, HELYZETE, AZ AZOKAT VESZÉLYEZTETŐ TÉNYEZŐK

1. ERDŐ ÉS KIRÁNDULÓTERÜLETEK- TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEK

1.1. ELŐNYÖS ADOTTSÁGOK

Budapest II. kerülete természeti értékekben rendkívül gazdag. Budapest kiránduló erdeinek mintegy 30%-a kerületben van, ezek közvetlenül kapcsolódnak a Budai hegység Fővároson kívüli hegyvidéki erdeiehez. A változatos morfológiájú erdő és kiránduló területek jelzett séta és turista utakkal gazdagon feltártak. A területek összvárosi és regionális közjóléti célokat egyaránt szolgálnak, de legnagyobb előnyt a használatban természetesen a II. kerület élvez, a közvetlen érintkezés, a könnyű megközelíthetőség miatt.

Előnyös, hogy az erdőterületeken üzletszerű fakitermelés nem folyik, a faállomány kezelése a védelmi és szabadidős szempontoknak alárendelt.

1.2. PROBLÉMÁS ADOTTSÁGOK - TERÜLETHASZNÁLATI KONFLIKTUSOK

Az erdő és kiránduló területek alapvetően három zárt, lakóterületekkel körbeépített tömbben helyezkednek el:

- Hárs-hegy térsége,
- Nyéki-hegy, Vadaskert, Hármashatár-hegy térsége,
- Tök-hegy alatti területek.

Az erdőterületek nagy szegélyhosszon érintkeznek a beépítésre szánt területekkel, ezek az érintkező sávok pedig a fokozott igénybevétel, az illegális szennyezés és a túlhasználat szempontjából veszélyeztetettek.

A kiránduló területek és mezőgazdasági területek jelentékeny része bár természetvédelem alatt áll (Natura 2000 és Budai Tájvédelmi Körzet), de nem erdészeti üzemterület. A Hárs hegy és a Vadaskert- Nyéki-hegy hűvösvölgyi keskeny és rövid érintkezési sávja egyben fontos közlekedési csomópont is, a sétautak elágazó-összefutó térsége, ezért fokozottan igénybevett és túlterhelt.

1.3. FELSZERELTSÉG - FENNTARTOTTSÁG

A kiránduló és erdőterületek sétaútvonalai, parkfelszerelési tárgyai, turista jelzései a nagy igénybevétel miatt nagyobb figyelmet, kezelést, ápolást igényelnének, mint az inkább összefüggő erdőtömbbe tartozó területrészek. Nagyobb ápolást igényelnének a kilátó pontok közvetlen körzetei, melyek kiemelt terhelést kapnak. Hasonlóan sérülékenyek a területigényes szabadidős tevékenységek céljára igénybevett, nem erdősített területek (Vitorlázó repülőtér, sárkányrepülő terület), ahol a kialakult közel természetes állapot fenntartása egyre problematikusabb.

1.4. NÖVÉNYZET ÁLLAPOTA

Az erdőterületeket alkotó fás növényállomány nagy nyomásnak van kitéve a túl nagy emberi erdőhasználat és a változó, időnként túlságosan felmelegedő időjárási periódusok, a csapadékhiány következtében. Ezek a tényezők gondos faápolás esetén is az állomány degradálódásához vezethetnek.

Kedvezőtlen helyenként a faállomány fafaj összetétele, mert a korábban a kopárosok újra fásítására telepített túlevelű fafajok a környezeti

nyomásnak kevésbé ellenállóan viselkednek.

Hasonló a gyepterületek helyzete is, melyek az igénybevételt időnként jelentősen megsínylik, degradálódnak.

1.5. JOGI VÉDETTSÉG, TERMÉSZETVÉDELEM

A természeti területek teljes egésze valamely természetvédelmi kategóriába sorolt (nemzetközi védelem, országos védelem, helyi védelem), azaz jogi védelme lényegében biztosított. A vonatkozó jogszabályok következetes betartása és betartatása szükséges. A védett területek továbbtervezése során a természet közeli állapot megőrzése és a beépítési, közlekedési és közműépítési célra történő terület igénybevétel elkerülése a fő tervezési eszköz és cél.

2. BARLANGOK, CSÚSZÁSVESZÉLYES TERÜLETEK

A II. kerület területén országos jelentőségű barlangok nagy számban találhatóak. A barlangok lehatárolt védőterületein, melyek beépítésre szánt területek fölé is benyúlnak, a területhasználatot korlátozó, az építési módot nehezítő, a barlangokat védő előírások vannak érvényben. Ezek enyhítése, a beruházásoknak a barlangokat veszélyeztető előnybe helyezése kiküszöbölendő probléma.

A barlangokat nem építési problémát okozó kellemetlen tényezőnek kell tekinteni, hanem olyan megőrzendő természeti értéknek, melynek a védelmi szempontokat is tiszteletben tartó fejlesztése turisztikai – idegenforgalmi lehetőségeket kínál.

3. KÖZPARKOK KÖZKERTEK

A II. kerületben nagy területű, városi jelentőségű park nincs, hiszen ezeket a parkterületeket a lakóterületekkel érintkező erdőterületek és kiránduló területek pótolják. A morfológiai adottságok és a kerület beépítés története következtében a kerületben csak szigetszerűen elhelyezkedő kis parkok, közkertek találhatóak, melyek jellemzően nagy magánkerttel rendelkező lakóterületi egységek között szórványosan és egyenetlenül helyezkednek el.

A belső városmag és a dombvidék villákkal és társasházakkal beépített lakóterületei közötti parkocskák jellemzően jól felszereltek, gazdag növényzetűek és közepesen fenntartottak. Ugyanakkor az egyenetlen elhelyezkedés következtében kiterjedt lakóterületeken több km-es körzetben sincs park, vagy játszótér. Ezek hiányát a magánkertek lennének hivatottak ellensúlyozni.

4. MAGÁNKERTEK ZÖLDFELÜLETI BORÍTOTTSÁGÁNAK PROBLÉMÁI

A magánkertek jelentősége a II. kerület csaknem egész beépítésre szánt területén- a városmagot kivéve az összes lakóterületen- kiemelt fontosságú. A magánkertek faállománya alakítja ki a városmaghoz képest a villaház, társasház és családi ház területeken a kiemelten jó levegőminőséget, a zöldbe ágyazott környezetet, a nyári időszakban a hő szakaszok mérséklését és a magasabb ingatlan árakat.

Ezért ezeken a területeken az építési szabályokban előírt, övezetenként eltérően szabályozott zöldfelületi minimumok betartása a területek meglévő presztízisének fenntartását szolgálja. A szabályok betarthatóságát veszélyezteti, hogy a telken belüli parkolás szabályainak betartása, a maximális beépíthetőség igénybevétele és a zöldfelületi arányok egyidejű betartása helyenként lehetetlen.

A faállomány csökkenését idézheti elő az egyre gyakrabban föld alá beépített műtárgyak (pl.: mélygarázsok) feletti zöldfelületek vékony, nem fásítható földrétege.

A magánkertek a lakóházak attraktív környezetének létrehozására általában alkalmasak, ugyanakkor területük ritkán elegendő szabadidős

funkciók befogadására.

A magánkertek a II. kerület beépítésre szánt területeinek egészén-kivéve a városmag zónáját- közel egyenletes növényborítottságot biztosítanak. Legelőnyösebb helyzetben a külső II. kerület családi házas térségei vannak, ahol a telkek mérete a legkedvezőbb telken belüli zöldfelületi arány tartását teszi lehetővé.

5. SPORTTERÜLETEK

A kerületben egyenetlen a sportterületek eloszlása.

Vizes létesítményekben gazdag a Duna-parti zóna (uszodák, fürdők).

Néhány nagyobb sportlétesítmény található a dombvidéken (Vasas, Pénzügyőr Sporttelep, Akadémia sportterület, Panoráma Sportközpont Felhézvi utca). A külső II. kerület új sportterülete a Pokorny József szabadidő központ létesítmény együttese.

A sportterületek hiányát a lakóterületekhez közvetlenül kapcsolódó kiránduló területek megléte jelentősen ellensúlyozza.

6. FASOROK

A II. kerület utcáinak jelentős hányada legalább egy oldalon fásított. A beépítésre szánt területek szerkezetét alakító főútvonal hálózat mellett végig fasorok húzódnak.

A fasorok faállományának állapotát a fasori sáv kialakítási módja, az út szélessége, a telepített fafaj és a parkolás területigénye határozza meg. Azok a fasor szakaszok, melyek bár nagy forgalmú főútvonal mellett vannak, legalább 1-2 m széles, folyamatos zöldsávba telepítettek és megfelelően várostűrő fafajból telepítettek (pl.: a Pasaréti út többsége), lényegesen jobb egészségi állapotúak, mint az egyes fahelyekbe ültetett fákkal beültetettek. Legjobban károsodtak a kerület fő szerkezeti elemeit adó, egykor karakteres városképet képző vadgesztenye fasorok (pl.: Hűvösvölgyi út), melyek a megváltozott klímát, az egyre hátrányosabb környezeti állapotot, valamint az újonnan megjelent kártevők károsítását nem bírják, pusztulnak.

A kerületben van példa nagy forgalmú útszakasz melletti új zöldsáv alakítással és fafaj cserével végrehajtott sikeres fasori rekonstrukcióra (Szilágyi Erzsébet fasor).

7. MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

A II. kerület mezőgazdasági területekben szegény. Az egykori szántók, rétek és kertek maradványai csak a kerület észak-nyugati szélén maradtak meg a Tök-hegy és a Vihar-hegy alatt. Mezőgazdasági termelési jelentőségük, termelési gazdasági értékük eltűnt. Elsősorban, mint a természetvédelmi területek puffer zónái, az erdők védőterületeiként őrizték meg jelentőségüket.

Állapotukat rontja, hogy az elaprózódott telekstruktúra az illegális beépítést elősegíti. A kiskertes mezőgazdasági területek tulajdonosai lényegében építési teleknek vélik nem beépítésre szánt telkeiket. A probléma csak építésigazgatási eszközökkel orvosolható, csak így van mód a természetvédelmi szempontból fontos területek megőrzésére, beépítéstől való megkímélésére.

Az épített környezet vizsgálata

I. A TERÜLET FELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA

1. A TELEPÜLÉS SZERKEZETE, A HELYI SAJÁTOSSÁGOK VIZSGÁLATA

1.1. TERMÉSZETI ÉS DOMBORZATI ADOTTSÁGOK – TÖRTÉNETI FEJLŐDÉS

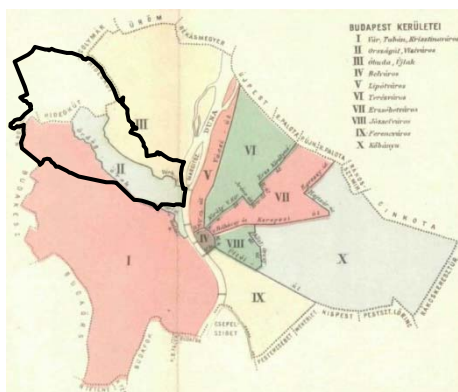
A Duna menti sík parti sáv, a Várhegy és a völgyekkel szabdalta Budai hegyek már a rómaiak korában és a középkorban is meghatározták a potenciális közlekedési nyomvonalakat és a lakott területek kialakulását.

A XVIII. században először a Várhegy és Óbuda között a folyó menti parti sáv és a Várhegy alja épült be, a dombokon jellemzően szőlőtermesztés folyt. Lassan a völgyekben vezető utak (Húvösvölgyi út, Budakeszi út) menti sávok is beépültek, először csak nyaralókkal, majd állandó jelleggel. A város területi terjeszkedése a történeti területekhez kapcsolódó dombokon folytatódott jellemzően már a XX. században.

A történetileg kialakult városközponti területrészt és a beépült dombvidéket jelentős kiterjedésű szabad területek ölelik körül. Ezek a szabad területek – részben védett erdőségek – választják el a tényleges történeti Buda városához tartozó lakott területeket Pesthidegkút beépült területeitől.

Külön fejlődéstörténete van Pesthidegkútnak, mely XVIII. századi kialakulását tekintve önálló Buda környéki falu volt. A főváros közelsége, a fővárosinál olcsóbb ingatlanárak és a Trianon utáni menekültek nagy száma együttesen eredményezte az Ófalu melletti lakónegyedek kialakulását.

A közigazgatási terület alakulása

Kerületek beosztása 1926 – mai II. kerület

1.2. KÖZIGAZGATÁSI TERÜLET VÁLTOZÁSA

A II. kerület közigazgatási területe a II. világháború előtt jelentősen eltért az 1950-es átalakítás utáni állapothoz képest. Nemcsak Pesthidegkút települést csatolták a Fővárosához, hanem az Ördögárok és a Törökvezs út közötti korábbi II. kerületi terület mind északi, mind déli irányban jelentősen kibővült, de a Víziváros déli részét (a Csalogány utcától lefelé) a kerülettől az I. kerülethez csatolták.

Jelenleg a II. kerület a Főváros egyik észak-nyugati kerülete, melynek 36,34 km² kiterjedésű területe a Duna folyamtól a főváros határáig ér.

1.3. KÜLSŐ ÉS BELSŐ KAPCSOLATOK

Az 1950-ben Budapesthez csatolt Pesthidegkút és az agglomerációs települések (Solymár, Nagykovácsi, Budakeszi) felől sugárirányban érkezik be a Hidegkúti út, Nagykovácsi út, Budakeszi út, melyek fokozatosan összeérnek és a Budagyöngyétől egy nyomvonalon, a Szilágyi Erzsébet fasoron érkeznek be a városközpontot körülölelő Margit körút kiemelt jelentőségű csomópontjába a Széll Kálmán térre.

A Széll Kálmán tér összvárosi jelentőségű csomópont, ahol nemcsak a három kerület (I., II. és XII.) találkozik, hanem a város távolabbi területei is innen érhetők el: a Margit körút – Margit-híd vonalán Pest, a Krisztina körút – Alkotás utca vonalán a dél budai területek.

A Duna mentén az alsó és felső rakpartok az észak déli kapcsolatokat biztosítják közvetlenül a III. és az I. kerülettel, illetve nagyobb távolságban az északi agglomerációval, illetve a dél budai területekkel.

A térbeli szerkezet sémája

1.4. TÉRBELI HÁLÓZAT

- városközpont** A városközpont utcahálózata történeti eredetű. A városfal vonala határozta meg a Margit körút pozícióját, azon belül a középkori eredetű, majd a XVIII. században kialakult struktúra rajzolódik ki.
- dombvidék** A beépülő hegyoldalakon alapvetően a domborzati adottságok és a dűlők határozták meg a kialakuló utcaserkezetet. A fő ütőerek – Szépvölgyi út - Kapy utca, Pusztaszeri út – Gábor Áron utca és a Törökvész út – Bimbó utca – között a kiszolgáló utcák hálós rendszert rajzolnak ki. A dombvidéki területek első szabályozásaira a XX. században került sort.
- Pesthidegkút** Ófalu településszerkezete szerves fejlődés eredménye, hagyományos falusias utcahálózat alakult ki, melyet a Hidegkúti út, a Gazda utca, a Templom utca és a Temető utca alkot.

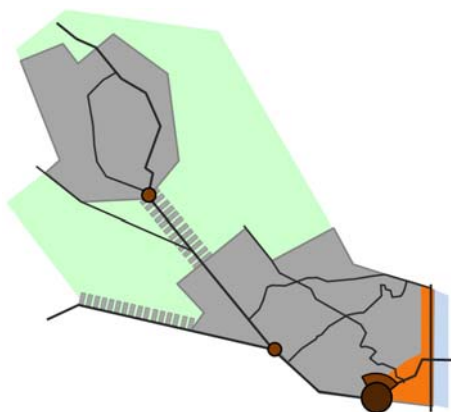
Az Ófalutól délre elhelyezkedő, a XX. század 20-30-as éveiben tervezett parcellázás eredményeként létrejött lakónegyedek derékszögű hálós utcaserkezetű egységekből állnak, ezek a terület egységek egy-egy utca mentén eltérő szögben kapcsolódnak egymáshoz, a csatlakozások mentén hegyesszögű, trapéz formájú tömbök alakultak ki.

1.5. KÖZPONTRENDSZER

A II. kerületnek nincs hierarchikus központrendszere.

A Margit körúton belüli és a körút külső szélé menti területek, valamint a Frankel Leó út menti területek értelmezhetők a főváros belvárosának részeként. A Széll Kálmán tér a belváros kiemelt helyszíne, összvárosi jelentőségű közlekedési csomópont, melyet az átmenő és átszálló forgalom dominál, de városközponti vegyes funkciókat csak részben kínál. Inkább a Széna téren a Mamut bevásárlóközpont és a Margit körút menti kereskedelmi funkciók, a gyalogos kialakítású Lövház utca, a Marczibányi tér és a Millenáris Park teremtik meg a városközponti mércét megütő vendéglátó, kulturális, szabadidős-rekreációs funkciókínálatot.

A kerület nagy lakóterületei a városközponti területhez csatlakozó dombvidéken és a Pesthidegkúti városrészekben is központhiányosak. A mellékközpontok és helyi központok szintje teljesen hiányzik, a Budagyöngye és a Hűvösvölgyi alközpont környezete is egyelőre funkcióhiányos.

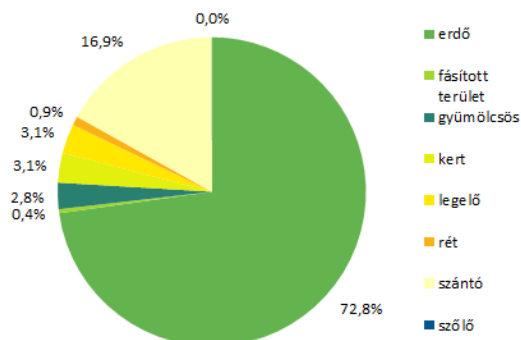

A központrendszer sémája

2. AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁSI ADATOK ALAPJÁN, TERMŐFÖLD ESETÉN A MŰVELÉSI ÁGAK ÉS A MINŐSÉGI OSZTÁLYOK

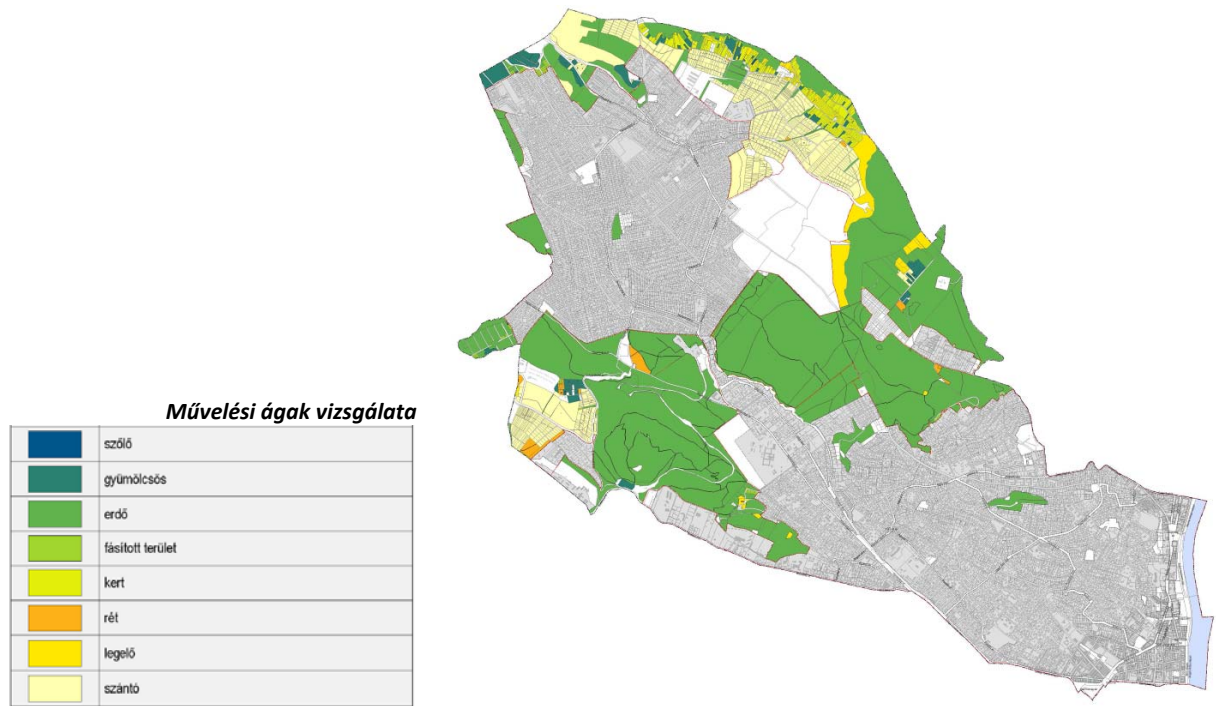
Budapest Kormányhivatala Földhivatalának előzetes adatszolgáltatása szerint a II. kerület területén az alábbi művelési ágak fordulnak elő:

MŰVELÉSI ÁGAK TERÜLETKIMUTATÁSA

(Megjegyzés: a szőlő művelési ág területe olyan kicsi, hogy a diagramon nem rajzolódik ki)

Művelési ág	terület (ha)
erdő	930,12
fásított terület	5,31
gyümölcsös	35,18
kert	39,71
legelő	39,41
rét	11,87
szántó	216,2
szőlő	0,28
Összesen	1278,12

A legnagyobb kiterjedése az erdő művelési ágban van, cca. 930 ha. Az erdőn kívüli művelési ágba sorolt területek összesen meghaladják a 320 ha-t. Ezekre a művelési ágakra vonatkozóan a Budapest Főváros Kormányhivatala Földhivatali Főosztálya adatszolgáltatásában megkülönböztette az átlagosnál jobb, illetve az átlagosnál rosszabb minőségi osztályban sorolt területeket.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény szigorúan védi az átlagosnál jobb minőségű termőföldterületeket. A törvény rögzíti, hogy a településfejlesztési koncepció, a településrendezési eszköz, az integrált településfejlesztési stratégia egyeztetési eljárásában az ingatlanügyi hatóságnak kifogást kell emelnie ha a kijelölt beépítésre szánt területek átlagosnál jobb minőségű termőföldet érintenek.

**ÁTLAGOSNÁL GEYNGÉBB
MINŐSÉGŰ TERMŐFÖLDEK** **ÁTLAGOSNÁL JOBB
MINŐSÉGŰ TERMŐFÖLDEK**

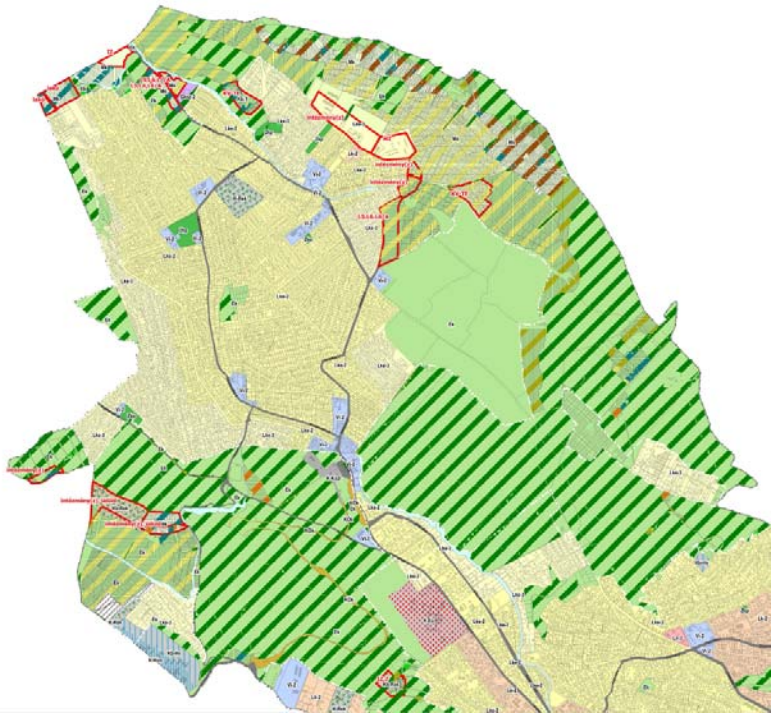
A TSZT beépítésre szánt területfelhasználási kategóriái, illetve egyes fejlesztési területei nem érintenek átlagosnál jobb minőségű termőföldet. Így megállapítható, hogy a tervhierarchiában a TSZT biztosítja a II. kerületben az átlagosnál jobb minőségű termőföldek védelmét.

A II. kerület jelenlegi kerületi építési szabályzata és annak övezeti terve több F1 és F2 fejlesztési területet is rögzít (a korábbi FSZKT alapján). Ezek egy része átlagosnál jobb minőségű termőföldre esik. Ezen

területek esetleges TSZT módosítással történő további távlati fejlesztési területként való megmarthatósága kérdéses, problémákat vehet fel. Ezen területek közé tartoznak az erzsébetligeti F1 lakó, illetve F2 intézményi fejlesztési területek, a Petneházyrét városrészben az F2 intézményi vagy üdülőterület, és a Pesthidegkút-Ófaluban kijelölt F1 temetőterület is átlagosnál jobb minőségű gyümölcsös területen került meghatározásra. Ez utóbbi esetben a mai OTÉK területfelhasználási kategóriái lehetővé teszik a beépítésre nem szánt különleges temető terület meghatározást, a TSZT a területet ennek megfelelően rögzíti. Kb-T különleges beépítésre nem szánt temetőterületként határozza meg. Ugyanakkor a temető funkció céljára való területigénybevétel – függetlenül a területfelhasználási kategóriába való besorolásától – az átlagosnál jobb minőségű termőföldön okozhat nehézségeket.

TSZT területfelhasználás – művelési ágak – KVSZ fejlesztési területek

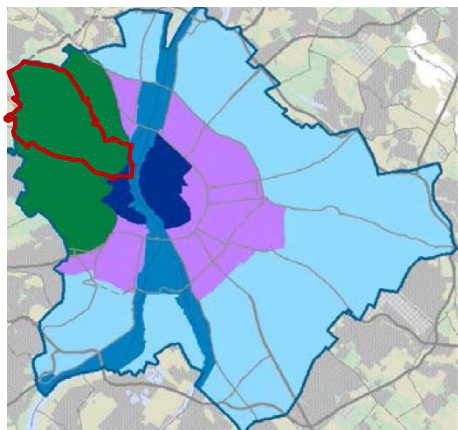
	KVSZ fejlesztési területek (F1 és F2 jelű területek)
	átlagosnál jobb minőségű termőföld
	átlagosnál gyengébb minőségű termőföld
	szőlő
	gyümölcsös
	erdő
	fásított terület
	kert
	rét
	legelő
	szántó

Az erdő művelési ágba sorolt területeket mind a TSZT2015, mind jelenlegi KVSZ övezeti terve jellemzően Ek közjóléti erdő területfelhasználásba, illetve E-TG turisztikai és E-TT védett erdő övezetben rögzíti.

3. BEÉPÍTÉSRE SZÁNT ÉS BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

3.1. TSZT

Zónarendszer
forrás: BP. TSZT

Budapest új településszerkezeti terve (a rendezési szabályzattal együtt) a főváros teljes közigazgatási területére készült, 2015. január 28-án fogadta el a Fővárosi Közgyűlés és március 18-án lépett hatályba, mely 2017-ben felülvizsgálatra került, a módosítás 2018 januárjában lépett hatályba. A településszerkezeti terv hosszútávra szóló terv, 10 évet meghaladó időtávra készült.

Budapest településszerkezeti tervének biztosítania kell a települést alkotó kerületek közös értékeinek megőrzését, a kerületi önkormányzatok érdekeinek összehangolását, a város egységes szemléletű, de területileg differenciált fejlesztését annak érdekében, hogy Budapest ne 23 kerület halmaza, hanem EGY város legyen.

A TSZT által megfogalmazottakat általános, jellemzően szerkezeti típusú, és a területfelhasználással összefüggő témakörökben a TSZT leírása, az Étv. szerint meghatározandó paramétereket a Fővárosi Rendezési Szabályzat közvetíti a kerületi szabályozás felé a kerületi szintű előírások kidolgozásához.

A TSZT 5 zónából álló zónarendszerében a II. kerület területe 3 zónában helyezkedik el:

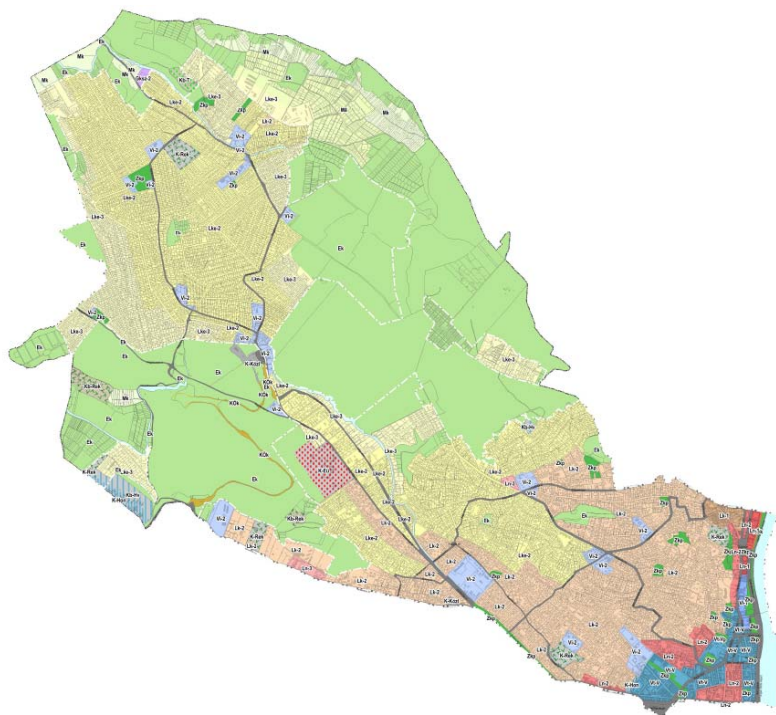
- a **Duna menti zónába** a Duna és part menti sávja tartozik,
- a **Belső zónába** – a városközponti területek tartoznak, és
- a **Hegyvidéki zónába** sorolt a kerület többi része.

A területfelhasználások vizsgálata a TSZT kategóriáinak megfeleltetve

A TSZT a kerület területén meghatározta a (tervezett) területfelhasználási egységeket, a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területeken egyaránt. A beépítésre szánt és nem szánt területek a TSZT területfelhasználási kategóriái alapján kerülnek részletes bemutatásra. Ennek során az adott területek jelenlegi használatával és jellemzőivel is összevetésre kerül a TSZT szerinti területfelhasználás. Így megállapíthatók, hogy hol és mennyiben vannak eltérések.

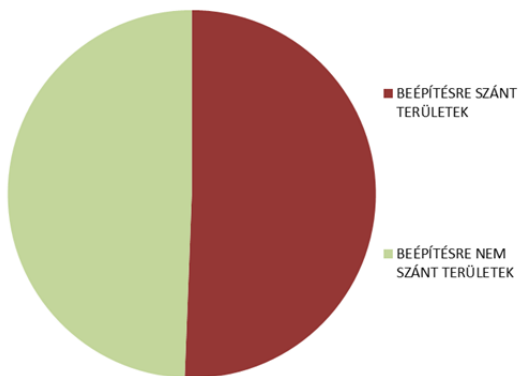
TSZT területfelhasználási egységei

	Ek
	Gksz-2
	K-Eü
	K-Hon
	K-Közl
	K-Rek
	Kb-Hv
	Kb-Rek
	Kb-T
	Lk-1
	Lk-2
	Lke-2
	Lke-3
	Ln-1
	Ln-2
	Ln-3
	Má
	Mk
	Vi-1
	Vi-2
	Vi-V
	Zxp
	KÖk
	KÖu-3
	KÖu-4
	Vf

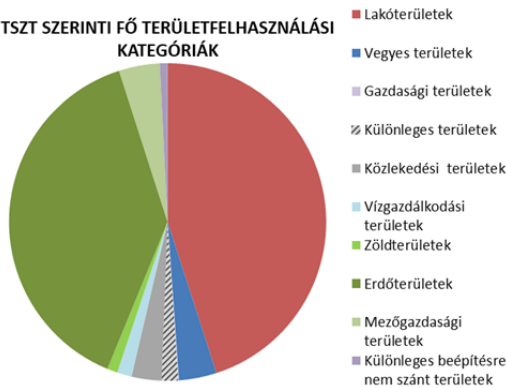

3.2. TSZT TERÜLETI MÉRLEG ÉS A TERÜLETFELHASZNÁLÁSI
KATEGÓRIÁK ARÁNYAI

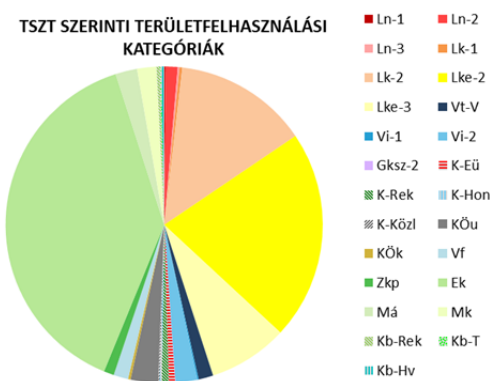
A BEÉPÍTÉSRE SZÁNT ÉS NEM SZÁNT TERÜLETEK
MEGOSZLÁSA

TSZT SZERINTI FŐ TERÜLETFELHASZNÁLÁSI
KATEGÓRIÁK

TSZT SZERINTI TERÜLETFELHASZNÁLÁSI
KATEGÓRIÁK

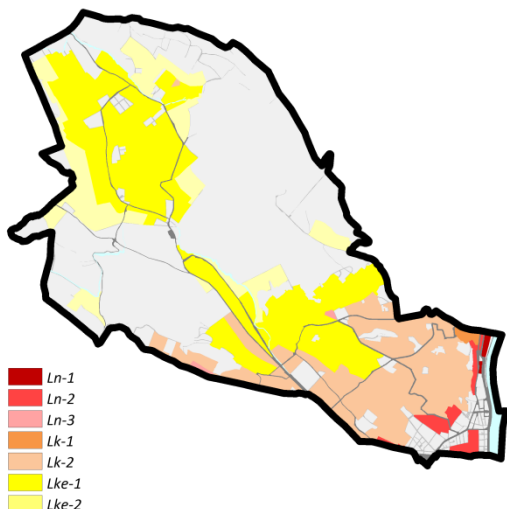
II. KERÜLET TSZT TERÜLETI MÉRLEG

TERÜLETFELHASZNÁLÁSI MÓD	JEL	TERÜLET ha
BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK		1 839
Lakóterületek		1 630,62
Nagyvárosias, magas intenzitású, jellemzően zárt sorú beépítésű lakóterület	Ln-1	5,31
Nagyvárosias, jellemzően zárt sorú beépítésű lakóterület	Ln-2	44,33
Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület	Ln-3	7,05
Kisvárosias, jellemzően zárt sorú beépítésű lakóterület	Lk-1	9,5
Kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület	Lk-2	497,65
Kertvárosias laza beépítésű lakóterület	Lke-2	777,24
Kertvárosias, sziluettérzékeny, hegyvidéki lakóterület	Lke-3	294,54
Vegyes területek		140,03
Városközponti terület	Vt-V	54,36
Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület	Vi-1	4,87
Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület	Vi-2	80,8
Gazdasági területek		2,01
Gazdasági, jellemzően raktározást, termelést szolgáló terület	Gksz-2	2,01
Különleges területek		61,44
Egészségügyi terület	K-Eü	23,61
Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület	K-Rek	25,28
Honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület	K-Hon	7,62
Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület	K-Közl	4,93
BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK		1 795
Közlekedési területek		110,92
Közúti közlekedési terület	KÖu	101,74
Kötőpályás közlekedési terület	KÖk	9,18
Vízgazdálkodási területek		54,19
Folyóvizek medre és partja	Vf	54,19
Zöldterületek		38,15
Közpark, közpark	Zkp	38,15
Erdőterületek		1 411,40
Közjóléti erdőterület	Ek	1 411,40
Mezőgazdasági területek		151,03
Általános mezőgazdasági terület	Má	80,15
Kertés mezőgazdasági terület	Mk	70,88
Különleges beépítésre nem szánt területek		28,97
Rekreációs célú jelentős zöldfelületű terület	Kb-Rek	12,72
Temető területe	Kb-T	4,48
Honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági terület	Kb-Hv	11,77
Összesen		3 634

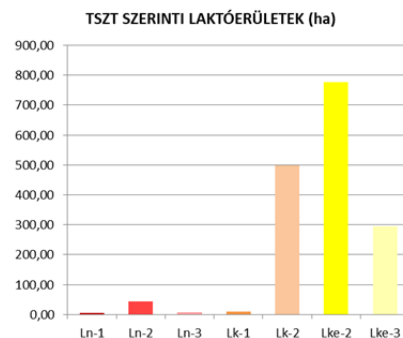
A BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK

A következő fejezetekben szereplő képek a saját feldolgozású TSZT területfelhasználási térkép és az adatszolgáltatás szerinti légifotó kivágatai

4. LAKÓTERÜLETEK

A nagyvárosias lakóterületek kiterjedése viszonylag szerény a kerületen belül, ezek a területek jellemzően közvetlenül kapcsolódnak a városközponti kerületrészhez. A városközponttól távolodva kisvárosias és a kertvárosias területek alkotnak gyűrűket. A beépítés sűrűsége kifelé csökken.

A lakóterületek döntő része kisvárosi és kertvárosi terület, a kisvárosias beépülés cca. 500 ha területen helyezkedik el, majd a lazább kertvárosias terület kiterjedése majdnem eléri a 800 ha-t. A sziluettérzékeny kertvárosias területek a hegyvidék rálátás szempontjából kiemelt figyelmet érdemlő részein kerültek kijelölésre cca. 300 ha kiterjedésben.

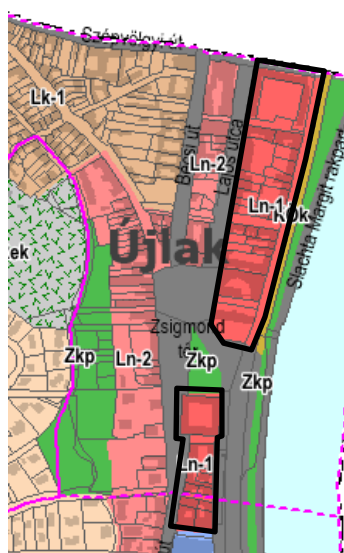
Ln-1 4.1. NAGYVÁROSIAS MAGAS INTENZITÁSÚ, JELLEMZŐEN ZÁRTSORÚ, ZÁRTUDVAROS BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET

TSZT „Nagyvárosias magas intenzitású, jellemzően zárt sorú, zártudvaros beépítésű lakóterület (Ln-1) területfelhasználási egységbe a belső zóna, a városközponthoz kapcsolódó, jellegzetes beépítési karakterrel rendelkező lakóterületei tartoznak.

A történetileg kialakult, igen intenzív beépítésű területen a zárt sorú beépítés különlegessége az épületek zártudvaros kialakítása, az épületek átlagos szintszáma meghaladja a 4–5 szintet. A sűrűség további növelése ezeken a területeken nem cél. A terv a fentiek értelmében a beépítési sűrűség legmagasabb értékét 3,0 - 4,52 értékben határozza meg.”

Kerületen belüli elhelyezkedés Ln-1 területfelhasználásba sorolt területek az Árpád fejedelem útja mentén kerültek kijelölésre, ezek a kisebb utcaszakaszok területsávok csak részben klasszikus zártudvaros beépítésűek, részben a modernbb beépítések már inkább keretes jelleget mutatnak.

ÚJLAK - ÁRPÁD FEJEDELEM ÚTJA MENTE

Az Árpád fejedelem útja mentén kijelölt nagyvárosi lakóterületen zártudvaros és keretes beépítés is megtalálható, az épületek magassága jellemzően nagyvárosias.

Ln-2

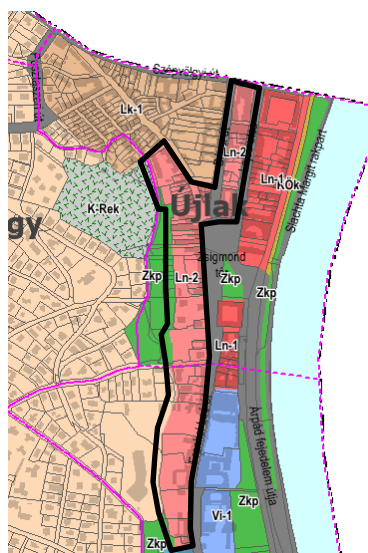
4.2. NAGYVÁROSIS, JELLEMZŐEN ZÁRTSORÚ, KERETES BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET

TSZT „Nagyvárosias, jellemzően zárt sorú, keretes beépítésű lakóterület (Ln-2) területfelhasználási egységbe a telektömböket keretező beépítésű lakóterületek tartoznak, amelyek egyrészt jellemzően az I. világháború után a zártudvaros beépítést váltották fel, másrészt a rendszerváltás utáni lakásépítés jellegzetes formája. Kedvező a tömbbelsőben az összefüggő zöldfelület jelenléte, a beépítés sűrűsége így általában nem éri el a zártudvaros lakóterületek sűrűségét, a terv 1,75 - 5,0 közötti értékben határozza meg a megengedett legmagasabb értéket.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A kerületen belül Ln-2 nagyvárosias területfelhasználás Újlak és Felhévíz területén, a Vízivárosban, és a Margit körutat szegélyező városközponti területek külső szélé mentén, továbbá a Szilágyi Erzsébet fasor mentén került kijelölésre.

ÚJLAK - FELHÉVÍZ

A Frankel Leó út mentén klasszikus keretes beépítés a domborzati adottságok miatt nem alakult ki, az épületek zárt sora is több helyen megszakad, ilyen pl. az úgynevezett Lottó házak szabadonálló beépítésű együttese, melyek közé egy zárt sorú épület is beékelődik. A Bécsi út és a Lajos utca közötti tömb szélességének mérete miatt kellemes arányú keretes beépítés nem tudott kialakulni.

beépítés a Frankel Leó út és az Ürömi utca mentén

Lottó házak a Frankel Leó út mentén

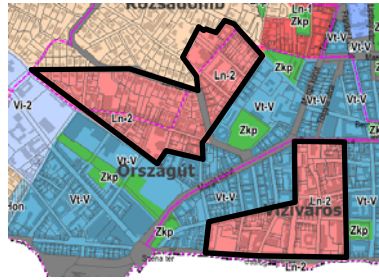

beépítés a Bécsi út és a Lajos utca között

VÍZIVÁROS, ORSZÁGÚT ÉS RÓZSADOMB

klasszikus keretes beépítésű tömb a Varsányi Irén és a Csapláros utca között

Víziváros területén az Ln-2 nagyvárosias besorolás a valós beépítésnek megfelelő.

A Margit körút menti városközponti területeket kísérő Ln-2 nagyvárosias területek külső szélein pl. a Bimbó út mentén már a szabadonálló beépítés jelenik meg, itt a beépítési mód tömbön belül vált. A Ribáry utca – Marczibányi tér – Felvinci út – Rét utca által határolt tömb teljes egészében szabadonálló beépítésű. A szabadonálló beépítésben már az épületek magassága sem éri el a nagyvárosi léptéket.

klasszikus keretes beépítésű tömb a Rómer Flóris utca és a Kút utca között

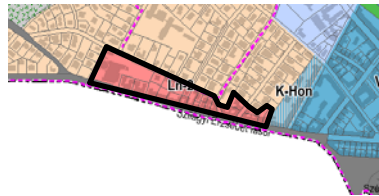

A Bimbó út és a Keleti Károly utca közötti tömbök – tömbön belüli beépítési mód váltás

ORSZÁGÚT – SZILÁGYI ERZSÉBET FASOR MENTE

klasszikus keretes beépítés a Szilágyi Erzsébet fasor mentén, a beépítés már szabadonálló és alacsonyabb

A Szilágyi Erzsébet fasor mentén az Ezredes utcától a Lórántffy Zsuzsanna utcáig kijelölt Ln-2 besorolás megfelel a valós beépítésnek. Kifelé haladva épületközök szakítják meg a zárt sorú beépítést, melyet a Hotel Budapest szabadonálló beépítésű kompozíciója zár, az F+18 szintes köralakú magasépülettel.

Ln-3

4.3. NAGYVÁROSIAS, JELLEMZŐEN SZABADONÁLLÓ JELLEGŰ LAKÓTERÜLET

TSZT

„Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (Ln-3) területfelhasználási egységbe azok a szabadonálló jelleggel épített lakóterületek tartoznak, ahol általában több azonos jellegű épület áll egy telken, de nem úszótelkes a kialakítás. Ezek a lakóterületek nagyrészt elkerítettek, zöldfelületük jellemzően nem képezi a közhasználatú zöldfelületek részét. Ide tartozik a rendszerváltás után épített „lakóparkok” nagy része, de ide soroljuk a nem úszótelkes lakótelepeket, továbbá a földszinten zárt sorúan beépített, zöldtetővel kialakított, de felmenő részeiket illetően szabadon álló jelleggel megvalósított lakóterületeket is. A terv alapján lehetőség nyílik elsősorban az átmeneti zónában új, ilyen típusú lakóterületek kialakítására is. A rendszerváltás előtti lakótelepek beépítési sűrűsége a laza szerkezetük és magas zöldfelületi arányuk miatt lényegesen alacsonyabb, mint a később épült lakóparkoké.

A TSZT a beépítési sűrűség legmagasabb értékét 1,5 – 4,25 közötti értékben határozza

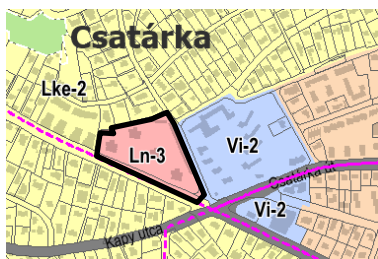
meg. A szabadonálló jellegű, nagyvárosias beépítésnél jellemző magas zöldfelületi intenzitás (átlagban 40%) megőrzése érdekében a területfelhasználási kategóriára vonatkozóan 30% a legkisebb zöldfelületi átlagérték.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

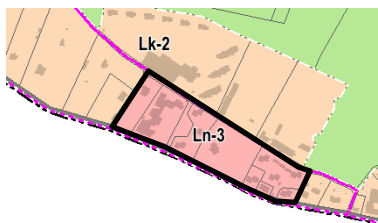
Ln-3 nagyvárosias szabadonálló terület két helyszínen került kijelölésre:

- a Törökvész út menti hrsz.: 15912/2 ingatlan és a rajta álló 4 db F+11 szintes panel pontház,
- a Budakeszi út menti sáv, ahol egy 5 épületből álló F+9 szintes panel pontház egység és egy 3 épületből álló F+10 szintes panel pontház egység valamint a Rege szálló indokolja a besorolást.

CSATÁRKA – TÖRÖKVÉSZ ÚT MELLETT

HÁRSHEGY – BUDAKESZI ÚT MENTE

Lk-1

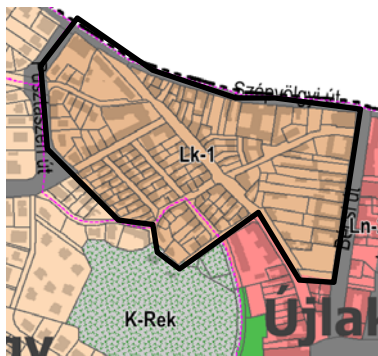
4.1. KISVÁROSIAS, JELLEMZŐEN ZÁRTSORÚ BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLETEK

TSZT „Kisvárosias, jellemzően zárt sorú beépítésű lakóterület (Lk-1) területfelhasználási egységbe az egyes telektömböt túlnyomóan keretező beépítéssel rendelkező lakóterületek tartoznak, amelyek általában 3-4 szintesek, és azok is, amelyek alacsonyabb magasságú beépítéssel rendelkeznek, de a beépítési mérték meghaladja a 30%-ot. Ez a típusú területfelhasználás a belváros kivételével gyakorlatilag a főváros minden kerületében megtalálható. Új fejlesztésű lakóterületek esetében is javasolt alkalmazása, mert a városias megjelenés mellett a zöldfelületi arány is kedvező. A TSZT a beépítési sűrűséget 1,25-2,755 közötti értékben határozza meg.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A II. kerület területén Újlak városrészben került kijelölésre kisvárosias jellemzően zárt sorú beépítésű lakóterület.

ÚJLAK

Az Újlak városrészben jellemző a keretes beépítés, az épületek szintszáma változó, földszintes és 3-4 szintes épületek is megtalálhatók a területen.

földszintes zártudvaros épületek a Bécsi út mentén

klasszikus keretes beépítésű tömb az Ürömi utca és a Daru utca között

keretes beépítésű tömb a Pusztaszeri út felé szabadonállóvá lazul a beépítés

Lk-2

4.2. KISVÁROSIAS, JELLEMZŐEN SZABADONÁLLÓ JELLEGŰ LAKÓTERÜLETEK

TSZT „Kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (Lk-2) területfelhasználási egységbe jellemzően a 3-4 szintes épületekkel beépült lakóterületek tartoznak. Ezek egyrészt a II. világháború előtt épült villa jellegű épületek, valamint az ezt követően épült társasházak területei. De idetartoznak azon lakótelepek is, amelyek nem úszótelkes kialakításúak, hanem általában több épület található egy nagyobb telken, valamint az ezt a korszakot követő lakóparkok egy része. Ezeknek a területeknek a beépítési sűrűségét a terv 0,75 – 2,256 közötti értékben határozza meg. A szabadonálló kisvárosias beépítésnél jellemző magas zöldfelületi intenzitás (átlagban 47%) megőrzése érdekében a területfelhasználási egységekre vonatkozóan 35% a legkisebb zöldfelületi átlagérték.”

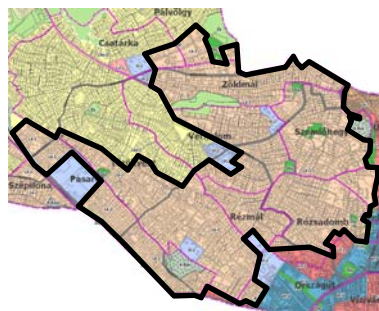
Kerületen belüli elhelyezkedés

Az Lk-2 kisvárosias szabadonálló lakóterületek összefüggő nagyterjedésű lakóterületek, melyek a kerület városközponti magját ölelik körbe, felkúszva a hegyoldalakra, valamint a Budakeszi út és a Hűvösvölgyi út menti sávokban kijelölt hasonló adottságú területek.

CSATÁRKA, PÁLVÖLGY, ZÖLDMÁL, VÉRHALOM,
SZEMLŐHEGY, RÓZSADOMB, RÉZMÁL, ORSZÁGÚT,
TÖRÖKVESZ, PASARÉT

többszintes szabadonálló beépítés

A terület általános jellemzője a szabadonálló többszintes beépítés

- részben magába foglalja azokat a területeket, melyek már a századfordulón és a XX. század első felében beépültek és helyet adtak a történeti villáknak, majd később tovább sűrűsödött a beépítésük, és
- részben azokat a területeket, melyek a II. világháború után épültek be társasházakkal, rátelepülve a korábbi beépített területekre, és
- azokat a területeket is ahol inkább a telepes beépítés jellegzetességei fedezhetők fel.

történelmi villák a Garas utca környezetében

többszintes társasházak a Bimbó út és az Alsó Törökvész út találkozásánál

többszintes társasházak a Pasaréti út és a Guyon Richárd utca között

A terület általános beépítési módjától eltérő jellegzetességeket mutató beépítések is kialakultak:

- egyes területeken a telepszerű beépítés jelenik meg,
- sorházas, láncházas beépítéssel is találkozni jellemzően egy telken belüli kialakítással,
- kisebb lakóparkoszerű telepítések is beékelődnek a lazább szabadonálló beépítésű területekbe.

telepszerű beépítés a Felső Zöldmáli út és a Zöldlomb utca közötti

telepszerű beépítés a Zöldlomb utca és a Csatárka utca közötti

telepszerű és sorházas jellegű beépítések a Törökvész út és az Özgida utca között

sorházas beépítés képét mutató F+1 szintes épületek a Zöldkő utcában

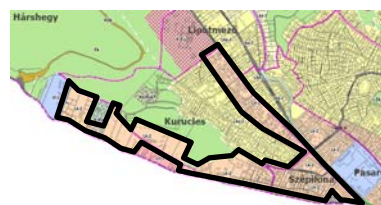

lakóparkoszerű telepítés láncházas kialakítás a Detrekő utcában

lakóparkoszerű telepítés a Bimbó út és a Felvinci út között (Rózsadomb Villapark)

HÁRSHEGY, KURUCLES, SZÉPILONA

Az adatszolgáltatásként kapott légifotó nemzetbiztonsági okokból nem teljes

A Hűvösvölgyi út és a Budakeszi út menti Lk-2 kisvárosias lakóterületek részben a szabadonálló többszintes társasházak beépítés jellegzetességeit mutatják, de itt is megtalálhatók a lakóparkszerű telepítések. A területen belül arányaiban meghatározóak a nagyobb intézményi funkciók is.

szabadonálló társasházak beépítés a Hűvösvölgyi út és a Tárogató utca között

lakóparkszerű telepítések a Hárshegyi út mentén

vegyes beépítés intézmény és lakóparkszerű telepítés egymás mellett a Budakeszi út mentén

PESTHIDEGKÚ-ÓFALU – PATAKHEGYI UTCA MELLETT

Pesthidegkút-Ófalu területén a Patakhegyi utca mentén épült 3 db F+4 szintes lakóépület Lk-2 kisvárosias területhasználatban került rögzítésre a TSZT-ben.

Lke-2

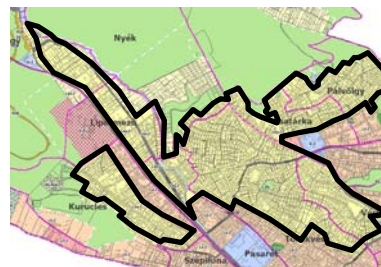
4.3. KERTVÁROSIAK LAZA BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLETEK

TSZT „Kertvárosias, laza beépítésű lakóterület (Lke-2) területfelhasználási egységbe a budai domboldalak jellemzően szabadon álló családiházak lakóterületei tartoznak. A nagy zöldfelületi arány megtartása érdekében a beépítési sűrűség megengedett mértéke 0,7.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A kerületen belül a Lke-2 kertvárosi laza beépítésű lakóterületek összefüggő nagykiterjedésű területek, melyek körbeveszik a kisvárosias sűrűbb beépítést, és a pesthidegkúti városrészek majdnem teljes területe.

HÜVÖSVÖLGY, LIPÓTMEZŐ, KURUCLES, PASARÉT, TÖRÖKVÉSZ, NYÉK, VÉRHALOM, CSATÁRKA, PÁLVÖLGY

A kisvárosi és a kertvárosi területek között nincs éles határ, ezért a kisvárosi területekhez közvetlenül kapcsolódó Lke-2 kertvárosi területeken is jellemzőek a többlakásos épületek pl. Vérhalom és

Törökvész városrészekben. A lakások száma, az épületek magassága a központ felől távolodva csökken pl. Csatárka, Pálvölgy városrészekben. A szabadonálló beépítés a területen meghatározó, de itt is megjelennek sorház jellegű vagy telepszerű beépítések is.

Törökvész – társasházak az Andródi Sándor utca és a Bimbó út között

Pálvölgy

Hűvösvölgy – sorház jellegű beépítés a Csibor utcában

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU, BUDALIGET, MÁRIAREMETE, SZÉPHALOM, REMETEKERTVÁROS, ERZSÉBETLIGET, HÁRSAKALJA, ERZSÉBETTELEK

A pesthidegkúti városrészekben a Lke-2 kertvárosias lakóterületen a családiházak a jellemzőek, a beépítési struktúrát sok szempontból a teleosztás határozza meg. Ófalu szerves fejlődéssel alakult ki, a hosszú nadrágszíj telkeken oldalhatáros falusias beépítés alakult ki. A nadrágszíjtelkek későbbi megosztásával kialakult új beépítéseket is a telkek ritmusa határozza meg. A XX. század elején tervezett módon kialakított kertvárosi területeken a parcellázások derékszögű utcahálózatot és telekstruktúrát eredményeztek. Az eltérő telekméretekből következik, hogy hol sűrűbb és hol lazább a beépítés intenzitása.

Pesthidegkút-Ófalu – Gazda utca

Máriaremete – sűrű parcellázás

Széphalom – lazább parcellázás

Lke-3

4.4. KERTVÁROSIAS, SZILUETTÉRZÉKENY , HEGYVIDÉKI LAKÓTERÜLETEK

TSZT „Kertvárosias, sziluettérzékeny, hegyvidéki lakóterület (Lke-3) területfelhasználási egységbe a budai hegyvidék kivételes adottságú azon lakóterületei tartoznak, amelyek nagyrészt a korábbi – a XX. század elejére jellemző – üdülőterületekből alakultak ki. A magas presztízsű lakóterületeken alacsony a beépítés intenzitása, de a kialakult nagy értékű vegetáció megtartása érdekében nem is cél annak növelése. A beépítési magasság 6,5 méterben történő meghatározásával új épületek építése esetén is biztosítható a terület jellegének megtartása. A beépítési sűrűség megengedett mértéke 0,6. A legkisebb zöldfelületi átlagérték a területfelhasználási egységekre vonatkozóan 55%.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

Lke-3 sziluettérzékeny területek kijelölését nem az eltérő beépítési jellegzetességek indokolták, hanem a budai hegyek feltárulásának, látványának védelme. A jellemzően családiházias kertvárosi területeken a beépítés módja szabadonálló, a beépítés magassága visszafogott.

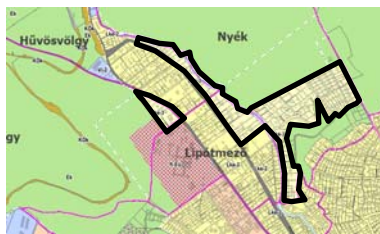
A kerületben a sziluettérzékeny városrészek

- a Hűvösvölgy mentén az Lke-2 kertvárosi területekhez csatlakoznak,
- a pesthidegkúti városrészek külső pereméhez szintén közvetlenül csatlakoznak,
- Szépvölgy városrészben és
- Budakeszierdő és Petneházyrét városrészben önálló egységet alkotnak.

HÜVÖSVÖLGY, HÁRSHEGY, LIPÓTMEZŐ, NYÉK

Szalonka utca környezete

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU, ERZSÉBETLIGET, HÁRSAKALJA BUDALIGET, MÁRIAREMETE, ADYLIGET, ERZSÉBETTELEK

Erzsébetliget – Árpád utca környezete

A pesthidegkúti városrészek pereméhez kapcsolódó sziluettérzékeny lakóterületek közül a Patakhegyi utca (Hideg utca) északi oldalán lévő terület egység nem lakóterület, jelenleg részben telephelyek, részben még beépítetlen területek találhatók itt. A volt Rozmaring TSZ Patakhegyi út menti üzemi területein és az elbontott üvegházak helyén művelés nem folyik, ez a terület művelési ág alól kivont.

A Patakhegyi utca déli oldalán sorházas jellegű beépítés is megtalálható.

A sziluettérzékeny kertvárosi területek jellemzően már beépültek, de Budaliget városrészben még vannak beépítetlen területek is.

telephelyek a Patakegyi utcától északra

sorházas jellegű beépítés a Tópart utca és a Jegesmedve utca között

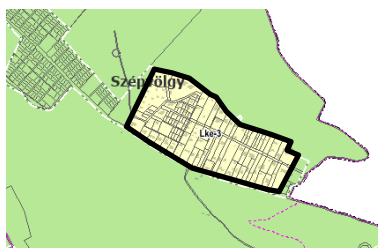

Budaliget – részben beépült területek

SZÉPVÖLGY

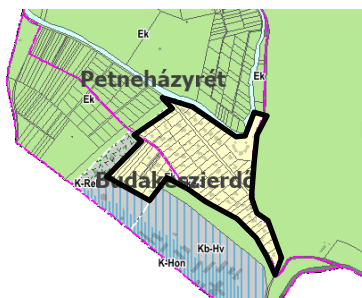
Cirbolya út környezete

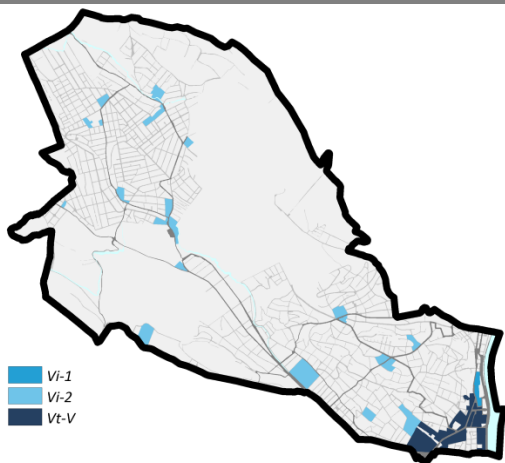
BUDAKESZIERDŐ, PETNEHÁZYRÉT

Üdülő út és Szakadék út közötti terület

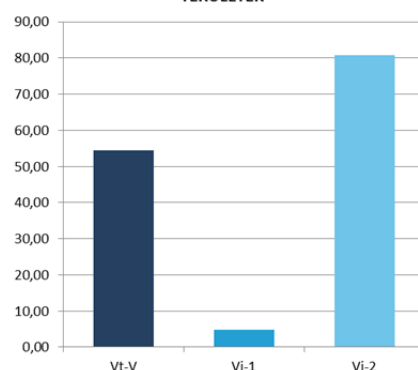

5. VEGYES TERÜLETEK

A kerületen belül jellemzően a valós területhasználat alapján kerületek meghatározására a vegyes területek: városközponti, intézményi jellemzően zárt sorú beépítésű és intézményi jellemzően szabadonálló beépítésű területek. Ezek összterjedése eléri a 140 ha-t.

TSZT SZERINTI TELEPÜLÉSKÖZPONTI ÉS INTÉZMÉNYI TERÜLETEK

A városközpont területe és az intézményi, jellemzően zárt sorú terület nagyjából összefüggő egységet alkot a kerület városközponti magjában. Az intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű területek pontszerűen helyezkednek el.

Vt-V

5.1. VÁROSKÖZPONT TERÜLETE

TSZT A **Városközpont terület** (Vt-V) területfelhasználási egység: „A kiemelt, országos jelentőségű igazgatási és üzleti élet helyszíneinek helyet adó városközponti terület nem tekinthető homogén egységnek, jelentős része megtartotta lakófunkcióját, ahol a városközponti jellemzőket a helyenként megjelenő funkcionális sűrűsödések, vagy kiemelt intézményi funkciók jelzik, emellett a földszinteken jelentős a kereskedelem, szolgáltatás és vendéglátási jelenléte. Különösen erősek ezek a funkciók a körutak és a sugárirányú utak mentén, valamint a kiemelt közösségi közlekedés csomópontjainak környezetében.

...

A városközpont többszintes, általában zárt sorú beépítésű területén a beépítési sűrűség jelenleg is magas, csak a vár területén mutat alacsonyabb értéket. A terv 3,011 – 7,012 közötti beépítési sűrűség értéket határoz meg, mivel növelése – a karakter megtartása, az élıhetőség és fenntarthatóság érdekében – nem cél.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A városközpont területe a Margit körút mentén, a Margit híd budai hídfőjének környezetében, a Török utca és a Frankel Leó út mentén, valamint a Bem rakpart mentén helyezkedik el, összefüggő területet alkotva.

VÍZIVÁROS, ORSZÁGÚT, RÓZSADOMB, FELHÉVÍZ

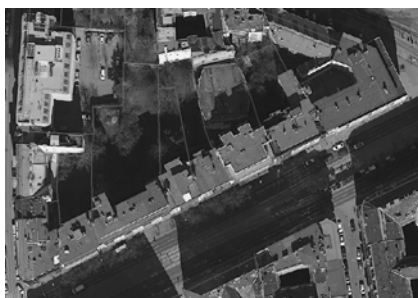

A jellemzően zárt sorú, részben zártudvaros, részben keretes beépítésű területeken az épületek szintszáma is magas, legalább F+4, de jellemzően annál magasabb. A Gül baba utca beépítése kivételt képez, a zárt sorúan csatlakozó épületek léptékükben, magasságukban nem városközpontiak, az utca vonalvezetése és légtéraránya inkább mediterrán kisvárosi hangulatú. A városközponti területen domináns funkció a lakó, de számos intézmény is megtalálható, elsősorban a főutak mentén a kereskedelem és szolgáltatás markánsan jelen van.

A városközponti területfelhasználásba a jellemzőtől eltérő beépítésű területek is beletartoznak. A Margit körúthoz közeli elhelyezkedés és a mai funkció indokolja a Millenáris park – volt ipari terület –, és egyes szabadonálló – polgármesteri hivatal –, vagy lazább beépítések városközponti besorolását.

a beépítés jellemző részlete

keretes beépítés – Margit körút

zárt sorú, zártudvaros beépítés – Szász Károly u.

beépítés a Török utca mentén

Gül baba utca

szabadonálló beépítés – Rómer Flóris utca

Vi-1

5.2. INTÉZMÉNYI JELLEMZŐEN ZÁRTSORÚ BEÉPÍTÉSŰ TERÜLET

TSZT

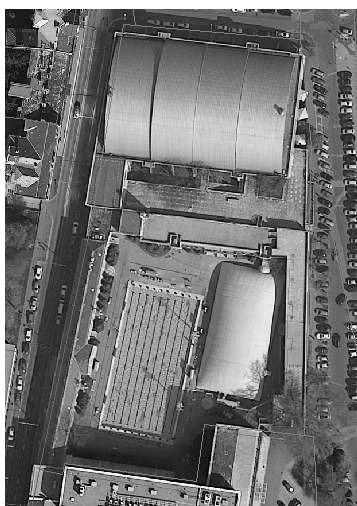
„Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (Vi-1) területfelhasználási egységbe a jelentős közlekedési nyomvonalak mentén elhelyezkedő területek tartoznak, ahol az irodafunkció meghatározó, de ezek a területek részt vesznek a lakosság ellátásában, kiszolgálásában is. A szerkezeti elhelyezkedés miatt lakófunkciót is lehet létesíteni ezeken a területeken, a KÉSZ-ben meghatározott módon, de csak ott, ahol a lakófunkciót jelentős környezeti hatás nem zavarja.

A területet az OTÉK-ban lehetővé tett funkcionális sokszínűség jellemzi, nem korlátozódik meghatározott intézményi körre. Beépítési sűrűsége magas, megközelíti a városközponti területekét. Ahol átalakuló, funkcióváltó területeket is érintenek, ott zöldterülettel együtt, vagy jelentősebb zöldfelületi mértékkel kell kialakítani. Bár nem jelentenek kiemelt központi helyszíneket, legnagyobb beépítési sűrűségük 3,0 –5,75 közötti érték lehet, mivel lehatárolásuk általában területileg korlátozottabb. A zöldfelületi intenzitás megtartása és javítása érdekében a területfelhasználási egységekre vonatkozóan 10% legkisebb zöldfelületi átlagérték.”

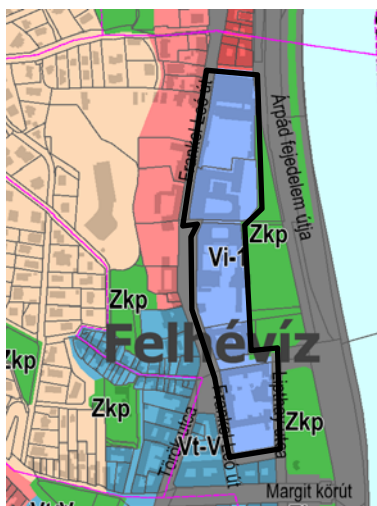
Kerületen belüli elhelyezkedés

A kerületen belül egy helyen került kijelölésre az intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület, mely dél felől csatlakozik a városközponti területhez. A Frankel Leó út és az Árpád fejedelem útja között, a Vidra utcától Komjádi Béla utcáig tartó tömb sor meghatározó funkciója egészségügyi intézmény, gyógyfürdő, fürdő, uszoda. A funkcióból adódik, hogy a beépítés egyedi a szintszámok alacsonyabbak.

FELHÉVÍZ

egyedi beépítés – Császár-Komjádi uszoda

Vi-2

5.3. INTÉZMÉNYI JELLEMZŐEN SZABADONÁLLÓ JELLEGŰ TERÜLET

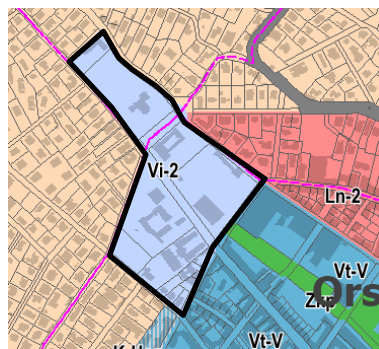
TSZT „Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület (Vi-2) területfelhasználási egységbe sorolt területet funkcionálisan az előző intézményterülethez hasonló vegyesség jellemzi. A városszerkezetben való elhelyezkedése, a kialakult környezethez való igazodása alapján azonban sűrűsége alacsonyabb, lazább, jellemzően szabadonálló beépítésű területek tartoznak ide, vagy a területi adottságok (morfológia, értékes növényzet, Duna menti pozíció) igénylik nagyobb zöldfelület megtartását, vagy kialakítását. Különösen alkalmas a funkcióváltó területek élhetőbb, zöldfelületekkel gazdagabb környezeti kialakítására. Beépítési sűrűségük is jelzi ezt, amelynek legnagyobb értéke a településszerkezeti helyzettől függően nem lehet több 0,75 – 4,5 közötti értéknél. A zöldfelületi intenzitás megtartása és javítása érdekében 25% a legkisebb zöldfelületi átlagérték, amit a területfelhasználási egység területére kell számítani.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A Vi-2 intézményterületek nagyobb kiterjedésű lakóterületeken belül pontszerűen helyezkednek el. Jellemzően már valamilyen intézményi funkció a lehatárolás területén megtalálható. Kétféle szituáció különböztethető meg:

- a környező lakóterület intézményi és kereskedelmi – szolgáltató funkcióval való ellátását biztosító vegyes funkciókat magába foglaló terület, ahol a funkcióbővítés kívánatos és lehetőség is van rá,
- önálló nagyobb kiterjedésű intézmény, mely jellemzően nem a környező lakóterületet szolgálja ki pl.: kutatóintézet, nagyobb vonzásterületű egészségügyi intézmény.

ORSZÁGÚT, RÉZMÁL

A városközponti területhez közvetlenül kapcsolódó Marczibányi téren és környékén intézményi funkciók (művelődési ház, sportlétesítmények, iskola stb.) sűrűsödnek, a beépítés szabadonálló, a valós területhasználát összhangban van a TSZT szerinti Vi-2 területfelhasználással.

CSATÁRKA, ZÖLDMÁL, VÉRHALOM

A Csatárka, Zöldmál, Vérhalom városrészekben kijelöl Vi-2 területek nagyobb utak találkozási pontjában, vagy azok mentén találhatóak.

A Törökvész út – Csátárka utca . Kapy utca találkozásánál kereskedelmi-szolgáltató funkciók (Rózsadom Center) a lakókörnyezetet szolgálják

A Pusztaszeri út menti MTA Anyag- és Környezetkémiai Intézet – önálló nagyobb kiterjedésű intézmény.

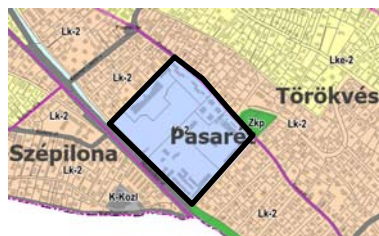
A Törökvész út és a Gábor Áron utca csomópontjában kereskedelmi-szolgáltató funkciók (pl.: Rózsakert bevásárlóközpont) és egyéb irodai intézményi funkciók sűrűsödnek.

TÖRÖKVÉSZ

A Hermann Ottó utca menti területen önálló nagyobb kiterjedésű intézmény, mezőgazdasági kutatótelep működik.

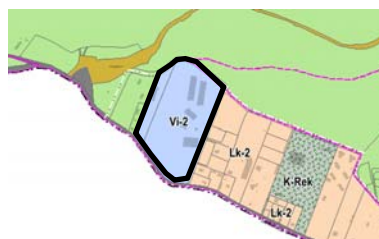
PASARÉT

Az Akadémia Park Vi-2 intézményi besorolása részben megfelel a mai területhasználatnak (Officimun irodaház, Pasaréti Honvéd Lovarda) de jelentős fejlesztési potenciállal rendelkezik a tömb.

A területen kívül helyezkedik el a lakókörnyezet, illetve az átmenő forgalom számára kereskedelmi-szolgáltató funkciókat biztosító Budagyöngye bevásárlóközpont.

HÁRSHEGY

Az adatszolgáltatásként kapott légifotón nemzetbiztonsági okokból nem szerepel a terület

A Budakeszi út menti területen önálló nagyobb kiterjedésű intézmény, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat működik.

HÜVÖSVÖLGY, HÁRSAKÁLJA, REMETEKERTVÁROS,
ERZSÉBETTELEK

A Hűvösvölgyi alközpontban a lakosságot kiszolgáló funkciók (kereskedelem, alapellátás) sűrűsödnek és jellemzően nem a környező lakóterületet kiszolgáló önálló intézmények (evangélikus szociális otthon és a Szent János Kórház rehabilitációs Pszichiátriai Osztálya) is megtalálhatók. Ezek együttese alkotja a Vi-2 intézményi területfelhasználást a valós használatnak megfelelően.

A Nagykovácsi út és a Hűvösvölgyi út találkozásánál a Vi-2 területen kereskedelmi funkciók szolgálgják elsősorban az agglomerációs átmenő forgalmat.

A Máriaremetei út mentén alapellátást biztosító (iskola, háziorvosi rendelő, mentőállomás) és kereskedelmi funkciók alkotnak a környező lakóterületet kiszolgáló intézményi területet, melyhez egy önálló nagyterjedésű szociális intézmény is tartozik. A Vi-2 lehatárolásból a háziorvosi rendelő és az iskola kimaradt, pedig közvetlenül csatlakozó ingatlanok.

Hűvösvölgyi alközpont

Hűvösvölgyi út – Nagykovácsi út találkozása

Máriaremetei út mente

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU, BUDALIGET, MÁRIAREMETE,
SZÉPHALOM, KÖVÁR

Pesthidegkút-Ófalu történeti központja a templommal, a volt Forgách kastéllyal (Klebsberg Kultúrúria), a volt Klebsberg kastéllyal és a Hidegkúti út másik oldalán közvetlenül kapcsolódó kereskedelmi és oktatási intézmények együttese a tágabb lakókörnyezet kiszolgálását biztosítja.

A Máriaremetei út menti szoliter intézményi területek inkább nagyobb kiterjedésű önálló intézményeknek adnak helyet: francia oktatási komplexum, katolikus szociális otthon, nyugdíjas pedagógus otthon. Egyedül a templom szolgálja közvetlenül a környék lakosságát.

A Hidegkúti út mentén, Kővár városrészben kijelölt intézményi területen telephelyek működnek.

Pesthidegkút-Ófalu

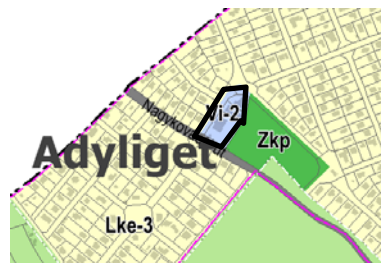

Máriaremete, Budaliget

Kővár

ADYLIGET

A Nagykovácsi út mentén egy kisebb Vi-2 intézményi területen már megjelent a vendéglátó funkció.

6. GAZDASÁGI TERÜLETEK

A kerületben a gazdasági területek kiterjedése minimális.

Gksz-2

6.1. GAZDASÁGI, JELLEMZŐEN RAKTÁROZÁST, TERMELÉST SZOLGÁLÓ TERÜLET

TSZT „Gazdasági, jellemzően raktározásra és termelésre szolgáló terület (Gksz-2) területfelhasználási egységbe egyrészt azok a gazdasági célú területek tartoznak, amelyek a város iparosodása során, jellemzően a XX. században alakultak ki, és a rendszerváltozást követően a környezetet terhelő tevékenységeket új technológiákra, vagy új funkciókra cserélték, másrészt az elővárosi zónában kialakuló új munkahelyi területek. Ide soroltak továbbá azok a logisztikai területek is, amelyek a koncentrált árufuvarozás közlekedési, raktározási és átrakodási területei, de közlekedési kapcsolatukat elsősorban a közút adja.

Ide tartoznak még az 1 ha területi nagyságrendet meghaladó elektromos állomások és gázátadó állomások, valamint a komplex hulladékgyűjtő udvarok területei is, így a város működtetésben is fontos a szerepük.

A területen a vegyesség érdekében önálló – a saját tevékenységhez tartozón kívül – általános irodafunkció is elhelyezhető, kereskedelmi és szolgáltató funkció kivételesen lehetséges. Beépítési sűrűségük 1,0 - 2,0 közötti érték lehet.”

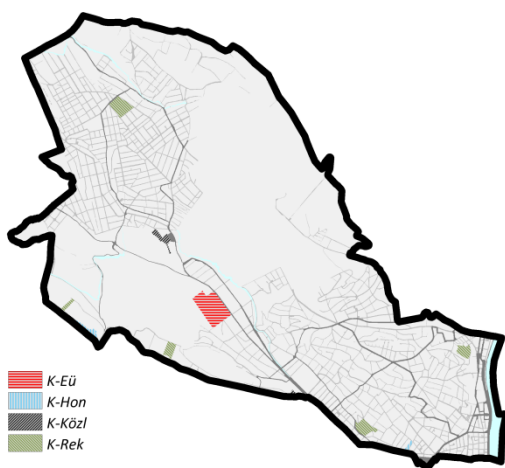
Kerületen belüli elhelyezkedés

Pesthidegkút észak-nyugati határában, a Hidegkúti út mentén Gksz-2 területfelhasználásba sorolt az elektromos állomás, melynek területe cca. 2ha. Az övezeten belül szennyvíz-átemelő telep is található.

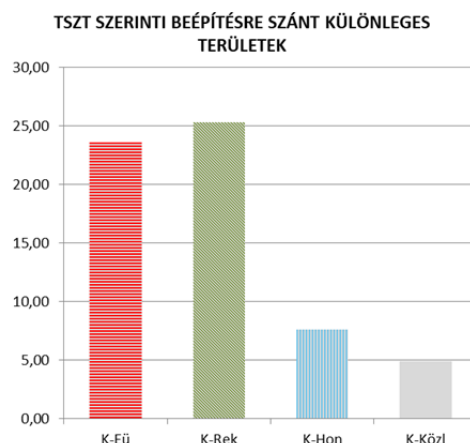
PESTHIDEGKÚT-ÓFALU

7. KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK

A különleges beépítésre szánt területek kerületen belüli meghatározása a valós használat szerinti speciális funkcióknak megfelelő, lefedik a nagyobb egybefüggő egészségügyi, rekreációs, honvédelmi és közlekedési területeket. Kerületen belüli elhelyezkedésük pontszerű.

A különleges területek összterjedése meghaladja a 60 ha-t, ebből a Lipótmezőn elhelyezkedő egészségügyi terület, illetve a rekreációs területek cca. 25-25 ha-t tesznek ki.

K-Eü

7.1. EGÉSZSÉGÜGYI TERÜLET

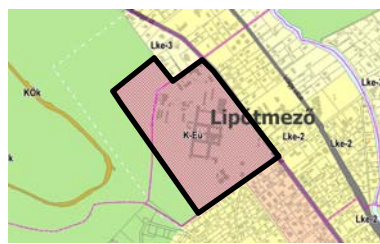
TSZT „Egészségügyi terület (kórház, sanatórium, gyógyszálló, gyógyüdülő) (K-Eü) kategóriába sorolódnak azok az egészségügyi szakellátáshoz tartozó, nagy területigényű (jellemzően 3 ha-nál nagyobb) egészségügyi létesítmények, amelyek az általános alapfokú ellátó szerepet meghaladják. Bár zöldbe ágyazottságuk kívánatos, a meglévő kórházaknál ez nem mindenhol elérhető. Nem kerültek külön kiemelésre a városközponti területbe tartozó létesítmények. (Más meghatározó elemek a K-Hon területfelhasználási egységbe soroltak az OTTrt alapján.)”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A Húvösvölgyi út mentén elhelyezkedő több, mint 40 ha területű ingatlan (hrsz.:11186/6) beépült része K-Eü területfelhasználásban van. (A fennmaradó terület Ek közjóléti erdő.) A volt egészségügyi létesítmény jelenleg nem működik, az ingatlan használaton kívüli. Az ingatlanon álló és a Lipótmezei út felől megközelíthető két épületben jelenleg lakófunkció található.

az épületállomány

LIPÓTMEZŐ

K-Rek

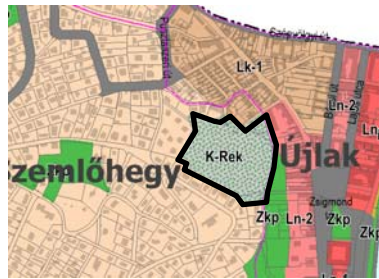
7.2. NAGYKITERJEDÉSŰ REKREÁCIÓS ÉS SZABADIDŐS TERÜLET

TSZT „Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek) területfelhasználási kategóriába a nagy zöldfelülettel rendelkező, a lakosság és a turizmus számára jelentős, az aktív pihenést szolgáló területek tartoznak. A sport- és strandlétesítmények mellett az ezeket kiszolgáló és kiegészítő funkciójú létesítmények (szállás-szolgáltatás, vendéglátás stb.) is el lehet helyezni. A Duna menti zónában ezeken a területeken a vízi közlekedést kiszolgáló létesítmények is megvalósíthatók.”

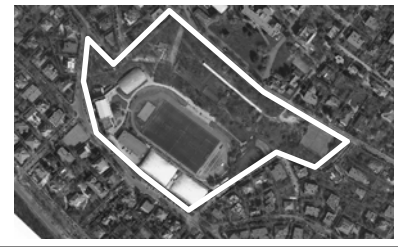
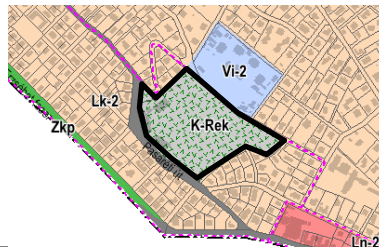
Kerületen belüli elhelyezkedés

A kerület területén négy helyen került kijelölésre K-Rek területfelhasználás, ezek mindegyike mai is sporttelepként működik.

SZEMLŐHEGY – KOLOZSVÁRI TAMÁS UTCAI
SPORTCENTRUM

PASARÉT – VASAS PASARÉTI SPORTCENTRUM

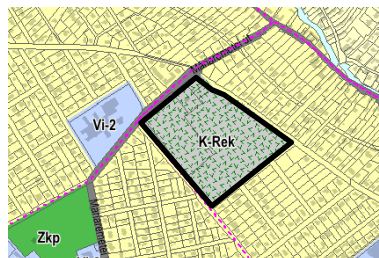

HÁRSHEGY – KÜLKER PARK

Az adatszolgáltatásként kapott légifotón nemzetbiztonsági okokból nem szerepel a terület

SZÉPHALOM – SZABADSÁG UTCAI SPORTTELEP

K-Közl

7.3. KÖZLEKEDÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ ÉPÜLETEK
ELHELYEZÉSÉRE SZOLGÁLÓ TERÜLET

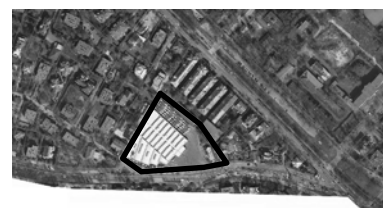
TSZT „Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület (K-Közl) területfelhasználási egység a közösségi közlekedési rendszer jelentős mértékű beépítettségét eredményező pályaudvarai és végállomásai, fontosabb állomásai, továbbá az eszközváltással kapcsolatos parkolást biztosító műtárgyak (mélygarázsok, parkolóházak) elhelyezését biztosítja. Ebben a területfelhasználási kategóriába tartoznak továbbá a közösségi közlekedési hálózatok járműparkjának tárolását, üzemi felkészítését, karbantartását szolgáló járműtároló telephelyek (metró- és HÉV-járműtelepek, villamosremizék, autóbuszgarázsok), valamint mindezek működtetéséhez szükséges közlekedési infrastruktúra elemek.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A kerület területén két helyen került kijelölésre K-Közl területfelhasználás a valós funkcióknak megfelelően:

- Szépilona remíz
- Gyermekvasút járműtelep.

SZÉPILONA

HÜVÖSVÖLGY

K-Hon

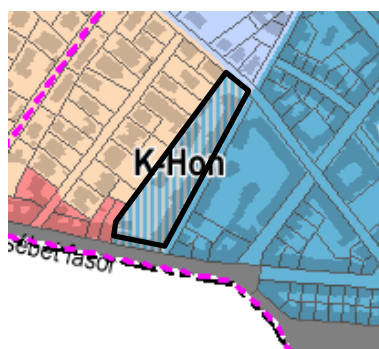
7.4. HONVÉDELMI, KATONAI ÉS NEMZETBIZTONSÁG
CÉLRA SZOLGÁLÓ TERÜLET

TSZT „Honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület (K-Hon) területfelhasználási egységbe az OTrT 16/C. §-a és 27/A. §-a szerinti honvédelmi, kiemelt fontosságú honvédelmi, valamint az egyéb, nemzetbiztonsági célra szolgáló területek tartoznak.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

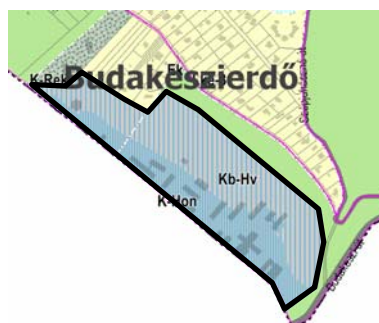
A kerület területén két helyen került kijelölésre K-Hon területfelhasználás, ezek mindegyike honvédségi tulajdon.

ORSZÁGÚT

A Szilágyi Erzsébet fasor – Ezredes utca – Fillér utca sarkán álló ingatlan (hrsz.: 13088) mai jellemző területhasználata HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.

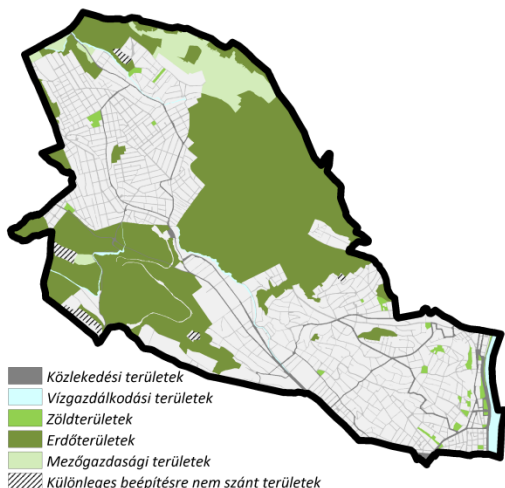
BUDAKESZIERDŐ – BUDAKESZI ÚTI LAKTANYA

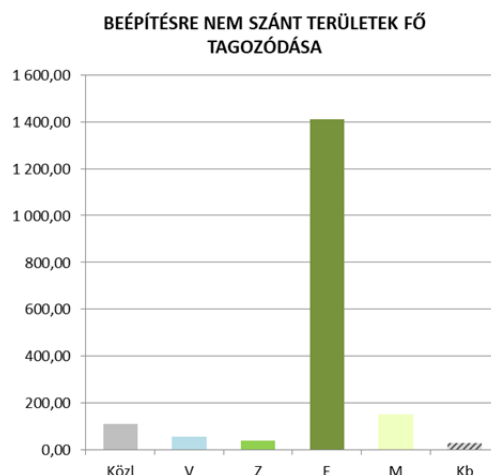
Az adatszolgáltatásként kapott légifotó nemzetbiztonsági okokból nem teljes

A Budakeszi úti laktanya (hrsz.: 11204/3, 11228/4) honvédségi használatban van, laktanyaként szolgál. (Egy része beépítésre szánt, egy része beépítésre nem szánt honvédelmi terület.)

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

A kerületben a megközelítőleg 1800 ha beépítésre nem szánt terület hat féle területfelhasználási kategóriába sorolt. Ennek majdnem 80%-a, 1400 ha-t meghaladó terület erdő. A mezőgazdasági területek nem érik el a 200 ha kiterjedést, a közlekedési területek nem érik el a 150 ha területet.

A vízgazdálkodási területek a valós állapotok szerint kerültek meghatározásra. A zöld- és a különleges területek pontszerűen helyezkednek el, részben a valós, részben a tervezett használatnak megfelelően, területük a beépítésre nem szánt területek összességéhez képest elhanyagolható.

8. KÖZLEKEDÉSI TERÜLETEK

KÖu

8.1. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉSI TERÜLET

„Közúti közlekedési terület (KÖu) hálózza be a város egészét, jelentős mértékben determinálva a településszerkezetet. A közúti közlekedési területet a közúthálózati hierarchia magasabb szintű eleme (autópályák és autóutak, I. rendű és II. rendű főútvonalak, településszerkezeti jelentőséggel bíró gyűjtő utak), valamint a városi közösségi közlekedés fontosabb autóbusz végállomásai, a felszíni P+R parkolók és B+R tárolók, üzemi létesítmények (üzemanyag-töltő állomások) alkotják. A főútvonalak és a településszerkezeti jelentőségű gyűjtőutak része szinte a teljes villamos-hálózat (a gyalogos elsőbbségű terek, az egyes vonalak közötti kapcsolatot biztosító pályák, továbbá az egyvágányú és a közúti infrastruktúrától elkülönülő villamos-pályák kivételével), valamint az autóbusz és a trolibusz közlekedés legfontosabb útvonalait, továbbá a kerékpáros közlekedés meghatározó elemeit és a gyalogos közlekedés felületeinek egy részét.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A kerületen belül a valós használatnak megfelelően KÖu területfelhasználásba kerültek

- **az I. rendű főutak:**
 - Margit körút (Tölgyfa utca) és Bem József utca
 - Margit híd
 - Szilágyi Erzsébet fasor,
 - Húvösvölgyi út,
 - Budakeszi út,
 - Hidegkúti út
 - Budai alsó rakpart és Bem rakpart
 - Árpád fejedelem útja
- **a II. rendű főutak:**
 - Máriaremetei út,
 - Nagykovácsi út,
 - Szépvölgyi út (Ürömi utca) – Pusztaszeri út – Gábor Áron utca,
 - Szépvölgyi út – Zöldlomb utca – Csatárka út – Kapy utca – Kelemen László utca
 - Bimbó út – Törökvész út
 - Lajos utca
 - Pasaréti út,
 - Nagyrét utca
 - Szépjuhászné út
- **településszerkezeti jelentőséggel bíró gyűjtőutak:**
 - Kuruclesi út – Bogár utca – Budenz út

- Frankel Leó út – Bécsi út
- Csalogány utca
- Törökvész út felső szakasz
- Fillér utca
- Rómer Flóris utca
- Szemlőhegy utca
- Vérhalom utca
- Fazekas utca
- Horvát utca
- Ördögárok utca – Bajnok u. – Hímes u. – József Attila útja – Honfoglalás utca

Kök

8.2. KÖTÖTTPÁLYÁS KÖZLEKEDÉSI TERÜLET

„Kötőtpályás közlekedési területek (Kök) tagolják a főváros területét. E műszaki infrastruktúra nyomvonalai és területei – üzemeltetési sajátosságuk folytán – markáns elválasztó hatást fejtenek ki a városszerkezetben. Ezen belül helyezkednek el a vasúti közlekedés vonalai a teherszállítást biztosító rendező pályaudvarokkal és a személyszállítást szolgáló állomásokkal, megállóhelyekkel, továbbá ide soroltak a gyorsvasúti vonalak (metró, gyorsvasút, HÉV) felszíni szakaszai, és a közúti infrastruktúrától elkülönülő villamos-pályák.”

Kerületen belüli elhelyezkedés A kerületen belül a valós használatnak megfelelően Kök területfelhasználásba került

- a Gyermevasút nyomvonala,
- a 61-es villamos Húvösvölgyi út menti szakasza a Völgy utca és a végállomás között, és
- a H5-ös HÉV felszíni nyomvonala a Zsigmond tértől az északi kerülethatárig.

9. ZÖLDTERÜLETEK

Zkp

9.1. KÖZKERT, KÖZPARK

„Közkert, közpark (Zkp) területfelhasználási egységbe a 25 hektárnál kisebb zöldterületek tartoznak. Idetartoznak a városi és lakóterületi közparkok, közkertek, a jelentősebb fásított közterek és az egyéb szerkezetileg meghatározó zöldfelületek. A meglévő közparkokon kívül azon zöldterületek is le lettek határolva, amelyek rekreációs használatra jelenleg még nem vagy csak korlátozottan alkalmasak (pl. alábányászott területek) és/vagy az érintett telkek tulajdonjogi rendezése nem történt meg (magántulajdon van). Ezeket a zöldterületeket távlatban alkalmassá kell tenni a közhasználatra, illetve a tulajdonviszonyokat is rendezni szükséges.”

Kerületen belüli elhelyezkedés A kerületen belül a közparkok lokális elhelyezkedésük összterületük nem éri el a 40 ha-t, a kijelölt Zkp területek a jelenlegi használattal összhangban vannak.

- **Zkp területek a városközponti területen belül:**
 - Árpád fejedelem útja menti parkosított területek
 - Gyóni Géza tér
 - Bem József tér
 - Nagy Imre tér
 - Margit tér
 - Mechwart liget
 - Millenáris Park (Széllkapu projekt – tervezett park)
 - a Margit körút – Varsányi Irén utca közötti terület
- **Zkp területfelhasználás a hegyvidéki területeken:**
 - Kolzsvári Tamás utca és a Kavics utca közötti terület (jelenleg beerdősült terület)
 - a Vérhalom utca alatti terület (jelenleg beerdősült terület)
 - Mansfeld Péter park
 - Vérhalom tér
 - a Szeréna út és a Józsefhegyi utca közötti terület
 - a Pusztaszeri út és a Felső Zöldmáli út sarka (a Szemlőhegyi barlang bejárata – rendezett parkosított terület)
 - Pálvölgyi út mente (jelenleg inkább beerdősült nem rendezett terület)

- Szikla utca és Csatárka utca közötti terület (jelenleg nem parkosított, beépítetlen terület)
- Cseppkő utca és Zöldkert utca sarka
- Pasaréti út és Branyiszko út sarka
- Szilágyi Erzsébet fasor mente
- **Zkp területfelhasználás a pesthidegkúti városrészekben:**
 - Máriaremetei út menti park
 - Temető utca menti park
 - Mosbach park
 - Nagykovácsi út és a Feketerigó utca közötti terület

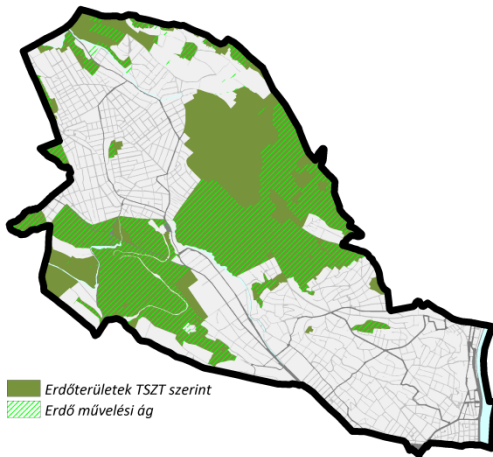
10. ERDŐTERÜLETEK

Ek

10.1. KÖZJÓLÉTI ERDŐTERÜLET

„Közjóléti erdőterület (Ek) területfelhasználási egységbe kerültek a rekreációs, turisztikai funkciójú erdőterületek. Mivel a lakosság a budapesti erdők nagy részét közjóléti funkciójá miatt látogatja (pl. Budai Tájvédelmi Körzet), így a körzeti erdőtervben az elsődleges rendeltetés szerinti védelmi erdők célszerűen – a használatnak megfelelően – közjóléti erdőterületekként lettek meghatározva a szerkezeti tervben. Ugyanakkor ez nem érinti az erdők elsődleges rendeltetését.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A kerületen belül cca. 1400 ha terület került Ek közjóléti erdő területfelhasználásba. A terület nagyobb része, cca. 930 ha, az Országos Erdőállomány Adattár szerinti erdő, de a többi erdő területfelhasználásba sorolt terület nem tartozik az erdőállományba, nem erdő művelési ág.

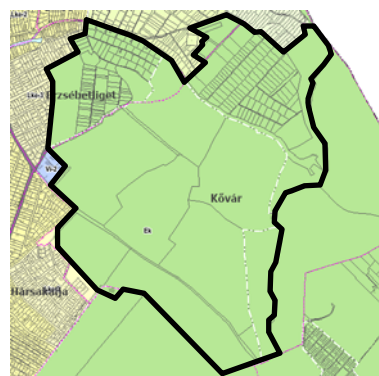
A térkép együttesen ábrázolja

- az erdő területfelhasználást (a közjóléti erdőt), és
- az erdő művelési ágba sorolt területeket.

A térképen kirajzolódik, hogy a TSZT erdő területfelhasználásának kiterjedése jelentősen meghaladja az erdő művelési ágba sorolt terület nagyságát.

Az alábbiakban azok a nagyobb egybefüggő területek kerülnek bemutatásra, melyek Ek területfelhasználásba soroltak, de ettől eltér a meglévő állapot, és eltér az erdőállomány szerinti státusz is.

KÖVÁR, ERZSÉBETLIGET,

A terület jelentős része belterület, amely nincs művelési ágba sorolva, a külterületi szántó és legelő művelési ágba sorolt területek egy része az átlagnál jobb minőségű.

A terület egyes részei gyéren beerdősültek, de jellemzően gyepes illetve művelt szántók alkotják, a Hármashatárhegyi vitorlázórepülő-tér területét is magába foglalja a lehatárolás.

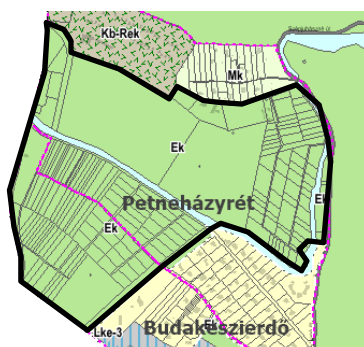
PESTHIDEGKÚT-ÓFALU

Az Ek területfelhasználásba sorolt területek szántó művelési ágban vannak, a nyugati területegység az átlagnál jobb minőségű.

A keleti területegység szántó használatban van, a nyugati beerdősült.

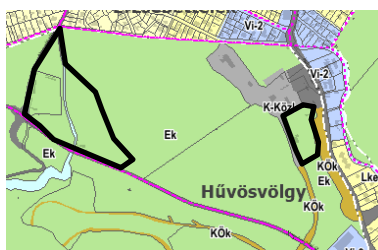
PETNEHÁZYRÉT ÉS BUDAKESZIERDŐ

A terület jellemzően szántó művelési ágban van, részben az átlagnál jobb minőségű.

A területen csak a szegélyek mentén jellemzőek az erdősávok.

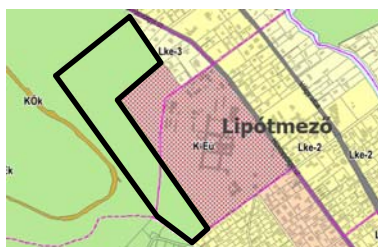
HÚVÖSVÖLGY

A Húvösvölgyi nagyrét és környezete művelési ágba nem sorolt, illetve réti művelési ágba sorolt terület.

A Húvösvölgyi végállomásnál erdő területhasználatba sorolt területegység nincs művelési ágban, a végállomással kapcsolatos funkciók vannak a területen.

LIPÓTMEZŐ, HÁRSHEGY

A volt OPNI ingatlan egy része Ek területfelhasználásban van, de erdő művelési ágba nem sorolt, mivel az ingatlan egésze belterületen helyezkedik el. Ugyanakkor a belterületi határ mentén az erdős területek erdő művelési ágba sorolt területekkel határosak.

PÁLVÖLGY

A Szépvölgyi út és a Pálvölgyi út közötti terület belterület, így művelési ágba nem sorolt. Az Ek területfelhasználásba sorolt terület megfelel a valós területhasználatnak.

11. MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

Má

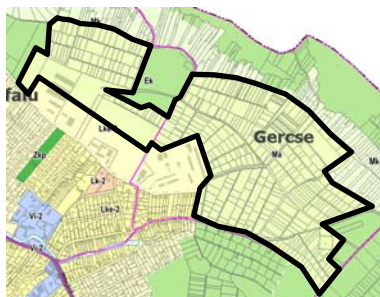
11.1. ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET

„Általános mezőgazdasági terület (Má) területfelhasználási egységbe tartoznak az összefüggő szántó- és rét-legelő területek. Ezek elsősorban a pesti oldalon (pl. Soroksáron) terülnek el, és a Pesti-síkság egykor kiterjedt természetfelfületei maradványaiként táji értékük és biológiailag aktív felületük miatt városökológiai szerepük is jelentős. A területfelhasználási egység magába foglalja a mezőgazdasági területeket tagoló, meglévő és jellemzően körzeti erdőterv által érintett mezővédő erdősávokat is (zömében Soroksár területén). Ezeket a mezővédő erdősávokat meg kell őrizni, illetve ahol hiányoznak, ott lehetőség szerint pótolni kell.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

Általános mezőgazdasági terület egy egységben található meg a kerületben a Pesthidegkút –Ófalutól észak-keletre a terület kiterjedése megközelíti a 90 ha-t.

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU ÉS GERCSE

Pesthidegkút-Ófalu és Gercse városrészekben a Patakhegyi úttól észak-keletre elhelyezkedő általános mezőgazdasági területhasználatba sorolt területek jellemzően művelés alatt állnak, jelentős kiterjedésű az átlagnál jobb minőségű szántók aránya a területen belül.

Mk

11.2. KERTES MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET

„Kertes mezőgazdasági terület (Mk) területfelhasználási egységbe tartoznak a kiskertes (pl. szőlő és gyümölcsstermesztésű) területek, amelyek (pl. Kőérberki-dűlő, Csúcshegy) egyéni rekreációs területként is jelentős szereppel bírnak, illetve jelentősebb kiterjedésű biológiailag aktív felületeikkel kondicionáló hatásuk is számottevő. Egyes területek továbbra is ebbe a kategóriába kerültek, mivel nem biztosítottak azok az infrastrukturális feltételek, amelyek indokoltá tennék pl. lakóterületi átsorolásukat, vagy azok a területek távolabban nem látszanak reális célnak.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A kerületen belül több helyen is kijelölésre került kertes mezőgazdasági terület:

- Pesthidegkút-Ófalu és Gercse városrészekben
- a Hidegkúti út két oldalán
- Budaliget városrészben
- Petneházyrét városrészben.

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU ÉS GERCSE

a beépülés jellemző részlete

Pesthidegkút-Ófalu és Gercse városrészekben a dél-nyugati hegyoldalokon az összefüggő kertes mezőgazdasági területen a lakósodás elindult.

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU ÉS BUDALIGET

a beépülés jellemző részlete

Pesthidegkút-Ófalu és Budaliget városrészben a Hidegkúti út két oldalán a kertes mezőgazdasági területen a jelenlegi vegyes beépítés alapján érzékelhető a lakósodás, és telephelyek megjelenése is.

BUDALIGET

még beazonosítható gyümölcsös művelés

a beerdősült és a bányászattal érintett terület részlete

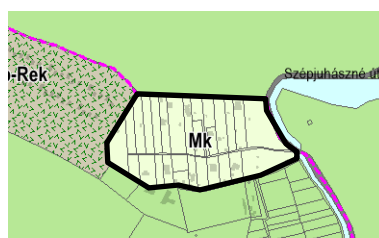

Budaliget városrészben a Solymárral közös közigazgatási határ menti kertes mezőgazdasági területek egy része beerdősült, egy részén felhagyott külszíni bányászati tevékenység nyomai azonosíthatók, egy részén gyümölcsös művelés azonosítható be, ez utóbbi jellemzően elhanyagolt állapotot mutat.

PETNEHÁZYRÉT

a beépülés jellemző részlete

Petneházyrét városrészben a kertés mezőgazdasági területen a lakósodás erősen érzékelhető, a TSZT a területet távlatban üdülőterületként rögzíti, azaz a távlati területfelhasználás sem illeszkedik a jelenlegi folyamatokhoz. A területhez dél felől beépülés csatlakozik már közjóléti erdő területfelhasználásban, a Duna Ipoly Nemzeti Park területén.

12. VÍZGAZDÁLKODÁSI TERÜLETEK

Vf

12.1. FOLYÓVIZEK MEDRE ÉS PARTJA

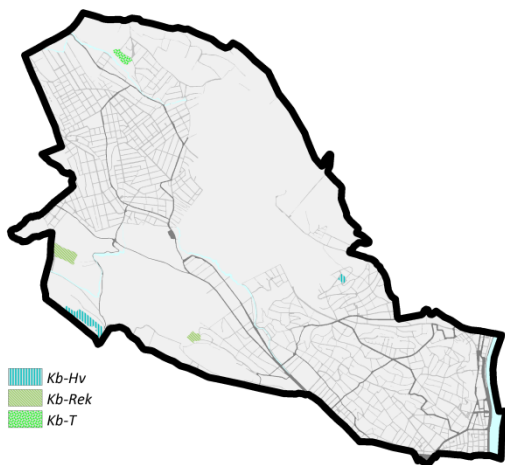
„Folyóvizek medre és partja (Vf) magában foglalja az ár- és hullámterek, partvédő művek és árvízvédelmi létesítmények területét is. Az élővíz kategóriába tartoznak a vízkönyvi nyilvántartásba vett vízfolyások. A térképi ábrázolás megkülönbözteti a teljes hosszában nyílt vízfelületeket (Duna, Rákospatak, Hosszúréti-patak stb.) és a befedett szakaszokat (pl. Ördög-árok, Szépvölgyi-árok).

A területegységre vonatkozó, általános érvényű előírásokon túl (árterek, hullámterek, védművek előírásai) a Duna esetében a használatot a hajózásra, illetve a nemzetközi hajózóútra érvényes előírások is szabályozzák.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

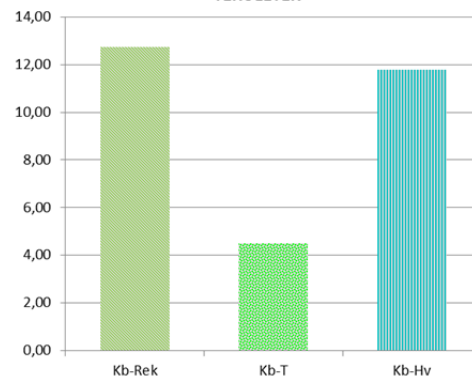
A kerületen belül a Duna, az Ördög-árok és a Paprikás-patak került Vf területfelhasználásba a valós állapotnak megfelelően.

13. KÜLÖNLEGES TERÜLETEK

A beépítésre nem szánt különleges területfelhasználás három kategóriája található meg a kerületben. Ezek összterülete cca. 28 hektár, a kerületen belüli elhelyezkedésük pontszerű, lokális, jellemzően a valós területhasználatnak megfelelő, vagy egy meghatározott tervezett területhasználatot célzó meg a kijelölés.

TSZT SZERINTI BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT KÜLÖNLEGES TERÜLETEK

A több, mint 12 ha összterületű rekreációs terület a valós használatot fedi le. A majdnem 12 ha-os honvédelmi terület szintén a valós használatnak megfelelően került kijelölésre. A 4 ha területnagyságot meghaladó temető területhasználat tervezett funkció.

Kb-Rek

13.1. REKREÁCIÓS CÉLÚ, JELENTŐS ZÖLDFELÜLETŰ TERÜLET

„Rekreációs célú, jelentős zöldfelületű terület (Kb-Rek) területfelhasználási egységbe tartoznak az időbeni korlátozással és/vagy anyagi ellenszolgáltatással igénybe vehető, nagy zöldfelülettel rendelkező szabadterei sport-, pihenő- és játszóterületek, valamint rendezvényterek. A zöldfelületi intenzitás megtartása érdekében a területfelhasználási kategóriára vonatkozóan 60% a legkisebb zöldfelületi átlagérték.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

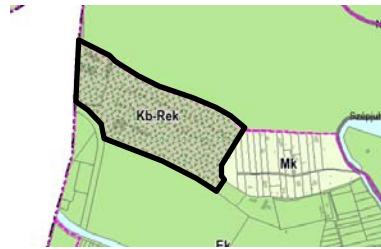
A kerület területén két helyen került sor Kb-Rek területfelhasználás kijelölésére a valós területhasználatnak megfelelően:

- Petneházyrét, ahol a Petneházy Lovasklub működik, és
- Kurucles, ahol a Hegyi Sportklub található.

Az utóbbi területen távlati intézményterület területhasználatot is rögzít a TSZT.

a beépülés jellemző részlete

PETNEHÁZYRÉT

KURUCLES

Az adatszolgáltatásként kapott légifotó nemzetbiztonsági okokból nem teljes

Kb-T

13.2. TEMETŐ TERÜLETE

„**Temető területe (Kb-T)** területfelhasználási egységbe tartoznak a lezárt, (de fel nem számolt) többségében felekezeti temetők, amelyek látogatottak és területükön építés hosszú távon sem lehetséges és nem is szükséges, abban az esetben sem, ha újraindításuk igénye merülne fel (pl. XVI. kerületi Rozsos utcai illetve a XVII. kerületi Göcsej utcai temető).

A város működő temetői, valamint azok fejlesztési területei (a Cinkotai temető bővítési területének kivételével) a különleges beépítésre szánt, temető terület (K-T) területfelhasználási egység kategóriába tartoznak.”

Kerületen belüli elhelyezkedés

A kerületen belül egy helyen került kijelölésre Kb-T területfelhasználás. Pesthidegkút-Ófalu városrészben tervezett temetői funkcióként határolja le a TSZT a Véka utca menti ma részben beerdősült területet.

PESTHIDEGKÚT-ÓFALU

A TSZT-ben egyben jelentős változással érintett területként rögzíti a Kb-T területfelhasználást.

Kb-Hv

13.1. HONVÉDELMI, KATONAI ÉS NEMZETBIZTONSÁGI TERÜLET

„Honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági terület (Kb-Hv) területfelhasználási egységbe az OTvT 27/A. §-a szerinti honvédelmi területek beépítéssel nem érintett, jellemzően erdőszült területei tartoznak.”

Kerületen belüli elhelyezkedés A kerületen belül két helyen került kijelölésre Kb-Hv területfelhasználás.

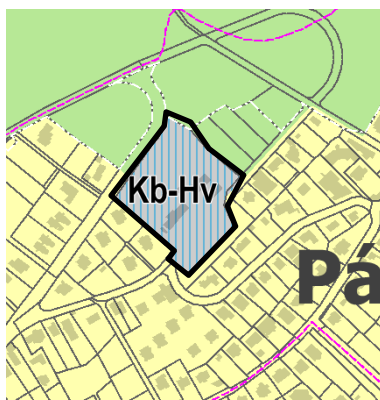
BUDAKESZIERDŐ

Az adatszolgáltatásként kapott légi fotó nemzetbiztonsági okokból nem teljes

A Budakeszi úti laktanya egy része került Kb-Hv területfelhasználásba a valós használatnak megfelelően.

PÁLVÖLGY

A Verecke út és Csíksomlyó utca közötti terület (hrsz.:15696/18) mai jellemző területhasználata honvédségi tulajdonban lévő ingatlan, használaton kívül.

14. FUNKCIÓ VIZSGÁLAT

A kerület beépített területeinek legnagyobb része lakóterület, melyben elsősorban jelennek meg az egyéb funkciók.

A funkcionálisan differenciálható területek bemutatása két, egymástól eltérő léptékben történik. A kiterjedést, térbeli összefüggéseket feltáró vizsgálat tömb -; míg a részletekre koncentrált analízist a telek szintű funkcióvizsgálat biztosítja (utóbbit lásd: *III. Az építmények vizsgálata* fejezet – 1. *Funkció, kapacitás* pontja alatt). Ezek mindkét esetben a jellemző, domináns használatra fókuszálnak.

A tömb szintű elemzésnél megjegyzendő, hogy a vizsgálat a külterületi részekben – a térbeli használat drasztikus torzulásait elkerülendő – a Budapest Településszerkezeti Tervéből ismert, részletesebb tömbstruktúrát használja.

Az analízisek a kerületi önkormányzat szolgáltatott adatokra támaszkodva, azt egyéb, a kerületi honlapon megtalálható -, valamint helyszínelésből származó többlet információkkal kibővítvé készültek.

14.1. INTÉZMÉNYI ÉS GAZDASÁGI ELLÁTOTTSÁG

Intézményi ellátottság

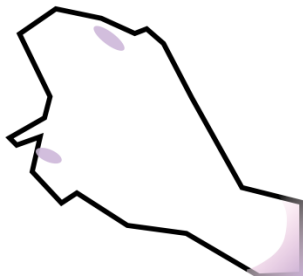
A kerület intézményi területei alapvetően egy súlyponti helyzetű, belső, városközponti jellegű kerületrészbe és az azt a külső városrészek kapcsolódását biztosító sugaras hálózatba tömörülnek.

A leginkább ellátott terület a belső városmag része, mely a Víziváros, Felhéz, illetve Országút városrészekre terjed ki. Ezekről nyugatra haladva az intézményi funkciók lazulása érzékelhető, ami a szerkezet egyfajta lakó funkcióval való hígulását jelenti. A Dunától távolodva a lakóterületek egyre nagyobb teret nyerne maguknak, a Pusztaszeri út - Gábor Áron utca tengelyén túl érve már csak önmagukban találhatók meg.

Ebbe a rendbe – mint kézfejhez az ujjak – csatlakoznak a Budakeszi út, Hűvösvölgyi és Hidegkúti út, valamint a Csatárka út - Kapu utca tengelyekre szerveződő, dominánsan intézményi-lakó funkciójú területek.

A külső, Pesthidegkúti városrészekben előforduló intézményi funkciók, rendre a Hidegkúti - Máriaremetei út gyűrűre fonódnak fel.

Gazdasági ellátottság

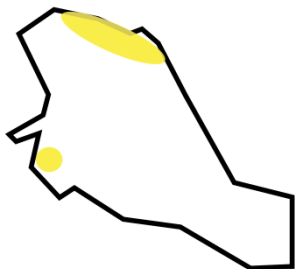
A gazdasági ellátottság térképes ábrán való bemutatása ebben a léptékben csalóka lehet, hisz a helyi lakosság kiszolgálására létrejövő tárgyi funkciók nagy része lakóterületbe bújtatottan található meg a kerületben.

Ezek összefüggő térszerkezeti elemként csak a városközponti területrészekben jellemzők, attól távolodva inkább pontszerűen jelennek meg a nagyobb kapacitású, valamint főbb útvonalak mentén, általában a fent említett intézményi struktúrába ágyazódva.

A kerület nyugati részén a Patakhegyi utca menti, nagyméretű, gazdasági használatú telekcsoport mellett a Petneházyréti Club Hotel területe emelhető ki, minden egyéb, tárgyi funkció a kialakult lakóterületi rendszerbe integrálva, vagy arra rátelepülve működik.

14.2. MEZŐ- ÉS KERTGAZDASÁGI ELLÁTOTTSÁG

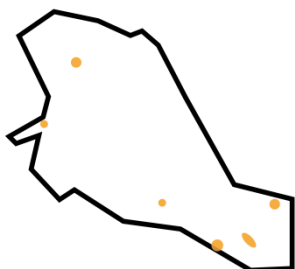
Mezőgazdasági és kertgazdasági ellátottság

Mezőgazdasági területek beépítésre nem szánt külterületen, Petneházyrét, Pesthidegkút-Ófalu és Gercse városrészekben találhatók. Ezek a tömbök rendre átmenetet képeznek erdő és lakott területek között, ami bizonyos értelemben a beépített területek átláthatatlan terjeszkedésével is járhat. A jellemzően mezőgazdasági használatú területek környezetébe szerveződő kertgazdasági funkciók ugyanis gyakran nem csak üdülő/hétfévi házas, de lakó beépítéseket is magukba foglalnak.

14.3. SPORT ÉS REKREÁCIÓS ELLÁTOTTSÁG

Sport, szabadidő és rekreációs ellátottság

Ezek a funkciók jellemzően nagy kiterjedésben, pontszerűen találhatók meg a kerület főleg sűrűn lakott városrészeiben.

Kiemelendő közülük a Duna-menti sáv fürdő-negyed jellegű tömbsora, mely egyidejűleg lát el szabadidős és gyógyászati funkciókat is.

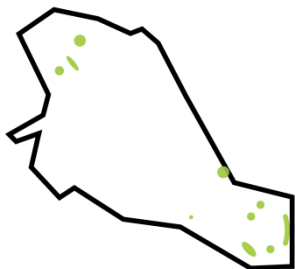
Hasonló mód nagy kiterjedésű sport és rekreációs területek húzódnak a Marczibányi tér és a Széna tér között, melyek dominánsan intézményi funkcióba ágyazottan jelennek meg.

A Pasaréti út mentén további két önálló sportterület található – keletről nyugat felé haladva – a Vasas SC, majd a Pénzügyőr SE sporttelepe.

Pesthidegkútra érve Adyliget városrészben a Nagykovácsi út mentén, míg Széphalom városrészben a Pokorny József Sport- és Szabadidőközpont formájában jelenik meg önálló, tömb szintű sport és rekreációs terület.

14.4. ZÖLD- ÉS ERDŐTERÜLETI ELLÁTOTTSÁG

Zöldterületi ellátottság

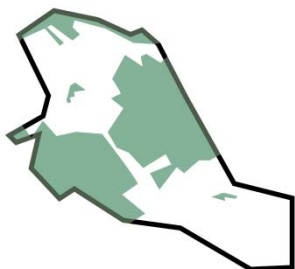

A kerület városközponti területei a sűrű beépítés ellenére számos önálló, nagyméretű zöldterületet foglalnak magukba, bár a Duna-menti egységek – városközponti pozíciójuk ellenére – nem megfelelően reprezentáltak.

Nyugat felé haladva a nagyobb, összefüggő zöldterületeket és/vagy felületeket felváltják az erdőterületek.

Pesthidegkúton az előbb említett sport és szabadidőközpont tőszomszédságában, Máriaremetén a Templomkert formájában, míg Pesthidegkút-Ófaluban a Hidegkúti horgásztó környezetében találni tárgyi felhasználású területeket.

Erdőterületi ellátottság

A Budai-hegység vonulatai nagy területen fedik le a kerületet, ennek megfelelően az erdőterületekben gazdag. A kivétel nélkül pihenésre és túrázásra is alkalmas, nagy, összefüggő erdőrészek Szépvölgy, Kővár, Nyék, Húvösvölgy és Hárshegy városrészen át húzódnak, melyekhez még további – a kerületen kívül szervesen is – kapcsolódó peremvidéki erdőterületek is hozzá tartoznak. Gercse és Szépvölgy területein elvélve bújtatott lakófunkció is kialakulóban van.

14.5. A VIZSGÁLAT LÉPTÉKÉBŐL ADÓDÓ, TOVÁBBI SZÜKSÉGES KIEGÉSZÍTÉSEK

A mellékletben szereplő 8. sz. *Területfelhasználás, tömbök jellemző funkcióinak vizsgálata* analízis – léptékéből adódóan – az alábbi kiegészítésekkel értelmezendő.

Magas zöldfelületi aránnyal rendelkező, jellemzően intézményi funkciójú tömbök

- a Marczibányi téri Művelődési központ -;
- a Központi Statisztikai Hivatal Mechwart ligeti -;
- a Kolozsvár utca - Gyalogos köz - Hunyadi János utca - Máriaremetei út -; valamint
- a Máriaremetei Templomkert tömbje

Magas sport-rekreációs területi és/vagy zöldfelületi aránnyal rendelkező, főképp lakó funkciójú tömbök

- a Felhévizi utca - Daru utca - Szeréna köz és út - Csejtej utca -;
- a Józsefhegyi utca - Szeréna út - Csejtej köz -;
- a Felső Zöldmáli út - Pusztaszeri út - Ferenchegyi út - Barlang utca -;
- a Pálvölgyi út - Szikla utca - Névtelen utca - Zöldkő utca -; illetve a
- a Kisgazda utca - Üvegház utca - Patakhegyi utca - Kilincs utca - Templom köz - Temető utca tömbjei

Nagy arányban használaton kívüli területeket tartalmazó lakó funkciójú tömbök

- a Kolozsvári Tamás utca - Örömi utca - Frankel Leó út - Kavics utca - Józsefhegyi lépcső - Mecenzéf utca -;
- a Szerb Antal utca - Tárogató út - Bölöni György utca - Széher út -;
- a Völgy utca - Modori utca - Húvösvölgyi út - Heinrich István utca -;
- a Bártori László utca - Hidegkúti út - Rezeda utca -;
- a Gyöngyvér utca - Honfoglalás utca - Zerind vezér utca -;
- a Turul utca - Dutka Ákos utca - Határ utca - Rézsű utca tömbjei; valamint
- a Petneházyréten, az Üdülő út mentén húzódó tömbök

14.6. FUNKCIONÁLIS ÉS ELLÁTÁSI KAPCSOLATOK

Intézményi és gazdasági területek térszerkezeti kapcsolatai

Intézményi és gazdasági értelemben a meglévő kapcsolatok korlátossága főleg a közlekedési hálózat hiányos összeköttetéseiire vezethető vissza. Megállapítható továbbá, hogy az intézményi funkciók a gazdaságiakhoz képest kevésbé izoláltan jelennek meg Pesthidegkút szerkezetében.

Erdő- és zöldterületek térszerkezeti kapcsolatai

A továbbiakban valós kapcsolatról csak az erdő- és zöldterületek esetében lehet beszélni.

A Budai-hegység vonulatai mintegy átszelik a kerületet, az összefüggő erdőfolt érzését csak Húvösvölgy gazdasági intézményi területei törik meg, tehát az erdőterületek közötti kapcsolat szorosnak mondható.

A belső, városközponti területek zöldterületeinek hálózata a geomorfológiából adódó beépítési viszonyokhoz képest megfelelő. A külső kerületrészen ugyanez elmondható, azonban mindkét esetben igaz, hogy a kerület geometriai középpontja felé haladva a zöldterületek mennyisége és kiterjedése egyre csökken. Pasarét és Lipótmező, valamint Erzsébettelek és Hársakalja városrész közpark, közkert használatú zöldterületi aránya alacsony, tehát a kerület belső és külső részein kialakult zöldterületi rendszer egymással való kapcsolata hiányos. Ez részben magyarázható a fent említett erdőterületek térhódításával, valamint a terepalakulatok korlátozó hatásával.

Sport, szabadidő és rekreációs -, valamint mező- és kertgazdasági területek térszerkezeti kapcsolatai

A sport- és rekreációs területek, illetve a mező- és kertgazdasági területek pontszerűségükből adódóan – kategóriájukon belül – nehezen képesek szervesen kapcsolódni egymáshoz, főleg önmagukban értelmezhető.

15. ALULHASZNOSÍTOTT BARNAMEZŐS TERÜLETEK

Budapest barnamezős és alulhasznosított területeinek kataszterében a II. kerület vonatkozásában szereplő ingatlanok

Potenciális, barnamezős területtel a kerület nem rendelkezik, főleg alulhasznosított területek pontszerű megjelenése jellemző.

Utóbbiak, összefüggő területegységek formájában Budapest barnamezős és alulhasznosított területeinek kataszterében is megjelennek, ezzel biztosítva jövőbeni átalakulásukhoz szükséges középtávú célok és intézkedések elvégzését.

Ezek név szerint:

ÖSSZEFÜGGŐ TERÜLETEGYSÉG NEVE	HELYRAJZISZÁM	KERÜLETI TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZ RENDELETSZÁMA
Hotel Rózsadomb	14519/1	2/2007.(I.18.)
NFGM és „M” csarnok	13204/5	2/2007.(I.18.)
Lipótmező (OPNI)	11186/6	2/2007.(I.18.)
Akadémia Park	11607/9	2/2007.(I.18.)
	11607/8	
	11607/7	

16. KONFLIKTUSSAL TERHELT (SZLÖMÖSÖDÖTT, DEGRADÁLÓDOTT) TERÜLETEK

Az épített környezet lehetséges konfliktusaival érintett területek aránya a kerületben minimális.

Leromlott lakókörnyezettel csak elvétve lehet találkozni, melyek rendre összefüggésbe hozhatók a beépített, azonban régóta használaton kívül álló, további területekkel.

Ilyen például:

- a Radetzky-laktanya;
- a Tárogató úti, korábban Pest Megyei Budagyöngye Kórházként működő épületegyüttes;
- Nyék városrész Szalonka út menti, völgyben megbúvó telephelye; valamint
- a Magyar Szentföld templom és környezete; illetve
- egyes pontszerű épületek Húvösvölgyben (mint pl.: a Heinrich-villa, Sándor-villa, Balázs Vendéglő).

Valós szegregátum és/vagy szegregációval veszélyeztetett krízisterület nem található a kerületben.

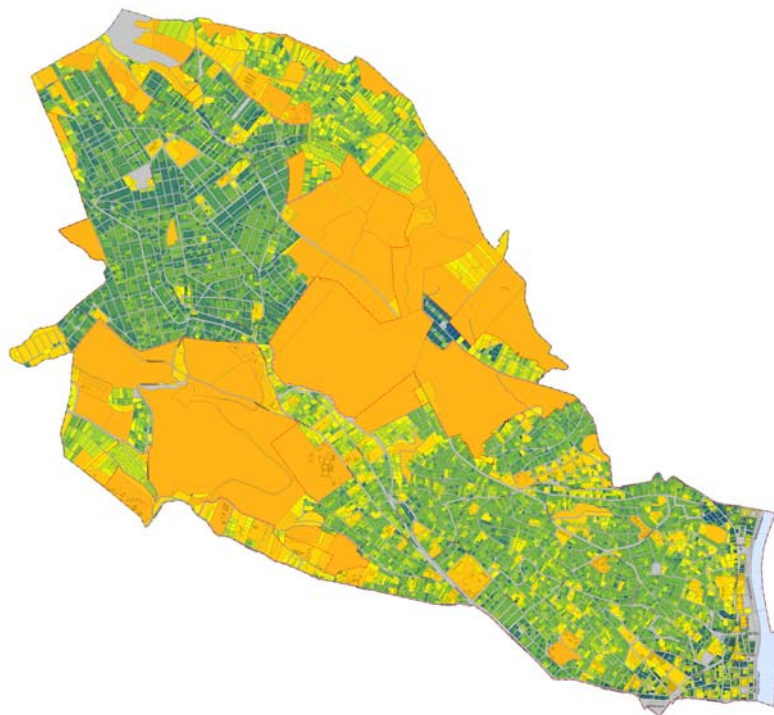
II. A TELEKSTRUKTÚRA VIZSGÁLATA

1. TELEKMORFOLÓGIA ÉS TELEKMÉRET VIZSGÁLAT

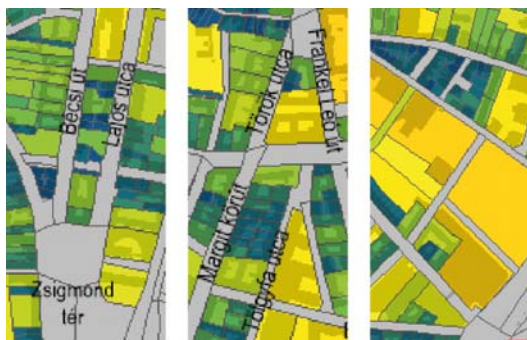
A kerület telkeinek morfológiáját, kialakulását számos, egymással összefüggő, olykor eltérő tényező határozza meg. A telekstruktúra sajátosságai a geomorfológiai és egyéb adottságokon kívül sokszor a kialakulás idejéből származtatható, így szoros kapcsolatban van a lokálisan jellemző karakterrel. Utóbbi okán az analízis az *III. Az építmények vizsgálata* fejezet – 2. *Egymástól elkülönülő karakterű területek* pontjának területi bontását részben alapul veszi.

Telekméret vizsgálat

	50 000 m ² felett
	25 000 - 50 000 m ²
	10 000 - 25 000 m ²
	5 000 - 10 000 m ²
	4 000 - 5 000 m ²
	3 000 - 4 000 m ²
	2 000 - 3 000 m ²
	1 500 - 2 000 m ²
	1 000 - 1 500 m ²
	750 - 1 000 m ²
	500 - 750 m ²
	300 - 500 m ²
	300 m ² alatt
	belterület határa
	kerület közigazgatási határa

Belső, városközponti területek

A rég beépült városrészek – mint a Víziváros, Felhévíz, Újlak – nagy múltra tekintenek vissza, ennek megfelelően a telekalakítási sajátosságaikban is megjelenik a kialakulásukra jellemző korszellem. Újlakon elnyújtott, a tömbbelsőbe gyakran hosszan befutó telkek jellemzőek, míg délre a keretes beépítésnek helyet biztosító, hagyományos, de változatos paraméterekkel rendelkező telekformák jellemzők. Országút városrész utóbbihoz hasonló, de kiegészül olyan, nagy, tömbtelkes telekalakulatokkal, melyek még a volt ipari hasznosításból maradtak vissza.

Ennek a diverzitásnak köszönhetően a telekméretük is sokszínűek, a 300 m²-től akár 5000 m²-ig is terjednek, helyenként kiegészülve 1 - 2,5 hektár között mozgó méretű tömbtelkekkel.

Villanegyed és a rátelepült, illetve laza társasházas beépítésű területek

A Dunától távolodva tervszerű, családi házas villa-beépítés számára kiosztott telkek sora húzódik, melyek formai és méretbeli változatosságát a helyi domborzati vonulatokra való transzformálás szükségessége adta.

Ezek homogenitását töri meg helyenként az időben később beépülő, gyakran rátelepedő, néhol beékelődő, telepszerű vagy ikres beépítéseket hordozó telkek struktúrája, valamint egyes nagyterjedésű intézmények óriástelkei, vízmű telepek, illetve egyéb erdőfoltok.

A telekméret ezeken a területeken jellemzően 500 és 5000 m² között alakul, ahol a mért érték a lankásabb részekben inkább a nagyobb, míg a hegyvidéki jellegű területeken a kisebb mennyiség felé konvergál.

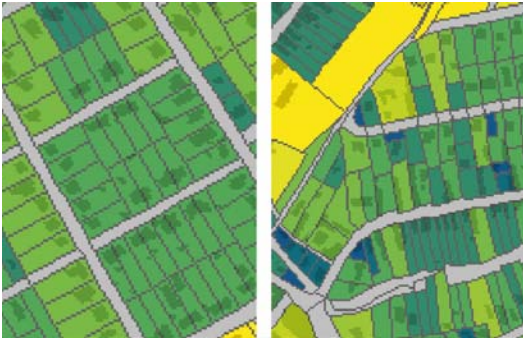
Telepesen beépült területek

Az előbbi kategóriára északi irányból a Csátárka út két oldalán mintegy ráúszik a XX. század második felének telepszerű beépítéséből származtatható telekalakulat csoport.

Az ebben található telkek mérete dominánsan 3000 és 25000 m² között alakul.

Pesthidegkúti területek

A Pesthidegkútra jellemző telekformák tervezettek, ortogonális rendszerük csupán a geomorfológiai adottságok törik meg. A terepviszonyokhoz való alkalmazkodás a telkek tömbön belüli tájolásával biztosított, a tömb mélyébe benyúló telekpárosokból összeálló tömbformát kisebb méretű, téglány teleksorok keretezik a tömb hegy, illetve völgy felőli oldalán.

Az egyedüli kivétel Pesthidegkút-Ófalu, mely az előző, családi házas beépítést sejtető struktúrától mind korábban, mind alakítási módszertanában eltér. A keskeny, szalagszerű telkek hosszan benyúlnak a tömb mélyébe, olykor át is futva azon. A domborzati viszonyokra, valamint a vízfolyások völgyére érzékeny telekalakítás eredményeként gyakran ívesen meghajló, egymást „ölelő” telekformák is létrejöttek.

Az erre a kerületrészre jellemző telekméret 300 és 1500 m² között változik, egyes – intézményi funkciót tartalmazó – esetekben elérheti a 4 - 5000 m²-t is.

Átmeneti, vegyes, karakterhiányos beépítésű területek

A Budakeszi út mentén jellemző heterogén beépítési formák változatos, patchwork szerű telekstruktúrát alkotnak. A telekalakulatok sokszínűsége a telkek méretbeli különbségében is jelentkezik, azonban itt a legkisebb telekméret is eléri az 1000 m²-t.

Hasonló telekszerkezet mutatkozik Húvösvölgyben is, ahol a domborzat adta keretek közé szoruló, sokrétű használattal bíró beépítési formák különböző megjelenésű és méretű telekkialakítást követeltek meg.

Az elsősorban külterületen található gazdasági területek összefüggő láncolatának telekstruktúrája az egyes, ma már különálló gazdasági telephelyek paramétereinek megfelelően alakult; nagyméretű, 2,5 hektárnál nagyobb, de maximum 30 hektáros telkeket foglal magába. Ez a típus a Patakhegyi utca mentén észak-keletre fekvő teleksorra vonatkoztatható.

Gazdasági területek

Szintúgy külterületi városrészekben található olyan területegységek, melyekben jellemzően mezőgazdasági -, ritkán erdőterületekben megbúvó lakó/üdülő-hévtégi házas beépítés található.

Ezek egy típusa Pesthidegkút-Ófalu és Gercse városrészek sajátossága, ahol a telekstruktúra a helyi, eredetileg jellemző területhasználat telekosztását követi, sűrűn parcellázott, keskeny, de mély telekalakulatokkal.

Ettől némiképp elkülönülő forma jellemző Szépvölgy városrész északnyugati szegletében, ahol az előbbiekhöz hasonló szerkezet alakult ki erdőterületen.

Karakteresen elkülönülő, de a fentiekhez hasonló telekstruktúra található Petneházyrét városrészben, amely szabályos, tervszerű telekformáival kapcsolódik a környező erdő- és mezőgazdasági használatokra jellemző telekszerkezethez.

Ezek telekmérete átlag 3000 és 10000 m² között alakul.

Beépülő mezőgazdasági- és erdőterületek

2. TULAJDONJOGI VIZSGÁLAT

A kerületi ingatlanokra – számosságuk, valamint tulajdonjogi helyzetük sokszínűsége miatt – minden részletre kiterjedő tulajdonjogi vizsgálat általános értelemben nem készül.

Azonban az adatszolgáltatás alapján lehetőség nyílik a különböző – kerületi és fővárosi – önkormányzatok tulajdonában lévő ingatlanok bemutatására.

2.1. FŐVÁROSI TULAJDONBAN LÉVŐ INGATLANOK

Budapest Főváros Önkormányzatának tulajdonában lévő ingatlanok jellemzően közterületek, illetve elvétve nagyobb kiterjedésű közintézmények formájában jelennek meg.

A közterületi ingatlanok két nagy csoportra oszthatók. Az egyik halmazba közutak, valamint közparkok és közkertek tartoznak. Előbbiek rendszerint a kerület főúthálózati elemeiként funkcionálnak, utóbbiak főleg a belső városközponti területen, illetve elvétve Pesthidegkúton biztosítanak kikapcsolódásra, rekreációra alkalmas felületeket. A másik halmazba beépítésre nem szánt erdőterületek sorolhatók, melyek kivétel nélkül Szépvölgy városrészben húzódnak.

A közintézmények közül kiemelendő Lipótmezőn a jelenleg használaton kívül álló Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet épületegyüttese, a Pasaréti úti Vasas SC Sporttelep, egyes oktatási és nevelési intézmények – mint pl. a Thán Károly Ökoiskola Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola; a Palotás Gábor Logopédiai Általános Iskola vagy a II. Kerületi Egyesített Bölcsőde –, illetve az Európai Ifjúsági Központ.

Ezeken túlmenően néhány lakó funkcióval telepített ingatlanra terjed ki a fővárosi törzsvagyon.

A tárgyi ingatlanok több mint 95%-át teljes egészében tulajdonolja a fővárosi önkormányzat. Az egyéb eltérő esetekben jellemzően 25% alatti a tulajdoni hányad, ami elsősorban lakó épületekre, valamint a Mammut-1 Bevásárlóközpontra vonatkoztatható.

2.2. KERÜLETI TULAJDONBAN LÉVŐ INGATLANOK

A kerület Önkormányzatának tulajdonában álló ingatlanok helyzete és hányada már sokszínűbben alakul. Ezek, az egyszerűbb áttekintés érdekében, funkcionális bontásban kerülnek bemutatásra.

Közúthálózat elemei A legnagyobb arányban a belterületi első-, másodrendű főutak, gyűjtőutak, kiszolgáló és lakóutak jelennek meg a kerületi törzsvagyonban.

Lakóingatlanok Az Alsó Törökvesz utca tengelyéig az egyes tömbök nagy mennyiségben tartalmaznak lakó rendeltetésű, önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokat, melyek főleg a Margit körút és Török utca mentén, valamint azok puffer-területein sűrűsödnek.

Intézményhálózat elemei Főként az oktatási és köznevelési intézmények sorolhatók kerületi önkormányzati tulajdonban, ezek listái az *III. Építmények vizsgálata* fejezet - 1. *Funkció, kapacitás* pontjában olvashatók.

Zöldterületi hálózat elemei Számos közpark és közkert kerületi tulajdonban van, amit kiegészítenek egyes kül- és belterületen egyaránt előforduló erdőterületek.

Mezőgazdasági használatú ingatlanok Önkormányzati tulajdonú, mezőgazdasági használatú ingatlanok főleg a kerület észak-nyugati határa mentén található, foltokban elszórtan.

Összegzés A kerületi önkormányzat tulajdonában összesen, mintegy 595 hektárnyi területű ingatlan található, melynek körülbelül 70%-a közterületként nyilvántartott terület.

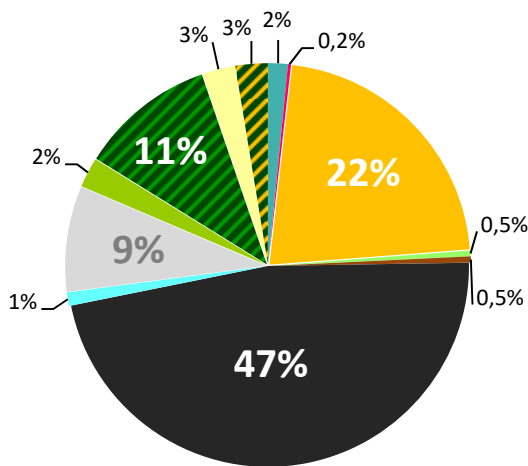
Ezt alátámasztja a területi mérleg is, melyen látványosan kirajzolódik, hogy legnagyobb arányban a közúti – minimális mennyiségben vasúti – használatban lévő ingatlanok állnak.

Kimagasló arányban szerepelnek még a lakó ingatlanok, melyek közel 130 hektár területen helyezkednek el a kerületben.

Ennek mennyiségében kb. fele a dominánsan erdő- és/vagy zöldterületeket magában foglaló ingatlanok része.

Kis mértékben, de arányaiban véve nem elenyésző hányadban szerepelnek használaton kívüli területek is a kerületi törzsvagyonban.

A fennmaradó ingatlanok – melyek a teljes ingatlanvagyon mintegy 13%-át teszik ki – közel arányosan oszlanak meg. Ezek nagyobb részt intézményi területeket, zöldfelületeket, vizes élőhelyeket; míg kisebb arányban sport, rekreáció és szabadidős -, szakrális -, valamint önálló kereskedelmi és szolgáltatási használatokat foglalnak magukba.

- intézmény
- kereskedelem-szolgáltatás
- lakó
- sport, rekreáció, szabadidő
- szakrális funkció
- közúti, vasúti terület
- vízfolyás, patak, árok
- használaton kívüli ingatlan
- beépítetlen zöldfelület
- zöldterület és erdő
- mezőgazdasági terület
- beépítés erdőben vagy mezőgazdasági területen

	100%
	75% - 99%
	50% - 75%
	25% - 50%
	25% alatt

Kerületi önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok aránya használati típusonként

Fővárosi és kerületi önkormányzati tulajdonú ingatlanok a tulajdoni hányad alapján

III. AZ ÉPÍTMÉNYEK VIZSGÁLATA

1. FUNKCIÓ, KAPACITÁS

A funkcionális kerületszerkezet részletekre koncentrált analízisét a telek szintű funkcióvizsgálat biztosítja. A kerület beépített területei túlnyomó részt lakóterületek. A további használatok megoszlása hármás bontásban érzékeltethető, melyek az egyes alfejezetekben olvashatók.

Ahol szükséges, az egyes intézmények elérhetőségének mértéke is az analízis tárgyát képezi. A ráhordási távolság 500 méterben határozható meg, melynek segítségével a kerület és egyes városrészeinek intézményi lefedettsége jól mérhető. A vonatkozó jelkulcs értelmezésénél figyelemmel kell lenni a természeti és geomorfológiai adottságok elhelyezkedésére és kiterjedésére.

1.1. INTÉZMÉNYI FUNKCIÓK

Az intézmények és azok típusainak bemutatása – az egyszerűbb értelmezhetőség kedvéért – a hagyományos bontásban történik. Az alapellátást biztosító intézmények listázásán túl fontos szempont a kerületi ellátási rendszer városszerkezetben betöltött helyének és szerepének feldolgozása, az egyes intézményformák elérhetőségének vizsgálata is. Ez szükséges – de nem elégséges – feltétele egy mindenre kiterjedő koncepció javaslat megalkotásának. Hangsúlyozandó, hogy a gyalogos elérhetőségből adódó elvi területi lefedettség nem egyenértékű fogalom a kerület adott intézmény típusának kapacitásbeli ellátottságával; tehát az analízis területi típusú és nem az összkapacitás tekintetében ad információt.

Köznevelési és oktatási intézmények

Önkormányzati fenntartású bölcsődék

II. Kerületi Egyesített Bölcsőde	Varsányi Irén utca	32
II. Kerületi Egyesített Bölcsőde	Pasaréti út	41
Pikler Emmi Bölcsőde	Lóczy Lajos utca	3
II. Kerületi Egyesített Bölcsőde	Törökvész út	22-24
Budagyöngye Bölcsőde	Húvösvölgyi út	12b
Húvösvölgyi Bölcsőde	Húvösvölgyi út	213
II. Kerületi Egyesített Bölcsőde	Hidegkúti út	31

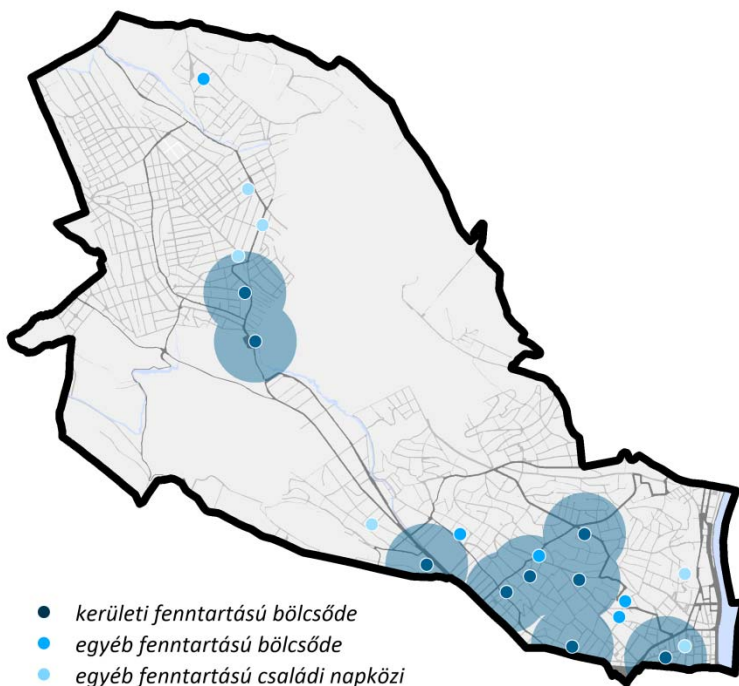
Alapítványi, magán bölcsődék

Habakukk Alapítványi Bölcsőde és Óvoda	Rét utca	2
Apple Tree Kindergarten and Nursery	Trombitás utca	11
Akadémiai Óvoda és Bölcsőde	Barsi utca	1-3
Habakukk Bölcsőde és Óvoda	Felvinci út	37
Pinokkió Alapítványi Bölcsőde és Óvoda	Harangvirág utca	4
Gyerekbirodalom Bölcsőde és Óvoda	Tópart utca	13

Családi napközik

Kópévár Családi Napközi	Tárogató út	46
Aprók Háza Családi Napközi	Máriaremetei út	201
Cseperedő Családi Napközi	Bethlen Gábor u.	3
II. Kerületi Önkormányzat Család- és Gyermekjóléti Központ	Horvát utca	2-10
Suie's Családi Napközi	Muhar utca	5

A napközbeni gyermekellátást három éves korig bezárólag a **bölcsődék** biztosítják. Az önkormányzati fenntartású bölcsődékben 9 helyszínen, közel 400 férőhely biztosított, melyek mellett további 5 db alapítványi magánintézmény áll rendelkezésre a kerület kapacitásainak lefedésére. E két csoport térbeli és mennyiségi eloszlás tekintetében csak részben képes ellátni a kerületi igényeket. A fennmaradó szükségletek jelenleg az úgynevezett **családi napközik** használatával biztosíthatók.

- kerületi fenntartású bölcsőde
- egyéb fenntartású bölcsőde
- egyéb fenntartású családi napközi

Bölcsődék helye és térbeli eloszlása

*A köznevelési és oktatási funkciók integritásából adódóan egyes intézmények több kategóriában is megjelenhetnek.

Önkormányzati fenntartású óvodák

Bolyai Utcai Óvoda	Bolyai utca	15
Budakeszi Úti Óvoda	Budakeszi út	75
Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda	Vadaskerti utca	12c
Kipp-Kopp Óvoda	Hűvösvölgyi út	89
Kitaibel Pál Utcai Óvoda	Kitaibel Pál utca	10
Kolozsvár Utcai Óvoda	Kolozsvár utca	13-15
Kolozsvár Utcai Óvoda 2. telephely	Máriaremetei út	185
Kolozsvár Utcai Óvoda Mobil épület	Hűvösvölgyi út	209
Községház Utcai Óvoda	Községház utca	4-6
Községház Utcai Óvoda 1. telephely	Hidegkúti út	220
Napfényes Óvoda	Jókai utca	16
Planet Kids Nemzetközi Óvoda; Superkids Óvoda	Csopaki utca	8
Plum Pudding Nemzetközi Óvoda	Herman Ottó utca	22
Szászszorszép Óvoda 1. telephely	Érmelléki utca	12
Szászszorszép Óvoda 2. telephely	Szemlőhegy utca	40
Szemlőhegy Utcai Óvoda	Kavics utca	27b
Törökvész Úti Kézműves Óvoda	Törökvész út	18
Virág Árok Óvoda	Branyiszko út	14-16
Virág Árok Óvoda 1. telephely	Virágárok utca	15
Pitypang Utcai Óvoda; Pitypang Utcai Általános Iskola	Zöldkert utca	8

Alapítványi, magán óvodák

Don Bosco Nővérek Szent Család Óvodája	Templom utca	5-7
Greenhouse Alapítványi Óvoda	Széchenyi utca	52
Hajnalcsillag Katolikus Óvoda	Labanc út	2
Iciri-Piciri Magánóvoda	Bulcsú vezér utca	4
Indiánvár Nemzetközi Óvoda	Brassó utca	5
Kerekerdő Óvoda	Máriaremetei út	153
Kid's' Kiosk Nemzetközi Óvoda	Bimbó út	194
Manó-Vár Óvoda	Máriaremetei út	70b
Naturkinder Óvoda	Irányi Dániel utca	4
PlanetKids Angol nyelvű Gyermekközpont	Budakeszi út	73b
Rozmarintzál Waldorf Óvoda	Len utca	8
Tigris Kölyök Magánóvoda	Levél utca	6
Török Sándor Waldorf Óvoda	Guyon Richárd u.	3
Under the Rainbow Angol nyelvű Óvoda	Feketerigó utca	20
Zsebibaba Német Nemzetiségi Óvoda	Hűvösvölgyi út	34
Szabó Magda Kéttannyelvű Általános Iskola; Rózsabimbó Alapítványi Óvoda és Bölcsőde	Bimbó út	47a-b
SEK Budapest Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Hűvösvölgyi út	131
Gustav Eiffel Francia Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Máriaremetei út	193

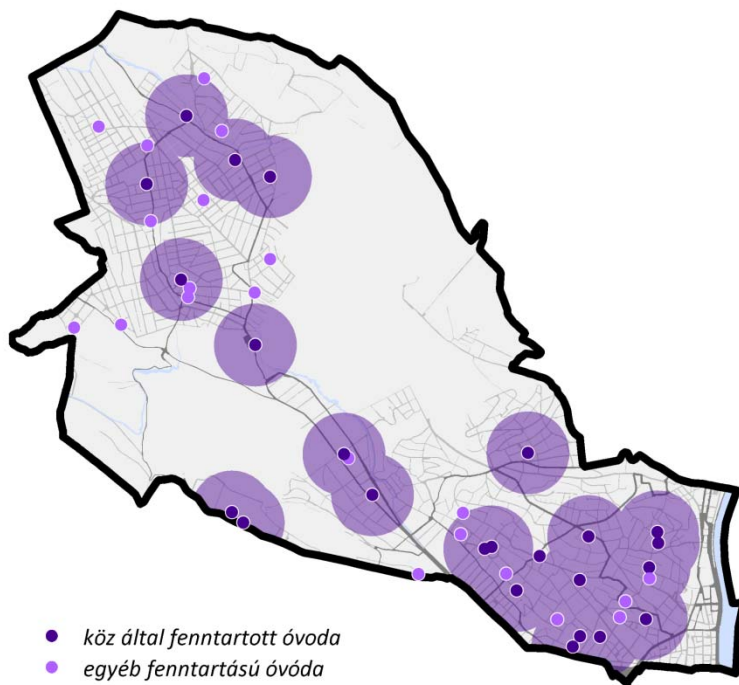
A területi intézményi lefedettség szempontjából a belső lakott területek ellátottsága változó. A Törökvész út – Kapu utca ívétől északra és nyugatra eső, valamint a külső, Pesthidegkúti városrészek területein hiány érzékelhető.

Az 500 méteres gyaloglási, ráhordási távolság csak a kerületi fenntartású intézmények esetében került feltüntetésre.

A köz által fenntartott **óvodák** – a bölcsődékhez hasonlóan – kiegészülnek egyéb fenntartású (pl.: alapítványi, magán) óvodákkal.

Városszerkezeti szempontból az ellátás kielégítő. Keleten az Újlak – Felhézv – Víziváros városrész csoport ellátása alacsony, ezen túlmenően Nyék, valamint Szépvölgy városrész nem rendelkezik a tárgyi funkcióval.

Az 500 méteres gyaloglási, ráhordási távolság csak a köz által fenntartott intézmények esetében került feltüntetésre.

Óvodák helye és térbeli eloszlása

*A köznevelési és oktatási funkciók integritásából adódóan egyes intézmények több kategóriában is megjelenhetnek.

Önkormányzati fenntartású általános iskolák

Pitypang Utcai Óvoda; Pitypang Utcai Általános Iskola	Zöldkert utca	8
Budai Gyermekszem.Pont Általános Iskola	Csopaki utca	6
Fillér Utcai Általános Iskola	Fillér utca	70-76
Törökvész Úti Általános Iskola	Törökvész út	69-67
Újlaki Általános Iskola	Ürömi utca	64
Áldás Utcai Általános Iskola	Áldás utca	1
Palotás Gábor Logopédiai Általános Iskola	Ötvös János utca	7-9
Máriaremete - Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola	Községház utca	8-10
Remetekertvárosi Ált. Iskola	Máriaremetei út	71
Csik Ferenc Általános Iskola és Gimnázium; CDM Számítástechnikai Szakközépiskola	Medve utca	5-13
Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola Gimnázium és Zeneiskola	Alvinci út	1
Szabó Lőrinc Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium	Fenyves utca	7
Szabó Lőrinc Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium	Pasaréti út	191
Klebelsberg Kuno Általános Iskola és Gimnázium	Kökény utca	32-36

Alapítványi, magán általános iskolák

Szabó Magda Kéttannyelvű Általános Iskola; Rózsabimbó Alapítványi Óvoda és Bölcsőde	Bimbó út	47a-b
SEK Budapest Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Hűvösvölgyi út	131
Gustav Eiffel Francia Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Máriaremetei út	193
Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnázium	Zivatar utca	8
Baár Madas Református Általános Isk. és Gimnázium	Lorántffy Zsuzsanna út	3
Budenz József Általános Iskola és Gimnázium	Labanc út	20-22
Pesthidegkúti Waldorf Általános Iskola, Művészeti Iskola és Gimnázium	Kossuth Lajos utca	17

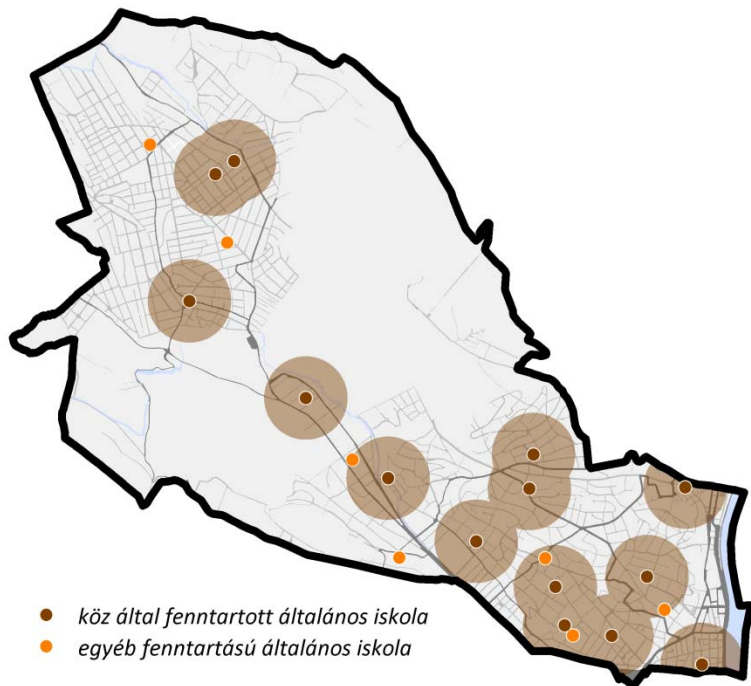
**A köznevelési és oktatási funkciók integritásából adódóan
egyes intézmények több kategóriában is megjelenhetnek.*

2013. január 1-jétől az állam vette át az önkormányzati nevelési-
oktatási intézményeket, majd 2017. január 1-jétől a működtetést is
magához vette, így az önkormányzatok, mint az ingatlanok, illetve az
infrastruktúra tulajdonosai vesznek részt a közoktatásban.

A kerületben önállóan 7 db **általános iskola**, 5 db általános iskola és
gimnázium, továbbá 1 alapfokú művészetoktatási intézmény látja el a
tárgyi feladatkört. Ezekhez további egy intézmény kapcsolódik, mely az
általános iskolai funkció mellett óvodai ellátást is magába foglal.

Az egyéb fenntartású általános iskolák száma az előbbiek fele. Ezek
térben jól kiegészítik a köztulajdonú intézményeket, azonban a területi
lefedettség így sem teljes. Vérhalom és Nyék városrészek, valamint
Pesthidegkút külső, perem városrészei városszerkezeti szempontból
nem megfelelően ellátottak.

Az 500 méteres gyaloglási, ráhordási távolság csak a köz által
fenntartott intézmények esetében került feltüntetésre.

Általános iskolák helye és térbeli eloszlása

Önkormányzati fenntartású középiskolák

International Business School	Tárogató utca	2-4
II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	Keleti Károly utca	35-37
Móricz Zsigmond Gimnázium	Törökvész út	48-54
Thán Károly Ökoiskola Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola	Lajos utca	1-3
Csik Ferenc Általános Iskola és Gimnázium; CDM Számítástechnikai Szakközépiskola	Medve utca	5-13
Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola Gimnázium és Zeneiskola	Alvinci út	1
Szabó Lőrinc Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium	Fenyves utca	7
Szabó Lőrinc Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium	Pasaréti út	191
Klebelsberg Kuno Általános Iskola és Gimnázium	Kökény utca	32-36

Alapítványi, magán középiskolák

Pasaréti Gimnázium	Lóczy Lajos utca	11
SEK Budapest Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Hűvösvölgyi út	131
Gustav Eiffel Francia Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Máriaremetei út	193
Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnázium	Zivatar utca	8
Baár Madas Református Általános Isk. és Gimnázium	Lorántffy Zsuzsanna út	3
Budenz József Általános Iskola és Gimnázium	Labanc út	20-22
Pesthidegkúti Waldorf Általános Iskola, Művészeti Iskola és Gimnázium	Kossuth Lajos utca	17

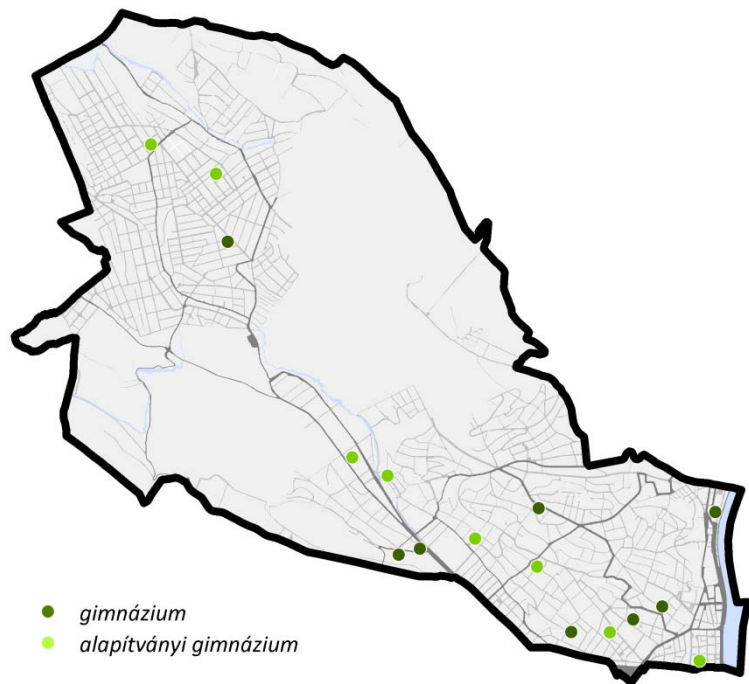
**A köznevelési és oktatási funkciók integritásából adódóan egyes intézmények több kategóriában is megjelenhetnek.*

Felsőoktatási intézmények

Közép Európai Egyetem	Frankel Leó út	30-34
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara	Tárogató utca	2-4

Az önkormányzati és magán, alapítványi fenntartású **középiskolák** száma a kerületen belül közel azonos. Az intézmények kerületi lefedettsége a belső lakott területek felől a külsők irányába haladva csökken.

A kerületben olyan, nagy múltra visszatekintő, neves gimnáziumok is működnek, mint a II. Rákóczi Ferenc - és a Móricz Zsigmond Gimnázium, vagy a Csik Ferenc Általános Iskola és Gimnázium, melyekben évről-évre túljelentkezés jellemző.

Középiskolák helye és térbeli eloszlása

A **felsőoktatás** jelenléte kerületi szinten elenyésző, csupán két egyetem kihelyezett tagozata jelenik meg az intézményi szerkezetben.

Az IBS Tárogató úti épületcsoportjában működik a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara, továbbá a Frankel Leó úton található a Közép Európai Egyetem egy épülete.

Kulturális intézmények

Művelődési központok, közösségi házak

Klebsberg Kultúrkvária	Templom utca	2-10
Marczibányi Téri Művelődési Központ	Marczibányi tér	5a
Tamás Alajos Közösségi Ház	Rómer Flóris utca	4

Színházak, filmszínházak

Átrium Színház	Margit körút	55
Spirit Színház	Üstökös utca	1
Bem Mozi	Margit körút	5b

Könyvtárak

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Török utcai könyvtára	Frankel Leó út	26
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Hűvösvölgyi úti könyvtára	Hűvösvölgyi út	85

Múzeumok

Fővárosi Csatornázási Művek Üzemi Gyűjteménye	Zsigmond tér	1-4
Gyermekvasutas Múzeum	Hűvösvölgyi út	-
Magyar Cserkészszövetség Gyűjteménye	Tömörkény utca	3a
Magyar Térképészet Szakmatörténeti Múzeuma	Szilágyi Erzsébet fasor	7-9
Országos Műszaki Múzeum - Öntödei Múzeum	Bem József utca	20
Tihanyi Babamúzeum	Házmán utca	4

Galériák

Gutmann Galéria	Árpád fejedelem útja	45-47
Hidegkúti Galéria	Máriaremete út	37
Home Galéria	Üdülő út	23b
Tölgyfa Galéria	Tölgyfa utca	3-7
Városmajor Galéria	Szilágyi Erzsébet fasor	3
Vizivárosi Galéria	Kapás utca	55
Balassi Könyvesbolt	Margit körút	2
Bod Éva Műtermi Kiállítás	Bimbó út	72

Emlékházak

Bartók Béla Emlékház	Csalán út	29
Nagy Imre Emlékház	Orsó utca	43

Történeti emlékhelyek

Gül Baba Túrbe és Rózsakert	Gül Baba utca	18
Buda-nyéki királyi vadászkastély	Hűvösvölgyi út	78

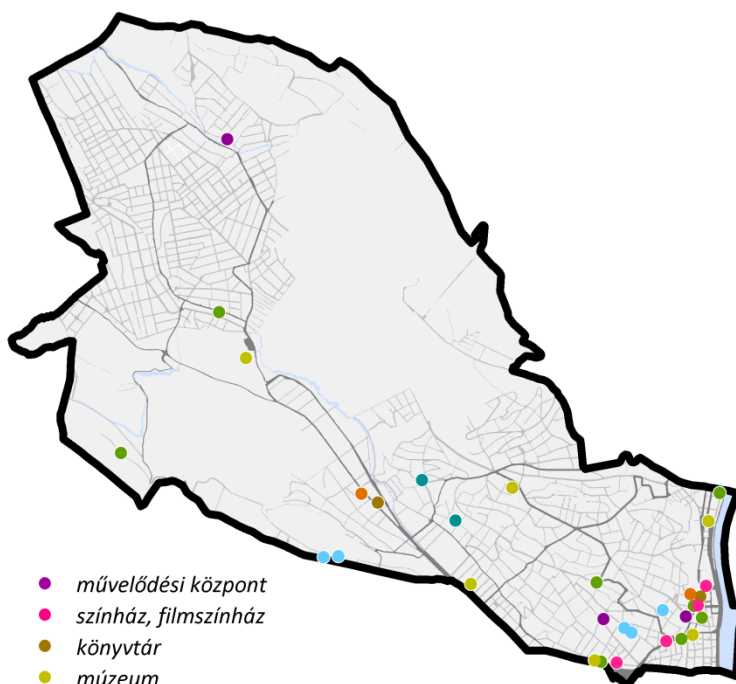
Egyéb kulturális intézmények

Európai Ifjúsági Központ	Zivatar utca	1
Figurina Animációs Központ	Retek utca	17
Magyar Filmlabor	Budakeszi út	51a-1
Millenáris	Kisrókus utca	8-12
Millenáris Teátrum	Kisrókus utca	16-20
Nemzeti Filmarchívum	Budakeszi út	51b

A kerületben három nagy **művelődési-közösségi ház** működik, a kerület laksűrűségével arányos elhelyezésben. A Duna-felőli oldalon húzódó lakott területeket a Marczibányi téri Művelődési ház, illetve a Rómer Flóris úton található Tamás Alajos Közösségi Ház látja el; míg Pesthidegkúton a frissen felújított – és épületegyüttesét tekintve további fejlesztésekkel érintett – Klebsberg Kuno Kulturális, Művelődési és Művészeti Központ látja el. Ezekon túlmenően hasonló funkcióval bírnak egyes szakrális jellegű szerveződések, melyek rendszerint az egyes templomok közösségeihez köthetők.

A **színház, filmszínház** funkciók főleg a Margit körút mentén összpontosulnak, elenyésző számuk 2016 szeptemberében tovább csökkent a Cinema City Palace Mammut bezárásával. A kerületben **könyvtár** két helyen működik, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kihelyezett tagozataként, a Hűvösvölgyi úton és a Török utcában. Pesthidegkút ilyen jellegű kulturális ellátása egyelőre megoldatlan.

A **múzeumok** száma és megoszlása hasonlóságot mutat a színházakéval. A meglévő intézmények közül kiemelkedő a Bem József utcai Öntödei Múzeum, mely Közép-Európában egyedülálló módon, Ganz Ábrahám ma műemlékként számontartott egykori öntödéjében működik. Részben ebbe a tárgykörbe sorolhatók az egyes **emlékházak**, melyek közül a frissen felújított Bartók Béla emlékház a legjelentősebb látványosság. A kerületben magán alapítású **galériák** is működnek, főleg a peremterületeken, valamint a belső nagyvárosias részeken.

- művelődési központ
- színház, filmszínház
- könyvtár
- múzeum
- galéria
- emlékház
- történeti emlék
- egyéb kulturális intézmény

Kulturális intézményi rendszer

A gazdag múltra visszatekintő kerület két kiemelkedően fontos **történeti emlékhellyel** is rendelkezik, ezek a Gül Baba Túrbéje és Rózsakertje, illetve a Buda-nyéki királyi vadászkastély.

Ezekon túlmenően további tematikus, **egyéb intézmények** is megtalálhatók a kerületben, melyek nagyban növelik a helyi kulturális sokszínűséget. Ilyenek például a Millenáris vagy a Nemzeti Filmarchívum.

Igazgatási intézmények

Hivatalok

Budapest II. kerület Polgármesteri Hivatal	Mechwart liget	1
Pesthidegkúti Városrészi Önkormányzat	Máriaremetei út	37
Információs Hivatal	Budakeszi út	85-89
Fővárosi Büntetésvégrehajtási Intézet	Gyorskocsi utca	25-31
Kínai Kereskedelmi Minisztérium Befektetést Elősegítő Igazgatósága	Érmelléki utca	11
	Keleti Károly utca	5-7
	Buday László utca	5
Központi Statisztikai Hivatal	Fényes Elek utca	14-16
	Keleti Károly utca	18a-b
Nemzetbiztonsági Szakszolgálat	Törökvész út	32-34
	Hűvösvölgyi út	143-1
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Informatikai Intézete	Lajos utca	17-19
Nemzeti Biztonsági Felügyelet	Szilágyi Erzsébet fasor	11b
Nemzeti Élelmiszerlánc- biztonsági Hivatal	Kitaibel Pál utca	2-6
	Frankel Leó út	44

Nagykövetségek

Angóliai nk.	Pusztaszeri út	45a
Chilei Köztársasági nk.	Rózsasziget utca	1b
Dél-Afrikai Köztársaság nk.	Gárdonyi Géza út	17
Ecuadori Köztársaság nk.	Napsugár lépcső	14
Egyiptomi nk.	Szalamandra utca	10
Észtország nk.	Áldás utca	3
Hollandia nk.	Füge utca	5-7
Indiai Köztársaság nk.	Búzavirág utca	14
Iraki nk.	Gárdonyi Géza út	23a
Iraki nk.	Böloni György utca	3
Jemeni Köztársaság nk.	Bimbó út	179
Kanadai nk.	Ganz utca	16
Katari nk.	Gárdonyi Géza út	4
Kazah Köztársaság nk.	Kapy utca	59
Malajziai nk.	Pasaréti út	29
Mexikói nk.	Rómer Flóris utca	58
Moldovai Köztársaság nk.	Ady Endre utca	16
Nigériai Szöv.Köztársaság nk.	Rómer Flóris utca	57
Palesztin Állam nk.	Verecke út	44-46
Portugál nk.	Eszter utca	9a
Svéd Királyság nk.	Kapás utca	6-12
Szlovén Köztársaság nk.	Cseppkő utca	68
Thaiföldi Királyság nk.	Verecke út	79
	Herman Ottó utca	9
	Bimbó út	56
	Áldás utca	4
egyéb nagykövetségek	Áldás utca	5
	Hűvösvölgyi út	126
	Endrődi Sándor utca	49a

Honvédség

Ságvári Endre Laktanya	Budakeszi út	-
------------------------	--------------	---

Rendőrség

II. Kerületi Rendőrkapitányság	Rómer Flóris utca	10
ORFK Híradástechnikai Szolgálat - Rádiótávközlési Főközpont	Hármashatárhegyi út	-

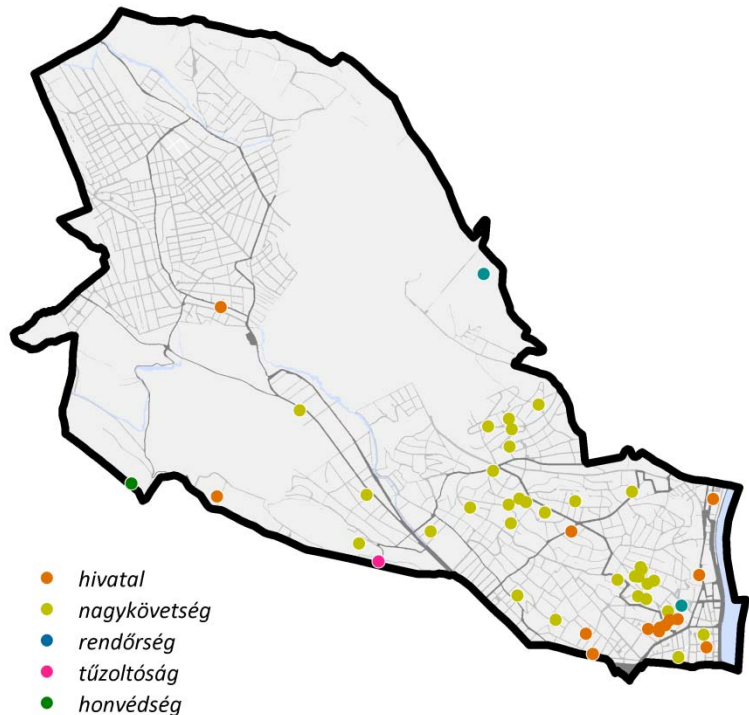
Tűzoltóság

II. Kerületi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság	Kuruclesi út	2-4
--	--------------	-----

Az igazgatási intézmények a kerületre jellemző fő típuscsoportok bontásában vizsgálandók az egyszerűbb áttekinthetőség érdekében.

A **hivatali funkciók** elsősorban a belvárosi területeken, azon belül is, főképp a Margit körút mentén sűrűsödnek. Igazgatás szempontjából két kiemelkedő szereppel bíró intézmény, a kerület két területileg is elkülönülő kerületrészéhez tartozó önkormányzat. Ezek mellett számos további, fontos hivatali funkció is helyet kapott, ilyenek például a Központi Statisztikai Hivatal, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat vagy az Információs Hivatal.

A másik, számottevő funkcionális igazgatási forma a **nagykövetség**, melynek nem csak kerületi, de fővárosi léptékű jelenléte is kiemelkedő. A Dunától - Hűvösvölgyig elszórtan, a városszövetbe többé-kevésbé beágyazottan, jellemzően lakóterületekbe ékelődve jelenik meg ez a használati forma. A külső kerületrészek felől a városszag felé haladva családi házba, villába, majd különálló irodaházakba tömörödve találhatóak ezek, utóbbi esetben gyakran több, egymástól elkülönülő kultúrájú nemzetek diplomáciai egységeinek csoportosulásával.

Igazgatási intézményi rendszer

A **honvédségi területek** külpontos elhelyezkedésük, nagyrészüket jelenleg használaton kívül áll. Az egyetlen, napjainkra is használatban maradó létesítmény a volt Ságvári Endre laktanya. Az XX. század közepén épült, Budakeszi településsel határos területen húzódó honvédelmi terület korábban a III. Önálló Hadászati Rádiófelderítő Dandár központi helye volt, pontos használata jelenleg ismeretlen.

A kerület rend- és tűzvédelmi egységei a budapesti szinten értelmezett városszag súlyvonalához igazodva alakultak ki. Konkrét **rendőrkapitányság** az Országút városrészben működik, azonban a teljes kerület biztonságának fenntartása érdekében nagy hangsúly helyeződik a körzeti megbízotti rendszer működésén. Hivatásos **tűzoltóparancsnokság** üzemel a Kuruclesi úton, míg a kirendeltség székhelye a Margit körúton található.

Egészségügyi intézmények

Kórház

Budai Irgalmasrendi Kórház	Frankel Leó út	54
Budai Irgalmasrendi Kórház	Frankel Leó út	17-19
Budai Gyermekkorház	Bólyai utca	7
Budai Gyermekkorház	Baba utca	14
Budai Gyermekkorház	Ali utca	14
Budapesti Szent Ferenc Kórház	Széher út	73-75
Hidegkúti Kórház	Hidegkúti út	19-29
ORFI - Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézet	Frankel Leó út	33

Felnőtt szakorvosi ellátás

Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálat - Tüdőgondozó és Fogászat	Tölggyfa utca	10
Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálat (Szakorvosi rendelőintézet)	Kapás utca	20
Cranium-B Klinika	Frankel Leó út	16
Evészavar Ambulancia	Nyéki út	10-12
Fogászat	Hidegkúti út	212
Implantcentrum Fogászati Központ	Hargita utca	7
Kapcsolat Ambulancia gyerek- és felnőtt pszichoterápia, pár- és családterápia	Hűvösvölgyi út	139a
Magyarok Nagyszónya Társaság	Széher út	71
ORFI - Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézet	Frankel Leó út	28-40

Gyermek szakorvosi ellátás

Vadaskert Gyermekpszichiátriai Kórház és Szakambulancia	Hűvösvölgyi út	116
Mackórendeelő - Gyógytorna	Nagyajtai utca	15

Háziorvosi ellátás

Rét utcai felnőtt háziorvosi rendelő	Rét utca	3
Vérhalom téri felnőtt háziorvosi rendelő	Vérhalom utca	10
	Pitypang utca	13-17
	Pasaréti út	141b
	Hunyadi János utca	81
	Szabadság utca	26-30
egyéb háziorvosi rendelők	Fillér utca	8-12
	Bimbó út	1
	Frankel Leó út	43
	Pasaréti út	69
	Lotz Károly utca	8

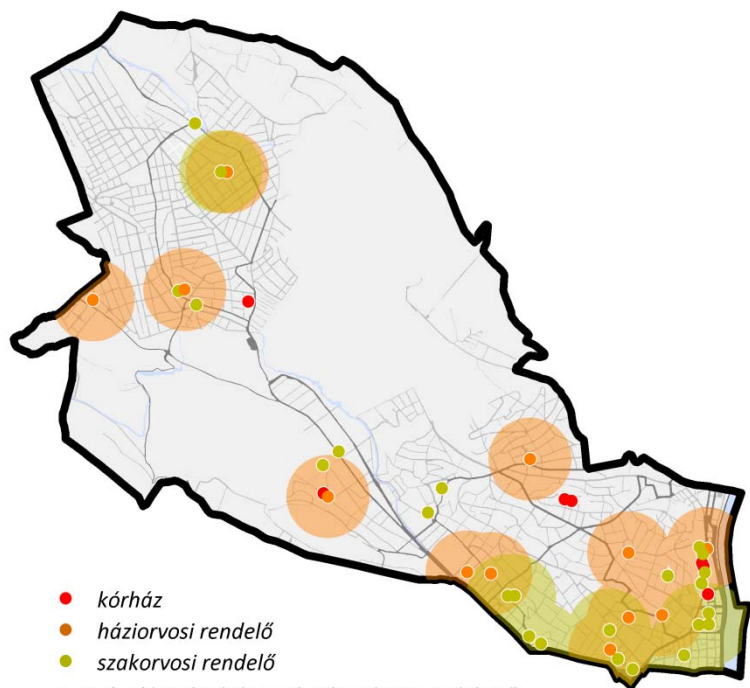
A kerületi egészségügyi alapellátást a Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálat biztosítja, gyermekfogászati, körzeti védőnői, iskolaorvosi, iskolavédőnői és házi orvosi ügyeleti ellátások keretében.

A lakosság járóbeteg-szakellátását az Egészségügyi Szolgálat 6 db különálló telephelyen végzi. Ezt egészíti ki a gondozói hálózat – bőr- és nemibeteg-, onkológiai-, pszichiátriai és tüdőgondozó –, illetve fogászati ellátás.

A kerületi önkormányzat nem rendelkezik saját fenntartású kórházzal, azonban a meglévő egyéb, privatizált intézményekkel kooperálva megoldott a lakosságról való gondoskodás.

Előbbire pozitív példa a sürgősségi ellátás hatékonyságát növelendő Pesthidegkúton 2010-ben önálló mentőállomás létesült az Országos Mentőszolgálattal együttműködésben.

Mindezen létesítményeket számos magánrendelő, magán-szakrendelő egészíti még ki, melyek részben önállóan, részben lakásrendelők formájában működnek.

- kórház
- házi orvosi rendelő
- szakorvosi rendelő

A gyaloglási távolság csak a kerületi vonzáskörű intézményeknél került feltüntetésre.

Egészségügyi intézményi rendszer

A területi lefedettség tekintetében elmondható, hogy a Dunától távolodva egyre csökken az egyes egészségügyi intézmények gyaloglási távolságban mért elérhetősége. Keleten a Margit körút - Frankel Leó út tengelyében mennyiségi és diverzitási fölény érzékelhető.

Szociális intézmények

Gyermekotthonok

Bolyai Gyermekotthon - TEGYESZ	Bólyai utca	11
Budapest Főváros Önkormányzatának Béke Gyermekotthona	Hárshegyi út	9
Fővárosi Önkormányzat Csecsemőket, Kisgyerekeket és Fogyatékosokat Befogadó Gyermekotthona	Gárdonyi Géza út	25
Fővárosi Szezhlo Gábor Gyermekotthon és Fogyatékosokat Befogadó Gyermekotthon	Dénes utca	2
Heinrich-villa - Béke Gyermekotthon és Általános Iskola	Dénes utca	1
Húvösvölgyi Gyermekotthon	Ötvös János utca	6
Zirzen Janka Gyermekotthon	Heinrich István utca	2

Időskorúak gondozásával kapcsolatos intézmények

Gondviselés Háza Gondozási Központ és Idősek Klubja; Kájonai János Közösségi Ház	Szilfa utca	4
Magyarországi Evangélikus Egyház Idősek Otthona	Modori utca	6
Nyugdíjas Pedagógus Otthon	Szent József utca	8
Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon Idősek és Fogyatékos Személyek Otthona	Máriaremetei út	80-82
Szent István Idősek Otthona	Modori utca	14a

Egyéb, gondozással kapcsolatos intézmények

I. sz. Gondozási Központ	Bem József tér	2
II. kerületi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona	Hidegkúti út	158
II. sz. Gondozási Központ	Fillér utca	50b
III. sz. Gondozási Központ Kézfenfogva Alapítvány - Civitan Club Budapest-Help Egyesület	Kazinczy utca	47
Lékai László Betegotthon; Názáret Ház	Görgényi utca	16
Lékai László Betegotthon; Názáret Ház	Szent József utca	5-7
Lékai László Betegotthon; Názáret Ház	Zuzmó utca	7
Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központja	Alvinci út	3
Munka-Kör Alapítvány	Húvösvölgyi út	81
Senectus Idősek Otthona	Hideg utca	-
Szociális Testvérek	Báthori László utca	10

Szeretetszolgálatok

Hegyen Épült Város Gyülekezet	Pincszer utca	14
Katolikus Szeretetszolgálat Máriaremetei Szeretetotthona és Gondozóháza, Emmausz Ház	Szent József utca	2
Magyarok Nagyasszonya Társaság	Szerb Antal utca	13-17
Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon	Húvösvölgyi út	193a
	Ördögárok utca	7-9

A kerület szociális intézményeinek feladat-ellátási súlypontjában az idős- és gyermekgondozás áll, de a kötelezően ellátandó szociális alapszolgáltatások mellett megjelennek olyan egyéb, nem kötelező tevékenységek is, mint a szociális étkeztetés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a hajléktalan személyeknek nyújtott utcai szociális munka, a támogató szolgálat és a szenvedélybetegek közösségi ellátásának biztosítása.

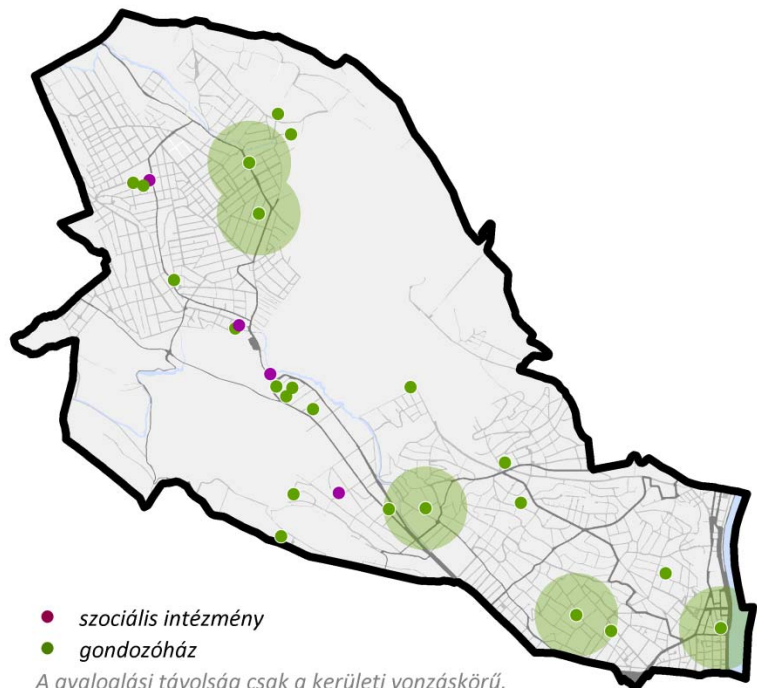
Az önkormányzat fenntartásában 3 db gondozási központ működik, ezek elsősorban az idősebbek, de az egészségi vagy szociális nehézségekkel küzdő lakosok számára is segítséget nyújtanak.

2007 óta az utcai szociális munka és a hajléktalan emberek nappali ellátásának biztosítása érdekében a kerület együttműködik a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal.

A tárgyi intézmények városszerkezeti értelemben vett lefedettsége változó a kerületben. A területi ellátottság számos kerületrészben – pl.: Pesthidegkúton, Pasaréten és közvetlen környezetében vagy a belső, városközponti részeken – optimális.

Más, perem, esetenként hegyvidéki területeken – mint Pálvölgy, Zöldmál, Szemlőhegy, Pesthidegkút-Ófalu, illetve Budaliget külső részein –, valamint a Pusztaszeri út - Gábor Áron utca tengelyében és annak környezetében kevésbé sűrű.

Ez nagy távlatban problémát jelenthet az olyan városrészekben, mint Vérhalom, Rézmál, Szemlőhegy és Rózsadomb, ahol a 65 évnél idősebb, valamint a 14 évnél fiatalabb korú népesség aránya relatív magas.

● szociális intézmény
● gondozóház

A gyaloglási távolság csak a kerületi vonzáskörű, nappali ellátást nyújtó intézményeknél került feltüntetésre.

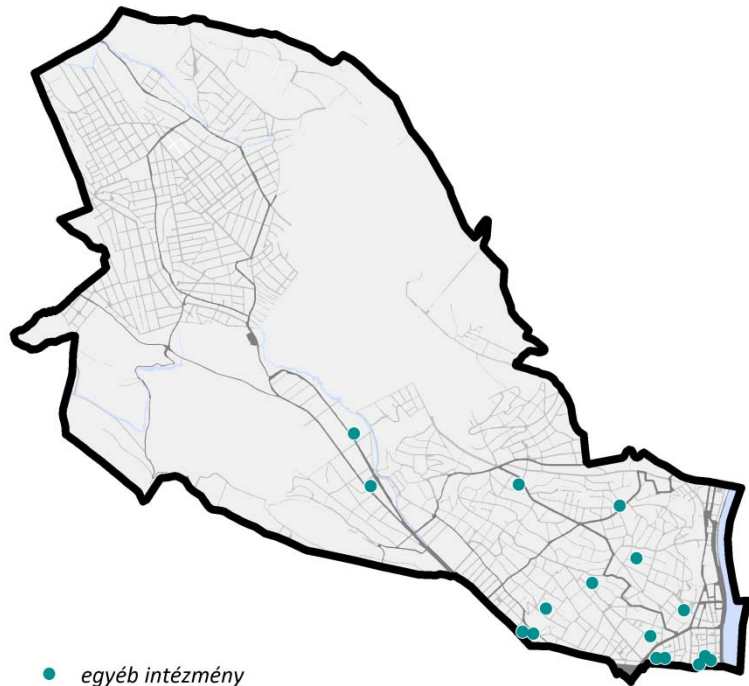
Szociális intézményi rendszer

Egyéb intézmények

Az egyéb intézmények körébe azok a változatos ellátási körrel rendelkező intézmények tartoznak, melyek a fentiekén túl jelennek még meg a kerületben.

A városszerkezetben meghatározó szerepet tölt be a Magyar Tudományos Akadémia Természettudományi Kutatóközpont Anyag- és Környezetkémiai Intézetének Pusztaszeri úti, illetve az Országos Meteorológiai Intézet Kisrókus utcai tömbje.

Magyar Cserkészszövetség	Tömörkény utca	3
Intézményeket Működtető Központ	Völgy utca	3
Magyar Tudományos Akadémia TTK Anyag- és Környezetkémiai Intézet	Pusztaszeri út	59-67
Magyar Autóklub	Rómer Flóris utca	8
Országos Meteorológiai Intézet	Kisrókus utca	11-13
Külgazdasági és Külügyminisztérium - Konzuli Szolgálat	Gyorskocsi utca	26-36
Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége	Nagy Imre tér	3
Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügyökség	Medve utca	1-3
Produkción Képzési Központ	Jurányi utca	1-3
Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma	Varsányi Irén utca	40-44
Magyar Demokrata Fórum és Jólét és Szabadság Demokrata Közösség Székháza	Szilágyi Erzsébet fasor	73
Magyar Országos Közjegyzői Kamara	Pasaréti út	16
Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont - Talajtani és Agrokémiai Intézet	Hermann Ottó utca	15-17
ENSZ Menekültügyi Főbizottság	Felvinci út	27
Vöröskereszt és Vörösféldold Társaságok Nemzetközi Szövetsége	Berkenye utca	13
Bűvösvölgy Médiaértés Oktató Központ	Hűvösvölgyi út	95a

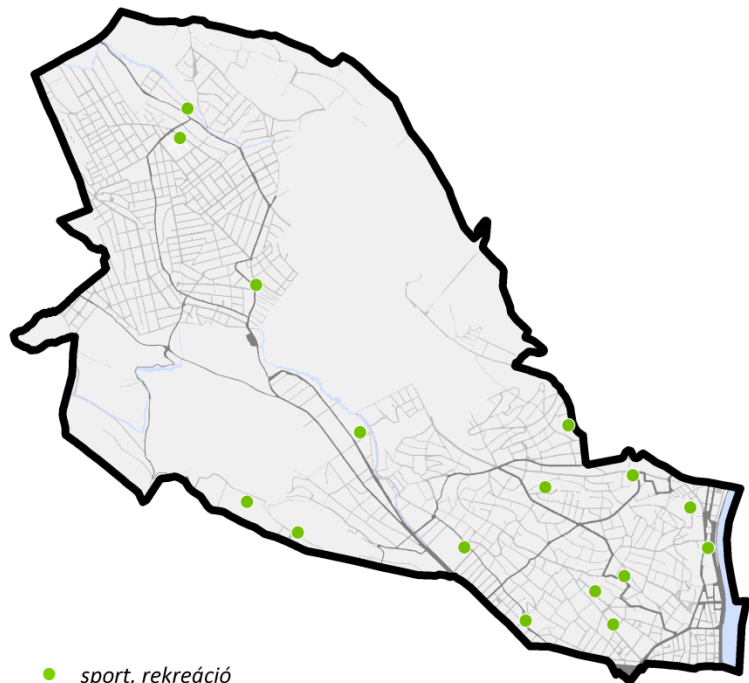
● egyéb intézmény

Egyéb intézmények kerületi rendszere

Sporttal és rekreációval kapcsolatos intézmények

A sport és rekreációs funkciók elszórtan, különböző kiterjedésben és formában találhatóak a városközponti területeken és Pesthidegkúton is. Külön kiemelendők a barlangok, melyek fővárosi szinten is különleges potenciált rejtenek/rejthetnek magukban.

Tenisközpont	Bimbó út	51
Pasaréti Honvéd Lovarda	Pasaréti út	84/a
Szemlő-hegyi-barlang	Pusztaszeri út	35a-b
Panoráma Sportközpont	Kolozsvári Tamás utca	11
Komjádi Béla uszoda	Árpád fejedelem útja	8
Ormai László Asztalitenisz Csarnok	Alvinci út	13
Vasas Pasaréti Sportcentrum	Pasaréti út	11-13
bodyART Mozgásstúdió	Tulipán utca	21
Budapest Gyermekek Síiskola	Hárshegyi út	3
Külker Sportpark	Hárshegyi út	32
Ferenchegy Teniszpálya	Zuhany utca	-
Pálvölgyi-barlang	Szépölggyi út	162b
Buda Country Club	Vadaskerti utca	1-3
Sivananda Jógaközpont	Szegfű utca	2
Pokorny József Sport- és Szabadidőközpont	Szabadság utca	2
Slider Club Sí és Snowboard Iskola	Hidegkúti út	228

● sport, rekreáció

Sporttal és rekreációval kapcsolatos intézmények rendszere

Szagrális funkciók

Templomok

Országúti Szent István Első
Vértanú Plébánia; Magyarok
Nagyszonya Ferences
Rendtartomány

Budai Görög Katolikus
Egyházközség

Krisztus Király
Templomigazgatóság

Pasaréti Református
Egyházközség

Kapisztrán Szt. János
Templomigazgatóság

Budapesti Cimbalom Utcai
Református Egyházközség

Magyarországi Egyesült
Pünkösdi Egyház

Segítő Mária Kápolna

Budapesti Zsidó Hitközség
Budai Körzete

Budapest Újlak Sarlós
Boldogasszony Plébánia

Újlaki Sarlós Boldogasszony
Plébánia

Jezsuita Közösség

Pasaréti Páduai Szent Antal
Plébánia

Ferenchalmi Szűz Mária és
Nepomuki Szent János kápolna

Jézus Szíve Kápolna

Mormon Egyház Jézus Krisztus
mai Szentjei Egyháza

Pesthidegkúti Evangélikus
templom

Remetékertvárosi
Szent Lélek Plébánia

Magyarországi Krisna Tudatú
Hívők Közössége

Szeleczky kápolna

Pesthidegkúti Evangélikus
Egyházközség

Adyigeti Szent István király
kápolna

Pesthidegkúti Református
Egyházközség

Budapest Széphalom Római
Katolikus Jézus Szíve Plébánia

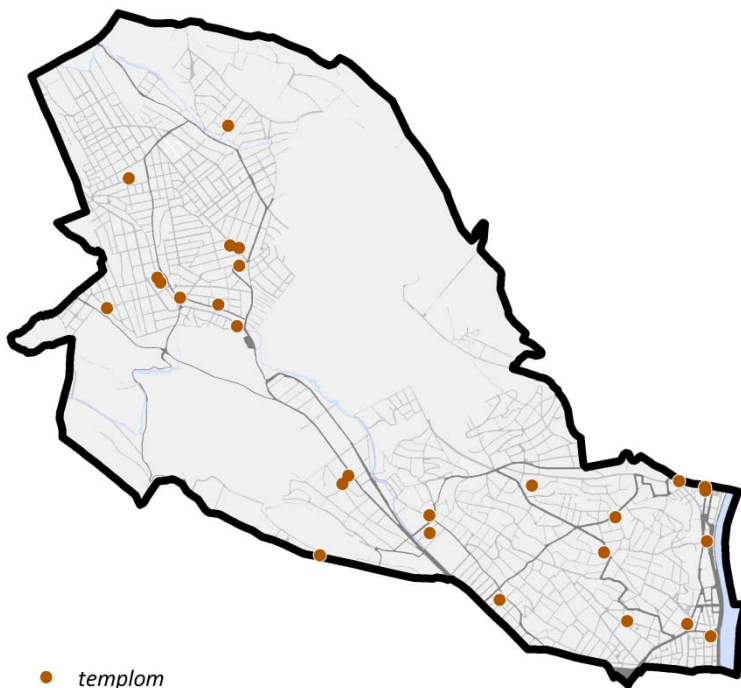
Széphalom kápolna

Kisboldogasszony Bazilika
Plébánia Máriaremete

Ófalu Római Katolikus Sarlós
Boldogasszony Plébánia;
Segítő Szűz Leányai Don Bosco
Nővérek

Margit körút	23
Fő utca	88
Keleti Károly utca	39
Torockó tér	1-2
Törökvész út	4
Cimbalom utca	22-24
Zuhany utca	2d
Szépölgyi út	46
Frankel Leó út	49
Bécsi út	32
Szépölgyi út	8-10
Sodrás utca	13-15
Pasaréti tér	2
Budakeszi út	51b
Tárogató út	77
Húvösvölgyi út	94
Ördögárok utca	5
Máriaremetei út	30-32
Máriaremetei út	77
Zsíroshegyi út	39a
Zsíroshegyi út	47
Feketerigó utca	28b
Hidegkúti út	64-66
Kazinczy utca	3
Petőfi utca	2
Hímes utca	1
Templom utca	9

A szagrális intézményi funkciók korábban már megjelentek egyéb csoportosításban is, így például a szociális gondoskodás, oktatás vagy a kulturális intézményi hálózatok vizsgálata esetében. Ez is mutatja az egyház kerületben betöltött szerepének fontosságát, hogy az a mindennapi intézményi működés szerves részeként értelmezendő.

Templomok térbeli rendszere

A templomok egyes, történetileg nagy múltra visszatekintő városrészekben – mint Újlak, Víziváros vagy Pesthidegkút-Ófalu – hozzátartoznak a lokálisan jellemző, hagyományos beépítésekhez. A később születő lakóterületeken idővel szintén megtelepedtek különböző egyházak, azonban azok már egy más típusú, újszerű – esetenként kortárs – formában járultak hozzá a kerület szagrális és építészeti sokszínűségéhez.

A vizsgálatból látványosan kirajzolódik a régmúltat idéző fő közlekedési nyomvonalak, melyek a mai napig a fő forgalombonyolító erek a helyi közlekedés rendszerében. Ezek mentén húzódnak az egyes – különböző hitközségekhez tartozó – templomok, melyek jellemzően az őket övező területekkel egy időben épültek.

1.2. KERESKEDELEM-SZOLGÁLTATÁS
ÉS VENDÉGLÁTÓI FUNKCIÓK

A kereskedelemre, szolgáltatásra és vendéglátásra irányuló használatok szemléltetése a kerületre jellemző típusok megragadására törekszik, ennek megfelelően – bizonyos szegmenseit tekintve – egyéni bontásban érzékeltethető.

A vizsgálatok az önálló kereskedelmi és szolgáltatói funkciókra fókuszálnak, ennek megfelelően a dominánsan lakó használatú telkeken bújtatott megjelenő formák csak szövegszerűen említendőek, a vizsgálati ábrákon nem jelennek meg.

Kereskedelmi funkciók

Bevásárlóközpontok

Széchalom Bevásárlóközpont	Hidegkúti út	167
Hüvi Szolgáltatóház	Ördögárok utca	1
Stop Shop Bevásárlóközpont	Húvösvölgyi út	138
Budagyöngye Bevásárlóközpont	Szilágyi Erzsébet fasor	121
Rózsakert Bevásárlóközpont	Gábor Áron utca	74-76
Mammut 1	Lövőház utca	2
Mammut 2	Lövőház utca	1-5
Rózsadomb Center	Felső Zöldmáli út	132

Piac

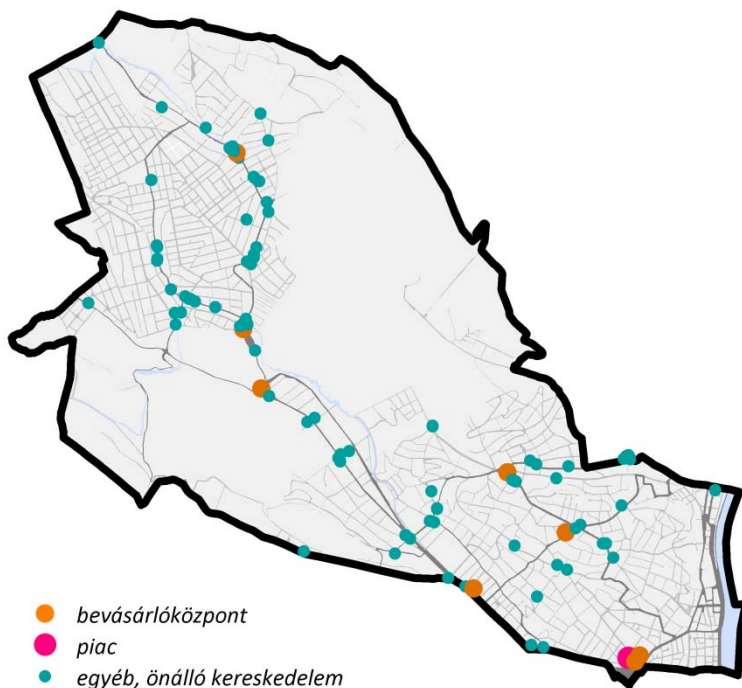
Fény utcai piac	Fény utca	11-13
-----------------	-----------	-------

A kerület kereskedelmi rendeltetésű létesítményei jellemzően a főutak mentén húzódnak.

Az egyetlen hagyományos értelemben vett nagyvásártér a Fény utcai piac, mely az Országút városrészben található.

A nagyobb bevásárlóközpontok a sűrűn lakott városrészek ellátását hivatottak biztosítani. Ezek közül méretében és kínálatában is kiemelkedik a belső városközponti területeken a Mammut és a Budagyöngye Bevásárlóközpont.

További, kisebb volumenű, de szintén bevásárlóközpont jellegű létesítmények találhatóak még a Rózsadombon a Rózsadomb Center és a Rózsakert Bevásárlóközpont -; Húvösvölgyben a Stop Shop Bevásárlóközpont és a Hüvi Szolgáltatóház -; míg Pesthidegkúton a Széchalom Bevásárlóközpont formájában.

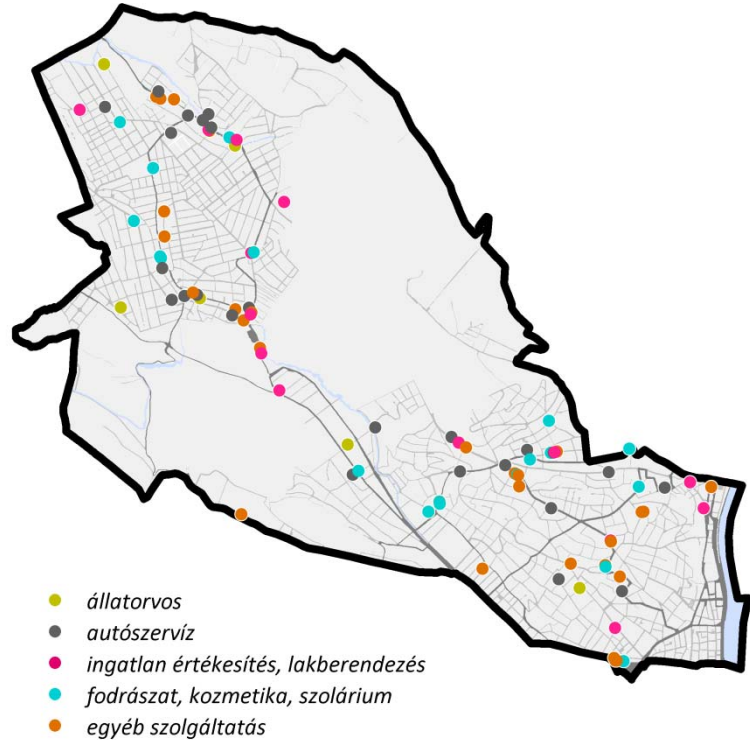

Kereskedelmi funkciók térbeli rendszere

Az egyéb önálló kereskedelmi funkciók – pl.: ABC, pékség, zöldség-gyümölcs, trafik, gyógyszertár, virágbolt, stb. – a kerületben elszórtan jelennek meg.

Ezeket egészítik ki a társas- és családi házas beépítések lakó funkciói közé bújtatott kisebb kereskedelmi egységek, melyek előbbi esetben jellemzően földszinti -, utóbbiban garázs építményekbe integrálva jelennek meg. Számos városközponti területen – ahol jellemző a földszinti kereskedelmi-szolgáltatói sáv –, az üzlethelyiségek céljára kialakított egységek kihasználatlanok.

Szolgáltatási funkciók A szolgáltatások elhelyezkedése – a kereskedelmi funkciókhoz hasonlóan – a főbb közlekedési nyomvonalak mentén jellemző. Ezen túlmenően Rózsadombon ezek közé, míg Budaliget városrészben ezekre telepedve, további tárgyi használat is megbúvik. A kerület sajátos szolgáltatási köre alapvetően öt fő, egymástól jól elkülönülő csoportra bontható.

Szolgáltatási funkciók térbeli rendszere

A túlnyomórészt társas- és családi házakkal tűzdelt lakóterületi használatból, és az ahhoz gyakorta társuló kisállat tartásból adódóan jellemző az **állatorvosi szolgáltatások** magas aránya. Ezek vagy önállóan, vagy lakás-rendelőként jelennek meg, Pesthidegkút – így a zöldfelületi arány növekedésének – irányába haladva egyre sűrűsödve.

A kerület másik, sajátos szolgáltatási ágazata szintén a helyi adottságokból származtatható. A magas életszínvonal, a kerületen belüli távolságok léptéke, valamint a hiányos haránt irányú – kerületközi – kapcsolatok a személygépjármű használat nagy mértékét eredményezi. Ezt kihasználva számos **autó- és gumiszerviz** telepedett meg a kerületben, melyek jellemzően önállóan, egyéb telephelybe ágyazottan vagy garázs építményben működnek.

Az **ingatlan értékesítési, lakberendezési szolgáltatások** száma átlagos, az azokat kiegészítő, építés-szolgáltatási funkciók rendre Pesthidegkúton és környékén csoportosulnak.

A **szépségápolással kapcsolatos szolgáltatói funkciók** szintén a főúti menti telepítési struktúrát követik, míg az **egyéb szolgáltatások** köre olyan, változatos funkciókat foglal magába, mint a posta, bank, takarékszövetkezet, stb.

Vendéglátás, szállás-szolgáltatási funkciók

A vendéglátással, szállás-szolgáltatással kapcsolatos funkciók jellemzően a kerület diverz használatú, súlyponti részeibe tömörülnek.

A **szállás-szolgáltatás**, tehát a hotelek, szállók kerületi jelenléte statisztikailag megfelelő, azonban fontos leszögezni, hogy a prémium kategóriás – négy-öt csillagos – szállodák arányában további, kiaknázatlan potenciál rejtőzik.

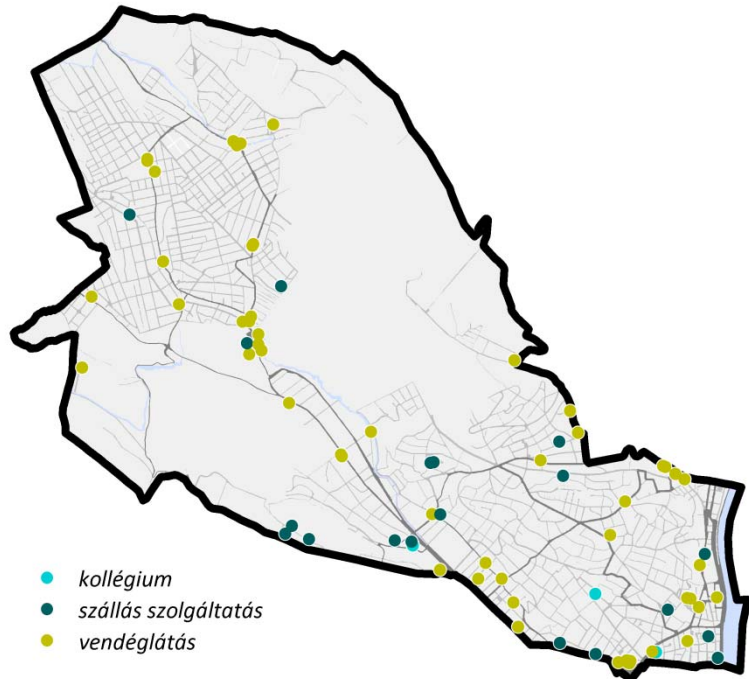
Szállás-szolgáltatás

A meglévő szálloda állományból kiemelendő a Hotel Budapest, vagyis a „Körszálló”. Az idén 50 éves épület 64 méter magasságával Budapest legmagasabb szálloda épülete, a maga építési korának „felhőkarcolója”.

Hotel Császár	Frankel Leó út	35
Novotel Budapest Danube	Bem rakpart	33-34
Regnum Residence	Ganz utca	10-8
Hotel Papillon	Rózsahegy utca	3b
Hotel Budapest	Szilágyi Erzsébet fasor	47
Hotel Belvedere Budapest	Szilágyi Erzsébet fasor	11a
Hotel Villa Korda	Szikla utca	9
Adenia Panzió	Felső Zöldmáli út	72
Hotel Vadvirág Panzió	Nagybányai út	18
Hotel Vadvirág Panzió	Nagybányai út	20b
Hotel Panda	Pasaréti út	135
IBS Garden Hotel	Húvösvölgyi út	2-4
Beatrix Hotel Budapest	Széher út	3
Hotel Tiliana	Hárshegyi út	1
Hotel Rege	Budakeszi út	59
Europa Congress Center	Hárshegyi út	5-7
Széchenyi-hegyi Gyermekvasutas Otthon és Tábor	Húvösvölgyi út	-
Nordic Hotel	Gyopár utca	6
Villa Rosa	Ördögárok utca	174

Kollégium

IBS Residence Hall	Húvösvölgyi út	2-4
Káldor Miklós Kollégium	Felvinci út	6-8
Káldor Miklós Kollégium	Varsányi Irén utca	35

Vendéglátás, szállás-szolgáltatási funkciók térbeli rendszere

Az előbbi használati kör részhalmazát képezik a **kollégiumok**, melyek három helyen jelennek meg: egy az International Business School épületegyüttesébe integrálva, míg kettő a Káldor Miklós Kollégium formájában.

A **vendéglátói funkciók** vegyesen, elszórva, főleg a nagyobb forgalmú közutak mentén húzódnak. Ebbe a körbe sorolandók az önálló létesítményként megjelenő éttermek, vendéglők, cukrászdák, kávézók, stb.

Ahogy a kereskedelem és szolgáltatási szegmensek nagy részében itt is jellemző az egyes használatok domináns lakó területekbe ágyazott megjelenése, kiváltképp a Duna felé közeledve, az Országút és Víziváros városrészek nagyvárosias beépítéseinek földszinti sávjában.

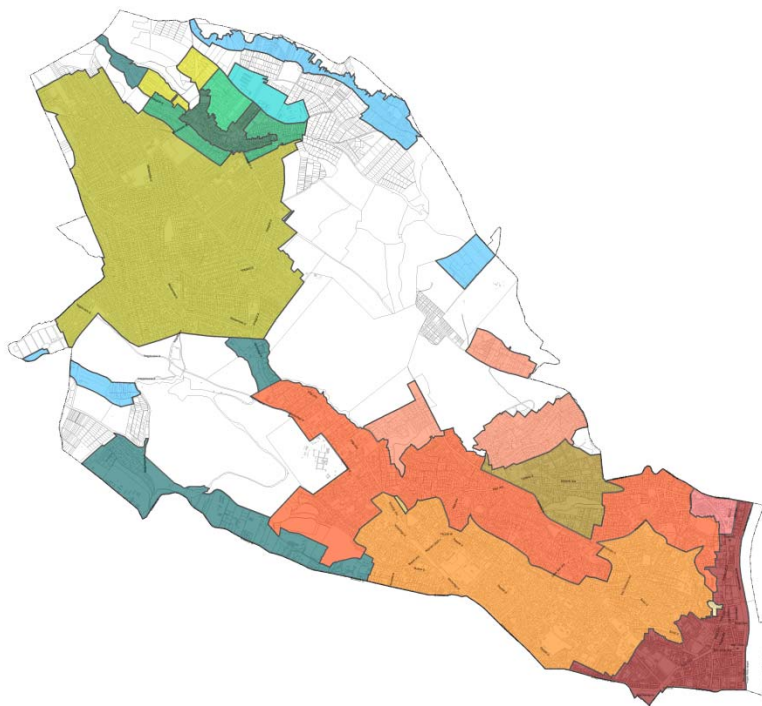
2. EGYMÁSTÓL ELKÜLÖNÜLŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK

A kerület részletes vizsgálatai alapján a beépült területeken belül megkülönböztetésre kerültek az eltérő karaktert vagy egyéb más jellegzetességet hordozó területrészek. A megkülönböztetés alapja az adottságok szerint változott: a telekstruktúrától, a beépítési módon és mértéken, a beépítési magasságon át a kialakulás történetiségéig, és a meghatározó épülettípusokig terjedt.

Az elkülönülő karakterű területeken belül kerülnek majd részletes bemutatásra a beépítési jellemzők, a magasságok, szintszámok, tetőidomok és a további helyi sajátosságok.

Eltérő karakterű területek

BELSŐ LAKOTT TERÜLETEK	
	Városcsoponti terület
	Újlak
	Történelmi villanegyed
	Rátelepült társasházias beépítésű terület
	Telepesen beépült terület
	Laza társasházias beépítésű terület
	Zavaros-vegyes beépítésű terület
	Egyedi karakter: Gül baba utca
	Egyedi karakter: Napraforgó utca
KÜLSŐ LAKOTT TERÜLETEK	
	Ófalu
	Falukarék
	Családi házas kertvárosi beépítésű terület
	Falura rátelepült beépítés
	Újszerű kertvárosias beépítésű terület
	Gazdasági terület
	Beépülő mezőgazdasági terület

2.1. BELSŐ LAKOTT TERÜLETEK

Városcsoponti területek

A belső lakott területek magja a **Városcsoponti terület**, melynek történetisége részben a középkorig nyúlik vissza. A mai Víziváros, Felhévíz és Újlak városrészek lakott területek voltak már jóval a török hódoltság előtt is. Buda visszafoglalását követően az elnéptelenedett városrészek újra élettel teltek meg. A külső városfal a Margit körút és Bem József utca vonalán futott, a mai körúton kívüli területek a XVIII. században kezdtek beépülni.

A Városcsoponti területen a XIX. század első feléből való épületek mellett a XX. század '20-30-as évtizedeinek modern épületei dominálnak. A budai oldalon a kiegyezés utáni építési hullám kevésbé érezte hatását, éppen ez biztosított helyet néhány évtizeddel később a modern épületeknek.

A lehatároláson belül a nagyvárosi zárt sorú, részben zárt udvaros, részben keretes beépítés, a historizáló épületek esetében 4-5 szint, a modern épületek esetében az 5 szintet is meghaladó magasság a jellemző.

Újlak

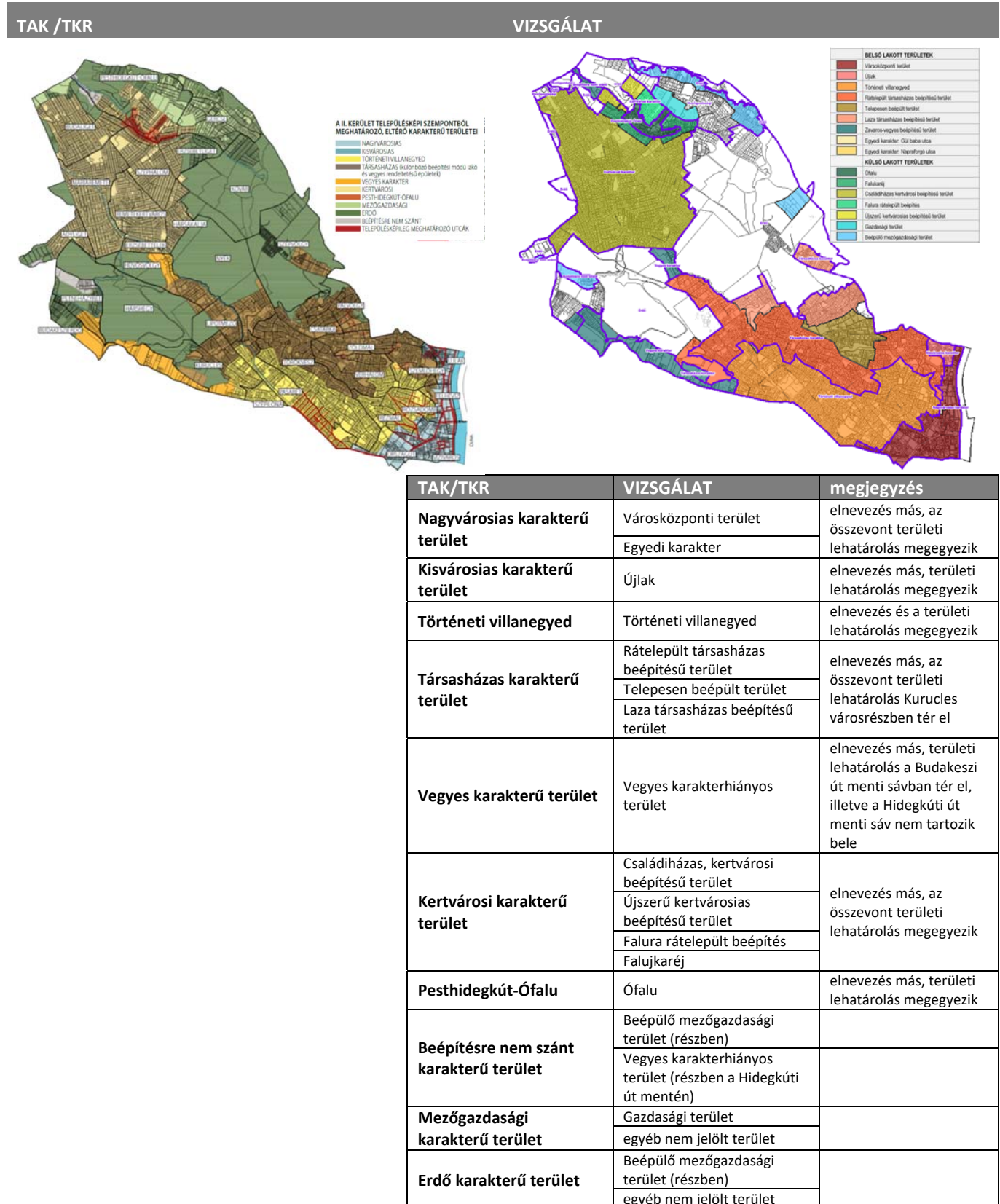
Újlak területe közvetlenül kapcsolódik a városcsoponti területéhez, de a beépítés jellemzői eltérnek a nagyvárosi jellegtől, meghatározó a földszintes vagy egy-két szintes zárt sorúan csatlakozó épületek alkotta utcaképek kisvárosias hangulata. Újlak a III. kerületi területekkel együtt alkot egységet.

- Történeti villanegyed** A **Történeti villanegyed** területe a XIX. század végén és a XX. század első felében épült be klasszikus, szabadonálló beépítésű, többszintes villákkal, először nyaralókkal majd, állandó tartózkodásul szolgáló épületekkel. A villaépületek stílusa részben eklektikus, historizáló, részben modern.
- A II. világháború után a terület beépítése sűrűsödött, megjelentek a többlakásos társasházak is.
- A lehatároláson belül a szabadonálló beépítési mód a domináns, az épületek jellemzően F+2 - F+3 szintesek.
- Rátelepült társasházak beépítésű terület** A II. világháború után az addig még beépítetlen hegyvidéki területek is elkezdtek fokozatosan beépülni jellemzően többlakásos társasházakkal. Az épületek megjelenése jól tükrözi az építés idejét, megtalálhatók a '60-as, '70-es évekbeli lapostetős épületek, a '80-as és '90-es évek magastetős, a tetők formáját a maximális terület kihasználáshoz igazító épületek, és napjaink legújyszerűbb vegyes stílusokat idéző lakóépületei.
- A lehatároláson belül a történeti villanegyedhez hasonlóan a szabadonálló beépítési mód a jellemző, a szintszámok is hasonlóak: F+2 és F+3.
- Telepesen beépült terület** Zöldmál, Csatárka és Pálvölgy városrészek területén lehatárolható egy területrész, melyre jellemző a telepes beépítés. A **Telepesen beépült területet** nem parcellázták fel, így a '70-es, '80-as években lehetőség volt intenzívebb, egységes kompozícióba rendezett lakóterületek kialakítására.
- A Zöldlomb utca és a Törökvesz út mentén F+3-4 szintes és F+1 szintes lapostetős épületekből álló beépítések jöttek létre. A Csatárka utca és a Törökvesz út találkozásánál F+11 szintes épületek is megtalálhatók.
- Szikla utca és a Zöldkő utca mentén az előzőtől eltérő F+T vagy F+1 szintes magastetős épületekből álló telepek is kialakultak.
- Laza társasházak beépítésű terület** A központtól távolodva a beépítés egyre lazábbá válik, a szintszámok és az egy épületen belüli lakásszámok csökkennek a **Laza társasházak beépítésű területeken**: a Szalonka utca környékén, Csatárka és Pálvölgy városrészek lakott területeinek külső peremén és Szépvölgyben. A területek beépülése az utóbbi évtizedekben erősödött meg.
- Vegyes, karakterhiányos beépítésű terület** A Budakeszi út mentének beépülése már a XIX. század első felében elindult, az első nyaralók akkor épültek, amikor a budai hegyekbe való kirándulás kedvelt időtöltéssé vált. A későbbi beépítések korban, funkcióban, stílusban rendkívül heterogének, nem jellemezhetőek egységes attribútumokkal.
- Hasonló adottságokkal bír a Hűvösvölgyi út külső szakasza. Hűvösvölgy is kedvelt kirándulós hely volt, a villamosvonalat 1900-ban adták át a közönségnek. A mai beépítés a Gyermekvasút végállomásával és üzemi épületeivel, a Hűvösvölgyi út menti intézményekkel és parkolókkal zavaros összképet mutat.
- A Budakeszi út és a Hűvösvölgyi út ezen szakaszai **Vegyes, karakterhiányos beépítésű területek**.
- Egyedi karakter** A kerületben két unikális helyszín érdemes arra, hogy külön is megnevezésre kerüljön:
- a Gül baba utca szűk, meredek lejtőjének mediterrán hangulatú beépítése, és
 - a Napraforgó utca bauhaus stílusú, kistelkes, családiházak telepe.

2.2. KÜLSŐ LAKOTT TERÜLETEK

- Ófalu** Ófalu történeti kialakulása a XVIII. században kezdődött a német telepesek megérkezésével. Hagyományos falusi utca és telekstruktúra alakult ki, a beépítési mód jellemzően oldalhatáros, az épületek eredetileg földszintesek.
- Falukarékj** Ófalut dél felől körülölelő **Falukarékj** időben később épült be, de az utca- és a telekstruktúrát a falusias nadrágszíjtelkek keresztbe történő megosztása alakította. Az épületek jellemzően földszintesek tetőtér-beépítéssel.
- Családházias kertvárosi beépítésű terület** A **Családházias kertvárosi beépítésű területek** parcellázására az I. világháború után került sor, Trianon után különösen nagy volt az igény a lakóterületek bővítésére. A raszteres utca- és telekstruktúra méreteinél fogva szerényebb családházias építésére volt alkalmas. Napjainkra a terület épületállománya átalakult, lecserélődött, jellemzően a beépítés intenzitása nőtt, és a beépült terület kiterjedése is bővült.
- Falura rátelepült beépítés** Ófalu és a Patakhegyi utca közötti terület ad hoc telekosztással alakult ki, fokozatosan épül be egyedi családházakkal, a **Falura rátelepült beépítést** alkotva.
- Újszerű kertvárosias beépítésű terület** A falu észak-nyugati részein, a Hidegkúti út mentén és a Patakhegyi utca mentén **Újszerű kertvárosias beépítések** jelentek meg: sorházias és telepszerű beépítések. A jellemző szintszám F+T.
- Gazdasági terület** **Gazdasági területként** értelmezhetők a Patakhegyi utca északi oldalán a volt Rozmaring TSZ üzemi területei, melyek ma felhagyottak vagy már nem mezőgazdasági tevékenységet folytató telephelyek működnek itt.
- Beépülő mezőgazdasági terület** **Beépülő mezőgazdasági terület** több helyen is azonosítható:
- Pesthidegkút-Ófalu és Gercse városrészekben a dél-nyugati hegyoldalak kertés mezőgazdasági területein és a Szépvölgyi dűlő melletti területen a lakósodás megindult.
 - Petneházyrét városrészben a Petneházy Lovasklub a funkciójának megfelelő speciális beépítésű, a csatlakozó kertés mezőgazdasági területen már szintén elindult a lakósodás.
 - Adyliget városrész gyümölcsös művelési ágba – a TSZT-ben „Ek” területfelhasználási kategóriába – sorolt részén a funkciónak megfelelő tároló épületek és egy-egy üdülőépület található.
- Vegyes, karakterhiányos beépítésű terület** A Hidegkúti út Solymár felé vezető szakasza mentén a **vegyes, karakterhiányos beépítést** lakóépületek, telephelyek, az elektromos alállomás együttese alkotja. Itt a telekstruktúra is zavaros, osztatlan telkeken önálló telephelyek, lakó- és üdülőépületek is megtalálhatók.

A 2017. februári jelen vizsgálatot is figyelembe véve készült 2017 folyamán a kerület Településképi Arculati Kézikönyve (TAK) és településképi rendelete (TKR), ez utóbbit 2017. XII. 20-án hagyta jóvá a képviselő-testület. A TAK és TKR a településképi szempontból meghatározó, karakteres területeket jelen vizsgálathoz képest az alábbi eltérésekkel jelölte ki:

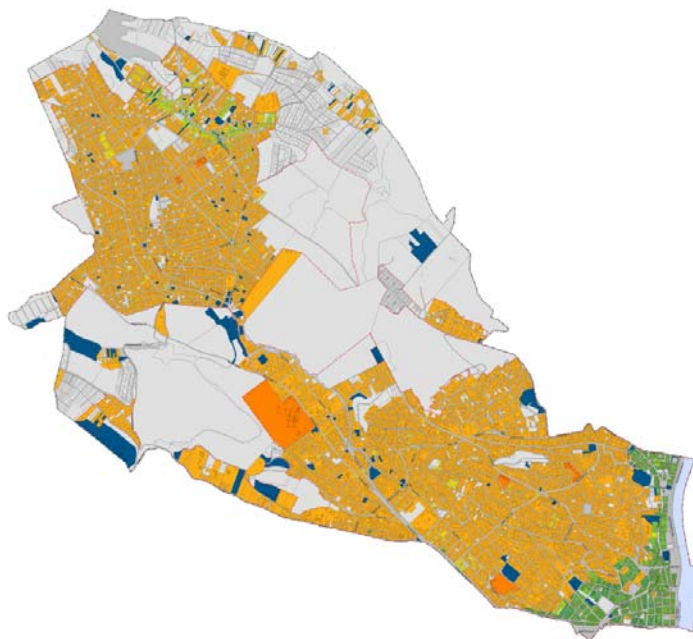

3. BEÉPÍTÉSI JELLEMZŐK

3.1. BEÉPÍTÉSI MÓD

Beépítési mód vizsgálata

	szabadonálló - tombtelkes
	szabadonálló
	sorházas
	ikres
	oldalhatáron álló
	zárt sorú
	úszótelkes
	szabályos és nem szabályszerű beépítési módok vegyesen

Zárt sorú beépítési mód

A zárt sorú zártudvaros és a keretes beépítés a **Városcsözponti területen** és **Újlak** területén jellemző.

A **Városcsözponti területen**, a Margit körúton belül a zártudvaros beépítések, azon kívül a keretes beépítések dominálnak, de a két beépítés nem kizárólagos az adott területen, egymás mellett is előfordul. Néhány sarkon, teresedés mellett a szabadonálló beépítés is megjelenik, mint szabályt erősítő kivétel (pl.: Lottóházak a Frankel Leó út mentén).

Újlak területén néhány oldalhatárosan beépült telek még mutatóban megtalálható.

Szabadonálló beépítési mód

A kerület domináns beépítési módja a szabadonálló beépítés, így épültek be a belső lakott területeken a hegyoldalak: a **Történeti villanegyed**, a **Rátelepült** – és a **Laza társasházak beépítésű területek**. Egy-egy helyszínen az ikres beépítési mód is megtalálható, ott, ahol a keskeny telkek miatt ez kedvezőbb beépítési lehetőséget biztosított.

A **Telepesen beépült területek** beépítési módja is szabadonálló, mivel csak építési módjukban, kompozíciós kialakításukban telepszerűek, a telekstruktúrájuk nem úszótelkes lakótelepi, hanem szabadonálló, mivel jellemzően egy-egy nagy telek épült be telepszerű, vagy sorház jellegű kompozícióval.

A külső lakott területek eltérő karakterű területein – **Ófalu** kivételével – a szabadonálló beépítés a meghatározó. A tervezett parcellázások eredményeként létrejött **Családirházak kertvárosi beépítésű területen**

csak elvétve fordul elő ikres vagy oldalhatáros beépítés. Az Ófalu körülölelő területeken a szabadonálló beépítésben már nagyobb arányban fordul elő oldalhatáros vagy ikres, esetleg sorházas beépítés.

A Gazdasági területen és a Beépülő mezőgazdasági területeken, valamint a Vegyes, karakterhiányos beépítésű területeken is a szabadonálló beépítés fordul elő leginkább, sokszor a zavaros telekstruktúra miatt a beépítési mód ezeken a területeken nehezen értelmezhető.

Oldalhatáros beépítési mód

Az oldalhatáros beépítési mód Pesthidegkút **Ófalu** területén, a történeti faluban domináns. Speciális formája az úgynevezett kettőzött ház, ahol a telek mindkét oldalhatárán áll hosszúház, az ilyen beépítésre utaló épületkialakítás még egy-egy helyszínen felfedezhető. Ófaluiban néhány befurduló ház is található, ezek az utcával párhuzamos épületszárnyakkal rendelkező épületek.

A történeti falut körülölelő **Falukaréjban**, ahol a telekstruktúrát ez eredeti nadrágszűj telkek továbbosztása eredményezte, szintén meghatározó az oldalhatáros beépítési mód, és a **Falura rátelepült beépítés** területén is előfordul.

Ikres beépítési mód

Az ikres beépítési mód mind a belső-, mind a külső lakott területek szabadonálló beépítésű részein elszórva jelenik meg, a korábban már bemutatottak szerint.

Sorházas beépítési mód

Szabályos sorházas beépítéssel Ófalu mellett a **Falukaréj** és az **Újszerű kertvárosias beépítésű** területen lehet találkozni.

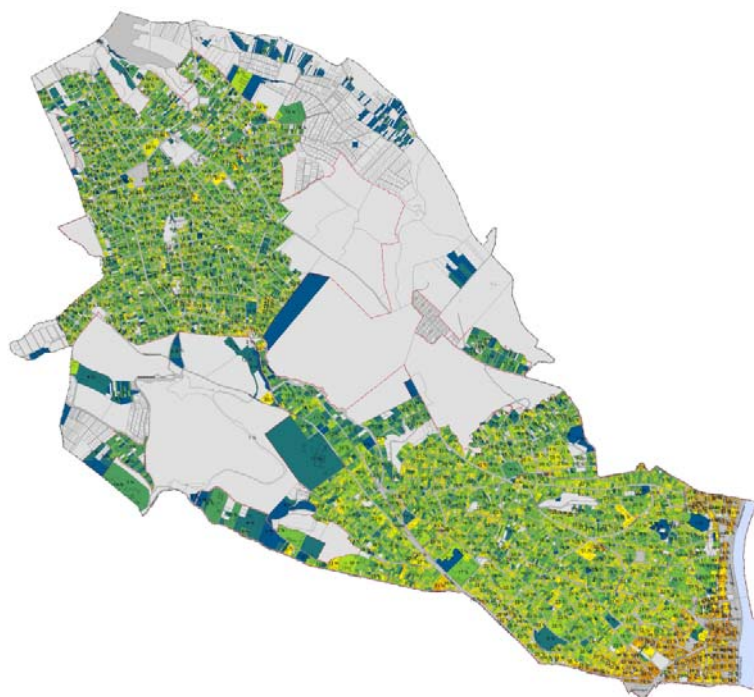
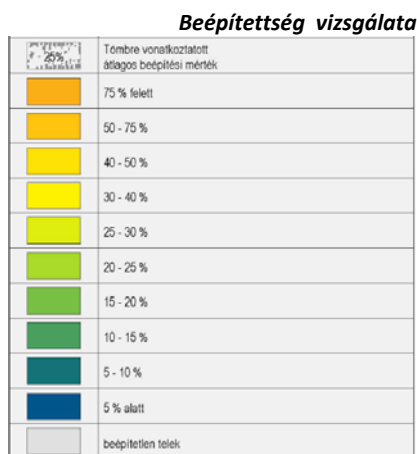
ikres beépítés

ikres beépítés

sorházas beépítés

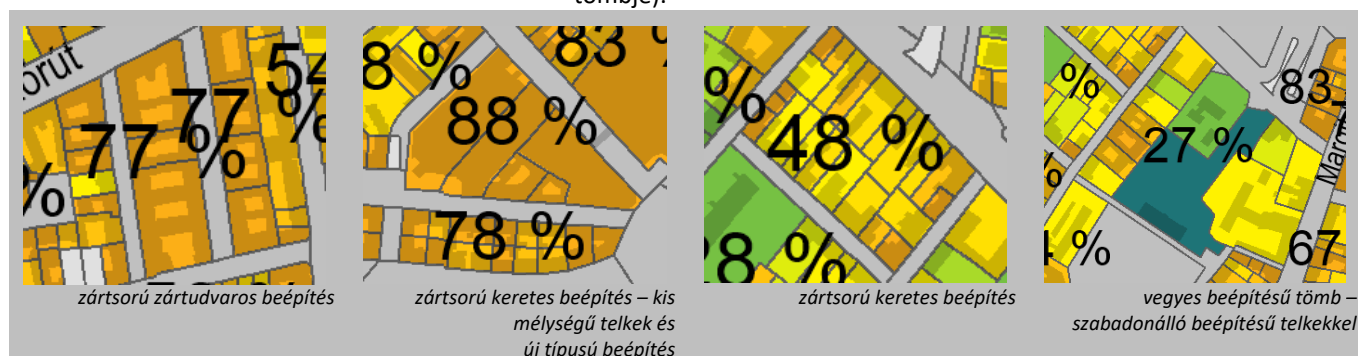
sorházas beépítés

3.2. BEÉPÍTÉSI MÉRTÉK

Belső lakott területek

A beépítési mértéket vizsgáló térképen kirajzolódik a **Városcsözponti terület és Újlak területe**, mint ahol a legmagasabbak a beépítési mértékek. A teljesen beépült tömbök esetében jellemzően 45% felett van a tömbre vonatkoztatott átlagos beépítési mérték, de nem ritka a 80% fölötti érték sem. A beépítési mérték szorosan összefügg a beépítési móddal: a zártudvarosan beépült tömbök, illetve a keretes beépítésű és kis telekmélységű tömbök, valamint az új típusú épületekkel beépült tömbök (pl.: Mammut Bevásárlóközpont) esetében a beépítettség igen magas 80% körüli. A keretes beépítésű és nagyobb telekmélységű tömbök beépítettsége 50% körüli, jóval kellemesebb értéket mutat. A Városcsözponti területen belül is vannak olyan tömbök, ahol egy-egy szabadonálló beépítésű nagyobb telek a tömb egészére vetített beépítési mértéket lejjebb húzza (pl.: a polgármesteri hivatal tömbje).

A **Történeti villanegyedben**, a **Rátelepült társasházias beépítésű területen** és a **Telepesen beépült területen** a beépítési mérték jellemzően a 15-30% közötti tartományban mozog. Annak ellenére, hogy a beépítés karaktere, a jellemző épülettípusok a három területen eltérőek, ez a beépítési mérték tekintetében nem mutatkozik meg, kivéve a Rátelepült társasházias terület Húvösvölgyi út menti sávjában, ahol már a 15% alatti beépítés a jellemző.

A **Laza társasházias beépítésű területeken** a jellemző beépítési mérték szintén 15% körül vagy az alatt van, jól megkülönböztethetők az előző három területegységtől a beépítési mérték vizsgálati térképen. Hasonló a beépítési mértéke a **Vegyes, karakterhiányos beépítésű területeknek** a Húvösvölgyi út és a Budakeszi út mentén, egy – két kisebb, intenzíven beépített telektől eltekintve.

Külső lakott területek

Ófalu és a Falukaréj területén 15% körüli vagy annál kisebb a meghatározó tömbre vetített beépítési mérték, az aprótelkek esetében ennél magasabbak az értékek.

A **Falura rátelepült és az Újszerű kertvárosi területeken** már magasabb a beépítési mérték, mely tömbökre értelmelve 15-20% között mozog, az intenzív beépítésű sorházias területen meg is haladja azt.

A tervezett parcellázással létrejött **Családirházias kertvárosi beépítésű területen** a beépítés tömbre vonatkoztatott átlagos értéke jellemzően 15-20% között változik, ennél magasabb értékek az aprótelkek esetében, illetve nagyobb intézmények intenzíven beépült területein mutatható ki.

A **Gazdasági területen** a beépítési mérték valójában a telekstruktúra függvénye.

A **Beépülő mezőgazdasági területeken** 10 % alatti a beépítési mérték.

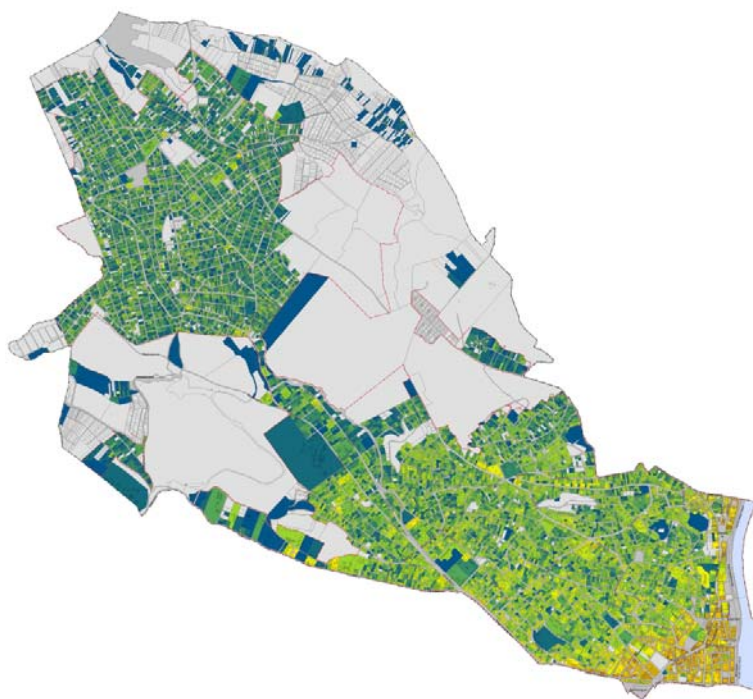
3.3. SŰRŰSÉG

A sűrűség és a szintterület összefüggéseinek feltárása érdekében több vizsgálati térkép is készült, melyek részletes vizsgálati elemzése a KÉSZ megalapozásához szükséges (TSZT/FRSZ összefüggések).

Jelen munkafázisban a sűrűség tekintetében az általános jellemzők kerülnek bemutatásra a szintterületi mutatóra (terepszint felett) vonatkozó vizsgálati térkép alapján, mivel a szintterületi mutató a sűrűség, a beépítés intenzitásának egyik legáltalánosabb mérőszáma, mely szorosan összefügg a beépítési móddal és a szintszámmal.

Szintterületi mutató a terepszint felett

	5,0 felett
	4,0 - 5,0
	3,0 - 4,0
	2,0 - 3,0
	1,5 - 2,0
	1,0 - 1,5
	0,75 - 1,0
	0,5 - 0,75
	0,4 - 0,5
	0,3 - 0,4
	0,2 - 0,3
	0,1 - 0,2
	0,1 alatt

BELSŐ LAKOTT TERÜLETEK

A belső lakott területeken a szintterületi mutató vizsgálati térképén jól kivehetően körvonalazódik a **Városközponti terület**, mint ahol a legmagasabbak a szintterületi mutatók. A zárt sorú beépítési módú területeken, ahol az épületek színtszáma is magas, jellemzőek a 3,5-4,5 m²/m² feletti értékek, és a Margit körút mentén a modern sokszintes épületek esetében nem ritkán az 5,0 m²/m² értéket is meghaladja.

Újlak területén, ahol a beépítési mód zárt sorú, a beépítés magassága alacsonyabb, a szintek száma kevesebb, így a szintterületi mutató is alacsonyabb, jellemzően 1,0-2,0 m²/m² közötti, a magasabb épületek esetében eléri a 2,5 m²/m² értéket, egyes Zsigmond tér környéki épületek esetében ennél jóval magasabb.

A **Történeti villanegyedben**, a **Rátelepült társasházak beépítésű területen** és a **Telepesen beépült területen** a jellemző szintterületi mutató 1,0 m²/m² érték körüli, vagy annál kisebb. A Telepesen beépült területen belül a magas szintszámú épületekkel beépült telkek kirajzolódnak, itt a szintterületi mutató az 1,0 m²/m² értéket meghaladja. A **Rátelepült társasházak beépítésű terület** Hűvösvölgyi út menti szakaszán a beépítés intenzitása és a szintterületi mutató csökken, értéke 0,5 m²/m² vagy az alatti.

A **Laza társasházak beépítésű területeken** és a **Vegyes, karakterhiányos beépítésű terület** is a 0,5 m²/m² vagy az alatti értékek a meghatározóak.

KÜLSŐ LAKOTT TERÜLETEK

A külső lakott területeken a beépítési mód szabadonálló, a szintek száma egy vagy legfeljebb kettő, a jellemző épülettípus a családi ház, így értelemszerűen a beépítés sűrűsége kisebb, mint a belső lakott területeken.

Ófalu és a Falukaréj területén a 0,3 m²/m² alatti értékek a jellemzőek, a **Családi házas kertvárosi beépítésű területen** ennél magasabb értékek is kimutathatók.

További vizsgálati térképek is készültek a beépítés intenzitására vonatkozóan:

- szintterületi mutató pincével
- átlagos szintterületi mutató terepszint felett / pincével (területfelhasználási egységre vonatkozóan és az abból származtatott tömbstruktúrára vonatkozóan)
- beépítési sűrűség terepszint felett / pincével (területfelhasználási egységre vonatkozóan és az abból származtatott tömbstruktúrára vonatkozóan)

A fenti vizsgálati térképek célja, hogy a KÉSZ övezetképzéséhez megfelelő részletezettségű alapot nyújtsanak.

4. MAGASSÁG, SZINTSZÁM, TETŐIDOM

4.1. TETŐIDOM

A tetőidomokról általánosan rögzíthető, hogy az eltérő karakterű területek többségében a magastetős és a lapostetős épületkialakítás is megjelenik, ez a jellegzetesség az építés idejéhez szorosan kötődik.

A **Városcsoponti területen** és a **Történeti villanegyedben** a modern építészet alkotásaival a lapostető már jellemző elemmé vált, mind a lakóépületek, mind a villák esetében, de természetesen a magastetős épületkialakítás a meghatározó. A területek későbbi beépítései – legyen szó a városcsoponti foghíj területről, vagy a villanegyed még szabad területeinek beépüléséről – jellemzően az építés idejétől függően lapos- vagy magastetős kialakítással történt.

A **Rátelepült társasházak beépítésű területen** a '60-70-es évek társasházainak formája jellemzően lapostetős, így ezen a területen markáns elem a lapostető. Természetesen a '80-as évektől ismét megjelennek a magastetők. Ennek a kornak jellemzője a tetőformák olyan alakítása, mely ugyan a párkánymagassági előírásokat betartja, de a végletekig kihasználja a tetőtérbeépítés lehetőségét, gyakran két szinten is. A későbbi korok vegyes stílusai a tetőidomok tekintetében változatosak.

A **Telepesen beépült területnek** kifejezetten meghatározó karakterjegye a lapostető.

A **Laza társasházak beépítésű területen** inkább a magastető dominál, hiszen ezen területek beépülése a lapostetős társasházak építésének korszaka után kezdődött el, de napjaink újszerű beépítései itt is alkalmazzák a lapostetős kialakítást.

A külső lakott területeken a magastetős épületkialakítás dominál, bár az egyes karakteres területek beépülésének ideje és karakterjegyei eltérőek. **Ófalu** területén a hagyományos utcára merőleges gerincű magastetős oromzatos parasztházak a jellemzőek. Az Ófalu körülvevő **Falukaréj, a Falura rátelepült - és az Újszerű kertvárosias területen** az épületek alaprajzi formája, és így a tetőidomok alakja változatos, jellemzően összetett. A **Családiházak kertvárosi területek** épületállománya jellemzően magastetős, a tetőformák itt is változatosak, összetettek.

A **Vegyes, karakterhiányos beépítésű – és a Beépülő mezőgazdasági területeken** a jellemző a magastetős beépítés.

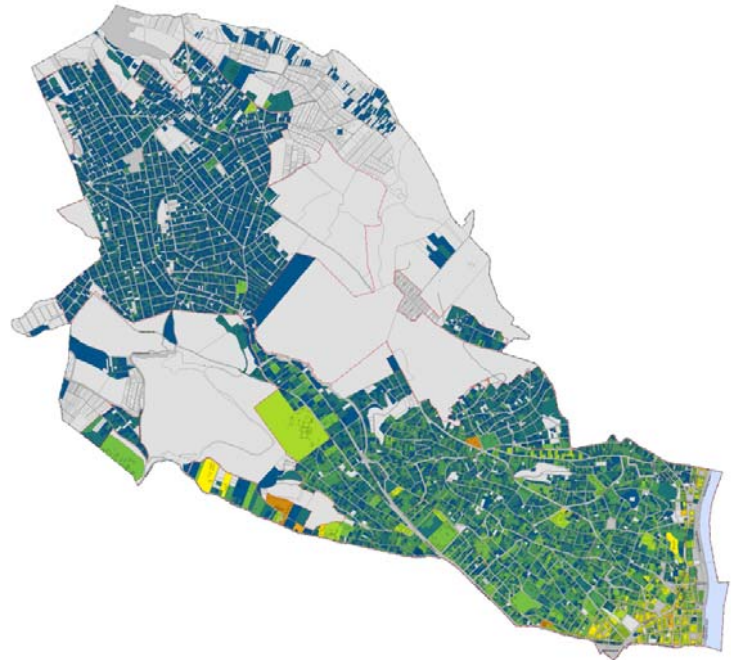
A **Gazdasági területen** az épületek szerkezeti kialakításának függvénye a tetőidom.

4.2. MAGASSÁG ÉS SZINTSZÁM

A szintszám vizsgálat térképe a tetőtér-beépítésekkel (egyszintes vagy kétszintes) együtt értelmezi a szintszámokat. Értelemszerűen a szintek számával szoros összefüggésben van az épületek magassága. Magasságra vonatkozó vizsgálati térkép nem készült, de az épületek magassági becslése megtörtént, melynek során a legmagasabb pont és/vagy a gerincmagasság, (lejtős terepen a völgy felőli terepcsatlakozás és a legmagasabb pont közötti távolság) értéke került meghatározással szemrevételezéssel.

Szintszám vizsgálat

	F+10(+T) és felett
	F+9(+T)
	F+8(+T)
	F+7(+T)
	F+6(+T)
	F+5(+T)
	F+4(+T)
	F+3(+T)
	F+2(+T)
	F+1(+T)
	F(+T)

BELSŐ LAKOTT TERÜLETEK

Városcsoponti területek

jellemző becslt magasság / szintszám:

- a Margit körút és a Szilágyi Erzsébet fasor mentén 20 méter feletti épületmagasságok, F+5-6 szintes épületek a jellemzőek,
- a Fő utca vonalában és környezetében a 20 méter alatti, F+3-4 szintes épületek a jellemzőek

Újlak

jellemző becslt magasság / szintszám:

- a Bécsi út, a Szépvölgyi út, Daru és Repkény utca mentén az 5-10 méter közötti épületmagasságok, az F, F+1 szintes épületek a jellemzők, részben beépült tetőterekkel
- az Ürömi utca mentén F+2 szintes épületek is meghatározóak, magasságuk 10 méter feletti
- a Lajos utca nyugati oldalán, illetve a Zsigmond környezetében a 15 métert meghaladó, F+3, illetve F+5 szintes épületek is megtalálhatók

Történeti villanegyed

jellemző becslt magasság / szintszám:

- a Városcsoponti területek szegélye mentén jellemzőek az F+2-3 szintes (részben tetőterekkel is beépült) villaépületek, magasságuk 10 méter fölötti
- Rózsadomb, Vérhalom, Szemlőhegy területein az F, F+1 szintes (részben tetőterekkel is beépült) épületek a jellemzőek, becslt magasságuk 5-10 méter közötti
- Törökvész, Pasarét, Kurucles, Szépilona területein az F+1-2 szintes (részben tetőterekkel is beépült) épületek a jellemzőek, becslt magasságuk a szintszám függvényében 5-10 méter közötti, illetve 10 méter feletti

Rátelepült társasházias beépítésű terület	jellemző becsült magasság / szintszám: <ul style="list-style-type: none">az F+1-2 szintes épületek a meghatározóak, melyek becsült magassága 10 méter körüli
Telepesen beépült terület	jellemző becsült magasság / szintszám: <ul style="list-style-type: none">az F+1-2 szintes (részben tetőtérrel is beépült) épületek mellett meghatározóak az F+3-5 vagy akár azt meghaladó szintszámú épületek isF+11 szintes épületek a Csatárka utca és a Törökvész út találkozásánál vannak
Laza társasházias beépítésű terület	jellemző becsült magasság / szintszám: <ul style="list-style-type: none">F, F+1 és részben tetőtér-beépítéses épületek dominálnak, a jellemző magasság 5 méter körüli, ennél magasabb érték nem feltétlenül a magasabb szintszámok következménye, hanem a terepviszonyoké
Vegyes, karakterhiányos beépítésű terület	jellemző becsült magasság / szintszám: <ul style="list-style-type: none">a Budakeszi út mentén a F-től az F+10 –ig változik a szintszám, így a becsült magasság is ehhez igazodva nagy szórást mutata Hűvösvölgyi út mentén a F, F+1 szintes beépítés jellemző, a becsült magasság 5 méter alatti

KÜLSŐ LAKOTT TERÜLETEK

A külső lakott területeken a karakterükben elkülönülő területek szintszám és magasság tekintetében viszonylag egységesek. Mind az **Ófalu** területén, és az azt körülvevő **Falukaréj**, **Falura rátelepült beépítés és az Újszerű kertvárosias beépítés területén**, mind a tervezett parcellázás eredményeként létrejött családirházas kertvárosi területeken a földszintes, és a földszint + tetőtér beépítés a domináns, ennek megfelelően a becsült magasság 5 méter körüli. Különbség, hogy a **Családirházas kertvárosi beépítésű területen** nagyobb számban fordulnak elő F+1 és F+1+T épületek is, ez részben a legújabb beépülő peremterületeknél fordul elő, és/vagy ott, ahol a terepviszonyokhoz való illeszkedés indokolja.

Ennél nagyobb szintszámok és magasságok az intézmények esetében mutathatók ki.

5. TELEPÜLÉSKARAKTER, HELYI SAJÁTOSSÁGOK

Az egymástól eltérő karakterű területek közül azok kerülnek részletesebb bemutatásra, ahol a helyi sajátosságok együttese karakteres egységet alkot, a karakterjegyek és a tipikus épületek beazonosíthatók.

A Vegyes, karakterhiányos beépítésű terület és a Beépülő mezőgazdasági terület lehatárolásának alapja éppen a vegyesség, a zavarosság, és a helyi sajátosságok hiánya volt, így ezen területeken az utcaképek jellemzői, és az épületállomány nem tipizálható. A Gazdasági terület sem bír olyan építészeti, utcaképi jellemzőkkel, melyek karaktert adnának a területnek.

A jellegzetes épülettípusok a Google Earth Pro utcaképeinek felhasználásával kerülnek bemutatásra.

5.1. BELSŐ LAKOTT TERÜLETEK

Városközponti területek **utcakép:**

- a Margit körút és a Szilágyi Erzsébet fasor mentén meghatározóak az utcafronton zártsorúan csatlakozó legalább F+5-6 szintes épületek, melyek között markánsan jelennek meg a modern stílusú lakóépületek,
- az utcaszinten árkados kialakítású épületek javítják a térarányokat, növelik a gyalogosforgalom számára biztosított területet,

- Fő utca mentén és környékén a történeti épületek F+3-4 szintesek, az új épületek hasonló magassággal, de több szinttel kerültek kialakításra,
- a Margit körúton belüli területen a modern – jellemzően a II. világháború után épült – épületek telepítése számos esetben lazít a szűkebb utcákban kedvező teresedéseket alakítva ki,
- Frankel Leó út mentén a beépítés magassága változó, a zárt sorú térfalak több helyen megszakadnak foghíjjakkal, vagy szabadonálló beépítési módú szakaszokkal, ahol a térfal zártágát kellemesen oldja a zöldfelület
- a Keleti Károly utcában az első emelettől hátraugratott házak, és egy-két court d'honneur-os kialakítású (Margit körúton), vagy csak az utcai homlokzat síkját megmozgató (Bimbó úton) épület javítja a térarányokat, lehetővé teszi a zöldfelületek megjelenését az utcaképben

jellegzetes épülettípusok:

Új lak utcakép:

- meghatározóak az utcafronton zárt sorúan csatlakozó épületek, földszintes és többszintes épületek alkotta térfalakban az utcával párhuzamos gerincirány a jellemző,
- egy-két helyen oromfalas, utcára merőleges gerincű oldalhatáros beépítésű épületek bontják az egységes megjelenést, falusi hangulatot jelenítve meg az utcaképben
- az utcahálózat adottságai szerint az F, F+1 szintes beépítésben térarányok markánsan különböznek a fő utak (Bécsi út, Szépvölgyi út 20 méter feletti szélesség) és a szűk utcák (Daru, Repkény, Kilitás utca 10 méter alatti szélesség) mentén

jellegzetes épülettípusok:

Történeti villanegyed utcakép:

- meghatározóak a növényzetben gazdag előkertek mögött felszejlő szabadonálló, többszintes épületek alkotta utcaképek,
- a történeti stílusokat idéző villák esetében a kőlabazatos, kőoszlopos hangsúlyos kerítések, és kapuépítmények is

gazdagítják az utcaképet,

- a modern villák kerítései jellemzően egyszerűbbek, kevésbé markáns a megjelenésük,
- az utcák hangulata változatos a villák stílusa szerint, a területen a történeti épületállomány a II. világháború utáni vegyes stílusú épületekkel is bővült

jellegzetes épülettípusok:

Rátelepült társasházak beépítésű terület utcakép:

- meghatározóak az előkertes szabadonálló, többszintes épületek alkotta utcaképek
- a '60—70-es évek társasházainak megjelenését a lapostetőn kívül a fekvő téglalap arányú nyílászárók, vízszintes tagolást erősítik a homlokzatok előtt végigfutó erkélyek, az erkélykorlátok, mellvédek jellemző anyaga a fa vagy a színezett üveg, a földszinteken megjelennek a garázsok,
- az utcaképet markánsan meghatározzák a közterületi határra telepített önálló lapostetős sorgarázs épületek, melyek tetején mellvéd, jó esetben növényzet kap helyet,
- a '80-as években divatjött magastetők formaképzése sokszor erőltetett, a meredek hajlásszög és a függőleges homlokzati falra lefutó tetőrészek mögött gyakran két beépített tetőtéri szint található,
- a terepviszonyok és a telekstruktúra is meghatározóak lehetnek az utcakép szempontjából – az utca lejtő felőli oldalán, vagy nagy méretű telkek esetében előfordul, hogy maguk az épületek nem jelennek meg az utcaképben

jellegzetes épülettípusok:

Telepesen beépült terület utcakép:

- a teletszerű megjelenésben az épületek változó szintszáma, vagy a telepítés alaprajzi elrendezése adja az utcakép ritmusát,
- a klasszikus lakótelepekhez képest jellemzően kerítések állnak az utcáhatáron, vagy
- meghatározóak az utcáhatárok menti földszintes sorgarázs épületek is,
- a sorházas jellegű beépítést a Zöldkő utca és a Szikla utca környékén F+(1)+T szintszámú, magastető, épületek alkotják, az előkertek alacsony kerítéssel határoltak, részben a garázsok megközelítését szolgálják, de egyes elrendezésekben növényzetben gazdagok,
- a sorházas jellegű beépítés az Ózgida utcában F+2 szintes lapostető épületekből áll, az előkertek nincsenek elkerítve,
- az utcával párhuzamosan telepített teletszerű és egyes sorházas épületek földszintjén jellemzően garázsok kapnak helyet, így itt nincsenek kerítések, és az előkertek gyakorlatilag garázsbehajtóként szolgálnak

jellegzetes épülettípusok:

Laza társasházas beépítésű terület utcakép:

- a területek beépülése időben később indult, jelenleg is folyamatban van, így az utcaképet alkotó épületek jellemzően újszerűek, a közelmúlt és napjaink jellemző vegyes építészeti formálását tükrözik,
- az épületek alacsonyabbak, kevesebb szintből állnak, kevesebb lakást tartalmaznak,
- a szabadonálló épületek telken belüli elhelyezése a domborzati adottságoktól is függ, így az épületek utca felőli feltárulása, láthatósága is változó,
- jellemzőek az előkertek a kerítések anyaghasználatára, formai kialakítása változatos

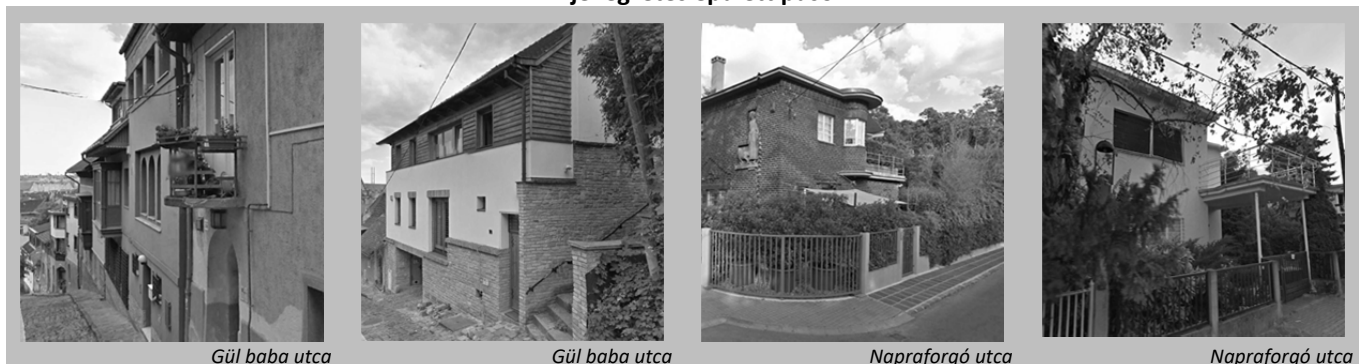
jellegzetes épülettípusok:

Egyedi karakterek utcakép:

- A Gül baba utca meredek lejtésű, szűk utca, ahol az épületek zártan csatlakoznak, a szintszámok változnak, ez részben a terephez való igazodásból is adódik, de ettől függetlenül is vannak földszintes, jellemzően két-három szintes és az utca alján ennél magasabb épületek is, a mediterrán hangulatú utcakép különböző stílusú és korú épületekből áll össze.
- A Napraforgó utcában a modern stílus uralkodik, a háromezer négyszögöles területet 22 családi- és ikerház számára parcellázták fel, melyeket különböző építészek terveztek, ennek megfelelően az épületek megformálása igen változatos, de mindegyikük a bauhaus körébe tartozik. A házak jellemzően egyemeletesek, a kertekre földszinten vagy az emeleten teraszokkal nyílnak. A kompozíció az egységes, de nem uniformizált, barátságos, emberi léptékű és élhető lakóhely példája.

jellegzetes épülettípusok:

5.1. KÜLSŐ LAKOTT TERÜLETEK

Ófalu utcakép:

- a történeti Ófalu utcaképét az előkert nélküli földszintes oldalhatáros beépítésű, az utcára merőleges gerincű és oromzatos parasztházak jellemzik,
- még felismerhetők a kettőzött házas beépítés maradványai, eredetileg a telek mindkét oldalhatára mentén épült klasszikus hosszúház – ezekből már csak egy két helyen fedezhető fel annyi, hogy egy adott telekhatár mindkét oldalán áll hosszúház egymáshoz egész közel (cca. 1,0méteren belül)
- utcával párhuzamos beforduló épületszárnyak elvéve gazdagítják az utcaképet, építészeti kialakításukon a falusias jelleg már nem köszön vissza,
- a klasszikus falusi léptéket és utcaképet a parasztházak tetőtérbeépítései, alaprajzi bővítései és a beékelődő teljesen új építések már megbontják

jellegzetes épülettípusok:

Falukarékj utcakép:

- a vegyes építészeti megformálású újszerű épületek alkotják az utcaképet,
- tipikusak a tetőtérbeépítések, a kerítések anyaghasználata és formavilága változatos,
- jellemzőek az előkertek

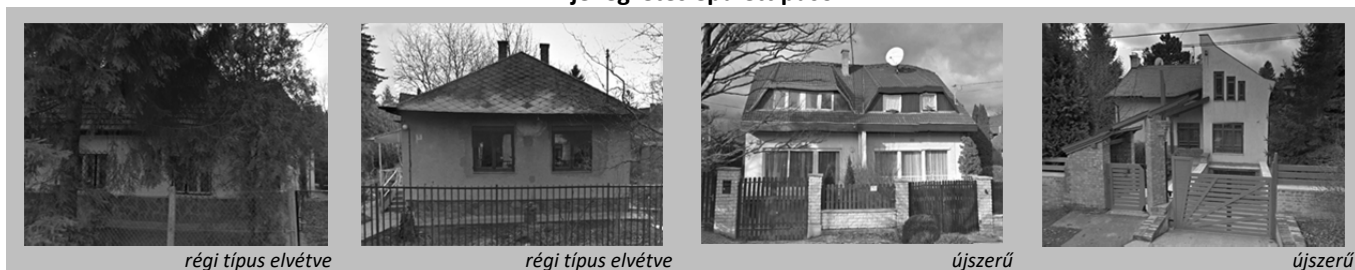
jellegzetes épülettípusok:

Családházak kertvárosi beépítésű terület utcakép:

- a vegyes építészeti megformálású újszerű épületek alkotják az utcaképet,
- tipikusak a tetőtérbeépítések,
- jellemzőek az előkertek, a kerítések anyaghasználata és formavilága változatos,
- a parcellázott területek eredeti beépítéseivel – földszintes, egyszerű alaprajzi kialakítású és tetőformájú épületek – már csak elvétve találkozni

jellegzetes épülettípusok:

Falura rátelepült beépítés utcakép:

Újszerű kertvárosias beépítésű terület

- a vegyes újszerű épületek alkotják az utcaképet,
- jellemzőek az ikres beépítések tűnő kétlakásos házak egy telken
- a sorházas beépítésben jellemző, a két-károm épületet összefogó építészeti egységek megjelenése, a kerítések vonala a garázslehajtóknál megszakad,
- jellemzőek az előkertek, a kerítések anyaghasználata és formavilága változatos

jellegzetes épülettípusok:

IV. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI

1. A TELEPÜLÉSSZERKEZET TÖRTÉNETI KIALAKULÁSA, TÖRTÉNETI TELEPÜLESMAG

1.1. A RÓMAI KORTÓL A HONFOGLALÁSIG

római kor

Pannónia provincia

forrás: <https://hu.wikipedia.org>

A későbbi Pannónia provincia területét a rómaiak védelmi célokból hódították meg, az Adriát a Balti-tengerrel összekötő borostyánkő út felőli potenciális támadások kivédésére. A hódítás több részletben történt az I. század folyamán.

Pannónia provincia területe magába foglalta a mai Dunántúlt, keleti határa a Duna vonalában húzódott. A Duna menti erődített védelmi vonal az I. században Vespasianus (69-79) és Traianus császársága (98-117) közötti időszakban épült ki, a katonai súlypont a déli területektől áttevődött a Dunához.

Pannónia területén három légiónyi helyőrség állomásozott, az egyik a mai Víziváros területén. Az I. század végén a szarmata-szvéb háborúk időszakában a mai Bem tér környéki táborban a II adiutrix légió tartott helyőrséget. Traianus császár innen vezette a daciai hadjáratot, melynek sikereit követően a katonai táborok elnéptelenedtek.

Traianus császár (98-117) 103-ban Pannónia tartományt kettéosztotta: Pannónia Inferior tartomány Aquincum központtal, Pannónia Superior tartomány Carnuntum székhellyel jött létre.

A II. század első felében Hadrianus császár (117-138) uralkodása alatt és a II. és III. század fordulóján uralkodó Septimus Severus császár (193-211) idejében élte két fénykorát a provincia. Komoly építkezések kezdődtek, Aquincum megkapta a legmagasabb rangú település státuszát, azaz colonia lett. A III. században az aquincumi katonai arisztokrácia a budai hegyvidéken, elsősorban a Szemlő-hegy környékén rendelkezett birtokokkal. A III. század derekán, a katonacsászárok korában, barbár betörések gyengítették a birodalom, így Pannónia határait is. A limes út melletti vízivárosi katonai telepet 260 körül a szarmaták és a kvádok elpusztították, mely később sem épült újjá.

A IV. század végi népvándorlás nyomásának a meggyengült és megosztott római birodalom egyre kevésbé tudott ellenállni. 400 körül a rómaiak kiűrtették Kelet-Pannóniát, elhagyták a térséget és átadták az Attila vezetésével előretörő hunoknak. Az V. század első felében Pannónia provincia teljesen elveszett, romanizált lakosság nyomainak ezt követően már nem mutathatók ki.

római kor és honfoglalás között

A hun uralom alatt a budai területeken szarmaták és germánok telepedtek le, majd az V. század második felében – Attila halála után – egy hun nép – sadages – birtokába kerültek a budai területek. Ezt régészeti leletek igazolják, többek között a Szemlőhegy keleti oldaláról való egy gazdag sírlelet az V. század derekáról, és ugyanerről a területről való egy VIII. századi karperec is.

honfoglalás

Egyes feltételezések szerint a honfoglaló törzsek közül Megyer szállásterületéhez tartozott a mai Budapest területe, de egyes régészeti leletek – Kuruclesi-dűlőkben honfoglalás kori sírok – ellenére is kérdéses a budai oldal jelentősége a honfoglalást követő időkben.

1.1. A KÖZÉPKOR ÉS A TÖRÖK HÓDOLTSÁG KORA

Buda és környéke

A tatárjárást követően IV. Béla király (1235-1270) a Várhegy fennsíkján emeltette az új királyi székvárost, melynek Castrum Novi Montis Pestiensis – a pesti Újhegy vára – volt a hivatalos neve a középkorban.

A mai II. kerület területén a középkorban az alábbi Buda környéki települések helyezkedtek el:

forrás: Kubinyi András: Buda Magyarország középkori fővárosa

Buda külvárosai a középkorban

- Buda egyes külvárosai
- Felhéz mezőváros
- Nyék falu
- Gercse falu
- Hidépkút falu
- Toba falu.

A középkor végén Buda lakossága – a királyi udvart is beleszámítva cca. 13,5 ezer főt számlált, Óbudával és Pesttel, valamint a mezővárosokkal együtt alkotott agglomerációban több, 20 ezer ember élt.

1541 után a Budán berendezkedő törököknek érdekében állt, hogy a környék települései fennmaradjanak, hiszen az itt élő lakosság a város ellátásában és az adó fizetésben is szerepet játszott. Ennek ellenére, és a harci cselekmények következtében a települések egy része elnéptelenedett, Az 1546-ból való első török adóösszeírás 23 lakott helyiséget sorol fel Buda környékén, köztük Hidépkutat. A XVII. század második felében Buda körül már csak 14 település állt fenn, és a város visszafoglalásának pillanatában ezek közül csak 5 helységben maradtak lakosok.

A mai II. kerület területén a középkorban az alábbi budai külvárosok helyezkedtek el a külvárosi falakon belül:

- Szentpéter-külváros északi része
- Taschentál

forrás: <http://budavar.btk.mta.hu>

A középkori Buda De la Vigne 1687. évi térképe alapján

Jelmagyarázat:

- I. A Szent Gellért-plébánia környete
- II. A Zsidó és Szent János utca
- III. A Nagybaldogasszony-templom környete
- IV. Lógod
- V. Szentistván külváros
- VI. A Magdolna-templom környete
- VII. Tótfalu
- VIII. Taschentál
- IX. Szentpéter külváros
- X. Felhéz
- XI. Újváros

1. Szent Erzsébet-kórház
2. Szent Gellért-templom
3. Vár
4. Szent Zsigmond-prépostság
5. Szent János-kolostor
6. Szent György-templom
7. Városháza
8. Nagybaldogasszony-templom
9. Szent Mihály-templom
10. Szent Miklós-kolostor
11. Kammerhof
12. Szent Magdolna-templom
13. Lógodi templom
14. Irgalmasság anyja-kolostor
15. Szent Péter-templom
16. Szent István-kolostor
17. Felhéz királyi kúria
18. Szentháromság-templom
19. Szentlélek-kórház
20. Szent Lázár-templom

forrás: Kubinyi András: Buda Magyarország középkori fővárosa

Szentpéter-külváros Szentpéter-külváros a Várhegy alatt a mai Horvát utca – Fazekas utca vonala, a mai Bem József utca vonala (a korabeli külvárosi fal), a Duna és a középkori Szentistván-külváros között helyezkedett el. Észak felől a Szentpéteri kapu a mai Fő utca vonalában vezetett Felhévizről a külvárosba.

A külváros északi része a mai II. kerület területére esett. A mai Csalogány és Medve utca sarkán állt a település névadójának, Szent Péter vértanúnak a tiszteletére emelt plébániatemplom.

A külváros Buda gabona- és takarmánykereskedelmének volt a centruma. A XVI. század elején országos vásártartási jogot kapott. Fontos kézműves centrum is volt, a mai Kacsza utcai részen volt a molnárok utcája – Molnár, Órló, Malomszer utcanevek ismertek –, mely a Dunához, a vízimalmok kikötőjéhez vezetett, a mai Ganz utca a helyi csapók, a mai Vitéz utca a német mészárosok utcája volt.

A külváros három fő útvonalra épült. A Szentpéteri kapun keresztülvezető Duna (ma Fő) utcára, a nyugatról a Tótfalusi kapun keresztül a plébániát érintő és a Dunához vezető útra (ma Csalogány utca) valamint a középkori Hosszú utcára (ma Gyorskocsi és Iskola utca) ami a középkori templomot kötötte össze a déli területtel.

A mai királyfürdő elődjét a törökök építették, hogy ostrom idején is biztosítva legyen a fürdés lehetősége a várfalon belül. A fürdőnek nincs saját melegvízbázisa, az ellátást a felhévi forrásokból biztosították.

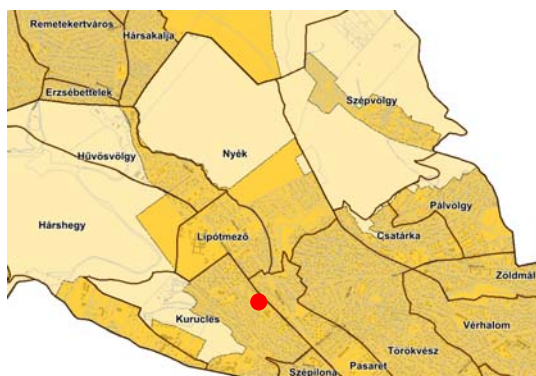
Taschental külváros Taschental a mai Margit körút vonalában futó külvárosi fal, a mai Horvát utca – Fazekas utca vonala és a mai Csalogány utca vonala között helyezkedett el. A külváros nevét valószínűleg a mai Varsányi Irén utca helyén lévő völgyről kapta. I. Nagy Lajos király (1342-1382) és anyja 1372-ben alapított a városrészben a karmelita Irgalmasság anyja kolostorát. A külvárosi fal egyik kapuját is Taschentali kapunak hívták.

Felhévíz Szentpéter-külváros és Óbuda között (a középkori Óbuda déli határa a mai Szépvölgyi út vonalában vezetett) helyezkedett el Felhévíz.

A település nevét a területén feltörő melegvízű forrásokról kapta. Eredetileg Óbuda része volt, ekkor még területe nagyobb volt, déli határa a mai Lánchíd vonaláig tartott, piactere a mai Bem téren, a II. Géza király (1141-1162) által alapított Gézavására és Óbuda első csónakos réve volt.

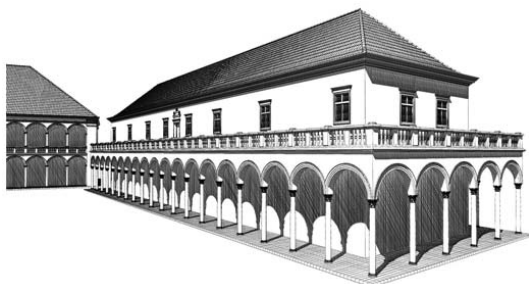
Nyék Az Árpád-korig nyúlik vissza **Nyék település** eredete, mely a honfoglaló törzsek egyikének nevét viseli. X-XI. századi temetőket találtak itt (a mai Szerb Antal utca környékén).

a mai Nyék városrész – es a királyi vadászkastély elhelyezkedése

A középkori falu határait Buda, Felhévíz és Hidegkút alkotta. A település első írásos említése 1295-ből való. Zolnay László így ír a faluról: „szerény kis templomával békés parasztfalucska volt az e korban, a Buda környéki királyi népek egyik települése”.

Valószínű, hogy már III. Béla király (1172-1196) uralkodása alatt vadaskert működött a falu mellett. A **Buda-nyéki királyi vadászkastély középkori palota-épületegyüttese** a mai Hűvösvölgyi út 78. alatt található (hrsz.: 11117/16), egy lakópalotából, egy mulatópalotából és egy templomból áll.

forrás <http://www.nemzetimuelek.hu>

A Zsigmond király (1387-1437) által emelt vadászházát Mátyás király (1458-1490) bővítette tovább, majd II. Ulászló király uralkodása alatt épült ki teljesen. II. Ulászló (1490-1516) a templomot is átépítette és királyi kápolnaként használta.

A fallal körülkerített vadaskert északon a XX. század eleji székesfőváros határvonala, a mai Glück Frigyes út, keleten a Görgényi út, Csalán út és Battai út által kirajzolt határok között helyezkedett el. A múlt század első felében a Glück Frigyes út mentén 48 méter hosszú falszakasz fél méter magasságban még felismerhető volt.

A középkori írásos források a XIII. századtól kezdve több Nyéktől északra fekvő települést említenek meg. Ezek közül kiemelkedik Gercse és Hidegkút.

Gercse

a mai Gercse városrész – és a templom elhelyezkedése

Gercse első írásos említése 1212-ből való, 1302-ben Gerchei László a birtokosa, 1333-34-ben már egyházas hely, volt, papja már szerepelt a pápai tizedjegyzékben. Feltehetően 50-60 háztartásos népes település lehetett.

A templom helyén vélhetőleg már a római időkben is állt épület, a templom feltárásakor mind a templomhajó alól, mind a templomot körbevevő védőfalból kerültek elő római eredetű kövek. Az Árpád-kori templomot eredetileg román stílusban építették, falai XII. századi eredetűek, patkó alakban kiépített szentélye ritkaságnak számít Magyarországon.

A török időkben elpusztult falu sosem épült újjá. A templomot azonban helyreállították, 1732-re készültek el a munkálatok, barokk stílusban, 1774-ben újabb renoválás következett. Egy ideig ebben a templomban volt elhelyezve a mai máriaremetei Mária-kegykép. Miután felépült a hidegkúti templom és a Mária-kegykép is elkerült, a hívek a gercsei templomot elhagyták 1817 körül.

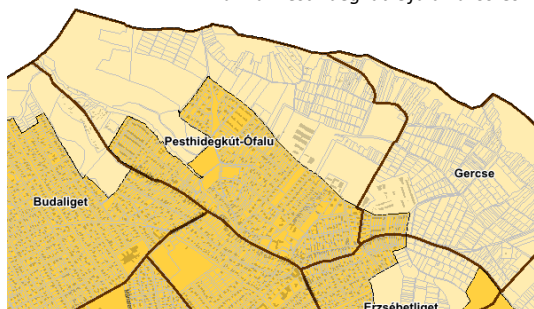
Az elhagyott templomromot 1996-ban újjáépítették.

forrás: <https://hu.wikipedia.org>

Hidegkút

a mai Pesthidegkút-Ófalu városrész

Hidegkút első írásos említése 1255-ből való, az oklevélből kiderül, hogy birtokcsere eredményeként Hidegkút a Margitszigeti domonkos apácák tulajdonába került. A budai vár megépülésével Buda királyi központ lett, a vár környéki falvakban az udvartartást kiszolgáló népek telepedtek meg, így Hidegkúton hadizenészek, azaz a királyi trombitások (Nagykovácsiban a királyi fegyverkovácsok, Solymáron a királyi solymászok). A királyi trombitásokat I. Nagy Lajos király (1342-1382) 1373-ban nemesítette. Hidegkút ősi településmagja a mai Ófalu területén található.

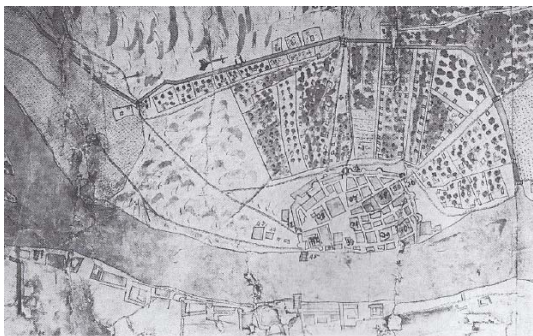
A XVI. század első felében a Podmaniczky család birtoktestéhez tartozott Hidegkút.

1.1. A TÖRÖK HÓDOLTSÁG UTÁNI IDŐK, A REFORMKOR

Buda külvárosai a török hódoltság után

A török hódoltság után Buda hat részből állt, a Várból és öt külvárosból. Ezek közül három a mai II. kerület területére esett: Víziváros, Országút és Újlak.

A XVIII. században egész Budán, így a mai II. kerület területén lévő három városrészben is jelentős építkezések folytak, új jellemzően német telepések érkeztek. Új egyházi létesítmények – templomok, rendházak – épültek.

Watzpaur által készített határtérkép

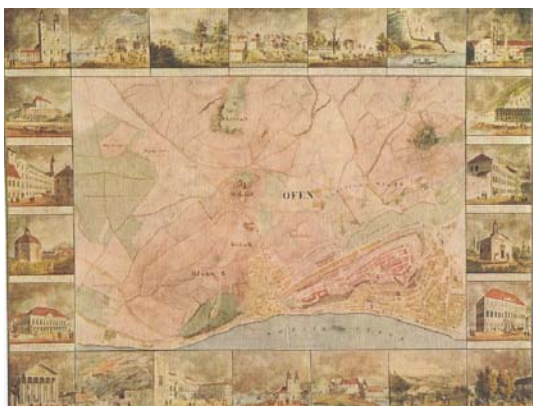
Az 1764-ben Watzpaur által készített határtérképen a Víziváros utcahálózata teljesen kialakult, szinte a mai állapotnak felel meg. Északról a Margit körút és a Lövőház utca mentén a Horvátváros határolja. A Fő utca folyamatosan vezet a beépített Újlakon keresztül Óbudáig. Megvan a Bem József utca – Margit körút vonala a későbbi Széna tér helyén lévő agyagbányáig.

A XVIII. század nagy egyházi építkezései városrendezési szempontból kitűnően helyezkednek el, jellemzően valamely városrész központjában fekszenek, vagy ilyenek kialakulását segítik elő.

A XIX. század küszöbén már egyértelműen megállapítható, hogy Buda lassabban fejlődik, mint Pest és kevésbé nagyvárosias, a Vár területén túlterjeszkedő városrészek közül a Vízivárosban a Bomba (Batthyány) térnek és környékének van központi jelentősége.

1810-ben rendeli el József nádor a „Baucomission” megalakítását, mely Budának a Szépítő Bizottsághoz hasonló testülete. A Baucomission 8 pontból álló szabályzatot készített, de a pesti városépítési tervhez hasonló egységes városfejlesztési elgondolás Budán nem keletkezett. Az 1810-es nagy tűzvész után, amely mintegy 400 házat pusztított el, az újjáépítés csaknem teljesen a régi középkori utcahálózat szerint történt meg, csak kevés helyen keletkeztek kisebb terek, és a földszintes házak között csak egy-egy egyemeletes ház jelenik meg. Budán a városfejlesztés nem volt annyira súlyponti kérdés, a lélekszám 24.000 fő körül stagnált.

Széchenyi István 1828-ban veti fel Pest és Buda egyesítésének és ezzel a főváros létesítésének gondolatát, a „Budapest” elnevezés is tőle származik.

Vasquez Károly térképsorozata: Buda

Az 1838. évi nagy dunai árvíz ebben a három külvárosban is komoly pusztításokat végzett: 1144 ház maradt meg, 235 nagyon megrongálódott, 183 pedig összedőlt.

Vasquez Károly 1838-as térképsorozata a budai kerületeket is bemutatja. Buda térképe a 100 évvel megelőző helyzethez képest nem mutat olyan jelentős változásokat, mint Pest. Ennek okai a középkori városfalak közé szorított felaprózott telekrendszer továbbélése, e hegyes-völgyes terep, a sok régi épület.

A barokk és a copf építészeti stílus is tovább él Budán, bár épül néhány klasszicista lakóház. A tűzvészek pusztításai után a barokk falakon klasszicista homlokzatok épülnek, de az utcák vonalvezetése, szélessége nem változik.

Víziváros

A Víziváros területén az 1700-as évek elején még csak egy utca volt, a reformkorban már alig voltak üres telkek. Számos katonai és egyéb középületet emeltek a városrészben, melynek jelentőségét a kereskedelem adta. Ennek ellenére a városrész még sokáig falusias jellegű volt, csak a Fő utca környezetében álltak polgári házak.

A Víziváros mai II. kerületi részén barokk emlék a Fő utcában a Szent

Flórián görögkatolikus templom (1759-60). A Király fürdő török korból származó épülete és annak környéke 1796-ban a König család birtokába került, akik az 1800-as években modern vízgyógyintézetet hoztak létre egy klasszicista épületszárnyal bővítve a török kori épületet.

A XIX. század elején a Vízivárost északon még mindig a külső városfalak maradványai határolják, központja a Bomba tér, ahol Buda országos vásárait tartják. Kisebb ipari góc is kialakul a városrészben, a műhelyek és gyárak közül a későbbi jelentőség szempontjából kiemelkedik Ganz Ábrahám 1844-ben alapított vasöntő üzeme.

1840-ben rendelték el Bécsben, hogy a vízivárosi városfaltól északra magtárat építsenek, a klasszicista gabonátárolót 1842-ben adták át. Később 1897-ben Benedicty József főmérnök tervei alapján eklektikus stílusú laktanyát építettek a Duna felőli oldalra (Radetzky laktanya).

1782-85

1838

Országút A mai Margit körút mentén az Országút városrész a Bécs felé tartó országútról kapta nevét, a Vízivároshoz hasonlóan még jó ideig falusias jellegű volt, a lakói kereskedelemmel foglalkoztak.

A XVIII. század első felében már elkezdték építeni az ágostonrendiek Országúti templomát és kolostorát, a mai Ferences rendházat és templomot, mely már az 1760-as térképen is jól kivehető. A templomhoz Kálvária kápolna is tartozott, a templomtól a rózsadombra felvezető stációk végénél (a mai Bólyi utca és Veronika utca találkozásánál). (A kápolna a II. világháborúban elpusztult.)

A reformkorban már jellemzően beépültek a mai Margit körút menti területek és az arra csatlakozó utcák, a mai Retek utca, Lövház utca, Kis Rókus utca, Keleti Károly utca. Rómer Flóris utca.

Katonai élelemtár a mai Bem tér szomszédságában 1840 körül épült klasszicista stílusban – később laktanyával bővült a századfordulón.

1760

1838

Újlak (és Felhévíz) Újlak a XVIII. században, a középkori Szentjakabfalva helyén alakult ki. Lakossága nagyrészt ide települt, német ajkú, iparral és kereskedelemmel foglalkozó emberekből tevődött össze.

A XVIII. század derekán épült fel az Újlaki templom és plébánia a mai Szépvölgyi út és a Bécsi út sarkán, mely már az 1760-as térképen is

beazonosítható.

Buda-Újlak apró falusi házainak lakosai föld- és szőlőműveléssel foglalkoznak, emeletes ház csak itt-ott található, csupán a Császárfürdő pompás épülete körül mutatkozik városi élet.

A Császárfürdő és a Császár malmok már a török uralom alatt is működtek. A Császárfürdő területét Marczibányi István vásárolta meg és 1806-os alapítványában a Betegápoló Irgalmasrendnek adományozta abból a célból, hogy a forrásvíz gyógyító hatását kihasználva a rend betegeket fogadjon és gyógyítson. A XIX. század első felében Hild József tervei alapján épült fel az új klasszicista fürdőépület (1840 körül) és még néhány évtizedig a malmok is működtek. A mai Frankel Leó utca ezen szakaszán további klasszicista épületek állnak, melyek közül több – a volt Fekete Sas vendégfogadó és az Irgalmasok rendháza és kápolnája – Hild nevéhez fűződik.

Az Irgalmasoknak kórházra is szükség volt, melynek helyszínéül a Duna partján elterülő úgynevezett Zimmerplatz-ot jelölték ki, melyet a magyar királyi helytartótanács is jóváhagyott. 1642 négyszögöles telket hasítottak ki a helyszínből, a telek melletti utcarészt kikövezték. Az első kórház 1815-ben nyitotta meg kapuit.

A mai Frankel Leó út nyugati oldalához meredeken lefutó dombokon szőlőt termesztettek.

1760

1838

Buda határa

A reformkorban kezdett divatos szórakozássá válni a kirándulás, melynek kedvelt célpontjai voltak a Buda határában lévő vendéglők: Hidegkúton a Jägerhaus, Zugligetben a Szép Juhászné vendéglő.

A budai hegyvidék magaslatain amfiteátrumszerűen helyezkedtek el a nyaraló-villák, a városra néző oszlopos tornácaikkal, ezek közül említést érdemel a Budakeszi út 73/c. szám alatti Csend-villa, és a 38. szám alatti Hild-villa (már a XII. kerület területén). A Budakeszi út sűrűn beépült préházakkal, vendéglőkkel, lakóházakkal. A Lipótmező és a Máriaremete felé vezető út búcsújáró időszakokban hemzseg az emberektől.

Ebben az időben a budai hegyek szőlővel borítottak, 1822-ben területüket több mint 6 millió négyszögöltre teszik. Ez Buda lakosságának egyik jelentős jövedelemforrása.

a Csend-villa / Csendilla a Budakeszi úton 1878
forrás: Arcanum

villák a Budakeszi út mentén
forrás: Arcanum

Hidegkút

A török kiűzése után Kurz János Ignác báró birtokába jutott Hidegkút, aki az elnéptelenedett faluba telepeseket hozott a Fekete-erdőből, a Rajna vidékéről és Ausztriából. A 11 családfővel szigorú feltételekkel kötött szerződést a földesúr, ez a megélhetést biztosította, de nem tette lehetővé a jelentősebb gyarapodást a falubelieknek és utódaiknak. Buda és Óbuda közelsége azonban segítette őket, termékeiknek itt piacot találtak. A XVIII-XIX. század a békés gyarapodás és építkezés két évszázada a falu történetében. Ez alatt az idő alatt a német ajkú katolikus lakosság zavartalanul őrizhette nyelvét, kultúráját, alakíthatta ki szokásait. A közigazgatás élén a bíró állt, akit a helyi viszonyok között jómódúnak számító - családok adtak. A közigazgatás szakszerűségéért a jegyző felelt, s a község megbecsült tagja volt a tanító, az orvos, a pap.

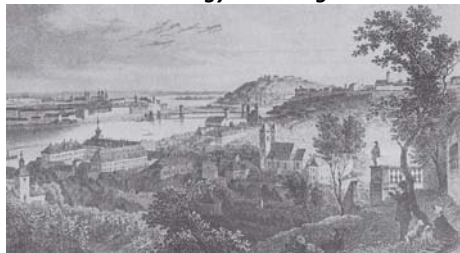
Ófalu barokk temploma 1730-as években épült fel. De a településtől keletre lévő Gercse templomát is újjáépítették és oda is jártak a hívek.

1740-ben érkezett Hidegkútra Svájcban Thalweiser Katalin, aki egy Mária-kegyképet is magával hozott. A kegykép előtt mondott imák meghallgatásra kerültek, így hamarosan 1817-ben kegytemplom épült Máriaremetén.

1846-ban cca. 150-200 ház alkotja a falut.

1.2. A KIEGYZÉST KÖVETŐ TELEPÜLÉSFEJLŐDÉS – A MAI
TELEPÜLÉSSZERKEZET KIALAKULÁSA

A kiegyezést megelőző időszak

Rohbock Buda látkép 1856

Fővárosi Közmunkák Tanács

A XIX. század közepén a budai városrészek közötti összeköttetés nehézkes és Budának nincs általános városrendezési terve, mely ezekre a problémákra választ adna. A fokozódó szükségletek azonban kikényszerítettek bizonyos városszabályozási műveleteket: 1850-ban a Hűvösvölgyi útnak, 1852-ban a Bécsi út – Lajos utca vonalának szabályozását.

A szabadságharc leverése utáni időszakban a magyar ipar súlyos válságát éli, a meglévő üzemek nagy része megszűnik, de a II. kerületi Ganz vasöntöde megmarad.

A kiegyezésnek Budapest fejlődése szempontjából legfontosabb következménye az egységes városrendezési hatóságnak, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának megalakulása volt. A Tanácsot az 1870. évi X. t. c. azért alkotta meg, hogy a még különálló, de Budapest fővárossá egyesítendő Buda és Pest városok területén egységes városrendezés megteremtése váljék lehetővé.

A mai II. kerület területei a kiegyezés időszakában

A Víziváros sűrűn beépített, javarészt földszintes házakkal, csak a Fő utca mentén – a Lánchídtól kiindulóan – kezdődik a magasabb, általában háromemeletes zárt sorú beépítés. A mai Széll Kálmán tér helyén a Christen féle téglavető bányagödrei területnek el. A Margit körút vonalának déli része – a Felső Országút – már határozottan kirajzolódik és itt is földszintes falusias jellegű házak állnak. Az útnak a Duna felé természetes folytatása a Királyhegy utca a mai Bem József utca. A leendő Margit híd tengelyével szemben apró házakkal sűrűn beépült városrész terült el.

A vízivárosi templomok tornyai a mainál sokkal erdősebben kiemelkedtek az alacsony házak közül, a városképet csak a Király gőzmalom és a Háromnyúl-laktanya durva tömege zavarja meg.

Pest, Buda Óbuda egyesítése 1873

Budapest 1873-as megalakítása után az addig beépült városrészekben a népessége már nem tudott növekedni, a nagyméretű külterületi részek viszont lehetőséget teremtettek a fejlődésnek.

1876-os szabályozás

Budapest főváros térképe – Buda 1876

1876-ban készül el Buda szabályozási terve, melyen a rétegvonalak is rajta vannak. A tervek kizárólag utcák vonalának meghatározására szorítkoznak, de nemcsak a főutak, hanem valamennyi utca szabályozását tartalmazzák.

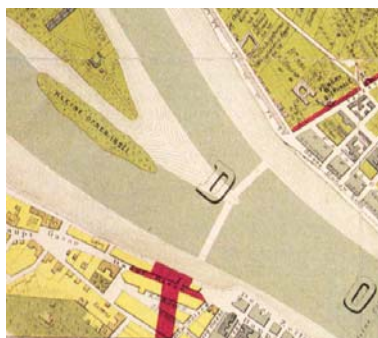
A Margit híd tengelyében fekvő keskeny Prímás utca kiszélesítésével, az Irgalmasrend tébolydájának lebontásával csak közvetett úton, több kanyarodóval és nem kielégítő szélességben biztosítja a terv a kapcsolatot a Felső Országúttal. (pedig ebben az időben még nem lett volna akadálya a budai körút nagyvonalú, jó vonalvezetésű kialakításának, hiszen a Margit-híddal szemben csupa elavult, értéktelen földszintes ház állt.)

A terv kiszélesíti a külső Retek utcát – a mai Szilágyi Erzsébet fasort. Az Óbudára vezető felső Főutca – a mai Frankel Leó út és Lajos utca – szélesítése a tervben nem szerepel. Ehelyett a Duna-parton széles rakpart kialakítását veszi terv, de a Margit-híddal létesíthető kapcsolatát nem oldja meg.

Margit-híd 1876

A Margit-híd 1876-os megépítése a Nagykörút kiépítésének szerves része volt és Pesten elősegítette a város északi terjeszkedését, Budán a Víziváros legelavultabb részének áttörését.

A Margit-híd a városkép szempontjából egyike a legszebb Duna-hídjainknak. a felsőpályás szerkezet a dunai létképet nem zavarja. A híd kecses formája belesimul a Duna-parti városképbe.

1870

1884

A budai körút kiépítése

A Margit-híd pesti hídfőjének városrendezési megoldása már a Nagykörút szabályozási vonalának rögzítésével egyértelmű rendezést nyert. A budai oldalon az eredeti elgondolás szerint a híd tengelyétől ferde vonalú út csatlakozott volna a Margit körút – Bem József utcai sarokponthoz. A Közmunkatanács 1874-ben számolt be a Margit-híd budai hídfőjétől induló budai körút elgondolásáról, melynek része volt a Christen féle téglavető megszüntetése, a mai Széll Kálmán tér helyén, hogy az itt keresztülmenő körút számára helyet biztosítsanak. A budai körútra az 1870-es években 4 terv készült, ezek közül 1885-ben fogadták el azt a variációt, mely szerinti a híd budai hídfőjétől a körút a Dunára merőleges irányban halad, majd szögben megtörve csatlakozik az Ország útnak a Széna térből kiágazó részéhez. Az útvonal átlagos szélességét 16 ölben határozták meg. Először a Széna tér és az Margit-híd közötti szakasz épült ki 1892-94 között.

A budai körút vonalvezetésében, kiépítésében nélküli azt az átgondolt nagyvonalúságot, mely a pesti Nagykörútra jellemző. Szögben törése, a Széll Kálmán téri átmenet megoldatlansága, a Retek utca elépítése stb. városképi nehézségek sorát vetették fel, melyek részben az útvonal lassú és egyenetlen kiépítését is eredményezték.

1892 szabályozás

1892-ben szabályozzák a Christen féle téglavető környékét, a mai Széll Kálmán teret és a Rózsadomb dűlőit, a Rézmál, Szemlőhegy – Vérhalom és Törökvész dűlőit. A filoxéra járvány, mely Magyarországon 1874-ben jelent meg először – a szőlőket kipusztította.

a Christen féle téglavető 1878 forrás:
Arcanum

a mai Széll Kálémán tér 1896

1894. évi szabályozás

I. övezetbe tartozik a Duna-partnak Újlaktól a Gellérthegy aljáig terjedő része, és a Margit körút.

II. övezetbe tartozik a Császárfürdőtől északra lévő Duna-parti sáv, a Rózsadomb keleti lejtője és az Országúti területek.

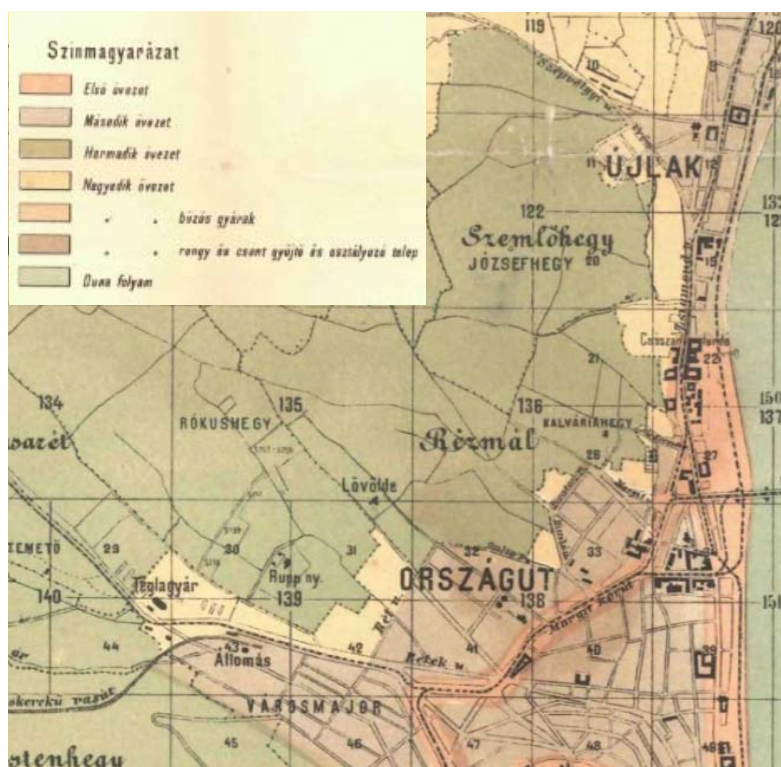
Az I. és II. övezetben zárt sorú beépítési mód volt előírva. A telekszélesség és –mélység minimumát 7 illetve 10 ölben határozták meg. A két övezet közötti különbség, hogy az I. övezetben az utcai vonalon legalább 10 méteres párkánymagasság és pince kialakítása kötelező volt. Több, mint 4 emeletet nem szabad építeni, 3 emelet a 10

méternél, 4 emelet a 15 méternél keskenyebb utcákban nem építhető, az építési telek legalább 15%-át, 4 emeletes épület esetében 20%-át udvarként kell meghagyni.

III. övezetbe tartozik a Szemlőhegy, Rézmál, Vérhalom, Törökvesz, Pasarét, Nyék, Petneházyrét Kurucles területe. Az övezet a „szabadon álló nyaralók és az azokhoz tartozó melléképületek” számára fenntartott terület.

IV. övezetbe tartozik a II. övezet peremén végigfutó keskeny sáv: Zöldmál, Szemlőhegy, Rézmál, Országút egyes területei. Az övezet beépítési módjára nem vonatkozott előírás, akár szabadonálló, akár zártosurú építkezés is lehetséges volt. A beépítési mértékre és magasságra vonatkozóan az I. és II. övezetekkel megegyező előírások voltak.

1894. évi szabályozás

1881 Szépilona kocsisín - remíz

1867-ben alakult meg a Budai Közúti Vaspálya Társaság, mely első lóvasúti vonalait az Élelmentár (mai Bem) térnél elágaztatva Óbuda, és Zugliget felé tervezte. A Zugligeti lóvasút 1868-ban indult el. A társaság a Szépilona területén vásárolt telket, ahol istállót és lovászmesteri lakást építettek, 1881-re a kocsisín is elkészült. Hamarosan megjelentek a villamosok és 1895-ben 36 villamos elhelyezésére alkalmas remízt helyeztek üzembe. Zugligetbe 1896-tól, majd a Budagyöngyénél kiágazva a Hűvösvölgybe 1900-tól indult el a villamosjárat.

VÁROSKÉPI ÉS VÁROSSZERKEZETI SZEMPONTBÓL
MEGHATÁROZÓ IPARI ÉS KÖZINTÉZMÉNYEK A XIX. SZÁZAD
VÉGÉN

Ganz Gyár 1844, 1897

Az egyik legrégebbi üzem, a II. kerületi Ganz-törzsgyár a kiegészítés idején már zavaróan ékelődik be a lakóterületbe a mai Bem József utca és a Ganz utca között, testvérüzeme a Ganz-vagongyár 1867-ben települt Kóbánya szomszédságába.

Ganz Ábrahám 1844-ben alapította vasöntödéjét az egykori Kórház (ma Ganz) utcában. Emlékét a megmaradt gyárépületben – ahol 1964-ig folyt a termelés – lévő Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjtemény (Bem József utca 20.) őrzi, mely 1969-ben nyitotta meg kapuit.

Ganz Ábrahám (1814-1867)

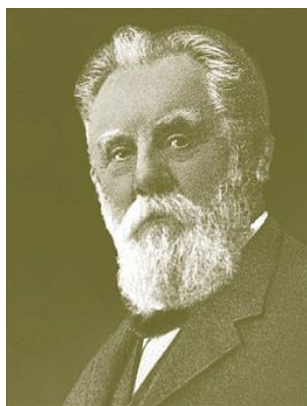

a Ganz Vas gyár területe a mai Bem József utca és a Ganz utca között 1884

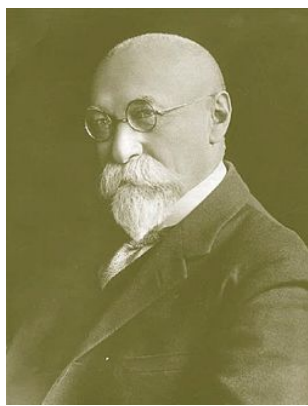
A gyár előbb Ganz Ábrahám világszínvonalú szabadalma alapján kéregöntésű vasúti kerék, majd a kéregöntéses technológiából – immár Mechwart András irányítása alatt – továbbfejlesztett malomipari hengerek gyártásával foglalkozott.

Mechwart András meghatározó szerepet játszott abban is, hogy 1897-ben mai Lövőház utca–Margit körút–Kisrökus utca–Marczibányi tér által határolt területen megalakult a villamossági gyár 23 194 m² gyártóterülettel. Mások mellett olyan nemzetközi híró mérnökök, tudósok kötődtek a gyárhoz, mint Zipernowsky Károly, Bláthy Ottó Titusz, Déri Miksa.

A gyár területe a városrész fejlődése nyomán felértékelődött, így már a két világháború között felmerült kiköltöztetése, azonban a háborús konjunktúra következtében az erre irányuló tárgyalások megszakadtak.

Mechwart András

Bláthy Ottó Titusz

Zipernowsky Károly

Déri Miksa

a Kisorokus utcai gyárterület 1878
forrás: Arcanum

a Kisorokus utcai gyárterület 1905

A második világháború befejeztével az épületállomány és a géppark több mint fele megsemmisült vagy használhatatlanná vált. Az újjáépítést követően rohamtempóban épült meg két új csarnok az IPARTERV tervezésében.

Az 1990-es évek közepétől ismét napirendre került a környezetszennyezés problémája, és a felértékelődött térség környezethez illeszkedő hasznosítása érdekében a gyár felszámolása. Jelentős anyagi vonzatai és a tulajdonosváltások miatt erre csak 2000 közepétől kerülhetett sor, immár az érintett II. kerületi önkormányzat által elfogadott szabályozási tervekkel összhangban.

Az 1999 tavaszán elindult koncepcióalkotás nyomán a megtartott és felújított épületek kulturális funkciót kaptak, az épületek környezete pedig a lakosság számára használható igényes közparkká alakult át.

Lipótmező – tébolyda 1868

A kis-hárs-hegyi lejtőn 1868-ban épült fel az Országos Tébolyda, 1898-tól Lipótmezei Elme- és Idegyógyintézet. 1812-től a bécsi, prágai, lengyel elmeintézetek rendszeresen bezárták kapuikat a magyar betegek előtt, ezért szükségessé vált.

1848-ban Schwartz Ferenc tett javaslatot a kormánynak a magyar tébolyda építése ügyében. Legalkalmasabb helyszínnek a Lipótmezőt tartotta, mely aránylag jól megközelíthető kies fekvésű, északi szelek ellen védett és vize is bőven van. A telek Göbl Lipót tulajdona volt, róla kapta a terület a Leopoldfeld azaz Lipótmező nevet.

Az építést I. Ferenc József rendelettel határozta el, a terveket Zettl Lajos építészeti tanácsnok készítette el. Több vállalkozás váltotta egymást az építkezés folyamán, végül Drasche Henric 1868-ban sikeresen befejezte az épületet. Az építés és felszerelés költsége 1.670.700 Forint volt.

Az épület késői romantikus stílusú, négyszintes jellegében zárt tömböt alkot. Eredetileg 800 beteg befogadására tervezték, de csak 500 beteg számára építették meg. Helyet kaptak benne az orvosok lakásai, a személyzet szállásai, konyha, irodák, raktárak. Az épületet hatalmas park és 50 hold erdő övezte.

az Országos Tébolyda 1878 forrás: Arcanum

A II. világháború után 1948-ban az Intézetben alkoholelvonó osztály nyílt, 1951-ben pedig neurológiai osztály került kialakításra. 1950-ben - az országban elsőként - gyermekpszichiátriai osztály kezdte meg működését. A '80-as évek közepétől modernizációs hullám indult az intézet életében: koedukált osztályok jöttek létre, s ezzel egy időben megszűntek a zártosztályok, eltűntek a kórtermekből a hálós ágyak. A betegek szabadon mozoghattak, birtokba vehették az egész épületet. 1996-tól súlyos gazdasági nehézségekkel kellett szembenéznie az intézetnek, míg végül 2007. december 31-én bezárták az Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézetet. Az OPNI járó- és fekvőbetegeit szétszórták a budapesti kórházak között. Az épület jelenleg is üresen áll.

a Polgári Lövölde 1885

Budán már 1696-ban állt „lőház”, a mai Széna tértől nem messze, a Margit körút-Bakfark Bálint utca-Varsányi Irén utca határolta területen. Ezt többször is bővítették, például 1776-ban a lövészet szempontjából fontos kocsmával és kuglizóval; teljes formáját 1827-ben nyerte el, mikor Kimnach Lajos tervei szerint a meglévő barokk épületet két klasszicista szárnyal toldották meg, így a lövölde U-alakot öltött. Azonban belógott a régi épület a Margit körút vonalába, úgyhogy sorsa bizonytalan lett: 1880-83-ban a régi Szt. János kórház bővítésére hivatkozva a város a telket kisajátította, a régi barokk szárnyat elbontották, az L alakú épület a háborút is átvészelte.

1885-ben vétel útján megszerezte az egyesület a Leitner-féle tégláégető telket a Nagy Rókus utca végén, melyet ugyanazon év október 5-én nagy ünnepélyességgel nyitottak meg. A Hausmann Sándor tervezte német-reneszánsz stílusú lövőházban a lövészsarnokok mellett volt jókora díszterem, biliárdszoba, étterem és két kuglizóhelyiség is volt.

részlet a Lövészegylet 1860-as években írt alapszabályából:
„A társulat célja egyrészt gyakorlati célba lövés által derék lövészeket kiképezni, másrészt pedig barátságos összejövetele mindazoknak, kik célba lövésben részt nem vesznek, valamint meg nem tiltott multságok élvezete és a társas élet előmozdítása.”

a későbbi lövölde területe - tégláégető
1878 forrás: Arcanum

a Polgári Lövölde 1909

A rendszerváltást követően a területnek több tulajdonosa is volt, számos fejlesztési elképzelés látott napvilágot. Egyelőre a terület fejlesztése még nem indult el.

Hadapródiskola – Bolyai Műszaki akadémia 1896

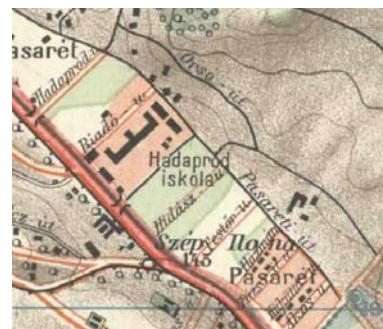

1896-ban épült fel a Császári és Királyi Gyalogsági Hadapródiskola (K.u.K. Infanterie-Kadettenschule) egy már korábban is műszaki gyakorlótérként működő terület mellett.

A vesztes I. világháborút lezáró békeszerződés korlátozásai miatt 1918-tól „bújtatott” katonai intézményként, katonai reáliskolaként, majd 1922-től (felvéve a Bocskai nevet) reáliskolai nevelőintézetként működött tovább (M. kir. Bocskai István Reáliskolai Nevelőintézet). Ez a bentlakásos oktatási intézmény 1931-ig létezett, ekkor feloszlatták, tanulóit Pécsre helyezték át. Az épületben a műszaki akadémiát helyezték el, amely 1939-ig, mint a Ludovika Akadémia II. tanulmányi főcsoportja, utána pedig, mint Bolyai János Honvéd Műszaki Akadémia funkcionált. 1948-tól a Honvéd Petőfi Nevelőtiszti Akadémia kezdte működését a bázison, majd 1956 végétől 1958 végéig a II. Rákóczi Ferenc Katonai Középsiskola került ide Mátyásföldről.

a katonai műszaki gyakorlótér 1894

a Hadapródiskola 1909

Az állami tulajdonú ingatlant 2009-ben a kerületi önkormányzat pályázatán egy projektcég vásárolta meg. 2010-ben kezdődött meg az Akadémia Park beruházás, melynek keretében az eredeti főépületet irodaházzá alakították. A fejlesztési elképzelések többi része nem valósult meg, 2012-ben az ingatlant továbbadták.

Lukács fürdő 1893

Buda visszafoglalása után a fürdő kincstári tulajdonba került. 1857-ben egy óbudai molnármester kezdte meg a fürdő kiépítését, majd 1884-ben Palotay Fülöp megvásárolta a kincstártól, ezzel átalakítások sora vette kezdetét. Az épület megtervezésével Ray Dezsőt bízta meg. 1893-ban a fürdőt részvénytársasággá alakították, felépítettek egy gyógyszállót, iszapfürdőt, népgyógyfürdőt, modern népgyógyászati osztályokat és uszodákat. Ekkor vezették be a Szent Lukács gyógyfürdő elnevezést.

Felépült a gyógyszálló, modern vízgyógyászati osztályt létesítettek, és átépítették az uszodát. A világ minden tájáról érkeztek ide a gyógyulni vágyók, akik a sikeres gyógykúrát követően márvány hálatáblákat helyeztek el a fürdő udvarának falán.

A fürdő ivócsarnoka 1937-ben épült, melyet a millenniumi kiállítás fogadócsarnokának márványából építettek fel. Az ivócsarnokot József Ferenc királyi herceg avatta fel, az 1937. október 7. és 14. között a magyar fővárosban megrendezett első Nemzetközi Fürdőügyi Kongresszus eseménysorozatának részeként.

A mai fürdőépület a gyakori át- és újjáépítések miatt kívül és belül egyaránt meglehetősen eklektikus képet mutat. Az évszázadok során eltűntek a mór stílusjegyek ill. a jellegzetes négy torony is. Mai formáját Hikisch Rezső tervei alapján 1921-ben kapta.

a Lukács fürdő 1878 forrás: Arcanum

a Lukács fürdő 1903

A két világháború között

A két világháború közötti időszakban ismerik fel a budai hegyvidék magas lakóértékét. A mai II. és XII. kerületekben a lakosság szám növekedése 1920 és '30 között még lassú, csak a '30-as években indul meg a hegyvidék beépítése.

A Víziváros 1905-ben készült első szabályozási terve az utcákat kiegyenesítette. E terv alapján az Erőd utca és a Szász Károly utca

mentén került sor tömbbeépítésre. Az épületek zöme a '30-as évek közepéig földszintes maradt. 1937-ben készült új szabályozási terv a Margit körút és a Vám utca (I. kerület) közötti területre. Ez a terv újszerű, a merev tömbszegély-körülépítési elvet áttöri, a tömbök átszellőzését biztosítja, az utcák szélességét épületbeugrásokkal, előkertekkel növeli. Főforgalmi út a Csalogány utca, ennek középső része térszerűen kiszélesedik, így lehetőség nyílik a már 1934-ben felvetődött gondolat megvalósítására: a vízváros-belváros Duna alatti alagút lejáratainak esetleges megépítésére. Az épületek magasságát a terv 3-4 emeletben szabja meg. A terv alapján bérházak építése indult meg a földszintes házak helyén, ezeknek azonban a háború végéig csak egy része realizálódott.

A Margit körutat szegélyező bérházak legnagyobb része a két világháború között épült. Egyes épületek még az eklektika jegyét viselik magukon, más útszakaszokat a II. világháború előtti budapesti modern építészet legjobb alkotásai szegélyezik.

A Széll Kálmán téren a I. világháborút követően a feltöltött bányagödrök helyén még tenispályák, télen jégpálya működtek, a villamosvasúti gócpont építése már a II. világháború idejére esik.

Újlak keskeny beépített sávját az I. világháború után még földszintes épületek alkották, nagyvárosi kiépítése a II. világháború előtt kezdődött. A területsáv legfontosabb adottsága a gyógyforrásokra települt Lukács-Császár fürdőkomplexum. A „Budapest fürdőváros” gondolat 1932-es megszületése óta a fürdőterület nagyarányú fejlesztése állandó városrendezési/fejlesztési elgondolás.

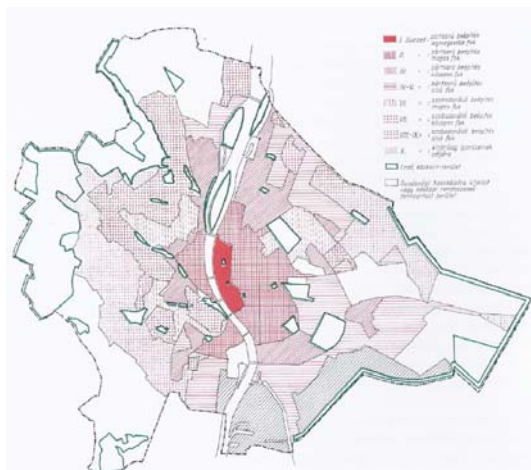
A villanegyed beépülése

1896 után tervbe vették a Rózsadomb, Rézmál, Törökvesz, Szemlőhegy, Vérhalom és Nyék szabályozását is. Ezen a területen 1880-ban filoxérajárvány söpört végig, amely az itt honos szőlőültetvények teljes egészét kiirtotta, ugyanakkor elősegítette ezen városrészek beépülését, fejlődését. A Tárogató út, a Széher út, a Kuruclesi út és a Hárshegyi út szabályozási tervének elkészítésére 1904-ben került sor.

Az I. világháborút követően a Rózsadomb kivételével a hegyvidéki területek még csak szórványosan épültek be. A Húvösvölgyben, a Budakeszi úton a legvagyonosabb budapesti családok nagytelkes nyaralóházai álltak, részben hatalmas parkok közepén. A családirházépítés, majd a bérvilla- és társasházépítés a '30-as években terjedt el. Ekkor épült be a Rózsadomb, Pasarét üres telkeinek nagy része.

A hegyvidék fejlődésében fontos szerepet játszottak a közlekedési hálózat új nyomvonalai és forgalmi eszközei: a Bimbó út, Szépvölgyi út kiépítése, az autóbussz elterjedése stb.

1937. évi Építésügyi Szabályzat

Építési övezeti térkép 1937 Preisich Gábor feldolgozása

Az övezetek száma nőtt és egyes területek területhasználata is meghatározásra, került, így a beépítésre nem szánt erdő és közkert területek. A II. kerület területét az alábbi övezetek érintik:

- II. övezet – zárt sorú beépítés magas fok
- III. övezet – zárt sorú beépítés közepes fok
- VI. övezet – szabadonálló beépítés magas fok
- VII. övezet – szabadonálló beépítés közepes fok
- VIII. övezet – szabadonálló beépítés alacsony fok
- erdő és közkert területek

Az 1894. évi szabályozással összevetve a legfontosabb különbség, hogy a hegyvidék – mely a korábbi III. övezetei besorolás alapján szabadonállóan beépíthető volt – jelentős kiterjedésű területe erdőként került meghatározásra.

Az 1894-es terv a zárt sorú beépítésre kijelölt területeken belül a magasabb intenzitást a Duna-parton a Császárfürdőig, és a Margit körút mentén határozta meg, a Margit körút külső szélén és a Vízivárosban kisebb intenzitást jelölt meg. Ezzel szemben az új szabályozás a Margit körúton belüli területet magas fokú, a Margit körúton kívüli és a Margit hídtól északra eső Duna-parti területsávot közepes fokú intenzitásra jelöli ki.

A hegyvidék beépítésre szánt területein belül a szabadonálló beépítési mód intenzitását 3 különböző – magas, közepes, alacsony – értékben határozza meg a városközponttól távolodva.

Hidegkút

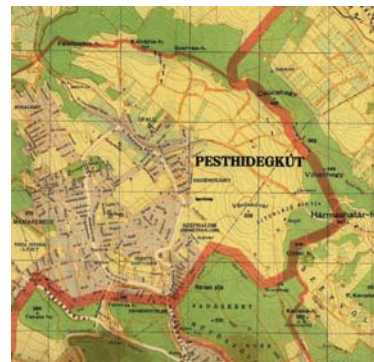
A XX. század küszöbére érkezve Hidegkút továbbra is teljes egészében agrárnépességű volt, a lélekszám 1900-ban is mindössze 1559 fő. Ipar hiányában a jobbára még mindig önellátó háztartások vándoriparosok munkáját vették igénybe.

A természeti környezetet a XIX. század második felében a városi polgár egyre divatosabbá váló kiránduló kedve népszerűsítette. Az olcsó ingatlanszerzés lehetősége a kistisztviselőket, kishivatalnokokat kicsábította, bár őket munkahelyük továbbra is a fővároshoz kötötte. Ófalu körül 2-3 km távolságra szerény léptékű lakónegyedek jöttek létre: Hársakalja, Széphalom, Várhegy, Máriaremete, Remetekertváros, Szögliget, Erzsébettelek, Kővár. Ennek eredményeként Pesthidegkút lakosságának száma 1890 és 1941 között meghatszorosodott, ám ez a növekedés nem a helyi lakosság és a fővárosból kiköltözők „érdeme”, hanem – az I. világháború után - Trianon következménye: az elcsatolt országrészek menekültjei közül számosan találtak itt otthonra.

A folyamatok együttes eredményeként a nemzetiségi arány végérvényesen megváltozott Pesthidegkúton.

1905

1943

A két háború közötti gazdasági válság éveiben különösen nehéz volt az élet Pesthidegkúton. Ezen időszak egyetlen helyi munkaalkalmat kínáló

lehetősége az Ófaluban épülő - valójában átépített - Klebelsberg-kastély. Egyes feljegyzések szerint már a török hódoltság idején itt állt Hidegkút gazdasági központja, a földbirtokos udvarháza. Klebelsberg Kunó az 1920-as években vásárolta meg a telket, kastéllá varázsolva a régi épületegyüttest. A második világháború után az épületegyüttes állaga nagyon leromlott. A közelmúltban fejeződött be a teljeskörű felújítás, az épület kulturális és oktatási központként fog működni, ahol interaktív múzeum, konferencia- és kiállítótér, és szálláshely is helyet kap.

A volt Forgách kastély az 1830-as években épülhetett kiemelkedően szép klasszicista épületként. Felújítására és bővítésére a közelmúltban került sor, az épületkomplexum Klebelsberg Kultúrkúria elnevezéssel mára olyan kulturális rendezvényeknek is helyet ad, melyek a város egészéből vonzzák a látogatókat.

Ófalu barokk temploma mellett az újonnan beépült családirházas Máriaremetén a korábbi kegykápolna helyén 1898-99-ben épült templom Hauszmann Alajos tervei alapján. Azóta a téglarchitektúrájú Máriaremetei bazilikában őrzik a Mária-kegyképet.

1.3. A II. VILÁGHÁBORÚ UTÁN

Lakásépítés a II. világháború után

A II. világháborút követően a fővárosban a lakásépítés kiemelt feladattá vált, ezt a háború pusztításai után súlyos lakáshiány, a későbbi évtizedekben a lakosság számának emelkedése indokolta. A lakótelep-építés a II. kerületet elkerülte, de a magánérs lakásépítés a budai hegyvidéken jelentősen megnövelte a lakásállományt.

Az egyedi lakóépületek közül az egyik legelső az 1948-ban tervezett, és a következő évben megépült a budai Duna-parton álló „Pontház”, mely az időszak reprezentatív lakóépülete, amely méretével, tömegével a Duna-part beépítésében új léptéket jelentett. Formaalkítása, burkolóanyagainak játéka nagy hatással volt a budapesti építészetre. Az eredeti elgondolás szerint három hasonló épületből álló együttes készült volna, de erre nem került sor, a szomszédos sérült épületeket helyreállították.

A hatvanas években kezdődött a budai hegyvidék szabadonálló övezeteiben a környezetből kiemelkedő „középmagas” pontházcsoportok építése. Telepítési elgondolásukban nagyobb összefüggő szabad területekre, egyben városképi hangsúlyok létesítésére törekedtek. Az első házcsoport a Budakeszi út mentén épült. A néhány épületből álló, építészeti jól meggondolt együttes példáját kevésbé szerencsés kialakítások is követték. A Budakeszi úton is épültek további pontházak és a Törökvész út – Kapy utca találkozásánál is. Ez utóbbi együttes nagytömegű, magas épületei az eredeti gondolat félreértését mutatják, a hegyormot eltakaró házcsoport a városkép szempontjából bántó.

Pontház tervező: Németh Pál, Szilágyi Dezső, Skultéthy János

Budakeszi út városépítészeti koncepció: Heim Ernő, építésztervező: Iványi László

Törökvész út – Kapy utca tervező: Borostyánkői Mátyás

Margit körút tervező: Fenyves István, Dúl Dezső 1964

forrás: google earth pro utcakép

A budai hegyvidéken – elsősorban a Rózsadombon – a '60-as években kezdődött el és tart a mai napig a hegyoldalnak az építési szabályzatok maximális kihasználásával, sőt azon túlmenően a táj zöldterületi jellegét súlyosan csorbító beépítése. A szabványos társasházak között megjelentek a lépcsőzetes beépítésű teraszházak.

A '70-es években a magánérs lakásépítésben a fővárosi kerületek között a II. kerület vezet több mint 7800 lakással.

Ebben az időszakban a magánérs lakásépítés műszaki színvonala javult, de fokozódott a beépítés zsúfoltsága. A budai hegyvidéken – annak a rendelkezésnek következtében, mely a főpárkány felett az addigi szabályzati rendelkezéseken túl tetőtérbe épített lakások létesítését is engedélyezte – ekkor terjedtek el az addigi lapostetős építkezéseket felváltó hatalmas tetőzetek, melyek akár több szintet is magukba foglaltak.

Az út- és közmű infrastruktúra a hegyvidéki területeken sokszor protekcióval valósult meg, számos kényszermegoldással. A szűk kivitelezői kapacitás a „felvonulás” megkönnyítése érdekében a telkek faállományának jórészt kivágták, ez markánsan hozzájárult a hegyvidék zöldterületi jellegének csökkenéséhez.

a '80-as években fokozódott a budai hegyvidék besűrűsödése, ebben az évtizedben is 7000 új magánérs lakás létesült a kerületben. Ekkor vált a korábban csendes, családiházas Pesthidegkút is kedvelt társasházak területté, a régi családiházak épületállomány lecserelődött.

a hegyvidék társasházai forrás: google earth pro utcakép

Preisich Gábor a budai hegyvidék építészeti arculatának '80-as évektől bekövetkezett változásáról

Preisich Gábor: Budapest városépítésének története 1945-1990 91. oldal 4. bekezdés

a szerző által idézett források

György Péter-Ifj. Durkó Zsolt: Utánzatok városa – Budapest (cserépfalvi Kiadó, Bp. 1993)

dr. Barta Erzsébet: Egy új építészet felől (Magyar Építőművészet 1994. 3-4. szám)

„...a budai hegyvidéken épülő társasházakra és magánvillákra egyaránt a modern építészet elveivel való szakítás és – kevés kivétellel – a hivalkodó megjelenés jellemző. Túlságosan leegyszerűsítő volna, ha ezt csupán a világszerte jelentkező „posztmodern” és hasonló áramlatoknak tulajdonítanánk. Nem érthetek egyet György Péterrel, aki szerint „Az új Rózsadomb alapjában véve nem másra épült, mint – a posztmodern divatok és göncök felhasználásával – a lakótelep megtagadása.” Magam részéről közelebb állónak érzem Barta Erzsébet meghatározását. Szerinte ez az építészet „egy kultúra nélküli gazdaggá vált társadalmi réteg önreprezentációja, amelyben a ház nem elsősorban lakás, hanem státuszfelmutatás. Itt a modern építészetet felváltó építészeti áramlatok megértéséről nem beszélhetünk...”

Jelentősebb közintézmények a II. világháború után

Az **Ipari Minisztérium (1969, tervező: Mester Árpád)** a Margit körúton eredetileg a Ganz Villamossági Művek Igazgatósága számára épült. A hatalmas üvegburkolatú épület a Margit körút homorú ívét figyelmen kívül hagyva mereven és a léptékváltás megoldása nélkül zárta le körút hátsorát. Az épületet a közelmúltban elbontották.

A **Központi Statisztikai Hivatal** számára a háborút követő években a Mechwart ligetre néző téglaburkolatos épületszárny létesült, majd a '70-es években a **Fényes Elek utcában** kőburkolatos, végigmenő ablakos négyemeletes saroképület épült. **(1974, tervező: Halmágyi Ildikó)**

A „szocreál” időszak jellegzetes alkotása a **II. kerületi „tanácsház”, a**

mai polgármesteri hivatal (1950-es évek, tervező: Körner József). A Mechwart liget tengelyében, magaslaton helyezkedik el. Széles, egyemeletes lábazaton nyugvó oszlopokkal tagolt tömege a hozzá vezető széles lépcsőzettel mindenekelőtt a reprezentálás igényét szolgálja.

Az 1970-es években épült meg az akkor az egyik legnagyobb budapesti művelődési központnak számító **Marczibányi téri Művelődési Központ.**

A Központi Kémiai Kutató Intézet (1963, tervező Hóka László, bővítés: 1969, 1978) Pustaszeri úton lejtős terepen létesített telepe városképet meghatározó tömegű épületkomplexum, melynek központi épülete átriumos udvart fog közre.

A Cseppkő utcai Gyermekotthon (1964, tervező: Preisich Gábor) pavilonos elrendezésű, 300 fő befogadására alkalmas.

A Komjádi uszoda (1976, tervező: Kelecsényi Zoltán, statikus: Fernezelyi Sándor) a korszak egyik legjelentősebb fürdőlétesítménye, mely elsősorban sportcélokat szolgált. 40 méter fesztávolságú alumínium tetőszerkezetének középső negyedei a szélei felé eltolhatók. Az első feszített víztükör rendszerű uszoda üvegezett végfalaiával, kőburkolatú homlokzataival, alumínium nyílászáróival modern eleme lett a régi gyógyfürdők együttesének és a Duna-parti látványnak is.

A Bányászati Tervezőintézet (1966, tervező: Jakab Zoltán, Zilahi István) 7 emeletes székháza a Varsányi Irán utcában létesült, az **ÉGSZI Csalogány utcai székháza (1977, tervező: Földesi Lajos)** tömegével a környezetébe illeszkedő, de formailag abból kirívó. A **ERFI (1960-as évek, tervező: Puskás Tamás)** Medve utcai székháza a környezetében illeszkedik. Az **Energiagazdálkodási Intézet (1968, tervező: Molnár Péter)** Bem rakparti épülete a Pontház mellett, a Lánchíd és a Batthyány tér közti Duna-partnak a korszakban épült egyik legjelentősebb épülete volt (ma szálloda). Három utca által közrefogott egységes kialakítású tömegére a végigfutó ablak sorok, az eredetileg klinkertégla parapetek és a nagy belső udvar volt jellemző.

A szállodaépítés a '60-as évektől vett lendületet. Az első igényes szálloda a Szilágyi Erzsébet fasori **Budapest Szálló (1967, tervező: Szrogh György)**. A szállodai szobákat tartalmazó 15 emeletes henger alakú tömege lebeg az alacsony nyersbeton homlokzatú „lepény” épületrészen, mely a recepciót, éttermet és más közösségi funkciókat foglalja magába. Modern architektúrájával a városias beépítés és a villanegyed csuklópontjában tágabb környezetének is meghatározó domináns eleme.

A Rózsadombon épült íves alaprajzú **SZOT szálló (1972, tervező: Vass Antal)** túlzottan dominál a pesti Duna-partról nézve a Margit híd mögötti hegyoldal látványában.

Komjádi uszoda

SZOT szálló

Budapest szálló

a volt Energiagazdálkodási Intézet

forrás: google earth pro utcakép

Változások a városképben
Duna-part A Csalogány utca és a Margit híd közötti Duna-part szakasz új elemei a Pontház, mely egy három elemből álló együttes első tagjaként épült meg és tőle délre a volt Energiagazdálkodási Intézet épülete.

A Margit hídtól északra a Komjádi uszoda egyedi épületformája jelenik meg új elemként.

A Zsigmond tértől északra modern irodaház, a Szépvölgyi út sarkán a meglévőhöz igazodó magasságú lakóépület áll.

Víziváros – Margit körút – Széll Kálmán tér A Víziváros átépítése még a II. világháború előtt megkezdődött. Ennek folytatása, a még megmaradt foghíjak beépítése többé-kevésbé módosította, de alapvetően nem változtatta meg a városrész arculatát.

A Margit körút foghíjainak legtöbbje is kedvezően épült be, kivéve a volt Ipari Minisztérium épületét, melyet a közelmúltban bontottak el. A körút Széna téri vége a háború után megcsonkult, a volt régi Szent János Kórház egyemeletes barokk épületét elbontották, helyén kis park alakult ki, szélén a Víziváros egykori falának maradványai láthatók. A Körút szemközti oldalán a Mammut bevásárlóközpont két épülettömbje jelenik meg az utcaképben.

A Széll Kálmán téren a háború előtt még jégpálya működött, a tér később alakult át forgalmi csomóponttá, melyet a közelmúltban újítottak fel, de forgalomban betöltött szerepe nem változott.

hegyvidék A budai hegyvidék a háború előtt még csak szórványosan épült be. A magánéros építkezési tevékenység a területen a '60-as évek második felétől vett lendületet, mára szinte teljesen beépültek a hegyvidék szabad telkei. A beépítés felkúszott az erdővel borított területekig, néhol – legálisan vagy illegálisan – az erdők széle is beépült (Látóhegy, Hunyadorom). Az új épületek zöme társasház, a telkeknek a szabályzatok engedte maximális, sőt azon túli kihasználásával. A '70-es évektől, jellemzően a '80-as évektől kezdve mindinkább elterjedtek a hivalkodó jellegű, talmi előkelőséget fitogtató épületek. Az ebből fakadó zavaros építészeti összkép a hegyvidék arculatát kedvezőtlenül változtatta meg.

források:

<https://hu.wikipedia.org>

<http://www.masodikkerulet.hu/kerulet>

<http://www.romaikor.hu>

<http://www.karpat-medence.hu>

<http://www.nemzetimuelek.hu>

Czaga Viktória: Egy világváros margóján – Pesthidegkút

<http://budavar.btk.mta.hu>

Kubinyi András: Buda Magyarország középkori fővárosa

Gál Éva: Buda környéke a töröktől való visszafoglalás idején

<http://www.termalfurdo.hu/>

<http://varoskepp.blog.hu>

Preisich Gábor: Budapest városépítésének története

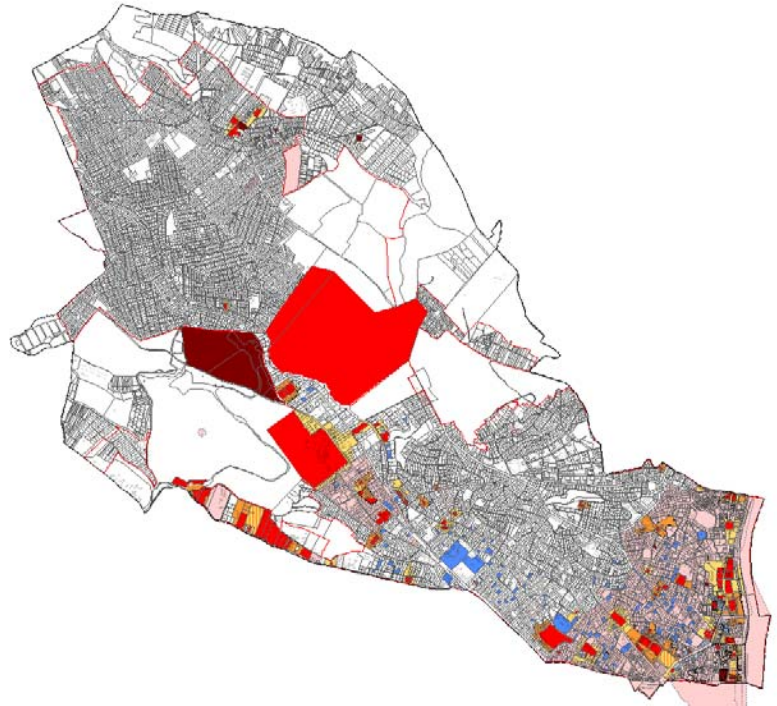
Preisich Gábor: Budapest városépítésének története 1945-90

2. RÉGÉSZETI TERÜLET, VÉDETT RÉGÉSZETI TERÜLET, RÉGÉSZETI ÉRDEKŰ TERÜLET

3. MŰEMLEK, MŰEMLEKEGYÜTTES

Értékvédelem – országos és fővárosi védelem

	országos védelmi kör
	kiemelten és fokozottan védett régészeti lelőhely
	régészeti lelőhely
	nyilvántartott műemlék
	műemlék
	kijelölt műemléki környezet
	ex lege műemléki környezet
	fővárosi védelmi kör
	fővárosi helyi védett épület
	fővárosi helyi védett épületegyüttes

Az országos védelem alatt álló műemlékeket, a régészeti területeket, és a fővárosi védelem alatt álló épületeket és épületegyütteseket tételesen

- az **Értékleltár**

tartalmazza.

4. VILÁGÖRÖKSÉGI ÉS VILÁGÖRÖKSÉGI VÁROMÁNYOS TERÜLET

Értékvédelem – világörökségi területek

	Budapest - a Duna-partok, a Budai Várnegyed és az Ándrássy út világörökségi területe
	helyszín
	védőövezet
	világörökség várományos területek
	budai termálkarszt barlangrendszere
	helyszín
	védőövezet
	a római birodalom határai, a dunai limes magyarországi szakasza
	helyszín
	védőövezet

A világörökségi és világörökségi várományos területeket tételesen

- az **Értékleltár**

tartalmazza.

5. HELYI VÉDELEM

A helyi kerületi védelmet 2018 januárja óta a településkép védelméről szóló, 45/2017.(XII.20.) ök. rendelet rögzíti, megegyezően a korábbiakkal.

A településképi rendelet egyedi védelmet nem állapít meg, területi védelmet egy helyen, Széphalom városrészben, a Hidegkúti út mentén rögzít.

Kerületi Területi Védelem alatt álló településrész

1. melléklet

1. TERÜLET Bp., II. Kerület Széphalom városrész területén belül, az

1.1. A Hidegkúti út mentén lévő un. „kettőzött svábházás” beépítési módú terület L6-II-11 jelű építési övezeti besorolású telkek

Hrsz.: 54584, 54585/1, 54587/8, 54588/8, 54589/7, 54589/8, 54591/4-5, 54593/1, 54594/9 egy része, 54595/1-2, 54596/16, 54596/10 egy része, 54597/4, 54598/1, 54600/3 egy része, 54600/3-4, 54601/1, 54605/1, 54606/2, 54606/6, 54610/4, 54612/3, 54615/1, 54616 egy része, 54617/1, 54618/5, 54619, 54620/1, 54626, 54627, 54628/7-8, 54629/2, 54632/2, 54633/7, 54634/1.

1.2. A Hidegkúti út – Bujdosó köz által határolt városi tér jelleggel szabályozott, L6-II-28 jelű építési övezeti besorolású telkek

Hrsz.: 54566, 54570, 54571/1, 54573/4.

A kerületi védelem alatt álló településrész védelmét a KSZ-II-41 szabályozási terv és az ahhoz tartozó örökségvédelmi hatástanulmány alapozta meg.

Részlet a KSZ-II-41 szabályozási tervhez készített örökségvédelmi hatástanulmányból

„Az 1965-ből származó térképen jól látható még a Hidegkúti út DNY-i oldalán a Bujdosó köz és a Gazda utcai csomóponttól kezdődő legkorábbi szalagparcellás telekszerkezet. A Hidegkúti út DNY-i oldalán a beépítések a 200-250 m hosszú szalagtelkeken valósultak meg.

Még nem létezik a Tárkony utca, zömmel a Szabadság utcáig futnak fel Hidegkúti útról a telkek. A Szabadság utcában is legfeljebb 4 beépült telek látható a vizsgált tömbön belül. A Szabadság utca déli oldalán hálóban szerkesztett apró telekfelosztás látható, az Ófalui településszerkezettől teljesen idegen telekszerkezettel, utcahálózattal.”

Helyi védelemre javasolt elemek a szabályozási tervekben

Számos szabályozási terv és a hozzájuk tartozó örökségvédelmi hatástanulmány javasol helyi kerületi védelemre érdemes épületet / területet, de ezeket helyi kerületi védelem alá nem kerültek. Így a szabályozási terveken szereplő jelölésük (jellemzően javasolt elem) értelmezése bizonytalan.

Értékvédelmi adatbázis 1996-2007

A kerület rendelkezik egy adatállománnyal, mely feltételezhetően 1996-2007 között készült, 516 ingatlant foglal magába.

Közlekedés vizsgálata

I. A II. KERÜLET ÁLTALÁNOS KÖZLEKEDÉSI ADOTTSÁGAI

1. ELHELYEZKEDÉS

A II. kerület Budapest budai oldalán található, északról a Szépvölgyi út és a Hármashatárhegyi út, délről a Csalogány utca majd Szilágyi Erzsébet fasor és Budakeszi út, nyugatról Solymár, Remeteszőlős, Nagykovácsi és Budakeszi, keletről pedig a Duna határolja, területe 36,34 km².

A kerület elhelyezkedése miatt annak domborzati viszonyai adottak, mely - a jövedelmi helyzet, és a közlekedési hálózati ellátottság mellett - nagyban befolyásolja a cél és kiinduló forgalom módválasztását, a választott közlekedési módokat. Budapest Főváros Településszerkezeti Tervében Belső, Dunamenti és Hegyvidéki zónákba tartozik.

A beépült dombvidék és Pesthidegkút főként lakófunkciót látnak el, a főútvonalakon kialakult némi kereskedelmi, üzleti funkció, míg a belső kerületrész területének vonzása erős annak üzleti, kereskedelmi és további belvárosi funkcióival, a lakófunkció természetesen itt is jelentős. A felhívízi gyógyforrások kiemelkedően értékes területén (a Margit-híd budai hídfőjétől északra) a gyógyvízhez kapcsolódó szolgáltatások vannak jelen. A kerület összterületének több mint harmada 13,7 km² külterületen található, így ez a legtöbb beépítetlen és zöld területtel rendelkező fővárosi kerület.

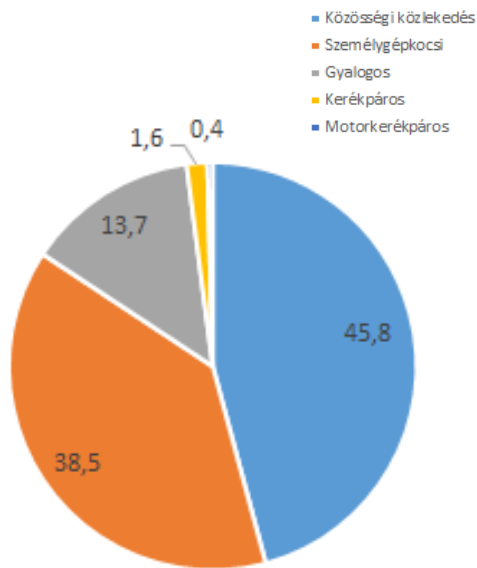
A belső terület a belváros közösségi hálózatának fontos része, míg a dombvidéki és külsőbb területek közlekedési hálózata főként kerületi jelentőségűek és a belvárosi hálózatra való ráhordás szerepét töltik be.

A kerület közúthálózatának fő ütőerei a Szépvölgyi út, Bimbó út, Pusztaszeri út, Gábor Áron utca, Szilágyi Erzsébet fasor, Kapy utca, Hűvösvölgyi út, Margit körút, Budai Alsó rakpart. Lakófunkció által kialakult gyűjtő úthálózat sűrűn lefedi a kerület területét és a forgalmat a nagyobb kapacitású utakra hordja.

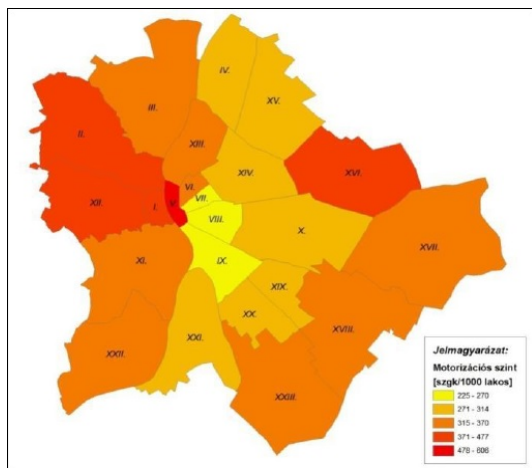
Mutató	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kiépített út és köztér hossza [km]	242,3	241,9	242,0	241,3	241,5	241,7
Kiépített út és köztér hosszából a belterületi elsőrendű főutak hossza [km]	0,9	0,5	0,0	0,5	0,5	0,5
Kiépítetlen út és köztér hossza [km]	45,0	44,5	44,0	45,1	44,9	44,3
Kerékpár út, közös gyalog és kerékpárút hossza [km]	1,9	5,4	5,0	5,4	5,4	5,4
Kiépített járda hossza [km]	231,3	232,0	232,0	232,3	232,7	233,7
Kiépítetlen járda hossza [km]						
Kiépített út és köztér területe [1000 m ²]	1346,4	1330,7	1331,0	1329,0	1329,7	1330,0

Önkormányzati utak hossza Forrás:KSH

2. ÁLTALÁNOS KÖZLEKEDÉSI ADOTTSÁGOK

Modal split a II. kerületben
Forrás:KSH 2011. évi népszámlálás

Ezer főre jutó személygépkocsi száma Budapesten kerületenként
Forrás:KSH 2011

mutató	Budapest	II. kerület
1000 főre jutó személygépkocsi száma	325,73	383,97

Motorizáció a vizsgált kerületben
Forrás:KSH 2011

A kerület forgalmeltő és forgalomvonzó hatását az alábbi tényezők határozzák meg:

- A kerület beépítési intenzitása általában alacsony a belső kerületszervezés kivételével, de a beépült dombvidék és főleg Pesthidegkút esetében magas zöldterületi arány és alacsony építési magasság jellemző. Az alacsony intenzitású területeket nehéz hatékony közlekedéssel kiszolgálni. Ez a nehézség alapvetően a közösségi közlekedésben jelentkezik, a 61-es viszonylat kivételével kötöttpályás gerinchálózat nincs, a területet alapvetően közepes és nagy követési idejű autóbuszok szolgálják ki, jellemzően külvárosias térbeni lefedettséggel (nagy rágyalogási távolságok). Ez az adottság alapvetően rontja a közösségi közlekedés arányát a módváltásban.
- A módváltást tovább rontja, hogy a kerületben a jövedelmi viszonyok, és ebből következően a személygépkocsi ellátottság mind a budapesti, mind az országos ellátottságnál magasabbak. Ez főleg a kerület külső részeire igaz
- Hasonló adottságúak a területhez csatlakozó agglomerációs települések (Solymár, Nagykovácsi, Budakeszi stb) melyek így jelentős közúti átmenő forgalmat generálnak a II. kerületben.
- A belső kerületszervezés területen fenti hatásokat kismértékben enyhíti, hogy a parkoló férőhely kínálat korlátos, illetve, hogy az intézményi funkciók a város más területeiről inkább közösségi közlekedési mint közúti közlekedéssel érhetők el, illetve a terület közösségi közlekedési ellátottsága a kerülethatáron közlekedő kötöttpályás elemek (budai fonódó, 4-6 villamos, M2 metró) miatt kedvezőbb, mint a kerület más részein. A nagyobb beépítési intenzitás ugyanakkor nagyobb forgalomvonzást is jelent.
- A belső kerületszervezésben és a belváros többi részén található funkció kínálat és ezzel szemben a külsőbb területeken fellépő funkció hiány forgalmat generál.
- Közúti kapacitásbővítések közúti forgalmat generálnak.
- Gyalogos és kerékpáros infrastruktúra hiányosságai a személygépkocsi forgalmat segítik elő.
- Az utazási távolságok a kerületen belül nagymértékben befolyásolják a közlekedési mód kiválasztását.
- Agglomeráció növekedése súlyosbítja a problémát.
- A városon belüli, rövid időtartamú turizmus, szabadidős forgalom célpontjai:
 - Millenáris Park
 - Marczibányi tér, Múvelődési ház
 - Gyermekvasút
 - Veli Bej fürdő
 - Szt. Lukács Gyógyfürdő
 - Császár-Komjádi Sportuszoda
 - Király Gyógyfürdő
 - Pál-völgyi-barlang
 - Szemlő-hegyi-barlang,
 - Városmajor (XII. kerület)

II. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

1. FŐ KÖZLEKEDÉSI IRÁNYOK ÉS KERESZTEMETSZETEK

A kerület közlekedési központja a Széll Kálmán tér vonzáskörzete összvárosi jelentőségű. A kerületen belüli reggeli utazások nagyszámban ennek irányába az estiek ennek irányából történnek. Ilyen, de jóval kisebb közlekedési központ még a Kolosy tér (a III. kerület területén), Mechwart Liget, Hűvösvölgy, Pasaréti tér, Margit-híd budai hídfő.

A kerület központja, azaz a Széll Kálmán tér irányába délről Dél-Buda felől az Alkotás úton, nyugatról a Szilágyi Erzsébet fasoron Solymárról és Pesthidegkútról, a Budakeszi úton át Budakesziről, Páty és Telki irányából, északról pedig a Margit körúton át a Margit-hídról és a III. kerületből érkezik a forgalom.

A kerület fő közlekedési korridorjai a Margit krt.-Margit-híd, Szilágyi Erzsébet fasor-Hűvösvölgy, Kolosy tér-Szépvölgy, Mechwart tér-Vérhalom irányok.

1.1. I. RENDŰ FŐUTAK

Margit körút (és Tölgyfa utca, Bem József utca)**Keresztemszet:**

A Margit körút keresztemszete közepén vezetett 2 vágányú villamospályából, két oldalán 2x2 sáv közútból és széles, zöld területtel határolt gyalogos járdából épül fel. A keresztemszet a Bem József utcánál megváltozik, ahol a két forgalmi irány kettéválik. Innen a Margit utcáig a villamos pálya mellett 2, Széll Kálmán tér irányába tartó sáv plusz kétoldali gyalogjárda található. A Margit-híd budai hídfő közelében a keresztemszet kiszélesedik és a villamos mellett 2x3 sáv majd 2x2 sáv plusz kétoldali járda található.

Funkció:

A Margit körút fő funkciói, a 4-es és 6-os villamosok nyomvonalainak elvezetése valamint a Margit-hídról, a III. kerületből és a Bimbó útról érkező forgalom befogadása. Ezekkel a funkciókkal a Margit körút beköti a kerületet a belváros hálózatába valamint a Dombvidékről érkező gépkocsi és busz forgalom jelentős részét is lebonyolítja.

Margit-híd**Keresztemszet:**

A Margit-híd keresztemszete közepén vezetett 2 vágányú villamospályából, két oldalán 2x2 sáv közútból valamint korláttal elválasztott kétoldali gyalogos járdából áll. A Budára vezető oldali járdán kétirányú felfestett kerékpárút is helyet kapott.

Funkció:

A Margit-híd funkciója a budai és pesti oldal valamint a Margit-sziget közlekedési összeköttetése.

Szilágyi Erzsébet fasor**Keresztemszet:**

A Szilágyi Erzsébet fasor keresztemszete a Széll Kálmán tértől egyoldalon vezetett 2 vágányú villamos pályából valamint 2x2 sáv közútból (melyből az egyik befelé jövő sáv buszsáv) a széleken pedig gyalogosjárdából és kétirányú kerékpárútból épül fel. A Városmajor utcai csomópontot elhagyva a keresztemszet egyoldali villamos, aszimmetrikus befelé 2 közúti sáv kifelé 1 közúti sáv (helyenként megcserélve) valamint zöld területtel elválasztott kétirányú kerékpárút felépítést mutat.

Funkció:

A Kútvölgy, Pasarét, Budakeszi és Solymár irányából érkező személygépkocsi és busz valamint a Hűvösvölgyi 56-os villamos forgalmának lebonyolítása valamint a környék kerékpáros bekötése a belvárosi hálózatba.

Húvösvölgyi út **Keresztmetszet:**
A Húvösvölgyi út keresztmetszete a Szilágyi Erzsébet fasor aszimmetriáját folytatja, a villamos pálya és a kerékpárút azonban eltávolodnak. A Nagykovácsi út elhagyása után 2x1 sávossá alakul kétoldalt gyalog járdával.

Funkció:
Solymár és Pesthidegkút belvárosba menő és onnan visszaáramló forgalmak lebonyolítása.

Budakeszi út **Keresztmetszet:**
A Budakeszi út a Húvösvölgyi úti csomópont felett aszimmetrikus keresztmetszetűvé válik. 2 sáv halad a belváros felé melyből 1 buszsáv. Felfelé irányban 1 sávban halad a forgalom. Az út két oldalán gyalogjárda húzódik zöld sávval elválasztva mely helyenként parkoló megszűnik és parkoló funkciót lát el. Kb. 250 métert felfelé haladva az aszimmetria átfordul és a felfelé menő oldalon lesz 2 sáv (1 buszsáv) a lefelé menőn pedig 1. a Kuruclesi úti kereszteződés után a keresztmetszet 2x1 sávossá alakul két oldalt zöld sávval és járdával. A Labanc úti csomópont után kb 130 méter megtétele után a Budakeszi út két oldalán nyílt burkolt árok jelenik meg és egészen az Irén utcáig húzódik.

Funkció:
A Budakeszi út fő szerepe a Budakeszi és az abból az irányból érkező (Páty, Zsámbék, Telki, Tök, Perbál, Budajenő stb.) forgalmak elvezetése a belváros irányába. A Budakeszi úton városi és távolsági buszok is közlekednek. Ezen kívül a budakeszi út összegyűjti a Jánoshegy, Zugliget és Kurucles belvárosi irányba tartó forgalmait.

Hidegkúti út **Keresztmetszet:**
A Hidegkúti út jellemzően 2x1 sávós keresztmetszetű, zöld sávval elválasztott gyalogjárdával. Nyílt, burkolt árok húzódik hosszának nagy részén, legalább az egyik oldalon.

Funkció:
A Hidegkúti út feladata a pesthidegkúti terület forgalmának összegyűjtése és elvezetése Húvösvölgy irányába. Mivel főleg lakó funkció található a területen, a Hidegkúti út forgalmának nagyrészt a belvárosba ingázó autósok illetve az itt közlekedő autóbuszok adják.

Budai alsó rakpart (és Bem rakpart) **Keresztmetszet:**
A Budai alsó rakpart, a forduló sávokat nem figyelembe véve, jellemzően 2x1 sávban halad. Egyik oldalán a Duna, másik oldalán árvízvédelmi műtárgy, gátrendszer elemei találhatóak. A Margit-híd közelében jellemző a parkolás, melyet gyalogosforgalmi elemek tesznek elérhetővé.

Funkció:
A Budai alsó rakpart funkciója városi jelentőségű, Észak-Déli közúti kapcsolatot lát el. Északon Kaszásdűlő, délen a Rákóczi Hídnál ér véget.

Árpád fejedelem útja **Keresztmetszet:**
Az Árpád fejedelem útja a Margit-híd budai hídfőtől az Árpád-híd budai hídfőig tart. Keresztmetszete jellemzően 2x2 sáv a Zsigmond térig, majd 2x1 sávra változik, helyenként forduló sávokkal. A személygépkocsik sebessége viszonylag magas a Komjádi Sportuszoda előtti szakaszon 70 km/h a megengedett sebesség.

Funkció:
Az Árpád fejedelem útjának funkciója, hogy a Margit-hídról érkező forgalmakat illetve a Buda déli fekvésű területeiről érkező forgalmakat északi irányba vezesse. A budai alsórakparttól érkező forgalmak egy részét is bonyolítja, hiszen északi irányba itt található az utolsó rakparti kihajtó Kaszásdűlő előtt.

1.2. II. RENDŰ FŐUTAK

- Máriaremetei út** **Keresztmetszet:**
A Máriaremetei út keresztmetszete 2x1 sáv plusz kiemelt szegéllyel elválasztott gyalogjárda mindkét oldalon.
Funkció:
A Máriaremetei út szerepe a pesthidegkúti forgalmak Húvösvölgybe való elvezetése.
- Bimbó út-Törökvész út** **Keresztmetszet:**
A Bimbó út Mechwart térhez közel eső szakaszán aszimmetrikusan befelé 2 sávból (melyekből a belső sáv buszsáv) kifelé 1 forgalmi sávból valamint két oldalt gyalogos járdából épül fel. A magasabban fekvő részeken 2x1 sáv a jellemző néhol parkoló sávval kiegészítve.
Funkció:
A Dombvidéki gyűjtő utak által ráhordott forgalom és busz járat rávezetési a Margit körútra.
- Szépvölgyi út (Ürömi utca)** **Keresztmetszet:**
A Szépvölgyi út 2x1 sávból és kétoldali járdából áll.
Funkció:
Szépvölgy és Szemlőhegy forgalmának lebonyolítása.
- Pusztaszeri út** **Keresztmetszet:**
A Pusztaszeri út a Szépvölgyi útból kiágazva meredeken kanyarog a Szemlőhegyen. A Szemlőhegyi barlang előtt elhaladva jut el a Rózsadombra ahol körforgalmú csomópontban csatlakozik a Törökvészútba. Keresztmetszete jellemzően 2x1 sáv középen zöldsávval elválasztva.
Funkció:
Funkciója a magasabb területeken élők forgalmának elvezetése valamint kapcsolat létesítése Rózsadomb és Szépvölgy között.
- Gábor Áron utca** **Keresztmetszet:**
A Gábor Áron utca gyakorlatilag a Pusztaszeri út folytatása a körforgalom után, meredeken esve a völgybe. Keresztmetszete azonban nem azonos, itt 2x1 sáv jellemző elválasztó zöldsáv nélkül. Magassági vonalvezetése viszonylag meredek.
Funkció:
Feladata, hogy a Rózsadomb forgalmát a Pasaréti útra illetve a Szilágyi Erzsébet fasorra vezesse.
- Zöldlomb utca-Csatárka út** **Keresztmetszet:**
A Zöldlomb utca gyakorlatilag a Szépvölgyi út folytatása onnan ahol az elfordul a Pálvölgyi Cseppkőbarlang irányába. Keresztmetszete jellemzően 2x1 sáv középen elválasztó zöldsávval, mindkét irányba kerékpársáv és parkolósáv húzódik. A Zöldlomb utca a Csatárka utcában folytatódik majd a kapy utca-Törökvész út kutyacsont alakú körforgalomba torkollik.
Funkció:
Feladata a magasabban fekvő területek forgalmának levezetése Szépvölgy irányába.
- Kapy utca-Kelemen László utca** **Keresztmetszet:**
A Kapy utca kutyacsont körforgalomtól zuhan pasarétre. Keresztmetszete jellemzően a felső szakaszon 2x2 sáv, majd Pasarét közelében 2x1 sáv. A Pasaréti téri körforgalom után a Kelemen László utca folytatódik a Húvösvölgyi úti betorkollásig.
Funkció:
Feladata a magasabban fekvő területek forgalmának levezetése Húvösvölgy irányába.

- Nagykovácsi út** **Keresztmetszet:**
A Nagykovácsi út a Húvösvölgyi útból ágazik ki és 2x1 sávon halad Nagykovácsi irányába.
- Funkció:**
Nagykovácsi forgalmának bekötése a Húvösvölgyi útba.
- Lajos utca** **Keresztmetszet:**
A Lajos utca az Árpád fejedelem útjából válik ki a Zsigmond téren. Keresztmetszete 2x2 sáv.
- Funkció:**
Feladata az északi területek forgalmának bevezetése a belváros irányába.
- Pasaréti út** **Keresztmetszet:**
A Pasaréti út a Pasaréti térről indul és a Szilágyi Erzsébet fasorral gyakorlatilag párhuzamosan fut majd belesatlakozik a Szent János kórháznál. Keresztmetszete 2x1 sáv.
- Funkció:**
A pasaréti térség forgalmának alternatívát jelent a Szilágyi Erzsébet fasor mellett.
- Nagyrét utca** **Keresztmetszet:**
A Nagyrét utca a Nagykovácsi úttól a Máriaremetei útig húzódik. Keresztmetszete 2x1 sáv.
- Funkció:**
Feladata a Húvösvölgy és a Nagykovácsi út összekötése.
- Szépjuhászné út** **Keresztmetszet:**
A Szépjuhászné út a Nagykovácsi úttól emelkedik a Budakeszi úthoz. Keresztmetszete 2x1 sáv.
- Funkció:**
Feladata a Nagykovácsi út összekötése a Budakeszi úttal, így Budakeszi-Nagykovácsi-Húvösvölgy kapcsolatot biztosítva.

1.3. GYŰJTŐ ÉS KISZOLGÁLÓ ÚTHÁLÓZAT

A kerület egészére, de főleg a beépült dombvidék és Pesthidegkút területére jellemző kiszolgáló úthálózat keresztmetszete általában 2x1 (6-7 m) sáv plusz járda. A járdák szélessége és minősége változó, néhány esetben nincs is jelen a keresztmetszetben. A forgalom csillapítás elemei nem jellemzőek. A gyalogos infrastruktúra a nagyobb jelentőségű csomópontokat kivéve nincs teljes egészében kiépítve.

A gyűjtő és kiszolgáló úthálózat funkciója, hogy a lakófunkcióhoz tartozó személygépkocsi forgalmat a nagyobb utakra töltsse. Adott esetben a keletkező átmenő forgalmat bonyolítja.

1.4. CSOMÓPONTOK

A kerület úthálózatának csomópontjai jellemzően szintbeni csomópontok (kivéve Margit-híd budai hf.-Rakpart csomópontja), jelzőtáblás vagy jelzőlámpás forgalomirányítással. Kerület dombvidéki részén a körforgalmú csomópontok egyre gyakoribbá válnak, például a kutyacsont alakú körforgalom (Kapy út, Törökvész út, Csatárka utca) vagy a Törökvész út-Pusztaszeri út-Gábor Áron utca csomópontjában is található. A legtöbb jelzőlámpás csomópont a Szilágyi Erzsébet fasor, Húvösvölgyi út, Margit körút, Szépvölgyi út csomópontjain, útkereszteződésein létesült. A jelzőlámpás csomópontokban a forgalom mértéke és a területi adottságok függvényében önálló forduló sávok épültek ki.

III. PARKOLÁS

1. PARKOLÁSI FESZÜLTÉG

P+R parkolók találhatóak Hűvösvölgy megállóhely közelében illetve az Akadémia megállónál a Hűvösvölgyi út mellett.

A belső kerületrész legjelentősebb közlekedési problémái közé tartozik a parkolási feszültség. A magasabb intenzitáshoz nem tartozik sem nagyobb mértékű közterületen kívüli, sem közterületi férőhelyszám. A lakossági parkolás a közterületek nagy részét kitölti. Jelentős közterületen kívüli kapacitás csak a bevásárló központokban van.

1.1. KÖZTERÜLETI PARKOLÁS

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének **14/2010.(VI. 24.) a II. kerület közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének kialakításáról, és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról** szóló önkormányzati rendelete alapján Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat a II. kerület területén kialakított várakozási övezetekben parkolás-üzemeltetési rendszert működtet. A rendszer üzemeltetését az Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Városrendészeti és Környezetvédelmi Irodája végzi. A várakozási övezeteket a Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) Főv. Kgy. rendelet állapítja meg, mely szerint a várakozási övezetek az alábbi területeket foglalják magukba:

- **Víziváros:** A Margit körút–Széna tér–Csalogány utca Bem rakpart által határolt terület, beleértve a határoló utakat és tereket és a Moszkva tér.
- **Rózsadomb:** A Margit körút – Moszkva tér – Szilágyi Erzsébet fasor – Trombitás utca – Garas utca – Marczibányi tér – Ribáry utca – Bimbó út – Ady Endre utca – Szemlőhegy utca – Rómer Flóris utca – Margit utca által határolt terület, beleértve – a Margit körút, a Moszkva tér és a Marczibányi tér kivételével – a határoló utakat és tereket és a Mecset utca.
- A Szilágyi Erzsébet fasor - Gábor Áron utca - Pasaréti út – Radna utca – Herman Ottó utca – Lorántffy Zsuzsanna út – Fillér utca – Lévy utca – Alvinci út – Bimbó út – Alsó Törökvész út – Eszter utca – Áldás utca – Szemlőhegy utca – Ady Endre utca – Bimbó út – Ribáry utca – Marczibányi tér – Garas utca–Trombitás út által határolt terület, beleértve – a Szemlőhegy utca, az Ady Endre utca, a Bimbó út, a Ribáry utca, a Garas utca és a Trombitás utca kivételével – a határoló utakat és tereket.
- **Felhévíz:** A Margit körút–Török utca–Frankel Leó út–Zsigmond tér–Ürömi utca–Kolozsvári Tamás utca–Daru utca–Felhévizi utca–Pusztaszeri út–Szépvölgyi út–Árpád fejedelem útja által határolt terület, beleértve a határoló utakat és tereket, a Darázs utca, a Daru utca, a Kavics utca és a Kolozsvári Tamás utca.
- **Vérhalom:** Szemlőhegy utca–Józsefhegyi utca–Csejtej utca–Pusztaszeri út–Szépvölgyi út–Árpád fejedelem útja–Margit körút–Margit utca–Rómer Flóris utca–Szemlőhegy utca–Ady Endre utca–Bimbó út–Ribáry utca–Marczibányi tér–Garas utca–Trombitás út által határolt terület (kivéve, a Margit körutat, a Margit utcát, a Rómer Flóris utcát, az Ady Endre utcát, a Bimbó utat, a Ribáry utcát, a Garas utcát, a Trombitás utat és a Mecset utcát), beleértve a határoló utakat és tereket.
- A várakozási övezetekben munkanapokon 8.30 és 18.00 óra között, díjfizetés ellenében lehet várakozni. parkolási övezetekben a kerület 303 db parkolót üzemeltet, valamint közel 40 parkolási ellenőr végzi a területeken a parkolás szabályszerűségének ellenőrzését kb. 8000 férőhelyen.

1.2. DUGÓDÍJ

A városban közlekedő járművek jelentős lég és zajszennyezést okoznak. Ezért néhány városban megjelentek különböző módszerek arra, hogyan csökkentse a járművek számát a városok belső területein és ezzel javítsák a levegő minőségét és megőrizzék a lakók életminőségét, egészségét. Németországban zöld zónákat hoztak létre melyeket védett területekké nyilvánítottak és csak olyan járművek léphetnek be melyek környezetszennyező besorolása az adott zóna belépési szabályának megfelel.

London belvárosában olyan zónát hoztak létre melybe a személygépkocsival való belépés napi díjhoz kötött. Természetesen mindkét esetben vannak kivételes járművek melyeknek a belépése nem szabályhoz kötött. Ilyenek például a mentők, rendőrök, tűzoltók járművei a katonai járművek illetve olyan személyek, szervezetek járművei melyek fogyatékkal élők utaztatását szolgálják.

A BKK és a Trenecon Cowi Kft. által 2013-ban elkészített tanulmány szerint a Budapesten bevezethető dugódíj rendszer, röviden, a következőként alakulna.

A tanulmány a város belső területét (Hungária gyűrű – Budai körút által határolt terület) tűzte ki dugódíjas zónának. Az erre a területre belépő járművek rendszám felismerő kamera rendszerrel lennének ellenőrizve a zóna minden lehetséges belépési pontján (ez 76 db ellenőrző pontot jelent). A tanulmány 400 Ft-osapidíjat feltételezett, amely az adott napon több behajtást tenne lehetővé és csak a belépő járművek lennének kötelesek a megfizetésére. A tanulmány költség számításai alapján a költségek 2 év alatt térülnének meg.

2. SZEMÉLYGÉPJÁRMŰ ELHELYEZÉS KÖTELEZETTSÉG TELKEN BELÜL

A kerület ritkább beépítettségű részén a telken belüli parkolás jellemző, de a nagy személygépkocsi ellátottság és az intézmények parkoló hiánya miatt itt is egyre inkább megjelenik a közterületi parkolás és a parkolási feszültségek.

Budapest II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének **2/2007.(I.18.) a Bp., II. Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatról** szóló rendelete alapján a kerület belső területét kivéve a lakások és egyéb rendeltetési egységek, épületek parkolását saját telken, lakóépületen belül vagy terepszint alatt kialakított garázsokban kell megoldani. A 100 m²-nél nagyobb alapterületű lakásokhoz lakásonként 2 gépkocsi elhelyezéséről, egyébként az OTÉK előírásainak megfelelő számú gépkocsi elhelyezéséről kell gondoskodni. Ahol a kialakult állapot miatt a telken belüli parkolás fizikailag ellehetetlenül, ott alkalmazható a **gépjármű várakozóhelyek megváltásáról szóló 38/2001.(X.24.) önkormányzati rendelet**.

IV. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

1. SZÉLL KÁLMÁN TÉR KIEMELT SZEREPE A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSBEN

A Széll Kálmán tér három budapesti kerület (I.,II.,XII.) határán fekszik ezért közösségi közlekedésben betöltött szerepe kiemelkedő. A metró és a Fonódó villamos hálózatnak is köszönhetően a tér a város szintjén számottevő közösségi közlekedési központ. A Széll Kálmán tér a II. kerület közlekedésében is kiemelkedő szerepet játszik, közösségi közlekedési viszonylatok nagy százaléka érkezik, indul vagy halad át rajta, valamint az itt található metró és villamos vonalak összeköttetés biztosítanak a város többi részével.

A Széll Kálmán tér nem csak közösségi közlekedési szempontból kiemelkedő központ, de a hegyvidék felől érkező közúti forgalom (Szilágyi E. fasor), Dél-Buda (Alkotás út, Krisztina körút, Attila út) és Pest (Margit körút – Margit-híd) irányok nagy forgalmú csomópontja is. A tér forgalmi viszonyait a Széll Kálmán tér fejlesztése és a Budai fonódó villamospályák megteremtése átrendezte, közúti forgalmi hatása a beruházásoknak ugyanakkor nem számottevő.

Közlekedési funkciók mellett lakó, kereskedelmi, munka funkciók is találhatóak a Széll Kálmán tér közvetlen környezetében, melyek nagy forgalmat generálnak a hét minden napján.

2. KÖZÚTI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

2.1. AUTÓBUSZ HÁLÓZAT

A kerület közlekedési központja a Széll Kálmán tér. 18 db különböző buszjárat indul innen, érkezik ide vagy halad át a téren. Ezen kívül 5 éjszakai buszjáratnak is van megállója itt. Mivel a Margit körúton a fő közösségi közlekedési mód a villamos, ezen járatok nagyrésze vagy a XII. kerület felé vagy a Szilágyi Erzsébet fasoron a II. kerület külső részei felé megy. Innen indulnak buszok Pasarét irányába, a Filler utcán át a Bimbó út irányába és Budakeszi irányába is.

Fontos buszhálózati megállók, végállomások még a Kolosy tér (kerülethatáron –már a III. kerület területén), Hűvösvölgy, Mechwart tér, Margit-híd budai hf. és Pasarét. Ezek a megállóhelyek fontos szerepet töltenek be a kerület lakódomináns területeiről érkező utasok összegyűjtésében és a városi szintű közlekedési csomópontokhoz való szállításában.

Pesthidegkút busz közlekedésének gerince egy körhöz hasonlítható nyomvonal melynek kezdő és egyben végpontja a Hűvösvölgyi villamos és busz megálló. A buszok a Hidegkúti út-Máriaremetei út vonalán közlekednek. A kör által határolt hálós gyűjtő utakból álló területen találhatóak olyan pontok ahonnan a legközelebbi megálló több, mint 500 méterre található. A körön kívül két buszvonal közlekedik Pesthidegkúton az Ördögárok utcán és József Attila útján fel Solymár irányába (157) valamint a Máriaremetei út-Nagyret utca vonalán Nagykovácsi irányába (63).

Hasonlóan a Pesthidegkúti példához a beépült dombvidéki területen is a hálós gyűjtő út rendszer a jellemző így a busz itt sem tud eljutni a terület minden pontjára. Ezért it is találhatóak olyan pontok ahonnan a legközelebbi megálló messzebb van mint 500 m. A buszok közlekednek a Filler utcán, Bimbó úton, Törökvész úton, Rómer Flóris utcán, Vérhalom utcán, Cimbalom utcán, Pusztaszeri úton, Kapu úton, Gábor Áron utcán, Pasaréti úton, Zöldlomb utcán és a Szépvölgyi úton.

Helyközi autóbusz közlekedés Budakeszi irányából a Budakeszi út-Szilágyi Erzsébet fasor útvonalon közelíti meg a Széll Kálmán teret,

végállomása a Széna téren található.

Buszsáv található a Budakeszi úton, a Bimbó úton, a Szilágyi Erzsébet fasoron és a Csalogány utcán.

Budapest 5 autóbusz garázsa közül egy sem található a II. kerületben.

2.2. TÁVOLSÁGI BUSZOK

A Széna térről induló 781-789 (kivéve 788), 794-795 számú távolsági busz járatok a következő útvonalakon közlekednek:

- 781: Budapest-Budakeszi-Páty
- 782: Budapest-Budakeszi-Páty-Biatorbágy-Etyek
- 783: Budapest-Budakeszi-Páty-Zsámbék
- 784: Budapest-Budakeszi-Páty-Zsámbék-Mány-Bicske
- 785: Budapest-Budakeszi-Páty-Zsámbék-Felsőörspuszta-Szomor-Gyermely
- 786: Budapest-Budakeszi-Páty-Zsámbék-Szomor-Gyermely-Tarján-Vértestolna-Tardos
- 787: Budapest-Budakeszi-Páty-Zsámbék-Szomor-Bajna
- 789: Budapest-Budakeszi-Páty-Telki-Budajenő-Perbál-Tök-Zsámbék
- 794: Budapest-Budakeszi-Telki-Budajenő-Perbál
- 795: Budapest-Budakeszi-Telki-Budajenő-Perbál-Tök-Zsámbék

3. KÖTÖTTPÁLYÁS KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

3.1. METRÓ-KÖZLEKEDÉS

Az M2-es metrónak megálló helye van a Széll Kálmán téren ezzel bekapcsolva a kerületet a Főváros metró hálózatába. A metró a város nagy területének gyors elérhetőségét biztosítja, ezért nagy tömegeket vonz az egész kerületből.

3.2. VILLAMOS KÖZLEKEDÉS

A Széll Kálmán téri felszíni közlekedésben az utasforgalom szempontjából a villamos viszonylatok a meghatározóak, csúcsórai időszakokban a forgalmasabb vonalak 4 000 fölötti fel- és leszállószámmal jellemezhetők. A tér tervezéséhez kapcsolódóan korábban készült felmérés szerint a téren naponta 80-100 ezer számú átszállás történik az egyes közösségi közlekedési viszonylatok között, vagyis a téren megjelenő mintegy 200 ezres napi utasszám közel fele átszállás miatt érinti a Széll Kálmán teret. Általánosságban elmondható, hogy az átszállások nagy hányada a 4-6-os villamoshoz és az M2 metróhoz kapcsolódik, vagyis ez tekinthető a két gerincvonalnak, melyre a tér többi viszonylata részben ráhordó járatként szállítja az utasokat a külső budai városrészek felől.

A Fonódó villamos vonalak megépültével a kerület villamoshálózata teljes egészében a Főváros hálózatába kapcsolódott. Az 56-os villamos Budafokról a Széll Kálmán téren át Hűvösvölgyig közlekedik. A vonal hossza összesen 17 km. A 61-es villamos (Móricz Zsigmond körtér-Hűvösvölgy) a kerületen belül szintén a Széll Kálmán tér és Hűvösvölgy között közlekedik, a két járat a Déli pályaudvarnál tér el egymástól. Hossza összesen 11km. A két vonal funkciója, hogy a kerület magasabban fekvő területeiről átszállás nélkül a Széll Kálmán térre vagy Dél-Budára szállítsanak.

A 4-es és 6-os villamos vonal máig Európa legterheltebb villamos vonalának számít. Keresztmetszeti terhelése eléri egy metró vonal esetében is elfogadható értéket. A járatok a Széll Kálmán térről indulnak és a Nagykörút vonalán a Petőfi hídon át Újbuda-Központig illetve a Móricz Zsigmond körtérig közlekednek így a Főváros számos közlekedési csomópontját érintve.

A 17-es villamos által a Széll Kálmán tér a Fonódó villamos észak-déli

vonala is be lett csatlakoztatva. A vonal a Bécsi út/Vörösvári úttól a Savoya Parkig közlekedik, hossza 14,6 km.

Az 59-es villamos a Szent János Kórház és a Márton Áron tér (Farkasrét) között közlekedik. A vonal hossza 5,3 km.

A Budakeszi út és a Hűvösvölgyi út csomópontjában található a Szépilona villamos kocsisín melyben az 56, 59, 61 számozású villamosok kapnak helyet.

3.3. FOGASKERÉKŰ VASÚT

Magyarország egyetlen fogaskerekű vasútvonala 1874-ban épült meg, normál nyomtávú pályán, 3,7 km hosszban. A szerelvény Városmajor és Széchenyi-hegy gyermekvasút (XII. kerület) megállóhelyek között közlekedik. A hegyi és völgyi végpontok közötti magasságbeli különbség 315 m. A fogaskerekű napi menetszáma 53/irány. Funkciója, hogy a XII. kerületi Svábhegy és Kút völgy forgalmát a Szilágy Erzsébet fasor vonalaira hordja. Előnye, hogy kerékpár szállítása engedélyezett a járművön. Hátránya, hogy a vonal sem Normafához (XII. kerület), sem a Széll Kálmán térhez nem csatlakozik közvetlenül, centrum irányban ezzel jelentős átszállási kényszer adódik. A Fogaskerekű vasút meghosszabbítása a Széll Kálmán térig többször terítékre került, így közvetlen kapcsolatot adva a metróhoz. Üzembe helyezése villamos vasúti kapacitásbeli kérdéseket vetne fel a Szilágy Erzsébet fasor menti vágányokon.

3.4. H5 HÉV

A H5-ös HÉV Budapest egyik legforgalmasabb elővárosi vasútvonala. Batthyány tér-Szentendre között közlekedő HÉV a III. kerület külső területeiről (Csillaghegy, Békásmegyér) illetve Budakalászról, Pomázról és Szentendréről szállítja az utasokat. A vonal hossza 21 km melyen 17 állomás található. A II. kerületen belül két megállója található a Margit-híd budai hídfő illetve a Szépvölgyi út megálló. A H5 Hév leggyakoribb járatköze 5 perc a Batthyány tér –Békásmegyér viszonylatban.

3.5. GYERMEKVASÚT

A kisvasút vonala Széchenyi-hegytől (XII. kerület) Hűvösvölgyig tart. Út közben érinti a Normafát, Csillebércet, János-hegyet (mind XII. kerületi) és a Szépjuhásznét. Építése 1948-ban kezdődött először egy rövidebb szakasszal, a Hűvösvölgyi végállomás 1951-ben készült el. A Gyermekvasút keskeny nyomtávú vasút, Budapest egyik közlekedési látványossága. A pálya 11,2 km hosszú, 235m szintkülönbségű, egyvágányú, nem villamosított. A Gyermekvasút forgalmi és kereskedelmi szolgálatát gyerekek látják el, turisztikai célú közlekedésen kívül más jelentős funkciót nem lát el.

3.6. A II. KERÜLETBEN KÖZLEKEDŐ VAGY AZT ÉRINTŐ KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI JÁRATOK

Távolsági buszok: 781-789,794-795

Buszok: 5,11,22,22A,29,39,91,109,111,128,129,149,155,156,191,222,291

Éjszakai buszok: 916, 922, 923, 931, 934, 937, 956, 960, 963, 964, 990

Villamosok: 4, 6, 17, 56, 56A, 59B, 61, Fogaskerekű vasút, Gyermekvasút

Metró/HÉV: M2, H5

V. KERÉKPÁROS ÉS GYALOGOS KÖZLEKEDÉS**1. KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS**

A domborzatból is adódóan a kerékpáros közlekedés nem jellemző a kerület magasabban fekvő részein. Ezekben a területeken kerékpározásra javasol útvonalak találhatóak, de a kerékpáros infrastruktúra hiányosan kiépített. A kerület dombvidéki területén a gyűjtő utakon a személygépjármű forgalom túl nagy, sebessége magas (Törökvész út, Bimbó út). Sok kis utcát az autósok az útvonal levágásra használnak, illetve, hogy elkerüljék a nagyobb utakon kialakuló torlódásokat. Az alsó területeken megjelenik a kerékpárút a Szilágyi Erzsébet fasor mentén a Széll Kálmán térig, majd a Varsányi Irén utca-Kacska utca mentén a Bem rakparton húzódó kerékpár útig mely bekapcsolja a kerületet a városi kerékpáros hálózatba. A Rakparton futó kerékpárút északi és déli irányban valamint a Margit-hídra is összeköttetést biztosít. A III. kerület irányából a rakparton érkezik kerékpáros forgalom, míg a XII. kerület felől a Krisztina körútról és az Attila útról a Széll Kálmán téren keresztül érkezik a kerékpáros forgalom.

A belső kerületrészben a Keleti Károly utca és a Lövház utca egyirányúak de kétirányú kerékpáros forgalom engedélyezett valamint több egyirányú utcát megnyitottak kétirányú kerékpáros forgalom számára, ilyenek a Jurányi utca, Erőd utca, Kapás utca, Csapláros utca, Medve utca, Ganz utca. Kerékpár sáv van tervezve a Bem József utcára valamint kerékpáros nyom a Fazekas és Horvát utcákban.

Kerékpár tároló található a Széna téren, a Mamut 2 főbejárata mellett, a Fény utcában a Mamut 1 mögött illetve a megújult Széll Kálmán téren.

Kerékpárt lehet szállítani a következő járatokon: H5 Hév, 60-as villamos (Fogaskerekű), 59, 59A, 59B jelzésű villamosokon valamint a hajójáratokon.

A jövőben a korábban gondoltnál nagyobb lehet a kerékpáros fejlesztések jelentősége, mivel az elektromos hajtású kerékpárok elterjedésével a kerületben mutatkozó domborzati viszonyok kevésbé jelentenek akadályt.

Hiányosságok

- A kerékpáros-barát fejlesztésekkel együtt sem megfelelő a kerület alacsonyabban fekvő területeinek kerékpáros infrastruktúrája, annak ellenére, hogy egyre többen választják a mindennapos közlekedési célú kerékpározást.
- A kerület fő irányával megegyező kerékpár utak nem megfelelőek, például
- Szilágyi Erzsébet fasor Széll Kálmán térhez közeli szakasza.
- Margit-híd és a Széll Kálmán tér kerékpáros összeköttetése
- Pasaréti út
- Pesthidegkút és a belváros kapcsolata
- Keleti Károly utca és Bimbó út alsó szakasza
- A kerületi központok kerékpáros infrastruktúrája nem megfelelő
- Zsigmond tér és Margit-híd budai hídfő kapcsolata
- sok helyen az útburkolat minősége nem megfelelő kerékpározásra
- kerékpár támaszok száma nem elegendő

BUBI A Szilágyi Erzsébet fasor, Széll Kálmán tér, Margit körút, Margit-híd budai hídfő útvonalon számos BUBI gyűjtőállomás található. A kerület külső részeiről / területeiről érkezőknek tehát adott a lehetőség, hogy a belváros többi részét közösségi kerékpáron közelítsék meg.

A BUBI gyűjtő állomások elhelyezkedése erősen a bel-budai területek fókuszál, a magasabban fekvő területeket teljesen elhanyagolja az alacsonyabb igényekere való tekintettel.

2. GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

A beépítettség sűrűségével arányosan a gyaloglás mint közlekedési mód a kerület lokális központjaiban jellemzőbb, mint a ritkábban beépített területeken. Ezért például a Széll Kálmán tér tágra vett környezetében (Millenáris Park, Marczibányi tér) a gyalogos infrastruktúra jól kiépített, a járdák megfelelő szélességűek, akadálymentesítettek. Ezzel ellentétben a Dombvidéki területeken és Pesthidegkút területén a gyaloglás mint közlekedési mód csak a közösségi közlekedés megálló helyeinek megközelítése céljából van jelen. Ezért ezeken a területeken a gyalogos infrastruktúra gyengébb, egyes esetekben nincs. Akadálymentesítés csak a buszmegállóknak vagy kereskedelmi, üzleti funkciójú területeken jellemző. A villamoshálózat akadálymentesítése jelentős mértékben javult, a metró ugyanakkor a felújítás után sem akadálymentes!

VI. A KÖZLEKEDÉST ÉRINTŐ HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK

1. BUDAPEST 2030

2013 Február

Megbízó: Budapest Főváros Önkormányzat

Szerzők: BFVT Kft., Elladam Tourism Consulting Kft., Varga-Ötvös Béla, Földi Zsuzsanna, Soóki-Tóth Gábor, Horváth Dániel, Dr. Rédei Mária, Dr. Csizmady Adrienne, Dr. Kőszeghy Lea, Garadnay Erdélyi Tea

Szakmai irányító: Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal

A Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció által megfogalmazott, közlekedéshez kapcsolódó feladatainak célja „intelligens mobilitás” létrehozása a Fővárosban. Ennek elérésére röviden az alábbi feladatokat fogalmazza meg:

Közösségi közlekedés:

- Kínálati jellegű közösségi közlekedés megteremtése és működtetése
 - A közösségi közlekedés területi hiányainak megszüntetése
 - A városi kötöttpályás hálózatok kiemelt fejlesztése
 - A városi (és elővárosi) vasúti közlekedés fejlesztése
 - A városi hajózás fejlesztése
 - A közlekedési eszközváltás feltételrendszerének biztosítása a fővárosban
 - A központrendszer elemeinek, valamint a városi intermodális és az átszállócsomópontok kiemelt fejlesztése
 - A kötöttpályás közösségi közlekedés elemeinek fejlesztési tengelyként történő figyelembevétele
 - Fenntartható, kompakt, szabad területekkel megfelelően tagolt város
- 9.4. Fenntartható városrészek kialakítása a „kis távolságok városa” elvre alapozva

Egyéni közlekedés:

- A hálózati hiányok megszüntetése, új dunai átkelők létesítése
- A közterületek újra felosztása
- A gyalogos közlekedés kiemelt fejlesztése
- A kerékpározás fejlesztése
- Az egyéni személygépjármű-közlekedés fejlesztése, forgalomcsillapítás
- A parkolási problémák kezelése
- Az új beépítésű területeken magas színvonalú, karakteres építészet alkalmazásának korszerű, innovatív, fenntartható megoldások megkövetelése
- Az új értékek népszerűsítése

Nem forgalmi vonatkozású, de a forgalomra hatással lévő feladatok:

- Forrás koncentráció a prioritások mentén
- Barnamezős területek funkcióváltása
- Korszerű, komplex modellek kidolgozása és területmanagement létrehozása
- Barnamezős területek meglévő infrastruktúrájának kihasználása
- Kiegyensúlyozott városi térszerkezet létrehozása – összehangolt

- funkcionalitás, differenciált sűrűség és kapcsolatjavítás
- A területhasználat és a közlekedési rendszer térbeli összehangolása a közlekedési igények csökkentésére törekedve
- A város indokolatlan terjeszkedésének megakadályozása 9.8. Földterület-takarékos fejlesztések – termőföldek védelme
- A hagyományos és az újabb kereskedelmi központok, valamint az intermodális központok fejlesztéseinek összehangolása, az elérhetőségek javítása
- Rövid úton elérhető munkahelyek a lakóterületekbe integráltnak, illetve ezekhez közel

2. ITS BUDAPEST 2020

2016 Február
Megbízó: Budapest Főváros Önkormányzat
Szerző: BFVT Kft
Szakmai irányító: Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal

Az ITS meghatározza a Főváros középtávú céljait és azok összefüggéseit, majd felvázolja a megvalósítást szolgáló beavatkozásokat, akcióterületeket. Ezek szerint a II. kerületre vonatkozó fejlesztések a következők:

- Felhévízi, Újlaki területek közlekedési funkcióinak növelése, turisztikai célú fejlesztések, FINA 2017 Úszó Vb fejlesztései (Füredőváros Program)
- Kerékpáros infrastruktúra fejlesztései általánosan
- Budapest gyorsvasúti hálózatához P+R parkolók építése és fejlesztése
- Fogaskerekű vasút meghosszabbítása és fejlesztése

Általánosan a fővárosi ITS szerint Budapest Főváros Önkormányzatának célja az egészséges környezet megteremtése, Budapest értékeinek megőrzése, a sokszínű területhasználat és a hatékony működésű városszerkezet kialakítása, mely megfelelő választ ad a várossal szembeni új kihívásokra és alapvető társadalmi elvárásokra. Eszerint az élhetőség javítása és biztosítása céljából kiegyenlített városszerkezetre kell törekedni, melynek érdekében ki kell jelölni a fejlesztési célterületeket. Nem szabad felélni a jövőt jelentő klimatikus hatású szabadterületeket, továbbá ki kell használni és Budapest szerves részeként kell kezelni a Dunát, megteremtve a várossal való szoros kapcsolatát. A hatékonyabb városszerkezet érdekében a városszerkezetet a városi infrastruktúrákkal (műszaki és humán infrastruktúra) összhangban kell fejleszteni.

A cél elérését a kerületeknek elő kell segítenie a Fővárossal és a többi kerülettel való együttműködéssel, az igények helyi felmérésével, folyamatos kapcsolattartással és a tervezésbe való bevonással.

3. II. KERÜLETI ITS

2015 Április

Az ITS meghatározza a kerület középtávú céljait és azok összefüggéseit, miszerint:

A kerület közép és hosszútávú célja a gépjárműforgalom és az általa okozott károk csökkentése közlekedésszervezési és városszerkezeti beavatkozásokkal, valamint a tömegközlekedés és az alternatív közlekedési eszközök előnyben részesítésével. Ezzel párhuzamosan a közlekedési balesetek számának csökkentése.

Az ITS előre vetíti a kerület közlekedésének következő egy évtizedben történő változásait:

- A közösségi közlekedési szolgáltatás minősége annyival javul, hogy a jelenlegi utasszám növekszik.
- A kerületben a jelenlegi kerékpárút-hálózat hossza

megduplázódik.

- Kiépül az M0-körgyűrű a 10-es útig.
- Megvalósul a Budakeszi felől érkező autóbussz-forgalom átirányítása az Etele térre.
- Mindezek eredményeképpen a forgalom a gyűjtő- és főutakon a jelenlegi szinthez képest csökken, a baleseti statisztikák javulnak, a közlekedés környezetre kifejtett káros hatása mérséklődik, hozzájárulva kerületben lakók és az idelátogatók komfortérzetének javulásához.

3.1. GÉPKOCSIFORGALOM ÁLTAL OKOZOTT TERHELÉS CSÖKKENTÉSE

A kerület útjait érintő átmenő és ingázóforgalom növekedésének megállítása, a forgalom periodikusságának megváltoztatása, a forgalom térbeli szétterítése, kerékpárutak fejlesztése.

A fejlesztési területeken kizárólag olyan ingatlanfejlesztések támogatása, melyek a közlekedésben további ingázó forgalmat nem generálnak. A kerület M0-s körgyűrűhöz való csatlakozásának megoldása.

Az 1. számú akcióterület közlekedési és infrastrukturális fejlesztéseit a Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatról szóló többször módosított 2/2007. (I.18.) önkormányzati rendelet 4/A. mellékletének KSZ-II- 23 sorában szereplő 2004-ben készült Budapest II. kerület Lövőház utca – Ezredes utca – Kis Rókus utca – Fény utca által határolt terület (Ganz park / Millenáris park) Kerületi Szabályozása tartalmazza.

Beavatkozások: Megvalósult forgalomtechnikai beavatkozások:

- Sétálóutcás és csillapított forgalmú övezet kialakítása a városközpontban.
- Lövőház utca, Káplár utca és Fény utca közötti szakaszán sétálóutca kialakítása;
- A Marczibányi tér – Millenáris park közötti gyalogos kapcsolat kiemelt kezelése;
- Keleti Károly utca forgalomcsillapítása.
- Szabálytalan parkolás megakadályozásával (Pasaréti út a Radna utca és Torockó utca között, Gábor
- Áron utca a Tövis utca és a Törökvérszi út között).
- Fillér utca – Garas utca lámpás kereszteződés kialakítása
- Leállósávok létrehozása (Vadaskerti út – Hűvösvölgyi út)
- Kereszteződések kapacitásbővítése (Kelemen László utca – Hűvösvölgyi út találkozásánál a híd kiszélesítése)

Tervezett intézkedés:

- Kerékpárutak forgalomtechnikai felülvizsgálata (Budai felső rakpart – Hűvösvölgy szakasz);
- Szépvölgyi út – Zöldlomb utca – Zöldmáli lejtő körforgalmi csomópontjának kialakítása

3.2. A BALESETVESZÉLY CSÖKKENTÉSE

A forgalom csillapítása a balesetveszélyes zónákban közlekedésszervezési beavatkozásokkal. A gyalogos és kerékpáros forgalom biztonságának fokozása a főútvonalak mentén. A közlekedésszervezéssel kapcsolatba hozható balesetek számának 50%-os csökkenése.

A Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatról szóló többször módosított 2/2007. (I.18.) önkormányzati rendelet 4/A. mellékletének KSZ-II-22 sorában szereplő 2004-ben készült Budapest II. kerület Nagykovácsi út – Nagyrét utca – Szépjuhászné út csomópontja és annak környezete által határolt terület Kerületi Szabályozása körforgalmú közlekedési csomópont kialakítását tette lehetővé a területen előfordult közúti balesetek megelőzésére.

Beavatkozások: A gyalogos és kerékpáros forgalom biztonságának fokozása a főútvonalak mentén, ezen belül is

Megvalósult intézkedések:

- Védett gyalogátkelők létesítése, forgalomtechnikai felülvizsgálata (a Bimbó úton a Ribáry utca csatlakozásánál, Margit körút – Retek utca, Szilágyi Erzsébet fasor – Nagyajtai utca);
- Körforgalom létesítése a Törökvész út – Alsó Törökvész út – Vérhalom – Eszter utca találkozásánál;
- Jelzőlámpa telepítése (Garas utca – Fillér utca csomópontjaiban,);
- A Marczibányi tér – Millenáris park közötti gyalogos kapcsolat kiemelt kezelése;
- Törökvész út – Kapy út – Verecke lépcső – Csatárka utca találkozásánál körforgalom kiépítése.
- védett gyalogátkelők létesítése, forgalomtechnikai felülvizsgálata (Kapy úton a Nagybányai út keresztezésében)
- Pusztaszeri úton a Szemlőhegyi barlang előtt, (Pusztaszeri út – Ferenchegyi út, Fillér utca – Garas utca, Vérhalom utca – Szemlőhegy utca, Ürömi utca -Cserfa utca, Bimbó út – Ribáry utca, Bimbó út –Füge utca);
- Jelzőlámpa telepítése (Árpád fejedelem útja – Komjády Béla u. kereszteződésében a biztonságos balra kanyarodás érdekében, Ürömi út – Frankel Leó út – Bécsi út csomópontban a Zsigmond téren);
- védett gyalogátkelők létesítése, forgalomtechnikai felülvizsgálata (Pusztaszeri út – Vend utcai autóbusz megállóhelyen);
- Körforgalmak létesítése, keresztezések forgalomtechnikai felülvizsgálata (Kapy út – Törökvész út, Zöldlomb utca – Szépvölgyi út,)

3.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE

A közösségi közlekedési szolgáltatás igénybevételének megkönnyítése, vonzóvá tétele, intenzitásának és színvonalának növelése.

A Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatról szóló többször módosított 2/2007. (I.18.) önkormányzati rendelet 4/A. mellékletének KSZ-II-13 sorában szereplő 2002-ben készült és a KSZ-II-43 sorában szereplő 2014-ben készült Budapest II. kerület Hűvösvölgyi Tömegközlekedési Csomópont és környezetének Kerületi Szabályozása a végállomást és a hozzá rendelt P+R rendszerű parkolót továbbra is tartalmazza. A hatályos szabályozások a területen még hiányzó – ki nem alakított – parkolók létesítésére területet biztosítanak.

Beavatkozások:

- Kötőtpályás közlekedés fejlesztése a fonódó villamoshálózat kialakításával (a 17-es villamos vonalának meghosszabbítása a Széll Kálmán téren át Dél-Budára) a 19-es villamos vonalának meghosszabbítása a Margit-híd budai hídfője érintésével a Bem rakparton át Dél-Buda irányába
- BKV- és Volán-járatok párhuzamosságának kiküszöbölése a Budakeszi út – Szilágyi Erzsébet fasor útvonalon
- A Széna téri autóbuszpályaudvar áttelepítése az Etele térre.
- Buszsávok létrehozása az alábbi csomópontokban
- Budakeszi út – Kuruclesi út
- A 91-es, 291-es buszjárat meghosszabbítása a Széll Kálmán térig, illetve Zugligetig megvalósult
- A 65-ös buszjárat meghosszabbítása a Selyemakác utcáig megvalósult

3.1. AKCIÓTERÜLETEK

Az ITS 3 részre osztja a kerületet és az egyes kerületrészekben belül akcióterületeket hoz létre (AT1-AT6), az alábbi közlekedésfejlesztésekkel.

Bel-Buda

- Bel-Buda városközpont akcióterület (AT1)
- Fejlesztési akciók: Kereskedelmi funkciók bővítése, városkép rehabilitáció, közlekedés-fejlesztés, közterület-felújítás, közösségi és kulturális intézmények fejlesztése
- Újlak akcióterület (AT6)
- Fejlesztési akciók: idegenforgalom fejlesztése, közlekedés-fejlesztés (útburkolatok fejlesztése), sportcentrum kialakítása

Középső dombvidék

- Látó-hegy és környéke akcióterület (AT4)
- Fejlesztési akciók: csomópontok kapacitásbővítése, gyalogos forgalom fejlesztése, infrastruktúra-fejlesztés
- Pasarét akcióterület (AT5)
- Fejlesztési akciók: közlekedés-fejlesztés (csomópont. kapacitásbővítés), infrastruktúra-fejlesztés, katonai létesítmény polgári célú hasznosítása, gyalogos közlekedés-fejlesztése

Pesthidegkút

- Pesthidegkút városi alközpont akcióterület (AT2)
- Fejlesztési akciók: a területen lévő funkciók koncentráltságának növelése, közlekedés-fejlesztés, tömegközlekedés-fejlesztés, parkoló és kerékpáros kapacitások növelése
- Pesthidegkút sportcentrum akcióterület (AT3)
- Fejlesztési akciók: funkcióbővítés, infrastruktúra-fejlesztés, gyalogos közlekedés javítása

4. BALÁZS MÓR TERV

A Balázs Mór terv helyzetértékelése rámutat a működőképességet veszélyeztető

- Állagromlásra
- Jelentős hálózati hiányosságokra,
- Rendszerbe nem illesztett, széttagolt fejlesztésekre
- Az elavult ágazati szemléletre
- Környezetterhelő megoldások alkalmazására
- A korszerűtlen szabályozásra
- A kooperativitás hiányára

BMT szerint az operatív célok négy beavatkozási területen jelennek meg

- Infrastruktúra
- Járművek
- Szolgáltatások
- Intézményrendszer

Azaz több kapcsolat, vonzó járművek, jobb szolgáltatások, valamint hatékony intézményrendszer.

Ha a Balázs Mór-terv lényegét három szóban foglaljuk össze, akkor ezek az integráltság, a hatékonyság és a mindent átfogó minőség.

5. BUDAPEST FŐVÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE

2015 Január

Megbízó: Budapest Fővárosi Önkormányzat

Szerző: BFVT Kft.

A TSZT 2. Közlekedési Infrastruktúra c. tervlapján megjeleníti:

- *Meglévő és tervezett gyorsforgalmi, I. és II. rendű főútjait és településszerkezeti jelentős gyűjtőútjait*
- *Meglévő és tervezett gyorsvasúti vonalait, vasútvonalait és közúti vasút vonalait*
 - *Meglévő és tervezett kerékpárosbarát nyomvonalakat*
 - *Meglévő és tervezett Duna hidakat*
 - *Meglévő és tervezett közúti alagutakat*
- *Meglévő és tervezett vasúti és közúti külön szintű csomópontokat*
 - *Tervezett és meglévő járműtelepeket*
 - *Tervezett és meglévő távolsági helyközi autóbusszpályaudvarokat*
 - *Tervezett és meglévő kikötőket*

A Településszerkezeti terv alapján kiemelt jelentőségűek az alábbi célok és feladatok:

- Összehangolt funkcionalitás, differenciált sűrűség és hálózati kapcsolatjavítás biztosítása
- A kötöttpályás közösségi közlekedés elemeinek fejlesztési tengelyenként történő figyelembe vétele
- Megfelelően tagolt városszerkezet kialakítása a „kis távolságok városa” elvre alapozva
- A területhasználat és közlekedési rendszer térbeli összehangolása a közlekedési igények csökkentésére törekedve
- A gyorsforgalmi úthálózat fejlesztéséhez szükséges helybiztosítás
- A hagyományos vasúti közlekedés fejlesztése és nagysebességű vasúti kapcsolatok nyomvonalainak helybiztosítása
- A nemzetközi repülőtér szerepének erősítése megfelelő kötöttpályás kapcsolat lehetőségének megteremtésével
- Kikötőfejlesztés a nemzetközi személyforgalom és áruszállítás terén.
- Városi és elővárosi kötöttpályás közlekedés fejlesztése
- A közlekedési eszközváltás lehetőségeinek fejlesztése
- Gyalogos közlekedés kiemelt fejlesztése
- Kerékpározás fejlesztése
- Parkolási problémák kezelése

6. TERVEZETT KÖZLEKEDÉS INFRASTRUKTÚRA-VÁLTOZÁSOK A II. KERÜLETBEN

- Közút**
- MO-Nyugat bekötése- A Budapest TSZT alapján
 - Szépvölgyi út-Zöldmáli lejtő csomópont körforgalom – II. kerületi ITS 2015 alapján
 - Bimbó út-AdyEndre út csomópont körforgalom - II. kerületi ITS 2015 alapján
 - Budakeszi elkerülő – Budakeszi ITS 2015 alapján
 - Alagút átvezetése a III. kerület és Pesthidegkút között – A Budapest TSZT alapján
- Kerékpáros közlekedés**
- Budakeszi út mentén (Zugligeti út-Árnyas utca-Dénes utca- Hárshegyi út) kerékpárosbarát kialakítás. – Budapest TSZT alapján
 - Nagykovácsi út mentén Nagyrét utca mellett Húvösvölgyig kerékpárosbarát kialakítás. - Budapest TSZT alapján
 - Szilágyi Erzsébet fasor és Hidegkúti út mentén a szerviz utakon vezetett, gyalogosoktól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény. – Magyar Kerékpárosklub, Kerékpáros fejlesztési javaslatok 2007
 - A II. kerület a BKK-val konzorciumban kedvezményezettje a „Közlekedésbiztonsági és kerékpárosbarát fejlesztések” elnevezésű VEKOP projektnek.
 - A projekt megcélozza a Zugligeti út térségének kerékpárosbarát átalakítását. Ezért a Zugligeti út- Budakeszi út-Szilágyi Erzsébet fasor csomópont rendszer kerékpárosbarát átalakítása is szükséges.
 - Szintén a VEKOP keretében kerékpárosbarát fejlesztések a Rózsadomb tetején a Törökvész úton a Gábor Áron úti csomóponttól felfelé eső szakaszon valamint a Görgényi úton és a Szalonka úton.
 - Az Árpádfejedelem út mentén É-D-i kerékpáros összeköttetés a III. kerülettel, így a jelenleg hiányzó közvetlen kapcsolat megteremtése. Ezzel egyúttal az ár védekezés idején ki lehet váltani a HÉV túloldalán futó kerékpár utat. – VEKOP Fenntartható közlekedésfejlesztés Budapesten
 - Margit körút kerékpáros baráttá alakítása – BKK Belső városrészek, Kerékpáros fejlesztések, Döntés előkészítő tanulmány, 2013
 - Bubihoz kapcsolódó infrastruktúrafejlesztések, BKK Belső városrészek, Kerékpáros fejlesztések, Döntés előkészítő tanulmány, 2013
- Parkolás**
- 60-80 férőhelyes P+R kialakítása a Bátori László utcánál (Húvösvölgy) - II. kerületi ITS 2015 alapján
 - Mammút 2 melletti mélygarázs (Széll Kapu) – II. kerületi Önkormányzat
 - Budagyöngye, Akadémia P+R kialakítás – Fővárosi P+R rendszer bővítésének rövid távú lehetőségei, BKK, 2012
- Közösségi közlekedés**
- Széna téri buszpályaudvar megszüntetése – II kerületi ITS 2015 alapján
 - Fogaskerekű meghosszabbítása Normafa-Széll Kálmán tér – Országos Vasútfejlesztési Konceptió, 2013
 - 4-es villamos vonalának meghosszabbítása Budagyöngye, Akadémia állomásig – BKK A főváros villamoshálózat és trolibuszhálózat egységes fejlesztési koncepciójának magvalósíthatósági tanulmánya, 2013
 - Felszín alatti gyorsvasút Dél Pest irányából, Kolosy téren megálló kialakítással, Budapest TSZT
 - M2 metró kijárat mőtárgy a Széna téren, hozzá kapcsolódó gyalogos forgalmi kialakítás – A Széll Kapu Projekttel kapcsolatos fejlesztés
- Forgalmat befolyásoló fejlesztések**
- Pesthidegkút központ fejlesztése - II kerületi ITS 2015 alapján
 - Felhévizi terület fejlesztése - II kerületi ITS 2015 alapján
 - Normafa fejlesztése (XII. kerület) - II kerületi ITS 2015 alapján
 - Millenáris Széll kapu projekt - II kerületi ITS 2015 alapján
 - Gül Baba türbéje komplex projekt - II kerületi ITS 2015 alapján
 - Budagyöngye Akadémia közlekedési fejlesztése (P+R, Villamos végállomás) – Fentebb említettek alapján
 - Klebersberg kastély felújítása - II kerületi ITS 2015 alapján

A közlekedés helyzetelemzése és helyzetértékelése

1. HELYZETELEMZÉS

1.1. KERÜLETI KÖZLEKEDÉSI CSOMÓPONTOK KÖZPONTI SZEREPEL

Egyes közlekedési csomópontok kiemelt fontosságúak, mert nemcsak a kerületi közösségi és egyéni közlekedés lebonyolításában van szerepük, hanem valamilyen szintű kereskedelmi és/vagy üzleti funkciót is ellátnak. E közlekedésének minőségi fenntartása, javítása fontos feladat a kerület közlekedésének fejlesztésében.

Ezek a csomópontok a II kerületben következők:

- Széll Kálmán tér
- Margit-híd budai hídfő
- Kolosy tér (III. kerülettel megosztva)
- Hűvösvölgy
- Budagyöngye
- Pasaréti tér
- Törökvész út-Pusztaszeri út csomópont (Rózsakert)
- Máriaremetei út- Nagyrét utca csomópont (Kertváros üzletház)
- Kapy utca- Törökvész út – Zöldmáli lejtő csomópont (Rózsadomb Center)

Ezek közül kiemelkedik a Széll Kálmán tér melynek szerepe az egész városra nézve jelentős. Főhálózati villamos és metró kapcsolatai által az egész főváros közlekedési vérkeringésének fontos eleme. A kerületi központok kapcsolata változó. Jellemzően a Bel-Budai területek közösségi közlekedési ellátottsága magasabb, mint a Dombvidéki területeké tükrözve ezzel a beépítettség és funkcióbeli különbségeket.

A dombvidéki és Pesthidegkúti területek központjai (Pasarét, Rózsakert, Kertváros üzletház) a buszhálózat részei, de kötött pályás hálózathoz nem csatlakoznak.

1.2. SZEMÉLYAUTÓ DEPENDENCIA

A domborzat és a budapesti viszonyokhoz képest gyér beépítettség miatt a dombvidéki területeken a közösségi közlekedési hálózat nem egyenletes, a szolgáltatás nem versenyképes a személyautó közlekedéssel szemben. A személyautó birtoklási arány magas, ebből kifolyólag sokan választják a közlekedés ezen formáját. Hozzá kell tenni, hogy a kerületben általánosnak mondható a közösségi és puha közlekedési módokhoz való hozzáállás sem segíti elő a közösségi közlekedési mód választását.

Nagy általánosságban azt lehet mondani, hogy a magasabban fekvő területekről a belvárosba tartó ingázó forgalom valamint a dombvidéki területeken áthaladó személyautó forgalom megbénítja a kerület közlekedését.

A Széll Kálmán tér irányába vagy azon áthaladó forgalom mind Hűvösvölgy/Solymár mind a Margit-híd irányából problémákat okoz. A dombvidéki és pesthidegkúti területekről a belvárosba tartó személygépkocsi és busz forgalom mindennapos fennakadást eredményez.

Ennek következményeként a távolabbi területekről (XII. kerület, III. kerület) a kerületen áthaladni próbáló személygépkocsi forgalom sokszor a főleg lakó funkciót ellátó területek gyűjtő útjain kerüli el a Széll Kálmán tér közelében kialakult dugót. Így az adott területeken az élet minőség romolhat, illetve a közúti baleset esélye megnő.

2. HELYZETÉRTÉKELÉS

2.1. KÖZLEKEDÉSI PROBLÉMÁK

- Belső városmag** A belvárosi területek (Csalogány utca-Margit krt.-Bem rakpart által határolt terület) közlekedési kialakítása nem azonosult a többi belvárosi területekéhez. A kerékpáros forgalom lassú fejlődése ellenére a területen jellemzően háttérbe van szorítva a kerékpáros és gyalogos közlekedés. A gyalogjárdák méretei, a gyalogos átkelések kialakítása nem megfelelő. A személyautó forgalom előnyben részesítése jellemző a területen, ebből következik, hogy a terület túlszűfolt, zöld területek kis arányban találhatóak, csomópontjai nem biztonságosak.
- Margit körút** Mindkét irányban gyakoriak a dugók, de főleg a Széll Kálmán tér irányába, jellemzően csúcsidőben. A Széll Kálmán tér felújítása nem hozott átütő javulást. A Margit körutat a híd illetve a Bimbó útról érkező forgalom tölti. Az elsőrendű főúton kerékpáros infrastruktúra nincsen, a jelenlegi (hiányos) kapacitások megtartása mellett nem is fér el. Az üzletek kiszolgálása sem megoldott, gyalogos infrastruktúra kialakítása nem mindenhol megfelelő, parkolás lehetősége nincs kialakítva. Ezekből adódóan a kereskedelem ezen a szakaszon nehezen szilárdul meg.
- Szilágyi Erzsébet fasor** Főleg a Széll Kálmán tér felé menő oldalon a reggeli órákban Solymár, Húvösvölgy és Budakeszi felől érkező forgalom tölti.
- Bimbó út** A magasabban fekvő területekről érkező forgalmat gyűjti össze. A Mechwart tér közelében gyakoriak a fennakadások.
- Szépölggyi út** Szépölggy és Rózsadomb forgalmát vezeti el, a Kolosy tér irányába a reggeli órákban jellemzőek a torlódások.
- Kapcsolat a Duna és a kerület között** A Slachta Margit rakpart és az Árpád fejedelem útja mentén a Dunával való kapcsolat teljesen hiányzik. Ennek oka a Duna mentén húzódó vonalas közlekedési létesítmények elválasztó hatása. Ennek ellenére a dunai kapcsolatban nagy potenciál rejlik.
- Közösségi hálózattal nem lefedett területek** A közösségi közlekedési hálózat megállóinak 300 méteres körzetében a közösségi közlekedés valódi versenytársa lehet az egyéni személyautó közlekedésnek. A közösségi közlekedési hálózat tehát egészében csak akkor lehet versenyképes, ha a kiszolgálni kívánt területek teljes egészében le vannak fedve a megálló hálózatával, azok minden pontból maximum 300 méteres gyaloglás után elérhetőek. A II. kerület dombvidéki és hidegkúti területén ez a feltétel nem mindenhol teljesül ezért ezeken a területeken a modal-split eltér a belvárosi területekétől. A helyzetet tovább rontja az egyre inkább beépülő zöld, régi gyümölcsös területek aránya, ahol a közösségi közlekedés egyáltalán nincs jelen, így az egyetlen közlekedési alternatíva az egyéni személyautó közlekedés marad. Ennek oka a külső területeken jellemző kertváros jellegű beépítettség, szűk úthálózat, nem megfelelő útburkolat minőség és a domborzat.
- Parkolás** A budapesti parkolási rendszeren belül a II. kerületben a 2.(440 Ft/óra) a 3.(350 Ft/óra) és az 5.(175 Ft/óra) övezetek vannak jelen. Az övezetek lefedik a kerület belvárosi területét beleértve a Vízivárost, Felhévizet, Újlakot, az Országúti területet valamint a Rózsadomb és Rézmál egy részét. A magasabban fekvő területeken a parkolás közterületen ingyenes kivéve az egyes bevásárló központok saját parkolóit.
- A belvárosi kerület részen a parkolás kialakított parkolóban vagy a közutak mentén kijelölt parkolóban történik. A parkolók kapacitása maximálisan kihasználta, a közutak mentén felfestett, kijelölt parkoló helyek zsúfoltak, több helyen akadályt jelentenek a gyalogos és

kerékpáros közlekedésben. Mivel a beépítettség intenzitása ezeken a területeken már évtizedek óta lényegében változatlan, a személyautók számának növekedését az épített környezet változása lassan követi. A telken belüli parkolás nem megoldható, a közterületen parkolás pedig közlekedési problémákat okoz, területet vesz el a gyalogos, kerékpáros közlekedésből valamint a zöld területekből. Több helyen az út mentén parkolás a személyautó forgalmat is akadályozza (pl. Marczibányi tér környéke).

A magasabban fekvő területeken a lazább beépítettség miatt több hely áll rendelkezésre a telken belüli parkolás megoldására. Így a lakó funkciót kiszolgáló parkolók nem foglalnak el helyet a közterületből. Ezzel együtt azonban a parkolás szabályozása helyenként nem megfelelő, rendezetlen, a parkoló személyautók a közút keresztmetszeti méreteihez képest nagy helyet foglalnak el így akadályozzák a forgalmat és rontják az utcák összképét. Ahol indokolt, szükséges a parkolás fizikai elemekkel való akadályozása, a rendezett környezet megőrzésének elősegítésére.

A P+R parkolók kapacitása nem felel meg a kereslet nagyságának. Ebből adódóan sokan személyautóval közelítik meg a belvárost, a közösségi közlekedés használata helyett. Ez nagy terhet jelent és kapacitás hiányt idéz elő az agglomerációt a belvárossal összekötő utakon (pl. Hidegkúti út).

2.2. A KERÜLET ÖSSZEFOGLALÓ ELEMZÉSE KÖZLEKEDÉSI SZEMPONTBÓL

Erősségek A Széll Kálmán tér pozitív hatása, hogy metró valamint villamos kapcsolataival a város szinte bármely területével összeköti a kerületet.

Alacsony beépítettségi intenzitásával, magas arányú barna és zöld területeivel jó befektetési területnek számít, közlekedési fejlesztésre szánt területei rendelkezésre állnak.

A kerület külterületi tevékenység gyakorlására alkalmas, túra utak, kerékpározásra, futásra alkalmas erdei ösvények sora található a kerületben. Turistavonzó, táboroztatásra alkalmas területek és eszközök találhatóak a kerületben pl. Gyermekvasút, Vitorlázó repülőtér. Kültéri laza beépítettsége emberi léptékűvé, élhetővé teszi a kerületet.

Gyengeségek A kerület közlekedési konfliktusai abból adódnak, hogy szolgáltatásai nem egyenletesen oszlanak el a területen. A belvárosi területek és főleg a Széll Kálmán tér forgalomvonzása vízfejként hat a kerületre és az ebből adódó ingázások és a torlódásokat elkerülő forgalmak hatása a magasabban fekvő területeken is érezhető.

A domborzati viszonyokból adódóan a kerület közlekedésfejlesztési szempontból korlátozott. Műszakilag nehezen megvalósítható a kötöttpályás közösségi közlekedés a kerület magasabban fekvő részein. Így a kerület közösségi közlekedési lefedettsége nem egyenletes, a történetileg kialakult kötöttpályás vonalak nem feltétlenül a legintenzívebb beépítettségű területeken mennek át, bizonyos területeken a hálózat kapacitása nem maximálisan kihasznál.

A kerület alközpontjainak funkciói nem teljeskörűek, a magasabban fekvő területek funkciói hiányosak, ezért bizonyos szolgáltatások eléréséhez a belvárosi területre kell utazni. A közlekedési hálózat csomópontjai nem minden esetben integráltak, az átszállási kényszerek száma magas, előfordulnak a nagy gyaloglási távolságok. A külső kerületrészek és az agglomeráció kapcsolata gyenge. Közösségi közlekedési szolgáltatás gyenge, közúti kapcsolat nem megfelelő, a

módváltás lehetősége nem elégségesen biztosított (P+R hiánya). A személygépkocsi ellátottság aránya magas, ebből adódóan a modal-split a belvárosi területeket kivéve jellemzően rosszabb mint a budapesti átlag.

Lehetőségek A kerületi közlekedés fejlesztésének lehetősége abban rejlik, hogy meglévő közösségi közlekedési csomópontok funkcióit bővítjük, átszállási pontokba olyan szolgáltatásokat helyezünk el, melyek eléréséhez egyébként külön utazásra lenne szükség. Ezen mix funkciók létrehozásával csökkentjük az utazási távolságokat, csökkentjük a keresletet. Ezeket az alközpontokat közlekedési szempontból is integráljuk, tehát minél kisebb gyaloglási távolságokat, rövidebb átszállási időt biztosítunk.

Ezen kívül a kerületben lehetőség van barna területek közlekedési célú fejlesztésére, a beépítettségi intenzitás növelésére a fő korridorok mentén.

Fejleszteni lehet az utas tájékoztatást és a közlekedési rendszerek összehangolását. Lehetőség van a soft közlekedési módok és a tömegközlekedés promóciójára, az aktív életmód elősegítésére, közlekedési eszközök megosztásának elősegítésére. A Dunával való kapcsolat megerősítésében nagy potenciál rejlik, közlekedési, rekreációs és turisztikai szempontból is. Ennek kiaknázásához szükség van jobb kapcsolat kialakítására a folyó és a város között. Az Árpád fejedelem útja mentén a H5 Hév vonal gyalogos, kerékpáros átszelése megvizsgálandó. A kapcsolat létrejöttével a kerületi Duna szakaszon a gyalogos és kerékpáros infrastruktúra fejlődik, jobban elérhetővé válik.

a forgalomcsillapítás lehetőségei a központi kerületrészben

A központi kerületrész területén a személyautó közlekedés csillapításával, egyirányúsítással, keresztmetszetek és a vonalvezetés szabályozásával, forgalomtechnikával, a parkolás szabályozásával gyalogos és kerékpárosbarát terület jöhet létre, mely a kereskedelem felvirágzását segítené elő és élhetőbb környezetet biztosítana. Szükség van a közterek humanizálására, a gyalogosokat előnyben részesítő felületek növelésére, mellyel az élhető környezet növelését és környezet védelmét segítjük elő. Ezzel együtt gondoskodni kell a parkolási problémák kezeléséről. A központi kerületrész közvetlen főhálózati villamos és metró kapcsolatai révén, kereskedelmi és közösségfejlesztési szempontból nagy potenciállal rendelkezik. A gyalogos és kerékpáros átjárhatóság kialakítása a csomópontok között fontos cél és nagy lehetőség a városrész élhetőbbé tételében. A megfelelő gyalogos átjárhatóság feltétele a személyautó forgalom csillapításának, hiszen jól megtervezett környezetben a gyaloglás versenyképes a rövidtávú személyautó utazásokkal is. Ezzel együtt a központi városrész zöldfelületi rendszerének fejlesztésére is lehetőség nyílna.

Duna-kerület kapcsolat lehetőségei

A problémák között említett Duna-parti kapcsolat hiányának oldásában nagy potenciál rejlik, közlekedési, rekreációs, közösségi és turisztikai szempontból. A Hév vonal, és mint a város többi részén is az alsó rakpart elválasztó hatása egy értékes területtől fosztja meg a kerületet. A Hév vonal átjárására több műszaki megoldás létezik. Az átjáró helyének kijelölésekor figyelembe kell venni, hogy a kerület mely részéhez, milyen infrastruktúra elemeket kötünk össze az újonnan megnyíló területtel. A gyalogos, kerékpáros-vasúti keresztes megépítése történhet szintben melynek előnye az olcsóbb kivitelezés, rövidebb, kevésbé zavaró építkezés és egyszerűbb átjárhatóság. Hátránya, hogy kevésbé biztonságos, zavarja a HÉV közlekedését. Külön szinten megépülő keresztes esetén számolni kell a költségekkel és hosszabb zavaróbb kivitelezési munkálatokkal viszont előnye a

biztonság és a forgalmi zavar mentesség. Az elválasztó hatás megszüntetése értékes területeket tárna fel és lehetőség nyílna zöld területek rendezésére.

a hajózás lehetőségei

A Budapest Városfejlesztési Konceptió (2030) célrendszerének fő eleme a „Dunával együtt élő város” megteremtése. A Nemzeti Közlekedési Stratégia 2013-ban határozottan a hajózást, mint országos célt jelöli meg, a közlekedési hálózat környezetbarát elemeként. Ezek alapján a kerület alapvető célnak kell, hogy tekintse területeinek összekapcsolását a folyóval valamint a mobilitás szervezését a dunai élettérre alapozva.

A BKK Budapest hajózásáról szóló megvalósíthatósági tanulmányának célja a főváros Duna menti területeinek átfogó fejlesztése, a hajózás érdemi szerepvállalásának és lehetőségeinek kiaknázása. A II. kerület számára tehát nagy lehetőség rejlik a dunai közlekedés fejlesztésében. A tanulmány két lehetséges a kerület érintő kikötőt rögzít. A Kolosy térnél és a Margit-híd budai hídfőjénél elképzelt kikötők illeszkednének a közlekedési hálózatba, jelentős szerepet kapnának a hajózási hálózat fő céljainak elérésében, az észak- és dél-budapesti területek közvetlen összekötésében, Buda és Pest összekötésében és az agglomerációs területek belvárosba való közvetlen bekötésében. A hajó hálózat megvalósulása esetén a kerület profitálna a jobb közlekedési kapcsolatokból és a létrejövő környezetkímélő közlekedési alternatívából. a hajózás fejlesztése által a közösségi közlekedés versenyképessége javulna.

A Margit-híd budai hídfőjéhez tervezett kikötő végül elvetésre került és csak a Kolosy téri maradt további vizsgálatra.

Kolosy téri kikötő előnyei:

- Jó kerékpáros és gyalogos elérhetőség
- A kikötő közvetlen elérhetősége tömegközlekedéssel biztosítható
- Közvetlen kapcsolat a belvárossal
- Margit-sziget kapcsolat

A működést befolyásolja az alábbi körülmények:

- Gyors utas csere
- Gyors járművek
- Időjárástól való védettség
- Többi közlekedési módokról való gyors átszállás
- Akadály mentesség

A Margit-híd budai hídfő hajó megálló megvalósulásának akadálya a nehéz elérhetőség, a szintkülönbségek leküzdésének akadálya, valamint az alsó rakpart keresztezése miatt. Itt a közvetlen közösségi közlekedéssel való kapcsolat nehezen biztosítható.

A kerület partszakaszán, a Kacsa utca – Vitéz utca között található kikötőben a Margit-sziget kerülő sétahajói kötnek ki.

A kerületen kívül a Csalogány utcától délre a meglévő kikötők közül leginkább a Batthyány téri kapcsolódik a kerülethez mely belvárosi és észak budapesti kapcsolataival hivatás forgalmi és turisztikai feladatokat lát el: a BKK Zrt. hajóinak kikötője melyek Szentendrére valamint a budapesti hajó hálózat kikötőibe közlekednek valamint nemzetközi szállodahajók kikötője található.

A Batthyány tértől délre az Esztergom irányába közlekedő túrahajók kikötői találhatóak, a Szilágyi Dezső téren az Európa hajó kikötője található.

Veszélyek

Közlekedési szempontból veszélyt jelent, hogy a kerületben a közösségi közlekedés nem lesz versenyképes a személygépjármű forgalommal szemben. A gépkocsi állomány növekszik és az egyéni közlekedés domináns marad. Egyes területek szegregációjuk miatt a közösségi

hálózatból kiesnek és az autóval járók számát növelik. A belső területek forgalom vonzása megmarad és az ingázók száma növekedik. Ezt súlyosbíthatja, hogy a forgalomvonzó fejlesztések, nem a fő forgalmi korridorok mentén valósulnak meg.

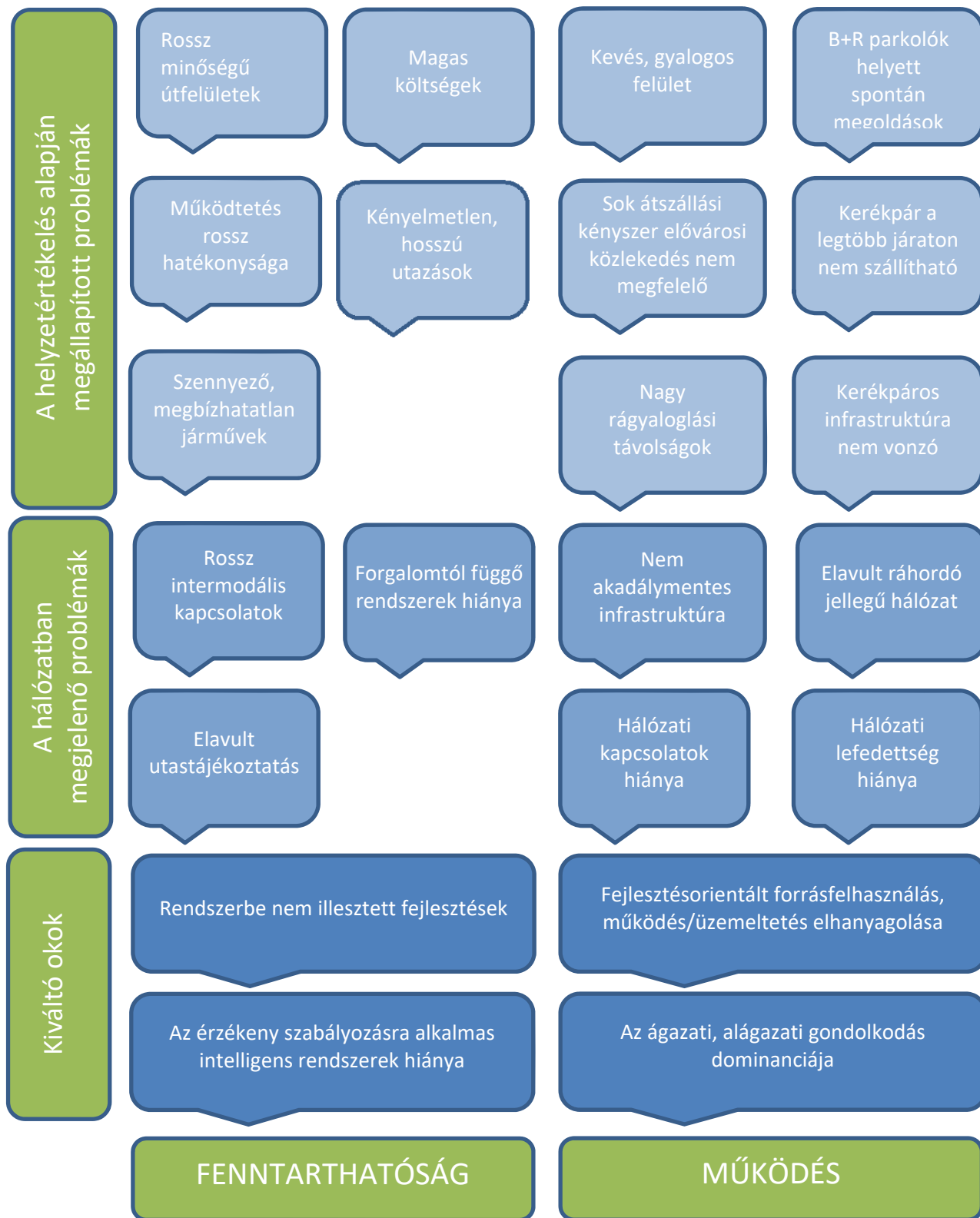
Közép-Buda forgalmi és kapcsolati viszonyainak rendezése szoros összefüggésben van a Széll Kálmán térrel, melynek hatásterülete a három szomszédos kerületre mélységében is kiterjed. A domborzati viszonyok által bezárt, relatíve szűkös közterületi hálózattal kiszolgált térségben látványos átalakulás nem várható, az örökölt szerkezeten belül kisebb súlyponteltolódásokkal lehet számolni.

2.3. PROBLÉMAFA

A Problémafa két különböző ágra bontva szemlélteti a II. kerületben tapasztalható problémák eredetét és az abból következő, kézzel fogható, mindennapi közlekedési problémákat. Felépítését úgy kell értelmezni, hogy a legalsó rétegben a stratégia hiányosságok találhatóak (Kiváltó okok), melyek felett az ezekből következő vagy ezekkel együtt járó koncepcionális hiányosságok (A hálózatban megjelenő problémák). Ezen stratégiai és koncepcionális hiányosságokból, rossz gondolkodásmódból eredő hibák érzékeltetik hatásukat a közlekedés fizikai megvalósulásában. A legfelső réteg (A helyzetértékelés alapján megállapított problémák) tehát ezeket a mindennapokban érzékelhető hiányosságokat, problémákat szemlélteti.

A „Fenntarthatóság” oszlop azon problémákat vizsgálja, melyek a közlekedési rendszer fenntarthatóságát nehezíti meg mind költség, hatékonyság, környezetvédelem szempontjából. Ezen stratégiai és koncepcionális hiányosságok gyengítik a közlekedési rendszer fenntarthatóságát, tehát hosszú távon kevésbé költséghatékony, környezetszennyező közlekedési rendszer kialakulását segítik elő. Ez a legfelső rétegben utazási időben és kényelemben, extra költségekben és hosszútávon erős környezetszennyezésben nyilvánul meg.

A „Működés” oszlop azon problémákat vizsgálja melyek a közlekedési rendszer működését nehezíti meg hálózati infrastruktúra, versenyképesség és költség szempontjából. Ezen stratégiai és koncepcionális hiányosságok gyengítik a közlekedési rendszer hatékony működését tehát a keresletnek megfelelő kínálat biztosítását, versenyképességét az egyéni közúti közlekedési módokkal szemben. Ezen hiányosságok eredményeként a modal-split a személyautó forgalom irányába változik. A legfelső rétegben ezen hiányosságok egy kevésbé vonzó, rosszul működő, működési elemeiben hiányos (B+R,P+R, elővárosi közlekedés, kerékpáros közlekedés, gyalogos közlekedés) rendszerként jelenik meg.

Közművesítés vizsgálata

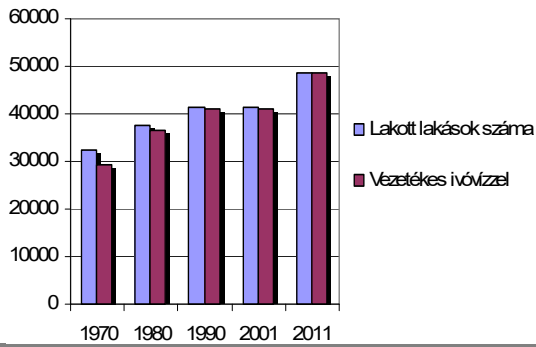
1. A KÖZMŰVESÍTÉS FEJLŐDÉSE

A főváros II. kerületének közműellátása fokozatosan épült ki. A kerület területét a nagyméretű lakótelep építési programok elkerülték, bár épült néhány többszintes épület, a népességszámának, lakásszámának növekedésében ugrásszerű emelkedést nem okozott. A közműellátása is viszonylag egyenletesen fejlődött. A régebben beépített területek közműellátását régebben oldották meg, már a múlt század elején is a kerület belső részei teljes közműellátással rendelkeztek. Már akkor biztosított volt a villamosenergia ellátás, a vezetékes ivóvíz ellátás, a közcsatornás vízvezetés és az energiaellátásra a városi gázellátás, bár azt jellemzően csak főzésre hasznosították. A kerület peremén csak a részleges közműellátás állt sokáig rendelkezésre, de már a múlt század utolsó évtizedeiben a kerület, jelentős hányadán biztosított volt a teljes közműellátás lehetősége, mára pedig a kerület, döntő hányada, már teljes közműellátással rendelkezik.

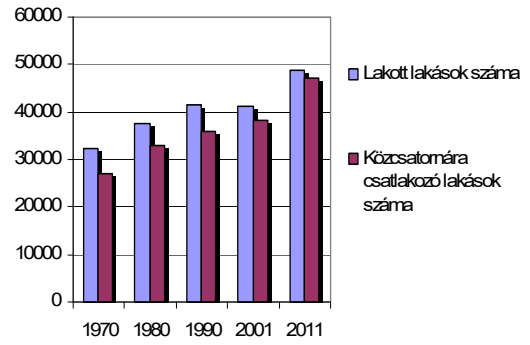
A táblázatban bemutatott felmérés a lakott ingatlanokra terjedt ki és jól mutatja a kerület fejlődési folyamatát.

Népszámlálás éve	1970	1980	1990	2001	2011
Lakott lakások száma	32270	37672	41396	41231	48684
FELSZERELTSÉG					
Villanyvezetékekkel	32173	37625	41396	41231	48684
Vízvezetékekkel					
Vezetékes ivóvízzel	29189	36699	41144	41077	48641
Vízellátás hálózati vízvezetékéből					
Vízellátás házi vízvezetékéből			54	5	26
Vízellátás egyéb módon			53		
Melegvíz távvezetékéből, meleg folyóvíz			1052	40906	48404
Gázzal - hálózati gázzal					
Vezetékes gáz	21336	28395	35385	39140	nincs adat
Gázzal - palackos gázzal	2414		1700	322	
Gázzal - hálózati és palackos gázzal			37085		
Vízöblítéses wc-vel lakásban	26707	34516	39987	40760	48326
Vízöblítéses wc-vel lakáson kívül	2827	2015	917		
Vízöblítéses wc-vel - lakásban és lakáson kívül			40904		
Csatornával - közcsatornával					
Közcsatornára csatlakozó lakások száma	27138	32946	35983	38249	47115
Csatornával - házi csatornával	2945	4202	5250		1552
Csatornával - köz- és házi csatornával			41233		
Fürdőszobával, mosdófülkével					
Fűtés - távfűtés		3116		1658	1658
Fűtés - épület egyedi kazán, etázs és egyedi helyiségfűtés		34511		39521	
KOMFORTOSSÁG					
Összkomfortos	0	0	20595	28871	37360
Komfortos	24732	32965	17332	10104	10052
Félkomfortos	2448	1928	1320	678	540
Komfort nélküli	5090	2779	1276	281	218
Szükség és egyéb lakás	0	0	873	1279	514

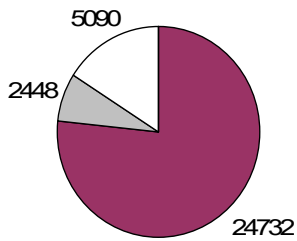
Vezetékes ivóvízzel ellátott lakások

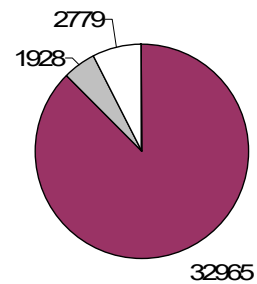
Közcsatornára csatlakozó lakások

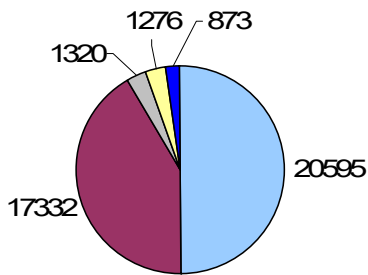
Lakott lakások komfortosság szerint

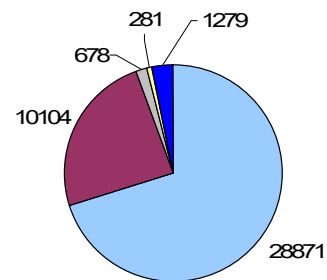
1970

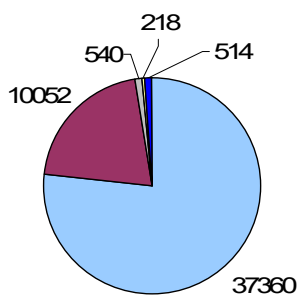
1980

1990

2001

2011

- Összkomfortos
- Komfortos
- Félkomfortos
- Komfort nélküli
- Szükség és egyéb lakás

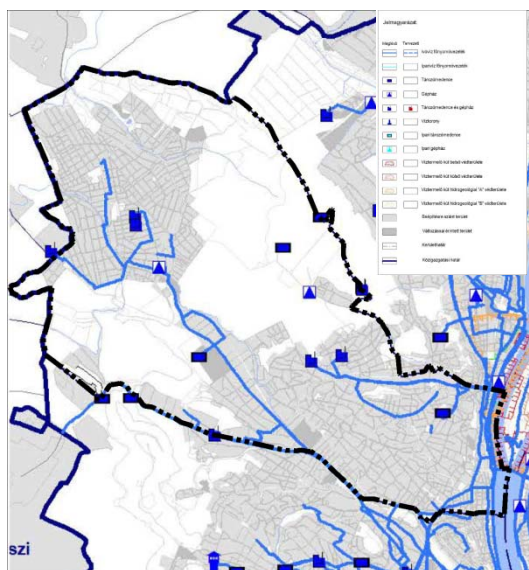
Jelkulcs

Forrás: KSH Népszámlálási adatok

I. VÍZIKÖZMŰVEK

2. VÍZGAZDÁLKODÁS ÉS VÍZELLÁTÁS

2.1. IVÓVÍZ ELLÁTÁS

Vízellátás összefüggései

Az ivóvíz ellátás, mint a komfortos ellátás egyik legfontosabb eleme majdnem kerületszintű kiépítettségű. A kerület ivóvíz ellátási rendszere a főváros egységes vízellátási rendszeréhez, a főnyomócső és gerinchálózatához csatlakozik. A főváros ivóvíz ellátását a Fővárosi Vízművek Zrt szolgáltatja.

A vízellátás vízbázisai a Szentendrei szigeten, a Duna észak-nyugati és észak-keleti partjain üzemelő kutak, ahonnan gerincvezetékek szállítják a vizet az egyes ellátási körzetek gépházához.

A vízellátó hálózat a város nagy kiterjedtsége és az eltérő topográfiai viszonyai miatt különböző ellátási zónákra van felosztva. Néhány nyomástartó ellátási körzete teljes egészében a kerület határain belüli, néhány a szomszédos kerülettel közös. A kerület ellátásában összesen 14 vízellátási zóna vesz részt:

- 1. számú ún. Budai alapzóna,
- 4. számú ún. Szépvölgyi zóna,
- 5. számú ún. Csatárkai zóna,
- 6. számú ún. Ruthén utcai zóna,
- 7. számú ún. Felső-József-hegyi zóna,
- 8. számú ún. Vári zóna,
- 9. számú ún. Lipóti zóna,
- 10. számú ún. Pesthidegkúti zóna,
- 11. számú ún. Fenyőgyöngye zóna,
- 12. számú ún. Szépjuhászné zóna,
- 20. számú ún. Pesti alapzóna,
- 29. számú ún. Mikes utcai zóna,
- 31. számú ún. Hármashatárhegyi zóna,
- 34. számú ún. Ady-ligeti zóna

ellátási körzetének hálózati rendszeréről történik a terület ivóvízellátása.

Az egyes zónákban a megfelelő hálózati nyomást a zónákban üzemelő gépházak medencék, tározók biztosítják. A kerület utcáiban kiépítésre kerültek gerinc- és elosztóhálózatok és a távjelző és távműködtető berendezések. A régebbi építésű vezetékekre jellemző, hogy ac anyagú, az újabban építettek már műanyag alapanyagú csövekből épültek. A régebbi építésű vezetékek fokozatos cseréjének igénye is lassan előtérbe kerül.

2.1. TŰZOLTÓ-VÍZ ELLÁTÁS

A kerület tűzvíz ellátása általánosan az ivóvíz hálózatra telepített tűzcsapokkal megoldott. Egyes még megmaradt üzemeken belül a tűzvíz ellátás korábbi telken belüli megoldása megmaradt. Újabb, nagyobb beruházásoknál a megfelelő tűzvíz ellátásról a beruházás megvalósítása során gondoskodtak.

2.2. IPARI-VÍZ ELLÁTÁS

A kerületben közüzemű iparivíz szolgáltatást nem építettek ki. Az egyes, nagyobb vízfogyasztású ipari üzemek fenntartási költségeik csökkentése érdekében helyi saját vízbeszerzést is kiépítettek, de ez, csak saját felhasználásra történt. Ma a kerületben az ipari termelés háttérbe szorult, helyét jellemzően kereskedelmi-gazdasági területhasznosítás foglalta el, amelynél a nem ivóvíz minőségű vízigények (locsolás, takarítás) kielégítésére, költségeik csökkentésére a helyi vízbeszerzés fenntartása, létesítése szükséges. A helyi vízkivételekről nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

2.3. KARSZT- ÉS HÉVIZEK, FÜRDŐ ELLÁTÁS

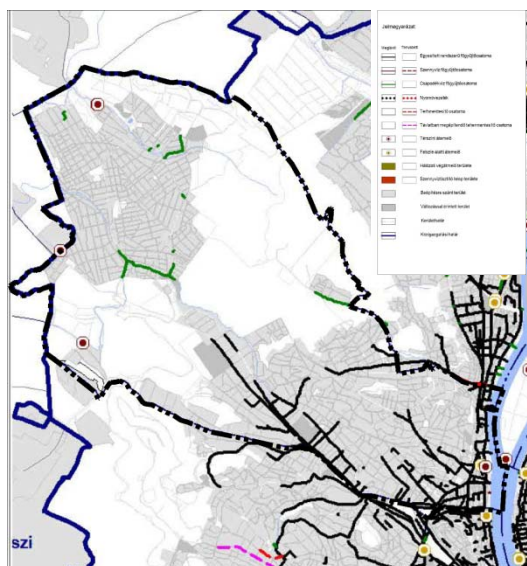
A különböző kőzetek víztartó képessége biztosítja a kerület területén előforduló felszín alatti vizek jelenlétét. A triász, és eocén kőzetek karsztosodó kőzet-összletté állnak össze, melyeknek sajátos vízföldtani tulajdonságai vannak. A triász dolomitok, és a rájuk települt eocén mészkövek és márgák a felszínre hullott csapadékvizet a szerkezeti töréseken, közethasadékokon keresztül vezetik a kőzet belsejébe. Ebben kialakult hasadérendszerben, különböző szinteken tárolódnak a kőzet összletében mozgó víztömegek, a karsztvizek.

A kialakult karsztvízszint a hegységek magasabb részein magasabban található, és a hegyláb felé lejt, a mélyebben létrejött karsztvíz melegebb – a föld belső hőjétől – és fajsúlya kisebb a beszivárgó hideg víznél, a konvekció áramlási törvényei szerint a felszínre áramlik.

A kerület észak-nyugati szélén található Hideg-forrás I-II, Ófalu-forrás, Kastélykert-forrás, Gazda utcai-forrás, Budakeszi úti-forrás közvetlen hasznosítható a hidrogeológiai adottságként rendelkezésre álló karsztvíz. Ezeknek kizárólag helyi hasznosítása maradt fenn.

A kerület keleti szélén feltárt források vize hideg, langyos, forró, amelyeknek hasznosítására gyógyfürdőt telepítettek. Az Antal-kút, a IV-es, V-ös, VI-os, Malom-tó, Római-forrás, Török-forrás a Lukács-fürdő termál- és gyógyvíz ellátását szolgálja. A Lukács fürdőtől termásvíz vezeték szállítja a Frankel Leó úton a vizet a Király-fürdőhöz. A kerületben két közhasználatú gyógyfürdő üzemel, a Királyfürdő és a Lukács-fürdő, de a gyógyvizet hasznosítják még a Lukács-fürdő környezetében működő egyéb egészségügyi intézetek is (Irgalmas-kórház).

A hévíz-kút, kutak, valamint a szomszédos III. kerületi Budaújlaki vízbázis kerületre átnyúló vízbázis védelmét szolgáló hidrogeológiai védőidomokra vonatkozó ágazati előírásokat figyelembe kell venni.

3. SZENNYVÍZELVEZETÉS

Csatornázás összefüggései

A kerület területét egyrészt érinti a Duna partjára telepített Budaújlaki vízbázis kút-sorának hidrogeológiai védőidoma, annak belső, külső védőterülete és a hidrogeológiai „A” zövezet, , másrészt érinti a kerület egyes részeit az országos felszín alatti vízminőség védelmi övezet területe, továbbá a 27/2004 (XII.25) KvVM rendelet szerint a kerület területe fokozottan érzékeny felszín alatti vizek és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekszik. Ezek a hidrogeológiai adottságok különösen igénylik, hogy a szennyvíz kerületi szinten közcsatornával kerüljön elvezetésre. A kerület szennyvíz csatornázottsági mutatója ma már nagyon kedvező, mivel a statisztikai adatok szerint a lakásállomány rácsatlakozási aránya már 2011-ben 96,8 %-os volt, ezzel már majdnem teljes körűnek tekinthető, különös tekintettel arra, hogy azóta további csatorna szakaszok épültek, és több csatorna szakasz építése, beruházása még folyamatban is van. Azt is meg kell említeni, hogy a kerület lakott lakásállományának 100 %-os vezetékességi vízellátottsága mellett csatornázottsága jelzi, hogy ebben a kerületben a közműöllő záródásához közel állnak, a közműöllő nyílása az utolsó rendelkezésre álló statisztikai adatok figyelembe vételével is, már csak 3,2 %-os volt.

A főváros, s benne a II. kerület közigazgatási területén is a közcsatornás vízvezetéssel kapcsolatos feladatokat a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. látja el. Korábban egyesített rendszerű, gravitációs csatornahálózatot építettek, amellyel a szenny- és a csapadékvizek elszállítását biztosították. Ennek megfelelően építették a főgyűjtőket és áttemelő szivattyú-telepet, ahonnan az összegyűjtött vizeket régen közvetlenül a Dunába vezették.

Már a múlt század utolsó évtizedeiben az emelkedő elvezetendő szenny- és csapadékvíz mennyiségek elvezetése és a Duna szennyezése egyre több gondot okozott. Ezért döntés született arról, hogy az újonnan csatornázásra kerülő kerületi részekben már elválasztott rendszerű vízvezetést építenek. Így a Hidegkúti városrész teljes területén, Szépvölgyben és a Húvös-völgy északi szélén már elválasztott rendszerű vízvezetést építettek.

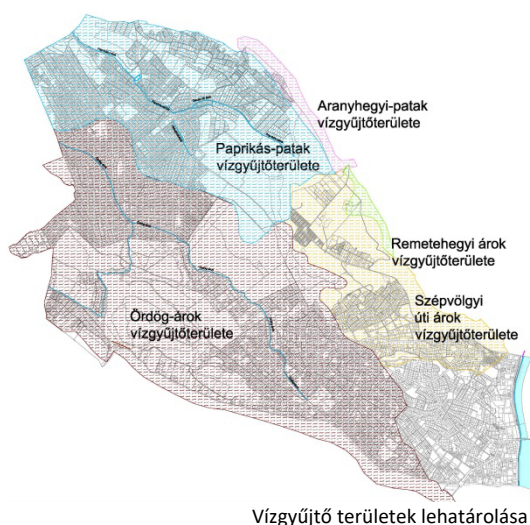
Az elválasztott rendszerű csatornahálózattal összegyűjtött szennyvizek továbbszállítása a főváros egységes csatornahálózati rendszerén keresztül történik.

A Duna vízminőség védelme érdekében a közvetlen dunai bevezetések felszámolására építették ki az un Budai-rakparti főgyűjtő csatornát, amely az egyesített hálózattal összegyűjtött szennyvizek fő befogadója, valamint az elválasztott rendszerrel is összegyűjtött és az egységes vízvezetési rendszerhez csatlakozó szennyvizeket is a Budai-főgyűjtő szállítja déli irányba tovább, amely a szennyvizeket a Kelenföldi átemelő telepre szállítja és onnan a hálózati rendszer szállítja tovább a befogadó Központi Csepeli Szennyvíztisztító telepre. A tisztított vizek befogadója a Duna.

A Fővárosi Önkormányzat megbízásából a FŐMTERV Zrt. generál tervezésében 2006-ban elkészült a „Budapest teljes körű csatornázásának befejező szakasza” projekt elvi vízjogi engedélyezési terve és általános csatornázási terve, amelyet a KÉSZ készítése során figyelembe kell venni.

A Fővárosi Csatornázási Művek Zrt valamennyi részterületre vonatkozó településrendezési eszközök készítésénél jelezte, hogy a fejlesztésnél figyelembe kell venni a vízvezető hálózati rendszer korlátozott befogadóképességét és a fejlesztés lehetőségét meghatározó alapként a főváros távlati csatornázási tervét. Ezt a távlati csatornázási tervet, mint kerettervet kell kezelni, amiben rögzítettet meghaladó többlet fogadását a szolgáltató nem tudja biztosítani és a csatornaépítési feladatokra anyagi fedezettel nem rendelkezik.

4. CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, FELSZÍNI VÍZRENDEZÉS

A kerület a Duna részvízgyűjtőjén fekszik, a kerület területéről elvezetendő csapadék- és felszíni vizek befogadója a kerület keleti oldalát határoló Duna.

A kerület területén részben egyesített, részben elválasztott rendszerű vízvezetést építettek ki. A szennyvízelvezetés fejezetében részletezésre került az egyesített rendszerű vízvezetés területi lehatárolása, ahonnan a csapadékvizeket a szennyvizekkel együtt zárt egyesített rendszerű csatornahálózat szállítja el átemelők segítségével a befogadó szennyvíztisztító telepig. Az elválasztott rendszerű csapadékvíz elvezetésű területekről a csapadékvizeket nyílt árkokkal, vízfolyásokkal és zárt csapadékcsatornákkal szállítják el és vezetik a befogadó élővízbe.

A II. kerület közvetlen Duna menti elhelyezkedése a csapadékvíz és a felszíni vizek számára kedvező befogadóként áll rendelkezésre. A kerület Dunába torkoló élő vízfolyással nem rendelkezik, a dunai bevezetések zárt csatornával történnek. A Dunán levonuló árhullámokra tekintettel a dunai bevezetés árvízi átemelő műtárgyon keresztül történik.

A kerület intenzívebben beépített keleti részén nyitott medrű élő vízfolyás nem halad, az áthaladó vízfolyások zárt csatornával érik el a befogadót. A kerület lazább beépítésű nyugati részén nyílt medrű

vízfolyások gyűjtik össze az utcák nyílt árkaival, rövidebb-hosszabb szakaszú zárt csapadécsatornáival összegyűjtött csapadékvizeket és a felszíni vizeket. A legfőbb vízfolyása és egyben a kerület területét érintő legnagyobb rész-vízgyűjtő területtel rendelkező vízfolyás az Ördög-árok, amely Nagykovácsi-medencéből érkezik a II. kerület területére, majd a kisebb árkok-folyókák vizét, a Nagy-rétnél a Kis-Ördög árkot befogadva halad keleti irányba a Duna felé. Az intenzívebb beépítésű városrészben érve, medrét zárt szelvénybe zárva vezetik tovább, a kerület területét elhagyva az I. kerület területén áthaladva az Erzsébet-híd északi oldalán van a torkolata.

A kerület csapadékvíz elvezetésének második legnagyobb részvízgyűjtő vízfolyása a Paprikás-patak, amely a szomszédos III. kerület területéről érkezik, majd nyugati irányba halad és Solymár felé hagyja el a kerület területét. Pesthidegkút-Ófalu területén áthaladva befogadja a Gazda-árok és annak mellék-vízfolyásainak is. A Paprikás-patak medre rendezetlen, így vízszállító képessége korlátozott. A Paprikás-patak Solymár területén torkollik az Aranyhegyi-patakba, amely a III. kerület területén tér vissza a főváros területére és az Északi vasúti híd mellett torkollik a Dunába.

További kisebb részvízgyűjtő területek vannak a kerület északi szélén, amelyek a szomszédos III. kerület területéről érkező vizeket is befogadják. Ezek közé tartozik a Szépvölgyi úti-árok vízgyűjtő területe, amely a kerület területének északi szélén, zárt szelvényvel, a II.-III. kerület határán torkollik a Dunába.

A kerület északi széléről a topográfiai viszonyok alapján a vízvezetés a szomszédos kerület felé történik, így érinti a kerület területét, a szomszédos III. kerületi Aranyhegyi-patak és a Remetehegyi-árok részvízgyűjtő területe.

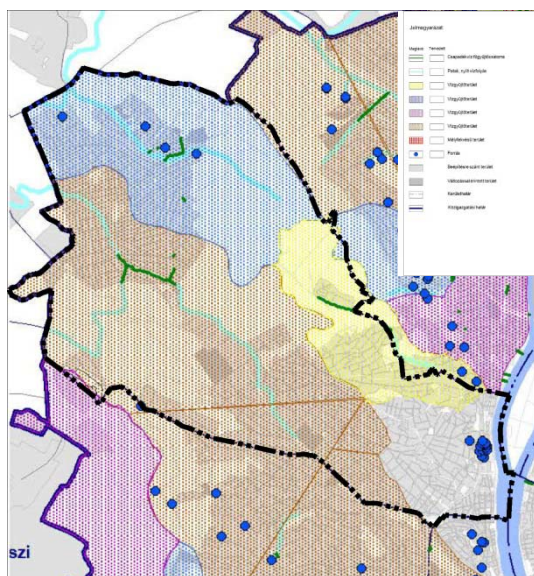
Meg kell említeni, hogy közvetlen a Duna mentén több közvetlen vízbevezetés is található, amely a Duna menti sávból, mint természet által kialakított bevezetések fennmaradtak.

A kerület területén haladó vízfolyásokat érintően a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság külön felhívta előzetes tájékoztatójában a figyelmet arra, hogy a meder karbantartás lehetőségének biztosítására a parti-sávok kiszabályozása az arra vonatkozó rendeletek előírásainak megfelelően szükséges. Javasolta, hogy legalább a Paprikás-patak és az Ördög-árok és a Hűvös-ér mederkarbantartó sávja közterületi kiszabályozású legyen.

Meg kell említeni, hogy nemcsak a kerületi vízfolyások mederkarbantartó sávjának biztosítása okoz gondot, hanem maga a vízfolyás medrének rögzítése is, mivel a valóságos vízfolyás és annak földhivatali rögzített állapota sem mindenhol egyezik. A medrek állapota általánosan nem kielégítő, így rendezése nemcsak fizikai értelemben, hanem jogi állapotában is szükséges.

Az egyesített hálózat üzemeltetője és az elválasztott rendszerű zárt csapadécsatorna hálózat üzemeltetője a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. Az üzemeltetésében levő hálózatoknak általánosan korlátozott a befogadó képessége.

A nyílt árkos vízvezető hálózat üzemeltetője a kerületi Önkormányzat. A befogadó patakok, a Duna fővárosi szakasza is a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt kezelésében van.

Felszíni vízrendezés összefüggései

II. ENERGIA

1. ENERGIAGAZDÁLKODÁS ÉS ENERGIAELLÁTÁSI RENDSZEREK

A kerület energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia, a távhő és a földgáz áll rendelkezésre. A nem vezetékes, hagyományos energiahordozók szerepe sem figyelmen kívül hagyható a kerület energiaellátásában.

A vezetékes energiahordozók rendelkezésre állása a kerület korszerű, környezetbarát energiaellátását lehetővé teszi.

A villamosenergia, mint vezetékes energiahordozó elsődlegesen világításra és erőátviteli célú, vagy technológiai célú energiaigények kielégítésére használják. A földgáz közvetlen hasznosításával komplex módon a termikus energiaigények teljes körűen kielégíthetők. A kerület területét északról és délről is elérő távhőhálózat egyes épületek termikus energiaellátását biztosítja. A nem vezetékes energiahordozók igénybevétele korábban a vezetékes energiahordozóval el nem látott területeken volt jellemző, ma már költségtakarékosság érdekében használata szétszórtan, a vezetékes földgázellátással rendelkező területeken is számottevő.

A vizsgálatokban is ki kell emelni a természeti adottságaként rendelkezésre álló napenergiát, mint megújuló energiahordozót, aminek hasznosításával, bár kerület szinten csak néhány ingatlanál, jellemzően villamosenergiát termelnek, illetve termikus célú energiahasznosításra is igénybe veszik.

1.1. VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS

Villamosenergia ellátás övezetei

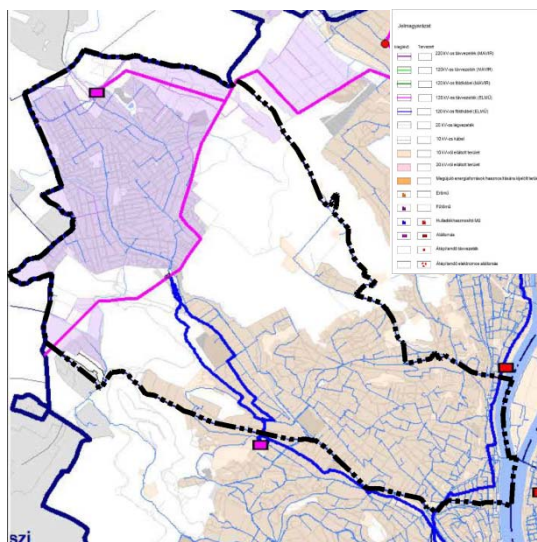
A főváros villamosenergia-ellátását az ELMŰ Elosztóhálózati Kft biztosítja. A villamosenergiát a MAVIR Zrt által üzemeltetett együttműködő országos nagyfeszültségű átviteli hálózati rendszerről vételezi az iparági alállomásoknál. Az iparági alállomásokról induló 132 kV-os főelosztó hálózat táplálja a szolgáltatás hálózati rendszerének bázisainak tekinthető alállomásokat. A II. kerület területét átviteli hálózat és iparági alállomás nem érinti.

A II. kerületet ellátó 132 kV-os főelosztó hálózat fűzi fel a kerületben üzemelő két alállomást, az un. Hűvösvölgyi 132//10 kV-os alállomást és az un. Solymár 132/22 kV-os alállomást. Meg kell említeni, hogy tágabb térségben üzemelő alállomások, a Kaszásdűlői 132/10 kV-os, a Kolossy téri 132/10 kV-os, a Budaközép 132/10 kV-os, a Vérmező 132/10 kV-os és a Virányos 132/10 kV-os alállomások is szerepet játszanak a kerület villamosenergia ellátásában.

A 132 kV-os hálózat a két kerületben levő alállomás bekötésig oszlopokra fektetve halad. A Hűvösvölgyi alállomás és a Virányos alállomás, valamint a Kolossy téri alállomás és a Budaközép alállomás között üzemelő a 132 kV-os hálózatokat, kábelbe fektetve, földalatti kivitelezéssel építették.

A II. kerület fogyasztóinak ellátására az alállomásokról induló középvezetési elosztóhálózatot építettek, amely fűzi fel a fogyasztói transzformátor állomásokat. A II. kerület intenzívebb beépítésű keleti részének középvezetési ellátása 10 kV-on épült ki. A kerület nyugati része, Pesthidegkút területe 22 kV-os a középvezetési ellátású, s ebben a térségben a 22 kV-on való ellátást az üzemeltető várhatóan továbbra is fenntartja.

A 10 kV-os hálózat földalatti elhelyezéssel épült, a 22 kV-os hálózat részben oszlopokra fektetéssel, részben földalatti elhelyezéssel került kivitelezésre. A középvezetési 10, ill. 22 kV-os hálózatok fűzik fel az igények kielégítéséhez szükséges fogyasztói transzformátorokat.

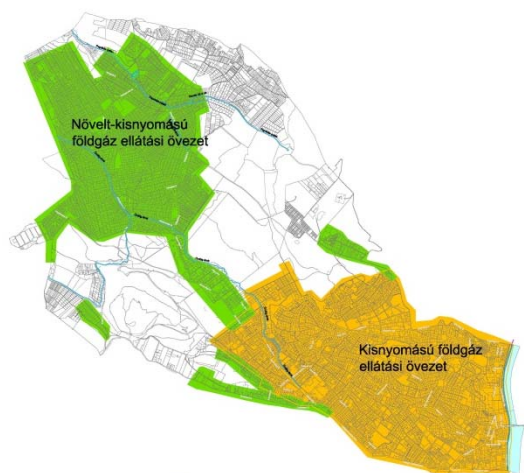

Villamosenergia-hálózatok összefüggései

A fogyasztói igények a transzformátoroktól táplált kisméretű elosztóhálózatról nyernék kielégítést. A kisméretű elosztóhálózat, hasonlóan a közepes feszültségű hálózatokhoz, részben föld feletti elhelyezéssel, részben földalatti kivitelezéssel épült.

A kerületben az utóbbi időben épített, vagy rekonstrukció során felújított közvilágítású útszakaszokon, már korszerű, energiatakarékos közvilágítást létesítettek, lámpatestek, energiatakarékos világító testek alkalmazásával, de kerületi szinten még ma is jellemzőbb a régi építésű, ma már korszerűtlennek tekinthető közvilágítás. A kerületben ma is vannak területek, ahol a közvilágítás a kisméretű elosztóhálózat tartó oszlopaira szerelt lámpafejekkel megoldott. Ezek a helyeken ma már az elvárható megvilágítási mérték sem biztosított, csak a közlekedés igényeit elégíti ki. Kerület szinten kimondható, hogy a közvilágítás mennyiségi és minőségi fejlesztése szükséges.

1.2. FÖLDGÁZELLÁTÁS

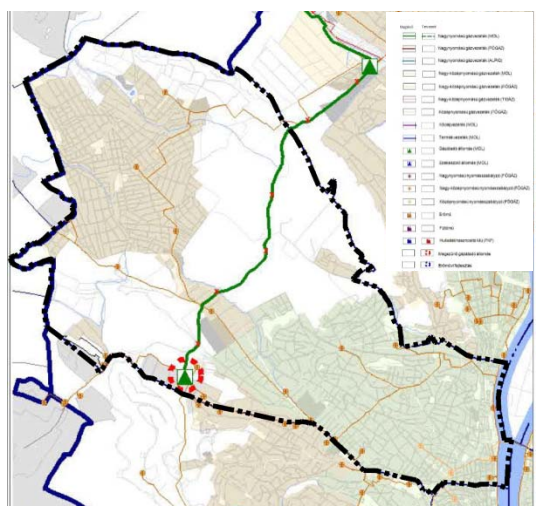
Földgázellátási övezetek

A főváros földgázellátásának üzemeltetője a FŐGÁZ Földgázelosztási Kft. A főváros gázellátása egységes hálózati rendszerrel épült ki. A II. kerület gázellátása a fővárosi egységes hálózati rendszernek része.

A gázszolgáltatás a kerületben régen kiépítésre került, a kezdeteknél a gázellátás a gázgyárban előállított városi gázzal történt. A városi gáz szerepét a 70-es években a természetes szénhidrogén alapú földgáz vette át.

A főváros gázellátása az FGSZ Zrt által üzemeltetett országos nagynyomású szállítóhálózati rendszerrel biztosított. A fővárost körülvevő nagynyomású földgázszállító-gyűrűről a Pilisvörösvár irányából épült ki, az ún Solymárvölgyi „Pilisvörösvár-Solymárvölgy” 40 bar-os DN 400-as, nagynyomású földgáz szállító vezeték, amely egyrészt táplálja a III. kerületben levő Solymárvölgyi út keleti végénél elhelyezett átadóállomást, majd az átadó állomástól Kuruclis irányába „Solymárvölgy-Hárshegy” DN 250-es mérettel halad déli irányba tovább, így áthaladva a II. kerület területén táplálja a Hárshegyi gázátadó állomást.

A Hárshegyi átadóállomás közelébe letelepített gázfogadó és nyomáscsökkentő állomásról indul részben a kerület ellátását szolgáló, részben a szomszédos kerületek és Nagykovácsi nagyközép-nyomású gerincelosztó hálózata.

Gázhálózatok összefüggései

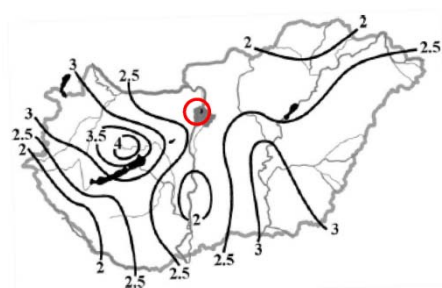
A kerület fogyasztóinak ellátási gerince a nagyközép-nyomású hálózat. A nagyközép-nyomású vezeték táplálja be a körzeti, illetve a nagyobb fogyasztók helyi nyomáscsökkentőit.

Az ipari, illetve nagyobb fogyasztók egy részének a gázellátása közvetlen a nagyközép-nyomású gerincvezetékéről táplált bekötéssel biztosított. Ezek a nagyközép-nyomású bekötő vezetékek táplálják a telken belül elhelyezett egyedi nagyközép/kisnyomású nyomásszabályozókat, ahonnan a telken belüli elosztás igény szerint, mint belső hálózat üzemel.

A körzeti nyomásszabályozókon keresztül jut a földgáz a részben kisnyomású, részben növelt kisnyomású elosztóhálózatba, amelyről közvetlen elégítik ki a fogyasztói igényeket. Növelt kisnyomású ellátást építettek ki Pesthidegkút fogyasztóinak ellátására, a kerület többi részén az elosztás kisnyomású elosztóhálózattal történik.

A hazánkban is elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia, a vízenergia, a biomassa-biogáz és a geotermikus energia. Ezek előfordulása az ország területén nem egyenletes és általános, befolyásolja a földrajzi elhelyezkedés, a topográfiai és a légköri viszonyok, valamint a felszín alatti geológiai adottságok.

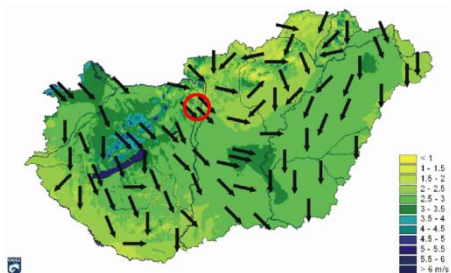
2.1. SZÉLENERGIA

Bartholy – Radics – Bohoczky (2003)

A szél energiája Magyarországon

Forrás: Dr. Tar Károly Debreceni Egyetem
Meteorológiai Tanszék & Magyar Szélenergia Társaság

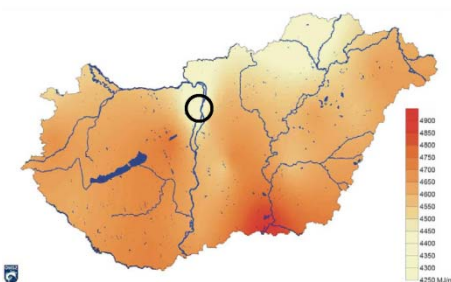
Az évi átlagos szélességek [m/s]
és az uralkodó szélirányok Magyarországon (2000-2009)
Forrás: www.met.hu

A topográfiai és légköri, meteorológiai viszonyok alapján kialakuló szélenergia a szélkerék alkalmazásával közvetlen mechanikai erőátvitelre lehetett alkalmazni. Az ősi hasznosítású elvek alapján kialakított szélkerékből fejlesztett szélturbinával, mint egy-egy szél erőművel közvetlen villamosenergia termelhető.

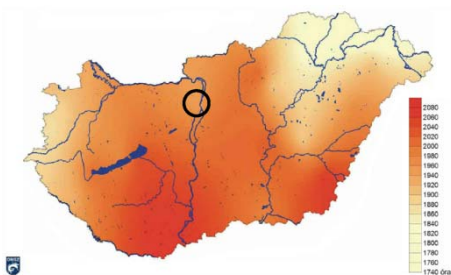
Mivel a szélenergia előfordulási mértékét a topográfiai és légköri viszonyok befolyásolják, eltérő az ország területén a szélenergia hasznosíthatóság mértéke. A meteorológiai adatok és mérések alapján rögzítették a hasznosítás lehetőségének területi vetületét.

A térképek jelzik, hogy Magyarország mely térségeiben lehet hatékonyabban hasznosítani a szél energiáját. A térképről is leolvasható, hogy Budapesten, benne a II. kerület nem fekszik a szélenergiát nagyon kedvezően hasznosítható területen. Szél erőmű telepítésére gazdaságos lehetőség nincs, legfeljebb egyedi reklámhordozási célra alkalmas.

2.2. NAPENERGIA

A globális sugárzás (MJ/m²) átlagos évi összege
Magyarországon (2000-2009)
Forrás: www.met.hu

Az évi átlagos napfénytartam (óra)
Magyarországon az 1971-2000 közötti időszak alapján
Forrás: www.met.hu

A meteorológiai és topográfiai viszonyok alapján rendelkezésre álló napenergia, mint megújuló energiaforrás, az ősi „fekete hordó” elvén kifejlesztett napkollektorok segítségével termikus célú energiaellátásra, elsődlegesen használati melegvíz termelésre, kisebb mértékben fűtésre alkalmas. A továbbfejlesztéssel kialakított napelemek közvetlen villamosenergia előállítására alkalmasak.

A hasznosítható napenergia mértékét befolyásolják a földrajzi és meteorológiai adottságok, így ezek változóak az ország területén. A meteorológiai adatok és mérések alapján, a szélenergia hasznosítási lehetőségéhez hasonlóan a napenergia hasznosítás lehetőségének területi vetülete is rögzíthető.

A térképek jelzik, hogy Magyarország mely térségeiben lehet hatékonyabban hasznosítani a nap energiáját. Budapest, benne a II. kerület területén 1800-1900 a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni. Hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel villamosenergia termelésre biztosított.

A vizsgálatok szerint a napenergia hasznosítása helyi jelentőséggel, házi hasznosítással alkalmazásuk egyre növekszik. Nyilvántartás nem áll rendelkezésre az elhelyezett napkollektorokról, napelemekről, naperőművekről, de a helyszíni vizsgálatokon több helyen, több épületen látható használatuk.

Az újabb építésű épületeknél már a napenergiát hasznosító napkollektorok, napelemek alkalmazása általánosan megjelenik.

2.3. VÍZENERGIA

A vízfolyások esésével, mint megújuló energiaforrással lehet energiát termelni, amelynek hasznosításához vízikerek telepítése szükséges, majd annak továbbfejlesztésével kialakították a vízturbinát, amely már közvetlen villamosenergia termelésre alkalmas. Vízenergia termelésre a nagyobb vízszint-változású vízfolyások, alkalmasak, mellyel a kerület nem rendelkezik.

2.4. BIOMASSZA-BIOGÁZ

A növényi termésből, növényi, állati hulladékokból, melléktermékekből, előállítható energiahordozó a biomassza, amely közvetlen elégetésével fűtési és használati melegvíz termelési energiaigények elégíthetők ki, biogázzá alakítva hő- és villamosenergia termelésre egyaránt alkalmas, bioetanollá alakítva üzemanyagként hasznosítható.

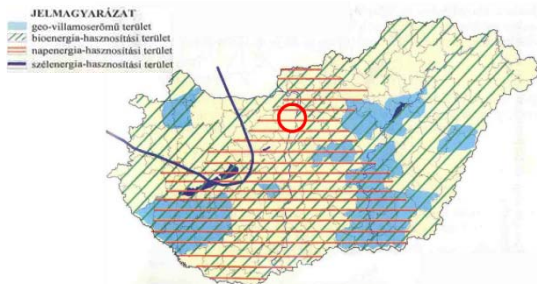
Biomassza-biogáz előállítására az ország területén mindenhol, így a kerületben is van lehetőség. Meg kell azonban említeni, hogy a biomassza tüzelés környezetvédelmi szempontokból nem kedvező, így azzal együttes mérlegeléssel lehet csak alkalmazni.

2.5. BIOMASSZA-BIOGÁZ

A föld belső hőjéből hasznosítható a geotermikus energia. Geológiai adottságok befolyásolják előfordulásának mértékét. Hasznosítására részben a termálvíz kitermelésével részben a földfő hőszivattyúval történő alkalmazásával nyílik lehetőség. A földhőből hőszivattyúval kitermelt hőenergia közvetlenül fűtésre, használati melegvíz előállítására hasznosítható, geoeórmű segítségével villamosenergia termelésre is alkalmas.

A geológiai adottságok alapján a geológusok elkészítették a termikus energia várhatóan rendelkezésre állását bemutató térképet.

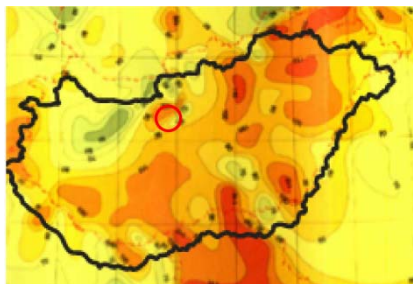
A kerületben a földhő hasznosítására hőszivattyú alkalmazásával ingatlanonként van lehetőség, ehhez épületgépészet szintjén kell gondolni. A kerület alatti termálvíz bázis az energiatermelésre alkalmas mértékét nem éri el. A kerület alatti termálvíz, gyógyvíz bázis a fürdőkhöz kerül hasznosításra, amelynek további szélesítésére biztosított a lehetőség.

Megújuló energiaforrások hasznosítására javasolt területek
Forrás: Pylon Kft.

Magyarország 50 C-nál melegebb hévíz feltárására alkalmas területe
Összeállította: Bélteky Lajos, Dr. Kőrössy László
Felsőpannon alapján, 1962
Forrás: dr. Barótfi István
Környezettechnika (Mezőgazda Kiadó)
Geotermikus energia –
Magyarország 50 °C-nál melegebb hévíz feltárásának területei

Magyarország geotermikus energiahordozó hasznosítási lehetősége – A Pannon-medencének és régiójának geotermikus hőterképe (részlet)
Forrás: PannErgy, Portfolio.hu

Magyarországon geotermikus energia hasznosítási lehetőség a felhagyott CH meddő kutak – Magyarország CH meddő kútjainak területi megoszlása
Forrás: Pylon Kft. (Szerkesztette 2001-ben)

3. AZ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYEK ENERGIAHATÉKONYSÁGI ÉRTÉKELÉSE

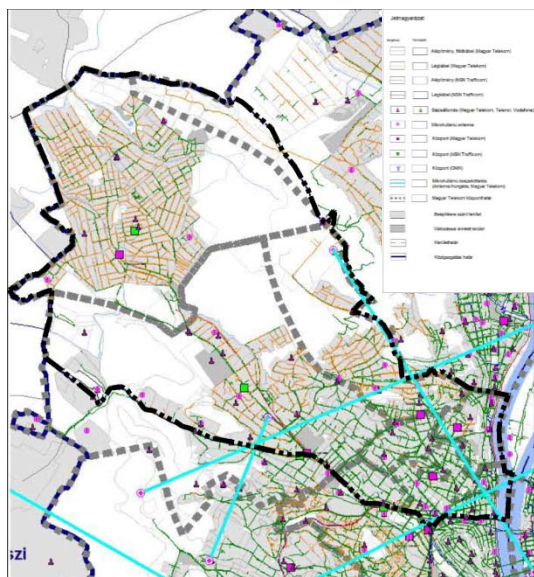
Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk az intézmények jelentős hányadában földgáz hasznosításával biztosított, helyi hőbázis segítségével.

Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, a szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások történtek szinte valamennyi önkormányzati intézménynél, részben már megvalósításra kerültek, vagy folyamatban vannak. Az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló megújuló energiaforrás hasznosítása szórványosan fordul elő, erről teljes lista nem áll rendelkezésre. A megújuló energiahordozók közül önkormányzati intézményeknél a napenergia hasznosítása fordul elő, korábban jellemzően napkollektorok, ma már előtérbe került napelemek alkalmazásával.

Az egyes intézmények tetején üzemelő megoldásról, a napenergia hasznosító berendezések alkalmazásáról, csak a pályázati támogatást igénybe vevőkről van információ, az sem teljes körű.

III. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

1. VEZETÉKES ELEKTRONIKUS HÁLÓZAT

Táv- és hírközlési hálózatok összefüggései

Budapest, benne a II. kerület vezetékes távközlési ellátását jelenleg a Magyar Telekom Nyrt. biztosítja. A Budapesti szekunderközponthoz tartozó Budapest primer központ a kerület vezetékes távközlési hálózatának bázisa. A főváros teljes közigazgatási területe 1-es körzetszámon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

Budapest II. kerület jelenlegi vezetékes távközlési ellátottsága majdnem teljes körű, azaz valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

A kiépített vezetékes távközlési hálózat részben földalatti elhelyezéssel épült, de a lakótelepektől és a kerület központjától távolabbra eső területeken részben a hálózat önálló oszlopokra szerelten, részben a kifeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelten épült ki, részben az egyes épületeken átvezetve.

A kedvező távközlési ellátottság ellenére üzemelnek nyilvános távbeszélő helyek, részben önálló szabadtéri létesítményként, részben és döntően kereskedelmi, vagy egyéb intézményi célú létesítmények területén belül elhelyezve.

A korszerű adatátvitel is egyelőre a vezetékes távközlési hálózaton keresztül oldható meg nagyobb biztonsággal.

A kedvező műsorvétel érdekében kiépített műsorelosztó kábelhálózat áll rendelkezésre. Ezt a hálózatot a vezetékes távközlési hálózattal párhuzamosan részben föld alatt a járdába, vagy részben föld felett, az épületekre szerelten helyezték el.

2. VEZETÉK NÉLKÜLI HÍRKÖZLÉSI ÉPÍTMÉNYEK

A távközlési ellátottságot tovább növeli a vezeték nélküli mobiltelefonok használata. Ennek területi korlátja nincs. Budapest II. kerület területén valamennyi vezeték nélküli táv- (Telekom, Telenor, Vodafone) szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani.

A jó vételi lehetőséget a kerület területén belül elhelyezett antennák

biztosítják. Az antennák részben az épületek tetejére kerültek elhelyezésre, további műszaki létesítményekre telepítve, valamint a gazdasági területen is többnyire épület, vagy építmény tetejére, de vannak önálló tartószerkezetre szerelt bázislétesítmények is.

A kerület területén áthalad mikrohullámú sáv, amely magassági korlátozást okoz. Természetesen ez a magassági korlátozás magasabban van a javasolt beépítési magasságnál, tehát tényleges építési korlátozást eddig nem okozott.

3. VEZETÉK NÉLKÜLI HÍRKÖZLÉSI ÉPÍTMÉNYEK

A településrendezési eszközök keretében készülő tervek elektronikus hírközlési fejezetére vonatkozó alátámasztó munkarészek elkészítésének tartalmi követelményeit az ágazat a közelmúltban elfogadott 14/2013 (IX.25.) NMHH rendeletben rögzítette. Ennek alapján a hálózatengedélyes szolgáltatók hálózati rendszereit rögzíteni kellene a településrendezési eszközök keretében készített infrastruktúra alátámasztó tervében, hogy a fennálló, illetve a tervezés hatására várhatóan keletkező igények, a hálózati ütközési, érintettségi konfliktusok feltárhatók legyenek. A hálózatengedélyesekről nyilvántartás nem érhető el.

Az NMHH a területen szolgáltatási jogosultsággal rendelkezőkről vezet nyilvántartást. A szolgáltatási jogosultsággal rendelkezők köre lényegesen bővebb, mint ahány szolgáltató tényleges szolgáltatást végez, a piaci verseny a szolgáltató szabad kiválasztására biztosított, tekintettel arra, hogy az elektronikus hírközlés alanyi jogú szolgáltatás.

Budapest II. kerület területén 63 vezetékes távközlési szolgáltató áll rendelkezésre az ágazati nyilvántartás szerint.

Ellátott terület szerinti lekérdezés

Szolgáltatás státusza: Működő / Aktív
Szolgáltatás típusa: -----Helyhez kötött telefonszolgáltatás
Megye: - Mind -
Földrajzi számozási terület: - Mind -
Település: Budapest, II. kerület
2016.07.18. szerinti állapot

Sorsz.	Ágazati sorsz.	Szolgáltató neve	Tényleges kezdés
1	1	ACE TELECOM Telekommunikációs és Informatikai Szolgáltató Kft.	2007.02.22.
2	3	ACN Communications Hungary Kft.	2011.04.27.
3	8	BORSODWEB Internet Szolgáltató Kft.	2011.10.27.
4	9	BT Limited Magyarországi Fióktelepe	2006.09.05.
5	11	Calltivation Ltd.	2013.10.31.
6	13	Comtest Technikai és Ügyvitelszervezési Kft.	2011.07.05.
7	14	Com.unique Telekommunikációs Szolgáltató Kft.	2003.10.31.
8	17	Corvus Telecom Informatikai és Távközlési Kft.	2013.09.25.
9	18	Cost Consulting Szolgáltató Kft.	2015.04.01.
10	19	Cost Consulting Szolgáltató Kft.	2008.10.07.
11	20	DARPA Informatikai Kft.	2016.05.10.
12	22	Ditel 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2012.07.01.
13	23	DK Network Magyarország Informatikai és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	2014.05.01.
14	24	DRÁVANET Internet Szolgáltató Zrt.	2009.05.18.
15	25	DUNAKANYAR-HOLDING Pénzügyi Tanácsadó és Szolgáltató Kft.	2007.07.01.
16	26	Ephone Schweiz GmbH.	2015.06.17.
17	27	ES Innotel Kft.	2015.07.21.
18	29	Externet Telekommunikációs és Internet Szolgáltató Nyrt.	2004.08.01.
19	32	FONIO-VOIP Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2008.03.15.

20	33	Hungária Informatikai Kft.	2012.10.11.
21	34	H1 Telekom Távközlési és Kereskedelmi Kft.	2003.09.21.
22	35	Interoute Magyarország Távközlési Kft.	2014.05.02.
23	36	Invitech Megoldások Zrt.	2016.07.01.
24	38	Invitel Távközlési Zrt.	2002.02.01.
25	39	Invitel Technocom Távközlési Kft.	2009.06.01.
26	40	IP-Telekom Informatikai és Távközlési Kft.	2010.10.01.
27	41	iSAFE Informatikai Zrt.	2011.01.01.
28	43	ITSource Informatikai és Telekommunikációs Szolgáltató Kft.	2011.07.01.
29	46	KFL-NETWORKING Telekommunikációs és Informatikai Kft.	2011.01.01.
30	50	Leskó és Nagy Kft.	2010.04.15.
31	51	MACROgate IPsystems Magyarország Kft.	2009.03.03.
32	52	Magyar Telefonszolgálat Távközlési és Tanácsadó Kft.	2010.02.10.
33	54	Microsystem Kecskemét Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2008.12.01.
34	55	Mikroháló Távközlési, Szolgáltató Kft.	2006.05.04.
35	56	MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.	2004.03.01.
36	57	Navigator Informatika Üzleti Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.	2006.06.21.
37	58	Net-Connect Communications SRL	2015.06.01.
38	59	Netfone Távközlési Szolgáltató Kft.	2008.08.01.
39	60	Netfone Telecom Távközlési és Szolgáltató Kft.	2012.12.01.
40	61	Net-Portal Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2009.10.01.
41	62	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.	2012.04.01.
42	63	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.	2012.04.01.
43	64	N-System Távközlési Szolgáltató Kft.	2007.08.20.
44	66	On Line System Informatikai és Tanácsadó Kft.	2006.04.10.
45	67	Opennetworks Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2005.09.19.
46	68	PIVo Telecom Kft.	2015.07.13.
47	69	Printer-fair Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2008.11.15.
48	70	Rendszerinformatika Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.	2011.05.15.
49	71	R-Voice Hungary Telekommunikációs és Informatikai Kft.	2011.09.01.
50	73	SKAWA Innovation Kutatás-Fejlesztési Kft.	2011.05.11.
51	74	SymLink Informatikai Szolgáltató és Tanácsadó Kft.	2010.10.01.
52	75	Tarr Építő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	2006.07.18.
53	76	Telefonica International Wholesale Services Hungary Kft.	2011.06.01.
54	77	TEL2TEL Telekommunikációs Szolgáltató Kft.	2015.07.03.
55	78	UPC DTH S.á.r.l.	2015.05.27.
56	79	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	2007.02.15.
57	81	Venien Informatikai Szolgáltató és Tanácsadó Kft.	2009.07.23.
58	85	Virtual Call Center Telekommunikációs és Szolgáltató Kft.	2008.03.15.
59	87	VNM Zrt.	2011.05.03.
60	88	Zalaszám Informatika Kft.	2011.06.15.
61	89	3C Távközlési Kft.	2006.02.17.
62	91	4VOICE Távközlési Kft.	2006.12.01.
63	92	42NETMedia Szolgáltató Kft.	2015.05.01.

Budapest II. kerület területén a kedvező műsorvételezésre kábel TV hálózatot is kiépítettek. A távközléshez hasonlóan műsorelosztásra is több szolgáltató áll rendelkezésre. Az ágazat 6 vezetékes műsorelosztó szolgáltatót tart nyilván, mint szolgáltatásra jogosult. Természetesen közülük is van olyan, amelyik bár rendelkezésre áll, tényleges szolgáltatást nem végez.

Ágazati nyilvántartásban szereplő vezetékes műsorelosztó szolgáltatók:

Ellátott terület szerinti lekérdezés

Szolgáltatás státusza: **Működő / Aktív**
 Szolgáltatás típusa: -----Televízió műsorelosztás
 Megye: - Mind -
 Földrajzi számozási terület: - Mind -
 Település: **Budapest, II. kerület**

2016.07.18. szerinti állapot

Sorsz.	Ágazati sorsz.	Szolgáltató neve	Tényleges kezdés
1	2	ANTENNA HUNGÁRIA Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.	2013.03.25.
2	5	Externet Telekommunikációs és Internet Szolgáltató Nyrt.	2011.10.01.
3	7	Invitech Megoldások Zrt.	2016.07.01.
4	8	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.	2008.09.08.
5	9	M7 Group S.A.	2014.03.01.
6	10	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	2000.02.23.

A vezetékes szolgáltatást a vezeték nélküli szolgáltatók egészítik ki. Jelenleg az ágazat által vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatóként a térségben 10 szolgáltatót tartanak nyilván. Természetesen ezek bár rendelkezésre állnak, nem biztos, hogy igénybe veszik szolgáltatásukat.

Ágazati nyilvántartásban szereplő vezeték nélküli szolgáltatók:

Ellátott terület szerinti lekérdezés

Szolgáltatás státusza: **Működő / Aktív**
 Szolgáltatás típusa: -----Mobil telefonszolgáltatás
 Megye: - Mind -
 Földrajzi számozási terület: - Mind -
 Település: **Budapest, II. kerület**

2016.07.18. szerinti állapot

Sorsz.	Ágazati sorsz.	Szolgáltató neve	Tényleges kezdés
1	1	Agnátus-Pont 2004 Távközlési Szolgáltató Kereskedelmi és Ipari Kft.	2013.02.14.
2	3	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.	1993.11.04.
3	4	Netfone Telecom Távközlési és Szolgáltató Kft.	2012.12.01.
4	5	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.	2011.10.06.
5	6	Stratos Wireless Inc.	2006.05.08.
6	7	Telefonica International Wholesale Services Hungary Kft.	2011.06.01.
7	8	Telenor Magyarország Zrt.	1994.06.16.
8	9	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	2014.11.10.
9	10	Vodafone Global Enterprise Limited	2011.12.14.
10	11	Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.	2002.07.16.

Közművesítés helyzetelemzése és helyzetértékelése

I. KÖZMŰVEK ÉS ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS HELYZETELEMZÉSE

A kerületben élők életkörülményeit, a kerület környezeti állapotát a közmű-infrastruktúra kiépítettsége alapvetően befolyásolja. A komfortos életvitel feltétele a kedvező közmű-ellátottság, a vezetékes közüzemű közművek rendelkezésre állása. A főváros több kerületét érintő nagy-lakótelep építési-program elkerülte a II. kerületet, így a lakótelep építéséhez kapcsolódó nagy léptékű közműfejlesztése is a 60-as, 70-es években elmaradt. A kerület közműfejlesztése kisebb léptékben, de folyamatosan zajlott, így ma már szinte teljes ellátottsággal rendelkezésre áll a kiépített hálózati rendszerén keresztül a villamosenergia ellátás, vezetékes vízellátás, a közcsatornás szennyvízelvezetés és a termikus energiaellátásra a távhő csak néhány épület (a lakásállomány 2,4 %) ellátására, illetve a földgázellátás, valamint a csapadékvíz elvezetés is.

A kerületben élők 76,7 %-s összkomfortos, 20,6 %-a komfortos életkörülmények között él, mindössze a lakásállomány 2,7 %-ában komfort nélküli a közműellátás, amelyből 732 lakás az, amelyben még a vezetékes ivóvíz ellátás sem biztosított.

A kedvező közműellátottság rendelkezésre állása bár a lakosság igényesebb közmű-infrastruktúra ellátását szolgálja, hozzájárul a kerület környezeti állapotának a védelméhez is. A kerület területét érinti a Duna partjára telepített Budaújlaki vízbázis kút-sorának hidrogeológiai védőidoma, annak belső, külső védőterülete és a hidrogeológiai „A” övezete, érinti továbbá a kerület egyes részeit az országos felszín alatti vízminőség védelmi övezet területe, valamint a 27/2004 (XII.25) KvVM rendelet szerint a kerület területe fokozottan érzékeny felszín alatti vizek és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekszik. Ezek a vízbázis védelmet szolgáló korlátozó adottságok a szennyvízelvezetésére szigorú elvárásokat terhelnek.

Az összkomfortos, illetve komfortos termikus energiaellátást biztosító vezetékes távhő és földgázellátottság, a kerület környezeti állapotának alakításában, a levegő tisztaságának biztosításában is nagyon fontos szerepet tölt be. A nagyon kedvező vezetékes energiahordozó kiépítettség lehetővé tette, hogy a levegőt erősebben terhelő hagyományos szilárd tüzelőanyag kiváltását meg lehessen oldani.

Meg kell azonban említeni, hogy az utóbbi években a közel stagnáló távhőfogyasztók mellett, a gázfogyasztók száma 4,5 %-kal csökkent, de a gázfogyasztó háztartások éves átlagos gázfogyasztása ennél drasztikusabban csökkent (az elmúlt öt év alatt 22 %-kal), ami részben magyarázható egyszerű takarékossgal, illetve korszerűsítéssel (fűtés-korszerűsítéssel, szigetelés-javítással, megújuló energiahordozó alkalmazásával), de magyarázható a családok gazdasági nehézségeinek növekedésével. A gazdasági nehézségek hatására egyre többen használnak újra hagyományos nem vezetékes energiahordozót is, ahol a műszaki feltételek biztosítottak egymás mellett használnak földgázt és hagyományos nem vezetékes energiahordozót, kandallók, cserépkályhák alkalmazásával a cirko-tüzelés, vagy konvektoros hőellátás mellett. A nem vezetékes energiahordozók alkalmazásának növekedése kedvezőtlen légköri viszonyoknál rontja a környezeti állapotokat.

Vizsgálva a háztartások villamosenergia fogyasztási adatait is, azok az utóbbi években bár a földgázfogyasztás csökkenéséhez képest kisebb

mértékben, de az elmúlt öt évben a villamosenergia fogyasztás is 3,5 %-kal csökkent, miközben a villamosenergia fogyasztó háztartások száma 5,8 %-kal növekedett és a klímaberendezések használatának terjedése további növekedést indokolt volna. A csökkenés ugyan részben magyarázható lehetne takarékossgal, de meghatározóan a megújuló energiahordozók villamosenergia termelési célú hasznosításának jelentős növekedésével, ez utóbbit érintően van jelentős fejlődés a kerületben, de valószínűsíthető, hogy a csökkenésben a lakosság gazdasági megfontolásai is szerepet játszanak.

A kerületben élők életkörülményeinek, a kerület környezeti állapotának alakításában a közművek elhelyezésének is meghatározó szerepe van. A föld feletti hálózatok egyes utcákban szinte betöltve a föld feletti tereket, egyrészt közvetlenül, a megjelenésük esztétikai hatásával rontják a kerület arculatát, másrészt helyfoglalásukkal korlátozzák az igényes közterület alakítását és a közterületekkel történő racionális területgazdálkodás lehetőségét, az utcafásítás gondosabb (napfényhatást csökkentő, árnyékoló hatás) kialakításának megoldását.

A központi belterülettől távolabbi városrészek utcákban a villamosenergia elosztás és egyes helyeken az elektronikus hírközlés elosztóhálózata is oszlopokra fektetve halad, az adott területeken jelentős területhasznosítás korlátozást és esztétikai környezetterhelést okozva.

A felszín alatti közműelhelyezésnél sem tapasztalható, hogy törekedtek volna a takarékos elrendezésre, így a felszín alatt fektetett közművek helyfoglalása is kihat a felszín feletti terek hasznosítási lehetőségére és azt korlátozzák.

A környezeti állapotot, s ezzel az életkörülményeket alapvetően befolyásolják a felszíni vízvezetés rendszerében előforduló hiányosságok. A kerület változatos topográfiai adottsága különösen indokolja az igényesebb vízvezetés, felszíni vízrendezés megoldását. Az újabban beépítésbe vont területeken és a kerület központjában, valamint a főbb utakon ugyan kiépített zárt csatornás csapadékvíz elvezetést építettek ki, de a kerület jelentős hányadán a csapadékvíz elvezetésére néhol kétoldali, néhol egyoldali kialakított árok lenne hivatott, de ezek nem alkotnak hálózati rendszert, hidraulikailag rendezetlenek, sok a feliszapolódott, növényzettel benőtt szakasz és vannak utcák, ahol a csapadékvíz elvezetése megoldatlan. A beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területek közötti vízrendezési szempontú elválasztás, a beépítésre szánt területek övarkos védelme nem általánosan megoldott. A jelentkező szélsőségesebb csapadék események zavarmentes elvezetésére a rendelkezésre álló vízvezető rendszer nem alkalmas.

A vízvezetés távlati problémája, hogy a kerület régebben beépített városrészeiben a vízvezetés egyesített rendszerű csatornahálózattal megoldott. A szélsőséges csapadékesemények elvezetésére az egyesített rendszerű vízvezetési megoldás nem kedvező, így legalább távlati célkitűzésként ennek elválasztottá tételét célszerű lenne tervbe venni. Az elválasztott rendszerrel tehermentesíthetnék a főgyűjtő hálózati rendszerét, a tisztító telepet is és felkészülhetne a kerület a várható szélsőséges csapadékesemények elvezetésére.

A kerület nagyon változatos topográfiai adottságát jelzi, hogy a kerület több rész-vízgyűjtő területre tagolt. A legnagyobb részvízgyűjtő területe az Ördög-árok, amely a kerületben részben nyílt vízfolyásként, részben zárt csatornaként halad keresztül, gyűjti össze a csapadékvizeket és szállítja a Dunába.

Kisebb részvízgyűjtő területe van az Aranyhegyi-pataknak, a Paprikás-pataknak és a Remetehegyi-árokknak, amelyek nyílt vízfolyással haladnak keresztül a kerületen és mindegyikének végbefogadója Duna. A Szépvölgyi úti-árok döntően zárt szelvénnel gyűjti össze a vizeket és szállítja a Dunába.

A kerületen áthaladó patakok, mint vízfelületek a csapadékvizek befogadásán kívül környezeti értéket növelő adottságok is lehetnének, jelenlegi állapotukban, rendezetlen-feliszapolódott medrűkkel nem javítják a környezetük állapotát. Revitalizációjukra szükség is és igény is lenne.

A kerület keleti szélén végighalad a Duna, amelyen levonuló árhullámok a parti sávjában elöntéseket okoznak. A kerület magas parti elhelyezkedésű beépített területeit a levonuló árhullámok már nem érintik, így a kerület beépítését árvízi elöntés nem veszélyezteti. Az árhullámok gondot csak a csapadékvizeket szállító vízfolyások torkolatánál okoznak, ami miatt nagyobb árhullámok idején árvízi átemelő műtárgyakkal lehet csak a dunai bevezetést biztosítani.

A környezeti állapot alakításában jelentős szerepet tölthetne be az utak-köztérek látványát meghatározó közvilágítás. A kerület központjában és néhány újabb beépítésű területeken ugyan a közvilágításra már lámpatesteket helyeztek el, de ma már ezek döntő hányada is avult műszaki állapotú. A kerület, döntő hányadán azonban jellemző, hogy közvilágítása az esztétikus egyedi lámpatestek helyett, a kisméretű elosztóhálózatok tartóoszlopaira szerelt lámpafejekkel megoldott, így arculat-alakító hatása nem érvényesülhet.

A kerületben úgy a vezetékes, mint a vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatás kiépítésre került, de különösen a vezeték nélküli ellátottság nem egyenletesen biztosított a kerületben, a megfelelő beltéri lefedettség nem mindenhol áll rendelkezésre és nem mindegyik szolgáltató vehető mindenhol igénybe. A vezetékes szolgáltatásból is a távközlési szolgáltatás minősíthető megfelelőnek, de a vezetékes műsorelosztás kiépítettsége sem kerületszintű.

Az elektronikus hírközlési hálózat a kerület központjában és egyes újabb beépítésű területeken földalatti elhelyezéssel üzemel, de ahol a kisméretű elosztóhálózat föld feletti elhelyezésű, ott jellemzően föld feletti telepítéssel építették az elektronikus hírközlési hálózatokat is.

II. KÖZMŰVEK ÉS ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS HELYZETÉRTÉKELÉSE

A helyzetfeltárás készítésekor a közműellátás mértékének és módjának részletes vizsgálata elkészült. Megállapításra került, hogy a villamosenergia, a vezetékes vízellátás, a közcsatornás szennyvízelvezetés, valamint a vezetékes termikus energiaellátás (távhő és földgázellátás) kiépítettsége a beépített, illetve a beépítésre szánt területen kedvező kiépítettséggel, így a mennyiségi igények kielégítésére rendelkezésre állnak. Az ellátottság mértékét érintően a felszíni vízrendezés területén vannak hiányok, amelynél még jelentős fejlesztési igények várhatók.

A közműigények mennyiségi kielégítése mellett, a közműfektetés módját érintően különösen a kerület központi belterületétől távolabbra eső városrészeiben, jelentősebb fejlesztési feladatok szükségesek. Ezeken a területeken jellemző föld felett üzemelő villamosenergia és vezetékes elektronikus hírközlési elosztóhálózatok jelentős helyfoglalásukkal környezeti terhelést okoznak, amelynek a felszámolása hosszabb távú célként figyelembe veendő.

A közműveket érintően a feltáró vizsgálatok készítése során meghatározó szempontként jelentkezett, hogy az ismert és prognosztizált közműveket is érintő változásokhoz, a fenntarthatóság javítására, illetve a klímaváltozás kompenzálására miként tud a jelenleg üzemelő közműinfrastruktúra alkalmazkodni.

A világban jelentkező klímaváltozás évek óta tapasztalható változásokat hozott a hazai időjárásban is. A kerületben élők számára az élıhetőséget szolgáló elvárt életkörülményeket a változó környezeti és klimatikus hatások mellett is biztosítani kell, amely egyre igényesebb infrastruktúra ellátással, ezen belül közműellátással elégíthető ki. A közműellátás vonatkozásában így már nemcsak mennyiségi elvárások vannak, hanem minőségi ellátási színvonalával szemben is vannak elvárások.

A klímaváltozás okozta szélsőséges időjárás, a nagyobb csapadékesemények és az általános felmelegedés előfordulása mellett is az élıhetőség fenntartása a közműellátással szemben új igényeket támaszt.

Változnak a csapadék viszonyok, rövid idő alatt nagy intenzitású záporok veszélyeztetik az épített környezetet és a természeti környezetet csak úgy, mint a mezőgazdasági hasznosítású földterületeket, erdőterületeket.

A kerület jelentős hányadán ma még egyesített rendszerű vízelvezetés a szélsőséges csapadékesemények elszállítására nem felel meg, ezért hosszabb távon nehezen tartható fenn, így legalább távlati tervezésben az egyesített rendszerű vízelvezetés elválasztott rendszerűvé történő átépítésének kérdésével foglalkozni kell.

A kerületben kialakult, illetve kialakított vízelvezető rendszerek, beleértve a kerületen áthaladó patakok medrét is, a nagy záporok zavarmentes levezetését nem tudják biztosítani. A nyílt árkos vízelvezetésű városrészekben, ahol a nyílt árkokat nem alakították ki, de ahol ki van alakítva ott is a kialakított nyílt árkok részben megfelelő kialakításának, részben karbantartásának hiányosságai miatt, illetve a hidraulikai rendezetlensége miatt, a nagy záporok levezetésére nem alkalmasak. A megfelelő vízelvezetés kialakításának hiánya az épített környezetben elöntés veszélyeztetést, komoly eróziót okoz az utaknál, a beépített és a be nem épített területeken.

A befogadó patakba, vízfolyásokba lökészerűen érkező csapadékvizek

mederben tartása nehézségeket, időnként elöntéseket okoz. Ennek elkerülésére a vízfolyások, patakok medrét is fel kell készíteni a nagyobb intenzitású záporok fogadására. Fejleszteni kell a vízvezetés hálózati rendszerét és növelni kell a víz-visszatartás lehetőségét.

A klímaváltozás okozta hatás, hogy számítani kell arra, hogy a csapadékesemények hiánya is megjelenhet, amely nagy szárazságokat hoz, hatására a talajvízszint süllyedése jelentkezik, ennek kezelésére a víz-visszatartás lehetőségére is fel kell készülni. Víz-visszatartásra a patak medrek melletti sávok hasznosíthatók legkedvezőbben, amelyek a patak revitalizációjának részeként valósíthatók meg.

A klímaváltozás okozta felmelegedés kezelése jelentős energiaellátási fejlesztést fog igényelni. A várható felmelegedés, az enyhébb, rövidebb téli időjárás a téli fűtési szezont ugyan kedvezőbbé teszi, de a nyári túlmelegedés elleni klímavédelem műszaki-gépészeti eszközökkel történő biztosítása elkerülhetetlen lesz. Amikor az átlagos napi középhőmérséklet 14 egymást követő napon meghaladhatja a 25 °-ot, azt épületgépészeti beavatkozás nélkül már nem lehet elviselni.

A klímaváltozás kompenzálásához szükséges gépészeti berendezések energiaellátásához szükséges többlet igények a fenntartási költségeket növelnék. Ezért megoldást kell keresni -a komfortszint csökkentése nélkül- az energiaellátás költségterheinek a mérséklésére, amely a fejlődés fenntarthatóságát segítené elő.

Az üzemeltetés költségigénye csökkenthető, a fenntarthatóság javítható optimálisabb energiahordozó szerkezet kialakításával, a hagyományos vezetékes és nem vezetékes energiahordozók mellé a megújuló energiahordozók nagyobb részarányú bevonásával. A megújuló energiahordozó hasznosításához szükséges beruházás ugyan költségigényes, de üzemeltetési költsége a hagyományos energiahordozókhöz (hálózati gáz, hálózati villamosenergia és távhő) képest minimális.

A megújuló energiahordozók hasznosításának hatékonyságát az optimális kihasználtságával lehet elérni. Alkalmazásra a kerületben elsődlegesen a napenergia vehető igénybe, napkollektorok-napelemek alkalmazásával, továbbá a föld és a levegő energiája hasznosítható.

Meg kell említeni, hogy a kerület arculatát befolyásolja a kiépített közvilágítása, amely a kerület perem városrészeiben jellemzően csak a minimálisan előírt közlekedésbiztonságot szolgálja. A vagyonvédelem, az arculatalakítás és a társadalmi közérzet javítására is a közvilágítás mennyiségi és minőségi fejlesztése szükséges.

Környezetvédelmi adottságok

1. TALAJ

A kerület talajadottságainak a bemutatását a Budapest Természeti Képe (szerk. Dr Pécsi Márton) Budapest és környékének taljai (Góczán László) adatai alapján ismertetjük. A talajadottságokat a területek és területrészek domborzata, alapkőzete, a természetes növénytakaró és az emberi tevékenység együttes befolyásoló hatásai határozzák meg.

A Hármashatár-hegy térségében általánosságban barna erdőtalajok találhatók. A dolomitokon nem csak barna erdőtalaj, hanem egyes foltokban rendzina is fellelhető. A Tök-hegy dolomitján és déli peremét fedő hárshegyi homokkővön erősen kilúgzott barna erdőtalaj található. A Csúcs hegy tetőszintjén és a kerületbe eső déli köves oldalán köves barna erdőtalaj képződött. A Virágos nyereg kiscelli agyagján jól kifejlődött, vastag humuszú barna erdőtalaj képződött, mely a Hármashatár-hegyre felhúzódva veszít szelvényvastagságából. A Hármashatár-hegy kopár dolomitjain rendzina is előfordul.

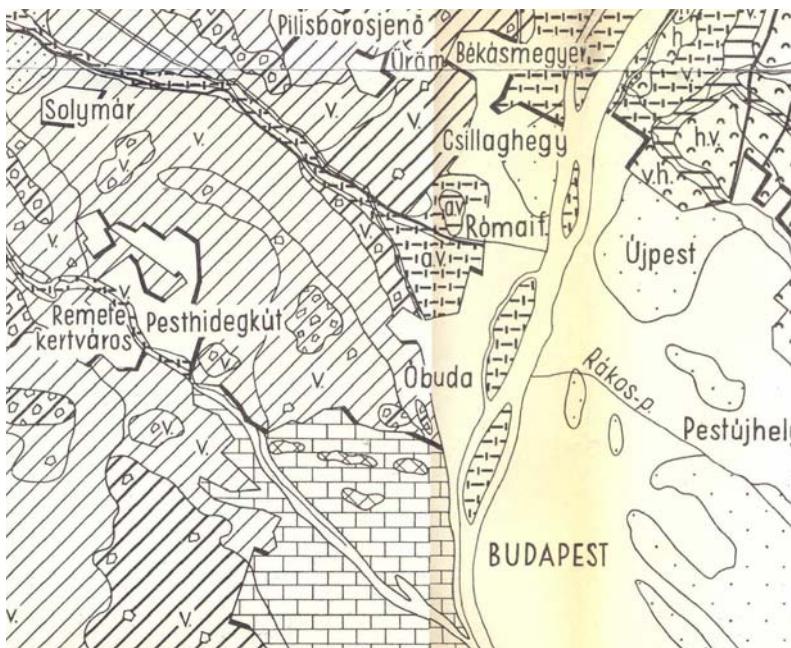
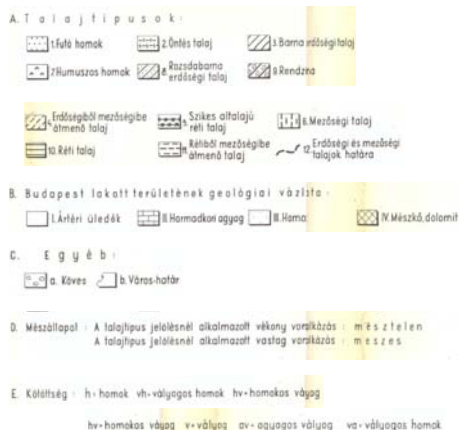
A Pesthidegkúti medence lösz alapkőzetén barna erdőtalaj keletkezett. A Pesthidegkúti Vöröskővár kopár legelője a nagyfokú erózió miatt már majdnem teljesen az alapkőzetből áll.

Az Ördögárok keskeny alluviumát a patak öntéseinek vázta talaja kíséri. A Hárs-hegy homokkő alapkőzetén savanyú kémhatású talajok keletkeztek. A beépített, illetve kertesített területek talajait az emberi befolyás jelentősen módosította. A Hűvösvölgyben a löszös alapkőzetten gyengén savanyú kémhatású barna erdei talaj alakult ki 30-40 cm vastag humuszos réteggel.

a Vadaskert taljai mozaikosan változnak. A Rózsadombon az eocén briozoás márga nagyobb foltjai találhatóak, rajtuk humusz-karbonátos erdőtalaj képződött. A lakott oldal taljai itt az alapkőzetig lepusztultak. A Pasaréten keskeny öntés és réti talajok képződtek.

A Duna melletti zónában a parti öntéstalaj keskeny rétegein antropogén feltöltés keletkezett.

Budapest és környékének talajtípus térképe
szerk. Szücs László, 1956.

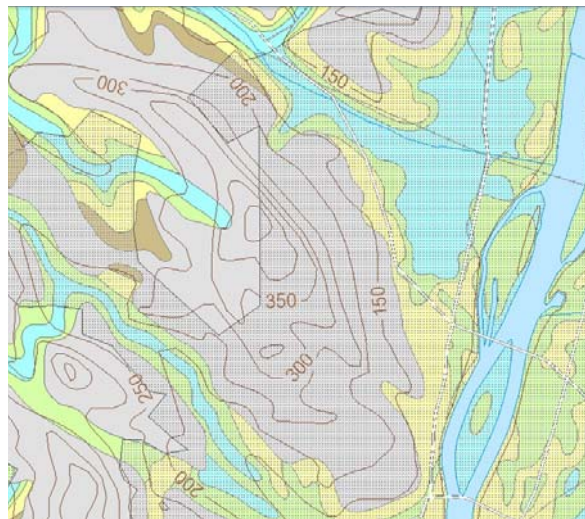
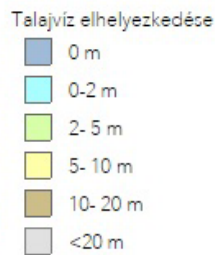
2. FELSZÍN ALATTI VIZEK

A kerület felszín alatti talaj vizeinek a mélysége a domborzattól és a Dunától való távolságtól függően változik.

Magyarország talajvízszint mélység térképe (0-8m)
Forrás: <https://map.mfgi.hu/>

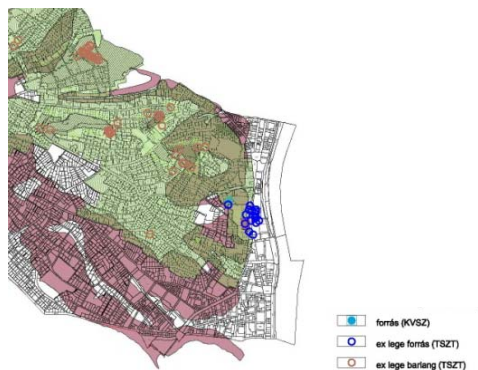
Magyarország talajvízszint mélység térképe (0-20m)
Forrás: <https://map.mfgi.hu/>

A II. kerület gazdag mélységi hévízforrásokban, melyek a Duna melletti sávban törnek fel. a József hegy lábánál feltörő, az 50-60 fokot is elérő melegségű hévizek táplálják a Lukács, a Császár és a Király fürdők közjóléti létesítményeit.

Legjelentősebb gyógyvizes források a kerületben:

- Lukács fürdő: Malomtó forrás, római forrás
- Császár fürdő: Török forrás, Mária forrás, Antal forrás, János forrás

Hévízes és hideg vizes források elhelyezkedése

3. LEVEGŐTISZTASÁG VÉDELME

Forrás: <http://www.levegominoseg.hu/>

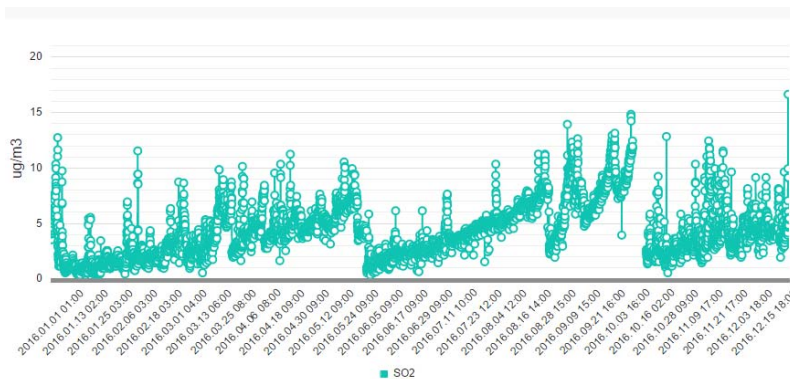
A kerület levegőminőségét a Fővárosi Automata Mérőhálózat adatai alapján vizsgáltuk és mutatjuk be. a kerületben lévő két mérőállomás a Széna téri forgalmi csomópontban, illetve Pesthidegkút városközpont fogalmas útszakasza mellett helyezkedik el. Ezért a mért értékek elsősorban a közlekedési eredetű szennyezettség megítélésére alkalmasak.

3.1. BUDAPEST PESTHIDEGKÚT MÉRŐÁLLOMÁS ÉS BUDAPEST SZÉNA TÉR MÉRŐÁLLOMÁS SZENNYEZŐ ANYAGONKÉNTI MÉRT ÉRTÉKEINEK BEMUTATÁSA ÉS ÉRTÉKELÉSE (2016)

Kéndioxid SO₂ éves határérték: 50 µg/m³

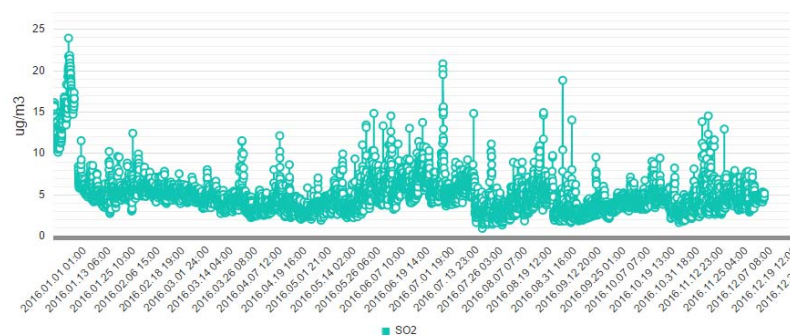
Pesthidegkút

Megállapítható, hogy a szennyezettség a határérték 40 %-át sem éri el.

Széna tér

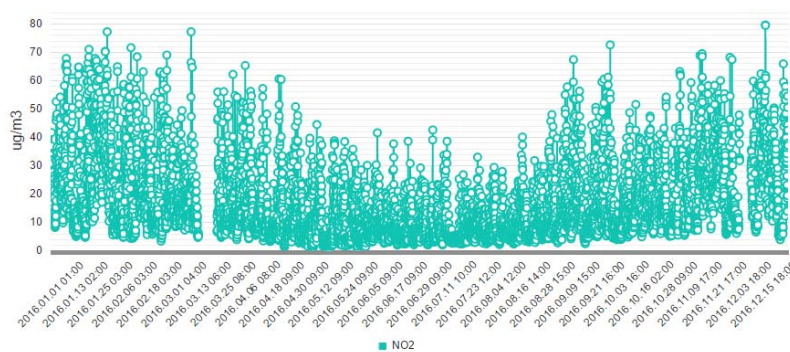
Megállapítható, hogy a szennyezettség a sűrűn lakott városrészben sem éri el a vonatkozó határérték 50 %-át.

Nitrogénoxid NO₂ éves határérték: 40 µg/m³

Pesthidegkút

Megállapítható, hogy a mérőpont közelében lévő jelentős gépjármű forgalom hatására a szennyezettség meghaladja a vonatkozó határértéket.

Széna tér

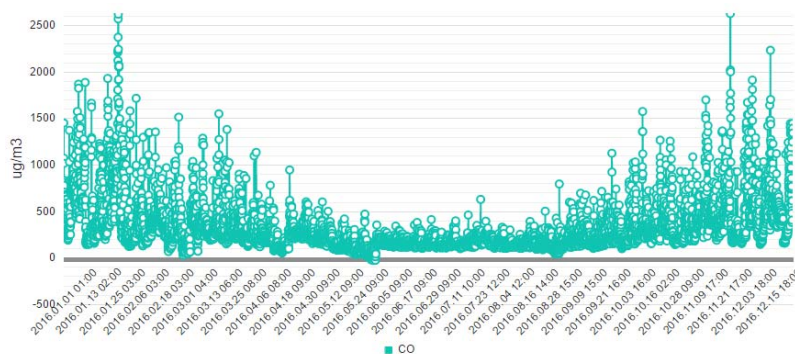
Megállapítható, hogy a mérőállomás térségében az év egészében többszörös határérték túllépés regisztrálható. Ez a Mérőállomás környezetében lévő forgalmi csomópont gépjármű emissziójának a következménye.

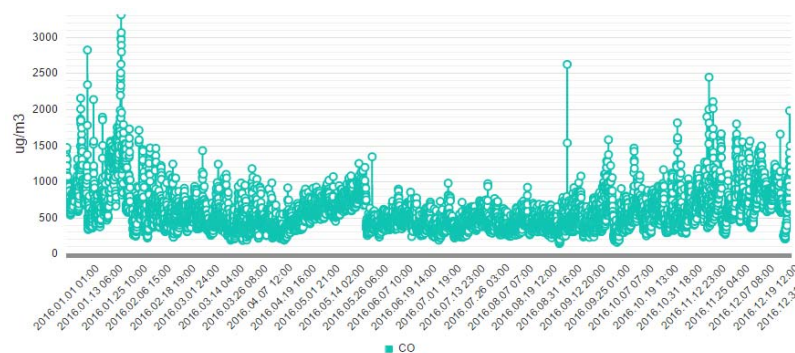
Szénmonoxid CO éves határérték: 3000 µg/m³

Pesthidegkút

A mérőállomás térségében a szénmonoxid szennyezettség határérték alatti.

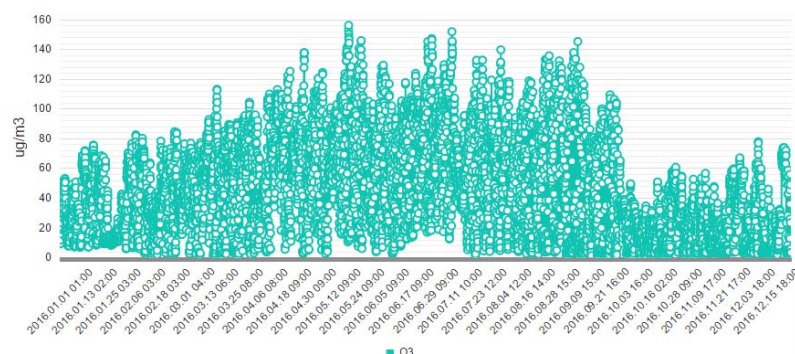
Széna tér

Ózon egy naptári év alatt mért napi 8 órás mozgó átlag O₃ koncentráció maximuma: 120 µg/m³

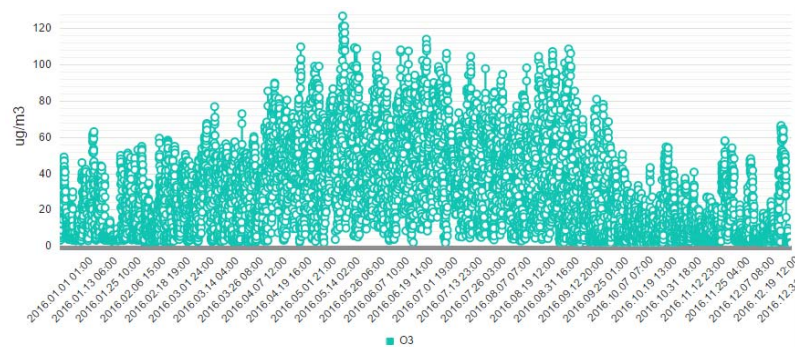
Pesthidegkút

Az ózonerhelés éves átlagban a mért időszak felénél határérték közeli, vagy azt meghaladja.

Széna tér

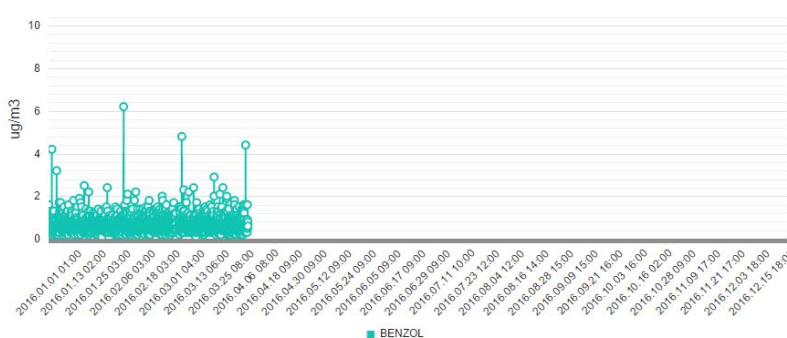
Megállapítható, hogy az ózonerhelés éves átlagban a mért időszak felénél határérték közeli, vagy azt meghaladja.

Benzol Benzol határérték: 5 µg/m³

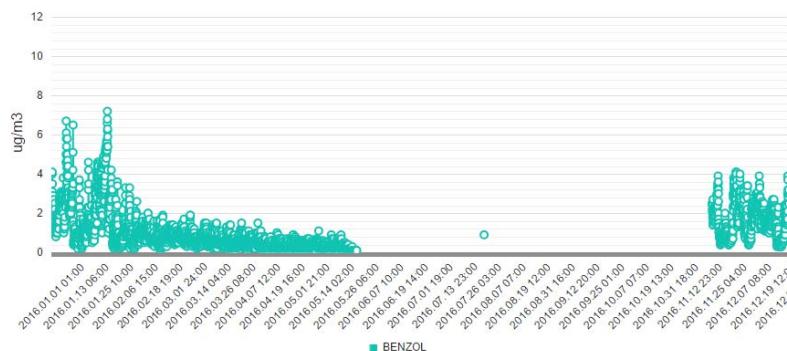
Pesthidegkút

A levegő benzoltartalma a mérőállomás térségében jellemzően határérték alatti.

Széna tér

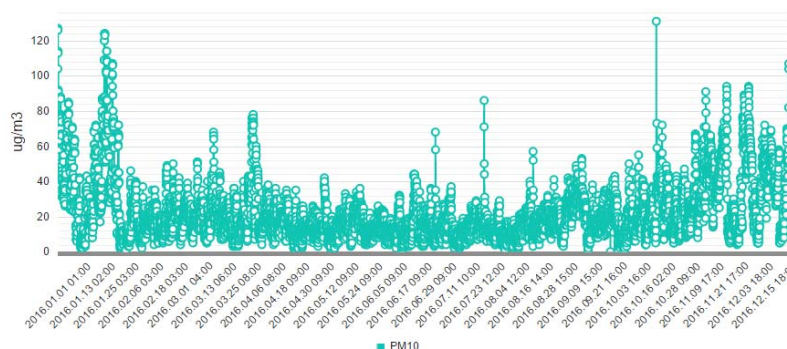
Megállapítható, hogy a mérések idején határérték feletti benzolszennyezés is tapasztalható volt.

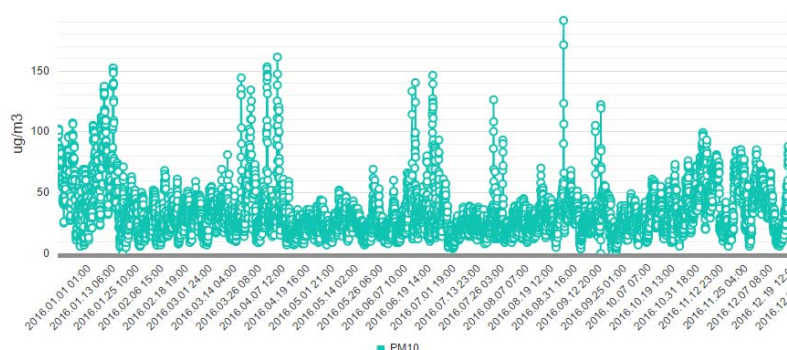
Szálló por PM₁₀ éves határérték: 40 µg/m³

Pesthidegkút

Megállapítható, hogy a szálló por mennyisége a mérőállomás térségében szinte mindig határérték közeli, gyakran határérték feletti. Időszakosan a határérték többszöröse is regisztrált.

Széna tér

A levegőszennyezettség összefoglaló értékelése

A II. kerületben ipari jellegű számottevő levegőszennyező pontforrások nincsenek, a levegő szennyezettség fő forrásai a budapesti háttérszennyezés, a kommunális fűtés és a közúti közlekedés.

A háttér szennyezés hatásait mérsékli a kerület előnyös fekvése, domborzata és a növényzettel fedett területek magas aránya. A kommunális fűtés helyi szennyező hatása a sűrűbben beépített területeken jelentkezik, de annak mértékét jelentősen csökkenti, hogy a lakásállomány túlnyomó része földgáz energiabázison fűtött. Kevésbé jellemző a szilárd tüzelés, a kerti növényi hulladékok égetése pedig tiltott.

Fentiek következtében a közúti közlekedés emissziója tekinthető levegőszennyezést okozó konfliktus tényezőnek. A legszennyezettebb zónák levegőminőségét az átszellőzés is befolyásolja. Ezért az átszellőző zónát képező területsávok szabadon tartása a levegőminőséget jelentősen befolyásoló tényező.

A mért és bemutatott adatok is fentieket igazolják.

4. ZAJ ÉS REZGÉSVÉDELEM

Forrás:
<https://geoportal.budapest.hu/Kornyezetvedelem/ZAJ/2007/Aqalo/>

A II. kerület zaj és rezgésterhelésének fő forrása a közúti közlekedés, mivel a korábbi ipari funkciók a kerületben mára lényegében megszűntek. Ezért a zajterheltség mértékét a Fővárosi Stratégiai Zajtérkép adatai és prognózisai alapján mutatjuk be.

Határérték: nappal (6-22 óra) 65 dB, éjszaka (22-06 óra) 55 dB.

Az adatokból és térképi ábrázolásból jól látszik, hogy a kerületet átszelő és határoló főforgalmi utak, valamint a Rózsadombot és a hidegkúti térséget feltáró fő úthálózat mellett határérték feletti mind nappal, mind éjszaka a közúti eredetű zajterhelés.

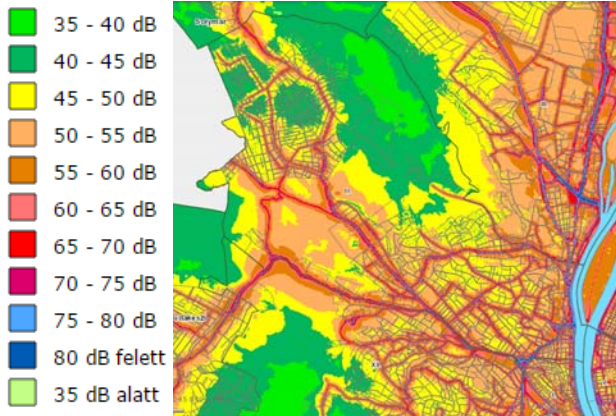
Kiemelkedően magas, a határértékeket 15-20 dB-el túllépő zajterhelés regisztrált és prognosztizált a Margit körút, valamint a Margit híd mellett, mely Budapest egyik leginkább túlterhelt zajos zónája.

Lényegében teljesen zajmentesnek tekinthetők a természetvédelem alatt is álló kiránduló területek, zöldterületek.

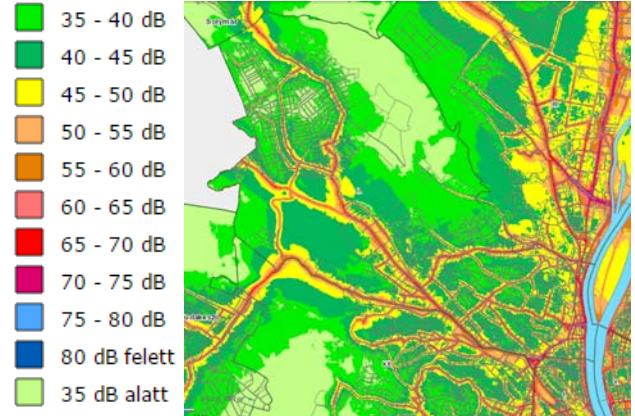
Vasúti és légitforgalmi eredetű zajszenyezés a kerületet nem terheli.

4.1. KERÜLETI LÉPTÉK

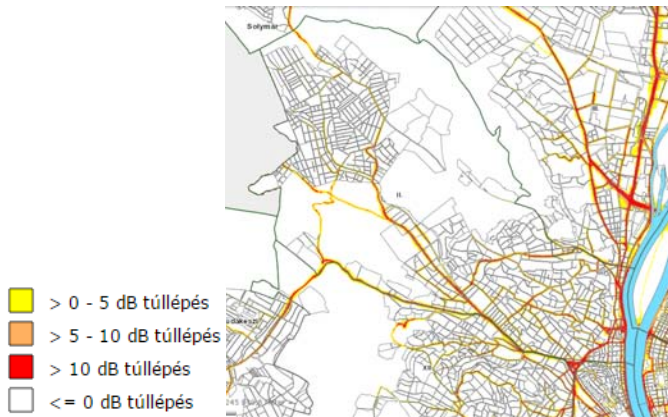
Közúti zajterhelés nappal

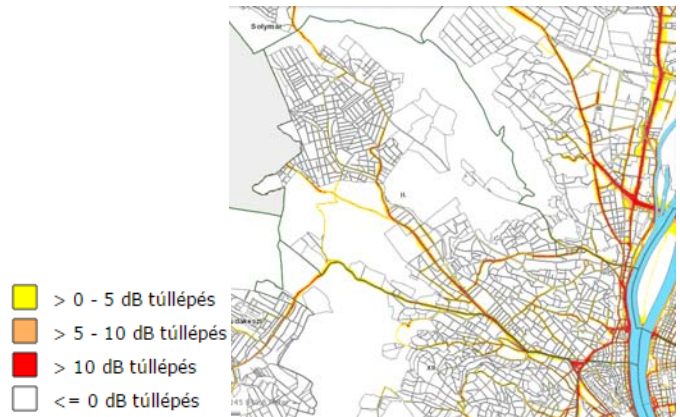
Közúti zajterhelés éjjel

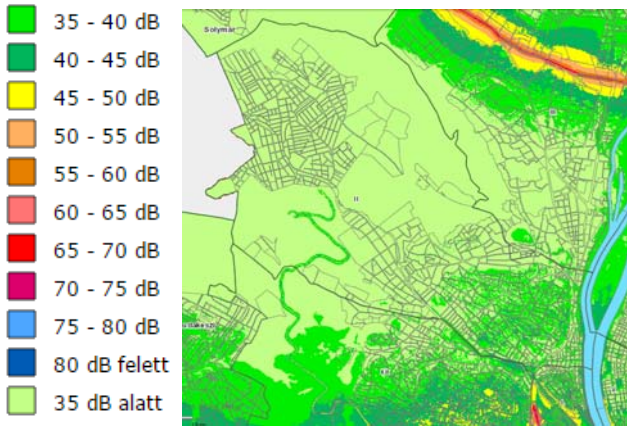
Közúti konfliktus nappal

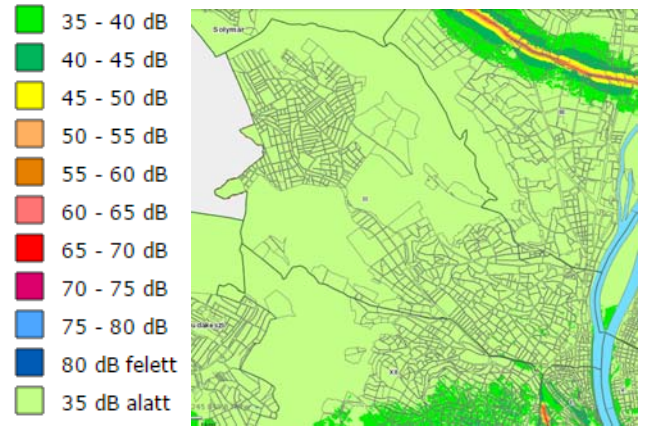
Közúti konfliktus éjjel

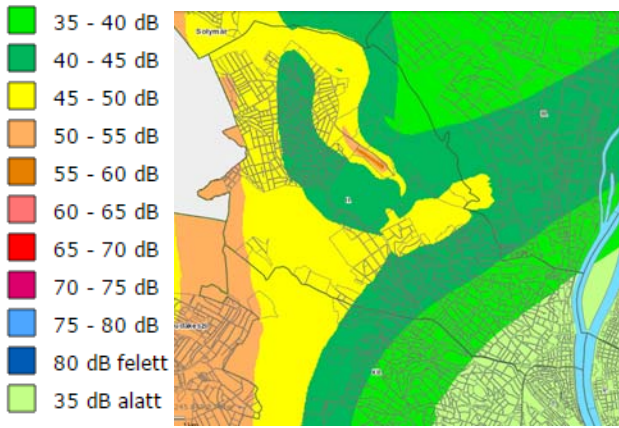
Vasúti zajterhelés nappal

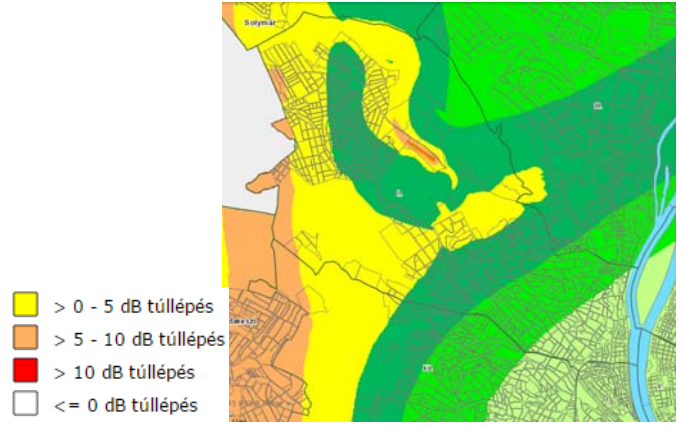
Vasúti zajterhelés éjjel

Repülési zajterhelés nappal

Repülési konfliktus nappal

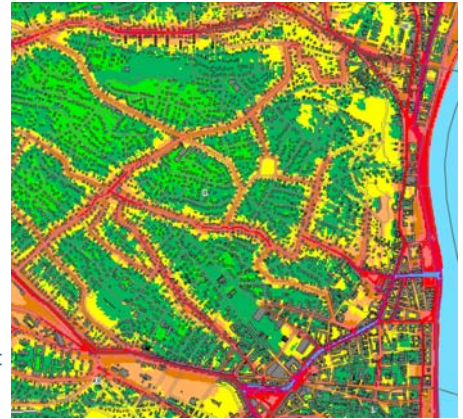
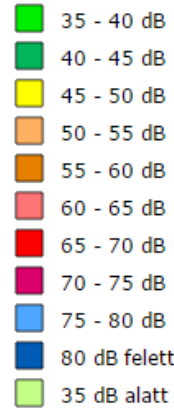
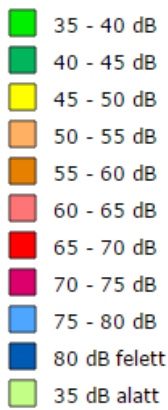

4.1. RÉSZTERÜLETI LÉPTÉK

A részterületek vizsgálatából kiderül, hogy a Fillér utca, Bimbó út, Törökvérszi út, Pusztaszeri út, Zöldmáli út, Szépvölgyi út vonalában is 10-15 dB határérték túllépés regisztrálható. Hasonlóan túlterhelt a Frankel Leó út - Árpád fejedelem útja kerületi vonala is.

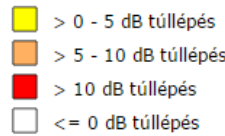
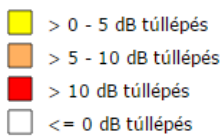
Közúti zajterhelés nappal

Közúti zajterhelés éjjel

Közúti konfliktus nappal

Közúti konfliktus éjjel

5. SUGÁRZÁSVÉDELEM

Sugárzásvédelmi szempontból a kerület kedvező adottságú. A területhasználatot korlátozó sugárzó források megléte nem ismert.

6. HULLADÉKKEZELÉS

A II. kerületben számottevő ipari tevékenység híján nincs olyan üzemi terület, ahol veszélyes ipari hulladék keletkezik. A kerületben keletkező hulladék ezért típusát tekintve kommunális lakossági hulladék. Ennek szervezett gyűjtésével és elszállításával, kerületen kívüli lerakásával és megsemmisítésével az FKF Nonprofit Zrt. foglalkozik.

A kerületben a rendelkezésre álló 2016. 12. 30-i adatok szerint hulladékgyűjtő sziget nem található.

Szelektív hulladékgyűjtő pontok

- II. Battai lépcső Szabó Lőrinc ált. isk. előtt
- II. Fekete István utca 11. - Szerb Antal utca
- II. Felvinci út - Marczibányi tér
- II. Frankel Leó utca 54.
- II. Hárshegyi út 3. iskola előtt
- II. Hermann Ottó utca 15-17.
- II. Hüvösvölgyi út 57 és 38/A, B, C között
- II. Páfrány utca 17-tel szemben
- II. Pusztaszeri út 18/a-b-vel szemben osztósávbán
- II. Nagybányai út - Csalán utca
- II. Rómer Flóris utca 6-tal szemben
- II. Szilágyi Erzsébet fasor 129. - Lotz K. utca
- II. Nagy Imre tér 3.
- II. Kacsa utca - Gyorskocsi utca 33. másik oldal
- II. Cseppkő utcai gyermekotthon előtt
- II. Hüvösvölgyi út - régi buszvégállomással szemben
- II. Közsegház utca - Sóvírág utca sarok
- II. Órdögárok utca - Csatlós utca
- II. Rodostó utca 4. előtt
- II. Szakadék utca 4-gyel szemben
- II. Szemlőhegyi út 38-cal szemben
- II. Szépvölgyi út 155. előtt
- II. Kisrókus utca - Baka utca torkolatával szemben

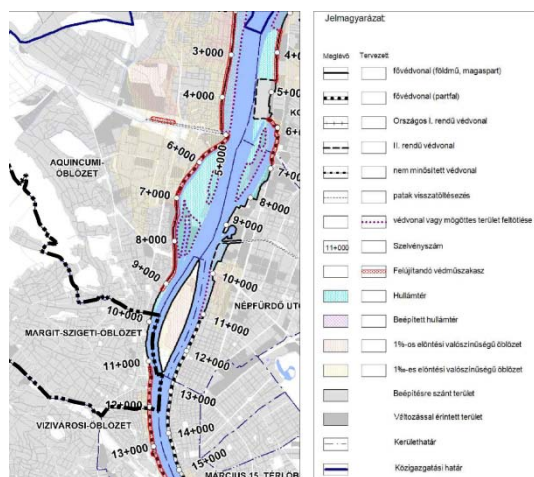
A kerület külterületein, erdő és kiránduló területein állandó probléma az illegális hulladéklerakás. Ennek felszámolására társadalmi szervezetek is alakultak, de a probléma rendszeresen újra keletkezik. Ezért az illegális hulladéklerakók felülvizsgálata, regisztrálása és felszámolása folyamatos feladat.

7. VIZUÁLIS KÖRNYEZETTERHELÉS

A II. kerület természeti területekben gazdag külterületein, erdő és kiránduló területein vizuális környezetszennyezést jelentenek a nem rendeltetésszerű használatból eredő rombolások, károsítások és az illegális szemétkerakás. Állandó felújítást igényelnek az erdők turisztikai berendezési tárgyai, a séta és kiránduló utak is. Jelentős és nehezen megoldható vizuális és szociális-közegészségügyi környezetterhelést jelentenek a külterületeken létrejött illegális lakóhelyek is.

A sűrűn beépített kerületrészekben a közterületek állapota esetenként vizuális környezetterhelésként jelentkezik. Ennek többnyire a túlhasználat és az elégtelen fenntartás az okozója.

1. ÁRVÍZVÉDELEM

TSZT2015 Közmű infrastruktúra - Árvízvédelem

A kerület közvetlen a Duna mentén fekszik. A Duna 1650 fkm-nél lép a kerület területére és 1648 fkm-nél hagyja el a kerületet. A Duna a vízgyűjtőjéről változó mennyiségű vizet szállít, amely a folyón árhullámok kialakulását okozza, amelyeknek mederben tartása időnként gondot okoz és a nagyobb árhullámok a mélyebben fekvő part menti sávot el is önthetik. A víz kiterülését a kerület területén a kiépített mederfal, alsó rakparti partfal és a természetes védelmet nyújtó magasparti elhelyezkedés szabályozza.

A rakparti út II. kerületi szakaszát magasabb árhullámok előntik, de a magas parti elhelyezkedésű beépített területet már a vízelöntés nem veszélyezteti.

A főváros területének elsőrendűnek tekinthető biztonságot a mértékadó árvízszint felett 1,3 m biztonsági magassítással növelt védvonal nyújt. A levonuló árhullámok mértéke alapján meghatározott mértékadó árvízszintet korábban a 11/2010 (IV.28.) KvVM rendelet 1. melléklete rögzítette, amely a kiegészített biztonsági magassítással kialakított védvonal mentett oldalán a beépített terület védelmét biztosította. Az elmúlt évek levonuló árhullámai azonban meghaladták a korábbi mértékadó árvízszinteket, ezért a korábbi MÁSZ-t felülvizsgálják.

A felülvizsgálat eredményeként elfogadott új 74/2014 (XII.23.) BM rendelet alapján a Duna II. kerületi szakaszára vonatkozó előírások a következő képen változtak (a rendeletben szereplő pontos adatokból a megfelelő fkm-hez az értékek lineáris interpolációval kerültek rögzítésre):

Budapest	fkm	MÁSZ		MÁSZ+ biztonsági magasítás		
II. kerület		11/2010 (IV.28.) KvVM rendelet	74/2014 (XII. 23.) BM rendelet	11/2010 (IV.28.) KvVM rendelet	74/2014 (XII. 23.) BM rendelet	eltérés
		mBf	mBf	mBf	mBf	cm
északi közig határ	1650+000	103,71	104,73	105,01	106,03	102
déli közig határ	1648+000	103,59	104,49	104,89	105,79	90

Ezzel a magassági biztonsággal kiegészítve a mértékadó árvízszintet, biztonságos árvízvédelmet lehet nyújtani. A táblázatban jelzett eltérés a korábbi védelemhez viszonyított többlet védelmi igény, amely felhívja a figyelmet a város a jelenlegi rendelkezésre álló védelmének felülvizsgálati igényére.

A megváltozott MÁSZ-ra vonatkozóan a védekezés felülvizsgálatára a 83/2014. (III.14.) Kormányrendeletben előírtaknak megfelelően a vízügyi ágazat elkészítette a nagyvízi mederkezelési tervet, amelynek elfogadása még nem történt meg, de a kerület beépített területét, annak magas parti elhelyezkedése miatt érdemileg nem érinti. Az elsőrendűnek tekinthető védvonal változatlanul a Szépvölgyi út és az Üstökös utca között az Árpádfejedelem út mentén haladó HÉV vonala, az Üstökös utcától a Csalogány utcáig a kiépített partfal. Az elsőrendű védvonal és a Duna meder közötti terület hullámtérként kezelendő, amely nagyobb árhullámok előfordulásakor víz alá kerülhet.

A főváros területén az árvízvédelmi feladatokat a Budapest Főváros Polgármesteri Hivatal megbízásával a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. látja el. A Duna jobb partján, a budai oldalon Budapest területén 7 árvédelmi öblözet védelmét kell megoldani, s ebből a II. kerület területét egy érinti az ún Margit-szigeti öblözet, ahol árhullám levonulásakor helyi árvízi védekezés szükséges.

Árvízvédelmi feladatok jelentkeznek a Duna jobb parti csapadékvizeket szállító csatornák torkolati szakaszánál, amelyekkel szállított vizek Dunába vezetését árhullámok levonulása idején árvízi átemelő műtárgyak segítik.

Árvízvédelem keretében az árvízvédelmi műnél, annak mentett oldalán az árvízi védekezés számára 10 m-es sávot szabadon kell hagyni, amelyben semmi építmény, még átmenetileg sem helyezhető el. Továbbá figyelembe kell venni a mentett oldalon 110 m-es fakadóvíz előfordulásával veszélyeztetett sávot, amelyben felszín alatti építési tevékenység csak az érintett szakhatóság hozzájárulásával végezhető. Ugyan úgy a hullámtéri oldalon 60 m-es sávon belül felszín alatti munkálatok csak nagy gondossággal, az illetékes hatóság hozzájárulásával végezhető.

A Duna meder széle mellett 10 m-es mederkarbantartó sávot kell szabadon hagyni.

Az árvízvédelem fejezetében említeni kell az úgynevezett „villámárvíz” előfordulásának a lehetőségét is, amely nem klasszikus árvízi esemény, szélsőséges csapadékesemény kapcsán fordulhat elő. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság elkészített egy országos térképet, amely alapján a II. kerület a „villámárvíz” előfordulási eseményre a „magas” kockázatú területen fekszik. Ez ellen a csapadékvíz elvezetés gondos megoldásával lehet védekezni.

Környezeti adottságok helyzetelemzése és helyzetértékelése

1. LEVEGŐSZENNYEZETTSÉG

A II. kerület levegőminőség szempontjából a kerület egészét tekintve Budapest kiemelten kedvező adottságú területe. Ez az általános megállapítás a kerület csaknem teljes területére vonatkozatható, mivel levegőszennyező ipari-üzemi pontforrások nem találhatók a kerületben. A levegőminőséget pozitívan befolyásolja, hogy a növényzettel takart felületek magas aránya a kerület túlnyomó részére jellemző. A kerület kiváló általános levegőminőségét javítja a jellemzően laza beépítettség és az átszellőzés is. Az átszellőzést segítik a domborzati adottságok, a hegy-völgyi légmozgások és a Duna-menti, a kerületbe eső rövid partszakasz Duna-menti folyóvölgyi természetes légmozgása még szélcsendes időszakban is.

A kerület egyes részterületein, döntően a városmag részét képező Margit körút térségében, az összetorlódó, jellemzően átmenő gépjármű forgalomból származó emisszió határértékek feletti légszennyezést okoz. A hátrányos helyzetet a szűk sávban fokozza, hogy a forgalom a domborzat és a zárt sorú beépítés által képződő falakkal övezett sávban halad észak-kelet- dél-nyugat irányban, merőlegesen az átszellőző sávokra. Ezért kiemelt helyi jelentősége van a Margit körút melletti térfalak megbontásának, melyet a volt Ipari Minisztérium és a mögötte lévő ipari épületek eltávolítása tesz lehetővé. A beépített térfalak helyén a Millenáris park - Marczibányi tér vonaláig húzódó, a tervezés alatt álló Széll kapu park zöldfelületének létesítésével kiegészülő átszellőző sáv létesül, megbontva a Margit körút menti levegőszennyezett sávot.

A levegőminőségét javítja a forgalom egy részének a kötöttpályás közösségi közlekedésre való áttelése, melyet a fonódó villamoshálózat közelmúltban befejezett fejlesztése és a Széll Kálmán téri csomópont rendezése is segít. Hasonlóan torlódó, de a Margit körútnál lényegesen kisebb léptékű légszennyezett szűkület van a Hűvösvölgyi út mellett, mivel ez az útszakasz alkotja a két kerületrész közötti közúti összeköttetést és a külső II. kerület kapcsolatát Budapest egyéb részeivel. A szennyezett sáv levegőminőségét javítja, hogy az észak-déli átszellőzés főirányában fekszik és tekintélyes lombtömeggel rendelkező zöldfelületek között halad. A levegőminőséget javítaná a túlterhelt sávban, ha a külső II. kerület más irányból is kapcsolatba kerülhetne a Főváros egyéb területeirészeivel.

2. ZAJ ÉS REZGÉSTERHELÉS

A II. kerület zajterhelt sávjait a közúti közlekedés alakítja ki, mivel más, jellemzően pontforrás jellegű zajkeltő ipari-üzemi tevékenység nincs a kerületben.

A határérték felett túlterhelt útvonalak sávjait a vizsgálati munkarészben bemutattuk. Ebben a következő zajterhelt útvonalakat kísérő zónákat rögzítettük.

települések és városrészek közötti kapcsolatok

- Városközpont- Margit körút- Szilágyi Erzsébet fasor- Hűvösvölgyi út- Nagykovácsi út- Nagykovácsi
- Városközpont- Margit körút- Szilágyi Erzsébet fasor-Budakeszi út- Budakeszi
- Városközpont- Margit körút- Hűvösvölgyi út- Hidegkúti út- Solymár

kerületek és kerületrészek közötti kapcsolatok

- Húvösvölgyi út- Kapy út- Csatárka út- Szépvölgyi út
- Szilágyi Erzsébet fasor- Gábor Áron út- Pusztaszeri út- Szépvölgyi út

Duna-parti kapcsolatok

- Frankel Leó út
- Árpád fejedelem út
- Alsó rakpart

kerületen belüli kapcsolatok

- Margit körút- Bimbó út
- Törökvézi út

Ezek mellett a más- más forgalmi szerepű útszakaszok mellett a rendelkezésre álló mért és prognosztizált adatok szerint mind a nappali, mind az éjszakai határértékeket 5-10 dB-el meghaladja a keletkező közúti forgalomból származó zajterhelés. Ennek mérséklése, a határérték alatti terhelésű sávok kiterjesztése lenne a tervezési feladat.

A forgalmi eredetű zajterhelés csökkentésére rendelkezésre álló eszközök a következők.

közlekedési beavatkozások

Forgalomcsökkentés- forgalomszervezés, a gépjárművek zajosságának csökkentése, az útburkolatok minőségének javítása. Fenti tényezők közül településtervezési eszközökkel csak a forgalom mérséklését, kiváltását, más útvonalakra terelését, vagy közösségi közlekedéssel való kiváltását lehet befolyásolni.

védelmi berendezések létesítése

A II. kerület határérték felett zajterhelt útvonalai mellett városképi és természetvédelmi okok miatt, valamint hely hiányában nincs mód zajvédő falak, vagy zajvédő dombok létesítésére. Egyes útszakaszok mellett a telekhatárokon lévő kerítések védelmi célú kialakítása lehet a járható út.

passzív épületakusztikai zajvédelem

Ennek lehetőségeit építészeti, szerkezettervezési és kivitelezési eszközökkel lehet megvalósítani. A településtervezés ezeket a beavatkozásokat szabályozási előírási eszközökkel segítheti.

3. HULLADÉKKEZELÉS

A kommunális hulladékok szervezett gyűjtése és elszállítása a kerületben jelenleg megoldott. Problémát az illegális hulladéklerakás, a külterületek elszennyezése jelent.

A kerületben jelenleg nem keletkezik számottevő mértékben veszélyes hulladék, mert ipari tevékenység a kerületben lényegében már nincs. Településtervezési eszközökkel kell ennek esetleges újra megjelenését elkerülni.

4. ALÁBÁNYÁSZOTTSÁG- CSÚSZÁSVESZÉLY-FELSZÍNMOZGÁS

A fenti környezeti károkra érzékeny területek a II. kerületben már korábban lehatárolásra kerültek. A lehatárolt területeken a vonatkozó építési jogszabályok betartásával lehet a környezetkárosodást kiküszöbölni.

5. FÖLDRENGÉSVESZÉLY

Budapest egésze, ezen belül a II. kerület Magyarország kevéssé földrengés veszélyes zónája, ezért ilyen típusú környezeti problémák megjelenésével nem kell számolni.

6. FELSZÍNI VIZEK VÉDELME

A kerület felszíni vizeit időszakos kisvízfolyások (Ördögárok, Kis-Ördögárok, Paprikás-patak) alkotják. Ezek medreinek tisztán tartása, az illegális elszennyezéstől való megkímélése szükséges

Katasztrófavédelem

I. TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK

1. VÍZRAJZI VESZÉLYEZTETETTSÉG

A II. kerület területét magába foglaló átfogó megyei és országos területrendezési tervek alapján, valamint a Közép-Duna völgyi Vízügyi Igazgatóság előzetes tájékoztatója szerint a kerületet érinti nagyvízi meder, így árvízi elöntés előfordulhat, vannak mélyebben fekvő településrészei is, amelyen időnként a víz is megállhat.

1.1. ÁRVÍZVESZÉLYES TERÜLETEK

A vízügyi ágazat a nagyvízi mederrel való érintettségére tekintettel, a kerületet árvízzel veszélyeztetettként tart nyilván. A nagyvízi meder területe nagyobb árhullámok levonulásakor víz alá kerülhet.

A szélsőséges csapadékesemények hatására előforduló „árvízi” elöntés „villám-árvíz” a vízvezető rendszer megfelelő kiépítésével, fokozottabb karbantartásával, a szélsőséges csapadékesemények elvezetésére történő alkalmassá tételével kizárható.

1.2. BELVÍZVESZÉLYES TERÜLETEK

A belvív-veszélyeztetettséget a felszint elérő, vagy terepszintet meghaladó talajvíz állás okoz. A belvívveszélyes területekről átfogó felmérést a Pálfi féle belvív-veszélyeztetettségi térkép rögzít.

A veszélyeztetettség mértéke alapján az érintettséget négy veszélyeztetettségi kategóriába sorolták, az alig veszélyeztetett, a mérsékelt veszélyeztetett, a közepesen veszélyeztetett és az erősen veszélyeztetett kategóriákba, amelyből a területrendezési eszközökben csak a közepesen és erősen veszélyeztetett területeket jelölik. Ilyen veszélyeztetett terület a II. kerületben nincs.

Belvívveszélyes területről a vízügyi ágazat sem tett említést az előzetes tájékoztatójában.

1.3. MÉLY FEKVÉSŰ TERÜLETEK

A településen vannak mély fekvésű területrészek, amelyek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalak mentén alakultak ki. A település mély fekvésű területein, ha annak geológiai adottsága miatt kellő szikkasztó képességgel nem rendelkezik, vagy közel a talajvízszint a mély fekvésű területen összegyűlő csapadékvíz rövidebb hosszabb ideig megállhat. A mély fekvésű területen, ha rövidebb-hosszabb ideig megmarad a víz, az még nem minősül belvízzel veszélyeztetett területnek, mivel mély fekvésű terület megfelelő vízrendezésével a vízállásossága kezelhető.

A mély fekvésű területről a vízvezetést a csapadékvíz elvezetés rendezésének keretében kell megoldani, hogy indokolatlanul ne alakuljon ki vízállásos terület.

A mély fekvésű területet viszont célszerű a felszíni- és csapadékvíz gyűjtésben igénybe venni. A vízvezetés rendszerében víz visszatartásban a mély fekvésű terület szerepet tölthet be, kisebb földmunkával lehet víztározóként, záportározóként hasznosítani.

1.4. ÁRVÍZ ÉS BELVÍZVÉDELEM

A kerület területe a vízügyi ágazat nyilvántartása szerint árvízi előntéssel veszélyeztetett, belvízzel veszélyeztetett területet viszont nem tartanak nyilván. A szükséges védelemről a katasztrófavédelmi terv ad erre megfelelő utasítást.

A kerületben is az előforduló vízelöntések, vízállások döntő hányada, nem árvízi, vagy belvízi eseményként jelentkezik, hanem a vízvezető hálózat kialakításának hiányából, vagy karbantartásának a hiányából származik. Ezeknek az előntéseknek a kezelése önkormányzati feladat, a szélsőséges csapadékesemény következtében keletkező helyi vízkár elhárítása „árvízi” esemény a helyi katasztrófavédelem feladata.

1.5. ALÁBÁNYÁSZOTT TERÜLETEK, BARLANGOK

- Ferenchegyi-barlang* 1933-ban fedezték fel csatornaépítés közben. Főbejárata a Törökvézi út 70. sz. előtt van, de mesterséges bejárata is ismert. Nummulinás mészkőben kialakult, bonyolult alaprajzú, több, mint 1500 m hosszú, több szintes barlang, melyet tektonikus repedések mellett feltört hévizek hoztak létre a pleisztocén elején. Hidrotermális ásványok is találhatóak benne.
- Pálvölgyi-cseppkőbarlang* A Szépvölgyi út déli oldalán, egy egykori kőfejtőben, a 205 m Bf magasságban nyílik szépen kiépített bejárata. Látványos cseppkőképződményekben gazdag, bejárható, világítással ellátott, több, mint 1 km hosszú. A barlang a felső eocén korban nummulinás mészkőben keletkezett, hévizes eredetű barlang. Sűrűn látogatott turista látványosság.
- Szemlőhegyi-barlang* A Rózsadombhoz kapcsolódó Szemlő hegy északi lejtőjén, a Barlang utcában, 220 m Bf magasságon van a bejárata. Rendkívül látványos hidrotermális ásványlerakódásokban gazdag, látogatható, látogató épülettel és kerttel kiegészített idegenforgalmi látványosság. A pliocén végén, a pleisztocén elején kialakult, hidrotermális eredetű barlang aragonit ásványokban gazdag.
- Molnár János-barlang* A Szemlő-hegy alatti, a Frankel Leó útról nyíló, 1982 óta szigorúan védett, mintegy 6 km hosszú, eocén korú márgában kialakult barlang. felső, száraz bejárata a Malom tó felett, alsó bejárata a tó vize alatt van. A barlang a József hegy alatti Malom-tó forrásainak vizét vezeti el. Vizét a mélyből feltörő meleg és a Budai hegységből érkező hideg karsztvíz adja. Aktív hévizes barlang, 20-23 fokos vizét a Szent Lukács fürdő hasznosítja. Lezárt, nem látogatható szabadon.
- Józsefhegyi-barlang* Magyarország tizedik leghosszabb barlangja, melyet 1984-ben építkezés során fedezték fel a József hegy alatt. Csak mesterséges bejáraton közelíthető meg. A hegy tektonikus repedései között meleg vizes hatásokra jött létre.
- Ördögárok utcai barlang* A Fazekas hegy tömbjének szélén hidrotermális hatásokra létrejött, az Ördögárok völgyéből (hrsz 50012) nyíló barlang. Mesterséges bejárata van, hossza 45 m, vertikális kiterjedése 45 m. Védett, lezárt barlang.
- Bátori-barlang* A Nagy-Hárs-hegy 454 m magas csúcsa alatt a hegy ÉK-i oldalán található, 360 m hosszú, 56 m függőleges kiterjedésű, a pliocén korban hidrotermális hatásokra keletkezett barlang.
- Budaligeti-barlang* Solymár és a II. kerület határán a Kálvária-hegy (domb) mészkőbányája udvarából nyíló, karsztos eredetű barlang.
- Oroszlán-barlang* A Kecse-hegy oldalában az Oroszlán-szikla felett a triász korban dolomitban keletkezett kis barlang.

1.6. FELSZÍNMOZGÁS VESZÉLYES ÉS BARLANGVESZÉLYES TERÜLETEK

A felszínmozgás veszélyesnek, illetve a barlangok által érintett területeken épületet, támfalat, terepszint alatti építményt létesíteni, bővíteni, a terhelési viszonyokat megváltoztató módon átalakítani, illetve megszüntetni csak geotechnikai szakvélemény megállapításainak figyelembe vételével és az illetékes szakhatóságok hozzájárulása mellett megengedett.

Barlangok védőterületei és felszínmozgásos területek

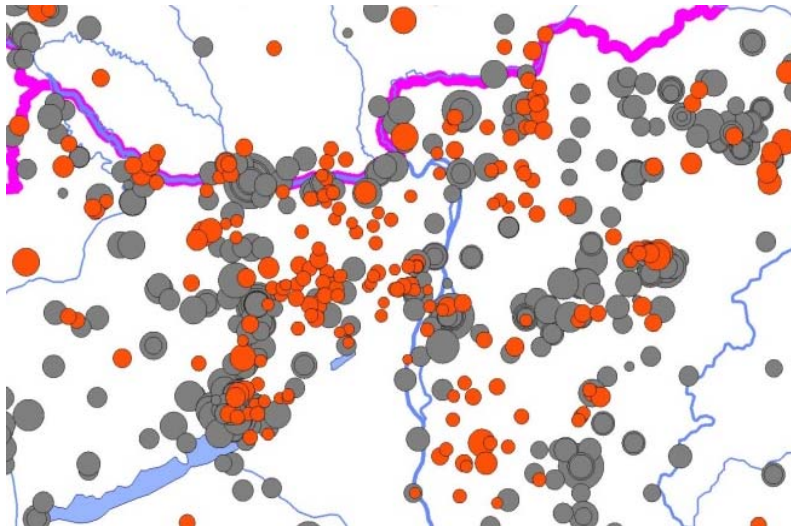
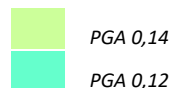
1.7. FÖLDRENGÉSVESZÉLYES TERÜLETEK

Budapest és a II. kerület távol esik a Föld földrengés szempontjából legveszélyesebb, a földkéreg elmozduló több száz km széles lemezhatárainak zónáitól, ahol a Földön kipattanó rengések 90 %-ának fészke található.

A földrengések erőssége a felszabaduló energiával arányosan 2-10 magnitúdó között változik. Magyarországon évente 100-120 db 2,5 magnitúdó alatti földrengés regisztrált, melyek többsége nem éri el az érzhetőség határát. Bár a földrengés ma még előre nem jelezhető, a valószínűség viszont megbecsülhető. Nagy károkat okozó 5,5-6 magnitúdójú rengés Magyarországon maximum 40-50 évenként várható.

Előfordult földrengések Budapest térségében

Budapest szeizmikus zóna besorolása:
A Nemzeti Zónatérkép kivágata Budapest térségével

2. EGYÉB TEVÉKENYSÉGBŐL ADÓDÓ KORLÁTOZÁSOK

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:

1. Vízellátás szolgáltatási területén

- Források és védőterületük, valamint a szomszédos területben üzemelő kút hidrogeológiai védőterülete
- Vízgépészeti létesítmények és műtárgyak területei

2. Szennyvízelvezetés

- gerinc szennyvízgyűjtő csatornák
- szennyvízátemelők és védőtávolság igényük

3. Felszíni vízrendezés, csapadékvíz-elvezetés és árvízvédelem

- csapadékvíz elvezetést szolgáló árkok, csatornák, tavak 3-3 m-es karbantartó sávval
- felszíni vízrendezést szolgáló, állami kezelésű patakok, vízfolyás, csatorna menti 6 m-es mederkarbantartó sáv fenntartásával, önkormányzati kezelésű patakok, vízfolyások mentén 3-es mederkarbantartó sáv fenntartásával
- Nagyvízi meder területe
- Duna mentén 10 m-es mederkarbantartó sáv
- Nagyvízi meder éltől mentett oldalon fakadóvíz veszély, hullámtéri oldalon gödör ásási tilalom figyelembe vétele

4. Energiaellátás

Villamosenergia

- 132 kV-os főelosztó hálózat 18-18 m-es oszloptengelytől mért biztonsági övezete
- 132/10 kV-os és 132/22 kV-os alállomás
- 22 kV-os gerinc elosztóhálózat nyomvonala, a külterületen 7-7 m-es oszloptengelytől mért biztonsági övezete

Földgázellátás

- nagynyomású földgáz szállítóvezeték és biztonsági övezete
- nagyközép-nyomású földgáz gerincvezeték és biztonsági övezete
- gázfogadó és nyomáscsökkentő műtárgy

Táv hőellátás

- gerinc hőelosztó távhőhálózat nyomvonala

5. Elektronikus hírközlés

- Vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók létesítménye
- mikrohullámú összeköttetések nyomvonala

Városi klíma

1. A TELEPÜLÉS KLÍMÁJÁT MEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK

Budapest II. kerületének klímáját az alap kiinduló helyzet, a domborzat, a növényborítottság és a beépítettség befolyásolják.

Az alap meteorológiai adottságok közül meghatározók a napfénytartam, a szélirányok és szélerősségek, a talajhőmérséklet, a léghőmérséklet, a páratartalom és a csapadék évi menete és mennyisége.

1.1. NAPFÉNYTARTAM

Budapesten és a II. kerületben a napfénytartam évi sokéves átlaga 200 óra felett van. A maximális napfénytartam eléri a 2300 órát évente, az időjárás ingadozásától függően 1600 óra évi átlag is előfordul. A napfénytartam jellemzően a nyári félévben, június, július, augusztus és szeptember hónapokban a legmagasabb, a téli hónapokban a legalacsonyabb.

A kerület mélyebben fekvő völgyeiben alacsonyabb a napos órák száma, mint a magasabban fekvő kerületekben.

1.2. SZÉLVISZONYOK

A városi klímát erősen befolyásolja a légáramlás. A Budapesten általánosan jellemző domináns észak-északnyugati szél különösen jellemző a kerületben, mert a hegy völgy irányú, a hőmérséklet különbség kiegyenlítődéből keletkező napi légmozgás ezt tovább segíti. A légcserének különösen a belső városmag humán komfort klímájának a fenntartásában van nagy jelentősége, mert ez segíti a nyári hőszigetek éjszakai hűtését a nyári félévben. A légcserét-légáramlást nagyban befolyásolják a beépítettség viszonyai is. Az épületek által keltett, a felmelegedett tetők fölött keletkező felszálló meleg légtömegek zárják a hűvös levegő természetes mozgásának irányait, ezért a növényzetnek nagy jelentősége van a kedvező városi klíma létrehozásában.

A viszonylag szélárnyékos helyzetben lévő Budapest egészéhez képest a II. kerület magasabban fekvő régiói kedvezőbb helyzetben vannak az átszellőzöttséget illetően.

1.3. LÉGHŐMÉRSÉKLET

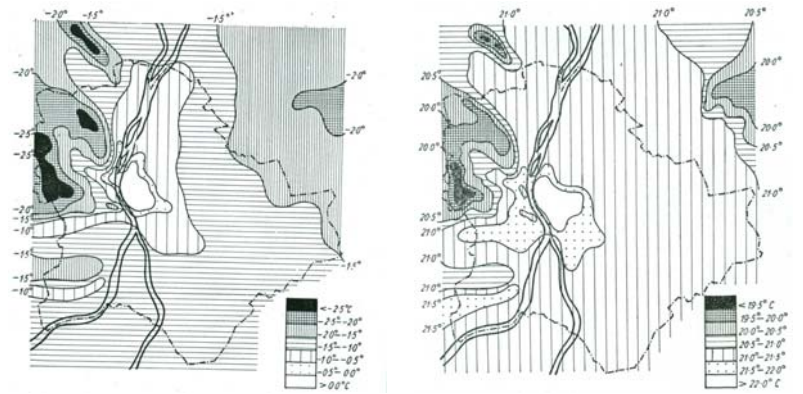
A városi klíma alakulásában a léghőmérséklet átlagos alakulásának és éves menetének is kiemelt jelentősége van.

Budapesten a júliusi 21,5-23 °C fok feletti napi hőmérsékleti adatok a belváros területén tapasztalhatók. Az alábbi ábrák (forrás Bacsó Nándor) a nyári és a téli hőmérséklet eloszlás térbeli alakulását mutatják. Jól érzékelhető, hogy a II. és a XII. kerület magasabban fekvő részein az átlaghőmérséklet 2-3 °C fokkal alacsonyabb, mint a belvárosi régiókban. Ennek jelentősége a nyári hónapokban egyre nő, tekintettel a ma már jól érzékelhető globális felmelegedés hatására.

1.4. HŐSZIGETEK

A belvárosias kerületekben egyre gyakoribb nyári állapot a hősziget kialakulása. Ezek jelentős egészségügyi és környezeti kockázatot idéznek elő. Mérséklésükre csak általános városépítési-zöldfelület rendezési és közlekedés szabályozási eszközök együttes alkalmazásával van mód.

Hőmérsékleteloszlás
Forrás: Dr. Bacsó Nándor

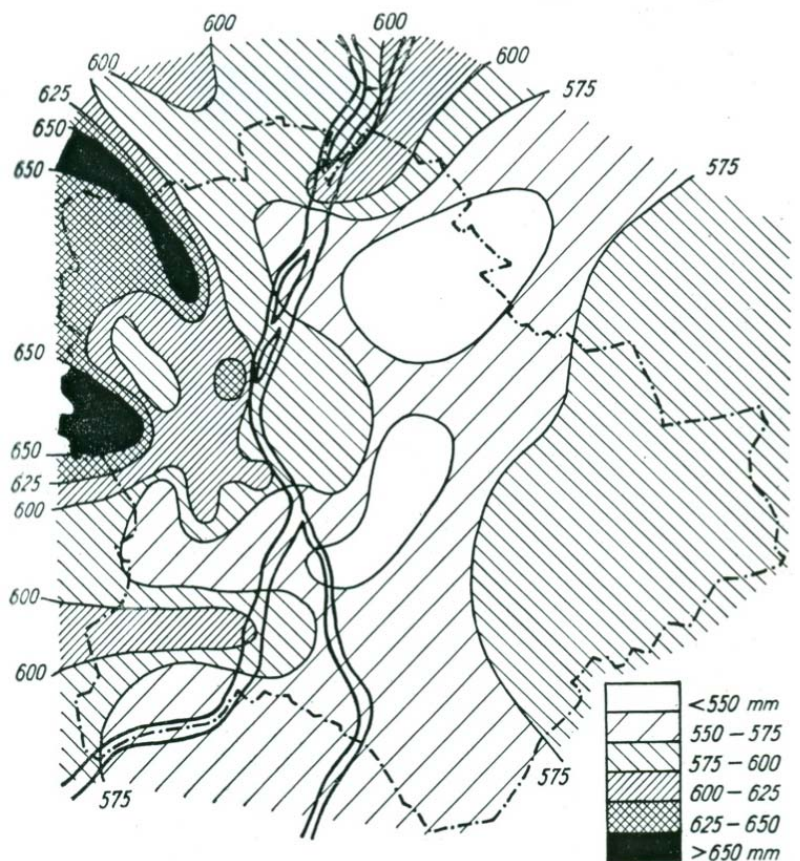
Január

Július

1.5. CSAPADÉK

A városi klíma jelentős befolyásolója a csapadék alakulása is. A Budapesten jellemző 550-650 mm éves csapadékmennyiség nagyobb része esik le a hegyvidéki területeken. A téli havas napok száma a felmelegedéssel együtt csökken, hátrányosan befolyásolva a kiránduló területek, egyébként a domborzati viszonyok miatt sielésre alkalmas térségeinek szabadidős használatát.

Évi csapadékeloszlás
Forrás: Dr. Bacsó Nándor

HELYZETELEMZÉS

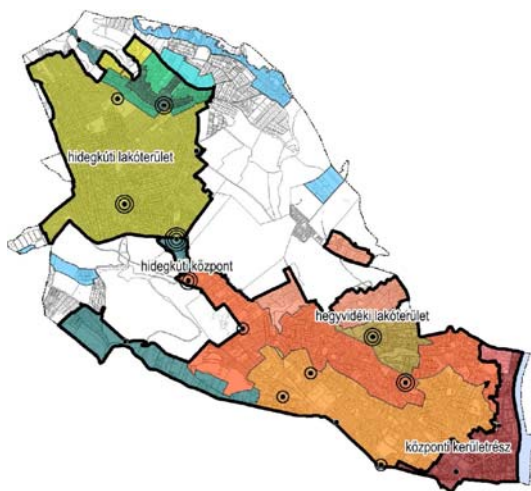
1. A HELYZETELEMZÉS ÉS A HELYZETÉRTÉKELÉS ALAPJAI

A helyzetelemzés és helyzetértékelés szakági és területi vonatkozásokban is bemutatásra kerül a jogszabályban előírt tartalmi követelményeknek megfelelően.

1.1. TERÜLETI EGYSÉGEK

A vizsgálati munkarészben lehatárolt **eltérő karakterű területek** alkotják a helyzetelemzés és értékelés területi alapegységeit. Egyes általános megállapítások ennél nagyobb területi egységek meghatározását is igényelték az alábbiak szerint:

- **központi kerületrészt**, mely magába foglalja a Városcsözponti területet, Újlak és a Gül baba utca területét;
- **hegyvidéki lakóterület**, mely magába foglalja a Történelmi villanegyed, a Rátelepült társasházias beépítésű területet, a Telepesen beépült területet, a Laza társasházias beépítésű területet és a Budakeszi út menti Vegyes, karakterhiányos beépítésű területet;
- **a hidegkúti lakóterület**, mely magába foglalja az Ófalut, a Falukaréjt, a Falura rátelepült, az Újszerű kertvárosias beépítésű és a Családiházias kertvárosi beépítésű területet;
- **a hidegkúti központ** a hegyvidéki és a hidegkúti lakóterületek közötti Vegyes, karakterhiányos beépítésű terület, mely ebben a területi értelmezésben önálló jelentést és elnevezést kapott tekintettel arra, hogy átmenetet képez a két nagyterjedésű lakóterület között.

BELSŐ LAKOTT TERÜLETEK	
[Red]	Városcsözponti terület
[Pink]	Újlak
[Orange]	Történelmi villanegyed
[Light Orange]	Rátelepült társasházias beépítésű terület
[Light Green]	Telepesen beépült terület
[Light Blue]	Laza társasházias beépítésű terület
[Light Yellow]	Zavaros-vegyes beépítésű terület
[Yellow]	Egyedi karakter: Gül baba utca
[Light Green]	Egyedi karakter: Napraforgó utca
KÜLSŐ LAKOTT TERÜLETEK	
[Dark Green]	Ófalu
[Light Green]	Falukaréj
[Light Green]	Családiházias kertvárosi beépítésű terület
[Light Green]	Falura rátelepült beépítés
[Light Green]	Újszerű kertvárosias beépítésű terület
[Light Blue]	Gazdasági terület
[Light Blue]	Beépülő mezőgazdasági terület

A helyzetelemzés és –értékelés területi vonzatainak egy további dimenzióját képezik a **szolgáltató funkciók sűrűsödésének helyszínei** a nagyterjedésű lakóterületeken (lokális központok). Ezek a helyszíneken a környező lakóterületek mindennapi életét legalább részben kiszolgáló funkciók (kereskedelem, posta, bank, gyógyszertár stb.) találhatóak.

A probléma és értéktérképek a fenti területi lehatárolások számos elemét rögzítik és értékelik, továbbá a karakteres területek külön is elemzésre kerülnek az ott felmerülő problémák és értékek, a lokális központok, a beépítési viszonyok tekintetében.

1.2. SZAKÁGI RENDSZEREZÉS

A szakági bontás az alábbi:

- a társadalmi / gazdasági vonatkozások magukba foglalják a népességre, a gazdaságra, az intézményrendszerre vonatkozó megállapításokat,
- az épített környezeti vonatkozások kitérnek a településszerkezetre, a beépítésre, a karakterre, az épített örökségre,
- a klasszikus szakági területek a természetvédelem (mely a táji és zöldfelületi megállapításokat is integrálja), a környezetvédelem, a közlekedés és a közművek.

Értelemszerűen a területi dimenziók egyes szakági megállapítások leírásához is szükségesek.

Ezek elemzése és egymásra hatása kerül először bemutatásra.

2. A VIZSGÁLT ELEMekkel KAPCSOLATOS LEGFONTOSABB SZAKÁGI MEGÁLLAPÍTÁSOK

NÉPESSÉG	magas képzettségi és jövedelmi szint fővárosi viszonylatban (alacsony munkanélküliség)
	stabil népességszám (pozitív vándorlási egyenleg – vándorlási „fordulat a 2000-es évek közepétől)
	természetes népességcsere - városközponti terület, villanegyed, régi társasházak terület az időskorú népesség magas aránya mellett lassú fiatalodás
	a lakosság – a beköltözők – identitását a kerület magas presztízse adja (a közösséghez tartozásnak, a társadalmi kohézióknak a szerepe kicsi)
GAZDASÁG	gazdasági súly elmarad fővárosi viszonylatban (lakosságszámhoz, területnagysághoz, lakosság képzettségi szintjéhez képest)
	kereskedelmi és szolgáltató tevékenység súlypontja a Széna tér környéke (és Víziváros – városközponti terület – potenciális bővülés helyszíne)
	turizmusban elmaradás a lehetőségektől (Duna-parti fekvés – fürdő- és gyógyturizmus)
ITÉZMÉNY- RENDSZER	színvonalas a közoktatási intézményrendszer (területileg differenciált többletigények a külső városrészekben)
	bölcsődéi, óvodai férőhelyigény növekedés hosszú távon a belső városrészekben
	a lakosok magas életminőségének megőrzését biztosító ök. ellátórendszer iránti igény (sport, szabadidő, kultúra, idő- és szociális ellátás)
TELEPÜLÉSSZERKEZET, BEÉPÍTÉS, KARAKTER	a lakott területek sűrűsödése és túlterjeszkedése
	a lakóterületi lokális központok hiánya és/vagy funkcióhiányos központok
	Duna-folyam – parti sétány – városzövet kapcsolati nehézségei
	a központi kerületrészben a nagyvárosi léptékű és minőségű funkciók hiánya (kultúra/szórakozás/vendéglátás/kereskedelem)
	a központi kerületrész „ébredő területén” mutatkozó hiányok (közterületi hálózat állapota, minősége, épületállomány műszaki állapota, a kereskedelmi és szolgáltató egységek kínálata és színvonala)
ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG	világörökségi kihívások: <ul style="list-style-type: none"> a világörökségi terület és a világörökségi látványt meghatározó terület eltér a világörökségi várományos területek „rejtett” értékeinek (dunai limes, budai termálkarszt barlangrendszere) bemutatthatósága
	a fővárosi összefüggésben is speciális épített örökségi elemek tematizálhatók – útvonalra fűzhetők
TERMÉSZETVÉDELMI, ZÖLDFELÜLETI RENDSZER	regionális és fővárosi jelentőségű védett területek (a kerületet két, egymástól eltérő adottságú kerületrészre bontja)
	a meglévő mezőgazdasági területek természetvédelmi jelentősége sokkal nagyobb, mint a gazdasági
	belterületi zöldfelületi rendszert a magánkertek területi kiterjedése határozza meg
	közparkok, közkertek elszigeteltek, mozaikosak, fasorok állapota vegyes
	unikális természeti adottságok: barlangrendszer / karszt és hévízforrások
KÖRNYEZET- VÉDELMI	levegőminőség a zöldövezeti lakóterületeken sokkal jobb a fővárosi átlagnál, a városközponti területen szennyezett
	főutak menti zajterhelés határérték feletti
	fővárosi jelentőségű klimatikus adottságok az átszellőzési csatornák (Hűvösvölgy, Duna)
KÖZ- MŰVEK	a mennyiségi ellátás már jelenleg a fővárosi átlag felett biztosított
	a csapadékvíz elvezető hálózat nem teljes körűen alkalmas a szélsőséges csapadékesemények elvezetésére
KÖZLEKEDÉS	személyautó függő közlekedési rendszer (napi ingázás eszköze)
	közösségi közlekedési hálózat által nem lefedett területek
	a központi kerületrészben közterületi parkolási feszültség, az agglomerációs közlekedési csomópontokban P+R kapacitáshiány

3. A VIZSGÁLT ELEMELK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK

A szakági helyzetelemzések alapján kerültek meghatározásra a legfontosabb szakági megállapítások. Az ezek közötti összefüggések és kapcsolatok elemzése alapján négy megállapítás emelhető ki:

- **természetes népességcsere**
- **lakott területek sűrűsödése és túlterjeszkedése**
- **a központi kerületrész „ébredő területén” mutatkozó hiányok**
- **személyautó függő közlekedési rendszer.**

A fenti négy megállapításnak van a legtöbb ok-okozati kapcsolata a további szakági megállapításokkal, ezért várhatóan a koncepcióalkotás során kiemelt figyelemmel kell majd lenni ezekre egy megalapozott és reális jövőkép, valamint a célrendszer meghatározása során.

3.1. NÉPESSÉG

magas képzettségi és jövedelmi szint fővárosi viszonylatban (alacsony munkanélküliség)

A fővárosi szinten is kimagasló képzettségi és jövedelmi adottságokat a kerületi statisztikai kimutatások tradicionálisan igazolják. Ez a részben öngerjesztő és újra termelődő jelenség számos más folyamatot is megalapoz, azokra hatással van.

A magas képzettségi és jövedelmi szint összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- megteremti a színvonalas közoktatási intézményrendszer iránti igényt,
- fizetőképes keresletet biztosít a magán- és alapítványi intézmények iránt – legyen szó az oktatási intézményekről vagy éppen a silver economy szolgáltatásairól,
- fizetőképes keresletet biztosít a **magas életminőség megőrzését biztosító önkormányzati ellátórendszer** és vagy piaci alapú szolgáltatások (kultúra, sport, rekreáció) számára,
- magas igény szintű kereskedelmi és szolgáltatási tevékenységek megtelepedésének alapját képezi,
- feltételezhető az öngondoskodás magasabb szintje,
- a kerület gazdasági súlya elmarad a lakosok képzettségéhez viszonyítva.

stabil népességszám (pozitív vándorlási egyenleg – vándorlási „fordulat a 2000-es évek közepétől)

Fővárosival megegyező irányú, de kisebb léptékű vándorlási „fordulat” a 2000-es évek közepétől jelentkezett a kerületben. A pozitív vándorlási egyenleg a természetes fogyásból adódó veszteséget kis mértékben haladja meg, így eredményez stabil – 85-90.000 fő közötti – népességszámot.

A stabil népességszám összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a magas presztízsű kerületrészek célterületei az ideiglenes célú vándorlásnak, különösen a külföldiek körében népszerű a kerület,
- a beköltözők identitását a **II. kerület és egyes városrészek presztízse** határozza meg, kevésbé a kulturális, közösségi értékek – ez a társadalmi kohézió erősítése szempontjából kedvezőtlen,
- a stabil népességszám alapján feltételezhető hogy a **lakott területek sűrűsödése és túlterjeszkedése** megállítható/megelőzhető,
- a kerület azon területei ahol a **természetes népességcsere** lassú folyamata releváns, lesznek alkalmasak a kerületbe való vándorlás befogadására.

természetes népességcsere - városközponti terület, villanegyed, régi társasházak terület az időskorú népesség magas aránya mellett lassú fiatalodás

Az időskorú népesség (és a csak idősekből álló háztartások) magas aránya meghatározó a városközponti területeken, valamint a villanegyedben és a jellemzően 1990 előtt épült társasházi övezetekben.

Itt a lakosság további öregedése mellett az elhalálozások miatt lassú népességkicsérélődéssel, a fiatal háztartások megjelenésével kell számolni.

A természetes népességcsere összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a magas képzettségi és jövedelmi szint – mely az öngondoskodás magasabb szintjét feltételezi – pozitívan befolyásolja a megélt évek számát, a II. kerületben kimagasló a 80 év feletti népesség aránya,
- **időskori szolgáltatások iránti igény**, különösen a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosításában (időskorúak közlekedése jelenti a legnagyobb problémát – egészségügyhöz, de egyéb, az elszigetelődést, elmagányosodást csökkentő szolgáltatásokhoz, emberi kapcsolatokhoz is),
- a **fiatalabb háztartások** beköltözése a területre – **helyi intézményi igények növekedése (bölcsőde, óvoda)** és minőségi városi szolgáltatások (kávézók, pékségek, éttermek, lakossági szolgáltatók) számára bővülő keresleti szegmens,
- a **kerület központi részének „ébredő területén”** a megújulás iránti igény megjelenése,
- az **ingatlanok megújulási potenciálja is nő** a fiatalabb háztartások megjelenésével (lakáskorszerűsítés, ház szintű felújítások, kezdeményezőképeség a lakóközösségekben).

a lakosság – a beköltözők – identitását a kerület magas presztízse adja (a közösséghez tartozásnak, társadalmi kohézióknak a szerepe kicsi)

A kerületbe való költözés motivációja a lakóterületek magas presztízse, az ingatlanárak biztosítják a beköltözők szelekcióját a jövedelmi szint és a képzettség szempontjából. Ezen túlmenően a kerületi vagy kerületrészi identitás jellemzően gyenge.

Az identitást adó „magas presztízsz” összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **stabil népességszám** csak a beköltözéssel tartható fenn,
- a **természetes népességcsere** figyelembevételével a kerület központi részén, a villanegyedben és a társasházak területeken jelentkező távlati kínálati minőség, presztízsz nem biztos, hogy találkozni fog a beköltözni vágyók keresleti minőségi elvárásaival,
- a fenti ellentét erősítheti a **lakott területek túlterjeszkedését**, míg más már beépített területeken kiüresedéshez vezethet.

3.2. GAZDASÁG

gazdasági súly elmarad fővárosi viszonylatban (lakosságszámhoz, területnagysághoz, lakosság képzettségi szintjéhez képest)

Az elsősorban és tradicionálisan lakófunkció dominálta kerület, gazdasági súlya elmarad a képzettségi és jövedelmi helyzetétől a fővároson belül. Gazdaságában a szolgáltató ágazat súlya meghatározó, összességében a munkahelyek száma csökkent az elmúlt tíz évben.

A fővárosi viszonylatban elmaradó gazdasági súly összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a jelentős napi ingázás a **személyautó függő közlekedést** erősíti a kerület lakóterületei és más kerületek munkahelyei között, mely a közlekedésben forgalomnövelő hatású: gyakoriak a dugók, a közlekedés környezetterhelése jelentős, főleg a rosszul átszellőző szakaszokon (Margit körút)
- a gazdaságon belüli **kereskedelmi és szolgáltató szektor** a kerület központi részén jelenik meg nagyobb volumenben – a **Széna téri súlyponton** kívül azonban jellemzően a **nagyvárosi minőséget nem éri el.**

kereskedelmi és szolgáltató tevékenység súlypontja, a Széna tér környéke (és Víziváros – városközponti terület – potenciális bővülés helyszíne)

A kereskedelmi tevékenység súlypontja a Víziváros és kiemelten a Széna tér környéke, míg a lakóterületeken és városrészi kis-központokban a közvetlen lakókörnyezetet kiszolgáló szolgáltatások a jellemzőek. A lakóterületi, kis-központi szolgáltatási kínálat jellemzően nem teljeskörű.

A Széna téri kereskedelmi és szolgáltató súlypont összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a kerület központi részének „ébredő területe” a megújulás egyik potens helyszíne,
- a lakóterületi lokális központok hiánya és/vagy a funkcióhiányos központok a súlypont terheltségét növelik, erősítik,
- a nagyvárosi léptékű és minőségű kereskedelmi és szolgáltató funkciók csak a súlypontban jelennek meg, a kerület központi részének egyéb területein e tekintetben még elmaradás tapasztalható.

turizmusban elmaradás a lehetőségektől (Duna-parti fekvés – fürdő- és gyógyturizmus)

A kerületi idegenforgalmi bevételek aránya alacsony fővárosi összehasonlításban, ugyanakkor tény, hogy a kerület jelenlegi turisztikai kínálata és távlati potenciálja a szomszédos Várnegyed kínálatával nem tud versenyezni, de a kerületi speciális adottságokban még jelentős tartalék rejlik.

A turizmusban tapasztalható elmaradás összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- unikális természeti adottságokban rejlő lehetőségek: hévízforrásokra épülő egészség- és gyógyturizmus reális távlatokkal (célközönység meghatározása, környezeti minőségfejlesztés, szálláshelyfejlesztés stb.),
- a szálláshelyek hiánya negatívan hat a helyi kiskereskedelmi, szolgáltató és főleg a vendéglátó szektor bővülési lehetőségeire,
- az extrém szegmensek (barlangászás, vitorlázó és sárkányrepülés) a kerület iránti figyelemfelkeltés marketingeszközei lehetnek,
- fővárosi összefüggésben is speciális, tematikus örökségi elemek bekapcsolása a turisztikai kínálatba.

3.3. INTÉZMÉNYRENDSZER

színvonalas közoktatási intézményrendszer (területileg differenciált többletigények a külső városrészekben)

A kerületben elérhető közoktatási intézményrendszer magas színvonalú, mely összhangban van az ez irányú lakossági igényekkel. Az intézményhálózat fejlesztése a területileg differenciáltan jelentkező igények figyelembevételével kívánatos.

A színvonalas közoktatási intézményrendszer összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- magas képzettségi és jövedelmi szinttel rendelkező lakkosság elvárása a színvonalas intézményhálózat megőrzése, fejlesztése,
- természetes népességcsere figyelembevétele a fejlesztéseknél,
- a magas színvonal fenntartása mellett a presztízs megtartása a kívánt beköltözők megcélzása érdekében is szükséges, mely a stabil népességszám megőrzése szempontjából is jelentőséggel bír.

bölcsődei, óvodai férőhelyigény növekedés hosszú távon a belső városrészekben

A pozitív beköltözési mérleg a fiatal gyermekes háztartások növekedésével jár, melynek természetes következménye a bölcsődei és óvodai férőhelyek iránti igény emelkedése is. Ma még a hidegkúti lakóterületeken erősebb a jelenség, de a természetes népességcsere figyelembevételével a belső kerületrészben is fel kell erre készülni.

A bölcsődei, óvodai férőhelyigény növekedés összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a jelenlegi hidegkúti területrészekben magas a fiatal családoso k jelenléte,
- a fiatal, gyermekes háztartások növekvő száma várható távlatban a belső városrészekben, ugyanakkor itt az alkalmas ingatlanok hiánya jelenthet nehézséget.

a lakosok magas életminőségének megőrzését biztosító ök. ellátórendszer iránti igény (sport, szabadidő, kultúra, idős- és szociális ellátás stb.)

A képzettségi és a jövedelmi szintnek is köszönhetően a lakosság életminősége magas, ennek megőrzése, a feltételek fejlesztése fontos önkormányzati feladat.

A magas életminőséget biztosító önkormányzati ellátórendszer iránti igény összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a magas képzettségi és jövedelmi szinttel rendelkező lakosság elvárása a széles spektrumú és magas színvonalú ellátórendszer, ugyanakkor a kedvező jövedelmi adottságú célcsoportok számára a térítés ellenében történő szolgáltatások az ellátórendszer működőképességét, fejlesztését biztosíthatják (pl.: sportközpontok szolgáltatásainak igénybevétele)
- az önkormányzat gazdálkodásában az intézményrendszer és a különböző célcsoportra fókuszáló programok támogatása, fejlesztése nagy hangsúlyt kap,
- az intézményrendszer térbeli elhelyezkedése és a nagyterjedésű lakóterületeken a **lokális központok hiánya és / vagy a funkcióhiányos központok** közötti összefüggések,
- a **természetes népességcsere** figyelembevétele az intézményrendszer fejlesztése során.

3.4. TELEPÜLÉSSZERKEZET, BEÉPÍTÉS, KARAKTER

a lakott területek sűrűsödése és túlterjeszkedése

A lakóterületek magas presztízse ellen hat a sűrűsödés és a túlterjeszkedés, mert éppen azokat a tényezőket rombolja (zöldfelületi borítottság, természeti területek közelsége stb.) melyek a zöldövezeti életstílust biztosítják.

A lakott területek sűrűsödésének és túlterjeszkedésének az összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **stabil népességszám** nem indokolja sem a sűrűsödést, sem a túlterjeszkedést,
- a **világörökségi látványban** a sűrűsödés kedvezőtlen feltáráásokat eredményezhet,
- a **védett természeti területek kiterjedése** csökkenhet, az egybefüggő terület mozaikosodhat,
- a határos **mezőgazdasági területek kiterjedése** csökkenhet, a mezőgazdasági művelés még jobban visszaszorul,
- a sűrűsödés a belterületi **zöldfelületi rendszer** meghatározó elemét, a magánkertek zöldintenzitását, ökológiai jelentőségét csökkentheti,
- a túlterjeszkedés nem követhető a **közlekedési hálózattal, erősíti a személyautó függő közlekedést,**
- a túlterjeszkedés új **közműigényeket generál.**

a lakóterületi lokális központok hiánya és/vagy funkcióhiányos központok

A nagyterjedésű lakóterületeken viszonylag kevés olyan helyszín azonosítható be, ahol a napi ügyek intézéséhez szükséges funkciók sűrűsödnek (bolt, bank, posta stb.) és/vagy ahol az ellátó intézményhálózat kisközpontba illeszkedő elemei is megtalálhatók.

A lakóterületi lokális központok hiányának az összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a lakosság **ellátórendszer iránti igénye** a megfelelő kapacitások elvárásán túl magába foglalja a könnyű térbeli elérés, megközelíthetőség igényét is – azon ellátási szegmensek és elemek esetében, amelyek könnyű megközelíthetősége is indokolt (pl.: nappali bejárással elérhető idősellátás) a lokális központokban való elhelyezkedés kedvezőbb,
- mivel a lakóterület napi életéhez szükséges funkciók jellemzően csak távolabb érhetőek el, ezért napi ingázóforgalom generálódik, mely erősíti a **személyautó függő közlekedést**,
- a **városközponti területek túlerheltsége** megmarad,
- városrészi kis központok hiánya a **helyi identitás és társadalmi kohézió kialakulása ellenében hat.**

Duna folyam – parti sétány – városszövet kapcsolati nehézségei

A Duna mentén megújult gyalogos és kerékpáros sétány a kerület déli szakaszain, a felső rakparton vezet, ahonnan a folyóval való kapcsolat jelent nehézséget. A Margit-hídtól északra a felső rakpart megszűnik, de a HÉV pálya elzárt területe a városszövethez való kapcsolódást nehezíti meg.

A parti sétány kapcsolati nehézségeinek az összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a sétány egyelőre **nem tudott a turisztikai kínálat részévé válni**, a déli szakaszon a potenciális kísérő funkciók hiányoznak: a Duna-parti épületsor műszaki kialakítása (jellemzően magasföldszintes épületek) nem kedvez a vendéglátás és egyéb turisztikai szolgáltatások befogadásának, a Dunához való lejutás nehézkes,
- a sétány és a vízi közlekedés meglévő és potenciális kikötőpontjaival való kapcsolatok gyengék,
- a kapcsolatok kialakíthatóságát a közlekedésbiztonsági szempontok nagymértékben meghatározzák.

a központi kerületrészben a nagyvárosi léptékű és minőségű funkciók hiánya kultúra/szórakozás/vendéglátás/kereskedelem

A központi kerületrész önmagában nem értelmezhető, hiszen a főváros városközpontjának, azon belül a budai városmagnak egy kicsi szelete. Ebben az összefüggésben nem kell, hogy a nagyvárosi funkciók teljes spektruma itt megjelenjen, mégis szembeötlő ezeknek a hiánya, illetve színvonalbeli elmaradása.

A központi kerületrészből hiányzó nagyvárosi léptékű és minőségű funkciók hiányának az összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a hiányzó, magasabb szintű és minőségű funkciók hiánya ellentétben áll a **lakosság magas képzettségi és jövedelmi szintjével**, mely fizetőképes keresletet tud biztosítani,
- különösen a magasabb szintű kulturális intézményhálózat hiányzik (színház, múzeum),
- a központi kerületrész **kereskedelmi súlypontja a Széna tér és környéke**, a további helyszíneken a kereskedelem minősége nem üti meg a nagyvárosi léptéket,
- a központi kerületrész hiányos funkciókínálata erősíti a **„ébredő terület”** problémáit.

a központi kerületrész „ébredő területén” mutatkozó hiányok (közterületi hálózat állapota, minősége, épületállomány műszaki állapota, a kereskedelmi és szolgáltató egységek kínálata és színvonala)

A központi kerületrész „ébredő” területén a pontszerű fejlesztések és megújulások ellenére a közterületi és a zöldfelületi hálózat állapota, minősége, az épületállomány műszaki állapota, a kerületrész funkcionális kínálata és annak színvonala elmarad attól a magas presztízstől, melyet a „Rózsadomb” és „Szemplóhegy” szavak imázsa ma is a kerület egészének biztosít.

A központi kerületrész, „ébredő területének” összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **nagyvárosi léptékű és minőségű funkciók hiányából** is fakad az elmaradás,
- a **kereskedelmi súlyponton kívül** a kereskedelem minősége nem üti meg a nagyvárosi léptéket,
- az **idős népesség itt koncentrálódik** és hosszú távon a **természetes népességcsere** folyamatai várhatók,
- a helyzethez hozzájárul a **közparkok elszigeteltsége, mozaikossága,**
- a városközponti területen (Margit körút) a **levegőminőség szennyezett,**
- a főutak mentén **magas a zajterhelés,**
- az életminőség nem optimális,
- az épített örökség elemeinek érvényesülése csorbul.

3.5. ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

világörökségi kihívások:

- a világörökségi terület és a világörökségi látványt meghatározó terület eltér
- a világörökségi várományos területek „rejtett” értékeinek bemutatathatósága

A „Budapest – a Duna-partok, a Budai Várnegyed és az Andrássy út világörökségi területének” északi széle a kerület területét érinti. A Margit-hídtól délre a Duna-part és az első tömb sor tartozik a világörökségi területbe, északra jellemzően már csak a védőövezet került kijelölésre a Frankel Leó út és a Duna között a Komjádi Béla utcáig.

A világörökségi várományos területek „rejtett” értékeket foglalnak magukba: a budai termálkarszt barlangrendszere és a római birodalom határai, a dunai limes magyarországi szakaszának II. kerületi részei.

A világörökségi kihívások összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- az értékek bemutatásában és használatában **turisztikai potenciál** rejlik,
- városképi feltárulás – tájképvédelem az értékek megőrzése szempontjából kiemelt fontosságú, a **lakott területek sűrűsödése és túlterjeszkedése** ezt veszélyeztetheti,
- **unikális természeti adottságok** (barlangrendszer) védelme és a bemutatathatóság között egyensúly szükséges.

a fővárosi összefüggésben is speciális épített örökségi elemek tematizálhatók – útvonalra fűzhetők

Az épített örökség fővárosi összefüggésben is speciális elemei:

- középkori (szakrális) dimenziók (pálos kolostor – Mária út érinti, gercsei templom, Nyék vadászkastély és kápolna) Szt. Péter templom romjai – rejtett dimenziók,
- török építészeti emlékek (Király fürdő, Veli bej bég fürdője, Gül baba türbe – Gül baba utca),
- modern építészeti emlékek (kiemelkedő tervezők/jelentős mennyiségű alkotás),
- ipartörténeti emlékek (részben már rejtett dimenzió).

A speciális épített örökségi elemek összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- identitás erősítést segítheti az örökségi elemek „láthatóvá tétele” (fizikai értelemben és ismeretterjesztésben),
- gazdasági potenciál – tematikus turisztikai kínálat – partnerségben a szomszédos kerületekkel.

3.6. TERMÉSZETVÉDELEM – ZÖLDFELÜLETI RENDSZER

regionális és fővárosi jelentőségű védett területek (a kerületet két, egymástól eltérő adottságú kerületrészre bontja)

A jellemzően védett természeti területek a kerületet két, egymástól eltérő adottságú kerületrészre bontják. A védett területek 80%-a védelmi és jóléti erdő. A védett területek és az erdők a kerület lakossági igényeinek kiszolgálásán messze túlmutató, fővárosi és regionális jelentőségű kiránduló és szabadidős területek. Szerepük az egész

főváros környezeti minőségében meghatározó.

A védett természeti területek összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **lakott területek túlterjeszkedése** veszélyezteti a természeti területeket, a területek kiterjedésének csökkenése és mozaikosodása problémás.

a meglévő mezőgazdasági területek természetvédelmi jelentősége sokkal nagyobb, mint a gazdasági

A mára területileg visszaszorult mezőgazdasági területek természetvédelmi jelentősége és ökológiai szerepe sokkal nagyobb, mint a gazdasági jelentősége.

A meglévő mezőgazdasági területek összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **lakott területek túlterjeszkedése** veszélyezteti a mezőgazdasági területeket.

belterületi zöldfelületi rendszert a magánkertek területi kiterjedése határozza meg

A belterületi zöldfelületi rendszerben legnagyobb területi aránya a magánkerteknek van. Ezek lombborítottsága mind a helyi klíma kedvező befolyásolásában, mind a magasabb ingatlan árakban jelentkezik.

A magánkertek területi kiterjedésének összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **lakott területek sűrűsödése** veszélyezteti a magánkertek területi kiterjedését,
- a lakóterületeken a **kedvező klimatikus viszonyok, a jó levegőminőség** záloga a magánkertek zöldfelületi borítottsága.

közparkok, közkertek elszigeteltek, mozaikosak, a fasorok állapota vegyes

A közterületi zöldfelületi rendszer elsősorban a nagyvárosi beépítési jellemzőkkel bíró központi kerületrészben kiemelt jelentőségű. A közparkok és közkertek elszigeteltek, mozaikosan, egyenetlenül elrendezettek. A fasorok állapotát a fasori sávok keskenysége kedvezőtlenül befolyásolja.

A közterületi zöldfelületek összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a központi kerületrészben egyes zöldfelületek pontszerű megújulása csak részben tudja oldani az „ébredő terület” **hiányait** – jellemző az egymástól való elszigeteltség és vannak még minőségükben javítható zöldfelületek,
- a központi kerületrész zöldfelületi rendszerének a **levegőminőség** szempontjából kiemelt jelentősége van.

unikális természeti adottságok: barlangrendszer / karszt és hévízforrások

A kerület gazdag unikális természeti adottságokban is, melyek jelentősége messze túlmutat a kerületen.

Az unikális természeti adottságok összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a barlangrendszer **világörökségi várományos terület,**
- **turisztikai vonzatok:** a hévízforrások a speciális gyógy- és egészségturizmus aranytartalékai, a barlangrendszer turisztikai célközönsége nemcsak az egyszerű turista lehet, hanem az amatőr és profi barlangászok köre is.

3.7. KÖRNYEZETVÉDELEM

levegőminőség adottságai:

- a **zöldövezeti lakóterületeken sokkal jobb a fővárosi átlagnál**
- a **városközponti területen szennyezett (különösen a Margit körúton)**

A kerület túlnyomó részében a levegő minősége sokkal jobb, mint a fővárosi átlag. Ugyanakkor a kerület legbelső zónája a szennyezett térségek közé tartozik (Margit körút térsége).

A levegőminőség adottságainak összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **személyautó függő közlekedés**, a napi ingázás nagymértékben járul hozzá a központi kerületrész kedvezőtlen levegőminőségéhez,
- a **központi kerületrész zöldfelületi rendszere (közparkok, fasorok)** a levegőminőséget befolyásolja,
- a **lakóterületi magánkertek** zöldfelületi borítottsága a jó levegőminőség záloga.

főutak menti zajterhelés határérték feletti

A zaj és rezgésterhelés mértéke a kerületet határoló és átszelő főútvonalak mellett határérték feletti, de a kerület túlnyomó részén kedvező a zajterheltség mennyisége.

A zajterhelési adottságok összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **személyautó függő közlekedés**, a napi ingázás nagymértékben járul hozzá a központi kerületrész kedvezőtlen zajterheltségéhez,
- a központi kerületrész forgalommal és zajjal való terheltsége hozzájárul az „**ébredő terület**” problémáihoz.

fővárosi jelentőségű klimatikus adottságok az átszellőzési csatornák (Hűvösvölgy, Duna)

Hűvös-völgy és a Duna folyam a főváros egésze szempontjából kiemelt jelentőségű átszellőzési csatorna, mely a belső városrészek klimatikus viszonyait kedvezően befolyásolja.

A fővárosi jelentőségű klimatikus adottságok összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **lakott területek sűrűsödése és túlterjeszkedése** veszélyezteti az átszellőzési csatornákat.

3.8. KÖZMŰ

a mennyiségi ellátás már jelenleg is a fővárosi átlag felett biztosított

A kerületben a közműellátottságban alig van hiány, a teljes közműellátottság majdnem kerületi szintű, de a közművek elhelyezése felszín felett, felszín alatt, általánosan korlátozza a közterületek racionális hasznosítási lehetőségét.

A közműellátottság összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **lakóterületek túlterjeszkedése** újabb közműigényeket generál,
- a lakóterületek lazább beépítése a megújuló energiahordozók hasznosítása szempontjából kedvezőbb – a magas presztízsű lakóterületeken a **magas képzettségi és jövedelmi szintű** lakók igénye és elvárása e tekintetben várhatóan növekedni fog,
- a **közterületi fasorok** létesítését a közműadottságok megnehezítik.

a csapadékvíz elvezető hálózat nem teljes körűen alkalmas a szélsőséges csapadékesemények elvezetésére

A csapadékvíz elvezetési rendszere hiányos, a meglévő szakaszok karbantartása nem megfelelő, a befogadó vízfolyások medre rendezetlen, jelen formájában a szélsőséges csapadékesemények elvezetésére nem alkalmas.

Az intenzívebb beépítésű területen üzemelő egyesített rendszerű vízvezetés szállítóképességének is szűk a kapacitása.

A felszíni csapadékvíz elvezető hálózat hiányosságainak összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a magas presztízsű lakóterületeken a **magas képzettségi és jövedelmi szintű** lakók részéről az infrastrukturális hiány pótlásának igénye fel fog merülni.

3.9. KÖZLEKEDÉS

személyautó függő közlekedési rendszer
(napi ingázás eszköze)

A kerület életében a személyautó forgalom meghatározó, mind a helyi, mind az agglomerációs lakosok ezt az utazási formát választják, mivel a közösségi közlekedés nyújtotta lehetőségek jelenleg nem versenyképesek.

A személyautó függő közlekedési rendszer összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a **lokális központok hiányából** eredő utazási kényszer,
- az **elmaradó gazdasági súly**, a kevés munkahely okozta utazási kényszer,
- a központi kerületrész és a belváros funkcióinak vonzó hatása a közlekedésben,
- földrajzi adottságokból eredő közlekedési nehézségek,
- a **lakott területek túlterjeszkedése** növeli az utazási kényszert,
- a forgalom a központi kerületrészben a **levegőminőségre és a zajterhelésre** kedvezőtlenül hat,
- nem alakult ki a közösségi közlekedés használatának felismerése általánosan.

közösségi közlekedési hálózat által nem lefedett területek

A kerület földrajzi és topográfiai adottságai nagymértékben meghatározzák a közúti hálózat rendszerét, és területileg csak szűk helyen teszik lehetővé felszíni kötöttpályás közlekedési hálózat kiépítését.

A közösségi közlekedési hálózat által nem lefedett területek összefüggései az egyéb vizsgált elemekkel:

- a település szerkezetéből adódó közösségi közlekedési hálózati lefedettség hiányos,
- a viszonylag laza beépítésű lakóterületek kiszolgálása nehézkes,
- a **lakott területek túlterjeszkedése** tovább növeli a közösségi közlekedési hálózattal el nem látott területeket,
- a történetileg kialakult kötöttpályás viszonylatok nem feltétlenül a legintenzívebb beépítettségű területeket szolgálják ki.

HELYZETÉRTÉKELÉS

A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

1. FOLYAMATOK ÉRTÉKELÉSE

1.1. A NÉGY KIEMELT SZAKÁGI FOLYAMAT ÉS EGYMÁSRA HATÁSUK

A vizsgált tényezők közötti összefüggések elemzése alapján megállapítható, hogy a II. kerület jövőjét legmarkánsabban

- a természetes népességcsere,
- a lakott területek sűrűsödése és túlterjeszkedése,
- a központi kerületrész lemaradása az adottságaihoz és a lehetőségeihez képest („ébredő terület”), valamint
- a személyautó függő közlekedési rendszer

határozzák meg. Ezen folyamatok egymással és egyéb tényezőkkel is többszörösen összefüggnek.

A népesség stabil, 85-90.000 fős száma elvben nem – vagy legfeljebb csak kismértékben – indokol új lakóterületi igénybevételt a településfejlesztési koncepció cca. 20 éves időtávjában. Ez a kiterjedt és fővárosi jelentőségű ökológiai potenciállal bíró természeti területek megőrzése szempontjából kedvező.

A beépített területek további terjeszkedése indokolt és megalapozott kerületi célok elérése érdekében elfogadható, helyi munkahelyteremtés céljából, ellenirányú forgalommal megközelíthető intézményi-munkahelyi területek meghatározásával. Új területi igénybevétel közműfejlesztést is maga után von.

A természetes népességcsere folyamatai a településfejlesztési koncepció időtávjában előrevetítik az ellátó intézményrendszerrel kapcsolatos lakossági elvárások várható változásait és a piaci szolgáltatások iránti megváltozó lakossági keresletet is. E tekintetben kiemelt helyszín a központi kerületrész.

A kiterjedt lakóterületeken a hiányzó „hardware/software” pótlása nélkül a valós életminőség és a magas presztízs nincs összhangban. Különösen a mindennapi élethez szükséges szolgáltatások gyaloglási távolságon belüli elérése hiányzik, mely hozzájárul a személyautó használat növekedéséhez.

A személyautó függés további erősödése ellenében a lokális központok funkciógazdagítása, a kerületen belüli munkahelyek területbiztosítása szolgálhat. A központi kerületrészt terhelő forgalom csökkenhet az agglomerációs és/vagy magasabb szintű közlekedésfejlesztési elemek megvalósulása esetén, azonban ez az ökológiai potenciállal bíró természeti területek jelentős károsodásával járhat.

1.1. A KÜLSŐ ÉS BELSŐ FOLYAMATOK

A kerület jövőjét meghatározó szakági folyamatokat részben külső, részben belső mozgatórugók alakítják. A belső folyamatokra a kerületnek, a helyi szintű döntéshozatalnak nagyobb befolyása van. A külső folyamatokra való ráhatás a kerület számára csekély, de azok ismerete, előrelátása szintén a kerületi döntéshozatalt segítheti.

Az egyes szakágak tekintetében meghatározásra kerültek azok a külső és belső tényezők és folyamatok, melyeket a koncepció időtávjában célszerű figyelembe venni. Ezeket foglalja össze a 2. pont.

2. A FEJLESZTÉST BEFOLYÁSOLÓ KÜLSŐ ÉS BELSŐ TÉNYEZŐK

	KÜLSŐ TÉNYEZŐK	BELSŐ TÉNYEZŐK
NÉPESÉG	A jövedelmi szint és a munkanélküliség jövőbeli alakulását elsősorban a külső tényezők befolyásolhatják kedvezőtlen irányba (hosszú távon globális gazdasági folyamatok, újabb recesszió, pénzügyi válság, stb. – ami súlyosan érinti a szolgáltató ágazatokat és az abban foglalkoztatottak helyzetét).	Alapvetően nincs belső tényező, ami lényegesen befolyásolná a tendenciákat. A térbeli társadalmi különbségek – a presztízs és az azt tükröző ingatlanárak következtében – a jövőben várhatóan tovább erősödnek, fővárosi szinten a II. kerület képzettségi, foglalkoztatottsági és jövedelmi helyzete relatív tovább erősödik.
	Az agglomerációval szembeni alternatívát jelentik a II. kerület zöldövezeti lakóterületei, ugyanakkor az ingatlanárak magas szintje „természetes” módon szabályozza a keresletet.	Lakóingatlan-fejlesztési célterület továbbra is a II. kerület, a fejlesztői kereslet nagy, ami a bevándorlást erősítheti.
	A lakóingatlanok értékcsökkenését eredményezheti a sűrűbb beépítés, mely a már itt élő lakosság érdekeivel is ellentétes.	Szabályozási eszközökkel a sűrűség kontrollálható.
		Az időskori szolgáltatások szintje a megélt évek minőségét képes befolyásolni.
GAZDASÁG	A fejlesztői kereslet alacsony az irodaingatlanok vonatkozásában, és az adottságok is korlátozottak, hiányzik a jó megközelíthetőség.	A munkahelyek számának növeléséhez (irodaterület) terület biztosítása a településrendezés eszközeivel.
	Kisebbség jelent gazdasági szempontból a prémium szolgáltatások megjelenése – akár lakóterületeken, azt nem zavaró léptékben – a helyszín magas presztízsére építve.	
	A fővárosi és kormányzati projektek megvalósulásával erősödhet a kerület turisztikai vonzereje.	
	Bizonytalan a fejlesztői kereslet a szálláshelyek, egészségügyi szolgáltatások vonatkozásában	Felhívás marketingstratégia és fejlesztési program kialakítása (az egészségügyi szolgáltatásokra, egészségmegőrzésre alapozva).
INTÉZMÉNYRENDSZER	A közoktatási intézményrendszer működtetése és fenntartása 2017-től teljesen elkerült az önkormányzatoktól, jelentős fejlesztésekről a KLIK dönt; központi tanterv és tankönyvhasználat van.	Az önkormányzat támogatási lehetőségei korlátozottak a közoktatásban.
	Hosszabb távon – a beköltözés, „természetes népességcsere” következtében – a közoktatási intézményrendszer iránti növekvő igény a belső városrészekben, illetve a sűrűsödési potenciállal jellemezhető városrészekben is várható.	
	A jogszabályi feltételek egyes intézménytípusok kialakíthatóságára, bővítésére vonatkozóan jelenleg korlátot jelentenek.	Az intézményfejlesztést befolyásolja az önkormányzat ingatlan tulajdonosi helyzete.
		Egyes városrészekben lakossági „ellenállás” tapasztalható az ingatlanok értékvesztése és az intézmény generálta nagyobb forgalom miatt.
	A kerületi lakosság kórházi ellátásának alakulása kormányzati hatáskörben és döntésektől függ.	A szociális ellátás területén egyelőre hiányzik a fő célcsoportok igényeinek felmérése, ami megalapozhatja a szolgáltatások hatékony fejlesztését.
	Sport- és szabadidős, illetve kulturális infrastruktúra fejlesztésre elérhető állami források rendelkezésre állása hosszú távon bizonytalan.	
	KLIK és önkormányzat közötti együttműködés függvénye az Életvitel Stratégia sikeres megvalósítása.	
	Szenvedélybetegek ellátásában lakossági (szomszédsági) konfliktusok léphetnek fel.	
TELEPÜLÉSSZER-KEZET, BEÉPÍTÉS, KARA KTER	A térségi közlekedésfejlesztési elemek megvalósulása magasabb szintű döntések függvénye.	A népességszám változás hatása a lakott területek sűrűsödésére.
	Az „agglomerációs nyomás” növekedése vagy csökkenése.	A közműhálózat hiányzó elemeinek kiépülése.
	Az állami / fővárosi vagy magán fejlesztések, projektek generálnak-e maguk körül megújulást, a magánfejlesztések milyen új funkcionális kínálatot teremtenek?	A környezetállapotukban lemaradt területek jövőbeli sorsa – történik-e beavatkozás a komplex minőségmegújítás érdekében vagy a lemaradás tovább növekszik?
		Az önkormányzati érdekvédelem eredményessége az állami/fővárosi és magán fejlesztések mentén – partnerség, együttműködés, kezdeményezés hatékonysága.

	KÜLSŐ TÉNYEZŐK	BELSŐ TÉNYEZŐK
TELEPÜLÉSSZERKEZET, BEÉPÍTÉS, KARAKTER		A két elkülönülő kerületrész közötti kohézió erősödése.
		Az egyes, lehetséges központi helyszínek fejlesztésének hatása az azokat övező alulhasznosított területek sűrűsödésére.
		A közösségi közlekedés területi lefedettségének javítása – közterület szélesítés vonzatával.
		A jellemzően hegyvidéki területeken kialakuló új (kortárs) beépítések helyi karakterre való hatása.
ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG	A nem kerületi tulajdonban lévő értékek kezelésére kis ráhatása van az önkormányzatnak.	A kerületi tulajdonban lévő értékek kezelése milyen önkormányzati elképzelések mentén fog történni.
		A kerületi szintű értékvédelmi rendszer - Településképi rendelet (+TAK) folyamatos fejlesztése, cizellálása: <ul style="list-style-type: none"> • kerületi védelem • településképi követelmények.
	A világörökség kezelési terv / a világörökség várományos területek sorsa.	Partneri részvétel és együttműködés a világörökség kezelési terv készítésében.
TERMÉSZETVÉDELEM, ZÖLDFELÜLETI RENDSZER	Agglomerációs és magasabb szintű közlekedésfejlesztési projektek veszélyeztethetik a védett területeket.	A természetvédelmi területeket, a kilátópontokból feltáruló látványt veszélyezteti a beépítésre szánt területek továbbterjeszkedése, továbbá a túlhasználát, a természetvédelmi szempontokkal nem összeegyeztethető szabadidős tevékenységek, pl. mouten bike kiterjedt útvonalakon való használata is.
	A turistautak burkolatainak, berendezéseinek és a tájékoztató rendszereknek a folyamatos karbantartása milyen minőségben történik meg a fenntartó, üzemeltető részéről.	
	A kirándulóterületek csökkenése új beépítések miatt az agglomerációs zónában a megmaradó területek önfenntartó képességét csökkenti.	
	Külső tényezők a belterületi zöldfelületi rendszert nem befolyásolják, annak állapota jellemzően a helyi döntések függvénye.	Kerületi szabályozási eszközök, az előírások következetes betarttatása és színvonalas fenntartás üzemeltetés, értéknövelő felújítások képesek leginkább pozitívan befolyásolni a közterek-közparkok állapotát.
	Külső elkerülő utak építésével és egyéb forgalomszervező eszközökkel mérsékelni lehet a kerületen belüli átmenő forgalmat. Ezzel a parkolás helyzete is javulhat, pozitívan visszahatva a fasorok állapotára.	A közcélú zöldfelületekre fordított figyelem és a fenntartási keretek növelése javíthatja a meglévő állapotot. Számottevő területi növekedéssel számolni nem reális.
KÖRNYEZETVÉDELEM	Külső elkerülő utak építésével és egyéb forgalomszervező eszközökkel mérsékelni lehet a kerületen belüli átmenő forgalmat. Ezzel csökkenhet a zajterhelés és javulhat a levegő minősége a belső kerületrészben is.	
		A közúti közlekedés korszerűsítése és a parkolási lehetőségek bővítése mérsékelheti a káros zaj és légszennyező hatásokat.
		A kerületben található barlangok térségében építési korlátozások fenntartásával kell a barlangokat megőrizni. A turisztikai célú hasznosítás segíti a barlangok megismerését, megóvását.
KÖZMŰVEK		A magántulajdon védelme és a közcél eléréséhez helyi döntések szükségesek (utca-szélesítés, fasortelepítés, patak mederkarbantartó sáv biztosítása).
	Közműszolgáltatók érdekeinek ütköztetése a kerületi igényekkel, az igényes környezetalakítás érdekében.	A közművesítésre vonatkozó és azt segítő előírások következetes betartásával, betartásával a komfortos életkörülmény mellett a környezeti állapot és a fenntarthatóság is javítható.

	KÜLSŐ TÉNYEZŐK	BELSŐ TÉNYEZŐK
KÖZLEKEDÉS	Agglomerációs nyomás változása és hatása.	Kötött pályás vonalakon a kapacitás hiány.
	Kerületen kívüli közlekedésfejlesztési projektek megvalósulása.	A belvárosi kerületrészek vonzásának tovább növekedése
	Ellentétes irányú forgalmat vonzó központok kialakulása az agglomerációs térségben.	Földrajzi adottságok.
		Alacsony beépítettségű intenzitás esetleges növelése.
		Egyéni és közösségi közlekedés összehangolása.
	P+R kapacitások bővítése.	

3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ÉS –RENDEZÉS KAPCSOLATA

3.1. HATÁLYOS FEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI DOKUMENTUMOK

Integrált Településfejlesztési Stratégia ITS 2014

A II. kerületnek nincs településfejlesztési koncepciója, de van Integrált településfejlesztési Stratégiája, melynek utolsó felülvizsgálata 2014-ben történt meg. A dokumentum műfajánál fogva az egyes fejlesztési elemeket operatív, már a megvalósításra fókuszálva rendszerezi. Mivel a kerület egyelőre még nem rögzítette a távlatos jövőképét és céljait, ezért a stratégia fejlesztési elemeit nem alapozzák meg, nem erősítik meg az elérni kívánt távlatok.

2/2007. (I.18.) számú ök. rendelettel jóváhagyott Bp., II. Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat (KVSZ)

A településrendezés eszköze a KVSZ – a Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat, az ebben foglalt szabályrendszer az alapja a kerületben folyó építési tevékenységeknek.

A 2015-ben megújult fővárosi településrendezési eszközök és a fővárosi és kerületi eszközrendszer között előírt tervhierarchia kívánják meg, hogy a kerületi szintű településrendezési eszköz is megújuljon.

A kettős igény jelentkezik: a fejlesztésnek távlatokat adó koncepcióra, és a rendezés új szabályrendjének megalkotására.

3.2. FEJLESZTÉS ÉS RENDEZÉS VISZONYA AZ ÚJ ESZKÖZRENDSZERBEN

A településfejlesztési koncepció megalkotásával lehetőség lesz az operatív szemléletű stratégia elemeinek távlatokba foglalására, távlatos célok elérésének a szolgálatába állítására.

A településfejlesztési koncepciót és a kerületi építési szabályzat megújítását megalapozó vizsgálatok egyszerre készülnek (és figyelembe veszik az ITS fejlesztési elemeit). A koncepció megalkotásával párhuzamosan fog készülni az új kerületi építési szabályzat (KÉSZ) is. Így a kerület településfejlesztési távlati és a településrendezési eszközei egymásra épülve koherens rendszert fognak alkotni.

Az újonnan megalkotásra kerülő koncepció és a megújuló KÉSZ visszahat a településfejlesztés másik eszközére, az integrált településfejlesztési stratégiára, melynek felülvizsgálata indokolt lesz.

Problématérkép / értéktérkép

I. A KERÜLET PROBLÉMA- ÉS ÉRTÉKTÉRKÉPE

A kerület egészére készített probléma- és értéktérkép léptékénél fogva az átfogó elemeket és egyes szomszédsági viszonyokat rögzíti.

1. HATÁSOK-ELLENHATÁSOK ÉS FEJLESZTÉST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

felszíni vízrendezés felülvizsgálat igényes terület

A Hidegkúti beépült városrészekben és a Hűvösvölgyben, valamint a Szépvölgyben lehatárolt területeken a felszíni csapadékvíz elvezető hálózat hiányosságai miatt a szélsőséges csapadékesemények elvezetése problémás.

csatornázatlan, beépített terület

A TSZT és a közmű vizsgálatok alapján kerültek rögzítésre azok a belterületi vagy belterülethez közvetlenül kapcsolódó már részben beépült vagy arra szánt területek melyek közüzemi csatornahálózattal nem ellátottak: Budaligeten és Pesthidegkút-Ófalu határában a Patakhegyi út északi oldalán.

erdő és mezőgazdasági területeken megbúvó beépítés

Egyes beépítésre nem szánt területeken, jellemzően kertes mezőgazdasági területeken, a lakosodás, illetve egyéb beépülés jelent meg. Ezek az infrastruktúrával nem teljeskörűen ellátott területek Gercse városrész dél-nyugati hegyoldalain, Szépvölgy, Petneházyrét és Adyliget városrészekben található.

a beépülés túlterjeszkedésének veszélye

A beépítetlen és beépült területek határán a beépülés túlterjeszkedésének veszélye áll fenn, különösen az ökológiai szempontból meghatározó természeti és mezőgazdasági területek veszélyeztetettek. Ilyen veszélyeztetett szegélyek vannak Pálvölgy, Csatárka és Nyék városrészek, valamint Szépvölgy beépített területei mentén. Budaliget, Pesthidegkút-Ófalu és Erzsébetliget beépített területeinek határa mentén a túlterjeszkedés jellemzően mezőgazdasági vagy művelési ágba nem sorolt területek irányába jelölt, részben egybeesik a hatályos KVSZ-ben fejlesztési területként rögzített területekkel. Az esetleges területigénybevétel indokoltsága ezen helyszíneken is mérlegelést kíván (milyen célból történne és milyen

	minőségű területet érintene).
főúthálózat	A forgalommal terhelt főút és úthálózat mentén külön is kijelölésre kerültek azok az útszakaszok, ahol a zajterhelés jelentősen meghaladja a határértéket: Hidegkúti út, Húvösvölgyi út, Budakeszi út, Szilágyi Erzsébet fasor, Margit körút, Szépvölgyi út, Csatarka út, Kapy út, Gábor Áron utca, Bimbó út, Alvinci út, Rómer Flóris utca, Frankel Leó út, Bécsi út, Lajos utca, rakpart.
közlekedési szempontból túrterhelt úthálózat zajterhelt utak (75dB<)	
közösségi közlekedéssel el nem látott terület („sokat kell gyalogolni az első megállóig”)	A közösségi közlekedési hálózatok megállóinak 300 méteres rágyaloglási távolságon túli lakott területek kerültek lehatárolásra, mint közösségi közlekedéssel nem ellátott területek. A hegyvidéki lakóterületeken Pálvölgy, Csatarka Törökvész, Nyék és Húvösvölgy egyes területei érintettek, a hidegkúti lakóterületeken a Hidegkúti út – Máriaremetei út alkotta gyűrű közepén és külső szélén rajzolódik ki el nem látott terület.
beépítési konfliktusok területei	A vizsgálat során lehatárolt eltérő karakterű területek közül Vegyes, karakterhiányos területek, a Beépülő mezőgazdasági területek és a Patakegyi út menti Gazdasági terület került feltüntetésre.
épített értéket hordozó területek	A vizsgálat során lehatárolt eltérő karakterű területek közül a Városcsoponti terület, a Történeti villanegyed, Újlak, a Gül baba utca és a Napraforgó utca került feltüntetésre. A térkép léptéke az egyedi épített értékek megjelenítését nem tette lehetővé, ezek zöme a fenti területeken található.
a központi kerületrész koncentrált beavatkozási helyszínei	A központi kerületrészben Bel-Buda városközpont, Újlak és az úgynevezett Fürdőnegyed területe került megjelölésre. Ezek a helyszínek fejlesztési potenciállal bírnak, érdemes róluk összetartozó egységként gondolkodni, ahol tervezett, összehangolt és koncentrált beavatkozásokkal kedvező változások indukálhatók. Bel-Buda városközpontban egy megindult és már számos eredményt felmutató folyamat folytatásában lehet gondolkodni. Újlak és a Fürdőnegyed esetében az egyes területek aktivizálása prioritási sorrend és döntés kérdése, de „alvó”, távlati fejlesztési területként való megőrzésük is opció kell, hogy legyen.
kerületi tulajdon jelenléte – beavatkozási / fejlesztési potenciál	Újlak és a Fürdőnegyed területen a kerületi tulajdon is jelen van, mely a távlati fejlesztések megindítása / megindulása esetén a kerület számára beavatkozási potenciál, melynek segítségével a fejlesztés aktív alakítójaként tud fellépni vagy a külső fejlesztési szándékokat a saját számára kedvező irányba tudja terelni.
(ingatlan) fejlesztési potenciál helyszínei	A központi kerületrészen kívül a meghatározó kerületi tulajdon a hidegkúti sportközpont területén is jelölésre került.
a kerület átszellőzését biztosító terület	A kerület jelentősebb, részben piaci alapú ingatlanfejlesztéseinek helyszínei: Hidegkúton a Patakegyi utca északi oldalán lévő területsáv, az Akadémia Park és a volt OPNI területe.
kilátópontok és látványsávjuk	A nyugat-kelet irányú átszellőzés a Húvösvölgyben biztosított, az észak-déli a Duna mentén. Mindkettő jelentősége túlmutat a kerületi szinten.
	A kilátópontok és az azokból feltároló látvány megőrzése kiemelt fontosságú.

2. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

védett természeti és egyéb erdőterületek	A védett természeti és egyéb erdőterületek a különböző védettség alatt álló és védelem alatt nem álló erdő és beerdősült területek összessége.
természetvédelmi és ökológiai jelentőségű mezőgazdasági területek	A mezőgazdasági területek ökológiai jelentősége fontosabb, magánál a művelésnél.
barlangok védőövezete beépített / beépítetlen területen	A barlangrendszerek védőterületei a TSZT alapján kerültek ábrázolásra megkülönböztetve a beépítetlen és a beépített területek érintettségét. Az utóbbi esetben szabályrendszer szükséges a konfliktusok

elkerülésére.

felszínmozgással, csúszásveszéllyel érintett terület A KVSZ védelmi és korlátozási térképe alapján meghatározott területeken, ahol azok beépített területet érintenek szabályrendszer szükséges a konfliktusok elkerülésére.

ex lege védett forrással / forrásokkal érintett terület Feltüntetésre kerültek a források, a Felhévizi források számosságuk miatt egy összefoglaló Malom-tó körüli lehatárolással szerepelnek.

3. SZOLGÁLTATÓ FUNKCIÓK SŰRŰSÖDÉSE

agglomerációs vonzókör A nagyterjedésű lakóterületeken beazonosításra kerültek azok a helyszínek, ahol a környező lakóterület napi életét legalább részben kiszolgáló funkciók (kiskereskedelem, posta, gyógyszertár stb.) sűrűsödnek. A nagyságrendjük alapján agglomerációs – helyi – mikro vonzókör került megállapításra az egyes helyszínek esetében, illetve a bevásárlóközponttal rendelkező helyszínek külön megjelölést kaptak.

4. MEGLÉVŐ ÉS HIÁNYZÓ KAPCSOLATOK

4.1. SZERKEZETI JELENTŐSÉGŰ KAPCSOLATOK

Budai-hegység erdőterületeinek kapcsolata A Budai-hegység természeti területeit a Hűvösvölgyi út kettévágja, a természeti területek között alig van átjárási lehetőség.

közúthálózati kapcsolat - M0, Virágosnyereg A TSZT alapján rögzített közlekedési kapcsolati hiány.

4.2. DUNA ÉS VÁROS KAPCSOLATA

Duna-parti sétány A Duna-parti sétány a Margit-hídtól délre a felső rakparton vezet, attól északra megszűnik a felső rakpart és a sétány az alsó rakparti út belső oldalán halad.

várossal való kapcsolat hiánya A sétányt és a Dunát a Margit-hídtól északra a HÉV pálya elzárt területe zárja el a várostól. A sétányra kapcsolódni az Üstökös utca vonalában és az északi kerülethatáron a Szépvölgyi út vonalában lehet.

Dunával való kapcsolat hiánya A Margit-hídtól délre futó sétányszakasz a várossal szoros kapcsolatban van, de az alsó rakpartra, a Duna szintjére való lejutás a kerület területén csak a Margit-híd hídfőjénél lehetséges, a következő lejárati az I. kerületi Batthyány téren van.

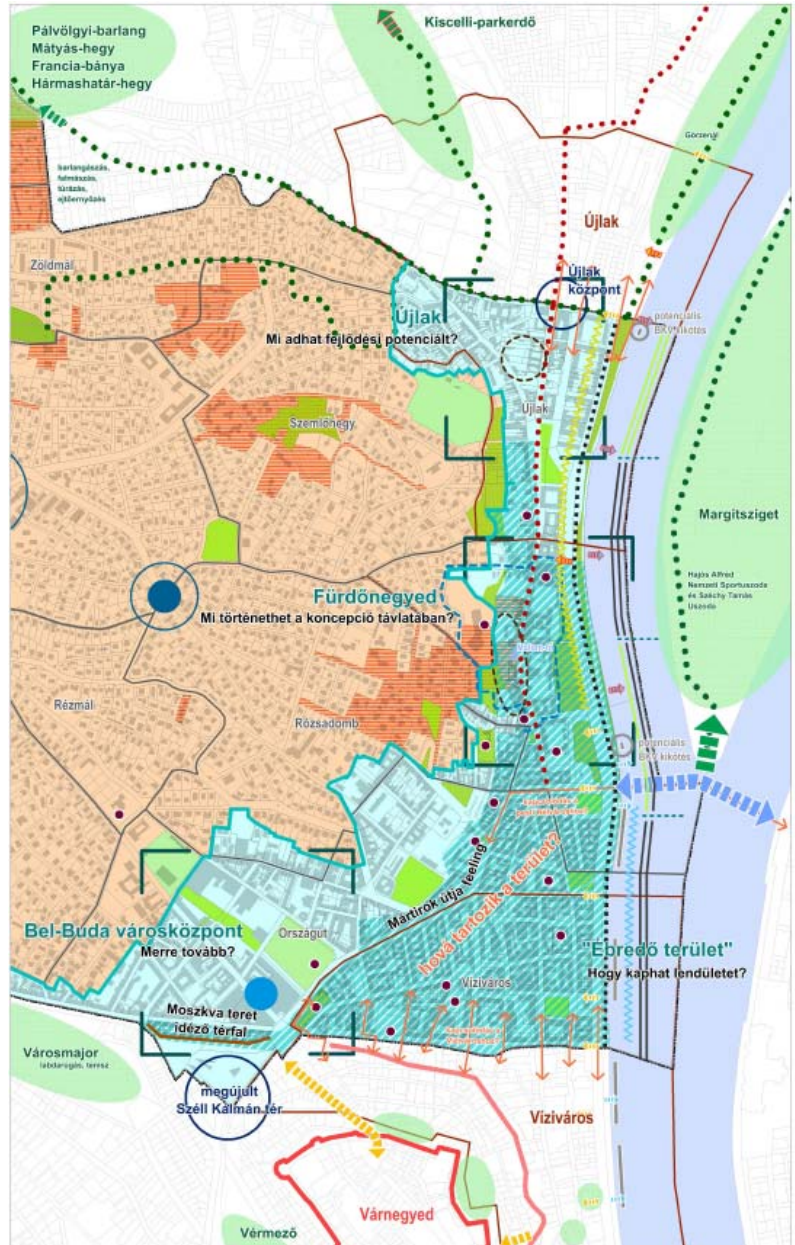
4.3. KERÜLETKÖZI TERÜLETKAPCSOLATOK

épített lakóterületi természetes erdőterületek Feltüntetésre került a szomszédos települések és kerületek felőli területkapcsolatok minősége: beépített vagy természetes, így kirajzolódik, hogy a közigazgatási határ mentén hol vannak / lehetnek konfliktusok a természeti és a beépített területek találkozásából.

II. A KÖZPONTI KERÜLETRÉSZ PROBLÉMA- ÉS ÉRTÉKTÉRKÉPE

1. KÖZPONTI KERÜLETRÉSZ

A központi kerületrész a vizsgálat során lehatárolt eltérő karakterű területek közül a Városcsöponi terület, Újjak és a Gül baba utca területeiből áll. A terület jellemzően a nagyvárosias kerületrészt foglalja magába, jelentősége okán probléma- és értékvizsgálata mélyebb részletezettséggel is elkészült.

a központi kerületrészben „ébredő területe”

A központi kerületrész Margit körút menti és azon belüli területei sok tekintetben elmaradnak a budai belváros megkívánta színvonalától. Ez megmutatkozik a közterületi hálózat állapotában, minőségében, az épületállomány műszaki állapotában, a kereskedelmi és szolgáltató egységek kínálatában és színvonalában is.

közigazgatásilag megosztott történeti városrészek határa

A terület északi részén Újjak, déli részén Víziváros történeti egységet alkotó városrészei találhatóak azonban mindkettőnek csak egy része tartozik a II. kerülethez, a közigazgatási határ szétvágja a szerkezetileg is egybetartozó területeket, számos értelmezési és egyéb kérdést vetve fel ezzel.

a terület kérdései

A Margit-híd és a Csalogány utca közötti terület (melynek a Bem József

utcától északra eső része már nem is Víziváros része) hova tartozik, hova kapcsolódik? A Vízivároshoz? Vagy inkább a pesti Belvároshoz a Margit-hídon át?

2. HATÁSOK- ELLENHATÁSOK ÉS FEJLESZTÉST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

ismert, részben folyamatban lévő fejlesztések

A központi kerületrészben számos ismert, részben távlatos, részben folyamatban lévő lokális fejlesztési helyszín kerület megjelölésre: a Széllkapu projekt, a Széna téren a volán pályaudvar kitelepítése, a Radetzky laktanya fejlesztése, a Gül baba türbéje, a Komjádi uszoda fejlesztése, az új egészségügyi központ a Frankel Leó utcában stb. és további magánfejlesztések.

Meg kell jegyezni, hogy számos már megvalósult lokális fejlesztés (Lövőház utca, Mechwart liget) is gazdagítja ezt a területet, ám ezek összessége, a lokális projektek szűkebb-tágabb környezetbe való kisugárzása, a terület egészének arculatát nem újította meg.

a központi kerületrész koncentrált beavatkozási helyszínei kerületi tulajdon jelenléte – beavatkozási / fejlesztési potenciál

A központi kerületrész koncentrált beavatkozást igénylő helyszínei és egyes esetekben az ott lévő kerületi tulajdon már röviden bemutatásra került a kerület egészének probléma- és értékismertetésénél.

További fontos megállapítások:

Bel-Buda városközpont

Bel-Buda városközpont számos elemében megújult, de még mindig jelentős megújulási tartalékkal rendelkezik mind a kerületi szintű beavatkozási lehetőségek, mind a magasabb szintű fejlesztések tekintetében. A megújítások irányának a Széll Kálmán tér, a Széna tér túloldala, a Mechwart liget felé való fókuszálása egybeesik az arculatilag megújulást kívánó területeken való beavatkozási igénnyel is.

Újlak

Újlak egy kerületi közigazgatási határral kettévágott történeti városrész. Ez a tagoltság óhatatlanul is különbségeket eredményez a Szépvölgyi út két oldalán.

A II. kerületm területén lévő részben az általános környezetállapotok megújításának igénye mellett a kerület beavatkozási potenciáljának nagy tartaléka, hogy a terület közepén lévő a Bécsi út – Felhévizi út – Ürömi út – Cserfa utca által határolt tömbben több megújulásra alkalmas önkormányzati tulajdonú ingatlan is található.

Fürdőnegyed

A fürdőnegyedről és a „Fürdőnegyed programról” már hosszú-hosszú évtizedek óta beszélnek, de koordinált összehangolt, az érdekelteket bevonó programalkotás nem indult el, és ezt nem tudják pótolni az egyedi beavatkozások, felújítások.

Itt valószínűleg nem a kerületé kell, hogy legyen a kezdeményező szerep. De legalább érdemes a területre úgy tekinteni, mint egy távlatos helyszínre. Ezért van nagy jelentősége az önkormányzati tulajdonban lévő műemlék ingatlanoknak (Frankel leó út 36. hrsz.: 14494/1, Frankel Leó út 46. – hrsz.: 14489; Frankel Leó út 50-52. – hrsz.: 14487) – melyek egy Fürdőnegyed programban való kerületi szerepvállalásnak és a program alakításának lehetőségét rejtik.

2.1. DUNA MENTI PARTI SÁV ÉS KAPCSOLÓDÓ TÉRFALÁNAK TÍPUSA

A Duna és a város, a Duna-parti sétánynak a várossal, illetve a Dunával való kapcsolatai, a kapcsolatok hiánya ismertetésre került a kerület egészének probléma- és értéktérképének leírásakor. A központi kerületrészt bemutató részletesebb térképen elemzésre került a Duna menti parti sávnak és a kísérő térfalaknak a minősége is.

zöldtérfa – épített part kiszélesedő zöldsávval

Északon a Szépvölgyi út és a Zsigmond tér között a Duna épített partját, melyen a rakparti út fut, északi irányban egyre jobban kiszélesedő zöldsáv kíséri. A víz felől tekintve „zöldtérfa” tárul fel.

épített térfal épített part	A Zsigmond tér és a Zsigmond köz közötti szakaszon a Duna épített partját épített térfal kíséri.
zöldtérfal – épített part / magaspart	A Zsigmond köz és a Bem rakpart (Margit-híd budai hídfőjének déli oldala) között a Duna mentén épített part, illetve magaspart került kialakításra, a víz felől tekintve „zöldtérfal” tárul fel.
épített térfal – épített magaspart	A Margit-híd budai hídfőjének déli oldalától a déli kerülethatárig, a Csalogány utcáig a Dunát épített magaspart kíséri, mely mellett épített térfal alkotja a folyó felőli látványt. A Bem tér vonalában a kisebb zöld teresedés fordul a víz felé.

3. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

barlangok védőövezete beépített területen	A beépített területeket érintő barlangok védőövezetei a központi kerületrészen is megjelennek a Malom-tó környezetében.
ex lege forrásokkal érintett terület	Ugyancsak a Malom-tó környezetében került lehatárolásra az a területrész, melyen számos forrás és hévízkút található, ezekre alapulnak a térség gyógy- és fürdő funkciói.
sport és rekreációs területek	A központi kerületrész és a hegyvidéki lakóterületek határán két nagyobb kiterjedésű sport és rekreációs központ található: a Marczibányi téren és a Kolozsvári Tamás utca mentén.
környező kerületek nagyterjedésű zöldterületi elemei	A kerületen kívüli nagyterjedésű zöldterületi elemek is rögzítésre kerültek, melyek számos sport és rekreációs lehetőséget rejtenek. A kerület északi határa mentén és a III. kerület irányába a rekreációs helyszínek láncolatot alkotnak.
nagyterjedésű rekreációs helyszínek láncolata	

3.1. ZÖLDTERÜLETI MINŐSÉG

átlagos, fejleszthető megújított jó állapotú nem megfelelően reprezentált tervezett	A központi kerületrészben a zöldterületek és parkosított területek minőségük szerint megkülönböztetve kerültek feltüntetésre. A megújult elemek mellett több helyszínen is igény mutatkozik a minőség fejlesztésére.
	A központi kerületrész hegyvidéki lakóterülettel határos kicsit lazább beépítésű sávjában ezek a zöldterületek láncolatot alkotnak.

4. MEGLÉVŐ ÉS HIÁNYZÓ KAPCSOLATOK

4.1. KÖZPONTI KERÜLETRÉSZ BELSŐ ÉS KÜLSŐ KAPCSOLATAI

komplex kapcsolat	A Margit-híd komplex kapcsolatot biztosít a pesti városrész irányába, és ezen keresztül lehetséges a Margitsziget dél felőli megközelítése.
a Duna felé	A vízhez való közvetlen eljutás a folyót kísérő épített rakpart miatt nem biztosított. A déli szakaszon a felsőrakpartról az alsó rakpartra sincs lejárás, az első ilyen lehetőség a Margit-híd hídfőjénél került kialakításra. Ez a kapcsolat kirándulóhajók kikötőinek megközelítését is biztosítja. A hídtól északra eső partszakaszon a vízkapcsolat erősítése kívánatos lenne.
a város felé	A parti sétány várossal való kapcsolata a déli szakaszon problémamentes az északi szakaszon a zárt HÉV pálya miatt az Üstökös utca és a Szépvölgyi út között teljesen hiányzik, a Komjádi Béla utca vonalában távlatban indokolt lehet egy sétány-város kapcsolat.
budai promenád	A budai promenád elgondolás régi keletű, nyomvonala a Margit-híd budai hídfőjétől a III. kerületi Fő térig ér, a II. kerület területén a Frankel Leó út – Bécsi út mentén halad.

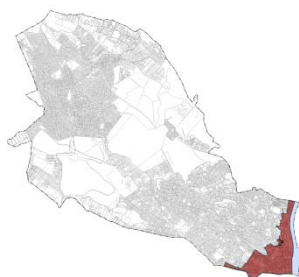
Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

1. A KIJELÖLÉS INDOKLÁSA

A vizsgálat során az eltérő karakter alapján kijelölt területek olyan egységeket alkotnak melyek nemcsak jellegzetes karakterükben ragadhatók meg, hanem problémáik, értékeik, fejlesztési lehetőségeik alapján is összetartozó egységként értelmezhetők. Az alábbiakban az eltérő karakterű területek bemutatására a fejlesztési feladatok és lehetőségek alapján kerül sor.

2. BELSŐ LAKOTT TERÜLETEK

2.1. VÁROSKÖZPONTI TERÜLET

A városközponti terület annak a belső kerületrésznek a meghatározó része, ahol a külső szemlélő leginkább érezheti, hogy az idő folyása itt mintha lelassult volna. A Budapest belvárosának egy szeletét képező terület önazonosságának értelmezését nehezíti, hogy nem alkot történeti egységet. A Víziváros északi része tartozik ide, mely észak felé az Országút városrész egy részével és Felhévíz városrészsel egészül ki, ehhez szorosan kapcsolódik Újlak. Ez utóbbi megint kerületi közigazgatási határral kettévágott történeti egység.

A terület értelmezési nehézségei – a Várszoknyához tartozik-e vagy inkább a Margit-hídon átívelő pesti belváros folytatása kellene, hogy legyen – nem magyarázzák a közterületi és zöldterületi hálózat állapotának és minőségének elmaradását, a nagyvárosi léptékű és színvonalú funkciók hiányát.

Számos köz- illetve magán fejlesztés történt a területen, de ezek dinamizáló hatása a közvetlen környezeten túl nem érzékelhető.

Ez az állapot az épített értékek megjelenésének csorbulásával is jár, miközben a terület fővárosi szinten is speciális épített örökségi elemekben gazdag (törökkori emlékek, a XX- századi modern építészet alkotásai, de ezen a területen belül értelmezhető az egyedi karakterű Gül baba utca is).

A területen domináns a lakófunkció. A népességben az időskorúak aránya magas.

Potenciállal bíró, beavatkozási helyszín a Bel-Buda városközpont és az úgynevezett Fürdőnegyed melyek részletesebb bemutatása már megtörtént.

Hiányoznak a Dunai – és parti sétány kapcsolatok, annak ellenére, hogy maga a sétány a fonódó villamos fejlesztésével megújult, kiépült.

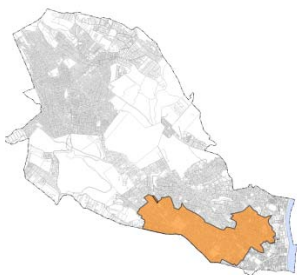
2.2. ÚJLAK

Újlak területe szorosan kapcsolódik a városközponti területhez, szintén a központi kerületrészhez tartozik. Problémái és adottságai sokban megegyeznek a városközponti területnél ismertettekkel.

Valójában itt is egy kerületi közigazgatási határral kettévágott történeti városrésztől van szó, melynek északi része a III. kerülethez tartozik, a történeti városrész magja éppen a kerülethatár mentén helyezkedik el.

A terület egésze potenciállal bíró beavatkozási helyszín, mely e tekintetben részletesebben is ismertetésre került a problémák és értékek bemutatásánál.

2.3. TÖRTÉNETI VILLANEGYED

A Történeti villanegyed területén az életvitel intézéséhez szükséges funkciók sűrűsödéséből jelentősebb lokális központ nem rajzolódik ki, ez a városközponti terület szomszédságában alapvetően érthető, de a Hűvösvölgyi út és a Budakeszi út mentén elnyúló területrészekben is csak két „mikro” vonzású helyszín értelmezhető (a Pasaréti téren és a Budenz utcában). A kerülethatáron elhelyezkedő Szilágyi Erzsébet fasor – Kútvölgyi út – Városmajor utca csomópontjában bizonytalanul értelmezhető egy „mikro” vonzású lokális központ.

A Budagyöngye bevásárlóközpont a Szilágyi Erzsébet fasorban és a Rózsakert bevásárlóközpont (mely már a Rátelepült társasházias beépítésű terület határa mentén helyezkedik el) a Gábor Áron utca és a Törökvész út csomópontjában a terület kereskedelmi kiszolgálásában a városközpontokhoz képest ellenirányú helyszíneket teremt.

A történeti villák, lakóépületek értékhozók, a XX. századi modern lakóházépítés kiemelkedő helyszíne a Napraforgó utcai lakóépületek sora.

A városközponti területre bevezető fő közlekedési nyomvonalalak: a Bimbó út, Alvinci út, Pasaréti út Szilágyi Erzsébet fasor, jellemzően terheltek.

Potenciállal bíró helyszín az Akadémia Park területe. A fejlesztés veszélye, hogy az agglomerációs vonzású helyszínen olyan funkciókínálat jön létre, mely elsősorban nem a történeti villanegyed lakosait fogja szolgálni. A meglévő Budagyöngye bevásárlóközpont a fejlesztési területhez képest némileg külpontosan helyezkedik el.

2.4. RÁTELEPÜLT TÁRSASHÁZIAS BEÉPÍTÉSŰ TERÜLET

A Rátelepült társasházias terület észak felől keretezi a Történeti villanegyed és a Hűvösvölgyi út mentén elnyúlik a Nagykovácsi út elágazásáig. A területen belül a napi életvitel intézéséhez szükséges funkciók sűrűsödéséből három lokális központi helyszín rajzolódik ki. A Törökvész út és a Gábor Áron utca csomópontjában a Rózsakert bevásárlóközpont körül további funkciók találhatóak, melyek együttese komolyabb helyi vonzással bír, a Hűvösvölgyi út mentén a Lipótmezei út csomópontjának környezetében egy „mikro” vonzású helyszín található. A Nagykovácsi út elágazásánál kialakult kereskedelmi központ körül nincs lakóterület és a közösségi közlekedés megállítótól a rágyaloglási 300 méteres távolságon túl található. A személyautós megközelítési kényszer alapján a kereskedelmi helyszín sokkal inkább az agglomerációs és/vagy a Hidegkúti ingázó közönséget tudja kiszolgálni.

A terület egyes részei – Csatárka városrészben – közösségi közlekedéssel nem ellátottak.

A területen a beékelődő, illetve a kísérő természeti területek szegélyei veszélyeztetettek a beépített terület túlterjeszkedésétől.

2.5. TELEPESEN BEÉPÜLT TERÜLET

A telepesen, azaz intenzívebben beépült terület a Zöldlomb utca – Csatárka utca mentén háromszöget formázva terül el, a Rátelepült társasházias területhez a Törökvész út mentén kapcsolódva. A Csatárka út – Törökvész út – Kapy út csomópontjában a Rózsadomb bevásárlóközponttal is megerősített helyi vonzású lokális központ azonosítható be, mely a Csatárka út mentén elnyúlik. A helyszín jelentőségét növeli, hogy a Rátelepült – és a Laza társasházias beépítésű területeket is szolgálja, a hegyvidéki lakóterület két komolyabb lokális központja közül az egyik.

2.6. LAZA TÁRSASHÁZAS BEÉPÍTÉSŰ TERÜLET

A Laza társasházás beépítésű terület három kisebb területegységből áll, közvetlenül határos a természeti területekkel, így a beékelődő, illetve kísérő természeti területek szegélyei veszélyeztetettek a túlterjeszkedéstől. A terület egyes részei sűrűsödési potenciállal bírnak, miközben a terület egyes részei – Csatárka és Pálvölgy városrészekben – közösségi közlekedéssel nem ellátottak.

A területen belül a napi életvitel intézéséhez szükséges funkciók hiányoznak, ezért lokális központi helyszín nem rajzolódik ki.

2.7. VEGYES, KARAKTERHIÁNYOS BEÉPÍTÉSŰ TERÜLET

A Budakeszi út menti Vegyes, karakterhiányos beépítésű terület funkcióját tekintve is vegyes, beépülése laza, sűrűsödési potenciállal bír. Lokális központi helyszín nem rajzolódik ki az út mentén.

A Hűvösvölgyi út menti Vegyes, karakterhiányos beépítés a nagykovácsi úti elágazástól a Hűvösvölgy központig tart. A központ a hidegkúti lakóterülethez képest külpontosan helyezkedik el, környezetében lakóterület alig van, így elsősorban az agglomerációs és/vagy hidegkúti ingázó közönséget tudja kiszolgálni.

3. KÜLSŐ LAKOTT TERÜLETEK

3.1. ÓFALU

Ófalu történeti magja helyi vonzású lokális központi helyszín, melyhez, dél felől a történeti magon kívüli pozícióban nagyobb intézményi és kereskedelmi funkciók is kapcsolódnak. A központ vonzása Ófalu területi lehatárolásán túlmutat, a hidegkúti lakóterületek északi részének biztosít szolgáltató funkciókat.

3.2. FALUKARÉJ, FALURA RÁTELEPÜLT BEÉPÍTÉSŰ TERÜLET, ÚJSZERŰ KERTVÁROSIAS BEÉPÍTÉSŰ TERÜLET

Az Ófalu körülvevő területileg kis kiterjedésű karakteres területek Ófalu történeti magjának vonzásába tartoznak. A területek szélén részben indokolt, racionális területigénybevételeket irányoz elő a hatályos KVSZ jellemzően munkahelyi intézményi céllal.

3.3. CSALÁDIHÁZAS KERTVÁROSI BEÉPÍTÉSŰ TERÜLET

A Családiházas kertvárosi beépítésű területen egy helyi vonzású lokális szolgáltató helyszín rajzolódik ki a Máriaremetei út mentén, a terület déli részén, és egy mikro vonzású helyszín szintén a Máriaremetei út mellett a terület északi részén.

Hiányzik egy súlyponti elhelyezkedésű helyszín, ezt részben pótolja a terület szélén, részben azon kívül elhelyezkedő Hűvösvölgyi és Ófalu központok.

A területen a közösségi közlekedés a Hidegkúti út – Máriaremetei út által alkotott gyűrű mentén biztosított, a gyűrű belső részén és szélén a 300 méteres gyaloglási távolságon túli területek találhatóak, innen a külpontosan elhelyezkedő lokális központok elérése nehézkes.

3.4. GAZDASÁGI TERÜLET

A Patakhegyi út északi oldalán lévő gazdasági célú terület infrastrukturális ellátottsága hiányos. Ahhoz, hogy a gazdasági célú területigénybevétel ne okozzon konfliktusokat a csatornázás és megközelítés problémái megoldásra várnak. Az elérés jelenleg közösségi közlekedéssel nem biztosított, a közúti megközelítés a lakott területeket terhelve lehetséges.

3.5. VEGYES, KARAKTERHIÁNYOS BEÉPÍTÉSŰ TERÜLET

A Hidegkúti út menti területében kis kiterjedésű Vegyes, karakterhiányos terület az Ófalu és az azt körülvevő karakteres területek folytatása, ahol részben lakófunkció, részben telephely jellegű szolgáltatások találhatóak.

A terület egyben a hatályos KVSZ alapján fejlesztési terület.

3.6. BEÉPÜLŐ MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET

A beépülő mezőgazdasági területek problémái szerteágazóak. Mindenféle szolgáltató-intézményi funkciótól távol esnek, részleges a közmű infrastruktúrával való ellátottságuk, a közúti megközelítés problémás, értelemszerűen közösségi közlekedés nincs a területeken.

A területek mezőgazdasági státusza alapján az infrastruktúra fejlesztés hosszabb távon sem reális elvárás.

A területek beépülése és további sűrűsödése a természeti területek, a kilátópontokból feltáruló látvány rovására történik.

Melléklet

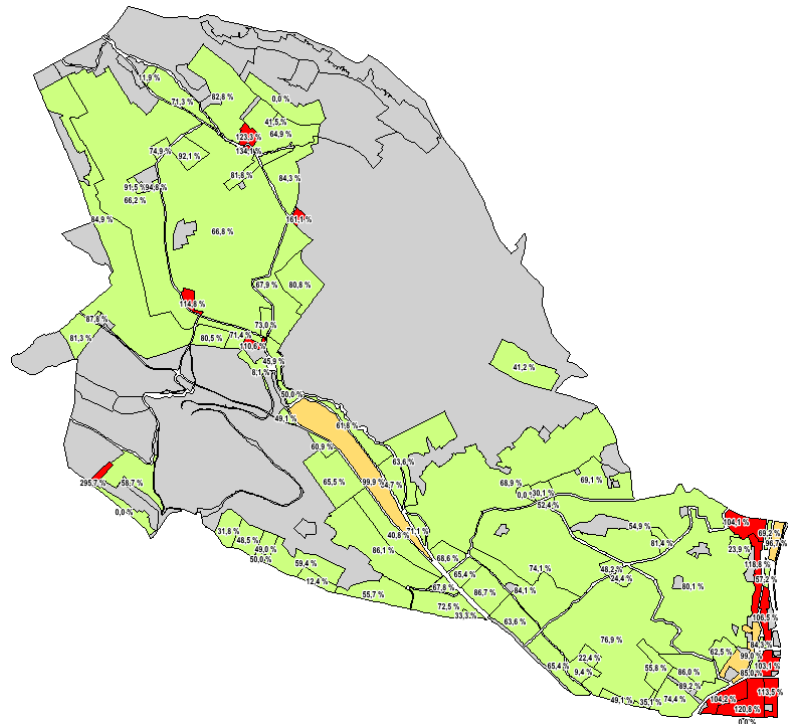
TSZT/FRSZ és a KVSZ övezetek közötti viszony

I. A BEÉPÍTÉSI SŰRŰSÉG ALAKULÁSA

1. A HATÁLYOS KVSZ ÁLTAL MEGHATÁROZOTT, KIALAKÍTHATÓ LEGNAGYOBB SZINTTERÜLET AZ FRSZ-2017 ÁLTAL MEGENGEDETT LEGNAGYOBB BEÉPÍTÉSI SŰRŰSÉG TÜKRÉBEN

A hatályos KVSZ szintterületi mutatóinak hatályos FRSZ beépítési sűrűségeivel összevetett eltérései
forrás: saját ábra

- az FRSZ kereteket meghaladó érték
- az FRSZ kereteket több mint 95%-ban kihasználó érték
- az FRSZ kereteken belüli érték

A **pirossal** jelölt területfelhasználási egységek területén a hatályos FRSZ beépítési sűrűsége alapján számított összesen létesíthető szintterület kevesebb, mit a hatályos KVSZ építési övezeteiben rögzített szintterületi mutatók alapján számított létesíthető szintterület.

Ezeken a területeken a KVSZ szerinti hatályos szintterületi mutatók (szintterületi mutató bónuszok) nem, vagy nem teljesen tarthatók meg az új KÉSZ-ben.

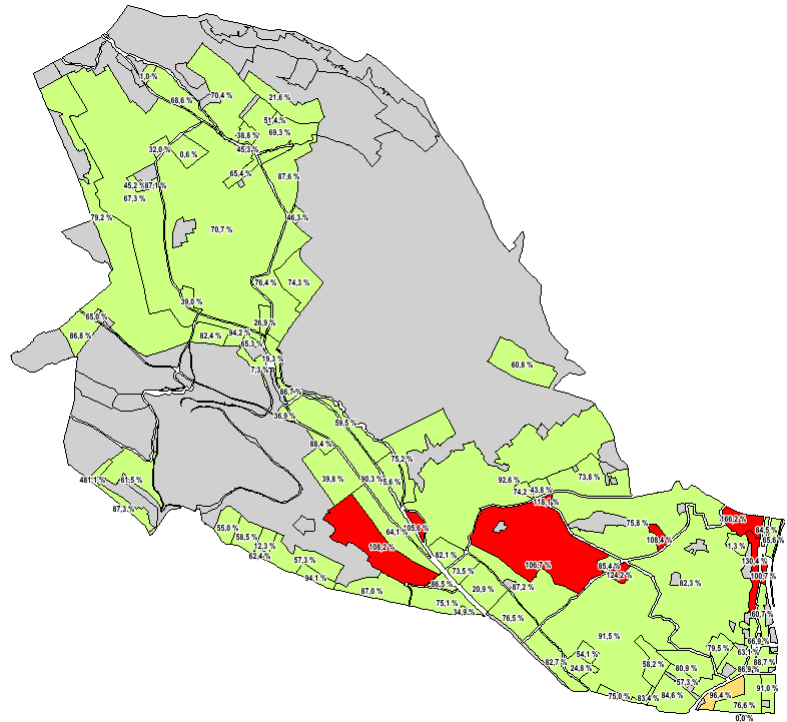
A **narancssal** jelölt területfelhasználási egységek területén a hatályos FRSZ beépítési sűrűsége alapján számított összesen létesíthető szintterület több mint 95%-át eléri a hatályos KVSZ építési övezeteiben rögzített szintterületi mutatók alapján számított létesíthető szintterület.

Ezeken a területeken a KVSZ szerinti hatályos szintterületi mutatók (szintterületi mutató bónuszok) jellemzően megtarthatók, de gyakorlatilag nincs mozgástér.

2. A KIALAKULT ÁLLAPOT, VIZSGÁLAT ALAPJÁN BECSÜLT SZINTTERÜLET
AZ FRSZ-2017 ÁLTAL MEGENGEDETT LEGNAGYOBB BEÉPÍTÉSI SŰRŰSÉG TÜKRÉBEN

A vizsgálat alapján becsült szintterület a
hatályos FRSZ beépítési sűrűségeivel összevetett eltérései
forrás: saját ábra

- az FRSZ kereteket meghaladó érték
- az FRSZ kereteket több mint 95%-ban kihasználó érték
- az FRSZ kereteken belüli érték

A **pirossal** jelölt területfelhasználási egységek területén az FRSZ beépítési sűrűség alapján számított összesen létesíthető szintterület kevesebb, mit a meglévő – a vizsgálat során becsült – szintterület.

Azaz a területfelhasználási egységek területe eleve „túlépített” az FRSZ biztosította kerethez képest.

3. AZ ÉRINTETT TERÜLETEK RÉSZLETES BEMUTATÁSA

Az érintett területek részletes bemutatása a megalapozó vizsgálat során kialakult kerületrészekre keresztül történik.

3.1. HIDEGKÚT

Pesthidegkút-Ófalu központ és környezete Vi-2 (123%) / (38%)

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

kialakult állapot <<>> FRSZ

A területen intézményi és jelentős zöldfelületű intézményi építési övezeteket rögzít a KVSZ. A KÉSZ várhatóan nem tudja megőrizni az intézményi övezet(ek) közhasználatért járó 0,5 bónusz szintterületi mutató értékét.

Mivel a területen a kialakult állapot alapján becsült szintterület az FRSZ alapján számított szintterületnek csak a 38%-át éri el, ezért belátható, hogy az FRSZ kereteken belül maradó új KÉSZ építési övezetek is kellő fejlesztési potenciált fognak tudni biztosítani.

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

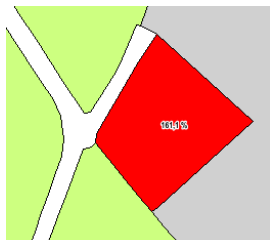
kialakult állapot <<>> FRSZ

Vi-2 (134%) / (45%)

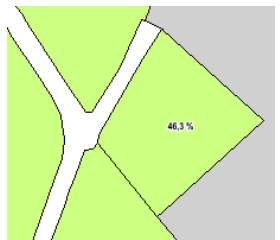
A területen intézményi és közkert övezeteket rögzít a KVSZ. Az előbbi szerint összesen létrehozható szintterület meghaladja az FRSZ kereteket, ezért várhatóan a KÉSZ az új Vi-2 építési övezetben nem tudja megőrizni a közhasználatért járó 0,5 bónusz szintterületi mutató értékét.

A területen a kialakult állapot alapján becsült szintterület az FRSZ kereteknek csak a 45%-át éri el, ezért az FRSZ-hez illeszkedő új Vi-2 jelű építési övezet szintterületi mutatója alapján is lesz fejlesztési mozgástere a területnek.

Hidegkúti út – Honvéd utca – Kővári út csomópont Vi-2 (161%) / (46%)

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

kialakult állapot <<>> FRSZ

A területet a KVSZ I-II-13 jelű építési övezetbe sorolja. A KÉSZ várhatóan nem tudja majd megőrizni a jelenlegi intézményi övezetben a közhasználatért járó 0,5 bónusz szintterületi mutató értékét.

Ugyanakkor megállapítható, hogy a területen a kialakult állapot alapján becsült szintterület az FRSZ kereteknek csak a 46%-át használja ki, tehát az FRSZ kereteken belül maradó új Vi-2 jelű építési övezet a terület számára fejlesztési tartalékot tud majd biztosítani.

Máriaremete központ és környezete Vi-2 (114%) / (39%)

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

kialakult állapot <<>> FRSZ

A területet a KVSZ I-II-14 és I-II-15 jelű építési övezetekbe sorolja, és mindkét övezetben biztosítja a 0,5 bónusz szintterületi mutató értékét közhasználatú terület kialakításáért. A KÉSZ várhatóan nem tudja majd megőrizni ezt a közhasználatért járó bónuszt.

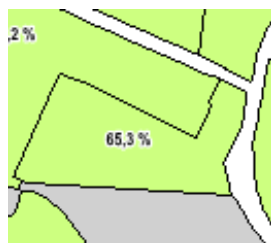
Ugyanakkor a területen a kialakult állapot alapján becsült szintterület az FRSZ kereteknek csak 39 %-át használja ki, azaz az új KÉSZ-ben olyan Vi-2 jelű övezetet határozható majd meg, amely az FRSZ beépítési sűrűségének megfelel és emellett kellő mozgásteretet is biztosít a fejlesztések számára.

3.2. HÚVÖSVÖLGY ÉS HIDEGKÚT METSZETE

Húvösvölgy központ Vi-2 (110%) / (65%)

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

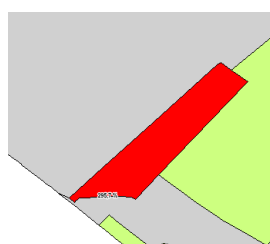
kialakult állapot <<>> FRSZ

A területet a KVSZ jellemzően intézményi építési övezetekbe és lakó építési övezetbe sorolja. Az intézményi övezetekben biztosított a 0,5 bónusz szintterületi mutató érték. A KVSZ alapján a bónusz értékkel együtt számított létrehozható szintterület 10%-al meghaladja a FRSZ szerinti maximumot. Ezért az új KÉSZ-ben várhatóan nem vagy csak részben lesz megőrizhető a közhasználatért járó bónusz.

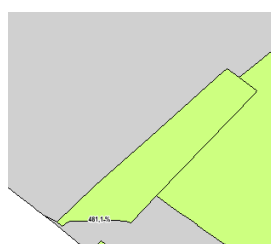
A kialakult állapot alapján becsült jelenleg a területen lévő szintterület azonban csak 65%-ban használja ki az FRSZ kereteket, így az új KÉSZ még mindig tud mozgásteret, fejlesztési potenciált biztosítani Húvösvölgy központban.

3.3. HEGYVIDÉK

Budakeszi úti laktanya menti terület K-Rek (295%) / (22%)

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

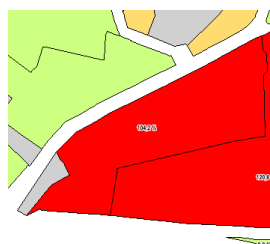
kialakult állapot <<>> FRSZ

A területet a KVSZ különleges honvédelmi terület övezetébe sorolja, ahol a szintterületi mutatót 1,5 értékben határozza meg. A TSZT területfelhasználása azonban a különleges honvédelmi besorolás helyett különleges rekreációs területfelhasználást rögzít, és ehhez igazítja az általános beépítési sűrűség értéket is, melyet 0,5 értékben határoz meg. Mivel a területfelhasználási egységen belül közterület nincs, ezért az új K-Rek jelű építési övezetben az általános szintterületi mutató sem haladhatja majd meg a 0,5 értéket.

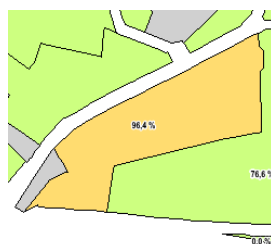
A terület kialakult állapota szerinti becsült szintterület az FRSZ biztosította kereteket mindössze 22%-ban használja ki, ezért az új K-Rek építési övezet annak ellenére, hogy a szintterületi mutatót alacsonyabban kell, hogy majd meghatározza, mint a KVSZ szerinti övezet, mégis tud bővítési, fejlesztési potenciált biztosítani a területen.

3.4. KÖZPONTI KERÜLETRÉSZ

Margit körút menti területek Vt-V (104%) / (96%)

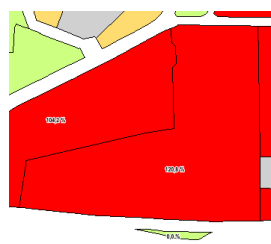
hatályos KVSZ <<>> FRSZ

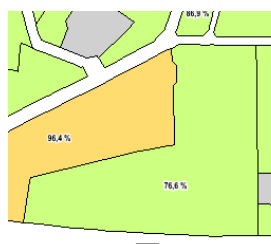
kialakult állapot <<>> FRSZ

A Margit körút menti kialakult belvárosi területen a KVSZ VK-II-03 városközponti területet határoz meg, ahol biztosítja a közhasználatért a 0,5 bónusz szintterületi mutató értéket is. Mivel a KVSZ alapján kialakítható összesített szintterület csak 4%-al haladja meg az FRSZ biztosította kereteket, és mivel a terület már kialakult és a közhasználat kialakíthatósága a területnek csak legfeljebb egy részén releváns, ezért várhatóan a KÉSZ meg tudja majd őrizni a szintterületi mutató értéket a bónusszal együtt.

A terület kialakult állapota szerinti becsült szintterület az FRSZ biztosította kereteket majdnem teljesen (96%) kihasználja. A terület intenzitása nem fog nőni, de itt ez nem is cél, ugyanakkor a meglévő vagy bontással újonnan keletkező foghíjak beépíthetőségét biztosítani kell igazodva a szomszédsághoz.

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

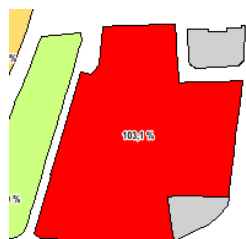
kialakult állapot <<>> FRSZ

Ln-2 (120%) / (77%)

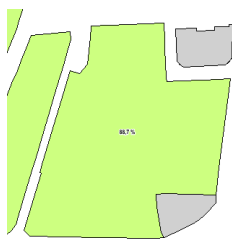
A Margit körúton belüli Ln-2 területfelhasználási egység területén a KVSZ városközponti övezeteket rögzít, mindegyikben biztosítja a közhasználatért járó 0,5 bónusz szintterületi mutató értéket is. Mivel a KVSZ szerint számított összesített szintterület elég jelentősen, 20%-al haladja meg az FRSZ által biztosított kereteket, ezért várhatóan a KÉSZ új Ln-2 jelű építési övezeteiben minimálisan csökkenteni kell majd a szintterületi mutatókat, és nem lesz megőrizhető a bónusz szintterületi mutató sem.

A területen a kialakult állapot szerinti becsült szintterület az FRSZ

biztosította kereteket 77%-ban használja ki, így az új KÉSZ övezetek paramétereinek alapján még lesz lehetősége a területen a fejlesztések számára.

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

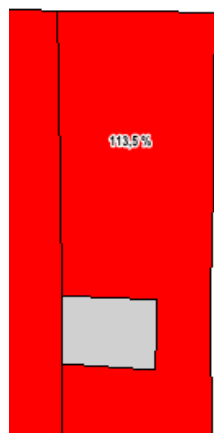
kialakult állapot <<>> FRSZ

Vt-V (103%) / (89%)

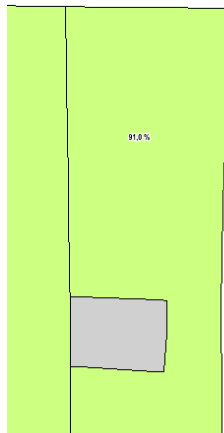
A Margit körút és a Bem József utca közötti Vt-V területfelhasználási egység területén a KVSZ intézményi és városközponti építési övezeteket rögzít, melyekben a közhasználatért járó 0,5 bónusz szintterületi mutató értékét is biztosítja.

Megállapítható, hogy az I-II-10 építési övezet paramétersora és azon belül a szintterületi mutatója nem felel meg a kialakult állapotnak. A VK-II-02 építési övezetbe sorolt, jellemzően zárt sorú zártudvaros bérházak ingatlanjaiból álló tömbökben a közhasználatért járó bónusz szintterületi mutató érték igénybevételének relevanciája igen alacsony. Ezért az új KÉSZ-ben a tömb övezeteinek komplex átértékelése szükséges, ahol nincs szükséges a bónusz értékre, ott az elhagyható, és ahol emelni szükséges a szintterületet ott az a FRSZ mértékéig biztosítandó.

Duna-part menti területek Vt-V (113%) / (91%)

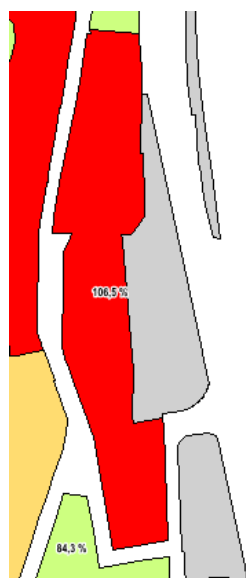
hatályos KVSZ <<>> FRSZ

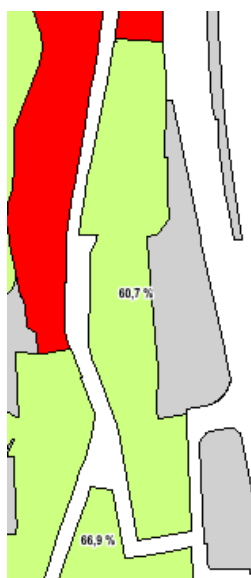
kialakult állapot <<>> FRSZ

A Duna-part menti Vt-V területfelhasználási kategória területén a KVSZ intézményi és városközponti építési övezeteket határoz meg, mindegyikben biztosítja a közhasználatért járó 0,5 bónusz szintterületi mutató értékét is. A KVSZ övezetek alapján létesíthető összesített szintterület 13%-al haladja meg az FRSZ-ben rögzített felső korlátot. Ezért várhatóan a bónusz szintterületi mutató értékek nem lesznek majd megtarthatók a KÉSZ új építési övezeteiben, és az FRSZ-hez való igazodás az alap szintterületi mutatókat is érintheti részben vagy egészben.

A terület jellemzően már intenzíven beépült, a kialakult állapot alapján becsült szintterület eléri az FRSZ-ben biztosított keret 91%-át. A terület intenzitása nem fog nőni, de itt ez nem is cél, ugyanakkor a meglévő vagy bontással újonnan keletkező foghíjak beépíthetőségét biztosítani kell igazodva a szomszédsághoz.

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

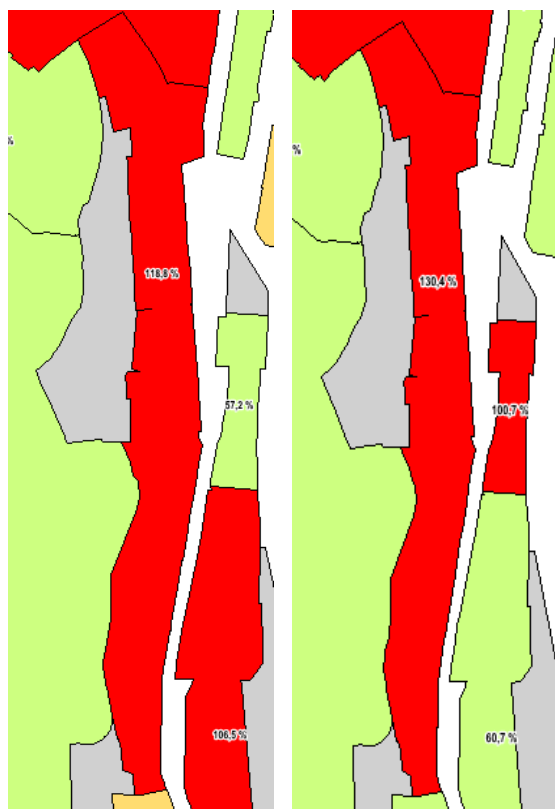
kialakult állapot <<>> FRSZ

Vi-1 (106%) / (60%)

A Vi-1 területfelhasználási egység területén a KVSZ intézményi, egészségügyi és lakó építési övezeteket rögzít, az intézményi és a lakó övezetekben a közhasználatért 0,5 bónusz szintterületi mutató érték is jár. A KVSZ övezetek alapján létesíthető összesített szintterület 6%-al haladja meg az FRSZ-ben rögzített felső korlátot. A terület a KÉSZ megalkotása során komplex értékelést igényel, tekintettel arra, hogy például a lakó övezetben a kialakult állapot alapján a közhasználat preferálása nem feltétlenül reális. Várhatóan a KÉSZ-ben a bónuszértékeket el kell majd hagyni és az alap szintterületi mutatót is érintheti a csökkentés.

A területen a kialakult állapot szerinti becsült szintterület az FRSZ keretnek csak a 60%-át éri el, így a KÉSZ övezeteknek paramétereinek alapján is lesz fejlesztési mozgásteret a területnek.

Frankel Leó út menti területek Ln-2 (118%) / (130%)

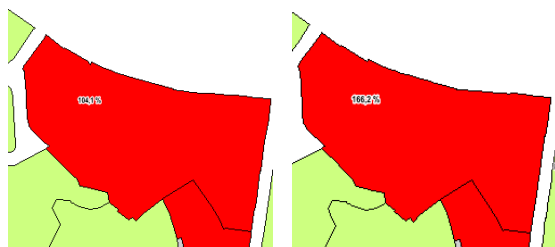
hatályos KVSZ <<>> FRSZ

kialakult állapot <<>> FRSZ

A Frankel Leó út nyugati oldalán hosszan elnyúló Ln-2 területfelhasználási egység területén belül lakó, intézményi és egészségügyi övezeteket rögzít a KVSZ, és az intézményi övezetekben biztosítja közhasználatért járó 0,5 bónusz szintterületi mutató értékét is. A KVSZ övezetek alapján számított szintterület 18%-al haladja meg az FRSZ kereteket, tehát a KÉSZ övezeteknek a szintterületi mutatóban egy bizonyos mértékig vissza kell majd lépniük. Az új szintterületi mutatók meghatározásánál figyelembe kell majd venni a terület kialakult állapotát és az intézményfejlesztések számára a mozgástér biztosítását, tehát komplexen kell átértékelni, hogy kell mindenképpen megőrizni a szintterületi mutatókat, illetve hol lehet visszalépni.

A területen a kialakult állapot alapján becsült szintterület 30%-al haladja meg az FRSZ biztosította kereteket, azaz a terület „túllépített” az FRSZ-hez képest. Itt valóban indokolt lehet egy későbbi FRSZ módosítás kezdeményezése.

Újlak Lk-1 (104%) / (166%)

hatályos KVSZ <<>> FRSZ

kialakult állapot <<>> FRSZ

Az újlaki Lk-1 területfelhasználási egység területén a KVSZ számos lakó építési övezetet és városközponti övezeteket rögzít. A KVSZ övezetek alapján összesítve létesíthető szintterület kismértékben (4%) meghaladja az FRSZ biztosította kereteket. Várhatóan tehát a KÉSZ minimális korrekcióval, jellemzően meg fogja tudni őrizni a KVSZ szintterületi mutatóit. KÉSZ övezetek meghatározáskor komplexen kell majd értékelni és kezelni a területet, figyelembe véve a az Újlaki templom és az Ürömi út menti kápolna speciális helyzetét (a szintterületi mutató szempontjából), egyes ismert fejlesztési elképzeléseket és méretükben jelentős foghíjtelkeket és átalakulás előtt álló telkeket.

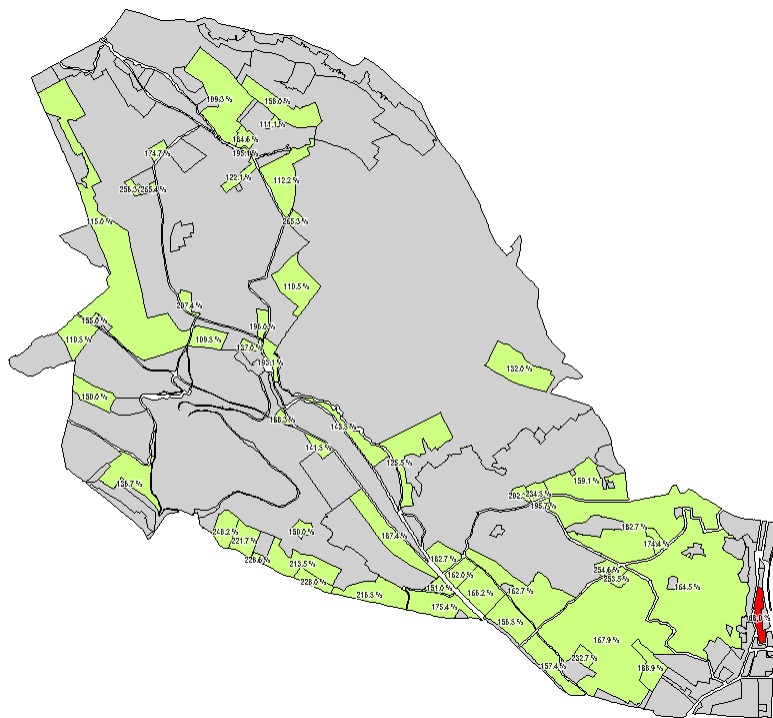
A területen a kialakult állapot alapján becsült szintterület 66%-al haladja meg az FRSZ biztosította kereteket, azaz a terület „túllépített” az FRSZ-hez képest. Itt valóban indokolt lehet egy későbbi FRSZ módosítás kezdeményezése.

II. A ZÖLDFELÜLETI ÁTLAGÉRTÉK ALAKULÁSA

1. A HATÁLYOS KVSZ ÁLTAL ELŐÍRT KIALAKÍTHATÓ LEGKISEBB ZÖLDFELÜLET AZ FRSZ-2017 ÁLTAL MEGENGEDETT LEGKISEBB ZÖLDFELÜLETI ÁTLAGÉRTÉK TÜKRÉBEN

A hatályos KVSZ legkisebb zöldfelületi arányának a TSZT legkisebb zöldfelületi átlagértékkel összevetett eltérései
forrás: saját ábra

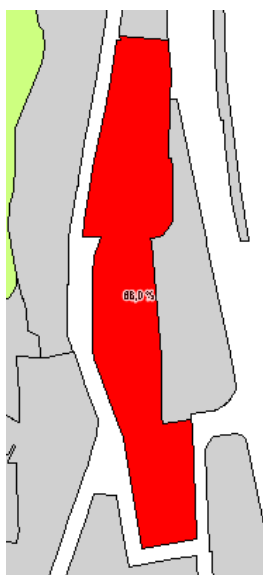
- a TSZT által előírt minimumot el nem érő érték
- a TSZT minimumot meghaladó érték

A pirossal jelölt területfelhasználási egységek területén az FRSZ legkisebb zöldfelületi átlagértéke alapján számított zöldfelület több, mint a hatályos KVSZ építési övezeteiben rögzített legkisebb zöldfelületi mutatók alapján számított zöldfelület.

1.1. AZ ÉRINTETT TERÜLET RÉSZLETES BEMUTATÁSA

Duna-part menti terület Vi-1

hatályos KVSZ <<>> TSZT

A Vi-1 területfelhasználási egység területén intézményi, egészségügyi és lakó építési övezeteket rögzít a KVSZ, mely az Irgalmas Kórház és a Lukács fürdő övezetén nem határoz meg zöldfelületi minimumot, így a KVSZ övezetek alapján számított zöldfelület nem éri el az FRSZ-ben előírt mértéket. A KÉSZ övezetek meghatározása során a területet komplexen kell majd kezelni a kialakult állapotokat is figyelembe véve.